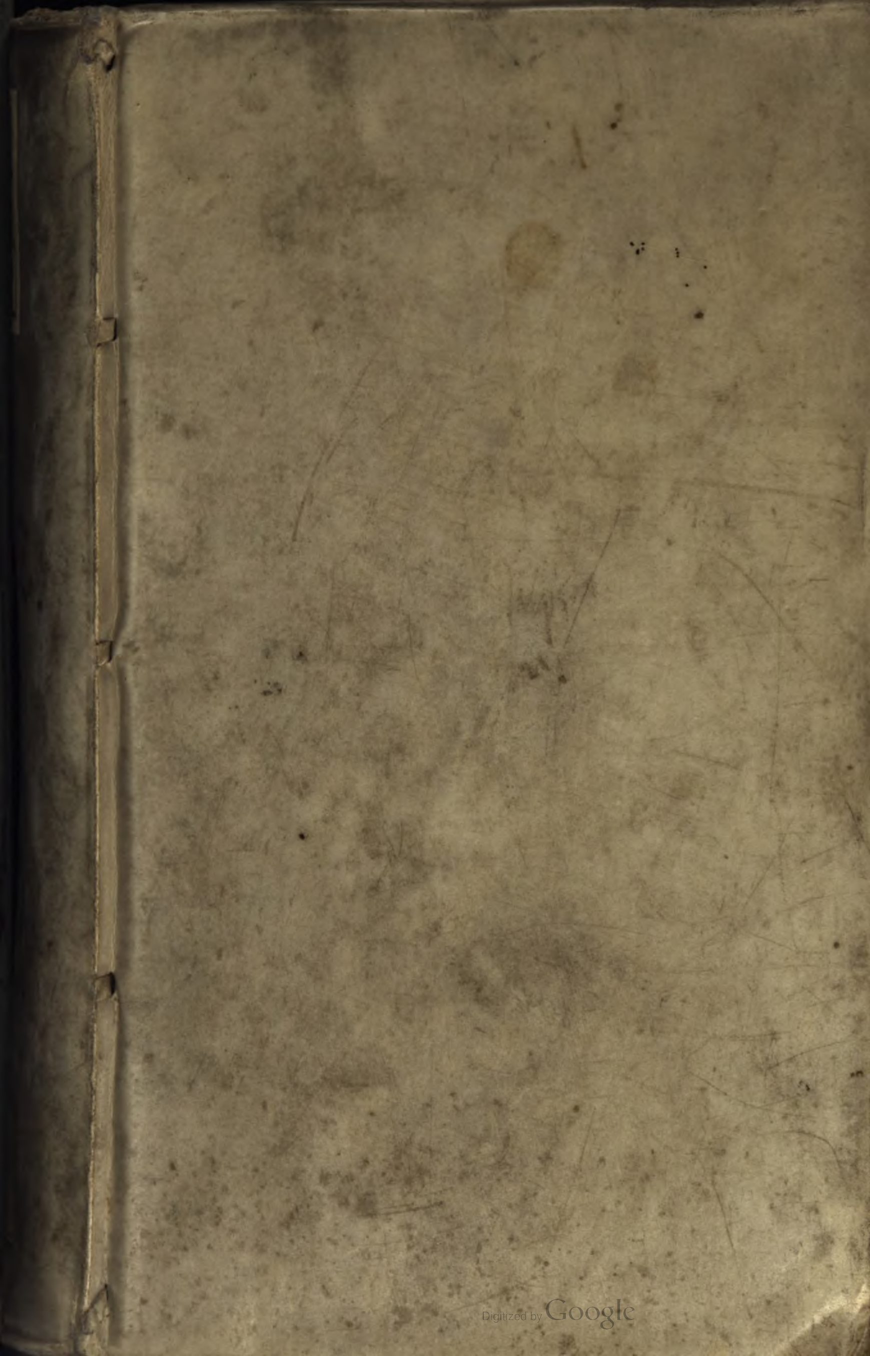
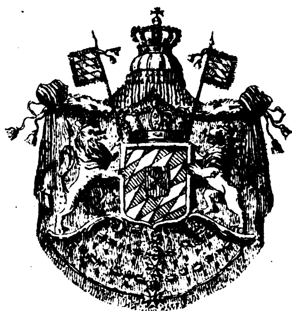

<36629702290013

JO. ALBERTI FABRICII

SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL.

BIBLIOTHECA LATINA

MEDIÆ ET INFIMÆ ÆTATIS.

VOLUMEN SEXTUM.

P. —— Z.

LIBER XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. ET XXI.

QUOS

POST FATA VIRI SUMMI

ADDIDIT

CHRISTIANUS SCHOETTGENIUS.

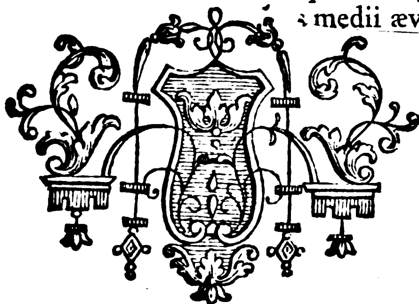
ACCEDIT

COELII SEDULII

CARMEN DE VERBI INCARNATIONE.

,utum magnum

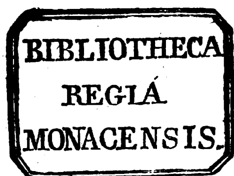
medii ævi ſcri-

HAMBURGI

SUMTU JOANNIS CAROLI BOHN.

M D CC XLVI.

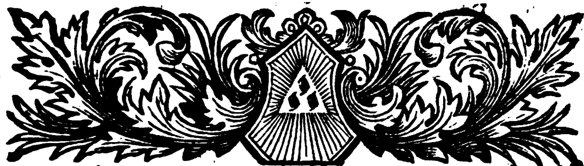

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

LECTORI BENEVOLO
S. P. D.
CHRISTIANUS SCHOETTGENIUS.

Annus currebat hujus seculi trigesimus octavus, quum valetudinis caussa iter ad nos suscepisset Vir multis in rem Theologicam & literariam meritis Celeberrimus, JO. CHRISTOPH. WOLFIUS, adscito comite, JO. CHRISTIANO, fratre, Viro non minus Celeberrimo. Quam jucunda illius temporis recordatio mihi, & aliis, qui Dresdæ bonas literas amant, existat, verbis effari haud possum. Ut paucis me expediam, rogabat me, pro amicitia vetere, Wolfius ὁ μακαρίτης, ut illud humeris meis negotium libenter imponi paterer, atque *Bibliothecam Latinam Scriptorum medii & inferioris ævi*, quam JO. ALB. FABRICIUS, vir supra laudes meas positus, affectam reliquerat, supplerem, colophona labori additurus. Quamvis autem non eram nescius, quam duram in me susciperem provinciam, dedi tamen illud precibus Viri Summi, &, quum magnum omnino tempus ætatis, volvendis medii ævi scriptoribus, trivissem, promisi, quod rogaverat. Accingo me igitur labori, omne scriptorum genus, quod a Fabricio adhibitum vidi, consulens, & rerum mearum, quantum vires tulerunt, fideliter satagens. Hinc natum est hoc *Volumen ultimum*, quod nunc usibus Tuis, Lector Benevole, exhibeo. Si non passibus æquis sequor Fabricium, cogita, paucos reperiri, qui FABRICIO paria præstare queant, & melius esse, prodire tenus, quam nihil omnino agere. Non soleo de laboris mei vel difficultate vel magnitudine conqueri; quum tamen Fabricius

cius nihil ad hunc laborem finiendum collegerit, nisi paucas quasdam schedas, a Clariss. ejusdem genero REIMARO mecum communicatas, omne scriptorum genus denuo mihi pervolvendum fuit, perinde ac si totum opus a me a capite ad calcem fuisset perficiendum. Facilis tamen est illa temporis jactura, modo aliquid effingere licuerit, quod commodo rei literariæ non prorsus inutile existat. Hoc igitur labore meo qualicunque, Lector, utere ac fruere. Plura Te non volebam, sed his ipsis diebus, quibus de hoc præfandi labore cogitabam, incidi in Diarium Erud. Parif.* quod narrat, Jo. Bapt. Zannonum, typogr. ac bibliop. Florent. Progr. in publicum edidisse, quo nunciaret eruditis, se hanc Bibl. Fabric. denuo typis subditurum. LAUR. MEHUS, Abbas, meritis in hoc literarum genus non incelebris, curam operis habebit, & supplementa quoque addet, una cum continuatione, quam Fabricius dare non potuit. Addit, se plura ex Codd. manu exaratis prolaturum, qualium apud nos tanta non habetur copia, quam quidem in Italia & aliis regionibus. Interea persuasus sum, hunc meum laborem Abbati laudato non omnino nulli fore utilitati. Quodsi igitur editio ipsius lucem adspexerit, ipse Supplementa ipsius, & quæcunque ad opus hoc locupletandum post fata Fabricii vel inedita prodierunt, vel typis repetita, vel denique alias annotata sunt, singulari volumine, Tecum, L. B. communicare non omittam. Quod superest, si quid ab operis commissum fuerit, quod sequius est, id absentiæ meæ velim condones. Vale. Scrib. Dresdæ, in Schola Cruciana, d. XV. Martii, anno cIɔ Iɔ CC XLVI.

* Journal des Sçavans, Sept. 1745. p. 132.

BIBLIOTHECA MEDIÆ ET INFIMÆ LATINITATIS.

LIBER XVI.

POLEMIUS *Silvius*, Bollandus *P. Anneium* vocare mavult, Episcopus Octoduranus (hodie est *Martignac* ad Rhodanum in Comitatu Helvetiorum Wallisino) vixit seculo V. amicus Eucherii Lugdunensis, cui *Laterculum* dedicavit, qui singulis mensibus festa Christianorum & Gentilium indicat. Partem ejus, mensem scilicet Januarium, & Excerpta ex aliis, edidit Bollandus in præfatione generali tom. I. Jan. p. 44. Continuatores autem illius exemplar plenum nacti ediderunt tom. VII. Jun. p. 178. Vide Caveum pag. 284. Hist. literaire de la France tom. II. p. 294.

Xicco POLENTONUS, Patavinus, vergente seculo XIV. natus, a Joanne Ravennate, communi tunc Italiæ præ-

ceptore, bonis literis imbutus, a Patre Bartholomæo historiam, a Cajetano Thienæo philosophiam, a Cando de Cando astrologiam didicit. Fuit primum Imperiali auctoritate Notarius, deinde ab a. 1405. Cancellarius urbis Patavinæ. Quum a. 1413. sepulcrum Titi Livii aperiretur, is animum gratum in tantum civem satis superque exhibuit. Obiit post fœcundum matrimonium a. 1461. Brevissimis hæc exponimus, Lectorem ablegantes ad eruditam dissertationem V. C. Jo. Erhardi Kappii, Professoris Lips. quæ vitam Polentoni a. 1733. copiose satis exposuit. Ad scripta ejus pergimus enarranda.

1. *Liber statutorum et legum municipalium reip. Patavinæ* opera illius restitutus est.

2. *Epistola ad Nicolaum Nicolum, Florentinum, de inventione sepulcri Liviani*, edita est a Laur. Pignorio in Originibus Patavinis c. 17. & Kappio p. 19.

3. *Argumenta aliquot orationum Ciceronis*, Jacobo de Alvarotis a. 1413. dedicata, post Venet. 1477. fol. cum Asconio Pediano, Georgii Trapezuntii artificio Ciceronianæ orationis pro Q. Ligario, & Antonii Luschi inquisitione super XI. orationes Ciceronis, edita, & Lugd. 1554. fol. repetita. Dedicationem

tionem ad Alvarotum exhibet Kappius pag. 39.

4. *De illustribus scriptoribus Linguæ Latinæ, libr. XVIII.* huc usque nondum editi, sed tamen in variis bibliothecis latitantes. Adsunt enim in Vaticana, Cardinalis Ottoboni & Patavina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 110. 190. 485. Ex eo *vitam Petrarchæ* edidit Jac. Phil. Tomasinus in Petrarcha redivivo p. 185, *vitam Albertini Mussati* Muratorius tomo X. scriptorum rerum Italicarum. Totum opus vero ex Codice Schœnbergiano promisit Kappius: dubium, an promissis stare queat. Ego mallem, notatu digna ex eodem excerpi, ne de scriptoribus notissimis crambe vel centies cocta recoquatur, sed potius mundus, qui magnitudine voluminum laborat, aliquo magno malo liberetur.

5. *Sex libri Exemplorum memorabilium*, MS. in Bibl. Patavina.

6. *Liber contra lusores.*

7. *Dialogus de lusu ridiculo ebriorum*, al. *Hebræorum.*

8. *De miraculis Antonii Patavini.*

9. *Vita B. Helenæ Enselminæ.*

10. *Tractatus de confessione.* Hi Scardeonio & Papadopolo visi sunt. Vide illum Antiqv. Patav. II. 10. pag. 236.

 hunc

hunc vero tomo II. Hist. Gymnasii Patavini p. 169.

Modestus POLENTONUS, Xicconis filius, a. 1435. Patavii Jurium Doctor renunciatus ibidem per annos complures jurisprudentiam civilem docuit. Conscripsit *Responsa juris*, ad quæ Cæpolla & alii provocant: item *de sepulcris illustrium virorum, quæ Patavii visuntur*, opus a Scardeonio laudatum, Antiqv. Patav. II. 8. p. 183. Kappius dissert. cit. §. 22. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. 1. c. 13.

Martinus POLLICHIUS, *Mellerstadius*, a Mellerstadio, Franconiæ urbe, sic dictus, Magister Lipsiensis, D. Thomam ibi per annos fere viginti interpretatus est, post ad Medicinam animum applicuit, & Friderici III. Electoris Saxoniæ Archiater factus cum ipso in Terram Sanctam peregrinatum abiit. Redux primus Academiæ Wittebergensis Rector constitutus est. De morbo Gallico controversiam Lipsiæ habuit, de qua Leichii origines typopraphiæ Lipsiensis p. 78.

Ejus nota sunt sequentia:

Laconismus tumultuarius, contra Wimpinam. Leichius p. 106. 107.

Cursus Physicus & Logicus. Lipf. 1514. fol. *Logicus* solus. ibid. 1512. fol.

De

De complexione, sine anno & loco, 4.

Tractatus in Wimpinianas offensiones. Witteb. 1506.

Propositiones Astrologicæ 15. *cum suis solutionibus.* Lipſ. 1482. 4.

Epistola ad Georgium Saxoniæ Ducem, MS. in Bibl. Paullina. Fellerus Catal. p. 282.

Epistolæ duæ de Actis inter Fridericum Imp. & Carolum Ducem Burgundiæ, MS. ibidem, p. 383.

Cursus in Metaphysicam, Regimen pestilentiæ, Quæstiones disputatæ, Carmina varia, Elegia in mortem Ernesti Electoris, & alia. Vide Centur. Maderianam n. 31.

POLYDORUS *Vergilius*, Urbinas, Bononiæ bonas litteras didicit & docuit, ab Alexandro VI. Pontifice in Angliam missus est, ut ibi Quæstorem ageret, ab Henrico VIII. Rege Archidiaconus Wellensis constitutus in Anglia mansit, donec in senium ætate vergente Urbinum reversus, ibidemque a. 1555. fato suo functus est. Vide Bælium.

Ingenii ipsius monumenta sunt hæc:

Proverbiorum Libellus, Venet. per Mag. Christoph. de Pensis, 1498. 4. Adagiorum opus recognitum & locupletatum, Basil. apud Frobenium, 1521. 1525. fol.

De Inventoribus rerum libri III. Venet. per eundem, 1499. 8. Argent. ex ædi-

bus Schurerianis, 1516. 4. Basil. 1546. 8. Paris. apud Rob. Stephanum, 1529. 4. 1537. 4. Libros hos, ait Miræus, hæretici corruperunt; sed purgati prodierunt Romæ 1575. & 1585. Germanice vertit Marcus Fatius Alpinus. Aug. Vind. 1537. fol.

Historiæ Anglicæ libri XXVI. Basil. apud Bebelium, 1534. fol. apud Thomam Guerinum, 1570. fol.

Dialogorum de patientia & ejus fructu libri III. De vita perfecta liber unus. De veritate & mendacio liber I. De prodigiis libri III. Basil. 1545. 8.

D. Chrysostomi Comparatio regii potentatus, divitiarum ac præstantiæ ad Monachum in verissima Christi Philosophia acquiescentem. Basil. 1533. 8.

De prodigiis libri III. Basil. apud Bebelium, 1531.

Commentariolus in Dominicam precem, cum libro de inventoribus. ibid. apud eundem, 1536.

Emendationes Gildæ, libri II. Gesnerus memorat.

De Præsulibus Angliæ commentatus est. *Opus nunquam prodiit, nunquam forsan prodire dignum, inter exules Anglos asservatum. Vix enim alia præter nuda nomina atque tempora complecti videtur. Notitiam ejus Stapletonus dedit* (Princ. Doctr.

Doctr. l. 13. c. 7.) *hisce verbis*: Habemus omnium Episcoporum, quos annis pene mille Anglia habuit, paratum catalogum & ordinem, a Polydoro Virgilio descriptum. Hæc Whartonus præfat. tomi I. Angliæ sacræ p. 14.

POMERIUS, vide *Julianus Pomerius*, lib. IX. p. 579.

Sermones POMERII *de Sanctis* per Fr. Pelwartum de Themeswar, Haganoæ per Henr. Gran. 1499. 4. De Auctore vide lib. XV. *Pomerium* vero idem ac *Pomarium*, h. e. hortus pomorum: & titulus est metaphoricus libro inditus.

POMPEJANUS, Poëta incognitus, cujus quædam leguntur Catalecta inter Epigrammata et Poëmatia vetera a Pithœo edita.

POMPEJUS, S. Syri Episcopi Ticinensis discipulus, sec. II. *Vitam* Magistri sui scripsisse dicitur, sic ut Paulus Diaconus, qui eandem vitam scripsit, ex illo profecerit. An vero illa sit, quam Boninus Mombritius & Surius ad d. 9. Dec. ediderunt, nondum constat. Vide Bollandum tom. II. Febr. p. 153.

Pauli POMPILII Liber. L. Annæi Senecæ Vita ad Joannem Lopim, Decanum Valentinum, prodiit Romæ per Eucharium Silber, 1480. 4. Maittaire tom. I. p. 406. edit. poster.

Petrus POMPONATIUS, Mantuæ d. 16. Sept. 1462. natus, Patavii Philosophiam didicit a Petro Trapalino, ibidemque & Bononiæ docuit, mortuus anno ætatis LXIV. De vita illius evolve Niceronum tomo XXV. Bælium in Lexico, & singularem dissertationem Jo. Gottlieb Olearii, Jenæ 1709. 4. Naudæana p. 31. & Additiones p. 161. s. Altamura Bibl. Dominicana p. 249.

Scripta ejus hæc sunt:

1. *Tractatus, in quo disputatur penes quid intensio & remissio formarum attendantur, nec minus parvitas & magnitudo.* Bonon. apud Hieron. Platonidem, 1514.

2. *Tractatus de Reactione*, cum *Quæstione de actione reali.* Bonon. 1515. fol.

3. *De immortalitate animæ.* ibid. 1516. 8. Basil. 1634. 12. Adest etiam editio typis recentissimis excusa in 12. annum tamen 1534. præferens.

4. *Apologia adversus Contarenum.* Bonon. 1517. 8.

5. *Defensorium adv. Augustinum Niphum.* Bonon. 1519. fol.

6. *Tractatus de nutritione & augmentatione.* Bonon. apud Hieron. de Benedictis, 1521. fol.

7. *De naturalium effectuum admirandorum caussis, sive de Incantationibus Opus, a Guil. Gratarolo editum.* Basil. 1556. 8. 1569. 8.

8. *Idem*

8. *Idem liber, cum libris V. de Fato, Libero arbitrio, Prædestinatione, Providentia Dei, per eundem Gratarolum.* Basil. 1567. 8.

9. *Dubitationes in quartum Meteorologicorum Aristotelis.* Venet. 1563. fol.

Opera ejus prima collectione prodierunt Venet. 1525. fol. qua continentur ea, quæ usque ad num. 6. a nobis memorata sunt. Adduntur vero post n. 4. *Contradictoris* (Niphi) *Tractatus doctissimus:* & post n. 5. *Approbationes rationum Defensorii per Fratrem Chrysostomum Theologum Ordinis Prædicatorum.*

Julius POMPONIUS *Lætus*, vide *Julius.*

Joannes Jovianus PONTANUS, Cæretanus ex agro Spoletano, a. 1426. natus. *Joviani* nomen ex more illorum temporum Neapoli assumsit, ubi apud Ferdinandum I. Regem gratia multum valuit, cui primum a secretis fuit, post filii Alphonsi II. Inspector & post a secretis: obiit a. 1503. ætatis LXXVII. De vita ejus evolve Niceronum tomo VIII. pag. 265. seqq. Giornale de' Letterati d' Italia tom. XX. p. 109. seqq. ut alios taceam.

Opera ejus edita sunt Venet. per Bernardinum Vercellensem, 1501. fol. Opera poëtica prodierunt Florent. apud Phil. de Giunta, 1514. 8. & ap. heredes

des illius, 1520. 8. part. VI. Venetiis 1533. 8. Prosaica ibid. apud Aldum & Andream Socerum, 1518. 4. 3. vol. Basil. 1538. 4. 3. vol. Omnia vero conjunctim Basil. 1538. 8. 4. vol. Ex his singula enarrabimus.

Tomo I.

De Obedientia libri IV. Neapoli, per Mathiam Moravum, 1490. 4.

De Fortitudine libri II.

De Principe, ad Alphonsum Calabriæ Ducem, a. 1578. Italice conversus a Pyrrho Pedirocco, cujus avtographum servat Apostolus Zenus.

De Liberalitate.

De Beneficentia.

De Magnificentia.

De Splendore.

De Convenientia.

De Prudentia libri V.

De Magnanimitate libri II.

De Fortuna libri III.

De Immanitate.

Tomo II.

De Aspiratione libri duo. Brixiæ per Bernardinum Misintam, Papiensem, 1497. 4.

Dialogi: Charon, Antonius, Actius, Ægidius, Asinus.

De Sermone libri IV.

Belli

Belli, quod Ferdinandus Senior, Neapolitanorum Rex, cum Joanne Andegavense Duce gessit, libri VI. Venet. 1519. 4. cum Barth. Facio de rebus ab Alphonso I. gestis. Basil. 1566. 8.

Versio Italica Anonymi prodiit Venetiis 1524. ap. Mich. Tramezzinum 1544. 8. Jacobi Mauri, Neap. 1590. 4.

Insertus postea est Thesauro Historiæ Italicæ Burmanniano tomo IX. part. III. Editionem Dordracenam 1618. 8. memorat Fabricius noster libro III. pag. 1119. 1120.

Tomo III.

Centum Ptolemæi sententiæ in Latinum sermonem traductæ & Commentario illustratæ. Basil. 1531. 4.

De rebus cœlestibus libri XIV. Basil. 1530. 4.

De Luna, liber imperfectus.

Tomo IV.

Urania, sive de Stellis, libri V.

Meteororum liber unus. Witt. 1524. 8. Argent. 1539. 8. cum interpretatione Viti Amerbachii. Arg. 1545. 8.

De Hortis Hesperidum libri II.

Pastorales Pompæ VII.

Bucolica, Melisæus, Mæon & Ancon.

Amorum libri II.

De Amore conjugali libri III.

Tu-

Tumulorum libri II.
De divinis laudibus.
Hendecasyllaborum sive Bajarum libri II.
Lyrici Versus.
Eridani libri II.
Epigrammata. Umbra & Epigrammata quædam prodierunt cum Publii Gregorii Tiferni Opusculis, Venet. per Bernardinum Venetum, 1498. 4. *Nænias* Alexander Adimarus versibus Italicis expressit, quorum exemplar possedit Ant. Magliabeccus, teste Nicodemo in Additionibus ad Toppium p. 133.

Scripsisse quoque dicitur, teste Jacobillo in Bibl. Umbriæ p. 167. *de origine Umbrorum;* sed liber neque excusus, neque MS. invenitur. Ajunt quoque *Vitam Jacobi Picinini* scripsisse, nisi forte historiam belli Neapolitani indigitent, in quo de rebus illius contra Ferdinandum Regem agitur. *Commentarios in Catullum* memorat Petrus Summontius, qui scripta ejus conjunctim ediderat. Pontano quoque debetur *Tiberius Donatus in Æneida Virgilii,* ex cujus Codice primum impressus est Neapoli per Jo. Sulzbachium & Matthiam Cancer, 1535. fol. Hæc ultima ex Diario Italico. Ad Donatum vero quod spectat, hæc editio memorata non est prima, quum Adamus Petrus Basileensis in præfatione

ſatione ad Rhemnium Palæmonem & alios Grammaticos minores a. 1527. ſcripta jam teſtetur, *illum a Joviano Pontano e ſitu prolatum eſſe.*

PONTIANUS, Epiſcop. Africanus Sec. VI. ſcripſit *Epiſtolam* ad Juſtinianum Imp. in qua adfirmat mortuos non eſſe damnat. Edita eſt tom. I. Conciliorum Binii, & a Baronio ad a. 546. n. 52. 53.

PONTIANUS, patria Romanus, Epiſcopus Romanus ſub Imper. Alexandro, ſcripſit *Epiſtolas Decretates* duas, quae habentur tomo I. Conciliorum Harduini p. 115. & cum Clementis Recognitionibus per Sichardum Baſil. 1526. *Decreta* apud Ivonem, Gratianum & alios. Martyrium paſſus eſt ſub Maximino in Sardinia a. 237. d. 19 Nov. Mandoſii Bibl. Romana Cent. I. 44. Lud. Jac. a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 196. Oldoini Athenæum Romanum p. 570. 571.

PONTICUS VIRUNIUS, cujus prænomen in baptiſmo acceptum nos latet, quum & Andreas Ubaldus, qui vitam ejus* deſcripſit, illud omiſerit. *Pontici* nomen habet, quia ex illuſtri familia *da Ponte*, quæ Belluni floruit, prognatus eſt: *Virunii* vero, quia patriam ſuam Bellunum olim Virunum dictam fuiſſe credidit.

* Edita eſt illa vita per Ovidium Montalbanum, Bononiæ litteris Jacobi Monti, 1655. 4.

credidit. Tarvisinum vulgo patriam fuisse statuunt: perperam. Parens ejus nobilis fuit & Venetis militavit: mater Catinia, Radichii, Macedoniæ Principis filia. Noster circa a. 1467. natus est, patre nonagenario, matre annos LIV nata. Mater ipsum in lingua Græca, Georgius Valla, Bapt. Guarinus & alii in reliquis studiis instruxerunt. Docuit in multis civitatibus, præcipue Arimini, Ferrariæ, Regii, Forolivii. Deinde Regii a. 1506. typographiam instruxit, quamvis libri, qui ex eadem prodierunt, admodum sint rari, quia inimici ejus post breve tempus illam dissipaverant. Mortuum dicunt Bononiæ a. 1520.

Scripta ejus longa serie recenset laudatus Ubaldus, non autem addit, quænam ex illis impressa fuerint, sicuti nec Simlerus. Enumerabimus autem in Classes aliquot digesta:

1. *Commentarii in Sallustium, Metamorphosin Ovidii, Statium, Horatium, Claudianum, Virgilium.*

2. *Comment. in Hesiodum, Callimachum, Orphea de gemmis, Anthologiæ librum IV.*

3. *Versiones e græco Pindari, Homeri, Hesiodi, Apollonii, Theocriti, Musæi, Phocylidæ, trium Tragœdiarum Euripidis, quatuor*

quatuor Sophoclis, quarundam Comœdiarum Aristophanis, multorum Dialogorum Luciani, Ptolemæi & Plutarchi de Musica, Helenæ Demetrii Moschi, unius libri ex Zonara, Theophili de pulsibus & urinis, Pauli Æginetæ, Aëtii, Magni & Melampi Medicorum.

4. *De Grammatica libri III. Explicatio Erotematum Manuelis Chrysoloræ.* Hunc librum Ferrariæ 1509. 8. editum per Joannem Mazochum, rariorem utpote, pluribus verbis recenset Niceronus in Addendis ad Memoriarum tom. VIII. p. 253. Adde Annales typographicos Mich. Maittaire tom. II. p. 202. 203.

5. Historica. *Historia Italiæ recondita libri XI. vita Emanuelis Chrysoloræ: De laudibus Beatricis, uxoris Ludovici Sforciæ, Ducis Mediolanensis: Historiæ Britannicæ libri V.* Est compendium historiæ Galfredi Monumetensis, impressum Augustæ Vindelicorum 1534. 8. per Alex. Weissenhorn, Heidelbergæ apud Hier. Comelinum 1587. fol. Londini 1585. 8. ex recensione Dav. Porelli.

6. Prosaica. *De admirandis secretis Callopismi: De nominibus corruptis: Orationes funebres & nuptiales: Comment. in Sphæram Jo. de Sacrobosco: De arte divinatrice antiquorum libri XVI. De Fato:*

to: *Invectivæ: Dialogus ad Robertum Malateſtam:* hic impreſſus in fine hæc verba oſtendit: *Ex Rhegio Liguſtico Ponticus Virunius impenſa & torcularibus ſuis.* 1508. 4. Reſpondit quoque *Plinianæ defenſioni* Pandulphi Collenutii, contra Nicolai Leoniceni & aliorum Medicorum errores a. 1491, quod teſtatur Fabricius noſter libro III. p. 1119. qui expreſſe Bellunenſem vocat.

7. Poëtica. *De miſeria literarum lib. II. Elegiarum & Epigrammatum gr. lat. libri IV. Epiſtolæ græcæ & latinæ ad diverſos.*

Debentur hæc omnia Diario Italico Veneto tomo XXIV. pag. 235. ſeqq. cui adde Simlerum & Whartoni Appendicem ad Caveum. Niceronum tomo VIII. p. 33. Appendicem Trithemii, c. 11.

PONTINIACENSIS monaſterii, diœceſis Antiſſiodorenſis, Hiſtoria edita eſt in Theſauro novo Anecdotorum Edm. Martene & Urſini Durand tomo III. pag. 1221.

M. PONTIUS de *S. Ægidio,* neſcio quis, ſed profeſſione Medicus, cujus libellus *de curis omnium ægritudinum* Lipſiæ MS. in Bibl. Paullina. Vide Catalogum Felleri pag. 275.

PONTIUS, Afer procul dubio, Diaconus Carthaginienſis, Cypriani comes aſſiduus,

duus, in ipso quoque exilio & martyrio. Scripsit *Vitam Cypriani*, quæ habetur apud Surium d. 14 Sept. & operibus Cypriani adjungi solet. Confer Acta SS. Martii tom. I. pag. 750. Caveum & alios.

PONTIUS *de Baladuno* scripsit *historiam Francorum, qui ceperunt Jerusalem*. MS. in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSt. p. 1013.

PONTIUS *de Balmeto*, Ecclesiæ Lugdunensis Magister, Pœnitentiarius & Canonicus, a. 1116. Cartusiam Majorevi fundavit, post a. 1140. Episcopus Bellicensis, ante vero & post infulam ibidem monachus: scripsit *de æternitate, de vitandis schismaticis, de pace concilianda, de contemtu vanitatis seculi*. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. ordinis Cartusiani p. 70. 230.

PONTIUS *Carbonellus*, vide supra lib. III. p. 919. & adde, quæ de ipso habent Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VIII. 6. n. 244. Willot in Athenis sodalitii Franciscani pag. 312.

PONTIUS, ex monacho Cisterciensi Abbas primum Grandissilvæ, postea Claræ vallis, tandem Episcopus *Claromontanus*, circa a. 1172. obiit post a. 1197. Exstat ejus *Epistola* notabilis ad Mauritium Episcopum Parisiensem, inter Epistolas

Stephani Tornacensis numero 3. Car. de Visch Bibl. Ord. Cisterciensis p. 281.

PONTIUS, Abbas de Melgueil, filius Petri Mergulienfis Comitis *Cluniacensis*, ab anno 1109-1125. Duæ ejus *Epistolæ* & *Statuta* edidit Baluzius Miscell. lib. VI. p. 497. Vide de ipso Galliam Christianam tomo IV. p. 1134.

PONTIUS, Abbas S. Rufi in Gallia, circa a. 1124. scripsit *Epistolam* ad Abbatem & conventum Calmosiacensem, in qua ad quæstiones ab ipsis propositas respondet de quotidiano jejunio, de silentio continuo, de vini abstinentia, deque laneis vestibus Canonicorum, cœnobii Calmasiacensis. Exstat apud Martene & Durand. Thes. novo Anecdotorum tom. I. p. 359.

PONTIUS, Abbas *Saviniacensis*, ab anno 1121-1135. cui Mabillonius tom. II. Annal. Bened. p. 385. tribuit Chronicon breve Abbatiæ Saviniacensis ab anno 809-827. quod conservavit Claudius Stephanotius in Antiquitatibus Ord. S. Benedicti diœcesis Lugdunensis. Opus hoc MS. habetur in Bibl. S. Germani de Pratis. Le Long Bibl. historique de la France p. 257. 911. Adde Galliam Christianam tom. IV. p. 264.

PORCARIUS, Abbas Lirinensis, circa a. 485. qui Cæsarium post Episcopum Are-

Arelatensem in monasterium suum recepit, unde frequens ipsius in vita Cæsarii mentio. Ejus prostat *Epistola* ad monachos, (*Monitæ* dicuntur in Codice Bibl. Regiæ Parisinæ, teste Montfauconio Bibl. MSS. p. 1038.) primum edita in Opusculis quorundam Patrum per Thomam Galletum, Lugd. 1615. post in Supplemento Bibl. PP. tom. I. p. 832. & inde in Bibl. Coloniensi & Lugdunensi repetita. Ætas Auctoris & Epistolæ huc usque inter incertos posita est, donec Anonymus Mellicensis de script. Ecclesf. c. 58. utrumque detexit. Adde Hist. literaire de la France tom. II. p. 687. & Galliam Christianam tom. III. p. 1192.

Alius Porcarius circa finem sec. VI. Abbas S. Hilarii Pictaviensis. Mabillonius sec. I. Bened. p. 97. Gallia Christiana tomo II. p. 1224.

Tertius fuit itidem Abbas Lirinensis, a Saracenis a. 730. cum suis interfectus, de quo Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 592. Gallia Christiana tom. III. p. 1194.

PORCELLUS, vel potius PORCELLIUS, Neapolitanus, quamvis ipse Romanus potius dici voluit, Poëta & Alphonsi I. utriusque Siciliæ Regis Scriba sive Secretarius, a quo a. 1452. fervente bello inter Venetos & Mediolanenses in ca-

ſtra Venetorum miſſus eſt, ut ſingula, quæ ibi gererentur, nunciaret. * Deſcripſit igitur hoc bellum, ſequenti titulo: *Commentaria Comitis Jacobi Picinini vocati Scipionis Æmiliani, edita & miſſa Alphonſo Regi Aragonum.* Exſtat libellus in Script. rerum Italicarum Muratorii tom. XX. p. 65. Veronæ adſervari ait idem *Commentarios ſecundi anni de geſtis Scipionis Pichinini, ad Franciſcum Foſcari, Venetorum Ducem.* Illo bello non admodum multa geſta ſunt, ſed Porcellius tamen eleganter omnia deſcripſit. *Elegiæ* & *Epigrammata* illius nondum videntur lucem publicam conſpexiſſe, quæ vero Volaterranus & Gyraldus non magni pretii eſſe judicant. In Bibliotheca Ducum Urbinatium Porcellii Opera quatuor voluminibus exſtiterunt, quæ procul omni dubio in Vaticanam perlata ſunt. Hæc omnia debentur Muratorio in præfatione. Porcelii, Baſilii & Trebanii (non Thebani, ut eſt apud Geſnerum) opuſcula ſ. poëmata, diligentia Chriſtophori Preudhomme Barroducani edita ſunt, Pariſiis apud Simonem Colinæum, 1539. 8. ut eſt apud Maittairium. Illud poëma Porcellii, quod ibi editum eſt,

* Perperam Voſſius duos ex uno Porcellios facit, quorum prior Petrarchæ temporibus floruerit.

est, alias etiam *Isottæus* dicitur, quia continet Carmina in *Isottam*, Sigismundi Pandulphi Malatestæ, Arimini Domini, amasiam. Prosper Mandosius Bibl. Romanæ Centur. V. 29. addit, ipsum *de virtutibus Sigismundi Malatestæ* Epistolas XII. egregio carmine edidisse: Fredericum quoque Urbini Ducem res suas ab eo celebrari voluisse. Aliud carmen, quod *Deploratio Italiæ* inscribitur, memorat. Titulus integer est: *Deploratio Italiæ poscentis pacem a Divo Paulo II. P.M. Triumphus Alfonsi Regis Aragonei devicta Neapoli*, exstat MSt. in Bibl. Dominicanorum Florentiæ. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MS. p. 425. *Carmen in laudem Francisci Sfortiæ*, in Bibl. Regia Parisina. ibid. p. 764. Adde Diarium Venetum, Giornale de' Letterati d' Italia tom. IX. p. 148. seqq.

PORCHETUS SALVATICUS, *Salvagum* vocat Ubertus Folieta in Elogiis clarorum Ligurum, (qui tamen præter nudum elogium nihil de eo memoratu dignum addidit,) *Salvaticensem* & *de Sylvaticis* Paullus Colomesius in Italia orientali p. 8. *de Sylvaticis* Wolfius in Bibl. Hebr. tom. II. p. 1001. Patria fuit Genuensis, professione monachus Carthusianus. Vixit sub initium sec. XIV. quod Rev. Wolfius ex ipso auctore do-

 cet,

cet, qui fol. 16. col. 4. operis laudandi ait, se scribere *Christianis computantibus nunc ab incarnatione Domini annum* 1303. Caveus in Chartophylace longe recentiorem fecit, & sub finem seculi XV. scripsisse tradiderat, quia paullo ante tempus impressionis vixisse conjecerat. Et certe difficile erat ætatem ipsius recte & accurate ponere, quia nemo scriptorum illam memoraverat.

Scripsit librum, quem inscripsit: *Victoria* * *adversus impios Hebræos, in qua tum ex sacris literis, tum ex dictis Talmud ac Cabbalistarum, & aliorum omnium authorum, quos Hebræi recipiunt, monstratur veritas Catholicæ fidei.* Edidit Augustinus Justinianus, Episcopus Nebiensis, Paris. 1520. 4. majori forma. An magnam in Hebræorum lectione facultatem habuerit, dubium est, quippe in præfatione docet, se omnia ex Raimundo Martini petiisse. Ut igitur hic ingenue fassus est, per quem profecerit, sic totum fere exscripsit Galatinus, de qua re judicium Wolfii addendum p. 1128. *Qui Galatinum legerit, Porchetum se evolvisse credat.* Scripsit etiam *de Sanctissima Virgine Maria,* & alium librum *de Entibus trinis*

* Inde *Victorium Porchetum* ridiculo errore vocat Reimmannus in Introd. ad Theol. Judaicam p. 455.

nis & unis. Plura de ipso præter jam citatos dabunt Waddingus de Scriptoribus ordinis Minorum p. 280. Sopranus de Scriptoribus Liguribus pag. 244. Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 478. Theod. Petrejus in Bibl. Cartusiana p. 269. Car. Jos. Morotius in Theatro Chronol. ord. Cartusiensis p. 72.

P. PORCIUS Poëta, cujus est *Pugna porcorum per P. Portium Poëtam*, Paris. apud Nic. Bouffet. 1543. 8. Procul dubio nomen fictum.

Publilius Optatianus PORPHYRIUS, vide supra libro XIV. p. 495.

Alanus PORRETANUS, alias *Hermes Trismegistus.*

Regulæ cœlestis juris MSS. sunt in Bibl. Basileensi: *Liber de Virtutibus* in Bibl. Regis Angliæ. Bern. de Montfaucon Bibliotheca Bibliothecarum MSS. pag. 608. 629.

POSSESSOR, Episcopus Afer, a. 520. scripsit *Relationem* ad Hormisdam Episc. Romanum *de libro Fausti Episcopi Regiensis*, quæ cum responsione Hormisdæ legitur tom. II. Conciliorum Harduini p. 1037. 1038.

POSSIDIUS, Afer, per annos fere XL. familiaris S. Augustini, & Episcopus Calamensis in Numidia, scripsit *vitam S. Augustini, & Indiculum librorum ejus,*

quos ſtudioſe collegit & conſervavit. Eduntur hæc cum operibus Auguſtini, & a Surio d. 28 Aug. Utrumque Opuſculum a Benedictinis e Codicibus MSt. emendatum editum in calce tomi X. Operum Auguſtini, Pariſ. 1690. *Vita Auguſtini* per D. Joannem de Salinas Neapolitanum, cum diſſertat. de Vita Poſſidii, Romæ 1731. 8. Vide Acta Eruditorum Lipſ. 1734. p. 18. *Sermones ad fratres in eremo* ipſi ſuppoſiti ſunt. ib. p. 21. Nonnulli *Poſſidonium* vocant, quum tamen diverſi ſint, in Concilio Milevitano ſimul occurrentes. In Bibl. monaſterii Heilsbrunnenſis Codex adeſt MS. membranaceus, qui ab editis multum differt teſte Hockero p. 52. Vide Iſidorum & Trithemium de Script. Eccleſ. c. 8 & 127. Item Phil. Elſſii Encomiaſticon Auguſtinianum p. 592. Vitam ejus ex Auguſtini operibus & vita collegit Innocentius Keferloherus Can. Reg. Dieſſenſis in Bavaria Abbatiæ Decanus, quæ exſtat in Actis Sanctorum tom. IV. Maji p. 29. ubi confer Commentarium prævium Dan. Papebrochii p. 27.

POSTUMIANUS, Monachus, Severo Sulpitio in vita S. Martini memoratus; cui vitæ aliquæ (haud diverſæ ab editis apud Rosweidum libro ſecundo) tribuuntur in quibusdam MSS. teſte eodem

dem Rosweido. Hæc Fabricius Bibl. Græcæ tom. IX. p. 33.

POTAMIUS, Episcopus Ulyssiponensis, primum Catholicus, post Arianus, de cujus rebus vide Caveum. Exstat ejus *Epistola ad Athanasium* tom. II. Spicilegii Dacheriani, edit. novæ tom. III. p. 299. Potamius *contra perfidiam Arrii* MSt. exstat in Bibl. monasterii S. Vedasti Atrebatensis, teste Ant. Sandero in Bibl. Belgica manuscripta p. 63.

POTHO, Presbyter & Monachus monasterii Prunveningensis, nunc Prislingensis, prope Ratisbonam, Ordinis S. Benedicti, qui Seculo XII. claruit. Scripsit *Librum de miraculis Sanctæ Dei Genitricis Mariæ,* quæ una cum Anonymi Minoritæ Viennensis *Vita Agnetis Blanbeckin,* Viennæ a. 1731. sumtibus Petri Conradi Monathii, edidit Rev. Bernardus Pez, Benedictinus & Bibliothecarius Mellicensis. Liber vero statim rarioribus adnumeratus fuit, quia auctoritate Illustris Comitis Sinzendorffii, & Consilio Pii Nicolai Garellii Bibliothecæ Cæsareæ Præfecti prohibitus, & exempla omnia bibliopolæ sunt ablata. Varia enim in utroque libro adsunt, quæ ipsos quoque Pontificios læderent. Cap. 36. Potho narrat de quadam Abbatissa imprægnata, quam vero pœ-

nitentem duo Angeli a Maria missi, obstetricis munus in se recipiendo, ab onere graviditatis liberarunt, puerumque eremitæ nutriendum tradiderunt. In vita vero Agnetis de præputio Christi non putida solum & superstitiosa, sed & prorsus impia habentur. De qua re consulat Lector *Hadriani Pontii* Epistolam ad Amicum, qua historia libri hujus rarioris exponitur, Francof. & Lipsiæ, ut titulus præfert, 1735. 8. duabus plagulis editam. Sub finem annectuntur Pezii Epistola ad Garellium, quæ de hoc negotio conqueritur, nec non responsio Garellii, cum judicio elaborata, quæ ipsum saniora edocet. Adde Relationes innocuas a. 1731. p. 317.

Ejus etiam sunt libri V. *de statu domus Dei* & unicus *de domo sapientiæ*, quos huc usque nomine Pothonis Abbatis Pruiniensis in diœcesi Trevirensi ediderunt primum Haganoæ 1532. post in Bibliothecis Patrum aliquoties repetierunt.

Fortasse illius quoque sunt Anonymi Prüflingensis *de S. Erminoldo Abbate Prüflingensi* libri duo, quos Canisius edidit tom. II. Antiqu. Lect. editionis novæ.

PRÆDESTINATUS, vid. PRIMASIUS.

PRÆPOSITIVUS, natione Lombardus, ab

ab Alberico (ad a. 1217.) dicitur *vir mirabilis*, fecisse *optimos Sermones & quasdam Postillas Sententiarum.* Primus ille Odoni Episcopo Parisino juravit, se statutum, quod de residentia Cancellarii fecerat, observaturum. Fuit autem Cancellarius a. 1207. Hæc Bulæus in Histor. Univers. Parisiensis tom. III. p. 706. Eadem fere habet Claud. Hemeræus de Academia Paris. pag. 117. *Summa Theologica Scholastica ex dictis SS. Patrum*, MS. exstat in Bibl. monasterii Dunensis in Flandria, teste Ant. Sandero in Bibl. Belgica MSt. I. p. 173. & allegatur in Catalogo Doctorum, qui Mariam in originali peccato conceptam statuunt, apud Pezium & Hueberum Cod. diplom. III. p. 322. quæ, judice Hemeræo, eadem est cum *Postilla Sententiarum.* Magistri Præpositivi *Liber Officiorum de Divino Officio & diurno*, qui incipit: *Ecce nunc tempus acceptabile & dies salutis dicitur tempus gratiæ* &c. manu seculi circiter XIII. scriptus habetur Saltzburgi in Bibliotheca monasterii S. Petri, quod testatur Rev. Bern. Pezius Differt. Isagogica in tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 7. *Sermones* sunt in Bibliothecis Galliæ. Adde Oudinum tomo III. p. 31.

PRE-

PRECISLAUS *Pogarella*, Silesius, Habersdorffii in Ducatu Munsterbergensi in lucem editus, in Academia Bononiensi bonis literis operam dedit, post Canonicus Wratislaviensis, a. 1341. Episcopus ibidem, Johannis Bohemiæ Regis Consiliarius, & Caroli IV. Imp. Vice-Cancellarius, obiit a. 1352. Scripsit *Epistolas* aliquot, quas recenset Hanckius de Silesiis indigenis eruditis p. 89. Confer librum vernaculum Theodori Crusii, *Vergnügung müßiger Stunden*, part. I.

PRERADBERTUS, nomen abbreviatum *Paschasii Radberti*, quod docet Histoire liter. de la France tom. V. p. 305.

Joannes PREXANUS: vide de hoc Fabricium supra libro XV. p. 839. nam plura mihi de illo non occurrerunt.

PRIAMUS *Capocius*, Lilybætanus Siculus, J. U. Doctor, & Fisci Regii Patronus a. 1517. a plebe per tumultum interfectus est. Ejus est *Fridericeis* s. Carmen de rebus Friderici Admorsi, Marchionis Misnensis, Lips. 1488. 4. Edidit etiam *Regis Lusitaniæ Opus de Continentia*. Vid. Ant. Mongitor Bibl. Sicula Tom. II. p. 192.

Flaminius PRIAMUS, Lucensis, quædam Chrysostomi in Latinum sermonem convertit: in Bibl. Coisliniana. Bern.

de

de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSt. p. 1066.

PRIMASIUS, discipulus S. Augustini, Adrumetinus Episcopus in provincia Byzacena, & Ecclesiarum Africanarum ad aulam Constantinopolitanam legatus, circa a. 550.

Scripsit *Collectanea in omnes Divi Pauli Epistolas*, ex Ambrosii, Hieronymi, Augustini & aliorum Patrum scriptis, Paris. 1543. Colon. apud Gymnicum, 1538. 1543. 8. cum præfat. Jo. Gagneii, Theol. Parisini. Gallice per Jo. de Gaigny, exstat in Bibliotheca Regia, teste Montfauconio in Bibl. MSt. p. 789.

Comment. in Acta Apostolorum, Basil. 1544. 8.

Contra hæreses lib. III. in supplementum Augustini, ad Fortunatum Episcopum, periit, quod Oudinus probat tom. I. p. 1433.

In Apocalypsin lib. III. ad Castorium. Basil. apud Rob. Winter, 1544.

Cæterum librum, qui *Prædestinatus* dicitur, Primasio jam vindicant Eruditi, de quo vide Caveum, Norisium, & Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 259.

Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 594. Possevini Apparatus II. pag. 297. Jo. Caspar Lœscherus de Patrum Africanorum meritis, p. 181.

PRI-

PRIMINIUS, Abbas, vid. PIRMINIUS.

PRIMUS, Episcopus Afer, auctor Epistolæ 4. & 12. apud Cyprianum, una cum aliquot Coëpiscopis. Gesnerus.

PRISCIANUS, Cæsareensis Grammaticus, de quo copiose satis Fabricius noster in Bibl. Latina. Hic tantum Spicilegium aliquod editionum antiquarum additur. Prodiit autem Venetiis per Jo. de Colonia & Jo. Manthen. 1476. fol. & eodem anno ibidem impensis Marci de Comitibus, fol. ibid. impensis M. Michaëlis Mazzolini de Parma, 1481. fol. cum Comment. Jo. de Aingre, Venet. per Georg. Arrivabenum 1488. fol. Lips. per Wolfg. Molitorem, 1496 fol. cum Comm. Jo. de Aingre & Dan. Cajetani, Venet. 1500. 1509. fol. & Mediolani apud Alex. Minutianum, 1511. fol. Basil. 1545. 8. Venet. in ædibus Aldi & Andreæ Soceri, 1527. 8.

Libellus de Accentibus. Paris. ap. Rob. Stephanum 1526. 8.

Carmen Prisciani *de Astronomia* exstat in Operibus Bedæ tomo I. p. 434.

Tractatus in duodecim primos versus XII. librorum Æneidos, id est, in primum versum cujusque libri; exstat MS. in Biblioth. Elnonensi, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MS. I. p. 57.

Priscia-

Priscianus major est in Bibl. Paullina Lipsiensi: *minor* in Bibl. SS. Sergii & Bacchi in Gallia. Bern. de Montfaucon Bibl. MSt. p. 597. 1219. Posterius auguror esse compendium operis majoris.

Peregrinus PRISCIANUS, Ferrariensis, Jurium Doctor, Historicus & Philosophus, Astronomiam docuit Ferrariæ, clarus circa a. 1495. Scripsit *de Antiquitate Ferrariæ*, opus insigne, IX. voluminibus constans, ex pluribus Archivis contextum, sed adhuc ineditum. Primum est in Bibl. Regia Dresdensi, teste Gœtzio vol. I. p. 437.

PRISCILLIANUS, Episcopus Abilæ, Treviris a Maximo tyranno cæsus sec. V. Ejus *Canones Epistolarum Pauli* sunt in Bibl. Paullina Lipsiensi, teste Catalogo Felleriano p. 63. & Montfauconio p. 594. *Opuscula quædam* scripsit, quæ Hieronymus memorat de Script. Eccl. c. 121. Vitam vero pluribus tangere nolumus.

PRISCUS, Episcopus Afer, una cum aliquot aliis Coëpiscopis auctor Epistolæ 2. apud Cyprianum de rebaptizandis hæreticis.

Cajus Titus PROBUS, qui *Epitomen in X. libros Valerii Maximi* scripsit, in editionibus hujus antiquioribus occurrit. Ex his memoro Basileensem 1540. 8. Adde Fabricii Bibl. Latinam II. 5.

Mella-

Mellanius PROBUS, Hibernus, monachus S. Albani Moguntiæ, qui teſtibus Annalibus Fuldenſibus a. 859. obiiſſe dicitur. Si modo hic eſt, quod aſſerit Mabillonius & Auctores de l'hiſt. literaire de la France tom. V. p. 209. Dedit *Vitam S. Patricii libr. II.* quæ edita eſt tom. III. Operum Bedæ p. 225. (cui falſo tribuebatur) in Triade Thavmaturga Hiberniæ Jo. Colgani p. 51. & in Actis Sanctorum tom. III. Martii pag. 97. Ipſe auctor ſub finem libri II. nomen ſuum his verbis prodidit: *Ecce habes, frater Pauline, a me humili* Probo *poſtulatum noſtræ fraternitatis judicium.* Intelligitur autem Paulinus Epiſcopus Hiberniæ Septentrionalis & Abbas Indenſis, qui a. 920. obiit. Vide Waræum de Scriptoribus Hiberniæ I. 6. p. 49. Acta SS. tom. II. Martii p. 520. 521. Colganum l. c. p. 61. 219. Baronii Martyrologium d. 17. Martii, Baluzium annot. ad Servati Lupi Epiſt. 20.

PROBUS *de ratione temporum* MS. in Bibl. Pontiniacenſi. Bernard. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSt. p. 1334.

PROBI Grammatici *Inſtituta artium* primo loco in Collectione Grammaticorum, Mediol. apud Jo. Angelum Scinzenzeler, 1504. fol. Probi *Inſtituta artium & Catholica,* cum aliis Grammaticis minoribus, Veicetiæ, 1509. fol. per Henricum & Jo.

Mariam

Mariam ejus filium Librarios. Parrhasius in præfatione docet, hunc Probum a Gellio, Donato, Servio & Prisciano allegatum fuisse, qui auctoritate illius libenter usi sunt. Pisauri impr. Hieron. Soncinus 1511. fol.

PROCOPIUS *Rufus*, primum monachus, post Hussitarum antesignanus, de quo plura Historici, quæ huc non pertinent. Ejus & aliorum Hussitarum *Epistola ad Bohemos* exstat in Martene & Durand Collect. amplist. VIII. p. 19. * *Epistola ad Sigismundum Imp.* cum hujus responsione, ibid. p. 133. 134. *Propositio Concilio Basiliensi facta de periculo bellorum*, ibid. p. 602.

PROFACIUS, aliis PRÆFACIUS, natione Judæus, patria Massiliensis, quamvis alii Montepessulanum vocant, Mathematicus insignis circa a. 1350. Scripta ejus typis expressa non habentur, sed tantum in Bibliothecis illustribus latent. Sic Liber *de Quadrante*, qui etiam *Ars novi Quadrantis* & *de compositione Quadrantis* inscribitur, ter exstat in Bibl. Vaticana, semel in Bibl. Dominicanorum Florentiæ. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum

* Eadem cum responsione Bohemorum habetur in Bibl. Heilsbrunnensi, prout testatur Vir. Rev. Jo. Lud. Hockerus in Catalogo p. 119.

rum MSt. p. 25. 89. 111. 428. *Canones & Tabulæ Astronomicæ* in Vaticana, ibid. p. 108. *Almanach* incipiens ab a. 1300. in Archivo S. Petri Romæ, ibid. p. 158. *Canones Astrologici* in Bibl. Regia Parisina, ibid. p. 987. *de utraque Eclipsi Solis & Lunæ*; item *Tabula motus octavæ sphæræ*, in Bibliothecis Angliæ. Plura dabit Celeb. Wolfius Bibl. Hebraicæ tom. I. p. 988. Male autem Pitseus de illustr. Angliæ scriptoribus ipsum Anglum natione tradit.

PROPERTIUS *Maggius*, Medicus magni nominis & Archiater Cremonensis circa a. 1348. Scripsit *de ratione ordinandi medicamenta, de humido radicali, de morbis muliebribus, de urinis, de doloribus colicis*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 167. 168.

PROSDOCIMUS *de Beldemando* vel *Beldimendo*, Patavinus, scripsit a. 1424. *de Musica*, item *Canones* sive *Tabulas Astronomicas*, quæ in Bibl. Dominicanorum Florentiæ bis asservantur. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSt. p. 428. Adde Tomasini Catal. MSS. Patavinorum p. 438.

PROSDOCIMUS *Comes*, vel *de Comitibus*, quod nomen familiæ est, non dignitatis, Patavinus, JCtus & sanctionum Pontificiarum Doct. publicus sec. XIV. Scripsit *Tractatum differentiarum Juris civilis & cano-*

canonici, item *de consanguinitate & affinitate*, qui libri sunt impressi: *de Dominiis Legum & Canonum*, in Oceano Juris tomo I. p. 190. *Comm. in sextum Decretalium*. Bern. Scardeonii Antiqv. Patav. II. 8. p. 173. 174. Possevini Apparatus II. p. 302. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. I. cap. 8.

PROSPER AQUITANICUS, ex Aquitania scilicet oriundus, quo nomine inde ab antiquis temporibus appellatur, ut scilicet ab aliis ipsi cognominibus distinguatur. * De vita ejus multa narrari nequeunt.

* Adducimus hac occasione verba Jo. Salinas ex annotatione prima ad vitam Prosperi ab Anonymo conscriptam, quæ in compendium contracta sunt ex Jac. Basnagii Observatione Chronico Prosperi nostri præmissa: *Sex vel septem fuisse Prosperos ex quinti ac sexti seculi historia constat: quorum gesta vel Opera ob nominis similitudinem permiscenda non sunt.*

Primus fuit Afer, Carthaginensis Ecclesiæ Clericus, auctor Operis de promissionibus & prædictionibus Dei, qui a. 395. interfuit dedicationi templi Cælestis ac ibi permansit, usque ad a. 434. quo feliciter pugnatum est adversus Gensericum. Nimirum Aurelianus Episc. Carthaginensis, templum, quod Gentiles Deæ Cœlesti sacraverant, Deo vero & in usus Christianorum dedicavit.

Secundus fuit Aurelianensis Præsul, & a. 455. vivebat, petiitque a Sidonio sui decessoris Aniani vitam, & historiam obsidionis Aurelianensis sub Attila. Epistola Sidonii est VIII. 15. Libros de

queunt. Male agunt omnes, qui ipſum Epiſcopum Regienſem vel in Italia, vel in Gallia faciunt, id quod ſolide refutatur in Vita Proſperi, quæ editioni ejus Pariſinæ a. 1711. præfixa c. 10. Ado Vienneniſis ad a. 458. ipſum *Leonis Magni Notarium* vocat: ulterius a nemine aliquid obſervatum eſt, unde appareat, Proſperum fuiſſe gradu aut ordine laicis aut monachis ſuperiorem. Potiſſimam vitæ ſuæ partem transegit controverſiis contra Semipelagianos in Gallia tractatis, & defenſione Auguſtini ſuſcepta. Iter quoque ad Cœleſtinum Pontificem ejus rei cauſſa Romam direxit. Mortuus eſt anno circiter 463.

Scripta *de vocatione gentium* ipſi tribuit Voſſius in Hiſtor. Pelagiana: verum is nihil edidit.

Tertius fuit incertæ ſedis Epiſcopus, ſuppar Leoni Magno & alteri Proſpero Regii Lepidi in Emilia Præſuli, qui inter Proſperos quartus eſt enumerandus. Dubius etiam eſt ille Regienſis Proſper, ut patet ea conſideranti, quæ Auctor Vitæ Proſperi c. 10. ex variis ſcriptoribus congeſſit. Notitia vero de vita illius breviſſima, quam in annotatione ad eandem Jo. Salinas Neapolitanus, multa fabuloſitatis indicia exhibet, & aperte conficta eſt.

His addere licet Proſperum ab hæreſi Manichæorum ad fidem Catholicam converſum, cujus anathematiſmi adverſus ejuratores inſerti a Sirmondo ſunt Conciliorum editioni, vixitque ad finem quinti labentis ſeculi: & alterum, cui Tironis nomen fuit, Proſperiani chronici interpolatorem.

Scripta ejus * ordine chronologico digessit Jo. Salinas; sed ego potissimum Editionem ultimam Parisinam, & Auctores Hist. literariæ Gallicæ sequor, qui ea in certas classes distinxerunt, sequenti ordine:

I. Genuina.

1. *Epistola ad Augustinum*, apud quem conqueritur de ausibus Semipelagianorum in Gallia. Epistolis Augustini inserta est loco 225. Gallice vertit Jo. Launojus in libro: *Veritable tradition de l'Eglise sur la predestination & la grace, chap.* 5. Opp. tom. I. p. 1074.

2. *Epistola ad Rufinum*, nescio quem, *de gratia & libero arbitrio*, scripta circiter a. 429. Gallice vertit idem Launojus l. c. p. 1078.

3. *Carmen de ingratis*, h. e. de illis, qui sunt sine gratia, quique gratiæ in initio bonæ voluntatis & fidei nullum locum concedunt. Editum est a Matthia Flacio cum libris Prosperi *de peccato originis & libero arbitrio*, 1560. 8. Paris. 1647. 4. cum versione le Maitre de Saci, quam avthentico comparandam judicant. Edi-

 tio

* De his conferendæ Jos. Antelmii dissertationes de veris operibus SS. Patrum Leonis Magni & Prosperi Aquitani. Paris. 1689. 4. Quæ vero ad usus nostros ex iisdem monenda sunt, ea jam excerpsit Fabricius noster libro XI. p. 751. 752.

tio Lovanienſis 1703. quam Benedictini proferunt, revera edita eſt Amſtel. in *Appendice Auguſtiniana*, ubi hoc Carmen primo loco habetur cum annot. Martini Steyaert, Profeſſoris Regii, quæ in editione Pariſina ſunt repetitæ. Verſio Gallica denuo prodiit Parif. 1717. 12. Belgicam dedit Andr. van der Schuren. Memoires de Trevoux 1711. p. 2042.

4. Sub finem hujus Carminis adduntur *Epigrammata tria*, ex quibus duo priora ſunt *contra obtrectatores Auguſtini*, tertium eſt *Epitaphium Neſtorianæ & Pelagianæ hæreſeon*.

5. *Epigrammata CVI.* ex tot ſententiis Auguſtini, cujus verba adduntur, expreſſa. In editionibus antiquioribus pauciora numeris offendes. Edita ſunt primum Auguſtæ Taurinorum, ſub finem ſec. XV. 4. cum Comm. Anonymi, & quidem hoc mirabili titulo præmiſſo: *Tractatus de vita contemplativa & humana quoad ſeptem virtutes*, ex quibus tres ſunt theologicæ, quatuor vero cardinales. Sequitur editio Moguntina 1494. 4. Aldina 1501. 4. cum Prudentio, Jo. Suſenbethi lib. I. Scholæ Chriſtianæ, Baſil. 1539. 1541. 8. Weſthemeri, Baſil. 8. cum Sedulii Opere Paſchali denique in Anthologia Sacra Jac. Billii, Genevæ apud Chouetum, 1591. 16.

Omnia

Omnia hæc Poëmata cum Paulini Nolani & aliorum Carminibus edidit Theod. Pulmannus, typis Plantinianis, 1560. 16. Georgius Fabricius in Corpore Poëtarum Christianorum, excepto libro *de providentia Dei*, nec non Genevenses in editionibus Corporis Poëtarum Latinorum. Et hic quidem secuti plerumque sumus Daumium in Indice Poëtarum Christianorum.

6. *Responsiones ad capitula Gallorum.*

7. *Responsiones ad objectiones Vincentianas.* In præfatione testatur, se fidem Catholicam adversus Pelagianos ex Apostolicæ sedis auctoritate defendere.

8. *Responsiones ad excerpta Genuensium.* * Hæc tria scripta sunt pro doctrina Augustini de gratia, & quæ huc pertinent. Quis ille Vincentius fuerit, dubium est. Lirinensem quidam statuerunt, quia Commonitorium non proprio, sed Peregrini nomine ediderat, in quo Augustinum confixum esse, præter rem, crediderunt. Alii Presbyterum Gallum, auctorem Commentarii in Psalmos, de quo Gennadius c. 80. huc accersunt. Tutius est ignorantiam hic confiteri, quia in Gallia tunc plures utique fuerunt Vincentii nobis hodie ignoti. Ad objectiones

* Male L. Ellies du Pin hic *Genevam* ponit.

nes Genuensium quod attinet, credibile est, quosdam Clericos excerpta quædam ex Operibus Augustini, a malevolis astute subministrata, bona fide ipsi misisse, quibus solide respondet, & id plerumque monet, decerpta ea quidem esse ex Operibus S. Patris, sed tamen non satis fideliter, & a suo contextu disrupta.

9. *Contra Collatorem, de gratia Dei & libero arbitrio.* Collator ille est Joannes Cassianus, qui non solum in sermonibus intra privatos parietes, sed etiam Collatione XIII. doctrinam S. Augustini suggillaverat. Hoc Opusculum Prosperi cum Operibus Cassiani solet imprimi. Prodiit Moguntiæ in ædibus Jo. Schœffer 1523. 4. Lugd. Bat. 1606. Atrebat. 1628. & in Hæreseologia Heroldi.

10. *Commentarii in Psalmos, a C. usque ad CL.* Ad Psalmum CVII. allegat Commentarios in Psalmum LVI. & LIX. unde constat ipsum totum Psalterium illustrasse, quod & suo tempore adhuc superfuisse testatur Notkerus Balbulus de Interpr. Script. c. 2.

11. *Sententiæ ex Operibus Augustini excerptæ.* Numerus earum in variis editionibus est diversus, dum quædam bis positæ, aliæ omissæ deprehenduntur. Prodierunt separatim Helmstadii per Jo. a Fuchte, 1613. 8.

12. *Chronicon* ab orbe condito ad mortem Valentiniani III. & Romam a Genserico captam, h. e. a. C. 455. Prosperum Aquitanicum edidisse Chronicon testatur Gennadius, qui eodem ævo vixit, Victor Aquitanus (in præf. ad Canonem Paschalem) & Isidorus Hispalensis, quorum fidem in dubium vocare nefas esto. Verum, inquis, duplex adest Chronicon Prosperi nomen habens præfixum, in quorum altero verba *de hæresi Prædestinatorum ab Augustino inventa* occurrunt, quæ contra omnem vitam & actiones Prosperi loquuntur. Respondemus, alterum illud, quod minus vocamus, multa quidem e Prospero desumsisse, & nomen ejus mentiri, revera tamen ipsius non esse. * Editum autem primum est a Petro Pithœo in Operibus Paris. 1585. & 1609. 4. editis, pag. 331. repetitum a Canisio Lect. Ant. tom. I. p. 313. editionis Basnagianæ. Idem tamen Canisius p. 306. aliud quoque illius exemplum ex Codice Augustano prodidit. Bibl. PP. maxima Lugdunensis tria exemplaria dedit tom. VIII. pag. 194. 197. 200. Incipit a temporibus Gratiani, & pertingit usque ad captam a Vandalis Romam. Genuinum autem Chronicon Prosperi & inte-

 grum,

* Editiones has optime discernit Caveus, qui huc conferendus.

grum, quod ab orbe condito incipit, editum est primum a Canisio tom. I. p. 252. post ex alio Codice a Phil. Labbeo tom. I. Bibl. novæ MSt. p. 16. & in Thesauro Græviano tom. XI. p. 269. Vide pluribus auctores vitæ Prosperi, & observationem præviam Jac. Basnagii.*

Errores quosdam hujus Chronici ex Baronio adfert Possevinus in Apparatu tom. II. p. 302.

II. Dubia

Huc referuntur 1. *Confessio*, quam sub nomine Prosperi primum edidit Jac. Sirmondus cum poëmatibus Eugenii & Dracontii, Paris. 1629. 8. repetiit Bibl. PP. Coloniensis in Supplemento (ubi editio Pithœi Parisina memoratur) Bibl. PP. Paris. tom. XV. pag. 814. & editio novissima Operum Sirmondi tom. II. In ea auctor de juventute male transacta dolet, inter alia dicit se tempore irruptionis barbarorum patriam suam reliquisse, id quod in Prosperum non quadrat, sicut nec stilus omnibus idem videtur.

2. *Carmen ad uxorem*, quam exhortatur ad vitam cœlibem ducendam, ut Deo

* Chronicon illud Jo. Garnerius Eucentio tribuere mavult, de quo Noster supra libro XI. p. 835.

Deo melius vacare poſſet. Incipit genere Anacreontico:

Age jam, precor, mearum
Comes irremota rerum.

deinceps poſt aliquot hujusmodi verſus ſequuntur diſticha LXIII. circiter. Etiam Paulino Nolano adſcribitur: de Proſpero autem dubitatur, quia de conjugio illius non conſtat.

3. *Carmen de providentia divina*, quod jam olim Hincmarus nomine Proſperi citavit, non vult viris doctis ſe probare, ut Proſpero adjudicari queat, quamvis quædam illius phraſes cum Proſpero conveniant. Nam doctrinam Pelagianorum, contra quam ille pugnaverat, ſtatuminat. Quapropter fortaſſe ab ipſis hæreticis ſtatim poſt Carmen de ingratis inſertum eſt, ut doctrinam contrariam ſub nomine Proſperi gratiorem facerent. Videtur autem ab alio quodam circa a. 416. confectum eſſe. Narrat enim abhinc annis decem Galliam a Vandalis & Getis eſſe vaſtatam, v. 33. vites quoque cum oleis periiſſe, v. 30. quod in Provinciam melius, quam Aquitaniam cadit. Jam vero Proſper a. 416. vix 18 aut 20 annos natus eſſe potuit. Benedictini Galli Auctorem hujus Carminis anonymum faciunt, Proſpero anteriorem, eique ſimul Confeſſionem modo

do memoratam tribuunt. Vide tom. II. Hiſtoriæ lit. Gallicæ p. 76.

4. *De vocatione gentium libri II.* quos Codices MSS. Ambroſio, Voſſius Hilario, Eraſmus Eucherio Lugdunenſi, alii Proſpero Aurelianenſi, alii Afro cuidam, Quesnellus denique Leoni M. tribuunt. Proſperi non eſſe ajunt, quia neque ſtilus convenit, qui cultior eſt, quam Proſperi, neque dogmata. Vide auctorem vitæ & Bibl. hiſt. Galliæ. Sed mihi hæc Critica nimium arguta eſſe videtur. Quid ſi enim Proſper hæc junior ſcripſiſſet? Tum ſane de ſtilo magis laborare potuit, & tunc ſyſtema Auguſtinianum de gratia, & quæ huc ſpectant, nondum tam accurate habuit cognitum. Notum eſt, multos ſententias, quas juvenilibus annis elegerant, poſtea deſeruiſſe. Voſſius Proſperum quendam Aurelianenſem protulit, cujus Sidonius Apollinaris Epiſt. VIII, 15. meminit, quique duobus Conciliis interfuit. Reſpondet autem Quesnellus diſſ. ad Opera Leonis p. 363. hunc Proſperum non fuiſſe tam doctum ac facundum, utpote qui Sidonii Apollinaris ſtilum emendicare coactus eſt ad vitam S. Aniani deſcribendam.

5. *Epiſtola ad Demetriadem virginem,* quæ eſt *Exhortatio ad humilitatem.* Stilus

lus cum libris de vocatione gentium convenit. *Prosperi* esse contendit Antelmius, *Leonis M.* Quesnellus Diss. 1. p. 250. & Diss. IV.

6. *Auctoritates Pontificum de gratia Dei & libero arbitrio.* In editionibus prioribus non habentur. Adde Fabricium Bibl. Græcæ Vol. XI. p. 397.

7. *Epistola ad Flavianum Episc. CPol.* Leonis M. est, sed a quibusdam Prospero adscribitur. Vide supra libro XI. p. 751. & Tillemontium tom. XVI. p. 25 seqq.

8. *Epistola ad Augustinum* de reliquiis Pelagianæ hæreseos, in operibus Cassandri p. 640.

III. Supposititia.

1. *De vita contemplativa*, quod jam seculo IX. Ansegisus & Chrodegangus tanquam opus Prosperi nostri adducunt, Sirmondus autem testimoniis Isidori & Gennadii adductus Juliano Pomerio tribuit. Vide Fabricium nostrum supra lib. XI. p. 581. Prodiit sine mentione loci 1486. & rursum 1487. it. Taurini, sine mentione anni, 4.

2. *De promissis & prædictionibus Dei.* Hoc opus Cassiodorus Instit. divin. c. 1. sub nomine Prosperi citat, quem sec. X. sequitur Notkerus,* & tamen nolunt Pro-

* Is librum hunc valde commendat c. 9. libelli de Viris illustribus, supra lib. XV. a Fabricio editi, p. 926.

Prosperi esse, quia stilus ab Afro profectum ostendat.

3. *Chronicon Tironis Prosperi nomine editum*, de quo jam superius dictum est.

4. Huc pertinent etiam illa, quæ Trithemius, & ante illum nemo, Prospero adscribit, *Epistolæ ad diversos, de viris illustribus, & de Roma capta.*

Opera Prosperi non simul statim sunt edita, sed successive. Collectio prima prodiit Paris. 1533. 16. quæ tantum Epistolam ad Rufinum, & Responsionem ad objecta Genuensium continet. Altera Parisina 1538. 8. præter superiora exhibet opus contra Collatorem, Epigrammata, Epistolas Aurelii Carthaginiensis & Cœlestini Papæ, nec non Auctoritates Pontificum. Lugduni 1539. fol. Seb. Gryphius addidit Carmen contra ingratos, Responsiones ad objectiones Gallorum & Vincentii, Comment. in Psalmos, sententias ex Augustino. Colonienses 1536. 1538. 1540. 8. addunt libros de prædictionibus & de vita contemplativa. Jo. Sotellus Theologus Lovaniensis, Lovanii 1565. 4. addidit Epistolam Augustini de Semipelagianis, libros de vocatione gentium, Epistolam ad Demetriadem, & Canones Concilii II. Arausicani. In editione Duacensi 1577. 8. nova non accesserunt, sicut

ſicut nec in ſequentibus Colon. 1609. 1630. 8. Romæ 1611. Lugd. 1639. Ex recenſione Jo. Olivarii in Bibl. PP. Colonienſi tom. V. & Lugdunenſi tom. VIII. Cum operibus Leonis & aliorum per Theoph. Raynaudum, Pariſ. 1671. fol. Optima & pleniſſima huc usque fuit editio Pariſina 1711. fol. ad Codices manuſcriptos recenſita & annotationibus illuſtrata. * Huic accedunt Confeſſio & Chronicon Proſperi, & alia quædam ad notitiam Semipelagianorum facientia. Unumquodque opus præmiſſam habet obſervationem præviam, ſed ex Tillemontio petitam, cujus tomus XVI. demum anno ſequenti prodiit, Editor igitur eum oculis ante ipſam editionem uſurpavit. Vita ipſi præmiſſa ex eodem Tillemontio in Latinum ſermonem converſa eſt.

Noviſſime prodierunt Sanctorum Proſperi Aquitani & Honorati Maſſilienſis Opera, notis obſervationibusque illuſtrata a D. Joanne Salinas, Neapolitano, Can. Reg. Lat. ac S. Theol. Lect. ad S. P. Clementem XII. Pont. Max. Romæ 1732. 8. forma majore. Sed cave credas, aut omnia, aut certe ge-

nuina

* Journal des Savans 1712. p. 284. Mem. de Trevoux 1712. p. 1855. Acta Erud. 1713. p. 243. Deutsche Acta Erud. tom. I. p. 986.

nuina opera Prosperi hic haberi, verum tantummodo sequentia insunt. Post dedicationem & præfationem occurrit Vita Prosperi ex editione Parisina cum annotationibus Editoris non contemnendis, quippe qui Codicibus Vaticanis non infeliciter usus est. Sequitur Synopsis Chronologica operum ac gestorum S. Prosperi Aquitani, Prosperi & Hilarii Epistolæ ad Augustinum, Prosperi Carmen de ingratis cum annot. tum propriis, tum Doctoris Lovaniensis & Editoris Parisini, tria Epigrammata, & tandem Honorati Massiliensis Vita Hilarii Arelatensis Episcopi ad MSt. Codices & insigniores editiones recognita notisque illustrata.

PROSPER, Notarius B. Leonis Papæ & Episcopus *Hispalensis*. Ejus est *liber responsionum ad excepta, quæ de Genuensi civitate sunt missa*, MS. in Bibl. Clarevallensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1367.

PROSPERI *Hispani* liber *de factis & dictis S. Augustini* MS. in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Montfaucon l. c. p. 522.

PROSPER *Podianus* scripsit *de motibus regni Cypri Commentaria*. MSS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 140.

PRO-

PROSPER *de Regio*, ord. S. Auguſtini, provinciæ Romandiolæ alumnus, Theologiæ Doctor Pariſinus, in Comitiis generalibus Ariminenſibus ſtudentium in Italia Examinator conſtitutus. Scripſit *Quæſtionem de ſenſibus interioribus ſumtam ex Quæſtionibus ab eo Pariſiis diſputatis ſuper prologum librorum Sententiarum*, impr. Bonon. 1503. 4. & Cæſenæ 1626. Vide Phil. Elſſii Encomiaſticon Auguſtinianum p. 596. Gandolſum de ducentis Auguſtinianis Scriptoribus p. 306.

PROSPER TIRO, vel etiam TIRO PROSPER, Orator & Rhetor, teſte Beda de metris, auctor eſt *Carminis mariti ad uxorem*, de quo ſupra inter dubia Proſperi Aquitanici ſcripta n. 2. actum eſt. Auctor illud ſcripſit, ut apparet, a. 407. adeoque Proſpero Aquitanico ſenior eſt, alias nobili genere natus, & bonis ſat multis inſtructus. Hinc Auctores Hiſt. literariæ Gallicæ tom. II. p. 325. illum a priore Proſpero diſtinguunt, eique ſimul *Confeſſionem*, de qua ibidem, tribuunt. Nos rem in medio relinquendam eſſe cenſemus.

PROSPER *Vrbinas* ſcripſit *Summulam reſolutionum Alexandri*, ſive Compendium Summæ Theologicæ Alexandri ab Ales, Poſſevino laudatam. Hæc Fabricius ſupra libro I. p. 170.

PROSPERI ex Manichæo conversi *Anathematismi XXI.* contra Manichæorum errores, editi sunt a Sirmondo tomo I. Conciliorum Galliæ, repetita in Conciliis Labbei tomo IV. & Harduini tom. II.

PROVINCIÆ Comitum, ex familia Comitum Barcinonensium, brevis Historia exstat apud Labbeum in Bibl. MSS. tom. I. pag. 353.

Aurelius PRUDENTIUS *Clemens*, Hispanus, Poëta Christianus. Ejus notitiam pleniorem jam dedit Celeb. noster Fabricius Bibl. Latina IV. 2. adhibitis Supplementis, & Lyserus in Historia Poëtarum medii ævi, p. 4. De editionibus vide Daumii Syllabum Poëtarum Christianorum, qui Paullino Petrocorio præmissus est. Nunc exiguum aliquod spicilegium adnectimus.

Vitam Prudentii dedit Jo. Petrus Ludovicus, Witteb. 1692. 4. diss. duarum plagularum, quæ postea in Opusculis illius apparet, & Clericus in Bibl. selecta.

De nævis Prudentii Theologicis quædam collegit Bælius in Lexico.

De ipso Poëta & Commentatoribus accurate judicat Barthius ad Claudianum Mamertum p. 305-307. sed qui omnes ejus phrases, ritus & allusiones ingentibus Commentariis obrui potius, quam illustrari optat.

Opera

Opera edita sunt Daventriæ 1472. 4. Librum Cathemerinon Petrus Mosellanus edidit Lipſ. 8. ex officina Nicolai Fabri. Præfatio ad Matthiam Meynerum, Liberalium artium Magiſtrum, Illuſtriſſimi Saxoniæ Ducis ad Niveum Montem decimarum præfectum, * data eſt Nonis Novembris a. 1522. In ipſo titulo hæc verba adjiciuntur: *Nam Leonardi Quercini ineptum de pientiſſimo poëta judicium nihil moramur*. Quisnam ille Prudentiomaſtix fuerit, quem Ge. Fabricius in edit. Weiziana p. 309. *Quercetanum*, eumque *viri obſcuri* elogio mactat, fuerit, fateor me adhuc ignorare. Sub finem additur Acroſtichis Sedulii.

Cathemerinon hymni ſex priores cum ſpicilegio notarum editi ſunt a Jo. Theill, Rectore Budiſſinenſi, Gorlicii 1647. 8.

Prudentio adjungi ſolent AMOENI *Diptychon* ſive *Enchiridion utriusque Teſtamenti*, quod *Manuale amœnum* vetus verſifex intitulavit, uti exſtat in titulo hujus Enchiridii, Lipſiæ per Jac. Thanner, 1499. 4. Editum eſt poſt alios ab Andrea Rivino inter Auctores de laudibus Domini. Prudentium vero auctorem agnoſcere negat Rivetus in Critica ſacra III. 26.

* Hujus nomen in Chriſtiani Meltzeri Hiſtoria Schnebergenſi renovata fruſtra requires.

PRUDENTIUS *Tricassinus* sive *Tretensis*, natione fuit Hispanus, ubi nomen ei vernaculum fuit *Galindo*, quod est nostrum *gelinde*. Fuit Trecarum in Gallia Episcopus, qui a. 846. Synodo Parisinæ, a. 849. Concilio Turonensi IV. & a. 853. Suessionensi II. interfuit. Insigne ipsi elogium tribuit Auctor vitæ Trodoberti c. 2. in Actis Sanctorum tom. I. Januar. pag. 511. Obiit a. 871. ut ex Annalibus Bertinianis constat.

Scripta ejus sunt hæc:

1. *De prædestinatione contra Joannem Scotum*, seu *liber Jo. Scoti correctus a Prudentio.* Editus est a Nic. Camuzato in Antiquitatibus Tricassinis, Gilberto Mauguino inter Scriptores de prædestinatione & gratia tom. I. part. I. p. 191. Vide Jo. Jac. Hottingeri diss. de Pseudo-hæresi Prædestinatiana & Godeschalci (Tiguri 1710.) sect. 2. p. 54. 55. Non igitur est unus & idem liber cum Drepanio Floro, de quo Noster supra lib. IV. p. 194. circumspici voluerat.

2. *Collectaneum de tribus Epistolis ad Hincmarum Remensem & Pardulum Laudunensem Episcopos*, prodiit sub finem Historiæ Godeschalci Ludov. Cellotii: Præfatio vero jam a Mauguino tom. I. part. 2. p. 6. edita fuerat.

3. *Epistolæ*

3. *Epistola tractoria* (non *tractatoria*, ut mendose expresserunt in Caveo,) *adversus quatuor Capitula Conventiculi Carisiacensis*, exstat l. c. Mauguini p. 176. Et hæc tria Opuscula habentur in Bibl. PP. Lugdunensi tom. XV. p. 468.

4. *Carmina varia* edidit Nicolaus Camuzatus in Antiquitatibus Trecensibus, Augustæ Trecarum 1610. 8. editis, p. 163. b. ex quibus illud, quod Codici Evangeliorum a se comparato præfixum erat, repetiit Barthius Adverſ. XVIII. 11. Ibi vitam suam hoc disticho describit:

Hesperia genitus, Celtas deductus & altus,
Pontificis trabeis officioque datus.

5. *Epistola brevis ad quendam Episcopum* exstat apud Mabillonium Analect. IV. p. 324. edit. post. p. 418.

6. *Annales gestorum regum Francorum* scripsisse testatur Hincmarus in Epistola ad Egilonem, tomo II. Opp. p. 292. Quum vero verba ab Hincmaro ex iisdem citata in Annalibus Bertinianis occurrant, Eccardus rerum Francicarum XXXI. 79. concludit, partem illorum Annalium a Prudentio nostro esse conscriptam. Rationes alias confer apud Eundem. Idem ostendendum sibi sumsit Abbas le Boeuf in *Critica Annalium Bertinianorum*, tom. I. Dissertationum lingua Gallica & ad historiam Francicam illustrandam conscriptarum.

 rum.

rum. Adde Memoires de Trevoux 1742. Jan. p. 63. 97.

7. *Hymnos Ecclesiasticos* ei tribuit Lyserus in historia Poëtarum medii ævi, ex quibus Excerpta quædam dedit Abbas le Boeuf sub finem tomi I. modo citati.

8. *Vita beatæ Mauræ virginis Trecensis*, quæ d. 21 Sept. colitur, apud Camuzatum. Illustratur & explicatur a Barthio Adverss. XLIV. 9.

9. *Collectanea ex Psalmis* MSS. in Bibliotheca Regis Galliarum occurrere testatur Labbeus in Biblioth. MSS. p. 308.

Plura de illo dabit Nic. Antonius in Bibl. Hispana Vetere VI. 11. Bulæus Hist. Academiæ Parisinæ tom. I. p. 629. Acta Sanctorum tom. I. April. p. 531. Hist. literaire de la France tom. V. p. 240.

Tractatus super Ædificium Prudentii MS. est in Bibl. S. Martini Sagiensis (de Séez.) Est autem descriptio domus Dei in Apocalypsi propositæ, & Commentarius in Poëma, cui Prudentius, nescio quis, titulum Ædificii præfixerat. Vide Bernardi de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1333.

PRUDENTII cujusdam liber *de septem peccatis mortalibus, & virtutibus septem oppositis*, qui inter MSS. Quedlinburgenses Eckharti occurrit p. 30. videtur opus scriptoris recentioris.

PRU-

PRUMIENSIS monasterii juxta Treverim Diplomata exhibent Martene & Durand Collect. ampliss. p. 28 seqq. Breve Chronicon iidem tomo IV. p. 517.

PTOLEMÆUS *de Hispania*, ætatis incertæ, librum reliquisse dicitur *Argerzelli* (fortasse, *Algazel*) *introductorium*, ut docet Alphonsus Ciacconius. Nic. Antonius Bibl. Hispana vetere tom. II. p. 271.

PTOLEMÆUS de *Viadonibus*, patria *Lucensis*, vero nomine *Bartholomæus*, quod nomen Itali in Tolomæum abbreviare solent: natus a. 1236. obiit a. 1327. In patria se ordini Dominicanorum adjunxit, & Thomæ Aquinatis discipulus fuit: Prior aliquoties in conventu Lucensi & Florentino, postea Definitor Capituli Generalis. Ajunt quoque ipsum Joanni XXII. Pontifici a sacris Concionibus & Bibliotheca fuisse. Tandem Episcopus Torcelliensis in dominio Veneto creatus est. De ipso vide Bibl. Dominicanas Altamuræ p. 102. & Quetifii p. 541. Jo. Ant. Saxii Epist. ad Muratorium, & ipsius Muratorii Prolegomena ad Historiam Eccles. Ptolemæi nostri tomo XI. S. R. Ital. p. 743-748. Ughellum tomo V. p. 1396.

Scripsit 1. *Annales ab anno* 1060-1303. Lugduni typis Jac. Roussain 1619. 8. deinde in Bibliotheca Patrum maxima tomo XXV. p. 949. tandem tomo XI.

Muratorii p. 1245. Editionem illam Lugdunensem mancam esse observat Launojus Epist. VI. 14. n. 418. quia a Baronio & Bzovio quædam ex Codicibus Vaticanis adducuntur, quæ in impressis non habentur. Henricus Whartonus in Appendice ad Caveum ait, cum *Annalibus* simul *Chronicon Pontificum atque Imperatorum* Lugduni prodiisse, priores in Bibliotheca PP. repetitos esse, posteriores non item: Quum igitur editionem Lugdunensem oculis usurpare non licuerit, hoc tamen dubium movet, neque Quetifium, neque Muratorium ejus mentionem injicere, imo Quetifium tantum *Catalogi Imperatorum* mentionem injicere, nescire tamen, an unquam impressus sit.

2. *Historiam Ecclesiasticam* a nato Christo usque ad a. 1312. cum additionibus duorum Continuatorum edita est a Muratorio S. R. Ital. tomo XI. p. 741. Codices ejus MSS. enarrat Quetif. p. 542. In hoc opere unus ex primis fuit, qui fabulam de Joanna Papissa protulerunt, prout docet Antonius Pagi ad a. 853. §. 14. & post eum Heumannus dissert. de hac Papissa, Götting. 1739. §. 11. Ex illo *Excerptum de Genealogia Roberti Guiscardi, & eorum Principum, qui Siciliæ regnum adepti sunt,* prodiit per Hieron. Suritam, Cæsaraugustæ, 1578. fol. in Hispania illustrata tom. III.

p. 373.

p. 373. & in Grævii Thesauro Siciliæ part. V. Aliud *Excerptum super Genealogia Caroli Regis Siciliæ*, exstat tomo V. Scriptorum Francicorum Franc. du Chesne p. 816. 893. Quetifius p. 543. a. dicit hoc Excerptum esse particulam ex *Catologo rerum Franciæ*, quam ipse in Historia Eccles. VII. 11. alleget: Sed totum illud in Historia Ecclesiastica, de qua nobis jam sermo est, invenies. *Vita Clementis Papæ V.* est in Baluzii Vitis Paparum Avenionensium p. 23. Reliquorum Pontificum Vitas ex Continuatore illius dederunt Papebrochius in Propylæo parte II. p. 75 seqq. & Baluzius, ex hoc autem Muratorius S. R. Ital. tom. III. part. 2. p. 502 seqq.

3. *Annales Lucenses* memorat Muratorius tomo XI. p. 743.

4. *Historiam Tripartitam*, Saxius p. 749. Pignorio (*Pignonium* semper vocat Quetif) citatam, quæ vero jam nusquam reperitur. Ipse Hist. Eccles. I. 1. ejus mentionem injicit.

5. *De regimine - - - forte principum*; in Codice S. Victoris: in Bibl. Medicea inscribitur *Liber de Rege & regno*. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 390. Est opusculum 20. D. Thomæ, quod ab illo imperfectum relictum a cap. 5. libri II. a Ptolemæo continuatum fuit. Narrantur enim quædam, quæ temporibus Tho-

mæ non contigerunt. Verſio ejus libri Italica in Codice Romano etiam Ptolemæo tribuitur. Quetif p. 336 & 543.

6. *Exahemeron* memorat Pignon, ſed de illo nihil ultra conſtat.

7. Porro *Concionem* habuit Mantuæ Ptolemæus noſter, in qua Chriſtum non in utero Virginis, verum juxta cor ipſius ex tribus ſanguinis guttis conceptum retulit. Contra quem Bapt. Mantuanus Tractatum *de parte corporis, in qua conceptus eſt Chriſtus,* edidit, qui inter Opera ejus habetur. Hæc Robertus Gerius in Appendice ad Caveum.

8. Tandem *Additiones ad Martinum Polonum* inde ab a. 1277. noſtro tribuuntur a Fabricio ſupra lib. XII. p. 128. 129. Ego vero tale quid nec in duabus editionibus Martini, quæ ad manum ſunt, nec in quoquam alio Auctore adhuc inveni.

PTOLEMÆUS ſive P. ANNÆUS *Sylvius,* a. 449. ad Eucherium Epiſcopum Lugdunenſem *Laterculum* ſive Calendarium miſit, de quo vide noſtrum ſupra lib. V. p. 364.

PUBLIUS FAUSTUS ANDRELINUS, Forolivienſis, Poëticen, Rhetoricam & Sphæram docuit in Academia Pariſienſi, & Pſalmos quoque Davidicos explicuit, mortuus

mortuus a. 1518. Confer Dictionarium Bælianum.

1. *Epistolæ morales & proverbiales.* Argent. 1517. Basil. 1519. In eas commentatus Jo. Arboreus, Theologus Parisinus.

2. *Poëmata* cum Comm. Jod. Badii Ascensii. Lugd. apud Paganum, & in Deliciis Poëtarum Italorum. Gallice versa a Jo. Privé, Par. 1604. Ipse Andrelinus Ecloga XVIII. fatetur, se a Carolo VIII. Rege, cum Poëma de Neapoli capta recitasset, saccum pecuniæ accepisse.

Hecatodistichon. Paris. 1525.

De captivitate Ludovici Sfortiæ, & de secunda victoria Neapolitana. Gesnerus impressa esse dicit, quæ a me visa non sunt.

Livia, quo nomine amasiam suam celebrat, libris IV. prodiit Paris. 1490.

Elegiarum libri III. Paris. 1493.

PUBLIUS *Vigilantius*, *Arbilla* cognomine, vel etiam *Axungia*, utrumque enim cognomen usurpavit, patria Argentoratensis. Auguror, nomen ipsius Germanicum fuisse *Schmeerlin*, quod pro more seculi mutavit in *Arbilla*, diminutivum ab *arvina*, deinde in *Axungiam*. In Marchia sedem fortunarum suarum invenit, ubi præsens fuit Joachimo I. ludos

ludos hasticos Ruppini celebranti a. 1500. Post in Academia Francofurtensi primus omnium Professor constitutus Eloquentiam docuit, in inauguratione quoque illius sermonem habuit. A. 1512. in Italiam iter molitus est, ut Græcas inde literas ad Germanos referret, sed inter urbem Wimpinam & arcem Ravensburgum telo a vespillonibus trajectus occubuit. Ejus prostant

1. *Epigrammatum & Carminum lib. I.*

2. *Bellica Progymnastica, a Divo Joachimo I. S. R. Imp. Septemviro, Marchione Brandenburgensi, & Henrico Magnopolitano Duce, Novi Rupini celebrata.* 1512. 4. recusa curante Jac. Paullo Gundlingio, Berol. 1718. 12. Hunc librum Jo. Schragius Electori a Secretis & Judex Aulæ vernaculo sermone conscripserat, quem Vigilantius Latino sermone loqui voluit. Habemus editionem vernaculam Operis Berolini in 4. excusam.

3. *Franckphurdianæ urbis ad Oderam, & Gymnasii litterarii Introductionis Ceremoniarumque observatarum descriptio.* Francof. 1507. 4. repetiit Jo. Christophorus Becmanus sub initium Auctarii ad Notitiam Universitatis laudatæ.

Desumta sunt hæc ex Centuria Maderiana n. 80. Becmani Notitia p. 233. 234. Gundlingii præfatione Opusculi citati.

PUB-

PUBWELLUS, Anglus, Artium Magister Oxoniensis, ab ingenio subtili & fallacibus in disputando argutiis *Sophista* cognominatus. Ætatis incertæ, scripsit *Quæstiones difficiles.* Pitseus Append. Cent. III. 68.

Adamus PUCZEN *de Owobach* (forte *Swobach*) monachus Augustinianus, vixit a. 1415. scripsit *de fide Catholica* libr. I. & *Sermones aliquot*, præsertim *de laudibus B. Virginis.* Habentur MSS. Ratisbonæ in Bibliotheca Augustinianorum. Felicis Milensii Alphabetum Ord. Eremitarum S. Augustini p. 3.

PULCHERII Episcopi *Opuscula varia* sunt in Bibl. Ambrosiana. Bern. de Montfaucon. Bibl. MSS. p. 513.

Joannis de PULCHRO-RIVO *Distinctio temporis secundum motum solis*, in Bibl. Regia Londinensi. Montfaucon loc. cit. p. 630. in Bibl. Moguntina inscribitur *Compendium de Cyclo solari*, teste Val. Ferd. de Gudeno Sylloge I. p. 353.

PULEX *de Custodia*, a vico Regionis Vicentinæ *Costozza* ita dictus, teste Jo. Bapt. Pajarino, inedito rerum Vicentinarum Scriptore, *Historiam Vicentinam* conscripsit, nec non *Carmen de adventu Caroli IV. Cæsaris in Italiam.* Filius fuit Johannis Boni, duosque fratres habuit, Confortum & Jacobum.

Epi-

Epigramma ejus *de Hermaphrodito* satis ingeniosum est, quod adponere placet.

Cum mea me genitrix gravida gestaret in alvo,
Quid pareret, fertur consuluisse Deos.
Mas est, Phœbus ait. Mars, femina. Junoque, neutrum,
Cumque forem natus, Hermaphroditus eram.
Quærenti letum, Dea sic ait: occidet armis,
Mars cruce. Phœbus aquis. Sors rata quæque fuit.
Arbor obumbrat aquas; ascendo: decidit ensis
Quem tuleram, casu labor & ipse super.
Pes hæsit ramis; caput incidit amne: tulitque
Femina, vir, neutrum, flumina, tela, crucem.

Josephus Scaliger & Petrus Pithœus fœtum Poëtæ antiquioris esse crediderunt. Conf. pluribus Menagiana tom. III.

Confortus PULEX scripsit *Historiam Vicentinam*, cujus fragmentum ab a. 1371 ad 1387. edidit Muratorius S. R. Ital. tom. XIII. p. 1233. quem vide in præfatione, ut & Vossium de Histor. Latinis III. 9. p. 794.

PUSELIUS, Episcopus Cæsanensis, seculo incerto. Sermo unus illius Fulgentio

tio vulgo tributus, nec non alii duo, qui hunc titulum præferunt: *Sermo Castigatorius contra eos, qui in festivitatibus per ebrietatem multa inhonesta committunt, & in audiendis causis munera super innocentem accipiunt*, exstat in Codice monasterii Medianensis in monte Vosago, teste Theod. Ruinarto in Itinere Alsatico & Lotharingico, tom. III. Operum posthumorum Mabillonii & Ruinarti, p. 441.

Bonantus vel etiam *Donanus* PUSINUS, monachus S. Miniatis, scripsit *Sermones super Psalmos*, qui bis adsunt in Bibl. Cassinensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 223. 226.

PYLADES *Buccardus*, patria Brixiensis, Poëta & Criticus sub initium sec. XVI. *Theogoniam Hesiodi* Latine vertit, XVIII. Comœdias Plauti correxit, & quinque Commentariis explicavit, in editione Jo. Britannici. Brixiæ 1506. fol.

PYLEUS, vide Libro XV. pag. 873. ubi pro *Modicensis* lege *Modoëtiensis*. Bononiæ singulis diebus Sabbathi de quæstione juris proposita disseruit: unde nomen *Quæstionum Sabbathinarum*. Origo quoque *Brocardicorum juris* ipsi tribuitur. Deinde magno stipendio vocatus Mutinam petiit, ibique docuit. Scripsit *Summam in tres postremos Codicis libros*.

libros. Egregium ejus commentum Baldus recitat in Practica utriusque juris R. de cautillis: *Machinarii*, inquit, *ex alto lapidem projecturi præclamarunt prætereuntibus, ut sibi caverent. Quidam vero iter faciens, ea voce neglecta, fuit vulneratus, & Machinarios in jus vocavit, ut vulneris impensas solverent; illi Pyleum consuluerunt, qui, cum sciret testibus probari non posse, illos transeuntes præmonuisse, hac usus est arte. Machinarios in judicium duxit, & cum a Prætore interrogarentur, cur temere lapidem dejecissent, monitu advocati nihil responderunt. Mirante id Prætore, & causam quærente, Muti sunt, respondit Pyleus, & nihil audiunt. Tum adversarius, immo, inquit, audivi eos transeuntibus acclamantes, ut sibi caverent. Ergo absolventur, subjunxit Pyleus, præmonens enim de damno non tenetur; eosque liberavit.* Vide Pancirollum de claris Legum Interpretibus II. 21.

PYRRHUS *Perottus*, sub finem sec. XV. *Præfationem* scripsit in Nicolai Perotti, patrui sui, *Cornu Copiæ*, in edit. Parisina, 1500. fol.

Q.

QUALICHINUS, vid. infrà WILKINUS *de Spoleto*.

QUEDLINBURGENSE *Chronicon* a ſec. V. usque ad a. C. 1025. editum eſt a Leibnitio S. R. Brunſvicenſium tomo II. p. 272. & Menckenio tomo III. p. 169. Cave tamen res Quedlinburgenſes in illo quæras: nam potius a Clerico quodam ibi commorante compilatum & denominatum credo; quia ad Hiſtoriam Univerſalem pertinet. *Diplomata* vero *Quedlinburgenſia* & *Hiſtoriam* noſtro tempore dedit Frid. Erneſtus Kettnerus.

QUEROLUS, Comœdia ſeculo Theodoſiano ſcripta, ſed Plauto afficta. De hac ſufficienter egit Fabricius in Bibl. Latina.

Jacobus QUESTENBERGIUS, ſive *Jacobus Aurelius de Queſtenberg*, Fribergenſis Miſnicus, * poſt tractata Lipſiæ literarum ſtudia Romam venit, & propter καλλιγραφίαν & Latinitatem puriorem Cardinali Veneto, *Marco de S. Marco*, in

* *Wernigerodam* ipſi patriam tribuit Theodericus Block in Collectaneis Poëticis, tom. III. Scriptorum Brunſvicenſium Leibnitii p. 679 ubi tres verſus ex *Invectivà* Queſtenbergii, in Conradum Zeltis, poëtam arrogantem, adferuntur, qui hymnum, *Virgo decus cœli*, ſibi adſcripſerat.

in deliciis fuit: cujus etiam auſpiciis ab Argyropulo Byzantio Græca didicit. Vel ideo dignus eſt, cujus memoria conſervetur; quia Reuchlino multum profuit, controverſiam ſuam Romæ cum Pfefferkornio proſequenti, imo plus, quam Principes & Cardinales. Fuit Romæ Decretorum Doctor & Brevium Apoſtolicorum Scriba. Teſte Ge. Fabricio c. 1. Romæ ſuæ *libellum de urbe* conſcripſit, qui an editus ſit, non conſtat. *Epiſtolæ II.* illius ad Reuchlinum exſtant in Reuchlinianis conjunctim editis, p. 57. 58. Plura de ipſo Petrus Albinus in Miſnia p. 342. & Jo. Henr. Majus in Vita Reuchlini p. 214. ſqq.

Alius eſt *Sigismundus Queſtenbergius*, ad quem a. 1531. data eſt Epiſtola Eraſmi tom. III. Opp. p. 1407. quique aulam Ferdinandi ſecutus eſſe videtur.

QUINTIANUS, Epiſcopus Aſculanus, a. 484. al. 453. ſcripſit *Epiſtolam* ad Petrum Fullonem Epiſc. Antiochenum adverſus clauſulam, quam ille Triſagio addiderat, & Anathematiſmos XII. quæ Fronto Ducæus Græce & Latine poſt Commentaria Zonaræ, deinceps Harduinus tom. II. Conciliorum pag. 835. ediderunt.

QUINTINUS *Æduus* vel *Heduus*, procul dubio a patria ſic dictus, ſcripſit *in Pſalmos*

mos VII. pœnitentiales, in Orationem Dominicam, in tria Cantica Evangelii, & *Speculum Ecclesiæ*, quæ MSS. sunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 68.

Nescio an idem sit Jurium Doctor & Professor ordinarius Parisinus, qui *Corpus* sive *Collectionem Canonum* compilavit, MS. in Bibl. Ranchini Parisiis: idem p. 1282.

QUINTINUS *Crassius*, natione Picardus, Ord. Cisterciensis, Caroli loci Subprior, obiit a. 1151. scripsit *Conciones multas*, *Elegiarum & aliorum Carminum lib. I.* & alia quædam Opuscula. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 282.

QUINTINUS, *Scotus*, Poëta circa a. 1320. Parisios se contulit, & *Querelam de patriæ miseria* composuit, Lutetiæ, typis Stephani Balland, 1511. impressam. Nescio, an sit *Joannes Quintinus*, cujus *Sermones Morales super Evangelia Dominicalia totius anni* prodierunt Colon. 1608. 8. Dempsteri Hist. Eccles. Scotiæ XV. p 545. Ge. Mackenzie de Eruditis Scotis Vol. I. p. 429.

QUIRICUS, Episcopus Barcinonensis, seculo VII. medio. Ejus *Epistolæ duæ* ad Hildephonsum Toletanum editæ sunt a Dacherio Spicil. tom. I. p. 308. 311. (edit. novæ tom. III. pag. 314. 315.)

Tertia, ad Tajonem responsoria, qui ipsi Sententias ex Gregorio dedicaverat, exstat ap. Mabillonium Analect. tom. II. p. 76. (edit. novæ p. 64.)

QUODVULTDEUS, nomen Bernonis Augiensis huc usque incognitum, quod indicat Mabillonius Analect. p. 32. qui simul ejus *Epistolas in caussa Formosi Papæ* publicare volebat, nisi Volumen jam in suam molem excrevisset.

QUODVULTDEUS.

Epistolæ Quodvultdei Diaconi *ad Augustinum*, & hujus ad illum, MSS. in Bibl. monast. S. Martini Turonensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS, I. p. 96. Una, qua petit, ut Augustinus Hæreseon Catalogum describat, habetur ante illud Opus Augustini.

LIBER XVII.

RABANUS MAURUS, *Magnentius* dicitur vel a stirpe gentilitia, vel a patria Moguntinensi s. Magentina, ut vult Trithemius, & post hunc alii. *Mauri* nomen ipsi, cum Prior esset, adjecit Alcuinus Præceptor, prout ipse docet in præfat. ad Comment. in libros Regum, & quidem in honorem S. Mauri, quod nomen inter Benedictinos non est incelebre.

Natus

Natus fuit a. 785. Moguntiæ, quicquid alii contra tradant, teste Epitaphio cujus hæc verba sunt:

Urbe quidem hac genitus sum, ac sacro fonte renatus
In Fulda.

Illustri genere fuit ortus, prout ipse testatur in Epitaphio *Tutini* fratris, ubi sic habetur:

Alta clarorum qui natus stirpe parentum,
More omni proceres æquiparavit avos.

Novennis nomen dedit familiæ Benedictinæ in monasterio Fuldensi. Alcuinum habuit præceptorem, teste Flodoardo Hist. Eccl. Remensi III. 21. & quidem Turonis in monasterio S. Martini, ut probat Henschenius n. 14. Interim fuse de hoc disputat Cæsar Egassius Bulæus in Hist. Academiæ Parisinæ tom. I. p. 630. 631. Juvenis in Orientem profectus est, cujus rei vitæ illius Scriptores non meminerunt; ipse vero in librum Josuæ cap. XI. 8. sic scribit: *Ego quidem, cum in locis Sidonis aliquotiens demoratus sim, nunquam comperi duas esse Sidonas, unam magnam & aliam parvam; quantum ad terrenum pertinet locum.* Monachus a. 810. Scholam Fuldensem aperuit, tunc temporis longe celeberrimam. Abbas factus a. 822. monasterium per annos XX. rexit, & Pro-

Professionem Scripturæ Sacræ sibi reservavit. Vid. Magnoaldi Ziegelbaur Conspectum rei literariæ Ord. S. Benedicti, part. I. p. 14. 15. 81. seqq.

Postea consensu Abbatis & Monachorum *montanus factus est*, prout Acta vetera Abbatum Fuldensium docent; in Actis SS. Ord. S. Bened. sec. IV. part. II. pag. 29. h. e. ut explicat Mabillonius, reclusus in Cella, quæ in monte S. Petri sita erat, duodecim stadiis a monasterio, donec factus est Episcopus Moguntinus a. 847. obiit a. 856. Ossa ejus ab Alberto Archiep. Moguntino & Cardinali sec. XVI. Halam translata sunt.

Vitam ejus scripsit Rudolfus Presbyter & discipulus, & postea Jo. Trithemius, quæ duæ una cum Commentario prævio God. Henschenii habentur in Actis Sanctorum tom. I. Febr. pag. 512. 522. & 500. Rudolfus solus apud Mabillonium seculo Benedictino IV. part. II. p. 2. cum hujus Elogio p. 20. Confer etiam Dissertationem Jo. Franc. Buddei de hoc Rabano, Jenæ a. 1724. habitam, Mabillonium, Trithemium, Serarium libro IV. rerum Moguntinensium, & Ge. Mackenzie de eruditis Scotis, vol. I. p. 81. seqq. Galliam Christianam tom. V. pag. 446. Hist. literaire de la France tom. V. p. 151.

Scripta

Scripta ejus ordine chronologico recensebimus, Henschenium & Mabillonium duces secuti, tomos autem editionis Coloniensis 1627. simul adjicientes: asterisco insuper illa notantes, quæ in hac editione Colvenerii primum prodierunt.

1. *De laudibus Sanctæ Crucis*, a. 815. I. p. 273. Prodierunt seorsim Phorcæ opera Jac. Wimphelingii, per Thomam Anshelmum, 1501. fol. Augustæ Vindel. 1605. & cum Tractatu Jo. Valent. Merbitzii de Varietate faciei humanæ, Dresd. 1676. 4.

2. *De Institutione Clericali*, a. 819. VI. p. 1. Coloniæ 1532. in Bibl. PP. Parisina posteriore tom. X. p. 559. in Scriptoribus Melchioris Hittorpii de divinis officiis, Colon. 1568. Rom. 1591. Carmen ad Heistulfum Archiepiscopum his libris adjunctum edidit Baluzius Miscell. lib. IV. p. 553.

3. *Comment. in Matthæum*, a. 822. secundum Mabillonium. V. p. 1. * *In quibus advertendum*, ait Colvenerius, *in libro VII. cap. 26. & lib. VIII. cap. 26. & 28. quædam deesse, uti ibidem in margine denotatur, quæ ob militum Halberstadensium insolentiam, Ursellis in Archiepiscopatu Moguntino, ubi ille Tomus V. anno 1622. cudebatur, deperdita sunt.*

4. *Homiliæ*. V. p. 580. * Se-

Sequuntur, quæ ab ipſo jam Abbate ſcripta ſunt:

5. *Comment. In Pentateuchum*; implet tomum II. integrum: ante impreſſus Colon. 1532. 8. Editio Colveneriana addit Epitomen Commentariorum in *Leviticum*, auctore Strabo Rabani diſcipulo, p. 296.

6. *In Joſuam*, a. 834. Epiſtolæ dedicatoriæ fragmentum dedit Henſchenius, integram Mabillonius p. 41. Ipſe Commentarius nondum prodiit.

7. *In Judices & Ruth*. III. p. 1.* 36.*

8. *In libros Regum & Paralipomenon*. III. p. 45.* 145.*

9. *In Judith & Eſther*. III. p. 243. * 279.* Hos ineditos vocat Mabillonius p. 38. deſcriptos vero manu Petri Franc. Chiffletii ſe habere dicit. Præfationem dat idem pag. 42. additur pag. 263. * Jac. Pamelii Comm. in librum Judith.

10. *In Machabæos*, ante a. 840. IV. p. 380. *

11. *In Sapientiam & Eccleſiaſticum*. III. p. 362. * 344. Poſterior Pariſ. 1544. prodierat ap. Simonem Colinæum, fol.

Scripta poſt relictam curam Abbatis.

12. *In Epiſtolas Pauli* Collectarium, a. 842. V. p. 169.* quibus pag. 161.* præmittitur Jac. Pamelii Commentariolus *in Epiſtolam ad Philemonem*.

13. *In Ezechielem*. IV. p. 169. *

Nunc

Nunc reliqua sine ordine temporis observato adjicimus.

14. *Excerptio de arte Grammatica Prisciani.* I. p. 28. *

15. *De Universo libri XXII.* sive *Etymologiarum Opus*, ad Ludovicum Regem, a. 844. I. p. 51. Sententiam ejus singularem de damnatione Catechumenorum ante baptismum defunctorum dijudicat Mabillonius p. 44.

16. *Comm. in Cantica, quae ad matutinas laudes per septimanam dicuntur.* III. p. 295. *

17. *In Proverbia.* III. p. 323. *

18. *In Jeremiam.* IV. p. 1. Basil. 1534. apud Henricum Petri.

19. *De septem signis Nativitatis Domini.* V. p. 746. *

20. *Allegoriae in universam Scripturam.* V. p. 749. *

21. *De Sacris Ordinibus, Sacramentis divinis & vestimentis sacerdotalibus.* VI. p. 50. * In multis idem est cum libro I. de Institutione Clericorum, sed Epistola praemissa est diversa, & alia quaedam.

22. *De Disciplina Ecclesiastica libri III.* VI. p. 60. * In duobus prioribus sunt aliquot capita, quae cum libris de Institutione Clericorum conveniunt, uti in margine notatur.

23. *De videndo Deo, puritate cordis & modo pœnitentiæ.* VI. p.85.*

24. *De Quæstionibus Canonum pœnitentialium,* VI. p. 110.* prodierunt primum in Auctario Canisiano Petri Stevartii p.635. post in Thesauro novo Canisiano tom. II. part. 2. p.293. item a Baluzio in editione Reginonis p.465. sed sub titulo *Epistolæ ad Heribaldum Antissiodorensem Episcopum* a. 853. scriptæ. Editum est opus a. 841. Epistola vero præfixa non potuit a. 854. scripta esse, quia se appellat Episcopum. Sub finem c. 33. respondet Auctor Heribaldo ad quæstionem: num Eucharistia abeat in secessum. Mabillonius præfat. ad Seculum IV. Benedictinum part. 2. p. 32 seqq. illum Stercoranistis adnumerat, Basnagius autem defendit: quos vide, ut & Nostrum libro VIII. p.701. nam prolixitatem vitamus.

25. *De vitiis & virtutibus, de peccatorum satisfactione & remediis sive pœnitentiis,* libri III. VI. p. 125.* quos una cum n. 24. Halitgario potius adjudicant, sub cujus etiam nomine exstant apud Canisium & in Bibliothecis Patrum. Vide Mabillonii Elogium Rabani p. 38. Adde Nostrum supra libro VIII. p. 551. & III. p. 949. Lazius Antverp. 1560. 8. post Fragmenta quædam Caroli M. edidit.

26. *Pœnitentium liber unus,* post a. 841. scriptus,

ſcriptus, VI. p. 155. prodiit inter Canones pœnitentiales Antonii Auguſtini cum annot. Venet. 1584. 4.

27. *Quota generatione licitum ſit matrimonium.* VI. p. 165.

28. *De conſanguineorum nuptiis & magorum præſtigiis.* VI. p. 166.

29. *De anima & virtutibus.* VI. p. 173.

30. *De ortu, vita & moribus Antichriſti.* VI. p. 177. Phorcæ apud Thomam Anſelmum, 1505.

31. *Martyrologium,* VI. p. 179. primo a Stevartio editum tom. VI. edit. novæ tom. II. part. 2. p. 313. Prologus ejus una cum verſibus ad Grimoldum Abbatem editus eſt a Caniſio tom. IV. p. 326. Alius Prologus Ratleico Abbati Seleginſtadienſi inſcriptus ex Bibl. S. Galli erutus eſt a Mabillonio Analect. p. 418.

32. *Poëmata de diverſis* cum annot. Chriſtoph. Broweri, Mogunt. 1617. 4. VI. p. 202. Epitaphium Lotharii Imp. & Irmentrudis Auguſtæ edidit du Chesne tomo II. Scriptorum Francicorum.

33. *Comment. in Regulam S. Benedicti,* VI. p. 246.* qui Smaragdo Abbati debetur, idque teſte Sigeberto Gemblacenſi de S. E. c. 118. & Codicibus membranaceis, ad quos Mabillonius provocat.

34. *Gloſſæ Latino-Barbaræ, de partibus corporis*

corporis humani, a Goldasto editæ tom. II. Rerum Alemannicarum. VI. p. 331.

35. *De inventione linguarum ab Hebræa usque ad Theotiscam*, ab eodem Goldasto editus. VI. p. 333.

Hæc Opera Rabani Mauri in tomos sex distributa edita sunt cura Georgii Colvenerii, Duacensis Academiæ Cancellarii, Colon. 1627. fol. 3 Vol.

Ex illo vero tempore e MSS. prodierunt sequentia:

1. *De prædestinatione adversus Godeschalcum Epistolæ tres*, ad Notingum Episc. Veronensem, & Heberhardum Ducem, a Jac. Sirmondo editæ Paris. 1647. 8. & in Operibus conjunctim editis tom. II. p. 985. in Ughelli Italia sacra tom. III. edit. novæ p. 592. 608. in Auctoribus Gilberti Mauguini de Prædestinatione & gratia tomo I. part. I.

2. *Liber contra Judæos*, a Petr. Franc. Chiffletio editus Divione 1656.* Agobardi esse statuit Mabillonius in Itinere Burgundico p. 19. Alii tamen Amuloni Lugdunensi tribuunt. Plura habet Mabillonius in Elogio Rabani p. 39. Alium genuinum Rabani contra Judæos librum ediderunt Martene & Durand Thesauro noviss. tom. I. p. 401-594.

3. *Opuscula duo, unum de Chorepisco-pis,*

* Ittigius de Bibliothecis PP. p. 684.

pis, alterum de reverentia filiorum erga parentes & subditorum erga reges, edita sunt a Baluzio ad calcem operum Petri de Marca tom. I. p. 285. Hic liber a Rudolfo *Collectarium* appellatur. Prius opusculum habes etiam tom. V. Conciliorum Harduini p. 1417.

4. *Epistola ad Reginbaldum Chorepiscopum*, a. 848. & *Opusculum de Chorepiscoporum ordinationibus* exstant tom. VIII. Conciliorum p. 1845. edit. Regiæ, & tom. V. Harduini p. 1411. in Capitularibus Baluzii tomo II. p. 1378.

5. *Poëmata quædam*, ab eodem Miscell. tom. IV. p. 553.

6. *Liber de Computo digitorum*, ibidem sub initium tom. I. Codex MS. auctior & iconibus necessariis illustratus est Lugd. Batav. apud Federicum Pacium, edendus, ut Fabricius noster notavit, a Gabriel du Mont, Roterodami.

7. *In librum Josuæ libros III.* ediderunt Martene & Durand Collectionis amplissimæ tom. IX. p. 667. quum Rudolfus presbyter in vita Rabani c. 9. *quatuor*, Trithemius vero in eadem vita III. 3. *duos* tantum memoret.

8. *Epistola ad Egilonem de Eucharistia*, apud Mabillonium Sec. IV. Benedictino part. 2. p. 591.

9. *Opusculum de passione Domini*, editum

editum tom. IV. Thesauri novissimi Peziani part. 2. p. 7.

10. *Glossarium Latino-Theotiscum*, non in tota Biblia, ut volunt Lambecius & Nesselius, sed in multas voces Biblicas & aliorum quoque Auctorum. Specimen ejus exstat apud Lambecium de Bibl. Vindobonensi II. p. 415. Majus *Specimen* dedit Jo. Diecmannus, Ecclesiarum Bremensium ac Verdensium Superintendens, quod etiam Commentario non contemnendo illustravit, Bremæ 1721. 4. Integrum vero edidit Jo. Georgius Eccardus rerum Francicarum tom. II. pag. 950-976.

11. *Tractatus de Sacramento Eucharistiæ* libris LVII. constans, editus est ex Cuthberti Tonstalli, Dunelmensis Episcopi, Bibliotheca, Colon. apud Jo. Quentelium 1551. docente Oleario Bibl. Eccles. II. p. 112.

12. *Versiculos ad Grimaldum* edidit Mabillonius Analect. tom. IV. pag. 326. edit. novæ p. 419.

13. *Epistola Synodalis* prolixior, a Sirmondo edita est a. 1647. Vide tomum II. Operum p. 1295. quum *altera* brevior ad Hincmarum Remensem ante in tomis Conciliorum edita fuerit.

Opera

Opera inedita.

1. *Commentarius in Acta Apostolorum*, in Bibl. Collegii Balliolensis Oxon.

2. *De vita S. Mariæ Magdalenæ liber*, in Collegio Magdalenensi Oxon.

3. *Expositio de Paschate & Agno Paschali*, in Collegio S. Benedicti Cantabr.

4. *Explanatio in Jesaiam*, in Bibl. monasterii Heilsbrunnensis in Franconia, teste Hockero in Catalogo illius Bibl. p. 14.

5. Liber ad Ludovicum Imp. *de oblatione puerorum secundum Regulam S. Benedicti*. MS. in Bibliotheca Mellicensi.

6. *Epistola consolatoria ad Eundem*. Hæc duo memorat Rudolfus in vita Rabani.

7. *Commentarii in Josuam, Esdram & Nehemiam, Tobiam, Job, Ecclesiasten*, & reliquos Libros biblicos, qui supra nondum adfuerunt.

8. *De rebus gestis a Lothario, Ludovico & Carolo Imp. Ludovici Pii filiis*, carmine heroico.

9. *De benedictionibus Patriarcharum, Epistolæ ad diversos* & alia a Colvenerio sub initium tomi I. memorata, quorum tamen tituli bene cum editis sunt conferendi, ne pro inedito habeatur, quod jam dudum est editum.

RABANUS alius, cui Codex Jacobi Pamelii tribuit libellum, qui vulgo sub *Micrologi* nomine *de Ecclesiasticis observationibus*

bus editur. Vide Noſtrum ſupra libro XII. pag. 237.

RADBODUS, II. Epiſcopus *Noviomenſis* ac *Tornacenſis*, a. 1067. electus, † 1098. ſcripſit *Vitam S. Medardi* deceſſoris ſui, quæ ſub nomine Fortunati (vide ſupra lib. VI. p. 543.) exſtat apud Surium 8 Junii, & in Actis Sanctorum tom. II. p. 87. item *Vitam S. Godobertæ*, virginis Novioduni, apud Surium XI. April. ſtilo vero primigenio in Actis SS. tom. II. Aprilis pag. 32. Hanc Ludov. de Montigny in Eccleſia S. Godobertæ Presbyter, Canonicus & Archidiaconus, Gallice reddidit, & annotationibus eruditis illuſtravit a. 1630. item *Sermonem de Nativitate & Annunciatione Beatæ Virginis*, qui MS. in Bibl. Vaticana & Tornaci ad S. Martinum ſervatur. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 785. cui adde Papebrochium tom. II. Aprilis p. 31.

Sermo de Conceptione virginis Mariæ, in qua narrat ſanationem cujusdam puellæ apud Noviomum, MS. in Bibl. S. Martini Tornac. Sanderi Bibl. Belgica MSS. I. pag. 122.

Dipl. ipſius a. 1088. Eccleſiæ Collegiatæ S. Petri Inſulis Flandrorum datum exſtat tom. III. Opp. dipl. Miræi p. 664.

RADBODUS, ex Regia Friſiorum ac Francorum Stirpe, Epiſcopus *Trajectenſis*, a. 900. in Scholis Palatinis Pariſienſibus tempore

tempore Caroli Calvi a Mannone vel Nannone Staurienſi formatus fuit. Obiit a 917. Vita ejus præter Bekam, Hedam & alios ſeparatim edita eſt a Surio d. 29 Nov. poſt a Mabillonio Sec. V. Bened. pag. 25. Opera ejus hæc ſunt: *Laudes S. Martini, Laudes S. Bonifacii; Tomellus* ſive *Sermo de Sancta Amalberga*, qui editus eſt a Jo. Bapt. Sollerio in Actis Sanctorum tom. III. Julii p. 88. *Homiliæ de S. Willebrordo, Officium de translatione S. Martini.* Vide Trithemium de Script. Eccleſ. c. 293. Bulæum hiſt. Academiæ Pariſinæ tom. I. p. 633. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 784. Swertii Athenas Belgicas, p. 650. Hiſt. literariam Galliæ tom. VI. p. 158. Eclogam & Sermonem *de S. Lebuino Presb.* edidit Surius d. 12 Nov. *Chronicon breve* rerum a ſe & ſuo tempore geſtarum memorat Wilh. Heda de Epiſc. Ultraject. ad annum 900. *Homilia de S. Suitberto* edita eſt in Actis SS. tom. I. Mart. p. 58. & Mabillonio.

SS. Epiſcoporum, Martyrum, Doctorum atque Pont. Rom. hiſtoriam memorat Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontif. pag. 429. ſed ubi MS. aut impreſſus ſit, non addit.

RADBODUS, Archiepiſcopus *Trevirenſis* a. 905. *Epiſtolam* dedit *Formatam* ſive *Canonicam* ad Rotbertum Epiſcopum Metenſem pro Gislemaro Presbytero, ut ei deinde in ipſius parochia degere liceat.

Exſtat in Conciliis Labbei & Harduini.

RADEGUNDIS, Berthارii Thuringiæ Regis filia, nata a. 519. poſt excidium Thuringiæ capta, ſed a Chlotario Francorum Rege in matrimonium ſuſcepta fuit. Paullo poſt autem Deo ſe conſecravit, ordines ſuſcepit, Pictavis monaſterium S. Crucis fundavit, mortua a. 587. ætatis 68. Totum tempus precibus & bonis literis impendit, ſic, ut etiam Patres Græcos legeret. Vitam ejus dedit Hildebertus Cenomanenſis, cum quo confer aliam Vitam in Mabillonii Actis SS. Ord. Bened. tom. I. p. 319. & Carmen Venantii Fortunati de Excidio Thuringiæ. Ejus nil reſtat præter *Teſtamentum* apud Gregorium Turonenſem IX. 42. in Conciliis Labbei tom. V. p. 869. & Harduini tom. III. p. 369. Plura dat Hiſt. literaria Galliæ tom. III. pag. 346.

RADEVICUS *Friſingenſis*, Ottonis Epiſcopi Friſingenſis amanuenſis, poſt Præpoſitus Eccleſiæ laudatæ. Continuavit *vitam Friderici I.* Imp. Barbaroſſæ dicti, *libris duobus*, quorum editiones vide ſupra libro XIV. ubi de Ottone actum fuit, p. 553. omiſſa tamen eſt illa, quæ inter Opera Hiſtorica Patrum Ciſtercienſium tom. II. (Ittigius tomum VIII. Bibliothecæ Patrum Ciſtercienſium vocat) p. 162. habetur. Ajunt ipſum ante Fridericum obiiſſe.

se. Scripsit quoque *duplex Epitaphium Ottonis Episcopi*, quod exhibet Car. de Visch in Bibl. Cisterciensi p. 256.

RADHODUS, nisi forte legendum *Radbodus*, Præpositus Dolensis in Armorica, vixit a. 923. Ejus est *Epistola ad Adalstanum* Anglorum Regem, quam Gulielmus Malmesburiensis inseruit Vitæ Aldhelmi, tomo II. Angliæ Sacræ. Vide Hist. literariam Galliæ tom. VI. p. 203.

RADOINUS, Levita sive Diaconus Ecclesiæ Larinensis, seculo incerto, scripsit *Vitam S. Pardi*, Episcopi Larinensis in Frentanis sub Archiepiscopatu Beneventano. Ea Vita habetur in Actis Sanctorum tom. VI. Maji p. 271.

RADULPHUS, sive *Rudolphus*, quem Sigebertus de Scriptor. Eccles. c. 50. *historiam Francorum* a suo tempore (vixit autem sec. VI.) scripsisse commemorat. Ejus autem huc usque nihil prodiit.

RADULPHUS *Achedunus* sive *Actonus*, claruit a. 1320. Oxonii literis incubuit, ibique supremum in Theologia Magisterium consecutus, post Ecclesiæ cuidam præpositus est. Philosophus & Theologus insignis celebratur. Scripsit *Homilias in Evangelia & Epistolas de tempore & Sanctis*, *Commentarios in Epistolas Pauli & Magistrum Sententiarum.* Vide Pitseum de illustribus Angliæ scriptoribus

c. 474. Lelandum c. 385. Baleum Cent. V. 13.

RADULPHUS *Albanus*, vel *de S. Albano*, monachus Ord. S. Benedicti, deinde Abbas ad S. Albanum, ubi obiit a. 1150. Mirifice bonorum auctorum lectioni incubuisse dicunt. Scripsit *Historiam Alexandri Macedonis*, cujus operis quidam Galfredum Henlingtonum auctorem faciunt. Deinde *Vitam S. Albani*, quam vulgato sermone vertit Jo. Frumentarius, prout supra lib. IX. p. 219. adfuit. Evolve Pitseum c. 205. Lelandum c. 315. Vossium de Histor. Lat. p. 414.

RADULPHUS *Alemannus*, Gubernator summus totius sectæ Carmeliticæ, transfretavit in Britanniam, ubi fratrum, qui in urbibus morabantur, ignaviam pertæsus, in eremum Holnensem prope Alnevicum abiit, & anno 1277. ibidem obiit. Baleus de script. Britann. Cent. IV. 50. p. 339. Scripsit *Epistolas ad diversarum nationum fratres*. Idem Cent. XIII. 35.

RADULPHUS *Ardens*, Pictavus, ex viculo, qui Bellilocus (*Beaulieu*) dicitur, nobilibus parentibus ortus. In studiis ita profecit, ut ante annum trigesimum Doctoris Theologi honoribus ornaretur. Fuit Guilielmo IV. Aquitanorum Duci a consiliis & concionibus, & floruit tempore Philippi I. Francorum Regis ab a. 1040 usque ad 1100. Scripsit 1. *Ho-*

1. *Homilias in Epistolas & Evangelia Dominicalia & festivalia.* Editæ sunt per Claudium Fremy, Paris. 1564. 1573. Lovan. 1565. Antwerp. 1576. Colon. 1604. 8. 2 Vol. Stilus earum pro more seculi satis & comtus. Binas Daumius edidit inter Homilias de Natali Christi.

2. *Speculum universale*, grande opus XIV libris distinctum, exstat in Bibl. Vaticana & S. Vincentii, teste Montefalconio in Bibliotheca Bibliothecarum MSS. p. 101. 1194.

3. *Epistolarum libros II.*

4. *Historiam sui temporis*, nempe belli Godofredi de Bullion in Saracenos, cui assecla Ducis Aquitaniæ interfuit.

Notitia hæc debetur Claudio Fremy, qui libris nostri usus est, & eorum quoque editionem promisit, sed non præstitit. Eandem vero Barthius transscripsit Daumio, prout habetur in Actis literariis Struvianis tom. I. fasc. 6. p. 66. 67. Adde Daumium in præfatione Homiliarum laudatarum.

RADULPHUS *Baldochius*, sive *de Baldock*, Anglus, fuit primum Archidiaconus Middlesexiæ, deinde a. 1298. Decanus Londinensis Paulinus, demum anno 1304. Episcopus Londinensis & summus Regni Cancellarius: obiit a. 1313. Scripsit *Historiam Anglicam*, a prima gentis origine,

 non-

nondum editam. Lelandus c. 332. testatur, se illam in templo Paulino vidisse. Usserius subinde ad illum provocat. *Statuta* etiam *& Consuetudines Ecclesiæ suæ*, quum Decanus esset, in unum Volumen congessit, quod ex Monastico Anglicano tom. III. p. 365. constat. Vide Henr. Whartonum in Appendice ad Caveum p. 7.

RADULPHUS *de Beringhen*, Decretorum Doctor & Professor Lovanii, obiit a. 1459. reliquit *Confessionale*, & *Reportata* sive *Lecturam ad Clementinas*, quæ MSS. sunt Lovanii in Valle S. Martini. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 785. & Bibl. Belgica MSS. II. pag. 223.

RADULPHUS *Bituricensis* Episcopus, summo loco natus, obiit a. 866. Ejus *Capitula* edidit Baluzius Miscell. tom. VI. p. 139. Adde Galliam Christianam tom. II. p. 24. Hist. literaire de la France tom. V. p. 321.

RADULPHUS *Bockingus*, vide *Bockingus*.

RADULPHUS *Bristolius* (forte Bristoliæ in Anglia natus) primus Ecclesiæ S. Patricii Dubliniensis Thesaurarius, in Episcopum Darensem consecratus a. 1223. decessit a. 1232. Scripsisse dicitur *Vitam Laurentii, Dubliniensis Archiepiscopi*. Hæc Waræus de Scriptoribus Hiberniæ lib. II. pag. 120.

RA-

RADULPHUS *Brito, de anima*, exstat in Codice Bibl. S. Germani. Montfaucon Bibl. MSS. p. 1128.

RADULPHUS *Cadomensis*, natus est Cadomi anno circiter 1080. ab Arnulpho, post Patriarcha Hierosolymitano institutus, militiæ nomen dedit, a. 1107. cruce signatus sub Boamundo Principe & Tancredo Rege militavit. Scripsit *Gesta Tancredi* Siciliæ Regis, præcipue *in expeditione Hierosolymitana*, quæ ediderunt Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum tom. III. p. 107. Stilus ejus est satis elegans, & historia multarum rerum cognitionem suppeditat. Duumviri laudati in Admonitione prævia conjiciunt, Radulphum illum de Acone, quem sub Rogerio nepote Tancredi, & in principatu Antiochiæ strenuum civitatis ejusdem ducem fuisse scribit Gauterus Cancellarius in libro, cui titulum fecit *Bella Antiochena*, hunc nostrum Radulphum fuisse, quum ille alias de se nihil memoret. Versus quoque nonnunquam immiscet non contemnendos.

RADULPHUS monachus S. Sepulcri apud *Cameracenses* circa a. 1290. scripsit vel interpolavit *Vitam B. Lietberti* Episcopi Cameracensis & Atrebatensis. Edidit eam & annotationibus illustravit God. Henschenius in Actis Sanctorum tom. IV. Junii p. 585.

RADULPHUS *Camertianus*, Germanus, Carmelita, vixit a. 1348. scripsit *ad Aepiscop. Salzburgensem in civitate Frisancensi* (sic erat impressum, forte *Frisingensi*) *de futuris eventibus*, & alia. Hæc Gesnerus. Adde Baleum Cent. V. 42. in Append.

RADULPHUS *Caroliloci* monachus, Ord. Cisterciensis, Guilielmi Archiepiscopi Bituricensis, ejusdem monasterii quondam Abbatis, scriba, circa a. 1210. Scripsit *de gestis præfati Guilielmi*, quod in membranis ejus monasterii extat. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 282. At vero nomen Episcopi tunc erat *Girardus* vel *Giraudus*, docente Gallia Christiana tomo II. p. 63. Igitur aut nomen, aut æra hic est mutanda.

RADULPHUS *Cicestrius*, ex Sudosaxiæ comitatu natus, monachus Dominicanus, vixit a. 1270. & descripsit *Vitam S. Ricardi Episcopi Cicestriensis*, cujus Confessor fuerat. Nic. Trivetus ad a. 1252. Gesnerus & Lelandus c. 260.

RADULPHUS *Coggeshale*. Vide supra lib. III. p. 1117. & post Caveum p. 627. Adde sequentia: Ante dignitatem Abbatis monasterii Coggeshalensis Canonicus erat Barnevelensis, & in Terram Sanctam profectus scripsit quæ vidit & audi-

audivit. Ejus *Chronicon Terræ Sanctæ* s. *Libellus de expugnatione Terræ Sanctæ* editus est a Martene & Durand Collect. ampliss. tom. V. p. 543. *Chronicon Anglicanum* ab. a. 1066 -- 1200. ab iisdem p. 801. cui p. 871. subjungitur *Libellus de motibus Anglicanis sub Johanne Rege.*

RADULPHUS *Coleburgus*, Anglus, primum Oxonii, post Parisiis floruit, inter Franciscanos Sacrarum literarum Prælector & Professor fuit. De scriptis ejus adhuc non constat. Vide Lelandum c. 250. Pitseum in Append. c. 70. Baleum Centur. X. 70.

RADULPHUS *de Columna*, nomen a vico *Coloumelle* regionis Carnotensis habens, Canonicus Carnotensis, vixit a. 1290. & scripsit ad Lambertum de Castello *Tractatum de translatione Imperii a Græcis ad Latinos*, qui exstat in Collectione Schardii de Jurisdictione Imperii Rom. & apud Goldastum de Monarchia S. Imperii tom. II. p. 88. In illo Chronicon Martini Poloni citatur, quem Auctor *Episcopum Consentinum* * vocat, quod ante a nemine observatum docet Jo. Liron in Bibl. Carnotensi p. 120. Adde Caveum, Dupinium, Oudinum. Alii Tractatum Landulfo Sagaci tribuunt, de quo Noster supra lib. XI. p. 707.

* Confer hic Ughelli Italiam sacram tomo IX. p. 218.

RADULPHUS *de Diceto*, Anglus, post peragratas plures Europæ Academias Archidiaconus Londinensis, & a. 1283. Decanus Paullinus. Scripsit sequentia, quæ edita sunt:

1. *Historia compendiosa de Regibus Britonum*, usque ad sec. VII. Exstat in Galei Script. rerum Brit. tom. I. p. 553.

2. *Abbreviationes Chronicorum*, ab a. 589. ad 1147. apud Twysdenum S. R. Angl. p. 429.

3. *Imagines Historiarum*, est continuatio superioris Operis ab a. 1148 - 1199. apud eundem p. 525.

4. *Series caussæ inter Henricum Regem & Thomam Archiepiscopum Cantuariensem* ab a. 1162 - 1172. ibid. p. 711.

5. *Indiculus de successione Archiepiscoporum Cantuariensium, & a quibus Apostolicis pallia susceperunt.* Ex membranis Lambethanis edidit Henr. Whartonus Angliæ sacræ tom. I. p. 87. Sunt tantum *Excerpta ex Historia de Præsulibus Angliæ*, quam a S. Augustini adventu exorsus, ad Johannis Regis coronationem, (cui ipse a. 1199. interfuit) deduxit. MS. exstat in Bibl. Norfolkianæ Codice CCXX. *Opus tamen*, ait Whartonus præfatione tomi I. pag. 13. *luce indignum judicavi: ideo quod omnia fere ante annum* 1120. *ex Beda & Malmsburiensi hauserit, quæcunque*

cunque autem ab a. 1120. ad 1199. habet, in Historias suas prædictas (Abbreviationes Chronicorum & Imagines Historiarum) *iisdem verbis retulerit; si Archiepiscoporum Cantuariensium demas historiam, quæ proinde in secundi voluminis calce locum habebit.* Et edita est quoque ibi p. 677.

6. Reliqua sunt inedita, quorum titulos ex Baleo Cent. III. 62. & Pitseo c. 300. adscribimus: *De temporibus mundi, Annales Stephani, Opus Chronicorum, Continuationes Roberti de Monte, de præclaris Scriptoribus, de adventu Saxonum, Gesta Normannorum, Origines Hibernorum & Scotorum, de Synodis Ecclesiæ, Postilla in Ecclesiasticum & Sapientiam, Epistolæ ad diversos, Sermones, de mirabilibus Angliæ.* Adde Caveum & Vossium de Historicis Latinis, Bulæi Hist. Universitatis Parisinæ tom II. p. 769. Whartonum præfat. tomi II. Angliæ Sacræ p. 27. 28. Nostrum supra libro XI. p. 716.

RADULPHUS *Dominicanus*, vid. supra *Cicestriensis.*

RADULPHUS *Dunstaplus*, vide lib. IV. p. 201.

RADULPHUS *Eboracensis*, Archiepiscopus sec XII. Ejus *Epistola ad Calixtum II. Papam de injuriis Ecclesiæ Eboracensis*

censis exstat in S. R. Angl. Twysdeni p. 1735.

RADULPHUS *Eleemosynarius*, Anglus, monachus Benedictinus in monasterio Westmonasteriensi, ubi ipsum quoque ad dignitatem Abbatis adspirasse ajunt. Obiit a. 1160. Scripsit *Homilias in Evangelia & Epistolas*, & *de peccatore librum I.* Lelandus c. 223. Pitseus c. 216.

RADULPHUS *Feriburgus*: hujus *Opera quædam* memorat Pitseus c. 629. præterea vero nihil.

RADULPHUS *Flaviacensis* monasterii in territorio Bellovacensi Abbas Ord. S. Benedicti. Vixit sec. XII. quod ostendunt Labbeus & Oudinus. Habemus ejus *Commentaria in Leviticum lib. XX.* excusa primum apud Quentelium Coloniæ 1536. fol. deinde in Bibl. PP. Colon. tom. X. & Lugdun. tom. XVII. illata. Inedita ejus sunt *Comment. in Epistolas Pauli, in Parabolas Salomonis*, (alii *Ciceronis*) *Historia Francorum*, & *Chronicorum lib. I.* * Vide Gesnerum & Vossium p. 339. Caveus & Olearius tres *Radulphos* in unum confundunt, Flaviacensem, Fontanellensem & Nigrum. Hunc quoque Nigrum & nostrum du Pin tom. IX. p. 185. & Bælius. Denique miror

* De Chronico confer Spanhemium tomo II. Opp. p. 586.

miror Bælium, cum de hoc Radulpho & loco ejus de Joanna Papiſſa agit, differentiam inter *Radulphum Flaviacenſem*, & *Ranulphum Higdenum*, auctorem Polychronici, non melius inculcaſſe.

RADULPHUS *Fontanellenſis*, Abbas in Galliis, primum Decanus, vixit a. 1031. Meminit ejus Chron. Fontanellenſe Append. I. c. 8. apud Dacherium Spicil. tom. III. An idem ſit cum Radulpho Flaviacenſi disquirit Jac. Hommey in Supplemento Patrum p. 279. Mihi videntur diverſi eſſe. Nam *Comm. in Canticum Canticorum* nullam mentionem faciunt, qui de Flaviacenſi agunt, qualem tamen ſcripſiſſe Fontanellenſem notum eſt, editum vero a Jac. Hommey l. c. p. 276. quum prius Gregorio Magno tributus fuerit. Editiones priores memorat Fabricius noſter ſupra lib. VII. pag. 255. Cæterum hunc Radulphum Oudinus tomo II. p. 773. vocat *Scriptorem imaginarium, Sanctum novi Calendarii*. De Opere ipſo vid. infra *Robertus de Tumbalenia*.

RADULPHUS *Fresburnus*, ex Northumbria oriundus. Juvenis in Palæſtinam militaturus abiit, in monte Carmelo vero illius loci religione delectatus, monachus fit, eumque ordinem primus in Angliam introduxit, variis quoque

ibi monasteriis ejusdem exstructis. Obiit a. 1274. Scripsit *Exhortationum piarum & Epistolarum libr. I.* Vide Baleum Cent IV. 1. Pitseum c. 393.

RADULPHI *Galæ*, nescio cujus, *Memoriale pro Decretalibus*, MS. exstat in Bibl. S. Quintini Beluacensis. Bern. de Montfaucon Bibl Bibliothecarum MSS. p. 1348.

RADULPHUS *Gallus*, monachus Cluniacensis, vixit extremis temporibus Conradi III. & *Vitam S. Petri Abbatis Cluniacensis* descripsit, quæ MS. habetur in monasterio Cluniacensi. Vossius de Histor. Latinis II. 50. p. 412. Edita vero est tomo VI. Monumentorum Edmundi Martene p. 1187.

RADULPHUS *Glaber*, vid. *Glaber Radulphus* lib. VII. p. 190.

RADULPHUS, RAULPHUS *de Glanvilla*, Scotus, tempore Henrici II. Regis scripsit *Legum Scoticarum libros XIII.* ex quibus depromti sunt libri IV. Institutionum de Legibus Scoticis, quæ primo loco exstant in Jo Skenæi Legibus & Consvetudinibus Scotiæ. Vid. supra lib. VII. p. 490.

RADULPHUS *de Hengham*, Capitalis Angliæ Justitiarius, deinde summus judiciorum privatorum Præfectus, obiit a. 1309. cui Londini in æde Paullina hoc Epitaphium positum est:

Per

Per versus patet hos, Anglorum quod jacet hic flos,
Legum qui tuta dictavit vera statuta,
Ex Hengham *dictus* Radulphus *vir benedictus.*

Ejus *Summa magna & parva Legum Anglicarum* cum notis Seldeni prodiit Lond. 1616. post in Operibus illius tom. III. p. 1911.

RADULPHUS *Hygdenus*, melius *Ranulphus*, de quo tamen jam supra actum est libro VIII. in *Higdenus*.

RADULPHUS *Kellæus* (alii *Kullæus*) non Anglus, ut Possevinus tomo II. Apparatus sacri, & Pitseus c. 546. tradunt, sed Hibernus, Pontanæ (sive Droghedæ) natus, Davidis monachi Carmelitæ, & mercatoris Guil. Kellæi uxoris filius, in Cœnobio Kildariensi monachus Carmelita, a. 1336. Ordinis sui Procurator, post generalis Advocatus, demum a. 1345. Archiepiscopus Casseliensis, obiit a. 1361. 20 Nov. Scripsit *de Jure Canonico libr. I. & Epistolas.* Balæus Cent. XIV. 94. Waræus de Scriptoribus Hiberniæ lib. I. p. 72.

RADULPHUS *Laudensis, de Abaco* est MS. in Bibl. S. Victoris. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 1374.

RADULPHUS *de Linham*, Mathematicus Anglus, a. 1256. scripsit *Kalendarium Eccle-*

Ecclesiasticum, partim prosa, partim carmine, sive *Expositionem Kalendarii*, quæ inter Opera Bedæ habetur tomo I. p. 215. sub titulo *de Embolismorum ratione*. Tribuitur autem Radulpho nostro in Codice Cottoniano. Vide Oudinum tomo III. p. 236.

RADULPHUS *Lokeslejus*, Franciscanus & Theologus Oxoniensis, circa a. 1200. Scripsit *in libros Sententiarum*, *in Opera varia Aristotelis*, & *de paupertate Evangelica*. Lelandus de Scriptor. Britannicis c. 273. Pitseus c. 447: *Ranulphum* vocat, & a. 1310. floruisse dicit, qui consentientes habet Waddingum & Willotum.

RADULPHUS *Londinensis*, Theologus. Ætas ejus incerta est. Scripsit *Electuarium*, h. e. *de lapsu & reparatione hominis*. Pitseus in Append. c. 71.

RADULPHUS *a Longo Campo*, Anglus, Ord. Cisterciensis, variis Angliæ & Galliæ Academiis peragratis, scripsit *Commentarios in Anti-Claudianum*. Ætas & cætera ejus ignorantur. Pitseus loc. cit. c. 69. Baleus Centur. XII. 13. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 283.

RADULPHUS *Marham*, Ord. S. Augustini in cœnobio Linnensi Comitatus Norfolcensis, monachus, post in Academia Cantabrigiensi Theologiæ Magister,

ster, vixit a. 1380. Scripsit *Manipulum Chronicorum libr. VII.* Est in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 980. *Indices fusissimos eorundem Chronicorum libr. II.* & *Concionum ad populum libr. I.* Baleus Cent. VI. 63. Pitseus c. 654. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 598.

RADULPHUS, monachus & Abbas *Melrosensis* in Scotia, Ord. Cisterciensis, post a. 1210. Episcopus Dunelmensis, scripsit *Acta Concilii Perthusani in Hibernia, Ad suos Melrosenses lib. I. Epistolarum ad Joannem Cardinalem in Hiberniam Legatum lib. I.* Vid. Dempsteri Chron. Scotiæ VIII. 61. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 283.

RADULPHI *de Montfiquet* Tractatus *de existentia totius Christi in sanctissimo altaris Sacramento.* Paris. per G. Marnef, 1481. fol. memoratur in Annalibus Typographicis Mich. Maittaire tom. I. p. 427. edit. poster.

RADULPHUS *Niger*, Suffolcensis, Archidiaconus Glocestriæ, vixit a. 1217. Proditionis apud Henricum II. Regem accusatus in exilium ejectus est, ac proinde virtutes & res ipsius gestas in scriptis suis omisit. Scripsit *Chronicon a nato Christo ad a. 1213.* Aliud *a mundo condito, de Regibus Angliæ a Guilielmo I.*

in Pentateuchum, Leviticum, libros Regum, Epitomen in Paralipomena, Pantheologicon, Hebræorum nominum interpretationes, Remediarium in Esdram, de quatuor festis b. Virginis, de triplici via peregrinationis Hierosolymitanæ, de rebus gestis Regis Johannis, Initia Henrici III. Baleus Centur. III. 76. Pitseus c. 312. *Chronicon* in variis Angliæ Bibliothecis adest. Evolve modo Indicem Montefalconianum.

RADULPHI *Normanni,* Canonici Parisini, *Quodlibeta* exstant in Codice MS. S. Victoris. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 1374.

RADULPHUS *de Noviomago,* a patria sic dictus, Ord. Prædicatorum Coloniæ vergente sec. XV. Ejus est *Legenda B. Alberti Magni Episc. Ratisponensis,* Colon. apud Jo. Kœlhof, 4. sed sine mentione anni, typis Gothicis. Jac. Quetif de Script. Ordinis Prædicatorum p. 871. Aliam editionem Coloniensem a. 1490. memorat Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 800.

RADULPHUS, vel etiam *Rodulphus Presleus,* vulgo *de Presles,* Gallus, Consiliarius Caroli V. Galliæ Regis ac libellorum supplicum Magister circa a. 1370. Scripsit *Tractatum de potestate Pontificali & Imperiali s. regia,* quem Melchior

Gol-

Goldastus tom. I. Monarchiæ p. 39. inseruit. Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 429.

RADULPHUS *Radiptorius*, Anglus, monachus Ord. S. Francisci & Doctor Theologus Oxoniensis a. 1350. Mentio ejus fit in libro Conformitatum S. Francisci. Scripsit *Commentarios in libros V. & N. T. super Magistrum Sententiarum; Lecturas scholasticas, Quæstiones ordinarias.* Baleus Cent. V. 82. Pitseus c. 579. Waddingus de Scriptoribus Ord. Minorum pag. 290. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 318.

RADULPHUS *Remingtonus*, ætatis incertæ Scriptor. *Annales* ejus MS. exstant Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti, teste Pitseo in Append. c. 72. & Th. Jamesio.

RADULPHUS *de Rivo*, Breda Brabantiæ urbe oriundus, Theologus & Jureconsultus, Romæ Græcas literas tradentem audivit Simonem Constantinopolitanum Thebanorum Archiep. qui a. 1383. floruit, postea Decanus Tongrensis. Tempore schismatis Pontificum Romæ fuit, unde omnia, quæ refert, ipsemet vidit. Obiit non a. 1483. ut in vita ex scriptis ejus confecta apud Chapeavillium mendose expressum est, sed a. 1403. Romæ. Scripsit

1. *Calendarium Ecclesiasticum*, sive *de Canonum observantia*, per Melch. Hittorpium ex Codice Pamelii editum, Lovan. 1568. in Bibl. PP. Parisina primâ tomo IV. & maxima tom. XXVI. p. 4. Bollandus negat se vidisse, Præfatione generali ad Acta Sanctorum pag. 52. Val. Andreas Opus *de Canonum observantia a Calendario Ecclesiastico* distingvit, & prius Colon. 1568. 8. Romæ 1590. & in Bibl. PP. Parisina & Coloniensi prodiisse ait; posterius autem Jac. Pamelii opera editum, Lovanii apud Hier. Wellæum.

2. *Gesta Engelberti de Marca, Joannis ab Arkel, & Arnoldi de Horn, Episcoporum Leodiensium*, ab a. 1347. ad 1389, quæ habentur tom. III. Chapeavillii p. 1.

3. *De Psalterio observando*, MS. in cœnobio Corsendoncano.

4. *Catalogus librorum MSS. per Belgium*, Duaci fuit apud Ge. Colvenerium.

5. *Martyrologium* versibus complexus est.

Adde Val. Andreæ Bibl. Belg. p. 785. 786. Franc. Swertii Athenas Belg. p. 651. Oudinum tomo III. p. 2223.

RADULPHUS *Roffensis*, Episcopus, dein Archiepiscopus Cantuariensis post Anselmum, obiit a. 1121. & *Homilias quasdam* reliquit. Baleus Cent. X. 43.

RADUL-

RADULPHUS *Spaldingus* vel *Spauldingus*, Anglus, Ordinis Carmelitani monachus in cœnobio Stanfordensi, postea Doctor & Professor Theologiæ Cantabrigiensis, obiit circa a. 1390. Suspicionem suis fecit, quod Waldensibus aut Wiclefitis faverit. Scripsit *Sermones*, *In Elenchos Aristotelis*, & *Determinationes S. Scripturæ*. Lelandus c. 436. cujus Codicem edito pleniorem habuit Baleus Cent. XI. 29. Pitseus c. 694.

RADULPHUS *Strodus* vel *Strodæus*, non Anglus, sed Scotus, in monasterio Dryburgh provinciæ Teviotdale educatus, Ord. Fratrum Prædicatorum, Poëta laureatus, Oxonii diu studuit, socius Collegii Mertonensis, Galliam peragravit & Italiam, Syriam item & Terram Sanctam, contra Wiclefi dogmata acriter disputans circa a. C. 1370. Musices quoque fuit studiosus. Scripsit *Fabulas*, *Panegyricos*, *Consequentiarum formulas*, Venetiis 1517. 4. impressas, *Summulas Logicales*, *Sophismatum strophas*, *Phantasma Carmen elegiacum*, *Itinerarium Terræ Sanctæ*, *Positiones & XVIII. argumenta contra Wicleffum*, *Opuscula*. Vide Lelandum c. 421. Baleum Cent. VI. 44. Pitseum c. 629. Georgium Mackenzie de Eruditis Scotis vol. I. p. 426. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum p. 666.

RADULPHUS, monachus *S. Sepulcri*, sec. XI. circa a. 1176. Scripsit *Vitam S. Lietberti, Episc. Cameracensis & Atrebatensis*, quæ exstat apud Dacherium Spicil. tom. X. p. 675. edit. novæ tom. II. pag. 138. & in Actis SS. tom. IV. Jun. p. 586. cum Comment. Henschenii.

RADULPHUS, Abbas *S. Trudonis*, vid. infra RODULPHUS.

RADULPHUS *de S. Victore*, scripsit *super Leviticum*. Hæc Bulæus Hist. Universit. Parisiensis tom. III. p. 706.

RADULPHUS, Anglus, Ord. Cisterciensis, ex monacho Clarevallensi, *Valcellensis* in Belgio monasterii Abbas primus a S. Bernardo a. 1132. electus, post obitum a. 1197. corpus ejus levatum, & publicæ venerationi expositum est. Scripsit *Expositionem in Regulam S. Benedicti*. Obiit a. 1151. Acta Sanctorum tom. II. Januarii p. 892. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis.

RADULPHUS, *Villariensis* in Brabantia cœnobii monachus, Ord. Cisterciensis. Ejus *Epistola ad Guibertum* Abbatem Gemblacensem cum hujus responsione habetur Lovanii ad S. Martinum. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 283. 284. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 785. Swertii Athenæ Belgicæ p. 651.

RADUL-

RADULPHUS *Wendover*; vide supra lib. IX. p. 489. & VII. p. 487.

RADULPHUS, *Wintuniensis* Presbyter & Scholæ Præfectus, sec. incerto, scripsit *Epistolam ad Elyenses*, de curatione anginæ letali, quæ sibi merito S. Etheldredæ contigerat. Exhibetur a Thoma Elyensi in Miraculis illius Sanctæ, c. V. in Actis Sanctor. tom. IV. Julii p. 549.

RAGIMBERTUS, Leuconaensis Abbas tertius in Diœcesi Ambianensi, hodie dicitur *S. Valery*, scripsit *Vitam S. Walarici primi Abbatis*, qui obiit a. 622. sed stilo rudiore, unde post a quodam emendata est, & editam a Surio d. 1. Apr. p. 447. Mabillonio Actis SS. Ord. Bened. tom. I. p. 70. & in Actis SS. tom. I. Junii p. 16. Compendium ejus Vitæ dat Vincentius in Speculo Historiali XXIII. 21. 22. 23. Eadem Vita apud Mabillonium exstat in carmen heroicum versa. Adde Historiam literariam Galliæ tom. III. p. 600.

RAGGIUS, Florentinus, Arithmeticus & Astronomus, a. 1512. scripsit *de siderum cursu*, item *de proportione*, *de intellectu diviso atque composito*. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 154. *De Astrologia* ad Jo. de Medicis, Cardinalem Diaconum, qui postea Leo X. Pontifex erat, est in Bibl. Medicea

Bern. de Montfaucon Biblioth. MSS. p. 301.

RAGUEL, Presbyter, forte Cordubensis, scripsit *Martyrium Pelagii pueri* a. 925. coronati, & ea quæ narrat, ab iis, quorum in carcere sodalis martyr fuerat, se audivisse innuit. Certe, quia scribit, suo tempore cor Pelagii Cordubæ in æde S. Cypriani requiescere, corpus autem in Ecclesia S. Genesii, indicat se ante a. 966. scripsisse, quo corpus eo translatum fuit. Editum est hoc Martyrium ab Ambrosio Morali cum Operibus S. Eulogii, in Hispania illustrata tom. IV. p. 247. & in Actis Sanctorum tom. V. Junii p. 206. Vide Nic. Antonii Bibl. Hispanam Veterem VI. 14. n. 337, 8. & Papebrochium p. 205.

RAHEWINI, nescio cujus (Codex MS. habet *Rahew.*) ad H. Papam *Flosculus*, id est, libri duo Rhythmici, quorum unus Sententias Theologicas de Deo & SS. Trinitate, alter de Angelis complectitur, exstat in Bibliotheca monasterii Tegernseensis, teste Bern. Pezio in Differt. Isagogica ad tomum I. Thesauri novi Anecdotorum p. 14. Opus in Codice membr. quingentorum annorum sic incipit:

Instas, urges, precibus, Pater venerande,
Admones, nunc acuis, nunc hortando
blande.

RAI-

RAIMILIUS *in Catalogum Mithridatis* ad Nicolaum V. exstat in Bibl. S. Gatii Turonensis. Bern. de Montfaucon Bibl. MSS. p. 1275. Sed quidnam libri sit, non possum dicere. Fortasse ad *Raimundum Mithridatem* pertinet, de quo Noster supra libro XII. p. 246.

RAIMIRUS Gaditanus, cujus *divinationem sideralem* typis impressam memorat Gesnerus.

RAIMUNDUS *de Ageles* vel *Agilæus*, Canonicus Podiensis, & Episcopi sui, qui simul Comes Tolosanus erat, Capellanus, cum quo a. 1095. in terram Sanctam abiit, & res ibi per quinquennium gestas, testis αὐτόπτης sub titulo *Historiæ Hierosolymitanæ* descripsit. Exstat illa in Gestis Dei per Francos tom. I. pag. 139. Annotationes in eam Barthianas cum Indice & Glossario edidit Jo. Petrus a Ludewig tom. III. Reliquiarum pag. 230 seq. Caveus fidem auctoris ex hac solenni execratione æstimandam censet, quæ pag. 163. legitur: *Oro igitur & obsecro omnes, qui hæc audituri sunt, ut credant hæc ita fuisse. Quod si quicquam ego præter credita & visa studeo referre, vel odio alicujus apposui, apponat mihi Deus omnes inferni plagas, & deleat me de libro vitæ.* Ad hæc verba autem duo regerenda esse censet Barthius. Primum, quod ad *visa*

ſpectat, virum bonum nonnunquam præſtigiis illuſum fuiſſe, p. 231. quod autem ad *credita*, non ſine judicio addit p. 268. *Credita dici poſſunt etiam falſiſſima. Nihil enim tam ſtulte fingi fere potuit, quod ſuperſtitio idiotica non aliquatenus crediderit.*

RAIMUNDUS *Albertus*, Barcinonenſis, præfectus Generalis ordinis S. Mariæ de Mercede, tandem a Joanne XXII. Cardinalis creatus obiit a. 1330. Ordinavit ſodalibus ſuis, qui regularem & ſecularem hujus inſtituti familiam ſub eo ſimul habere cœperunt, *Breviarium*, *Miſſale*, *Ceremoniale*: item *Conſtitutiones*, quæ in generalibus anni 1327. comitiis Barcinonenſibus promulgatæ, etiam nunc obſervantur: *Acclamationes Catholicas pro Eccleſiaſticis honoribus*, ſive *admonitionem pro immunitate honorum Eccleſiaſticorum*, *de reſignatione propriæ voluntatis*, *de obedientia* &c. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. IX, 4. n. 212. Oldoini Athenæum Romanum p. 574.

RAIMUNDUS *de Altoponte*, ſive *de Hautpont*, Gallus, Theol. Doctor & publicus Sacræ Scripturæ Profeſſor in Academia Pariſienſi, ord. S. Auguſtini, circa a. 1424. ſcripſit *Comm. in omnes D. Pauli Epiſtolas*, quæ exſtant Pariſiis in Bibl. Auguſtinianorum. Phil. Elſſii Encomiaſticon Auguſtinianum p. 599.

RAI-

RAIMUNDUS, monachus *S. Andreæ* prope Avenionem vergente seculo XI. scripsit *Vitam S. Pontii* Abbatis & æqualis sui, cujus epitomen Hugo Menardus lib. II. Observationum in Martyrologium Benedictinum; integram vero dedit Mabillonius sec. VI. Benedictino parte 2. p. 493. *Præterea*, ait idem Mabillonius, *habemus sermonem in festo S. Pontii legi solitum, quem Bollandiani primam esse vitæ a Raymundo scriptæ partem rati, eo nomine illum tomo III. Martii ediderunt, cum nihil aliud habere potuissent. At certum est, hunc ipsum nihil aliud esse, quam breve compendium e priori vita, quod fortasse lectionum loco in Officio divino legebatur, excerptum.*

RAIMUNDUS *Bernardi*, miles & Legum Doctor, Consiliarius regis Franciæ, nec non Ducis Calabriæ & Andegavensis, a. 1383. Legatus fuit ad Imperatorem, & coram ipso *Orationem* habuit *pro Clemente Papa VII.* contra intrusum in Roma, qui fuit Urbanus VI. Exstat in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum tom. II. p. 1120.

RAIMUNDUS *Bequin*, Tolosanus, Ord. Prædicatorum, primum Sacræ Scripturæ Lector Tolosanus, Sententiarum Lector Parisinus, post a. 1321. S. Palatii apud Joannem XXII. magister, demum a. 1324. Patri-

Patriarcha Hierosolymitanus, & Episcopus Lemissensis s. Nimocensis in insula Cypro, obiit a. 1328. Scripsit *Quodlibeta varia*, & alia opuscula, de quibus hodie nihil superest. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus ordinis Prædicatorum p. 666.

RAIMUNDUS *Boquierius*, Gallus, patria Narbonensis, XXV. Carmelitarum Generalis Magister, scripsit *contra quendam Apostatam*. Obiit Perpiniani anno 1388. Hæc Possevinus tom. II. Apparatus p. 315. ex Simlero.

RAIMUNDUS *de Canillac*, Gallus, Decretorum Doctor, Canonicus ordinis S. Crucis in Hierusalem, Archiepiscopus Tolosanus, deinde Cardinalis Episcopus Prænestinus, scripsit *Recollectorum librum* ad Septimianum Narbonensem Archiepiscopum: obiit Avenione anno 1373. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 575. Adde Ughelli Italiam sacram tomo I. p. 215.

RAIMUNDUS *de Capua*, vide infra *Raymundus de Vineis*.

RAIMUNDUS, sive RAIMUNDINUS *Cavitellius*, Cremonensis, Ticini, Perusii & Ferrariæ Jura docuit circa a. 1362. Ejus sunt *de verborum obligatione libri 4. de legali studio adipiscendo lib. 2. de feudis lib. I.* De patriæ antiquitatibus multa congessit quibus deinde Ludovicus Cavitellius ex pronepotibus usus est, quem vide

vide in Annalibus Cremonensibus ad annum 1362. Arisii Cremona literata tom. I. p. 174.

RAIMUNDUS *de Cornelio*, Archidiaconus primum, post a. 1280. Episcopus Cadurcensis, obiit a. 1293. Vide Galliam Christianam tomo I. pag. 136. *Testamentum* a. 1289. datum edidit Baluzius Miscell. lib. IV. pag. 502.

RAIMUNDI *de Crosis Summa Dictaminis* secundum stilum Curiæ Romanæ est MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 141.

RAIMUNDUS vel REMUNDUS, Abbas *Ebirbacensis*, ord. Cisterciensis, obiit a. 1249. post prælaturam 23. annorum, scripsit jussu Gregorii IX. Pontificis, una cum Sefrido Archiepiscopo Moguntino, & M. Conrado, *Examinationem vitæ & miraculorum S. Elisabetæ*. Car. de Visch Bibl. scriptorum ord. Cisterciensis p. 285.

RAIMUNDUS *de Forlivio* scripsit *de interpretatione legum*. Gesnerus.

RAIMUNDUS *Gibonius*, monachus S. Germani de Pratis. Ejus *Commentarii* in quasdam Scripturæ partes sive Græcas sive Latinas exstat in Bibl. monasterii laudati. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1125.

RAIMUNDUS *Peraudi* vel *Peraldus*, Gallus, *Gurcensis* Episcopus & S. R. E. Cardinalis. Surgeriis apud Sanctones natus,

anno

anno 1471. in Collegium Navarræ venit. Postea Romam venit, ab Innocentio VIII. in Germaniam missus est, ut pecuniam contra Turcos colligeret. Maximiliano commendante Episcopus Gurcensis & ab Alexandro VI. Cardinalis creatus est. Fuit etiam Episcopus Sanctonensis, & iterum in Germaniam missus est, obiit Viterbii a. 1505. æt. 70. Lud. Jacobus a S. Carolo in Bibl. Pontificia p. 429. ipsum quoque Episcopum Agrigentinum dicit. Scripsit *librum de dignitate sacerdotali super omnes reges terræ*, sine anno & loco excusum, *de actis suis Lubeci & in Dacia*, nec non *Epistolas ad Capnionem & alios*. Hæc Launojus hist. Gymnasii Navarræi part. III. lib. 3. c. 2. *Mandata & declarationes in favorem pauperum aliorumque Christi fidelium*. Lips. 4. sine mentione anni. *Diplomata* ab eo in Germania & alibi data prostant fere innumera. Exstat quoque inter Reuchlinianas p. 67. b. brevis ad Reuchlinum *Epistola*, cui valde favit, prout etiam duæ Secretariorum ejus Epistolæ paginis præcedentibus ostendunt: *Alia* sub initium Cœlifodinæ Joannis Paltz. Confer de eo Phil. Elssii Encomiasticum Augustinianum p. 600. & Gandolfum de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 307. Oldoini Athenæum Romanum pag. 575. Goetzii Memorabilia Bibl. Regiæ Dres-

densis

densis Vol.i.p.513. Ridiculum est, quod Hugo Blotius, Bibliothecarius Cæsareus *Raimundum Titulum* nobis effingit, dum hujus Cardinalis *Epistolam ad S. R. Imperii Principes de expeditione contra Turcam suscipienda*, Ulmæ a. 1501. datam, nec non *aliam* de hac materia datam in Bibliotheca Vindobonensi adesse nunciat. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 573. 584. Nosse enim debebat, unicuique Cardinalium suum esse *titulum* f. Ecclesiam Romæ, de qua re evolvendus est Jac. Laderchius de Basilica SS. Marcellini & Petri parte III. c. 1-6. Hic vero Cardinalis *titulum* habuit S. Mariæ novæ, Lud. Jacobus tit. SS. Joannis & Pauli ipsi adscribit, immo & Pammachii.

RAIMUNDUS, Patriarcha *Hierosolymitanus*, scripsit *Censuram super articulis a Jacobo Archiepiscopo Aquensi propositis*. MS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon l. c. p. 135.

RAIMUNDUS *Hugonis*, Ordinis Prædicatorum in conventu Brageriaci provinciæ Tolosanæ, vixit a. 1360. & scripsit *Historiam translationis S. Thomæ de Aquino*, quæ a. 1368. contigit, nec *Miracula ejusdem*, quæ exstant in Actis SS. tom. I. Martii p. 725. 735. & Percinum in Monumentis Conventus Tolosani part. 2. p. 211. Plura Jac. Quetif de scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 662.

RAIMUN-

RAIMUNDUS *Jordanis*, Canonicus regularis ordinis S. Augustini, primo Uticensis sive Usezienfis in Gallia Narbonensi Præpositus, dein Cellensis in diœcesi Bituricensi Abbas, a. 1381. Opera ejus huc usque sub *Idiotæ* nomine cognita, & seculo VIII. aut IX. scripta habita sunt, primus autem Raymundo vindicavit, & castigationibus additis edi curavit Theophilus Raynaudus Paris. 1654. 4. post Operum tomo XI. Sunt autem

1. *Contemplationum libri VI.* qui antea prodierunt, Paris. apud Henr. Stephanum, 1519. 4. in Orthodoxographis* Heroldi & Grynæi, in Bibliothecis Patrum, & studio Henrici Sommalii cum Augustini, Anselmi & Bernardi Meditationibus, Colon. 1637.

2. *De virgine Maria.* Paris. 1538. Hanc contemplationem ab hæreticis in Orthodoxographorum editione omissam esse indignatur Margarinus de la Bigne, ideoque in indicibus editionis secundæ Bibliothecæ Patrum a se editæ inserendam censuit.

3. *De statu religioso libri III.*

4. *De Oculo spirituali,* sive *Oculo mystico,* Joanni Guallensi tribuitur. Vide supra lib. VII. p. 319.

Regulæ

* Ibi Liber VI. desideratur, qui *de Maria* agit.

Regulæ Christianam vitam complectentes, & Paraphrasis in Psalmum XV. sunt Joannis Pici Mirandulani, inter cujus opera exstant. Vide supra lib. IX. p. 339.

RAIMUNDUS *Lullus*, supra lib. XI. p. 863. Tres *Epistolæ* illius ad Regem Galliæ, ad amicum, & Academiam Parisinam, quibus ad fundandum Collegium linguarum orientalium hortatur, exstant in Martene & Durand Thes. novo Anecdot. I. p. 1315.

RAIMUNDUS *Marlianus*, Gallus, vixit temporibus Caroli VIII. & Ludovici XII. Scripsit *Descriptionem veterum Galliæ locorum, urbium, populorum, montium ac fluviorum,* quorum apud Cæsarem & Tacitum mentio fit, ordine Alphabetico. Ea editionibus Julii Cæsaris annecti solet, ut Venetæ per Theodor. de Ragazonibus, 1490. fol. Sub verbo *Boji* tempus suum innuit, ubi terras meminit, *quas hodie Sigismundus Dux Austriæ possidet.* Vixit igitur antequam Sigismundus dignitatem Imperatoriam nancisceretur. Cætera ejus huc dum incognita sunt.

RAIMUNDUS *Martini*, Subiratensis, (hodie *Sobirats* dicitur, urbs Cataloniæ) ordinis Prædicatorum in conventu Barcinonensi. Fuerunt, qui ipsum Ex-Judæum pronunciarent, etiam ex antiquioribus, sed recte eos arguit Rev. Wolfius Bibl. Hebr. tom. III. p. 989 seqq. Suspicio potius quorundam

 fuit,

fuit, quia in librorum Rabbinicorum lectione, si quisquam alius, fuit versatissimus. Illo enim tempore *Raymundus de Pennaforti*, Generalis ord. Dominicanorum, suos ad hæc studiorum genera tractanda jussu regio excitarat. Ipse quoque Raymundus noster cum Paulo quodam Ex-Judæo codices hebraicos per totam provinciam conquisitos in usum suum convertit. Mortuus est post a. 1286. Ex scriptis ejus nota sunt:

1. *Pugio fidei adversus Mauros & Judæos*, Opus quantivis pretii, hæc præcipue de caussa, quia multos exhibet textus Codicum Judaicorum, quos posteriorum temporum Judæi in editionibus impressis omiserunt. Scripsit eum librum a. C. 1278. ut ipse innuit part. II. cap. 10. n. 11. Editus est primum a Jac. Phil. Maussaco & Josepho de Voisin, cum hujus observationibus, Paris. 1651. fol. post Lips. 1687. fol. cura Jo. Ben. Carpzovii, qui Introductionem ad Theologiam Judaicam præmisit. Usus est illo Porchetus Salvaticus, prout supra monuimus, nec non Petrus Galatinus, cujus plagium non est excusandum.

2. *Summæ contra Alcoranum*, quod opus nondum est editum.

3. *Capistrum Judæorum*, quod manu exaratum exstat in Bibliotheca Bononiensi, teste Echardo Biblioth. ord. Prædic. tom. II. p. 818.

Cæte-

Cæterum de hoc Raymundo agunt præter Caveum, Bosquetus & Maussacus in Prolegomenis, Nic. Antonius in Bibl. Hispana Vet. VIII. 6. n. 227 seq. Wolfius Bibl. Hebr. I. p. 1016. Altamura Bibl. Dominicana p. 58. & Noster supra libro XII. p. 133. quia vero hic quædam habentur, quæ superius non exstant, Lectores utriusque operum poterunt conjungere.

RAIMUNDUS *de Medullione*, Gallus, ex illustri Medullionum stirpe in Provincia oriundus, ordinis Prædicatorum a. 1264. Prædicator generalis, postea Provincialis socius, Diffinitoris socius, & Diffinitor fuit. A. 1281. assumtus est Episcopus Vapincensis, a. 1289. Archiepiscopus Ebrodunensis, obiit a. 1294. Ejus sunt *Acta Synodi Reatinæ in Sabinis*, *Statuta pro regimine diœcesis Vapincensis*, *Acta Synodi provincialis Ebrodunensis a.* 1290. quæ edita sunt a Martene & Durand tom. IV. Thesauri novi Anecdotorum. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum p. 435. Altamura p. 68. Adde Galliam Christianam tom. I. p. 465. tom. III. p. 1081.

RAIMUNDUS *Mithridates*: vide supra libro XII. p. 246.

RAIMUNDUS de *Musfoliis*, *Mustogiolis*, vel de *Moscuerolis*, natione Gallus, patria Rutenensis, ex Monacho & Priore Cœnobii S. Flori in Aruernia, Benedictini

Ordinis, primum a Joanne XXI. aliis XXII. Pont. Max. Episcopus Florensis, tum S. Pauli, demum Presbyter Cardinalis cum Titulo S. Eusebii constitutus omnium primus, scripsit *Statuta pro Ecclesia S. Pauli, & Prioratu Majoris Ecclesiæ*, nec non *Leges* condidit pro Clericis. Obiit circa a. 1336. Oldoini Athenæum Romanum p. 575.

RAIMUNDUS *Oldovinus*, Cremonensis, JCtus celebris circa a. 1326. scripsit *de usufructu, de invaliditate matrimonii*, & alia. Arisii Cremona literata tom. I. p. 158.

RAIMUNDUS *de Pennaforti*, vide libro XV. p. 664.

RAIMUNDUS *Peraudi*, vid. supra *Gurcensis*.

Petri RAIMUNDI, monachi de Clusa, *Chronicon* usque ad a. 1134. est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 17.

RAIMUNDUS *de Podio*, vide supra *Raymundus de Ageles*.

RAIMUNDUS *de Ponte*, in Aragoniæ regno & Fraga municipio natus, primum *Auditor Rotæ* Romanæ, & Marchiæ Anconitanæ Gubernator, dein Regis Aragoniæ Cancellarius, & ab a. 1288. Episcopus Valentinus. A. 1303. ordinem fratrum Prædicatorum ingressus est. Interfuit Concilio Viennensi a. 1312. & obiit in urbe Tarraconensi a. 1313. cum Synodus provincialis ibidem haberetur. Scripsit

psit *librum de Sacramentis*. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. IX. 2. n. 63. 64. Quetif de Scriptor. ord. Prædicatorum pag. 519.

RAIMUNDUS *Rigaldus*, vide infra RIGAUDUS.

RAIMUNDUS de *Salignas*, (forte *Salignac*) Decanus Parisiensis & Auditor sacri Palatii Apostolici. Ejus sunt, *Casus libri V. Decretalium* MSS. in Bibl. Lipsiensis Academiæ Paullina. Vide Felleri Catal. p. 425.

RAIMUNDUS *Sebunda*, *Sebonde*, *Sabunde*, *Sebeide*, *Sant-Sebeide*, & *Sebon*, Hispanus, Artium, Medicinæ & Theologiæ Doctor, Tolosæ docuit circa a. 1436. An Ex-Judæis adnumerandus sit, disquirit, & recte negat Wolfius Bibl. Hebr. III. pag. 991. Ejus habemus:

1. *Creaturarum sive de homine* librum, quem alii *Theologiam naturalem* vocant. Editio ejus antiqua exstat 4. sine anno & loco, alia sine loco 1487. fol. Daventriensem in folio memorat Whartonus. Porro prodiit Argent. 1496. fol. Paris. 1509. Lugd. 1540. 8. Venet. 1581. 8. Francof. 1631. 8. Amstel. 1661.

Versio Gallica prodiit hoc titulo: *La Theologie naturelle de D. Raym. Sebon mise en François par Mad. Leonor Royne de France*, Paris 1551. 4. Hujus libri non meminit Franc. Crucimanius, adfuit tamen Lipsiæ a. 1739. in auctione publica. Aliam

ejusdem anni memorat Maittairius tomo III. Annal. pag. 600. hoc titulo: *La Theologie naturelle de Raymond second* (forte ex errore typographi pro *Sebond*) *comprise en sept dialogues de la nature de l'homme, traduicts de Latin en François par Jean Martin.* Paris. per Mich. Vascosanum. 4. Deinde quoque vertit Michaël Montanus, Paris. 1569. 1581. 8. id quod pater ipsi negotium imposuit, ut ipsum partim in timore Dei, partim quoque in bonis literis exerceret, teste Crucimanio p. 329. Idem Montanus Conatuum II. 12. *Apologeticon* hujus libri scripsit, quod editioni Rotomagensi 1603 & 1641. additum, Italice quoque versum a Marco Ginammi, Venet. 1633. Male de hoc opere judicant Mericus Casaubonus in libro Anglice scripto *de credulitate & incredulitate* p. 16. Jac. Thomasius in Præfationibus p. 77. & Theoph. Raynaudus in Theol. naturali Proleg. §. 86. Melius autem Comenius de uno necessario c. 6. p. 49.

2. *Viola animæ*, sive *de natura hominis*, prodiit Toleti 1504. 4. Colon. 1502. 4. Lugd. 1568. 12. Hispanice vertit Antonius Ares, Taurensis, ord. Min. Madr. 1616. 4.

3. *Quæstiones disputatas* allegat Trithemius de script. Eccles. c. 765.

Plura de ipso dant Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 3. n. 116 seqq. Wharto-
nus

nus Append. ad Caveum p. 86. Bælius in Dictionario, Val. Andreas in Catalogo clarorum Hispaniæ scriptorum pag. 100. Crenius Animadv. Historico-Philol. tom. IX. p. 101.

RAIMUNDUS *de Tarraga*, aliis *Terraga*, Ex-Judæus, Dominicanorum Ordini adscriptus a. 1370. sed tantum in speciem, ut Christianos falleret. Scripsit librum *de Dæmonum invocatione*: alium, cujus initium fuit: *Utrum quilibet infidelis tam divinis, quam Apostolicis canonibus teneatur obedire*: *de secretis naturæ*, *de Alchymia*, & alia, quæ jussu Gregorii XI. a. 1372. flammis sunt exusta. Hæc ex tom. IV. Bartoloccii tradit Rev. Wolfius Bibl. Hebr. I. p. 1016. III. p. 989. Adde Fabricium supra libro XI. p. 867.

RAIMUNDUS *Turcus*, scriptor rerum Astensium, sec. XII. sed quem frustra huc usque quæsivit Lud. Ant. Muratorius, prout iste testatur in præfatione ad Chronica Astensia, tom. XI. S. R. Ital. p. 136.

RAIMUNDUS *de Vineis*, vulgo *de Capua*, ab urbe scilicet patria, ex familia nobili *de Vineis*, ordini Prædicatorum in patria adscriptus, postea Prior apud Montempolitianum & in conventu Romano ad Minervam, porro Regens studii Senensis, demum Provinciæ Lombardiæ superioris electus Prior & Præses, obiit Norimbergæ a. 1399. Scripsit *Legendam B. Agnetis*

de Montepolitiano, virginis, ord. Prædic. quam Ambr. Taëgius in suam Rerum ordinis Prædic. collectionem intulit lib. 3. Dist. 8. fol. 146. ex iis desumserunt Acta SS. tom. II. Aprilis p. 792. *Legendam B. Catharinæ Senensis*, Colon. 1553. fol. apud Surium d. 29 April. Antoninum Summæ tom. III. p. 692. & in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 853. Italica versio Barduccii Canigiani præmissa est Operibus S. Catharinæ, quæ tomis V. prodierunt Senis 1707. 1713. seqq. 4. *Tractatum super Magnificat, Officium pro festo visitationis B. Virginis, Tractatum pro reformatione conservanda*, Rom. 1580. Tolosæ 1605. 12. Fontana inter ordinationes Capitulorum generalium inseruit p. 550. *Epistolas Encyclicas ex Capitulis generalibus scriptas, Acta legationum pro summis Pontificibus Gregorio XI. Urbano VI. & Bonifacio IX. tum & pro Florentinis, Testimonium juridicum de iis, quæ audivit & vidit vacante sede Apostolica post obitum Gregorii XI.* Opera etiam S. Catharinæ non solum ex lingua Italica in Latinam convertit, de qua re Noster supra libro III. p. 1090. sed etiam a Whartono auctor illorum creditur, consentiente Oudino tomo III. p. 1264.

Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum tom. I. p. 679. Altamura p. 145.

RAI-

RAIMUNDUS *Superantius*, Italice *Soranzo*, JCtus in aula Pontificum Avenionensi sec. XIV. medio, *libros Ciceronis de gloria* habuit, & Petrarchæ legendos concessit, postea casu quodam amisit. Vide Menagiana tom. IV.

RAINALDUS, Archidiaconus S. Mauritii *Andegavensis*, scripsit *Breve Chronicon* a tempore Ptolemæi Evergetæ ad a. 1085. In quibusdam MSS. Chronicon Frodoardi, monachi S. Albani, ab a. 966. ad 1277. continuasse dicitur. Jac. le Long Bibl. Historiæ Galliæ p. 341. 754.

RAINALDUS *Bononiensis*, vid. infra *Rambertus*.

RAINALDUS *de Brancaleonibus*, Fulginas, ex Comitibus Luci & Meualis circa a. 1410. reliquit *plura Carmina* utraque lingua. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 238.

RAINALDUS *Culementanus* seu *Colimentanus* dictus, ex Comitibus Marsorum, monachus S. Benedicti & Presbyter Cardinalis SS. Petri & Marcellini ab Innocentio II. renunciatus, qui obiit Cassini Idibus Junii a. 1165. Scripsit *S. Severi Episcopi Vitam, de SS. Benedicto & Mauro versus, de SS. Placido, Mauro & Severo hymnos*. Vide plura apud Ciaconium ejusque Auctarios. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 574. Adde Jac. Laderchium de Basilica SS. Marcellini & Petri p. 348.

RAI-

RAINALDUS, Subdiaconus *Cassinensis*, sec. incerto, *Vitam B. Benedicti* versibus expressit, qui leguntur in Breviariis Cassinensibus a. 1568. & 1572. impressis. Acta SS. Martii tom. III. p. 276. Ejusdem *Versus in Regulam S. Benedicti* adservantur in Bibl. monasterii Cassinensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 224. *Hymnos* quoque *in laudem S. Severi* Confessoris & Episcopi Cassinatis ipsi tribuit Petrus Diaconus de Viris illustribus Cassinensibus c. 44.

RAINALDUS *Cistercienfis*, vid. *Rainerius Cisterc.*

RAINALDUS *Cluniacensis*, vid. infra *Rainaldus de Semur.*

RAINALDUS, Episcopus *Lingonensis*, circa a. 1080. Scripsit *de Vita, agone & triumpho S. Mamantis*, Lingonensis Ecclesiæ Patroni, quæ edita est in Jo. a Bosco Bibliotheca Floriacensi tom. II. p. 210. 240. *Rainardum* vocat Necrologium S. Benigni Divionensis in Bibl. S. Germani apud Bern. de Montfaucon l. c. p. 1161.

RAINALDUS *de Montauro*, Netinus Siculus, cujus mater ex Landolina familia provenit, nobili genere natus, Ord. Prædicatorum Doctor Salmanticensis, Prior Provincialis Siciliæ, post Inquisitor fidei Generalis. A Ferdinando II. Aragoniæ Rege

Rege Neapolim vocatus est, ubi una cum aliis Tribunal Inquisitionis instituit. Ab Alexandro VI. a. 1497. Episcopus Cephalæditanus, a. 1497. Generalis Commissarius Sanctæ Cruciatæ in Sicilia & Collector Decimarum Ecclesiasticarum, a Julio II. Abbas S. Mariæ de Arca a. 1503. renunciatus est. Obiit a. 1511. cum Siculorum Oratorem apud Ferdinandum in Hispania ageret. Scripsit *IV. volumina in libros Sententiarum*, nondum edita. Impressa verò sunt: *De Reductionibus naturalibus, de Futurorum contingentium difficultate; Oratio Panormi, in funere Joannis Aragonensis, filii Ferdinandi II. a. 1497. habita.* Hier. Ragusa Elogia Siculorum p. 245. Mongitore Bibl. Sicula tom. II. pag. 197. 198. Altamura Bibl. Dominicana pag. 228. Jac. Quetif tom. II. p. 24.

RAINALDUS ex Comitibus Signiæ, Episcopus Cardinalis *Ostiensis*, postea Pontifex nomine *Alexandri IV.* de quo plurimis jam egit Fabricius noster supra lib. I. pag. 155. Adde nunc, quasdam ejus *Epistolas* ad Episcopos & Abbates Sueciæ haberi in Jo. Vastovii vite Aquilonia sub finem, alias Magistro Hospitalis S. Spiritus Pisarum in Ughelli Italia Sacra. Adde Oldoini Athenæum Romanum pag. 574. & qui ibi plures citantur.

RAI-

RAINALDUS, Prior S. Eligii *Parisiensis*, cujus *Commentarii in Pentateuchum, Josuam, Judices, Ruth & Jesaiam* MSS. memorantur a Montefalconio Bibl. MSS. p. 1278.

RAINALDUS *Persichellus*, Cremonensis, humaniorum literarum Professor circa a. 1364. varia e Poëtis Græcis, præcipue Pindaro, Latine vertit; scripsit *Epigrammata, de Italiæ antiquis & clarioribus urbibus, de vita solitaria, de hominis discursu disp.* 3. Arisii Cremona literata tom. I. p. 175.

RAINALDUS *Persicus* Comes, Matthæi filius, Viciniæ S. Petri de Pado, JCtus Cremonensis, legatione ad Venetos functus est; obiit a. 1505. & *Consultationes Legales* reliquit. ibidem p. 355.

RAINALDUS *de Semur*, a. 1108. monachus Cluniacensis, Abbas Vezeliacensis, post Archiepiscopus Lugdunensis a. 1128. obiit anno sequenti. Scripsit *Vitam Hugonis Abbatis Cluniacensis*, & Ejusdem Vitæ *Synopsin metricam*, quæ prodierunt primum in Bibliotheca Cluniacensi p. 648. 654. postea in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 648. Utrumque MS. bis adest in Bibl. Vaticana. Montfaucon l. c. p. 74. 76. Possevinus tomo II. Apparatus p. 311. 312. Gallia Christiana tomo IV. p. 115.

RAI-

RAINALDUS, Episcopus *Senensis*. Ejus est *Registrum patrimonii S. Petri in Tuscia* a. 1291. compositum, MS. in Bibl. Colbertina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 926.

RAINALDUS *Wilduccius*, Foroliviensis, Scriptor seculi XIV. cujus scripta in Bibliothecis adservantur sequentia: *Tractatus de septem Sacramentis; Sermones in Evangelia, Epistolas, Quadragesimales, de Festis annualibus, & contra Hebraeos;* item *de Resurrectione mortuorum.* Plura de ipso non sunt cognita. Ge. Viviani Marchesii Vitae illustrium Foroliviensium p. 163.

RAINERIUS *Alemannus*, nescio quis. Ejus est Tractatus dictus *Fayfacetus*, seu *de moribus in mensa requisitis, metrice*, qui editus est sub nomine *Faceti* cum Commento, sed nomine anni & loci non addito. It. Tractatus alius dictus *Pamphilus*, de amore, metrice. MS. est in Bibl. monasterii Dunensis in Flandria, prout testatur Ant. Sanderi Bibl. Belgica MSS. p. 204. *Fagifacetus* dicitur in Codice Bibl. Paullinae Lipsiensis, teste Catalogo Felleri p. 389. Fortasse vox hybrida est a φαγεῖν, *comedere*, & *facetiae*, ut facetum inter comedendum vivendi morem ostendat.

RAINE-

RAINERIUS *Arsendius*, Foroliviensis, Romæ primum Auditor Sacri Palatii, deinde Bononiæ ab a. 1324. usque ad 1338. Jus docuit, ubi Bartolum de Saxoferrato discipulum habuit. A Carolo IV. Imp. Cæsareæ Aulæ Consiliarius declaratus, Pisis docere maluit, ubi Bartolum Collegam habuit. Post a. 1344. ab Ubertino, Patavii Domino, sexcentorum aureorum salario Patavium vocatus est, ut Cortusiorum Historia VIII. 14. docet, tandem a. 1358. fatis concessit. Ejus est *Repetitio l. omnes populi ff. de Justitia & Jure*, quam Albericus de Rosate Tractatui Statutorum inseruit, & *Consilia. Additiones super Infortiatum* MSS. sunt in Bibl. Paullina Lipsiensi, teste Catalogo Felleriano p. 344. Ge. Vivianus Marchesius de Viris illustribus Foroliviensibus II. 2. Nicol. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib III. sect. I. c. 2. Marcus Mantua de illustribus Jureconsultis c. 221.

RAINERIUS *de Barga*, nescio quis, una cum Bractino de Pistorio scripsit *Librum rationum super Chirurgiam Galeni*. Exstat in Bibl. Colbertina teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecar. MSS. p. 950.

RAINERIUS *de Belforte*, ex Medico monachus S. Galgani in Tuscia, dioecesis Volaterranæ, Ord. Cisterciensis, post

Abbas,

Abbas, obiit a. 1272. Scripsit *Tractatus aliquot medicos*, & *Vitam B. Jacobi de Monterio*, cœnobii sui monachi. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 284. Magistri Rainerii *liber de morbis oculorum* MS. est Romæ in Hospitio Congregationis S. Mauri. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 200.

RAINERIUS *Capoccius*, Viterbiensis, Ord. Cisterciensis in cœnobio trium Fontium juxta Romam, a. 1212. Cardinalis, titulo S. Mariæ in Cosmedin creatus, obiit a. 1258. Fecit *Hymnos* rhythmice scriptos, ut illa ferebant tempora, quorum initium: *Cœlorum candor, Plange turba paupercula.* Ughellus Italia Sacra tom. I. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 284. Oldoini Athenæum Romanum p. 577.

RAINERIUS, monachus *Coellensis* in Hannonia, hodie *S. Guislain*, seculo circiter XI. scripsit *Vitam S. Gisleni*, Conditoris hujus Cellæ, quam suppresso nomine, præfatione quoque & libro miraculorum omissis edidit Surius d. 9 Oct. integram vero Mabillonius Seculo II. Benedictino p. 796.

RAINERIUS, alias RAINALDUS, Milonis Comitis Barri super Sequanam filius, ex monacho Claræ-vallis a. 1133. electus Abbas *Cistercii*, obiit a. 1151, & mortem ejus

ejus luxit Bernardus Epist. 270. *Speciales Constitutiones Ordinis Cisterciensis* a S. Stephano diversis temporibus latas in unum volumen redegit, & a. 1134. vulgavit. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 284.

RAINERIUS *Cluniacensis*, vid. supra PASCHALIS II.

RAINERIUS *Coppoli*, sive *de Coppolis*, Perusinus, J. U. D. Baldo antiquior, circa a. 1350. scripsit *in libros Digestorum*. Oldoini Athenæum Augustum p. 292.

RAINERIUS *de Forolivio*, vid. supra RAINERIUS *Arsendius*.

RAINERIUS *Granchi*, vel *de Grancis*, Pisanus, Ord. Prædicatorum, sec. XIV. scripsit *de præliis Tusciæ libros VIII.* carmine admodum obscuro & impolito, sed quod tamen historiarum studiosis non est inutile. Editum est a Muratorio tom. XI. S. R. Ital. p. 283. qui auctorem eundem cum Rainerio Pisano, Pantheologiæ auctore, conjicit, liberum tamen cuivis judicium merito relinquit. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 819.

RAINERIUS *de Isorella*, cognomine *Lombardus*, Brixiensis, Ord. Prædicatorum, a. 1237 factus est Eccles. Romanæ Vicecancellarius, & a. 1247. Episcopus Magalonensis, interfectus a. sequenti 1248.

Scripsit

Scripsit *Statuta Synodalia a.* 1274. *Dictionarium varia eruditione refertum; Speculum adversus hæreses.* Jac. Quetif de Scriptor. Ord. Prædicatorum p. 121. Leon. Cozzando Libraria Bresciana p. 293. Altamura p. 13.

RAINERIUS *Lombardus*, vid. RAINERIUS *de Isorella.*

RAINERIUS *Paleareſi*, Senensis, Ordinis Prædicatorum circa a. 1404. scripsit *Opusculum in laudem Catharinæ Senensis.* Quetif tom. I. p. 750. Altamura p. 149.

RAINERIUS *a Rivalto*, quod castellum est in collibus Pisanis, unde *Pisanus* vulgo, vel *de Pisis* dictus est, Oldoinus patria *Genuensem* dicit, agnomine tantum Pisanum, Ord. Prædicatorum, vixit sec. XIV. obiit a. 1351. & celebris est Opere, quod *Pantheologiam* inscripsit, in quo, quæ ad Theologiam pertinent, ordine alphabetico disposita sunt. Inceperat Opus a. 1333. ex quo de tempore, quo vixit, conjectura fieri potest. Edita est illa Pantheologia Gandavi, 1459. ut quidam tradunt, *Summæ* titulo, Norimb. cura Fr. Jacobi Florentini, apud Jo. Sensenschmid & Henr. Kefer, 1473. fol. & *Pantheologiæ* titulo ibidem apud Koburgerum, 1474. 1477. & 1486. 2 vol. fol. *Summæ* Venetiis apud Petrum Lichtenstein, 1486. fol. Lugduni expensis

Constantini Fredin, 1519. fol. (Catal. Bünemanni p.34.) Brixiæ 1529. 1581. 4. Venet. 1585. 4. tandem Lugd. 1655. & Paris. 1670. 3 vol. fol. per Fr. Jacobum Nicolai, Ord. Prædicatorum, de cujus editione addimus judicium Jo. Launoji diss. de veteri ciborum delectu in jejuniis Christianorum tom. II. Opp. part. 2. p. 686. *Pantheologiæ identidem interponit, singularis sibi, vulgaris aliis doctrinæ observationes, quæ Lectoribus molestiæ plurimum, voluptatis nihil aut parum adferunt. Id egregia lucubratione sua consecutus est, ut antiquarum editionum Pantheologia Raineriì non minoris, ut post editionem novam fieri solet, sed pluris vendatur & requiratur diligentius.* Cæterum de hoc auctore post Dupinium, Whartonum, Oudinum, vide Muratorium tom. XI. S. R. Ital. p. 286. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 635. Sopranum de Scriptoribus Liguriæ p. 249. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 489.

RAINERIUS, Diaconus & monachus Pomposianus, vixit a. 1200. & *Collectionem primam Decretalium Innocentii III.* ex Regestis Epistolis ejus annorum 1198. 1199. 1200. in XL. titulos congessit, editam a Baluzio tomo I. Epistolarum Innocentii p. 543.

RAI-

RAINERIUS *de Raineris*, senior, JCtus & Judex Perusinus, Petro Damiani familiaris, a. 1050. Scripsit *Historiam Visionis habitæ in Ecclesia S. Petri Perusina.* Oldoini Athenæum Augustum p. 292.

Alius junior, JCtus & Professor Perusinus, a Jasone Mayno commendatus, circa a. 1430. reliquit *Lecturas super ff.* & *Volumina Responsorum.* Oldoinus l. c.

RAINERIUS *Sacconus*, Placentinus, Philosophus & Theologus, prout illa tempora ferebant, non contemnendus, primo Waldensium Episcopus, deinde Monachus Ordinis Prædicatorum & hæreticæ pravitatis per Lombardiam Inquisitor, obiit a. 1259. in exilio. Scripsit *Summam de Catharis & Leonistis seu Pauperibus de Lugduno*, quæ a Claudio Cousford Paris. 1548. edita, in libro, quem inscripsit *Waldensium & quorundam aliorum errores*, tanquam inedita vero ab Edm. Martene & Ursino Durand tomo V. Thesauri novi Anecdotorum inserta est, p. 1759. *Liber adversus Waldenses* a Gretsero editus est Ingolstad. 1613. 4. deinde in Bibliothecis PP. & quidem Lugdunensi tom. XXV. p. 262. in Freheri Scriptor. rerum Bohemicar. in Fasciculo rerum expetendarum & fugiendarum, tandem in Operibus Gretseri tom. XII. part. 2. pag. 23. seqq.

Magna ejus pars jam ante edita fuerat in Flacii Catal. testium Veritatis p. 431. Freheri & Flacii editiones plurium corruptelarum arguit Gretserus tom. XXV. Bibl. PP. p. 261. Observat autem Georgius Conradus Riegerus *im Saltzbunde* p. 502. titulum hujus libri ab auctore inscriptum esse *contra hæreticos*, quippe qui Waldenses a Manichæis & Arrianis distinguat, Jesuitas vero illum pro lubitu, & ad invidiam Waldensibus concitandam, immutasse: interim tamen testimonio ejus utitur ad dogmata & vitam Waldensium delineandam, p. 255. 502.

Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 154. qui Germanica, quæ ibi habentur, a quodam Germano in usus popularium suorum inserta esse suspicatur. Ambr. ab Altamura Bibl. Domin. p. 15.

RAINERUS *Vibius*, JCtus Perusinus circa a. 1350. scripsit *de Dote, in ff. & Codicem*. Oldoinus l. c. p. 293.

RAINHAMUS, Anglus Philosophus, a Ducangio in Indice, qui Glossario præfixus est, memoratur, mihi vero præter hunc nondum occurrit.

RAINO, Episcopus Andegavensis, sec. X. ineunte, *Vitam S. Maurilii*, Episcopi Andegavensis, describi jussit, qui Codex [illegible]

dex

dex manuſcriptus exſtitit apud Ægidium Menagium, & hæc adſcripta habebat: *Raino, quondam Sancti Martini quotidianus diſcipulus & ſemper Canonicus, ac poſtmodum Sanctæ Andegavenſis Eccleſiæ ex initio Chriſtianitatis trigeſimus tertius humilis Epiſcopus, -- anno Incarnationis Dominicæ adhuc in DCCCCV. & ordinationis Epiſcopatus ſui in XXV. hanc Vitam ſcribere & requirere juſſit. Archanaldus, Sancti Martini diſcipulus & Diaconus, juſſu præfati domini Rainonis ſcripſit & requiſivit.* Quum igitur hæc Vita vulgo Gregorio Turonenſi adſcripta ſit, Jo. Launojus in Judicio de auctore hujus Vitæ tomo II. Operum parte I. p.656. Rainonem ubique auctorem illius facit, neque tamen aliud argumentum, præterquam ex verbis modo adductis, protulit. Clariſſimum vero eſt, Rainone tantum jubente Codicem fuiſſe deſcriptum, an auctor ſit, non additur. Si igitur ſtilus & alia Gregorium auctorem non patiantur, incertum potius illum pronunciabimus.

RAINOLDUS, Archiepiſcopus *Remenſis*. *Epiſtolæ* ejus *quatuor* a. 1093. ſcriptæ habentur in Conciliis Harduini tom. V. p. 1673, 4, 9.

RAINOLDUS *de Villa nova de triplici modo conficiendi vina* a Franciſco de Senis epi-

 tomatus

tomatus exſtat Lipſiæ in Bibl. Paullina. Vide Catalogum Felleri pag. 261. 262. Videndum, annon ſit Arnoldus Villanovanus.

RAMANTINUS *de Florentia*, Ord. Fr. Prædicatorum, circa a. 1363. rerum mathematicarum peritus, ſcripſit *Paſchale opus*, in quo Calendarium emendavit. Tribuunt ipſi quoque *Commentaria in Senecam*, ſed perperam. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 632. Julius Niger de Scriptoribus Florentinis p. 489.

RAMBERTUS *de Bononia*, e nobili *Primaditiorum* gente, Magiſter Pariſienſis, Ord. Prædicatorum, poſtea Epiſcopus Venetiarum Caſtellanus* a. 1302. obiit a. 1308. Scripſit *Apologeticum contra Corruptorium S. Thomæ, pro illius doctrinæ defenſione*, nec non *Speculum exemplare*. Quetif l. c. pag. 504. Illud *Speculum exemplare* habetur MS. in Bibl. Laurentina Medicea. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 291.

Ramberti cujusdam *Collectio Veterum Inſcriptionum* e variis cœmeteriis & monumentis erutarum bis exſtat in Bibl. Vaticana, teſte eodem, p. 122. 138.

De

* Hic Epiſcopatus in Ughello fruſtra quæritur: ergo hic amplius inquirendum.

De RAMESIENSIS cœnobii fundatione & benefactoribus Historia exstat in Scriptoribus Anglicis Galli; tomo I. p. 385.

RAMPERTUS, Episcopus Brixiensis XL. ab a. 814.

A. 838. corpus S. Philastrii Ep. Brixiensis transtulit, ipseque *Translationem* hanc & *Miracula* descripsit. Edita hæc sunt a Surio d. XVIII. Julii, Paulo Galeardo post Opera S. Gaudentii, quæ Patavii apud Josephum Cominum, 1720. 4. prodierunt, p. 261. repetita a Guil. Cupero in Actis Sanctorum tom. IV. Julii p. 388. Novissime prodiit ille Sermo in hac Collectione sequenti: *Veterum Brixiæ Episcoporum S. Philastrii & S. Gaudentii Opera, nec non B. Ramperti & Ven. Adelmanni Opuscula,* jussu Card. Quirini a Paulo Galeardo edita Brixiæ, a. 1739. Confer Mem. de Trevoux 1740. Maj. p. 877. 911. Adde Fabricium nostrum supra lib. VII. p. 69.

RANERUS *Tudertinus,* Umber, Ordinis Prædicatorum, provinciæ Romanæ alumnus sec. XIII. Theologus, Philosophus & Mathematicus: scripsit *de Sphæra,* & *de Triangulis.* Jac. Quetif de Script. Ord. Prædicatorum tom. I. p. 474.

RANFREDI *Libellus de Jure Canonico* est in Bibl. Gemmeticensi; *de Electionibus* in Bibl. S. Martini Turonensis. Montfaucon p. 1211. 1337.

RANGERIUS, aliis *Ringerius* & *Reingerius*, Lucensis Episcopus, a S. Anselmo tertius, Oratione ligata scripsit *Vitam & miracula ejusdem S. Anselmi*, ut testatur Domnizo l. II. c. 5. de Vita Mathildis Comitissæ, qui addit ab eodem egregium librum *de controversia investiturarum* scriptum fuisse. Sed hæc monumenta aut perierunt, aut alicubi cum blattis ac tineis adhuc luctantur. Principium libri primi inseruit suo Operi Domnizo. Hæc Miræus in Auctario c. 327. Adde Ughelli Italiam Sacram tomo I. p. 816.

RANULPHUS *Coggeshale*, vid. supra RADULPHUS.

RANULPHUS *Glanvillus*, Cestriensis Comes, a. 1218. copias Henrici III. Regis in bello sacro rexit: scripsit *de Legibus Angliæ*. Baleus Centur. III 92. Pitseus c. 330. Nicholson Bibl. Scotic. p. 258.

RANULPHUS *Higdenus*, vide supra lib. VIII.

RANULPHUS *de Humbletonia*, natione Normannus, unde & vulgo *Ranulphus Normannus* dicitur, ab a. 1260. clarus, primum Canonicus, dein a. 1279. Episcopus

ſcopus Pariſinus, ſcripſit *Summam quodlibeticam de rebus Theologicis*, quæ in Bibliothecis latet, docente Oudino tom. III. pag. 491. nunquam in lucem proditura. Adde Bulæum tom. III. hiſt. Acad. Pariſ. pag. 410.

RANULPHUS *Lokeslejus*, vide ſupra RADULPHUS.

RAPHAEL *Brandolinus* junior, Neapolitanus, *Lippi* cognomen habuit, quia inde a juventute lumine oculorum carnit: Scripſit *Orationem de laudibus Cosmi Medicei* ad Leonem X. a. 1515. habitam, quæ bis adeſt in Bibl. Laurentiana Medicea. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 238. 331. *Orationem ad Concilium Lateranenſe*, quæ eſt in Bibl. Ambroſiana Mediolanenſi: ibidem pag. 523. Adde Toppii Bibl. Neapolitanam.

RAPHAINUS ſive RAPHAEL *Careſinus*, magnus Venetiarum Cancellarius, unus inter eos fuit, qui a. 1379. in bello Genuenſi rempubl. opibus ſuis adjuverunt, ac proinde in nobilitatem Venetam cum poſteris receptus eſt. Scripſit *Continuationem Chronici Venetorum Andr. Danduli* ab a. 1280. ad 1388. editam a Muratorio S. R. Ital. tom. XII. p. 417-483. confer hujus Prolegomena p. 7.

RAPHAEL de Raimundis, *Cumanus*, patria Novocomenſis, Juri addiſcendo ope-

ram dedit Ticini, poſtea Patavii docuit circa a. 1420. ſcripſit *Commenta in Pandectas & Codicem, Volumen Reſponſorum.* Trithemius c. 742. Nic. Comneni Papadopoli Hiſt. Gymnaſii Patavini lib. III. ſect. I. c. 6. *Comment. in primam partem Digeſti novi* prodiit Venet. 1500. folio. Conſilia prodierunt Brixiæ per Jacobum Britannicum, 1490. fol.

RAPHAEL *Fondulus*, Cremonenſis, Medicus & Aſtronomus circa a. 1307. ſcripſit *de venenis, de morbis oculorum, de pulſibus.* Ariſii Cremona literata tom. I. pag. 143. 144.

RAPHAEL *Fulgoſus*, vel *Fregoſus*, Placentinus nativitate, ſed origine Genuenſis, Ticini & Patavii Jus civile docuit, Concilio quoque Conſtantienſi interfuit, obiit a. 1431. alii ſub initium ſeculi XIV. vixiſſe perperam tradunt, ſcripſit *Commentaria in Jus; Opera Buleutica* (non *Eccleſiaſtica*, ut apud Oldoinum habetur) *ſive Controverſiarum forenſium & Quæſtionum practicarum diverſis factorum & conſiliorum ſpeciebus deciſarum Decades quatuor: Conſilia poſthuma, Criminalia, Feudalia & Teſtamentaria &c. Conſilia* Raphaëlis de Raymundis de Cumis & Raphaëlis Fulgoſi de Placentia impreſſa ſunt Brixiæ per Jacobum Britannicum, 1490. fol. *Comment. ſuper ſecunda parte Digeſti*

Digesti Veteris, Brix. 1499. folio. Vide Pancirollum de claris Legum interpretibus II. 83. Sopranum de scriptoribus Liguriæ p. 247. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 483. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. I. c. 6.

RAPHAEL *Maffeus*, Calaber, Caulonæ, hodie *Castelvetere* natus, circa a. 1385. scripsit *Opusculum de vera & legitima Urbani VI. electione*, cujus caussa a Carolo Dyrrhachino Rege in exilium fuit actus. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 617. Mongitore Bibliotheca Sicula tom. II. p. 195.

RAPHAEL *Marinus*, Cremonensis, Canon. Regularis Lateranensis in ædibus D. Agathæ circa a. 1415. scripsit *de potestate Pontificia, de veneratione habenda sacerdotibus, de natura angelica, de Philosophia morali.* Arisius l. c. p. 228.

RAPHAEL *Placentinus Justineus*, cujus *Carmina* Cremonæ per Franc. Ricardum de Luere, 1518. impressa sunt.

RAPHAEL *de Pornasio* vel *Pornaxio*, a loco natali in Liguria, tractus Januensis, Ord. Prædicatorum in conventu Januensi, postea Theologiæ Magister, & ab a. 1430. ad 1450. in ditione Januensi & Marchia generalis Inquisitor, & multis præterea gravioribus negotiis adhibitus. Scripta ejus

ejus pleraque sunt inedita, *de potestate Concilii, Responsiones ad rationes Basileensis Concilii, de communi & proprio,* cujus pars prior edita est Venet. 1503. 8. *Defensionis Evangelicæ liber, Declaratio & solutio quarundam quæstionum notabilium, Liber de arte magica, de prærogativis D. N. Jesu Christi, de statu animæ Salomonis, Regulæ ad intelligentiam sacræ scripturæ, Tractatus de retentione annuali s. de jure annatarum & origine: Epistolæ, de voti simplicis commutatione, de ordinato a Simoniaco, de plenariæ absolutionis efficacia, de venditione ad tempus, de transitu ad observantialem statum,* & alia plura. Hæc Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 831. Tractatus ejus *de Conceptione* citatur in Catalogo Doctorum de immaculata conceptione apud Martene & Durand tom. III. p. 324. ubi perperam scribitur de *Pomasio*. Adde Sopranum de Scriptoribus Liguriæ pag. 247. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 484. Altamura Bibl. Dominicana p. 187.

RAPHAEL *Primaticus*, Bononiensis, Ecclesiæ Metropolitanæ ibidem Canonicus, & Episcopi Vicarius Generalis, scripsit *Summam* sive *Chronicon Bononiense* ab a. 600-1440. quod adhuc manu exaratum adservatur. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 240.

RAPHAEL *Regius*, Italus, de cujus vita non multa inveni, vixit autem sub finem seculi XV. & initium XVI. Ejus monumenta sequentia prostant:

Epistolæ Plinii, qua libri Historiæ Naturalis Vespasiano dedicantur, enarrationes: Ejusdem in quibusdam locis Persii, Val. Maximi, Tullii de Officiis, Quintiliani, disputationes. Venet. per Guil. Tridinensem, 1490. 4.

Libri Rhetoricorum ad Herennium, cum præfatione. Cracoviæ, 1500. 4.

Problemata in Quintilianum, sine loco, 1491. 4.

Ovidii Metamorphosis cum Comment. Lugduni per M. Claudium Davost, 1504. 4. Venet. apud Scotum, 1493. & per Jo. Tacuinum, 1513. 1518. fol. Venet. per Ge. de Rusconibus, 1517. fol.

Quintiliani Institutiones cum enarrationibus. 1506. fol. Paris. per Ascensium, 1516. fol.

Plutarchi Regum & Imperatorum apophthegmata, Regio interp. Lugd. impensis Vincentii de Portonariis. 4. Basil. apud Cratandrum.

Basilii M. opera in Lat. conversa, Rom. apud Jo. Mazochium, 1515.

Trithemius præterea c. 916. memorat *de laudibus eloquentiæ lib. I. Contra Joannem*

nem Calphurnium lib. I. In eundem Dialogum, Orationes & Epistolas.

Depravationes Quintiliani & Problemata adsunt in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Montfauc. Bibl. Bibl. MSS. p. 523.

Contra hunc Regium exstat *Invectiva Marini Becichemi*, de qua vide Nostrum supra libro XII. p. 87.

RAPHAEL *de Soncino*, ab urbe patria in Liguribus, Ord. Prædicatorum, sec. XV. scripsit *Tractatus de usuris, de interdicto, de ecclesiastica immunitate, de voto &c.* Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 904. Arisii Cremona literata tom. I. p. 228.

RAPHAEL Maffeus *Volaterranus*, a patria Volaterra, Hetruriæ urbe nomen habens, vitam privatam egit, & in patria mortuus est a. 1521.

Opera, ejus prodierunt Romæ per Jo. Besiken, Alemanum, 1506. fol.

Oeconomicum Xenophontis lat. cum Jac. Fabri Stapulensis Introd. in Politica Aristotelis, Paris. apud Henr. Stephanum, 1516. fol.

Epiphanii quædam Latine vertit, in editione Operum Colon. 1523. fol.

Metaphrasis Odysseæ Homeri. ib. eod. 8. Lugd. apud Gryphium 1541.

Commentarii rerum urbanarum, lib. XXXVIII. cum Oeconomico Xenophon-

tis.

tis. Basil. per Frobenium, 1530. 1544. fol. Paris. apud Jod. Badium 1526.

De principis ducisque officio, Basil. apud Rob. Winter, & iterum apud Oporinum cum Onosandro.

De fide christiana, libri X. Romæ, ut Gesnerus ait, impressi.

Procopius de bello Persico & Vandalico Latinitate donatus, in editione operum Procopii, Basil. 1531. fol. apud Hervagium.

Transtulit præterea e Græco *Gregorii Nazianzeni monodiam*, *Basilii oratiunculas decem*, & ejusdem *Instituta monachorum*.

Vitæ Sixti IV. Innocentii VIII. Alexandri VI. & Pii III. Venet. 1518. folio. Meminit Lud. Jacob. a S. Carolo in Bibl. Pontificia pag. 424.

Vita B. Jacobi de Certaldo, monachi Camaldulensis, ab Augustino Fortunio interpolata exstat in Actis Sanctorum tomo II. Aprilis p. 153.

Vita S. Victoris martyris cum translatione reliquiarum ejus, asservatur Volaterræ in templo Cathedrali. Ughellus Italiæ Sacræ tom. I. p. 1439.

RAPHAINUS *de Zaccariis*, JCtus, Cremonensis, a Cabrino Fondulo, Cremonæ domino, in consilia secretiora accitus, circa a. 1379. scripsit *Consiliorum Vol.* 3.

&

& opera varia. Arisi Cremona literata tom. I. p. 181.

RAPULARIUS allegatur a Compilatore libri, qui Flores Poëtarum inscribitur, sine notatione anni & loci in 4. impressi, qui in Bibliotheca Paullina Lipsiæ asservatur. *Sermones* edidisse testatur Daumius in præfatione ad Hieronymum Græcum de Trinitate: *ἀνέκδοτον* vocat Idem in præfatione ad Homilias in Nativitatem Christi. Nec memini ab illo tempore prodiisse.

RASO *Bonus-vicinus* sive *Gœtgebuer*, ex celebri Gandensium familia ortus, Theologiæ Licentiatus Parisinus, & in monasterio Steinfeldensi Colon. diœc. Magister novitiorum, mortuus d. 18 Octob. 1509. Scripsit *Vitam Hermanni Josephi*, monachi Steinfeldensis, per modum Dialogi, vivente adhuc auctore impressam. Henschenius in Comment. prævio ad vitam B. Hermanni Josephi in Actis Sanctorum tom. I. Aprilis p. 683.

RASTEDENSE Chronicon, quod olim fuit monasterium diœcesis Bremensis, a. 1059. fundatum, edidit Meibomius tomo II. Script. Rerum Germanicarum pag. 87.

RATBODUS, vide supra RADBODUS.

RATHERIUS, natione Lotharingus, filius Comitis Viennensis, monachus in Lobiensi

ensi monasterio, ditionis Leodiensis, sed diœcesis Cameracensis a. 928. ab Hugone Rege Episcopus Veronensis constituitur, sed post aliquot annos bis ejicitur, unde primum Ticinum, post in patriam exulatum concessit. A. 953. factus est Episcopus Leodiensis, unde quoque ejectus a. 974. in monasterio suo fatis concessit. Scripta ejus collegit Lucas Dacherius Spicil. tom. I. hoc ordine:

Volumen Perpendiculorum, vel visus cujusdam appensi cum aliis multis in ligno latronis: s. *de Contemptu Canonum*, p. 345.

Conclusio deliberativa Leodici acta, sive Climax Syrmatis ejusdem, qui cætera non adeo parui, p. 356. Est defensio actionum suarum Leodii & Veronæ.

Qualitatis conjectura cujusdam, p. 357. Ejusdem materiæ.

Discordia inter ipsum Ratherium & Clericos, p. 363.

Apologeticus liber, p. 366.

De Clericis sibi rebellibus, p. 368.

De nuptu cujusdam illicito, p. 370.

Epistolæ VI. p. 371. inter quas tertia, quarta & quinta jam editæ fuerant a Chapeavillio tom. I. Scriptorum Leodiensium p. 179. seqq. sexta agit *de Corpore & Sanguine Domini*, de qua Reformati cum Pontificiis litigant. Vide Mabillonii Præf. ad Sec. IV. Bened. part. 2. p. 67. Alber-

tinum de Euchariſtia, Noſtrum ſupra lib. VIII. p. 564.

Synodica ad Presbyteros & ordines cæteros per univerſam diœceſin conſtitutos, p. 376. Exſtat & tomo IX. Conciliorum Labbei p. 1268. Harduini tomo VI. p. 783.

Itinerarium Ratherii Romam euntis, pag. 379.

Sermones II. de Quadrageſima, pag. 384. Prior fortaſſe eſt diſputatio contra Anthropomorphitas, cujus Sigebertus c. 127. de Scriptor. Eccleſ. meminit, quia hic prolixe contra illos egit.

Sermones de Paſcha & Aſcenſione, p. 392.

Vita S. Ursmari Lobienſis, ſi non ab ipſo perſcripta, (nam Anſoni Abbati tribuit Val. Andreas) tamen ratione dictionis emendata, habetur apud Surium d. 18 April. & in Mabillonii Actis SS. Ord. Benedicti tomo III. parte I. p. 250. in Actis vero Sanctorum tomo II. Aprilis omiſſa eſt.

Præloquiorum libri VI. (quod opus etiam *Agoniſticon* & *Meditationes cordis* inſcribitur) editi ſunt a Martene & Durand Collect. ampliſſ. tomo IX. p. 715. quos jam habuit Dacherius, ſed tardius acceptos reliquis operibus adjungere non potuit. Meminerunt illius Folevinus de geſtis Abbatum Lobienſium c. 20. Sigebertus & Trithemius de Scriptoribus Eccleſiaſticis.

Epiſtola

Epistolæ tres subjunguntur Præloquiis in Collectione laudata p. 965. *septem* exstant in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. I. p. 93.

Alia ejus inedita memorat Sigebertus, ut sunt: *Phrenesis*, quum ab Episcopatu Leodiensi ejectus esset, quia phreneticus habitus est: *Inefficax garritus: de prædestinatione Dei: Confessiones*, MSS. in monasterio Lobiensi. Val. Andreas Bibl. Belg. MSS. tom. I. p. 303. *de arte Grammatica*, quem librum *Sparadorsum* hybrida voce dixit, quia puerorum tergis consulat. *Sparen* Germanis est *parcere*, quod in gratiam exterorum additur, qui hanc vocem non intellexerunt, adeoque nec recte expresserunt. Nam Bulæus scribit *Servadorsum*, Mabillonius vero Sec. V. Benedictino p. 485. ex Folevino *Speradorsum*: utrumque Abbas Lebeuf tom. II. dissert. p. 28. *Chronologia* ejus MS. habetur Gemblaci.

Ineditis ejus adde sequentia: *Invectiva satis in quodam ac lugubris relatio Ratherii cujusdam ex Laubiense Veronensis, ex Monacho exulis, ex exule Præsulis infelicissimi Attali ritu facti, infecti, refecti, defecti, iterum, quo solus factor, infector, refector, defector novit omine facti, infecti, refecti.* Incipit: *Ut sacratissimus, antiquissimus ac veracissimus ævi prioris narrat*

rat Chronographus. Porro Opusculum *de Translatione corporis sancti cujusdam Metronis, cujus depositio celebratur Idibus Maji mensis octavis,* (ita Codex) *exportatio deploratur sextis exeunte Jano Kalendis, inaniter quamvis. Factum namque sit nec ne, temporalium nulli cognitum bene fuerit licet verisimile tunc temporis, cum actum est, creditur certe.* Ejus *Sermones plurimi* exstant cum duobus scriptis modo memoratis in Codice membranaceo annorum septingentorum Capituli Frisingensis, testante, cui hæc debemus, Rev. Bern. Pezio Differt. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 27.

Sermones & *Epistolæ* illius in Italicum sermonem translatæ in Museo Scipionis Maffei Veronæ adservantur. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 491.

De corpore & sanguine Domini, eodem, quo Paschasius, spiritu, librum insignem secundus edidit, in quo corporalem Domini præsentiam in Sacramento Altaris, veramque Sanguinis substantiam, centum & amplius annis, antequam tanti Sacramenti veritas a Berengario in dubium vocaretur, certissimis argumentis adesse demonstravit. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 314. Verum ille libellus a Sigeberto quoque memoratus jam supra

pra locum habuit inter Epistolas numero VI.

Homilia una in Cœna Domini & Vitæ plurimorum Sanctorum MSS. in Bibl. Lobiensi. Val. Andreas I. p. 303. 304.

Vide de illo Sigebertum l. c. cum scholiis Miræi, Caveum, Dacherium in Monito præfixo, item in Elencho Contentorum tomi II. edit. novæ, Ægidium tom. I. Scriptorum Leodiensium p. 177. Ughelli Italiam sacram tomo V. p. 734. Bulæum hist. Academiæ Parisinæ tom. I. p. 633. 634. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 786. 787. Swertii Athenas Belgicas pag. 651. Hist. literariam Galliæ tom. VI. p. 339 seq.

Ex his vero, quæ adduximus, duo vel tria notatu digna monenda esse censemus. 1. Ratherium equidem de emendatione vera Cleri depravati non mediocriter curasse, 2. tamen aliquid singularitatis, ut ita loquar, & ἰδιοκρισίας in se habuisse, id quod vel tituli quorundam operum docent. 3. Vitam ejus mereri, vt a viro docto cum cura describatur, perlectis operibus illius, & historicis illorum temporum simul consultis, quia sane multa notatu dignissima in eadem occurrent. Illa enim, quam dedit Mabillonius Sec. V. Bened. p. 478. pro instituto ipsius bona est, sed nondum sufficit ad plenam rerum ad illum spectantium scientiam.

RATHOLDI, nescio cujus, *Liber Sacramentorum* MS. citatur a Quesnello ad Leonem M. p. 648. & Launojo de Unctione infirmorum p. 131. Prior circa a. 900. posterior ante a. 986. scriptum judicat. *Rodradum* vocat Morinus de sacris Ordinationibus p. 219.

RATLEICUS, Coloniensis, Eginharti primum Notarius, post in Abbatia Seligenstadiensi Successor, & Ludovici I. Germaniæ Regis Archi-Cancellarius, mortuus a. 852. Familiaris fuit Rabano Mauro & Lupo Ferrariensi, qui ad ipsum scripserunt. Eccardus rerum Francicarum XXX. 99. partem *Annalium Metensium* ab a. 838. usque ad 852. ipsi tribuit, conjectura, ut solet, audaciore, quam ut statim probari queat. Editi vero sunt Annales Metenses tom. I. Scriptor. Francicorum Andr. du Chesne. Ad eum scripta est præfatio Rabani Mauri Martyrologico præmissa, quam edidit Mabillonius Annal. p. 419. Adde Galliam Christianam tomo V. p. 629.

RATPERTUS, aliis *Rapertus*, patria Turegiensis sive Tigurinus, monachus S. Galli, nobili genere natus, in laudato monasterio Marcello & Isone præceptoribus usus. Vixit a. 870. & ab adolescentia usque ad extremam senectutem scholis Sangallensibus præfuit, teste Ekkehar-

Ekkehardo de Vita Notkeri c. 21. Scripsit *de origine & casibus monasterii S. Galli*, quod Opus exstat in Scriptoribus Alemannicis Goldasti tom. I. p. 1. post hunc ap. Andr. du Chesne tom. III. Script. Francicorum p. 481. *Poëmata* ejus varia dedit Henr. Canisius in Lection. Antiquis tom. V. part. 3. p. 736. 742. edit. novæ tom. II. part. 3. p. 195. 199. 200. 201. Scripsit etiam rhythmice *Vitam S. Galli*, & populo decantandam dedit, quæ post ab Ekkehardo juniore in Latinum sermonem conversa est: Versus item *de Festivitate S. Galli*, de quibus supra Fabricius noster lib. VII. pag. 40. Adde Histoire literaire de la France tom. V. p. 637.

Alius Ratpertus, hujus nepos, discipulus Notkeri, & collocutor in Dialogis de Vita S. Galli. Vide annotata Canisii & Goldasti, nec non Jod. Mezlerum de villis illustr. San-Gallensibus I. 23.

RATRAMNUS, vid. supra BERTRAMUS.

Anonymus RAVENNAS, Geographus, qui patriam suam ipse indigitat IV. 31. *Ravenna nobilissima, in qua, licet idiota, ego hujus Cosmographiæ expositor, Christo adjuvante, genitus sum.* Hunc locum non observavit Eccardus, alias de patria non dubitasset. *Geographia* illius libris V. primum edita est ex Codice Re-

gis Galliæ a Placido Porcheron, monacho Benedictino, Parif. 1688. 8. Emendatiorem postea dedit Jac. Gronovius cum Pomponio Mela, Excerptis Julii Honorii & Æthici, Lugd. Bat. 1696. 8. & quidem ex Codice Isaaci Vossii, qui in castigationibus Pomponii Melæ hujus auctoris aliquoties mentionem fecerat. Exhibuit denique in editione Melæ novissima Abrahamus Gronovius, Lugd. Bat. 1722. 4. Collationem cum Codice Vaticano, Geographorum Græcorum tomo tertio inseruit Joannes Hudsonus. Ex hoc Codice constat, titulum libri non esse *Geographiam*, sed *Cosmographiam*: & Opus in libros non fuisse distinctum. Indicem auctorum ab eodem allegatorum, ex quibus paucissimi exstant, aut saltem noti sunt, exhibet Jo. Alb. Fabricius Bibl. Latina II. 8. 3. Alium Eccardus loco inferius citando, sed ita, ut unus ex altero suppleri queat. Excerpta ex hoc Geographo, quantum ad terras Germaniæ nostræ inferiores pertinet, dedit Leibnitius, & annotationibus illustravit, tomo I. Scriptorum Brunsvicensium p. 28. seqq. Chorographiam vero Britanniæ Thomas Galeus ad calcem Itineris Antonini in Britanniam, Londini 1709. 4.

Hæc

Hæc de ipſo libro: nunc videamus, quid de illo viri docti ſenſerint. Primis temporibus nihil de ipſo monuerunt, ſed ſecure ad ipſum provocarunt Iſaacus Voſſius, Chriſtophorus Cellarius, Antonius Pagius, & forte alii plures. Noviſſimis autem temporibus de nomine & tempore, imo etiam de fide illius, magis fuerunt ſolliciti.

Primus hac in parte ſententiam ſuam dixit Caſpar Berettus, monachus Benedictinus & Regius Ticini Lector. Is tomo X. Scriptorum Italicorum, qui a. 1727. prodierunt, *de Italia medii ævi Diſſertationem Chorographicam* præmiſit, & Sectionem II integram Anonymo huic Ravennati impendit: ubi *primo* nomen ipſius dicit fuiſſe *Guidonem*, qui Presbyter fuit Ravennæ, & præterea *Hiſtoriam Pontificum* & *belli Gothici* conſcripſit. Ratio ejus eſt, quia Flavius Blondus, Gabriel Barrius, & præcipue Antonius Galateus in libello *de ſitu Japygiæ* * hoc Opus addito Guidonis nomine allegarunt. Et hac in parte ipſum ſecuti ſunt Petrus Weſſelingius in præfatione ad Itinerarium Antonini, & Fabricius noſter ſupra libro VII. p. 394. *II.* Ad ætatem quod ſpectat, Berettus

K 5 hunc

* Habetur tomo IX. Theſauri Italiæ Grævio-Burmanniani.

hunc nostrum seculo VII. & VIII. juniorem esse credit, quia l. 6. profert locum ex Quæstionibus Athanasii ad Antiochum præsidem: ubi multis agit contra Oudinum, qui illas Quæstiones ad seculum usque XII. tempora scilicet belli sacri, detruserat. Igitur putat Berettus, Anonymum hunc seculo IX. vixisse, quia Blondus, Volaterranus & alii Itali illum tunc ante annos sexcentos vixisse tradiderunt. *III.* Credit Berettus, editionem Porcheroni & Gronoviorum (de quibus posterioribus tamen ne verbum quidem profert) non Opus Guidonis integrum exhibere, sed tantum Excerpta Operis plenioris continere, idque probat locis tribus ex libello Antonii Galatei memorato productis: tum quoque inde, quod, Hispanos & Gallicos Scriptores præcipue secutus, vicos, stationes vel mansiones sæpissime pro urbibus accepit, & Italiam in XVIII. provincias se dividere velle dicit, & tamen quindecim tantum numeret, trium insularum oblitus. Tandem ad annotationes Porcheroni quædam monentur.

Sequitur Joannes Georgius Eccardus, qui eodem, quo Berettus, tempore scripsit, & Commentariis equidem Franciæ Orientalis, sed tamen præfationi finem

finem non imposuit. Is, cum dissertationem Beretti non viderit, sed tantum ex Novis Lipsiensibus mentionem illius factam esse intellexerit, mentem suam tomo I. Operis laudati p. 902. sic exponit. Dicit, se sub initium Commentarii de rebus Franciæ Orientalis ad hunc Anonymum provocasse, eique seculum VII. tribuisse. Jam vero Oudinus propter allegatum Pseudo-Athanasii locum auctorem ad seculum XIII. detrudit, & Opus illud Quæstionum Athanasio Patriarchæ Alexandrino, qui, Renaudotio teste, a. 1252. & 1262. sedit, attribuerat. Quid Eccardus noster? Conjecturam, ut solet, satis audacem adfert, quam propriis ipsius verbis proferemus: *Interim addo ego, ex solicita primorum Anonymi foliorum,* (hic deest *evolutione*, vel simile quid) *dilucide apparere; librarium, qui illum descripsit, exemplar præ manibus vetus habuisse, cujus prima folia dilacerata & promiscue disjecta fuerunt. In iis enim locis, quæ de situ Paradisi agunt, commixta & confusa sunt summa imis, antecedentia consequentibus, versusque versibus. Cum igitur librarius non potuisset singula in ordinem naturalem restituere, schedas, ut obveniebant, ita descripsit, ut nullus sensus sanus, si prout jacent, sumantur, ex dis-*

cursu

cursu Anonymi exsculpi possit. Locus tunc ipsi erat, a lectione Athanasii junioris recenti, verba, quæ S. Athanasii esse putabat, de Paradiso inserendi, quanquam, ubi illa inseruit, supervacua essent, neque cum antecedentibus & sequentibus periodis cohærerent, ut solicite Anonymum inspicienti in propatulo erit.

Post hæc Eccardus insignem aliquem in libro primo Ravennatis transpositionem molitur, & verba pro lubitu ex contextu auctoris in alium locum trajicit, id quod est contra consensum librorum manu exaratorum. Postquam igitur locus Athanasii ejectus est, dubia contra seculum VII. prorsus evanuerunt. Probat vero ex Scriptoribus, quos ultra seculum VII. nullos citat: tum ex rebus gestis, quæ ultra illa tempora prorsus nulla memorat. Et hic fatendum est, Eccardum observationes prorsus egregias, ex historia illius ævi petitas, adferre, & simul seculum suum auctori probare. Eas harum rerum curiosus ab ipso petat.

Tertius denique sententiam dicat V. C. Petrus Wesselingius. Is in dedicatione dissertationis de Judæorum Archontibus, dissertationem de fraudibus & artibus Anonymi nostri se adjicere voluisse dicit, sed a typographis impeditum.

ditum. Igitur occasione libri, qui Historiam Naturalem provinciæ Narbonensis continet, dicit, se in eas cogitationes devenisse, Castorium, quem Anonymus noster citat, aut Tabulam Peutingerianam & Itinerarium, quod sub Antonini nomine prodiit, descripsisse & compilasse, aut ea veteris ævi monumenta ex Castorii Commentariis videri composita atque digesta. Deinde auctores ipsum finxisse docet, id quod ex verbis ipsius, quæ adscribo, patebit: *Quæ in Ægypto atque Africæ civitatium recensione ex* Lolliano, Romanorum, *ut ait*, a) Cosmographo, *adfert, ea cum pulvisculo ex picta Tabula, cujuscemodi est Peutingeriana, abstulit. Indidem & ea mutua sumsit, quæ* Libanio *in Bospori, Scythiæ, Mœsiæ utriusque & Thraciæ descriptione* b) *accepta retulit. Nec alium illa auctorem agnoscunt, quæ in Epiro, Pelagonia, Macedonia & Græcia* c) Aristarchi, *& in Dacia prima & secunda* Sardatii *esse perhibentur. In ea quidem, ne fallaciæ exstarent, addidit subinde aliqua ex Jornandis Rebus* d) *Geticis, vel sic tamen manifesto deprehensus tenetur. Vide modo de*

a) Lib. III. Cap. 2 & 3.
b) Lib. IV. Cap. 3, 5, 6, 7.
c) ibid. Cap. 8, 9, 10, 14.
d) Vide Jornandis Get. Cap. 5, 22, 56. & Raven. L. IV. Cap. 3, 14, 9.

de Maximo, Marco Miro, Athanarido, *urbibusque per Illyrici, Pannoniæ, Dalmatiæ, Valeriæ, Germaniæque* e) *provincias. Altera ita mihi certa videbatur, ut nihil posset supra. Ecquis enim unquam fando accepit,* Penthesileum *&* Marpesium *de Caucasiis montibus & Amazonum sede Commentaria* f) *reliquisse?* Hylam g) *Macedonum & Roxolanorum,* Pirithoum *Asiæ minoris urbes scriptis suis* h) *illustrasse? Ausim quovis pignore contendere, Ravennatem ex Penthesilea & Marpesia, nobilissimis Amazonum, atque ex Hyla Herculis & Pirithoo Thesei amico hos nobis Geographos procreasse. Ceteri ejus auctores etsi plura literis consignarunt, nihil tamen eorum, quæ Anonymus inpudenter mentitur,* Libanium *ait Onogoriam ad Ponticum mare* i) *scriptione subtilius declarasse, cujus ætate Uniguri sive Onogori vix auditu Romanis erant cogniti, quippe multis a morte ejus annis ad eorum fines* k) *delati:* Ptolemæum Regem Ægypti *Roxolanorum & Sarmatarum regiones,*

e) Ravennas L. IV. Cap. 15, 16, 19, 20, 22, 24.
f) ibid. Cap. 4.
g) ibid. Gap. 9, 11.
h) Lib. II. Cap. 16.
i) Lib. IV. Cap. 2.
k) Vid. Agathonem Diaconum in Combefisii tom. II. Auctarii p. 202. & Menandrum in Excerpt. Hœschelii p. 238.

nes, quas flumen Vistula alluat, l) *descripsisse; Claudium Ptolemæum, nobilem Geographum, cum illustrissimo Ægypti Rege turpi flagitio confundens: præterea* Aristarchum, Jamblichum, Porphyrium, Libanium *&* Eutropium *in Dardaniæ, Mœsiæ, Macedoniæ, Epiri & Helladis urbibus enumerandis diligentissime esse versatos. Quæ sine pudore ementiri de Scriptoribus nominis haud obscuri cum sustinuerit, quis homini, tametsi jurato, crediderit,* Castorium, Lollianum, Sardatium, Maximum, Marcum Mirum, Athanaridum *Geographiæ attendisse, & quidquam hoc de genere composuisse? Ego profecto cum nomina oppidorum, quæ ab obscurissimis & vix usquam lectis Scriptoribus se accepisse fingit, ex Tabula Peutingeriana nullo negotio eruantur, haud ab re mihi suspicari videbar, eodem omnes parente esse progenitos, qui* Penthesileum, Marpesium, Hylam *&* Pirithoum *malo publico edidit. Atque hæc cum paullo copiosius essem exsecutus, orationem ad hominis ætatem & tempus scripti libri constituendum converti. Qua in quæstione recentia Germaniæ urbium nomina,* Anternacha, Gormetia m) *sive* Wormatia, Spira, Argentaria, *quæ modo* Stratisburgo, *vix ante seculum IX. audita, non vile patroci-*

nium

l) Lib. I. C. 9. & L. IV. Cap. 4.
m) Lib. IV. Cap. 26.

nium erant. Aderat & Rhenus n) in mare Oceanum ſub Doroſtate, Friſonum patria, ingreſſus. *Id enim ſcribi niſi poſt Caroli M. ætatem haud potuiſſe noveram. Occupaverant Friſones loca, per quæ Rhenus in mare evolvitur, exeunte ſeculo VII. ſed victi ad* caſtrum o) Doroſtate *a Pipino intra ſuos ſe fines continuere; donec vertentibus annis exuberante juventutis flore in easdem regiones conceſſerunt, & gentis ſuæ nomen cum iisdem communicarunt. His majus robur & pondus addebant* Quæſtiones ad Antiochum Principem, *quæ vulgo Athanaſio tribuuntur, & ſine controverſia poſt* p) *Caroli M. tempora editæ ſunt, quarumque auctoritate Ravennas* q) *utitur. Hinc neceſſaria conſecutione concludebam, Anonymum hunc ſeculo IX. poſteriorem videri. Quærebam deinde idemne eſſet ac Guido Ravennas, quem de Geographia librum conſcripſiſſe Blondus, Galateus & Volaterranus teſtimonio ſunt: reque diligentius in utramque partem examinata, & repudiata priore ſententia, concedebam in partes Clariſſimi Aſtruc, Anonymum Ravennatem & Guidonem eum accuratiſſime* r) *diſtinguentis.* Hæc Cl. Weſſelingius. *Petrus*

n) Lib. I. C. 2. & L. IV. Cap. 24.
o) Fredegarius Chron. C. 102.
p) Vid. Diſſert. Chorogr. tom. X Script. Ital. p. 10.
q) Lib. I Cap. 6.
r) Memoires pour l'Hiſtoire de Languedoc Part. I. Chap. 12. p. 193.

Petrus RAVENNAS, Italus, procul dubio Ravenna oriundus, Juris Utriusque Doctor & Eques auratus. Pancirollus de claris Legum interpretibus bis ejus mentionem facit, lib. II. c. 117. & 138. Priore loco ipsum *Petrum Franciscum Ravennatem*, imitatus Mantuam de illustribus Jurisconsultis c. 209. altero *Petrum Thomasium Ravennatem* vocat. Præceptore Patavii usus est Alexandro Imolensi, ad quem sæpe in scriptis suis provocat. *Patavii*, ait Pancirollus c. 138. *non sine omnium admiratione Jurisconsultus* (h. e. Jurium Doctor) *creatus, ibi Jus Pontificium vespere est interpretatus. Mox Bononiæ, deinde Ticini, Ferrariæ quoque, Pisis, & Pistorii a Florentinis congrua mercede accitus docuit, ubi a Pistoriensibus civitate, immunitatibus, & peramplis honoribus est auctus.* Docuit, teste Mantua, jam a. 1474. Ferrariæ. Venetiis illum invenit Boguslaus X. Pomeraniæ Dux, eumque, una cum filio Vincentio, tanquam insigne ornamentum Academiæ Gryphiswaldensis in Pomeraniam secum duxit.* Factum id est a. 1498. Quum vero a. 1502. Fridericus III. Elector Saxoniæ Acade-

* Crameri Hist. Eccles. Pomer. II. 49. p. 136. Micrælii Hist. Pomeranica III. p. 480.

Academiam Wittebergenſem inſtituiſſet, multis precibus a Duce Pomeraniæ Petrum hunc extorſit. Wittebergæ per annos non admodum multos docuit, tanto ibi favore Friderici Electoris & Joannis fratris, ut prælectionibus ejus intereſſent. * Mirum eſt Scriptores de Academia laudata illius ne verbulo quidem meminiſſe. Illo tempore, Marſchalco teſte, jam ſenex erat; tamen, neſcio qua de cauſſa, hinc abiit, Coloniam profectus. Ibi fortunam fautricem non habuit, a Colonienſibus, bonorum ſtudiorum inimicis, ejectus, teſte Cornelio Agrippa in Epiſtola Apologetica ad Senatum Colonienſem. ** Hinc incertis ſedibus vagatus eſt, unde *Ortwini Gratii Criticomaſtix peregrinationis Petri Ravennatis* Lugduni 1511. prodiit, in quo, teſte Val. Andrea in Bibl. Belgica p. 709. multa de laudibus Petri Ravennatis & Academiæ Colonienſis continentur. De morte nihil conſtat.

Memoria uſus eſt artificiali, ſed plane ſtupenda, cujus rei ex ipſius ſcriptis teſtimonia dederunt VV. CC. Jo. Henr. a Seelen in Selectis literariis p. 678. & Jo.

* Nic. Mareſchalcus Thurius in præfat. ad noſtri Compendium Juris Civilis.

** Unſchuld. Nachrichten 1708. p. 594. Schelhornius tomo XI. p. 16.

Jo. Ge. Schelhornius tomo XI. Amoenitatum literariarum p. 16. seqq. Maximiliano I. Imperatori specimina ejus rei dedit, & muneribus ab ipso ornatus abiit. Ipse rationem hujus memoriæ docet in libro inferius laudando, sed mihi visa est illa paullo abstrusior, sic ut malim sine illa esse, quam tantis me tricis immergere.

Nunc scripta proferemus:

1. *Compendium Juris Civilis*. Albiburgi (Wittebergæ) pridie nonas Septembres 1503. 4.

2. *Compendium Juris Canonici*: pars prior. Clausula editionis Wittebergensis hæc est: *Impressum est hoc Opus Compendii Juris Canonici, quoad primam ejus partem in florentissimo Studio Wittenburgensi, arte & industria honesti viri Baccalarii Wolfgangi Monacensis*. 1504. 20 *Aprilis*. fol. Lipsiensem a. 1506. memorat Gœtzius de Bibliotheca Senatus Lipsiensis pag. 4. quæ altera illius pars est. Vide Leichium de Origine Typographiæ Lipsiensis p. 84. 86.

3. *In Consuetudines Feudorum Compendium*, D. Maximiliano I. Cæsari dedicatum. Venet. fol. in Tract. Tractatuum tom. X. Colon. 1567. 8. sed in hac editione dedicatio desideratur.

4. *De artificiosa memoria.* Venet. 1491. Vicent. 1600. Has editiones citat Arisius in Cremona literata tom. I. p. 356. Ego vidi editionem sine anno & loco impressam litt. Longobardicis 2 plag. 4. Editib. Coloniensis a. 1608. & hunc habet titulum: *Phœnix, sive ad artificialem memoriam comparandam brevis quidem & facilis, sed re ipsa & usu comprobata Introductio.*

5. *Repetitio c. Inter alia, de emu. eccle.* (de emunitate vel immunitate ecclesiarum) Lubecæ, apud Lucam Brandis, 1499 fol. Sub finem Petrus noster vocatur *Ordinarius Juris Imperialis almæ Universitatis Gripeswaldensis.* Notitia libri debetur J. H. a Seelen l. c. & in Hist. Typographiæ Lubecensis pag. 36. Sub finem ejus exstat Carmen *in laudem Lubecæ*, quo genere scribendi noster etiam polluit.

6. *Alphabetum aureum Juris utriusque, quod ob publicam Scholasticorum utilitatem, ac ut multa ex tempore in utroque jure tum opponendo, tum respondendo, tum etiam determinando memoriter pronunciare possent, in lucem edidit, atque amplissimæ Germanorum Universitati Coloniensi nuncupavit Gualtherus Tangherius.* 1507. fol. Hanc editionem memorat laudatus Jo. Henr. a Seelen, & Kappius præfat. ad Beehrii

Beehrii Hist. Meclenburgicam pag. 46. Alia cum additionibus Mag. Joannis de Gradibus, & Ortwini Gratii Criticomastige Peregrinationis Petri Ravennatis. Lugd. ap. Petr. Vincentium 1511. 8. Editionem anni 1504. memorat Lipenius.

7. *Aurea Opuscula Celeberrimi J. U. D. & Equitis aurati Domini Petri Ravennatis, Itali, in Universitate Gripsualdensi utrumque jus ordinarie legentis.* 4. sine mentione anni & loci. Duo in hoc volumine continentur: 1. *Sermo, quem habiturus erat de mandato Dom. Martini Episcopi Caminensis, Decr. Doct. in Synodo per ipsum celebrata: sed justa causa impediente, quæ tamen sibi est incognita, illum recitare non potuit.* 2. *Solutiones argumentorum ex legibus secum invicem pugnantibus depromtorum.* Ex priore verba hæc notatu digna decerpo, quæ momenta quædam ad vitam nostri spectantia docent: *Gratias ingentes ago Deo meo, quia non permisit me clericalem vitam ducere. Nam defuncta uxore mea prima suadebant amici & propinqui, ut Curiam peterem, dicentes, quod evaderem in magnum virum. Non etiam, dicebant ipsi, tibi deerunt Episcopatus, non Abbatiæ, non Prælaturæ; quod constanter facere recusavi. Et, ut penitus essem incapax, secundam duxi uxorem. Noscebam enim me ipsum, quod fecis-*

fecissem, ut aliqui faciunt; & forte pejus. Malui potius in matrimonio vivere cum paucis redditibus, quam amplissimos beneficiorum redditus possidere. Nec unquam me facti pœnituit: & si erravi, libenter erravi.

8. *Clypeus Doctoris Petri Ravennatis contra Doctorem Cajum impugnantem suum consilium.* Impressum Albiburgii XII. Kal. Julii, anno MDIII. 4. Controversia est de materia feudali, & conclusio innuit, consilium Petri nostri adhuc in Pomerania fuisse datum. In fine exstat Carmen breve ad Fridericum Electorem Saxoniæ; deinde hæc verba: *Sciant auditores mei & amici charissimi Itali & Alemanni, quod Deo optimo maximoque ita disponente ego & uxor mea Lucretia omnia mundi reliquimus, & habitum fratrum & sororum de pœnitentia Sancti Francisci sumpsimus, & eorum regulam publice & solenniter professi sumus, & ob id labores meos in jure interrupi. Compendium enim in materia Feudorum & Commentum super quarto libro Decretalium imperfecta reliqui, quæ, ni fallor, Lectoribus placuissent, & juri operam dantibus magnam attulissent utilitatem.* &c.

9. *Libri Sermonum, quos festis diebus auditoribus suis pronunciavit, assidentibus quandoque Friderico Electore & Johanne Fratre,*

Fratre, Ducibus Saxoniæ Sereniſſimis. Excuſus liber Wittenburgii in inſude litteratoria Hermanni Trebelii, Iſennaci 1505. Notitiam ejus debeo Bibl. Eccleſiaſticæ Olearii tom. II. p. 117.

10. *De Conſuetudine:* in Tract. Tractatuum vol. II. item cum Sebaſt. Medices & Rochii Curtii Tract. de Legibus, Statutis & Conſuetudine, Colon. 1514. 8.

11. *Repetitiones in frequentiores Juris Canonici partes,* vol. II. Venet. 1587. fol.

12. *Opuſcula varia.* Lugd. 1586. fol. a me non viſa, ſed a Lipenio memorata.

13. *Singularia Juris.* Frf. 1596. quorum notitia Lipenio debetur.

14. *Diſputatio, de corpore ſuſpenſi in patibulo, ſi remanere debeat.* Ravennæ. Lipenius. Contra hunc *Defenſionem Principum Germaniæ* edidit Jacobus Hochſtratanus. *

15. *An decimæ ſint jure divino?* &

16. *Artem parvam* memorat Simlerus.

Alius *Petrus* RAVENNAS, de quo Lud. Vives lib. IV. de cauſſis corruptarum artium p 263. *Memoria patrum & avorum cœptum eſt in Italia renovari ſtudium linguarum per diſcipulos Petri Ravennatis, Itali, & Emanuelis Chryſoloræ: inter quos*

* Lœſcheri Acta & Documenta Reformationis tom. II. p. 320.

maximi nominis fuere Leonardus Aretinus, Franciscus Philelphus, Laurentius Valla, Varinus Veronensis, Perottus Nicholaus. Si enim Chrysoloræ suppar fuit, qui a. 1415. obiit, & si hi viri fuerunt illius discipuli, non potuit ille Petrus esse, quem loco priore commemoravimus, cum quo proinde non confundendus erat a Celeb. Heumanno in Conspect. reip. literariæ edit. tertiæ p. 128. Vel memoria lapsus est Vives, & pro Petro dicere voluit *Joannem*, quæ sententia Cl. Kappii est, diss. de Xiccone Polentono p. 14.

Vincentius RAVENNAS, vide infra *Vincentius.*

RAVENNIUS, Episcopus Arelatensis, Hilarii successor, de quo Benedictini in Historia literaria Galliæ tom. II. pag. 354. Ejus est *Epistola*, qua Clericos suos ad Concilium Arelatense vocat tom. IV. Concil. Labbei pag. 1023. Sunt, qui ipsi *Vitam Hilarii* tribuunt, quæ tamen aperte est Honorati Massiliensis. Vide Galliam Christianam tom. I. p. 531. & Nostrum lib. VIII. p. 748.

Benintendius de RAVIGNANIS, magnus Venetiarum Cancellarius, Andreæ Dandulo, Venetorum Duci, & Francisco Petrarchæ summa familiaritate conjunctus. Ejus est *Epistola* a. 1352. scripta ad Commendationem Chronicarum Danduli edita

ta ante Chronicon laudatum tom. XII. S.R. Ital. Muratorii p. 10. *Brevem* quoque *rerum Venetarum Historiam* scripsisse testatur idem Muratorius in Prolegomenis p. 7. quæ apud nobiles Contarenos Venetiis adservetur. Nomen ejus in ipso Opere Danduli legitur p. 399.

RAURACIUS, Episcopus Nivernensis, vixit sec. VI. medio.

Ejus superest *Epistola* ad Desiderium Episcopum Cadurcensem, edita a Canisio Ant. Lect. tom. I. p. 646.

Ludovicus RECARDELLUS, Episcopus Ragusinus, scripsit *Vitam Petrarchæ & Cardinalis Bembi.* MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 111.

RECUPERATUS *de Petramala*, Aretinus, a quibusdam etiam *de Senis* dictus, & *Recuperus*, Ord. Prædicatorum, sec. XIII. & XIV. Scripsit *Summarium virtutum & miracula B. Ambrosii Sansedonii*, cujus discipulus fuit. Habentur in Actis Sanctorum tom. III. Martii pag. 210. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 403. Altamura p. 61.

REDEMTUS, Clericus Hispanus, ad quem cum additamento *Archidiaconi* directa est Epistola Isidori Hispalensis *de usu panis azymi in occidentali Ecclesia.* Vixit igitur tempore Isidori, & *Narrationem*

de obitu illius (qui a. 636. contigit) reliquit. Exſtat in editionibus Iſidori Madritenſi, & Breulii Pariſina, nec non in Actis Sanct. tom. I. Aprilis p. 349. Vide Nic. Antonii Bibl. Hiſpanam Vet. V. 5. n. 219.

Petrus REGINALDETUS, Ord. Minorum, Doctor Theologus, ſcripſit *Speculum finalis retributionis*, antiquo charectere impreſſum.

REGINALDUS *de Alna*, religioſus monaſterii Alnenſis, diœceſis Leodienſis, Ord. Ciſtercienſis, ſeculo incerto, ſcripſiſſe fertur *Commentarium in Sapientiam Salomonis*, qui vulgo Roberto Holcot tribuitur. Car. de Viſch. Bibl. Scriptorum Ord. Ciſtercienſis p. 285. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 788.

REGINALDUS, Archidiaconus *Andegavenſis*, Frodoardi Remenſis *Chronicon* continuavit usque ad a. 1277. Exſtat in Codice Cottoniano, teſte Catalogo illius Bibliothecæ n. 69. Oudinus tom. III. pag. 552.

REGINALDUS *Cantuarienſis*, monachus Ord. S. Benedicti Cantuariæ in cœnobio S. Auguſtini, Poëta & Rhetor, Græcæ etiam Linguæ non ignarus. Scripſit *ſuper Malchum Byzantinum*, carmine, h. e. hiſtoriam a regno Conſtantini usque ad Anaſtaſium, quam Malchus conſcripſerat,

carmine

carmine latino expressit. Baleus Cent. XII. 82. Pitseus Append. III. 74. Lyseri hist. Poëtarum medii ævi p. 1221. Ad ipsum exstat Epistola Hildeberti Cenomansis, qua illud Carmen de historia Malchi laudat: apud Mabillonium Annal. p. 462. Vixit igitur initio seculi XII. quum scriptores huc usque ætatem ipsius incertam fuisse tradiderint.

REGINALDUS, monachus *Dunelmensis* circa a. 1170. Ailredo Abbati Rievallensi synchronus atque amicus. Ejus *Epistola ad Ailredum, vita S. Eddæ Virginis,* nec non *S. Cuthberti Episcopi Dunelmensis* adhuc in Bibliothecis Angliæ supersunt. Vide Oudinum tomo II. p. 1432. *Vitam* quoque *S. Godrici* Eremitæ in Anglia circa a. 1160. elaboravit, quam Galfridus monachus Cisterciensis abbreviavit in Actis Sanctorum tomo V. Maji p. 70.

REGINALDUS, *Eystetensis* Episcopus, vide REGINOLDUS.

REGINALDUS de *Landolina*, vid. RAINALDUS *de Montauro*.

REGINALDUS *Langham*, Ord. S. Francisci monachus in conventu Norwicensi, Theologiæ Doctor Cantabrigiensis, circa a. 1410. Scripsit *contra Edmundum monachum Buriensem, contra Andream Binghamum Dominicanum, contra Joannem Haidon Carmelitam, Lecturas XXX. Biblio-*

rum,

rum, in Magistrum Sententiarum, Determinationes & Quæstiones disputatas. Baleus Cent. VII. 45. Pitseus c. 752. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 304. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 314.

REGINALDUS *de Montoro*, vide supra RAINALDUS *de Montoro.*

Odo REGINALDUS, v. infra RIGAUDUS.

REGINALDUS *Pavo*, Anglice *Peacok*, Cambrobritannus, in Collegio Orialensi Oxoniæ educatus, Doctoratus insignia accepit. Fuit primum Episcopus Asaphensis, deinde a. 1444. Cicestriensis. Quamvis sese Wiclefitis acriter opponeret, tamen simul vitia Cleri & Curiæ Romanæ vehementer insectatus est: quam ob caussam reliquorum odium incurrit, in Synodo Lambethiana a. 1457. articulos quosdam, tanquam erroneos & hæreticos revocare jussus. Ex scriptis illius, quæ ipse in omnibus suis operibus recensere solet, tantum impressus est *de Fide liber II.* opera Henrici Whartoni, Londini 1688. 4. prout ipse testatur in Auctario ad Jacobi Usserii Historiam dogmaticam de Scripturis & Sacris vernaculis p. 445. ubi etiam quædam vestigia veritatis excerpta dedit.

Reliqua sunt inedita: *Repressor nimiæ Cleri reprehensionis*, Anglice scriptus, cujus œconomiam & excerpta notabilia dedit

dit idem Whartonus in Appendice ad Caveum p. 102. seqq. *Justa S. Scripturæ æstimatio, Provocator Christianorum, de communione sub utraque specie, de sua Palinodia, contra mendicitatem impiam, de libertate Evangelii, de legibus & doctrinis hominum &c.*

Idem Whartonus memorat Joannem Foxum Collectanea quædam ex scriptis Peacoci, una cum Articulis seu Aphorismis Woclevianis Argentinæ 1554. 8. edidisse, librum autem a se visum non esse.

Adde Lelandum c. 566. Baleum Cent. VIII. 19. Pitseus hunc prorsus omisit. Quædam habet Noster libro XV. p. 657. 658.

REGINALDUS *de Piperno*, Anglus, monachus Dominicanus, Philosophus, Theologus & Concionator, ætatis incertæ. Scripsit *Postillam in Joannem, Lecturas & Sermones.* Ita Baleus Centur. XII. 32. Pitseus Append. Centur. III. 75. Sed fuit potius Italus, e *Priverno* Campaniæ municipio oriundus, discipulus & comes individuus S. Thomæ, obiit inter a. 1280 & 1300. *Postilla in Joannem* quidem a Reginaldo nostro congesta, sed a D. Thoma emendata est, unde in Operibus ejus legitur tomo XIV. separatim vero prodiit Paris. 1520. fol. *Postilla super epistolas Pauli,* exceptis ad Romanos, priore ad Corinthios & ad Hebræos usque ad cap. XI.

quæ

quæ ab ipso Thoma exaratæ sunt, habentur tom. XVI. Operum D. Thomæ: *Postilla super tres nocturnos Psalmos*, ibid. tom. XIII. *Lectura super primum de anima*, ibid. tomo III. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 382. Ambr. ab Altamura p. 64.

REGINALDUS, Ord. Prædicatorum, fidus D. Thomæ Aquinatis socius, & doctus eodem, ex D. Thoma docente excepit *Commentaria in Evangelium S. Joannis*, a quinto capite usque ad finem: quæ postea D. Thomas legens pro suis haberi voluit: Quare & hujus nomine circumferuntur. Idem præstitit ipse Reginaldus *super S. Pauli plures Epistolas*, eodem D. Thoma illas interpretante. Quod & fecit *in libros Aristotelis de Anima*. Testatur hæc D. Antoninus part. 3. Histor. tit. 18. c. 10. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 317. Confer testimonium Nicolai Triveti supra lib. XV. p. 833.

REGINALDUS Umber, a. 1298. Lector sacri Palatii Apostolici, scripsit *in quatuor libros Sententiarum*. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 240. Willotus & Possevinus hunc Archiepiscopum Rotomagensem faciunt, & Cardinalem Portuensem Episcopum; sed neque Archiepiscopum neque Cardinalem fuisse docet Waddingus Annal. Minorum ad a. 1298. n. 4. quem etiam

confer

confer de scriptoribus ejusdem ordinis pag. 304.

REGINO, primum Monachus, dein ab a. 891. usque 899. Abbas Prumiensis, sed ab illa dignitate invidia æmulorum dejectus. Privatam postea vitam gessit in monasterio S. Maximini, mortuus a. 908. Scripsit

1. *Chronicon a nato Christo ad a.* 907. quod exstat tom. I. Pistorii p. 1. & in editione Struviana. Editus quoque est separatim 1521. Moguntiæ apud Jo. Schœffer, fol. deinde cum Abbate Urspergensi Argent. 1609. fol. Numeros annorum quidam recentiore manu adscriptos esse statuerunt. Testatur autem Jo. Mabillonius in Itinere Germanico p. 25. edit. Fabricii, in codicibus optimæ notæ monasterii Gemblacensis & Murensis hos numeros adscriptos, atque adeo ad ipsum auctorem referendos esse. Adde Bullartum Academie des sciences tom. I. p. 121 seqq.

2. *De disciplinis Ecclesiasticis & Religione Christiana*, prodiit primum ex Codice Helmstadiensi a Joachimo Hildebrando editore Helmst. 1659. 4. deinde cum variis additionibus cura Steph. Baluzii 1671. 8.

3. *De Harmonica institutione* ad Ratbodum Archiepiscopum Trevirensem, & *Lectionarium totius anni*, Codex manu exaratus cum supra scriptis notis musicis illo

illo ævo usitatis. Fuit primum Gerardi a Mastricht, deinde Jo. Ludolphi Büne-manni, Rectoris Scholæ Mindensis, nunc est in Bibl. Senatus Lipsiensis. Vide Eccardum rerum Francicarum XXXII, 133. Matthesonii Criticam Musicam Vol. I. p. 83 & 147 seqq. God. Leonh. Baudis diss. de indole caussarum Ecclesiasticarum pag. 33. Aliud exemplum est Ulmæ in Bibliotheca Krafftiana, teste Beyschlagio in Sylloge variorum Opusculorum tomo I. fascic. I. p. 216. Plura Fabricius noster supra libro II. pag. 649. Histor. literaria Galliæ tom. VI. p. 148 seq.

REGINOLDUS, Episcopus Eichstedensis undecimus per annos XXIV. obiit a. 989. Trium linguarum peritus fuisse dicitur, scripsit *Vitas S. Nicolai, Blasii, Wilibaldi item & Wunibaldi.* Hæc Bruschius in Catalogo Episcoporum Eichstedensium. Idem testantur Molanus & Baronius, quorum testimonia Canisium impulerunt, ut statueret, *Vitam* illam *S. Wilibaldi,* quam Ant. Lect. tomo III. part. I. pag. 13. edidit, cui tamen in Codice monasterii Windbergensis nomen præfixum non fuit, Reginoldo tribuendam esse. Jacobus vero Basnagius post Mabillonium dubitat, neque id injuria. Testatur enim Anonymus alius de translatione reliquiarum Wilibaldi tom. II. editus, Reginoldum vitam

vitam Carmine scripsisse, hæc autem est prosaica. *Acta S. Blasii*, quæ in Actis Sanctorum tom. I. Februarii p. 344. edidit Bollandus, eidem conjectura quadam asserit. Adde Henschenium tom. II. Febr. p. 70. & Jo. Bapt. Sollerium tom. II. Julii p. 488.

REGIOMONTANUS, vide supra *Joannes Müllerus*.

Chronicon REICHERSPERGENSE a monacho cœnobii Reicherspergensis in Bavaria compliatum edidit Christoph. Gewoldus, Monachii, 1611. 4. & postea Jo. Petrus Ludovicus tom. II. S. R. German. p. 127. Incipit a nato Christo, & usque ad a. 1194. pertingit, universalem potius, quam singularem suæ regionis historiam describens.

REIMANNUS vel *Osmannus*, scripsit *Vitam S. Cadroæ*, Abbatis Walciodorensis, æqualis sui, mortui a. 974. quæ exstat in Actis SS. tom. I. Martii p. 474. & apud Mabillonium Sec. V. Benedict. pag. 487. Adde Histor. literariam Galliæ tom. VI. pag. 459.

REIMBALDUS, quem Mabillonius Canonicum S. Mariæ & S. Lamberti Leodiensis vocat, rectius, Præpositus S. Joannis Leodiensis: nam ita in titulo Epistolæ Wazonis jam memorandæ scribitur vixit circa a. 1115. quo tempore Leodio fuge-

re, & apud Richerium Abbatem, nescio quem, per menses octo delitescere coactus fuit. Hujus igitur hospitis suasu librum *de Vita Canonica* conscripsit, quem in Codice monasterii Alnensis oculis usurpavit Jo. Mabillonius, prout in Analectis p.473. testatur. Hunc ipsum librum Wazoni Priori S. Jacobi Leodiensis mittit Reimbaldus, rogans, ut illi manum ultimam admoveat, & corrigenda corrigat. Wazo vero modeste respondet, se nihil habere, quod addat vel emendet, sed potius gratulatur: cui Reimbaldus altera epistola respondet. Tres illas epistolas (duas tantum observaverat Mabillonius) ex eodem Codice Alnensi ediderunt Martene & Durand in Thesauro novo Anecdotorum tom.I.p.338 seq. Ejus *Stromata* bis adsunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl.Bibl. MSS. p.101.138. *Versus in vitam S. Majoli* exstant in Actis Sanctorum tomo II. Maji p. 668.

REINERUS, aliis *Renerus*, *Nonnum Renerum* vocat Codex MS. teste Papebrochio tomo VI. Maji p. 724. natus a. 1155. post annos viginti ordini S. Benedicti nomen dedit in monasterio S. Laurentii Leodiensis, Romam quater profectus, a. 1197. monasterii sui Prior electus, a. 1215. ad Lateranense Concilium vocatus est, obiit a. 1230. Scripsit multa, quorum recensum

sum ipse init libro II. de claris scriptoribus monasterii sui. Nos primum enumerabimus, quae typis sunt edita:

1. *Vitae quorundam Episcoporum Leodiensium* ab a. 1194. ad 1230. ex quibus *Gesta S. Lamberti* edidit Jo. Chapeavillius tom. I. Script. Leodiensium p. 411. *Vitam Wolbodonis*, qua idem usus est, ediderunt Antwerpienses in Actis Sanctor. tom. II. April. pag. 857. & Mabillonius seculo VI. Benedictino part. I. p. 174. *Vitam Frederici*, Bollandistae tom. VI. Maji pag. 725. Aliam ejusdem Martene & Durand Collect. ampliss. tomo IV. p. 1023. Pezius dedit loco citando p. 167. *Vitam S. Reginardi* Ægidius de Aurea valle historiae suae Leodiensi ad verbum inseruit, & exstat tomo II. Scriptorum Leodiensium p. 167. Praefationem vero ab illo omissam ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. tom. I. pag. 961. *Vitam Eraclii* dedit Pezius Thes. noviss. Anecdotorum tomo IV. part. 3. p. 155.

2. *De adventu reliquiarum B. Lamberti Roma Leodium*, sermone ligato. Edidit Pezius l. c. p. 121.

3. *Triumphale Bullonicum*, sive, quomodo Ecclesia Leodiensis Bullionense castrum receperit. ibidem p. 129.

4. *De claris scriptoribus monasterii S. Laurentii Leodiensis.* ibidem p. 17.

 5. De

5. *De casu fulminis super Ecclesiam monasterii sui*, a. 1182. ibidem p. 187.

6. *Libellus dedicationis*, super dedicatione monasterii sui. ibidem p. 197.

7. *Vitæ S. Theobaldi Eremitæ & Pelagiæ*, quarum præfationes ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. tomo I. pag. 960.

8. Continuavit *Historiam monasterii S. Laurentii Leodiensis*, quod Rupertus Tuitiensis inchoaverat, ab anno circiter 1120-1216. editam ab iisdem tom. IV. pag. 1033.

9. Continuavit porro *Lamberti parvi Chronicon* ab a. 1194-1230. ab iisdem productum tomo V. p. 1.

10. *In novem Antenatalitias Antiphonas*, s. *de Antiphonis Adventus* ex editione Leodiensi habetur etiam libro III. de scriptoribus monasterii sui.

11. Ipse in libro modo adducto alia ingenii sui monumenta, sed nondum edita profert, *Vitam S. Pelagiæ* sive Speculum pœnitentiæ, libris II. p. 69. *Palmarium virginale*, s. de Vita S. Mariæ Virginis Cappadocis, libris II. pag. 84. *Flos eremi*, s. de vita S. Ticbaldi monachi & eremitæ, libr. II. p. 97. *de conflictu duorum ducum & animarum revelatione, & de milite captivo per salutarem hostiam liberato* lib. II. scripti versibus hexametris, præmisso

misso procemio trochaicis versibus, p. 110. *Varii generis carmina & epigrammata*, p. 122, *Lacrymarum* libelli III. p. 211 & 270. *de profectu mortis* lib. II. ad Wilhelmum quendam Exscholasticum.

Huc pertinent alia, & quidem ligato sermone *de situ Sardiniæ*; *de victoria S. Michaëlis Archangeli*; *hymni septem breves de Spiritu Sancto*. Prosa vero scripsit *de gestis Abbatum & fratrum S. Laurentii*.* *Lauream peregrinorum Jerosolymitanorum libris XIV.*

Adde Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 789. 790. & Swertium p. 652. qui ex uno duos faciunt, unum, qui *Historiam Leodiensem*, alterum qui *Vitam Wolbodonis* scripserit. Conferenda quoque est Præfatio Pezii ad tomum IV. Thesauri novissimi, qua tamen uti non potui, quia exemplum, quo utebar, illa carebat, neque aliud ad manus erat.

REINARDUS *Confluentinus*, Germanus, Abbas Ord. S. Benedicti, exposuit librum Job, Psalterium Davidis, Esaiam & Ezechielem prophetas, Pauli Apostoli Epistolas omnes. Vivebat a. 1096. Hæc ex Eisengreinio Possevinus tom. II. Apparatus p. 319.

* An idem sit cum opere de Scriptoribus monasterii sui, an vero diversus, non possum dicere.

REINHARDUS *de Fronthoven*, alii scribunt *Bernardus de Franchoven*, monachus Ord. Prædicatorum in conventu Confluentino, circa a. 1410. Scripsit *Sermones de tempore & Sanctis.* Trithemius c. 715. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 752. Altamura p. 152. Vide nostrum supra lib II. p. 625.

REINHARDUS *de Laudemburg*, Germanus, Ord. S. Augustini, Theol. Doctor & Concionator, circa a. 1500. Scripsit *Sermones de Passione Domini accommodatos ad formam Quadragesimalis.* Nurimb. 1501. 4. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 600. Gandolfus de ducentis Augustinianis Scriptoribus p. 308.

REINHARDUS, Abbas in *Reinhusen* Saxoniæ, scripsit *Commentaria in Ezechielem, Esaiam, Psalmos, Epistolas Pauli, Metricum in Iob,* & quædam alia Gesnerus & Trithemii Chronicon Hirsaug.

REMBERTUS, vel *Rimbertus*, Flander, aliis Frisius, primum monachus Turholtensis, scholam rexit in monasterio Corbeiæ novæ, deinde successor Anscharii in Archiepiscopatu Hamburgensi & Bremensi, obiit a. 888. De Vita ejus plura docent Scriptores rerum Hamburgensium & Bremensium, Acta Sanctorum tom. I. Febr. p. 393. & Mabillonius

sec.

ſec. IV. Bened. part. 2. p. 471. Hiſt. literaire de la France tom. V. pag. 631. Scripſit

1. *Vitam S. Anſcharii*, primum ex Codice Hamburgenſi mutilo excuſam a Phil. Cæſare in Triapoſtulatu Septentrionis Coloniæ 1642. poſtea vero e Codice antiquo Corbeienſi, qui nunc in monaſterio S. Germani Pratenſis habetur, plenius editam a Petro Lambecio cum Originibus Hamburgenſibus a. 1651. Repetita eſt poſt hæc & cum aliis exemplaribus collata in Actis Sanctorum tom. I. Febr. p. 391. nec non in Mabillonii ſec. IV. part. 1. p. 75.

2. *Epiſtolam de Cynocephalis*, quæ intercidit, vel certe huc usque nondum publici juris facta eſt. Scimus autem eam ſcriptam ex reſponſione Ratramni, de qua ſupra tom. I. p. 666. Verba Ratramni ſunt hæc: *Quando ſcripſiſtis nobis ea, quæ de Cynocephalorum natura potuiſtis cognoſcere.* Rimbertus autem, cum eam ſcriberet, tantum Presbyter fuit.

3. *De Virginitate* lib. I. & *Epiſtolas varias* memorat Val. Andreas Bibl. Belgica p. 792. nec non Swertius in Athenis Belgicis p. 656.

REMEDIUS, quibusdam *Remigius*, Epiſcopus Curienſis in Rhætia, temporibus

Caroli M. quippe cujus juſſu *Canones Eccleſiaſticos* ex Pontificum Epiſtolis excerpſit. Edidit Goldaſtus rerum Alemannicarum tomo II. parte 1. p. 121.

REMENSE Chronicon breve editum eſt in Labbei Bibliotheca MSS. tomo I. p. 358. Regiſtrum Epiſtolarum Alexandri III. pro *Remenſi* provincia in Martene & Durand Collect. ampliſſima tomo II. præf. p. 36.

REMIGIUS, monachus cœnobii S. Germani *Antiſſiodorenſis*, Ord. S. Benedicti. Poſt a. 882. a Fulcone Archiep. Remenſi ad ſcholam ibi regendam evocatus eſt, teſte Flodoardo Hiſt. Rem. IV. 9. Non confundendus eſt cum Remigiis ſequentibus. Operoſe de illo egit Hiſt. literaria Galliæ tom. VI. p. 99. Edidit ille

1. *Expoſitionem Miſſæ*, quod Opuſculum Alcuino tribuerunt, quippe quod c.XL. libri de divinis officiis conſtituit, obſervante Eccardo rerum Francic. XXVII. 26. Multa ex Marco Floro deſumſiſſe notat Bulæus Hiſt. Academiæ Pariſinæ tom. I. pag. 635. Poſſevinus librum *de officiis divinis* Colon. 1536. excuſum memorat: neſcio an idem ſit cum hac Expoſitione Miſſæ. Exſtat tom. XVI. Bibl. PP. maximæ p. 883.

2. *Expoſitionem in undecim Prophetas minores*, quæ una cum Oecumenio & Areta prodiit Antv. 1545. 3. *Com-*

3. *Commentaria in Psalmos*, ex Ambrosio, Augustino & Cassiodoro consarcinata. Colon. 1536. fol. Et hæc quidem tria habentur tom. XVI. Bibl. PP. Lugdun. Quidam *Manegoldo* tribuunt, de quo Noster supra libro XII. p. 34.

4. *Commentarius in Epistolas Pauli*, qui vulgo Remigio Remensi vel Haymoni *. tribuitur, ad nostrum potius pertinet, quia Gregorius M. cum Beda ibi citatur, & Saracenorum mentio fit. Sub nomine nostri prodiisse in Bibl. PP. Coloniensi tradit Caveus, quod longe secius est. Nam tomo V. ejusque parte tertia expresse habetur *Remigii Remensis Episcopi Explanatio Epistolarum Paulinarum* ex editione Jo. Bapt. Villalpandi. Rom. 1598. fol. Mogunt. 1614. fol. In Bibl. vero Lugdunensi tom. VIII. p. 883. Remigio Lugdunensi adscribitur. Vide Historiam Galliæ literariam tom. III. p. 162.

5. *Commentarius in Apocalypsin*, qui vulgo Haimo tribuitur, ad nostrum spectat. Nam is ex quadam modestia nomen suum scriptis non addidit, vel etiam *Reymonis* aut *Raymonis* abbreviatum nomen adjecit, unde Haymonem fecerunt in his non satis exercitati.

M 5 Sti-

* Nam in Codice Cassinensi, Possevino teste, scribitur *Raimo*.

Stilus enim est Remigii nostri, prout observat Abbas Lebeuf tom. I. dissert. ad Hist. Gallicam spectantium pag. 279. qui etiam singularem de hac re dissertationem promittit. Ut obiter hoc addamus, Abbas modo laudatus ibidem illud agit, ut *Honorium*, quem huc usque *Augustodunensem* vocarunt, Germaniæ potius vindicet, ut *Augustæ* vel *Vindelicorum* vel *Rauracorum* tribuendus sit.

6. *Epistola ad Dadonem Episcopum Virdunensem*, in qua explicat, quid de Gog & Magog apud Ezechielem intelligendum sit, & de Hungrorum origine quædam narrat, habetur in Collectione amplissima Edm. Martene & Ursini Durand tom. I. p. 230. Quamvis etiam tantum literæ initiales R. & D. in Codice Floreffiensi exstent, tempora tamen conveniunt, & sub finem Epistolæ *congregationem S. Germani* vocat *fratres & dominos suos*.

7. *Commentarius in Genesin* editus est a Bern. Pezio Thes. novissimo Anecdotorum tom. IV. part. 1. sub initium.

8. *Comment. in librum Judicum*, ab eodem l. c. p. 127.

9. *Comment. vastus in Matthæum*, MS. habetur Monachii in Bibliotheca Serenissimi Electoris Bavariæ, teste Rev. Bern. Pezio Dissert. Isagogica ad tom. I. The-

Thesauri novi Anecdotorum p. 23. in Bibl. Vindobonensi & S. Georgii Majoris Venetiis, teste Possevino Apparatus tomo II. p. 320.

10. *De Festivitatibus Sanctorum* lib. I. ad Episcopum Æduorum, memorat Bulæus.

11. *Sermones triginta* occurrunt in Lectionario monasterii Medianensis ante annos 700. scripto, ex quibus aliquot, qui ad Sacramentum Eucharistiæ spectant, descripsit Hyacinthus Alliot. Hæc Theodericus Ruinartus in Itinere Alsatico & Lotharingico, tom. III. Operum posthumorum Mabillonii & Ruinarti pag. 441. An vero Alliotus illos ediderit, mihi non constat.

12. *Commentarii in Martianum Capellam, Donatum & Priscianum* inediti in variis Bibliothecis habentur. Vide Indicem Bern. de Montfaucon. Videndum annon his titulis comprehendantur *Remigii Grammaticalia*, Colon. 1500. fol. edita, teste Maittairio tom. I. Annal. Typogr. p. 728. edit. poster.

13. *Commentarius in Regulam S. Benedicti* forte illius est. Florentiæ in Bibl. Medicea & Camaldulensi. Idem p. 413. 430.

14. *Responsio* ad Gualonem, Heduorum Episcopum, de pugna Michaëlis

cum

cum Diabolo de corpore Mosis & de Behemoth, quam Possevinus memorat.

15. *De ratione gubernandæ Ecclesiæ* scripsit, prout docet Eisengreinius, apud eundem Possevinum.

16. *Interpretatio nominum Hebraicorum* ordine Alphabetico, quæ vulgo Bedæ tribuebatur, in cujus quippe Operibus exstat tom. III. p. 371. Oudinus autem testatur in optimæ notæ Codicibus Remigio nostro tribui. Adde Merici Casauboni annot. ad Optatum p. 49.

REMIGIUS *Clarus*, aliis *Clarus Hieronymeus*, * etiam pro more seculi κατ' ἐξοχὴν *Florentinus*, a patria, dictus, Ord. Prædicatorum, in domo S. Mariæ Novellæ. Sententias legit Parisiis in Gymnasio Sanjacobæo, postea Romæ Magister Theologiæ factus ibidem docuit, tandem Procurator Ordinis electus obiit a. 1312. Scripsit *Quæstiones Theologicas per alphabetum*, *De modis rerum*, *Opus Meta-*

* Male hic Quetifius: nam verba Poccianti Catal. Scriptorum Florentinorum p. 155. non recte intellexit. Verba sunt hæc: REMIGIUS *clari Hieronymei ex Ordine Prædicatorum cucullatus. Hieronymeum* est domus f. conventus Prædicatorum Florentiæ, qui ab Hieronymo nomen habet. Illud Hieronymeum a Pocciantio dicitur *clarum*, h. e. celebre, non incognitum: hinc igitur ille *Clarus Hieronymeus* frater est *Articuli Smiraldici & Domini Altorfii.*

Metaphysicum, Quodlibeta, Sermones de tempore & Sanctis, Quadragesimale. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 506. Jul. Niger de Scriptoribus Florentinis p. 480. Altamura p. 87.

REMIGIUS, *Lugdunensis* Episcopus, hujus nominis primus ab a. 852 - 875. Vide Galliam Christianam tomo IV. p. 61. Hist. literaire de la France tom. V. p. 449. Ejus & Ecclesiæ Lugdunensis liber *de tribus epistolis* cum Appendice s. *Solutione quæstionis de generali per Adam damnatione*, item liber alius *de tenenda immobiliter Scripturæ Sanctæ veritate* exstat in Auctoribus de Prædestinatione per Gilb. Maugvinum editis tomi I. parte 2. Prior ille repetitus etiam est tom. XV. Bibliothecæ Patrum Lugd. p. 666. *Epistolæ variæ* ad Clodoveum & alios in tomis Conciliorum.

REMIGIUS, monachus & Abbas monasterii *Mediolanensis*, * Trevirensis diœcesis, scripsit *in Pentateuchum*, *in Evangelium*, *in Apostolum*, *De visione Abakuk lib. I. Excerptionem Prisciani lib. I. Super Donatum lib. I.* & *Sermones multos*. Sic quidem, qui hinc inde e Catalogis non adeo certis ista collegerunt. Sed vide quæ supra ad finem de Remigio Antissiodoren-

* Gesnerus ponit monasterii *S. Luthuini*. Ego hæc non intelligo.

dorensi. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 320.

REMIGIUS, Episcopus *Remensis*, natus a. 439. consecratus a. 461. mortuus a. 533. Apostolus Galliarum, quique Chlodoveum Remis sanctissimo lavacro initiavit. Ejus restant tantum *Epistolæ quatuor*, in Freheri Script. Hist. Franciœ tom. I. p. 184. Andr. du Chesne tom. I. p. 849. Conciliorum Regiorum tom. IV. p. 1268. 1401. & 1608. & in Marloti Metropoli Remensi II. 8. & 11. duæ ad Chlodoveum Regem, in Operibus Gregorii Turonensis a Ruinarto editis p. 1326. *Testamentum* ejus producunt Flodoardus Hist. Rem. I. 18. Brissonius de formulis lib. VII. Aub. Miræus Opp. Diplomaticorum & Historicorum tom. I. sub initium. Labbeus Bibl. nova MSS. tom. I. p. 806. Brevius idem Miræus p. 636. Marlotus II. 11. Cointe tom. I. p. 407. Jo. Jac. Chiffletius in Disquisitione de Ampulla Remensi. Et hoc magis genuinum est: interpolatum vero suspicionem suppositionis movet. Plura Memoires de Trevoux 1714. p. 1968. & Histoire lit. de la France tom. III. p. 155.

Declamationes ejus a Sidonio Apollinare IX. 7. laudatæ interierunt.

REMUN-

REMUNDUS, Abbas *Ebirbacensis*, vide supra RAIMUNDUS.

REMUS *Favinus*, vide supra lib.VI. p.449.

RENALDUS, monachus *Morimundensis*, Ord. Cisterciensis, seculo incerto, scripsit *Sermones de tempore & Sanctis, de Adventu & Quadragesima, & de visitationibus ordinis Cisterciensis*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p.285. Fortasse idem est *Renardus Madunensis*, cujus *librum de vita monachorum* habet Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. II. p. 223.

RENALDUS *de Nova villa*, scripsit *de arte Chymica*, quod opus MS. est in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 740.

RENALLUS quidam (forte *Raynaldus*) magister sedis Barcinonensis, reliquit librum MS. *de passione S. Eulaliæ Barcinonensis*, quo usum se ait Hieronymus Pujades in Historia Principatus Cataloniæ. Nic. Antonius Bibl. Hispana vet. tom. II. pag. 271.

RENATUS *Profuturus Figeridus*, Historicus, cujus meminit Gregorius Turonensis libro II. Hist. Franc.

RENATUS, *Vindocinensis* monachus, & Poëta, ex Codice Regio citatur a Cangio in Indice Auctorum.

RENAUDUS, aliis *Bernardus* vel *Arnoldus*,

Abbas

Abbas Morimundensis, obiit a. 1341. scripsit *Vitam S. Clodesindæ*, quæ exstat apud Surium d. 25 Julii.

Car. de Visch Bibl. Scriptor. Ord. Cisterciensis pag. 34.

RESTITUTUS, natione Britannus, Archiepiscopus, ut ajunt, Londinensis, missus a Constantino Angliæ Rege a. 350. ad Arelatensem Synodum in Galliam, ubi cum Hilario Pictaviensi familiaritatem contraxit. Scripsit *de Arelatensi Synodo & Epistolas ad Hilarium.* Baleus Centur. X. 5. Pitseus c. 350.

RETHICIUS, Episcopus Æduensis, vide infra RHETICIUS.

Joannes REUCHLINUS, Græce *Capnio*, natus Phorcæ in Marchionatu Badensi a. 1455. nomen inter eruditos celebrius est, quam ut pluribus de vita illius narrare debeamus. Non solum in negotiis Principum & reipublicæ versatus est, sed etiam de bonis litteris, orientalibus præcipue immortaliter meritus, quippe quas contra Jacobum Hochstratum, hæreticæ pravitatis inquisitorem cum periculo vitæ defendit. Vitam ejus describunt singulari volumine Jo. Henr. Majus, Durlaci, 1687. 8. impresso, Niceronus tomo XXV. p. 121. Melch. Adami in vitis JCtorum.

Scripta Reuchlini.

Progymnasmata scenica, seu Ludicra Præexercitamenta varii generis, sine loco,

co, per Jo. Bergman de Olpe. 1498. 4. Monasterii 1509. 4. Cum Comment. Jac. Spigelii apud Anselmum 1512. 4. Lipſ. Jac. Thanner 1514. 4. ibid. per Valent. Schumann 1515. 4.

Liber congeſtorum de arte prædicandi. Photcæ 1504. 4. Baſil. 1540.

Rudimenta Hebraica, ibid. 1506. fol. recuſa auctore Seb. Münſtero, Baſileæ apud Henr. Petrum. 1573. fol.

Epiſtolæ a Reuchlino & ad Reuchlinum. Tubingæ per Anſelmum Badenſem, 1514. 4.

Athanaſius in librum Pſalmorum lat. translatus. Tubing. apud Th. Anſ. 1515. 4.

De arte Cabbaliſtica libri tres. Hagan. apud Thomam Anshelmum, 1517. fol. inter Scriptores Artis Cabbaliſticæ, item cum Galatino de Arcanis Catholicæ veritatis, apud hæredes Wechelianos, Francof. 1612. fol.

Sergius ſ. Capitis Caput, Comœdia, c. Comm. Georgii Simleri. Pforzhem. 1507. 4. apud Anſelmum, ſine comm. Lipſ. 1521. 4. & cum Progymnasmatibus Colon. 1537. 4.

R. Joſephi Eſopei Canticum, dictum: Catinus argenteus, continens ſententias morales per Jo. Reuchlinum translatum. Tubing. per Thom. Anshelmum 1512. 4. Adde Wolfii Bibl. Hebraicam tom. I. p. 502.

De Accentibus & Orthographia Linguæ Hebraicæ. Hagan. ap. Th. Ans. 1518. 4. & apud Badium 1518. 4.

Athanasius de variis quæstionibus, lat. Hagan. 1519. 4. & in Operibus Athanasii, Argent. 1522. fol.

Epistolæ a Reuchlino & ad Reuchlinum. Hagan. 1519. 4.

Septem Psalmi pœnitentiales, hebraice, cum Grammaticali translatione Latina de verbo ad verbum, & super eisdem Commentarioli. Tubing. 1512. 8. Witteb. 1529. 8.

Oratio de Palatini Electoris & nobilissimæ Familiæ Ducum Bavariæ reverentia erga Ecclesiam, coram Pontifice habita a. 1498. per Aldum Manutium impressa, exstat in J. H. Maji Vita Reuchlini p. 151.

Augen-Spiegel, h. e. *Speculum oculare,* lingua Germanica, contra Pfefferkornium, qui omnes libros Judaicos aboleri volebat. Tubingæ per Anselmum 1511. 4. Recusum in Herm. von der Hardt Historia literaria Reformationis parte II. pag. 16.

De versionibus Latinis hujus Operis agit Niceronus tomo XXV. p. 153. 154. & Majus p. 471.

Ain klare Verstantnus in Tütsch uff Doctor Johansens Reuchlings Rathschlag von den Juden-Büchern, vormals auch

zu Latin in Augen-Spiegel ußgangen, h. e. *Explicatio clara Reuchlini circa consilium suum de libris Judaicis, quod in Speculo oculari jam Latine prodierat*, 1512. nunc in gratiam eorum, qui Latina non intelligunt, seorsim edita. Vide Majum p. 310.

Defensio contra Calumniatores Colonienses, inter quos præcipuus erat Arnoldus de Tungaris: Tubingæ, apud Thomam Anshelmum, Badensem. 1513. 4. in Hist. Reform. literaria parte II. p. 53.

De verbo mirifico. Lugd. 1522. 16. & inter Scriptores Artis Cabbalisticæ, & alibi.

Ajunt præterea, ipsum sua contulisse ad *Epistolas obscurorum virorum*, quod negare nemo sustinebit, qui videbit, multa in iisdem ad defensionem Reuchlini facientia occurrere.

De ipso & gestis ipsius porro agunt scripta sequentia.

Hoc in Opusculo contra Speculum oculare Joannis Reuchlin, Phorcensis, hæc in fidei & Ecclesiæ tuitionem continentur: Pronotamenta Ortwini Gratii liberalium disciplinarum Professoris citra omnem malevolentiam cunctis Christi fidelibus dedicata. Historica & vera narratio juridici processus habiti in Moguntia contra libellum ejusdem hæreticas sapientem pravitates. Deci-

 siones

siones quatuor Universitatum de Speculo ejusdem oculari ab Ecclesia Dei tollendo. Hæretici ex eodem libello Articuli, ut Christiani omnes male eum scripsisse luce clarius dijudicent. Coloniæ 1514. 4.

Destructio Cabalæ, seu Cabalisticæ perfidiæ ab Joanne Reuchlin Capnione jam pridem in lucem editæ, S. D. N. Leoni Papæ X. per R. P. Jacobum Hochstraten dicata. Opus novum. Coloniæ 1518. 4.

Defensio Joan. Reuchlin, a Georgio Benigno Nazareno Archiepisc. Romæ emissa, & edita ab Hermanno Nuenario 1517. 4.

Ad Rev. D. Joannem Ingewinkel, Sacrosanctæ Sedis Apostolicæ Protonotarium, Præpositum quoque Xantensem & Apostolicarum concessionum Censorem, Coloniensisque Ecclesiæ Archidiaconum, Apologia secunda R. P. Jacobi Hochstraten, contra defensionem quandam in favorem Joannis Reuchlin novissime in lucem editam. Coloniæ 1518. 4.

Ad Sanctissimum D. N. Leonem Papam X. ac D. Maximilianum Imp. Apologia R. P. Jacobi Hochstraten, contra Dialogum Georgio Benigno Archiepisc. Nazareno in causa Joannis Reuch-

Reuchlin adſcriptum, pluribusque erroribus ſcatentem, & hic de verbo ad verbum fideliter impreſſum, in qua quidem Apologia inquiſitor ipſe multis occaſionibus jam demum coactus, tum Catholicam veritatem, tum Theologorum honorem per ſolidas ſcripturas veriſſime tuetur. Coloniæ 1518. 4.

Acta Judiciorum inter F. Jacobum Hochſtraten Inquiſitorem Colonienſium & Joannem Reuchlin LL. Doctorem, *ex Regiſtro publico, autentico & ſigillato.* Hagenoæ, in ædibus Thomæ Anshelmi, 1518. 4. & in Herm. von der Hardt Hiſtor. literaria Reformationis parte II. p. 94.

Bilibaldi Pirckheymeri Epiſtola Apologetica pro Reuchlino. Nurenbergæ 1517. ibidem p. 130. & quæ alia ibi ſequuntur.

REVERENTIUS, ſive *Reverentianus:* ita perperam tomo I. Conciliorum Labbei pag. 451, dicitur, qui vere eſt RAVENNIUS, de quo paullo ante.

Jacobus REUTELIUS, Harzgerodenſis Anhaltinus, ſec. XVI. fuit Verbi divini Miniſter apud Gœttingenſes, Hardeſianos, Huxarienſis, demum a. 1567. apud Eimbeccenſes. Scripſit *Chronicon Hillesheimenſe* de rebus ſcil. Epiſcoporum Hillesheimenſium, quod propter concinnam brevitatem laudatur, editum

in Syntagmate Rerum Germanicarum Christ. Franc. Paullini p. 69.

Joannes RHAGIUS. Natus est *Sommerfeldæ* in Lusatia inferiore, unde se *Æsticampianum* vocavit. Quod cum nescirent Gesnerus & Simlerus, ex uno duos fecerunt, *Jo. Rhagium Æsticampianum* & *Jo. Sommerfeld.* Nomen gentile ipsi fuit *Rak*, quod Sorabice *Cancrum* denotat, ex quo ille *Rhagium* fecit, sic, ut nomen verum vix agnoscas. a) Natus est a. 1460. quia in Epitaphio legitur a. 1520. ætatis sexagesimo decessisse. De juventute ejus parum constat, nisi quod Phil. Beroaldum in Italia docentem diu satis audivit. b) Docuit bonas litteras per annos XXIII. quod testantur verba Epitaphii illius: c)

Rhetoricen, Sophiam, vatum monumenta professus,
Annis viginti plusve minusve tribus.
Danubius, Rhenus testatur, & Odera, & Albis,
Spiraque, cum docta Sequana Gallus aqua.

Quo

a) Manlii Lusatia VII. 1. Abr. Frencelii Nomenclator Lusatiæ utriusque p. 23.

b) Hier. Wellerus in Libello (hic enim est titulus Opusculi a Mich. Hempelo Lipf. 1580. 8. editi) p. 71.

c) Exstat apud Mencium lib. 2. pag. 18. Suevum & Sennertum in Acad. Witteb.

Quo ordine vero in singulis regionibus versatus fuerit, ignoratur. Hoc certum est, ipsum in Italia, & Romæ præcipue, fuisse, ubi Jacobo Questenbergio familiariter usus, & forte, ipsius auspiciis, lauream Poëticam a Pontifice nactus est. Ex Italia profectus est in Galliam, d) ubi Lutetiæ aliquamdiu hæsit. Inde auguror Friburgum in Brisgoviam devenisse, ubi teste Urbano Regio, aulam Cæsaris secutus est, & procul dubio ab hoc etiam lauream Poëticam impetravit: nam duplici laurea ornatum fuisse, testatur Epitaphium. Coloniæ ipsum bonas litteras docuisse, tradit Henr. Corn. Agrippa. De *Spira* præter Epitaphium nihil novimus. Sequuntur loca, in quibus versatus est Rhagius, addito simul anno. A. 1501. Basileæ Cebetis tabulam prælegit & explicuit. Ab illo tempore in Academia Cracoviensi, & majoris Collegii Collegiatus fuit, quemadmodum præterea artium liberalium Magistri & sacrarum litterarum Baccalaurei titulo usus est, quia ibidem Epistolæ Libanii ab ipso emendatæ & editæ sunt. A. 1506. & postea, Francofurti ad Viadrum in Academia nova docuit, & Huttenum discipulum

d) Testatur illud Epistola Urb. Regii ad Rhagium nostrum, quam in Arcanis Bibliothecæ Annæbergensis edidit Rev. Wilischius p. 110.

lum habuit. e) Ab a. 1508. per triennium Lipsiæ docuit bonas litteras, & auctores optimos juventuti prælegit, Plinium, Plautum & alios. Quia vero barbara ibidem ingenia literas humaniores concoquere non poterant, apud Ducem Georgium id egerunt, ut dimitteretur, &, quum in oratione ultima paullo liberius verba fecisset, relegatus est. f) A. 1515. Fribergam venit, svasu potissimum Nicolai Hausmanni & duorum Consulum. Scholam Latinam & Christianam ibi aperuit, & juventutem in declamationibus Italico more exercuit. Post triennium a Friderico, Saxonum Electore, satis liberali stipendio Wittebergam vocatus est, g) ibique docendo strenue perrexit, usque ad a. 1520. quo fatis concessit prid. Kal. Jun. h) Ajunt quoque ipsum Doctoris Theologiæ dignitate fulsisse, & in ea non leviter fuisse versatum. Confer Dan. Fidleri diss. singularem de Jo. Rhagio Æsti-

e) Vide P. Vigilantii Axungiæ descriptionem urbis & Academiæ Franckophordiensis p. I. 4 10.

f) Epistolæ obscur. virorum tom. I. pag. 63. 64. Ejectus autem simul cum Hermanno Buschio, urgente præcipue negotium Hier. Emsero, ut docet Herm. Hamelmannus in Vita Buschii Opp. p. 295. qui vero nostrum perperam vocat *Longicampianum*.

g) Hier. Wellerus in Libello p. 71. Adde Andr. Molleri Theatrum Fribergense I. p. 285.

h) Lutherus Epist. tom. I. p. 42. 252.

Æsticampiano Lipſ. 1730. & Manlii Luſatiam VII. 1.

Scriptorum illius notitiam ſequentem ſuppedito:

1. *Præfatio in Epiſtolas Libanii* a Franciſco Zambicario Latine converſas, a librariis male habitas, a ſe vero emendatas & argumentis inſtructas. Cracov. 1504. 4. Dedicatio ad Matthiam Drabicium, regni Poloniæ Vicecancellarium directa eſt, quem, utpote literarum Patronum, debitis laudibus evehit. Sumtus fecit Jo. Clymes, bibliopola & civis Cracovienſis. Editio illa rariſſima nunc denuo exhibita eſt a Viro Rev. Jo. Chriſt. Wolfio ad calcem Epiſtolarum Libanii Amſt. 1738. a ſe editarum, quemadmodum ante in præf. ad Centuriam Epiſtolarum Libanii, Lipſ. 1711. editarum, ejus aliquam mentionem fecerat. Ibi ſe vocat Jo. Sommerfeldium.

2. *Epigrammata* prodierunt Lipſiæ 1507. 4. ibi ſe vocat Joannem Æſticampianum.

3. *Commentarius in Grammaticam Martiani Capellæ & Donati Figuras.* 4. ſine mentione anni, eſt in Bibliotheca Francofurto-Viadrina.

4. In quasdam Plauti Comœdias & libros Oratorios Ciceronis commentatus eſſe dicitur Gesnero, quæ a me viſa non ſunt.

5. *Oratio in studio Lipsiensi recitata,* quum Lipsiam valere juberet, edita est a Dan. Fidlero sub finem dissertationis citatæ, qui illam a Viro Summo, Ernesto Salomone Cypriano, nactus fuerat.

6. *Carmen de Lusatia,* quod Melanchthon Basileam, ut excuderetur, miserat, nescio quo fato, periit, & nondum repertum est.

7. *Marciani Capellæ Rhetorica cum Jo. Rhagii Epist.* ad Jo. & Vulgangum de Vitztum, Bohemos. Lips. 1509. fol. apud Martinum Herbipolensem, fuit in Bibliotheca Aug. Quir. Rivini, Medici Lipsiensis.

8. Cicero de Oratore cum præf. Jo. Rhagii, Lipsiæ 1515. folio, apud Melch. Lotther, in Bibl. laudata.

9. *Petri Heliæ Grammatica cum Comment. Jo. Sommerfeld.* Argent. 1499. 4. crasso volumine, est in Bibliotheca Zwickaviensi, teste Daumio Epist. 71. ad Reinesium.

Fuit autem, teste Hier. Wellero, vir pius, sobrius, castus & facundus. Valde præterea laudavit ingenia juventutis Freibergæ.

RHETICIUS, Episcopus Augustodunensis a. 313. scripsit *adversus Novatianum grande Volumen, & Commentarium in Canticum Canticorum.* Hieronymus de Script. Eccl. c. 82. sed utrumque opus interiit.

Adde

Adde Tillemontium tomo VI. pag. 27. Guil. Cuperum in Actis Sanctorum tom. IV. Julii p. 588.

RIALIS, Canonicus Cæsenas a. 1335. varia collegit ad res urbis suæ pertinentes, prout allegat Auctor Annalium Cæsenatensium in præfatione, & ad annum modo dictum, tom. XIV. S. R. Ital. Muratorii p. 1089 & 1165.

RICEMARUS, Anglus, Sulgeni filius, Episcopus Menevensis, vixit circa a. 1085. & *Vitam S. Davidis Episcopi Menevensis in Wallia* scripsit, quam temporum injuria periisse credidit Usserius de primordiis Ecclesiarum Britannicarum c. 14. p. 443. post autem invenit & particulam edidit Whartonus tomo II. Angliæ Sacræ p. 643. nam vitam ipsam ex illo, verbis etiam retentis, jam dederat Silvester Giraldus ibidem p. 628. & omnes, qui vitam Davidis persecuti sunt, ex eodem profecerunt, Joannes Tinmuthensis in Sanctilogio, Capgravius in Legenda nova; item Anonymi in Colgani Actis Sanctorum Hiberniæ & Actis Antverpiensibus, prout docet Whartonus in præfatione tomi II. p. 25. 26.

RICHALMUS, Abbas Speciosæ Vallis in Franconia Ord. Cisterciensis, sec. incerto: scripsit *Librum Revelationum de insidiis & versutiis dæmonum adversus homines*, qui editus est in Bern. Pez Thes. novissimo Anec-

Anecdotorum tom. I. part. 2. p. 373. Adde Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 285.

RICHARDUS *Adagonista*, Anglus, in Italia Bononiæ Jurium scientiæ operam dedit, præceptore usus Pileo Mutinensi, cum quo paullo post de eruditionis laude contendit. Vixit a. 1210. & reliquit *Tractatum super Decreto*, nec non *Summam de ordine judiciorum*. Pitseus de illustribus Angliæ scriptoribus c. 292. Baleus Cent. XIII. 77.

RICHARDUS *de Aldwerd*, alii scribunt *de Aedwerd*, Anglus, Dempsterus Scotum vocat, monachus Cisterciensis & Sacrista in Aldwerd, monasterio juxta Grœningam Frisiæ, obiit a. 1266. Fuit quoque Theologiæ Magister Parisiensis. Scripsit Librum *de Harmonia*, *Epistolam prolixam* s. potius Tractatum ad Religiosum quendam Ebirbacensem, in qua agit de martyrio b. Gerardi Abbatis Claræ-vallensis, de vita & miraculis S. Silvani Clarævallensis monachi, & aliis quibusdam Sanctis Ord. Cisterciensis & monasterii Ebirbacensis, item *Librum meditationum*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis pag. 286. Lelandus de script. Angliæ c. 165. Baleus Centur. XIII. 70. Pitseus in Append. Cent. III. 93.

RICHARDUS *de S. Angelo*, vide supra lib. I. p. 257.

RI-

RICHARDUS gente & cognomine *Anglicus*, Oxoniæ & Parisiis Medicinæ operam dedit, itineribus quoque variis perfunctus. Floruit a. 1230. Scripsit *de Crisi, de Phlebotomia, Summam de criticis diebus, de pulsibus, de modo conficiendi & medendi, de urinis, de regulis urinarum, de signis morborum,* de signis prognosticis, de febribus, de re medica, Repressivam, de signis febrium, de Anatomia, Correctorium Alchimiæ, Speculum Alchimiæ.* Vide Lelandum de scriptor. Britann. c. 257. Baleum Cent. III. 92. Pitseum c. 327. Ex operibus ejus quædam Noribergæ & Basileæ excusa esse docet Gesnerus. *Correctorium* exstat in Scriptoribus Chymicis a Guil. Gratarolo collectis (Basil. 1561. fol.) p. 207. & Vol. II. Theatri Chemici (Argent. 1613. 8.) p. 418. Vide Mercklini Lindenium renovatum p. 938.

RICHARDUS *Anglicus*, Canonicus Londinensis a. 1200. Scripsit *Itinerarium Richardi Regis*, quod est in Bibl. Cottoniana, *Gesta Richardi Regis, Tractatum de pœnitentia* & *Epigrammata.* Lelandus c. 201. Baleus Cent. III. 44. Pitseus c. 283.

RICHARDUS *Angravilla*, alias *de Bury*, de quo supra lib. II. p. 842.

RI-

* Hic MS. est in Bibliotheca Paullina Lipsiensi. Fellerus pag. 252.

RICHARDUS *Armachanus*, vide infra *Fitz Ralf.*

RICHARDUS, Archidiaconus *Augustæ Prætoriæ* in Pedemontio, sub initium sec. XI. scripsit *Vitam S. Bernardi Menthonensis*, familiaris sui, cui in munere Archidiaconi successit. Exstat in Actis Sanctorum tom. II. Junii p. 1074.

RICHARDUS *Aungervillus*, vide supra lit. B. *de Bury.*

RICHARDUS *Bartholinus*, Perusinus, Canonicus Cathedralis, primum in patria Oratoriam & Poëticam professus, variis quoque legationibus ad Florentinos, ad Cardinales, & ipsum quoque Pontificem perfunctus est, vixit a. 1515. aulam Maximiliani Cæsaris est secutus. Inde quoque Erasmus Epistola 10. Martii 1516. ad ipsum data, ut se Cardinali Gurcensi faceret commendatum: tom. III. Opp. p. 191. Fuit ab Imperatore laudato Poëta coronatus, & Comes Palatinus creatus. Scripsit:

1. *Austriados* lib. XII. h. e. de bello Norico Ducum Bavariæ & Principum Palatinorum, quod opus primum edidit Joach. Vadianus a. 1515. quam editionem non vidi. Sequitur alia cum scholiis Jac. Spigelii, post Guntheri Ligurinum, Argent. 1531. quæ repetita in Justi Reuberi Script. rerum German. p. 479.

2. *Hodæporicon Matthæi Cardinalis* *Gur-*

Gurcensis, quaeque in conventu Maximiliani & trium Regum a. 1515. *gesta sunt.* Exstat apud Freherum S. R. Germ. tom. II. p. 321. ante separatim excusum, Viennae 1515. 4.

3. *De Conventu Augustensi, rebus etiam externarum gentium, quae interim gestae sunt, Descriptio.* 1518. 4. Habetur in Bibliotheca Francofurto-Viadrina. Exstat in Sylloge Beyschlagii, & Senckenbergii Selectis Juris & Historiarum tom. IV. pag. 625.

4. *Oratio ad Imp. Maximilianum & potentissimos Germaniae Principes, de expeditione in Turcas suscipienda.* Augustae 1518. 4. & in Anti-Turcico Reusneri.

5. *De gente Bartholina bene merita gesta praeclara* citat Jacobillus in Bibliotheca Umbriae p. 240. sed quae a me nondum visa sunt. Vide Oldoini Athenaeum Augustum p. 294.

RICHARDUS *Bardeniensis* monachus, in Theologia Baccalaureus, scripsit *Epistolam metricam de vita & actibus Roberti Grosthead,* Episcopi Lincolniensis, carmine Latino, quam edidit Henr. Wharton tomo II. Angliae Sacrae p. 325. sed ita, ut multa absurda & fabulas inanes rejecerit; item *Martyrium S. Hugonis pueruli,* a. 1255. a Judaeis apud Lincolniam caesi. Utrumque MS. adest in Bibl. Cottoniana,

teste

teste Thoma Smitho in Catalogo illius pag. 74.

RICHARDUS *Barrus*, Anglus, scripsit *super sacra Biblia*. Pitseus in Append. c. 77.

RICHARDUS Abbas *Beccensis*, a. 1219. edidit *Statuta* in Capitulo generali, quorum fragmentum exhibent Martene & Durand Collect. ampliss. tom. I. p. 1141.

RICHARDUS *Beere*, Abbas Glastoniensis in Anglia, a. 1503. fines monasterii sui perambulavit, & opus ingens, quod *Terrarium cœnobii Glastoniensis* vocavit, confici jussit. Excerpta autem ex illo edidit Thom. Hearne cum Chronico Joannis Glastoniensis p. 287. *Epistola* ejus ad Wilhelmum Warham, Archiepiscopum Cantuariensem, de corpore S. Dunstani exstat in Anglia Sacra Henrici Whartoni tomo II. p. 230.

RICHARDUS *Belgravius*, vel *Bellogrevus*, Cicestriensis, monachus Carmelitanus & Theologiæ Doctor Cantabrigiensis. Vixit a. 1230. scripsit *Determinationes Theologicas*, & *Quæstiones ordinarias*. Lelandus c. 353. Pitseus c. 481. Baleus XI. 5.

RICHARDUS *Bellilocensis* (*Beaulieu*) in Argonna, duabus a Claromonte leucis, Abbas, circa a. 1050. *Vitam S. Rodingi Abbatis Bellilocensis* literis consignavit, quam edidit primum Hugo Menardus in observationibus ad Martyrologium Benedictinum p. 690. postea Jo. Mabillonius

Sec.

Sec. Ord. Benedict. IV. part. 2. pag. 531.

RICHARDUS *Billinghamus*, aliis *Gillingham*, Collegii Mertonensis Oxonii socius, Sophista potius subtilis, quam Philosophus genuinus. Scripsit *Speculum puerile*, *Consequentias*, *Abstractiones*, *Fallacias*; *Abbreviata Guil. Kilmingtoni*, & cætera hujus farinæ. Vixit a. 1360. Baleus Centur. VI. 8. Pitseus c. 594.

RICHARDUS *Blitonius*, vel *Blitodunus*, Lincolniensis, Theologiæ Doctor Oxoniensis, Carmelita & Ordinis sui per Angliam Provincialis, Eduardo II. Regi propter eloquentiam valde charus. Scripsit *Repertorium Sententiarum*, *Quæstiones ordinarias*, *Sermones*, *de Privilegiis mendicantium*, *Epistolarum libr. I.* Obiit a. 1334. Lelandus c. 432. Balæus Cent. IV. 96. Pitseus c. 505.

RICHARDUS *Bradvardinus*, *de proportionibus* in Bibl. S. Benigni Divionensis pertinet potius ad THOMAM *Bradvardinum*, de quo supra lib. II. p. 728. 742.

RICHARDUS *de Bury*, vide supra lib. II. pag. 842.

RICHARDUS *de S. Busto*, cujus *librorum Catalogus* est inter Codices MSS. Quedlinburgenses, teste Eckhardo p. 18. nullus unquam fuit: sed scribi debebat *Richardus de S. Victore*.

RICHARDUS *Caytre*, Norfolcensis, non procul a civitate Norwico oriundus, in Ecclesia S. Stephani ibidem Vicarius. Scripsit Sermone Anglico *de octo beatitudinibus, de charitate fraterna*, & alia hujusmodi. Obiit a. 1420. Balæus Centur. VII. 62. Pitseus c. 773.

RICHARDUS *Cambrius*, Britannus, scripsit quædam *de rebus Anglicis*: quæ nondum edita sunt. Et ætas quoque incerta est. Pitseus in Append. c. 78.

RICHARDUS *Canonicus*, vide supra *Anglicus*.

RICHARDUS *a Capella*, Capellæ Toparcha & Præpositus S. Mariæ Brugensis, scripsit *Tractatum de Rescriptis*, obiit a. 1447. Swertii Athenæ Belgicæ p. 657. Sanderus de eruditis Brugensibus p. 70.

RICHARDUS, monachus & Abbas LVIII. *Casinensis*, deinde Presbyter Cardinalis S. Cyriaci ab Innocentio a. 1265. scripsit *Expositionem Regulæ S. Benedicti*, quæ MS. exstat in Bibl. Casinensi. Ab aliquibus cum Richardo Hannibaldense itidem Cardinale confunditur, quod ostendit Oldoinus in Athenæo Romano p. 580.

RICHARDUS *Castriconensis*, Anglus, Dominicanus, Theologiæ Doctor & Professor circa a. 1270. Scripsit *in Apocalypsin secundum literam & secundum sensum moralem, in Magistrum Sententiarum*. Pitseus

ſeus c. 82. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 250. Altamura p. 23.

RICHARDUS *Cenomanenſis, de Sacrificio Miſſæ*, bis exſtat MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 122. 138.

RICHARDUS *Cheffer*, Auguſtinianus Norwicenſis a. 1354. Scripſit *de nativitate Chriſti, Sermones, Collationes varias*, & *de quatuor noviſſimis*. Balæus Cent. VII. 33. Pitſeus c. 580. Phil. Elſſii Encomiaſticon Auguſtinianum p. 601.

RICHARDUS *Chillendon*, Ariſtotelicus Oxonienſis a. 1450. ſcripſit *de Generatione & Corruptione*. Lelandus c. 560.

RICHARDUS *Chillington*, vel *Killington*, Theologiæ Doctor Oxonienſis, poſt Decanus Paulinus Londinenſis, circa a. 1360. Scripſit *Quæſtiones Theologiæ, Sermones varios, Pro Armachano contra fratres, Contra Rogerum Conwaium, contra mendicitatem otioſam, Opuſcula Logica*. Balæus Cent. V. 95. Pitſeus c. 597. Uterque ipſi librum *de Generatione & Corruptione* tribuit. Videant igitur Angli eruditi, an unus, an vero duo ſint, quos hic memoramus. Fortaſſe apud Lelandum alieno loco poſitus fuerat.

RICHARDUS *Cicestriensis:* vide supra lib. III. pag. 1062. Adde nunc, cognomen ejus esse *Cortesium*, & scripsisse de quæstione: *An corpus Christi sit ubique?* Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 630.

RICHARDUS *Clapolus*, *Clapwellus*, vel etiam *Knapwellus*, Ordinis Prædicatorum, Theologiæ Magister Oxoniensis, a. 1290. Scripsit *Lecturas super Magistrum Sententiarum*, *Additiones in D. Bonaventuram*, *Quæstiones quodlibeticas*, *De Unitate Formæ*, *de immediata Visione Dei*, & alia. Lelandus c. 321. Balæus Centur. IV. 63. Pitseus c. 423. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 417. Altamura pag. 48. Noster supra lib. IX. p. 324.

RICHARDUS *Cluniacensis*, monachus Ord. S. Benedicti, patria Pictaviensis, a. 1260. Scripsit *Historiarum temporum s. Chronicorum lib. I.* & *Epistolarum ad diversos lib. I.* Trithemius de Scriptor. Eccles. c. 386. *Carmina de Cluniacensi monasterio*, *de Anglia & ejus laude*, *de Londino & ejus laude*, *de Transfiguratione Christi*, *de Maria Magdalena*, *de D. Catharina*, *Epigrammata*. Balæus Cent. XIII. 19. Chronicon supra dictum a Cæsare Octaviano usque ad Ludovicum Juniorem sive VII. Galliæ Regem, qui

qui a. 1137. regnare cœpit, eſt in Bibl. Colbertina, teſte Jac. le Long in Bibl. hiſtorica Galliæ p. 347. Fortaſſe particula illius eſt *Chronicon* ab a. 754-1153. quod e Codice Colbertino ediderunt Martene & Durand Collect. ampliſſ. V. p. 1159. Idem le Long p. 348. & Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 20. 82. & 17. aliud hujus Richardi *Chronicon* memorant, ab orbe condito ad a. 1161. quod MS. eſt in Bibl. Vaticana, inter libros Chriſtinæ Reginæ Sueciæ & Alex. Petavii. Muratorius promiſit in Scriptoribus Italicis, ſed poſtea edidit *Chronicon ab a.* 800. *usque ad* 1399. *nunc primum luce donatum ex MS. Codice Bibl. Vaticanæ*, circa finem tomi IV. Antiquitatum Italiæ medii ævi. Fragmenta tria *de triplici fundatione monaſterii Caritatis ad Ligerim* ex Codice Regio edidit Abbas le Bœuf tom. I. diſſertationum ad Hiſt. Gallicam ſpectantium & Gallice ſcriptarum p. 381.

Romanorum Pontificum ſeries noſtro tribuitur in Codice Vaticano, ubi verba de Joanna Papiſſa eadem fere leguntur, quæ apud Martinum Polonum, quum tamen noſter fere centum quinquaginta annis Martinum præceſſerit. Docet hoc Hermannus Witekindus, Profeſſor Heidelbergenſis in libello

quo tradit, *Papam Joannem VIII. fuisse mulierem*. Vide Bibl. Bremensem Classe VII. p. 935. 939.

Sententiarum ἀντικειμένων *Veteris & Novi Testamenti libros II.* ipsi tribuunt, Vide de quare Fabricius noster supra lib. II. p. 652. lib. IX. p. 584.

Plura Oudinus tomo II. p. 1597.

RICHARDUS *Conington*, *Konington*, Lelando perperam *Covedunus*, Anglus, Oxoniæ literis incubuit, post monachus Franciscanus & illius Ordinis Provincialis, obiit a. 1330. Cantabrigiæ in cœnobio suo sepultus. Scripsit *in Psalmos pœnitentiales*, *Sermones solemnes*, *in Quadragesimale S. Gregorii Papæ*, *super Magistrum Sententiarum*, *Quodlibeta*, *De Christi dominio contra Occamum*. Lelandus c. 341. Balæus Cent. V. 32. Pitseus c. 494. Waddingus de Scriptoribus Ord. Minorum p. 304. 305.

RICHARDUS *Corbeil* vel *Colbeil*, Scotus, Archidiaconus Lothianensis, Doctor & Professor Juris Canonici in Academia Sant-Andreana, floruit a. 1430. Ejus Scripta sunt: *Paratitla Decretalium*, *De Censuris*, *de Præscriptionibus in materia beneficiali*, *de Judice delegato*, *Comm. in titulum de foro competenti*, *Orationes*. Ge. Mackenzie de Scotis Eruditis vol. I. p. 437.

RICHARDUS *Cornubiensis*, Oxonii studuit; Ord. S. Francisci, Theologiæ Doctor, & fortasse ibidem Professor. Ætas ejus est incerta: non confundendus tamen cum Richardo Rufo, quod voluit Lelandus. Scripsit *in Magistrum Sententiarum*. Pitseus in Append. c. 79. Waddingus p. 305. Willot p. 314.

RICHARDUS *Cortesius*, idem qui *Cicestriensis*.

RICHARDUS, Episcopus *Cremonensis*.

Ejus *Summa de Officiis*, quam appellavit *Naturale*, citatur in Catalogo Doctorum pro immaculata conceptione Mariæ in Pezii & Hueberi Codice Diplom. III. p. 322. *Chronicon* illius cum insigni elogio citat Radulphus de Columna. Jean Liron Bibl. Chartraine p. 121.

RICHARDUS *Crickeladensis*, Anglus, Ord. S. Augustini Canonicus Regularis in cœnobio Comitatus Norfolcensis, non longe ab oppido Walsinghamo, quod *Crix* vel *Crickesdale* vulgo dicebatur. Mortuus est circa a. 1310. Scripsit *de Testamento Patrum, de connubio Jacob, Homilias Anglicas*. Pitseus c. 448.

RICHARDUS *Crocus*, Anglus, Londinensis, quem Lelandus *Curvum*, (forte a patria, quasi *Girvium*) vocat, a Guil. Grocino Græcas & humaniores literas

 didi-

didicit, quas in Academia Parisina continuavit. Præceptore usus Hieron. Alexandro. a) Inde Lipsiam venit, & pene triennio, ab a. 1514. ad 1517. utramque linguam docuit, b) interque discipulos Camerarium quoque habuit. Tanquam cœlitus demissum omnes venerati sunt, unusquisque felicem se judicavit, si in familiaritatem ipsius admitteretur: Docenti vero mercedem, quæ postularetur, persolvere, & quocunque loco & tempore præsto esse nemo recusavit. c) Sed tamen ibi manere noluit, sed potius Mosellanum successorem nactus, Lovanium perrexit, nec ultra aliquot menses ibidem commoratus est. Inde in Angliam reversus ibi primo privatim apud Regem, dein publice docuit Cantabrigiæ, omnibus bonis charus, & inter hos quoque Thomæ Moro, cum Lelando vero inimicitias gessit, qui se invicem mordacibus scriptis perstrinxerunt. Vixisse dicunt usque ad a. 1530. Scripta ejus hæc nota sunt:

1. *Gram-*

a) Declamatio, nescio cujus, inter Melanchthonianas tom. V. p. 384.

b) Camerarius in Vita Melanchthonis p. 27. Henr. Schulzius in Vita Mosellani p. 31.

c) Declamatio citata p. 384, 5.

1. *Grammatica Græca VII. tabulis comprehensa.* Lipſ. 1516. 4. 1521. 4.

2. *Theodori Gazæ liber IV. de verborum conſtructione Latina civitate donatus.* Lipſ. 1516. 4. Inſcriptus eſt Alberto Archi-epiſc. Moguntino. Uterque vero hic liber privilegio Senatus Lipſienſis munitus eſt. Ex hoc vero poſteriore Balæus & Pitſeus duos fecerunt.

3. *Introductio in linguam Græcam, & Tabulæ Grammaticæ Græcæ.* Colon. 1520. *Tabulæ Græcas literas compendio diſcere cupientibus ſane quam utiles* ſeparatim prodierunt Lipſ. 1521. 4.

4. *Eliſii Calentii libr. I.*

5. *Academiæ Lipſienſis Encomium congratulatorium.* 4.

6. *Paraphraſis ſ. Epitome Eraſmo inſcripta in Elegantias Vallæ & Croci Farrag.* ſec. editio. Pariſ. apud Rob. Stephanum 1533. 8. Fortaſſe eſt Cornelii Croci Amſterodami, Ludimagiſtri, qui illis temporibus vixit.

7. *Oratio de laudibus Græcarum diſciplinarum,* Cantabrigiæ habita.

Vide Balæum Centur. IX. 40. Pitſeum c. 932. Dan. Fidlerum Diſſ. de Græcarum & Latinarum literarum in Miſnia inſtauratoribus, Lipſ. 1701. Leichii Origines Typographiæ Lipſienſis p. 34.

RICHARDUS *Cunetius*, vulgo *Kenet*, vel *Tenet*, Carmelita, Oxoniæ Philosophiæ operam dedit, deinde ad rem medicam & sacras literas se contulit. Vixit circa a. 1380. & *libellum de Virtutibus aquarum* reliquit. Lelandus c. 438. Pitseus c. 705. Balæus Cent. XII. 25.

RICHARDUS *Depedal*, Anglus, Carmelita in monasterio Linnensi provinciæ Norfolcensis, Theologiæ Doctor & in suo cœnobio Professor circa a. 1381. Scripsit *de Vita Christiana* & *Sermones de Tempore*. Pitseus c. 669. qui rursus cum Balæo X. 97. ad Lelandum provocat, cum tamen is de illo nil dicat.

RICHARDUS *de Diceto*, vid. supra RADULPHUS.

RICHARDUS *Divisiensis*, Anglus, monachus Wintoniensis, Ord. S. Benedicti, a. 1190. Scripsit *de temporibus Regis Ricardi*, & *Epitomen rerum Britannicarum*. Balæus Centur. III. 28. Pitseus c. 262. Liber ineditus servatur in Bibl. Cottoniana.

RICHARDUS, *Dominicanus*, Anglus, scripsit *de Virtutibus* & *de significatione quorundam vocabulorum Vet. Testamenti*. Pitseus Append. c. 81. Ætas incerta est.

RICHARDUS *Doverensis*, monachus Ord. S. Benedicti, deinde Prior, & tandem Archiepiscopus Cantuariensis, obiit

a. 1184.

a. 1184. Scripsit *contra suos perturbatores* ad Alexandrum Papam; *Epistolas ad suos Episcopos, maxime Hibernos; ad tres Episcopos, ad Petrum Blesensem; ad Henricum Regem; Tractatum ad Sacerdotes.* Balæus Cent. III. 21. Pitseus c. 255. Cisterciensibus adnumerandum esse relatum fuit Carolo de Visch de Scriptoribus ejus Ordinis p. 286. 287. de quo tamen ipse dubitat.

RICHARDUS *de Dumellis*, Abbas Pratellinus, quod monasterium Normanniæ est in diœcesi Lexoviensi. Vixit a. 1100. & scripsit *Commentarium fusissimum in priora XXVIII. Capita Geneseos*; qui habetur in Bibliotheca Lambethana. Ex eo quædam in rem suam adducit Henricus Wharton in Auctario ad Jac. Usserii Historiam dogmaticam de Scripturis & Sacris vernaculis.

RICHARDUS *Edgecomp*, Eques auratus, patria Cornubiensis, ab Henrico VII. Rege in Hiberniam missus est a. 1488. ad juramentum fidelitatis recipiendum. De muneris illius successu *libellum* perscripsit, qui MS. extat. Hæc Waræus de Scriptor. Hiberniæ part II. p. 133.

RICHARDUS *Eliensis*, primum monachus, deinde Subprior, tandem a. 1177. Prior Eliensis, Ord. S. Benedicti, varia eruditione pollens. Obiit ante a. 1195. quam-

quamvis Balæus Cent. III. 82. & Pitseus c. 320. a. 1220. demum vixisse tradant. Uterque ad Lelandum provocat, de quo tamen nihil in editis. Scripsit *Historiam monasterii Eliensis*, a monacho in Epitomen redactam, verbis tamen illius servatis, unde sub ejus nomine edidit Henr. Whartonus Angl. Sacræ tom. I. p. 615. *De insula Eliensi*, particulam *de conversione Abbatiæ Eliensis in Episcopatum* idem decerpsit p. 676. *Sermones, Carmina* & *Epistolas familiares*. Caveus p. 596. Henr. Wharton præf. ad tom. I. Angliæ Sacræ p. 45.

RICHARDUS *Eltesleyus*, Anglus, in villa rustica apud Cantabrigiam Pastor. Quo tempore vixerit, nescitur. Scripsit *Vitam Pandionæ virginis*, filiæ Reguli Scotiæ, quæ tyrannidem patris fugiens in Anglia diem obierat. Lelandus c. 389. Pitseus in Append. c. 82. Balæus Centur. XII. 66.

RICHARDUS *Estramaneli*, vid. infra *Richardus Stavenesby*.

RICHARDUS *Fastolphus*, Eboracensis, monachus & Præcentor Clarevallensis, tandem Abbas in Anglia Fontanus, Bernardo mire charus, claruit a. 1150. Scripsit *Homilias*, item *de Musica vel Harmonia*, *Commentarios in S. Scripturam*, & *Epistolas*. Pitseus c. 211. Balæus

Cen-

Centur. XIII. 71. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 286.

RICHARDUS *Feribrigus*, Philosophus Oxoniensis, in subtilitatibus Logicis versatissimus, circa a. 1360. Scripsit *Regulas Consequentiarum.* Itali Scripta ejus in deliciis habuerunt, & Commentarios in quædam ejus Opera scripserunt, Alexander Sermoneta, Matthæus Campanus, Gaietanus de Tiemis; qui una cum Opusculis Radulphi Strodi prodierunt. Pitseus c. 595. Balæus Cent. XI. 21.

RICHARDUS *Fizacrius* vel *Fishacre*, patria Devoniensis ex territorio Exoniensi, Oxonii juvenis studuit, forte etiam Parisiis: dein factus est monachus Dominicanus, Theologiæ Doctor & in Academia Oxoniensi Professor. Individuus comes fuit Roberti Baconi, cum quo eodem anno scil. 1348. Oxonii vitam finivit. Scripsit *Commentarios Bibliæ, in primum nocturnum Psalmorum, in Parabolas Salomonis, in Magistrum Sententiarum: De pœnitentia, Postillas morales, Quæstiones varias* & *Quodlibeta.* Lelandus c. 259. Balæus Cent. IV. 6. Pitseus c. 342. Jo. Prince Danmonii Orientales illustres p. 292.

Alium hujus nominis memorat Pitseus c. 498. e Sixto Senensi, sed in quem omnia hujus nostri conveniunt, præterquam,

quam, quod ei à. 1330. & liber *de Indulgentiis* adscribitur. Igitur unus tantum manet Richardus Fizacrius, quod & calculo suo confirmat Jac. Quetif de Scriptoribus Ordin. Prædicatorum tom. I. p. 118.

RICHARDUS *Fitzralph*, hoc est, Radulphi filius, Lelando *Filoradulphus*, Hibernus, patria Dundalkensis, Oxonii Joannis Baconthorpii discipulus, postea Theol. Professor, ab Eduardo III. Rege primum Decanus Lichfeldensis, post a. 1333. Cancellarius Oxoniensis, tandem a. 1347. Archiepiscopus Armachanus constitutus est. Cum Ordinibus Mendicantium multæ ipsi magnæque controversiæ, sic, ut eum Avenionem ad Pontificem citarent, ubi, postquam triennio hæserat, a. 1360. obiit. Ossa ejus in Hiberniam translata sunt, ubi miraculis inclarescere cœpit. Scripta ejus hæc sunt:

1. *Sermones IV. ad Crucem Londinensem a. 1356. habiti, atque alii de laudibus Deiparæ.*

2. *Summa seu libri XIX. adversus Armenos.* Paris. 1612.

3. *De intentionibus Judæorum.* Wolfii Bibl. Hebr. II. p. 1001.

4. *Defensio* vel *Defensorium Curatorum adversus Fratres Mendicantes*, seu Oratio coram

coram Papa & Cardinalibus Avenione a. 1357. habita. Prodiit Parif. 1496. 1625. & 1633. & ap. Goldastum de Monarchia Imp. tom. II. p. 1392. Tractatus ille in Anglicum sermonem conversus est a Joanne Trevisa, & fuit in Bibl. Thomæ Tenison, teste Whartono in Auctario ad Jac. Usserii Historiam Dogmaticam de Scripturis & Sacris Vernaculis p. 430. Prodierunt omnia simul ista Opuscula cura Jo. Sudoris, Paris. 1511. Hæc refero fide Whartoni: nam hæc Opuscula ipse non vidi. Confer de hac controversia Jo. Launoji Traditionem Ecclesiæ explicatam circa Canonem, *Omnes utriusque sexus*, c. 6. tom. I. Operum p. 274. seqq. 401.

5. Sequuntur inedita: *In libros Sententiarum, in Evangelia, de paupertate Christi, Dialogus de rebus ad S. Scripturam pertinentibus, Sermonum Volumen, Vitam S. Manchini Abbatis,* qui vixit a. 640. *De laudibus beatissimæ virginis Mariæ, de potestate spirituali, de passione Dominica, Quæstiones de audienda confessione, contra suum Archidiaconum, Epistolæ, Dialogi, Responsio ad objectiones Mendicantium, super declaratione de illa Extravagante Joannina, Vas Electionis.*

6. Biblia in linguam Hibernicam convertit, cujus fragmenta passim in Hiber-

bernia extare docet Usserius libro citato p. 156. Notatu dignum est, quod de ipso Balæus Cent. XIV. 97. in Append. p. 246. *Ricardus novum Christi Testamentum in Hybernico sermone (forte a se translatum) anno uno aut altero ante suam mortem, in quodam ecclesiæ suæ muro occultavit; in cujus fine, quasi prophetizans, hoc scripsit:* Cum hic liber inventus fuerit, veritas toti mundo manifestabitur, vel Christus orbi mox apparebit. *Et repertus est ille liber circa annum a nato Servatore* 1530. *in reparatione ejusdem ecclesiæ.*

Plura de illo dabunt Lelandus c. 415. Balæus Centur. V. 94. XIV. 97. Waræus de Scriptoribus Hiberniæ lib. I. pag. 69. Henr. Wharton in Append. ad Caveum p. 31. Jo. Prince Danmonii Orientales illustres p. 294. Altamura p. 23. 25.

RICHARDUS *Flemingus*, illustri loco in Anglia natus, Oxoniæ studuit, Theologiæ Doctor creatus inter illos duodecim fuit, qui contra Wiclefum sententiam tulerunt. Factus postea Episcopus Lincolniensis, Oxoniæ Collegium Lincolniense fundavit. A. 1424. legatus missus fuit ad Concilium Senense a Martino V. celebratum. Scripsit *de Etymologia Angliæ, Orationes in Concilio Senensi.* Balæus Cent. VII. 90. Pitseus c. 794.

RICHAR-

RICHARDUS *Florentinus*, vid. infra RICOLDUS.

RICHARDUS *Folsham*, monachus Benedictinus in cœnobio Norwicensi, circa a. 1410. Thomæ Arundelio Archiepiscopo Cantuariensi ob eruditionem gratissimus. Scripsit *ad Joannem Papam XXII. Epistolas XXVIII.* item *Epistolas natalitias.* Pitseus c. 754. Balæus Centur. X. 40.

RICHARDUS *de S. Germano*, Regis Siciliæ Secretarius seu Notarius a. 1243. Scripsit *Chronicon* satis amplum ab a. 1189 -- 1243. quod ex Codice vetusto Casinensi luce publica donavit Ferd. Ughellus Ital. Sacr. tom. III. p. 953. & rursum Muratorius tom. VII. pag. 963. Carusius Bibl. Sicula tom. II. parte I. Michaël del Giudice, Abbas Congreg. Casinensis Monteregali in Sicilia, habet ab a. 1166 - 1253. & una cum aliis Scriptoribus rerum Sicularum editum est, teste Jac. le Long in Bibl. Historica Galliæ p. 537. 752. & Giornale de' Letterati d' Italia tom. VI. p. 517. Idem facere voluit Antoninus de Amico: vide Fabricii Thesaurum literarium Italiæ p. 164.

RICHARDUS *de Grandisilva*, diœcesis Tholosanæ, monachus Cisterciensis, scripsit carminice *Laudes Claravallensis*

cœnobii, quæ leguntur, sed ἀνωνύμως, ad calcem Operum Bernardi. Vid supra tom. I. 617. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 287.

RICHARDUS *Grantabrigiensis*, vid. *Legrocastrensis*.

RICHARDUS *Grasdale*, Anglus, Oxoniæ Theologiæ dedit operam, ejusque Magister factus unus ex duodecim illis fuit, qui Hussitis opponebantur. Vixit a. 1420. scripsit *de ætatibus mundi, de Regnis & Civitatibus, de præliis famosis, de dilatatione fidei, Carmina*. Balæus Centur. VII. 71. Pitseus c. 775. Adde Bzovium ad a. 1422. p. 631.

RICHARDUS *Greokeladensis*, vid. supra *Crickeladensis*.

RICHARDUS *Grimcastrius*, Historicus Anglus, Ducangio notus, mihi non item.

RICHARDUS, *Hagustaldensis* monasterii (vulgo *Hexham* in Northumbria) primum monachus, deinde Prior, suos Theologiam & Philosophiam docuit, mortuus circa a. 1192. Scripsit *de Statu & Episcopis Hagustaldensis Ecclesiæ*, quod Opus exhibent S. R. Anglicarum Twysdeni p. 285. Porro *de gestis Regis Stephani & de bello Standardii*: ibid. p. 309. sub nomine Joannis Prioris Hagustaldensis. Reliqua *de gestis Henrici II. & Chronicon parvum ab Adamo usque ad*

Henri-

Henricum Imperatorem, nondum prodierunt. Balæus Cent. III. 32. Pitſeus c.262. Caveus p. 597. Voſſius, Oudinus.

RICHARDUS *Hampolus*, de quo jam ſupra egit Fabricius noſter libro VIII. pag. 553. Hic pauca quædam addo. Hampolum monaſterium monialium quatuor milliaribus ab oppido Duncaſtro in agro Eboracenſi ſitum, ubi vitam eremiticam egit. Theologiæ Doctor fuit; ob mundi vero perverſitatem eremum petiit. Opuſcula ejus edita ſunt a Jo. Fabro, Hailbrunnenſi, Ord. Prædicatorum, Colon. 1536. fol.

Totum Pſalterium in linguam Anglicam convertiſſe dicitur, ait Pitſeus; *transtulit*, ait Balæus. Clare autem probat Henr. Wharton, ex teſtimonio Auctoris Speculi B. Virginis, qui in Prologo ſic ſcribit: *Paucos admodum Pſalmos translatos dedi; ideo quod vobis præſto ſint ex Richardi Hampoli verſione, aut ex Bibliis Anglicis; modo licentiam eorum legendorum habeatis.* Vide Auctarium ejus ad Jac. Uſſerii Hiſtoriam dogmaticam de Scripturis & Sacris Vernaculis p. 428. Exſtat autem MS. in Bibl. Vaticana teſte Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 46. Inde quoque illud probabile eſt, quod *Stimulum conſcientiæ* metris Anglicis edidit.

Evolve præterea Henr. Whartonum in Append. ad Caveum p. 26. Phil. Elssium in Encomiastico Augustiniano pag. 602. Gandolfum de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 309.

RICHARDUS, *Hortensis* monachus, Hispanus, Ordinis Cisterciensis, scripsit carmine *Vitam S. Martini, vulgo Sancti Sacerdotis, ex Abbate Hortensi Episcopi Seguntini*, quam edidit Chrysostomus Henriquez in Fasciculo Sanctorum Ordinis Cisterciensis lib. I. distinct. 7. cap. 8. Adde Angeli Manrique Annal. Cisterc. tom. II. a. 1164. cap. 8. ubi multa ex hac vita refert. Scripsit quoque *Vitam Roderici Archiepiscopi Toletani* & fortasse aliorum virorum illustrium: nam imagini pictæ illius in presbyterio Ecclesiæ Hortensis positæ inscriptum legitur: *Ricardus monachus sanctorum historicus monachorum.* Vide Caroli de Visch Biblioth. Cisterc. p. 287. Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. tom. II. p. 271.

RICHARDUS *Kedermister*, Anglus, Abbas Winchelcombensis sec. X . *Registrum cœnobii Winchelcombensis* incredibili labore contexuit, opus longe desideratissimum, sed quod in incendio Londinensi periit. Thomas Hearne præf. ad Chronicon Joannis Glastoniensis §. 6.

RICHAR-

RICHARDUS *Kendallus*, Grammaticus Anglus, qui omnem ætatem formandis pueris consumsit, claruit circa a. 1431. Scripsit *de legibus constructionum, de verborum ornatu, de componendis epistolis, de dictamine prosaico & metrico, Æquivocorum exempla, Versus & Rhythmos.* Balæus Cent. VII. 78. Pitseus c. 803.

RICHARDUS *Killington*, vide *Chillington.*

RICHARDUS *Lavingham*, Suffolcensis, in monasterio Gippeswicensi a puero educatus, inde ibidem monachus Ordinis Carmelitici, Oxoniæ literis incubuit, ibidemque Doct. & Professor Theologiæ, mortuus in ipso ætatis flore a. 1381. Scripsit perquam multa, ex quibus notatu digniora adferimus: *Determinationes nobiles Oxoniæ & Londini publice lectæ pro libro Revelationum S. Brigittæ, Historia trium Magorum, de origine Carmelitici ordinis, Compendium Gualteri Reclusi, Determinationes contra Lolhardos & Wicleffistas, contra Joannem Purveum, in Ethicam Aristotelis, de distantia planetarum, Summulæ Logicales, de fallaciis &c.* Vide Balæum Centur. VII. 1. Lelandum c. 459. Pitseum c. 666. Trithemium de Scriptoribus Ord. Carmelit. p. 73.

RICHARDUS *de S. Laurentio*, Pœnitentiarius Rothomagensis, scripsit librum *de origine ac viris illustribus Ordinis Cisterciensis.*

ciensis. Exstat MS. in Flinensi virginum apud Duacum monasterio, Leodici apud S. Jacobum, Bruxellis in Rubra Valle, & alibi. Porro nomen *Richardi de S. Laurentio* præfert solus codex Flinensis, alii vero codices, quotquot hactenus vidi, auctoris nomen non exprimunt. Hæc Ant. Sanderus in Bibl. Belgica manuscripta p. 27. Alius illius liber *de Virtutibus* in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste eodem Sandero p. 117.

Libri XII. *de Laudibus B. Mariæ* prodierunt Duaci 1525. apud Jo. Bogardum. Hunc librum falso adjudicavit Petrus Jamnius Alberto M. qui eundem inter ejus opera 1651. Lugd. collocavit. Conf. Theoph. Raynaudus in Nomenclatore Mariano. Hæc Olearius II. p. 129. longe plura vero Oudinus tomo III. p. 158.

RICHARDUS *Ledredus*, Minorita Londinensis, a Joanne XXII. creatus Episcopus Ossoriensis, obiit a. 1360. Scripsit *Epistolas ad Pontifices*, *Hymnos* diebus festis in Ecclesia sua decantandos. Waræus de scriptor. Hiberniæ part. 2. p. 124. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum pag. 305.

RICHARDUS *Legrocastrensis* (h. e. Leicestriensis) vide infra *Wetherset*.

RICHARDUS *de Lonato*, Brixiensis, Ord. Prædicatorum circa a. 1456. in Lombardia Phi-

Philoſophiam & Theologiam docuit. Scripſit *de virtutibus, de habitibus, de interpretandis Hebraicis Veteris T ſtamenti vocabulis.* Leon. Cozzando Libraria Breſciana p. 293. Eadem Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum tom. I. p. 574. qui vero a. 1330. vixiſſe adſerit.

RICHARDUS, Canonicus *Londinenſis*, vide ſupra *Richardus Canonicus.*

RICHARDUS *Magnus*, e Cancellario Lincolnienſi Archiepiſcopus Cantuarienſis, obiit Roma redux a. 1231. Scripſit *de temporibus ordinandorum, de Clericis conjugatis, de celebratione Miſſarum, de Simonia, de pœnitentiis & remiſſionibus, de fide & legibus, de univerſo corporali & ſpirituali.* Pitſeus c. 331. qui & ſuum de AEp. Cantabrigienſibus Catalogum allegat.

RICHARDUS *Maideſton*, vel *Maidſton*, a patria, quod oppidum diœceſis Roffenſis in Cantia eſt, ita dictus, Oxonii in Collegio Mertonenſi literis incubuit, poſt Carmelita cœnobii Ailesfordenſis, tandem Theologiæ Doctor Oxonienſis, obiit a. 1396. viris ſummis, Joanni præcipue, Lancaſtriæ Duci, valde gratus. Scripſit *in canticum Moſis, in Canticum Canticorum, in ſeptem Pſalmos, Anglice, Compendium Divi Auguſtini, Precationes metricas, Sermones, de ſacerdotali functione, ſuper Magiſtrum ſententiarum, Determinationes*

contra Joannem Afhwarby, contra Lolhardos & Wicleffitas, Conciones in Annulum Philofophicum Jo. Avonii, fuper concordia Regis Richardi & civium Londinenfium, carm. Vide Trithemium de fcript. Ecclef. c.667. & de fcript. Carmeliticis p.73.b. Lelandum c.747. p.17.18. Balæum Cent. VI.86. Pitfeum c.715. Lyferi hift. Poëtarum medii ævi p. 1152. Noftrum fupra libro XII.

RICHARDUS *Malumbra*, vel *Malumbris*, Cremonenfis, Jacobi de Arena difcipulus, vixit a. 1310. fuit in Juridicis & Philofophicis non mediocriter verfatus. Scripfit *in Inftituta, Codicem, Digefta & Quæftiones varias.* Trithemius l.c. c.538. Fichardus de vitis JCtorum. Nic. Comneni Papadopoli Hift. Gymnafii Patavini lib. III. fect. I. c.2. Arifii Cremona literata tom. I. p.155. De alio cognomine Sec. XII. idem agit p.68.

RICHARDUS *Medicus*, vide fupra *Anglicus.*

RICHARDUS *de Media villa, Mediotunenfis*, Anglice *Middleton*, Anglus, Ord. S. Francifci, Oxoniæ & Parifiis Philofophiæ, Jurisprudentiæ & Theologiæ Scholafticæ operam dedit, poftea Doctor Theologus Oxonienfis Doctoris *folidi, copiofi, fundatiffimi & authorati* cognomen fortitus eft. Obiit circa a. 1300. Scripfit

Scripsit *Quæstiones in Magistrum Sententiarum*, quæ cum *Quodlibetis Theologicis LXXX.* prodierunt Venet. 1509. 1589. Brixiæ 1591. *In quartum Sententiarum* singulatim, Paris. typis Jo. Klein, Alemanni, 1504. 4. & Venet. sine anno, folio. *Super Evangelia & Epistolas Pauli de ordine judiciorum, de conceptione B. Virginis, in regulam S. Francisci, contra Petrum Joannis.* Evolve Lelandum c. 304. Balæum Centur. IV. 77. Pitseum c. 433. Caveum p. 614. Waddingum de scriptoribus Ord. Minorum p. 305. 306. Willot Athenas sodalitii Franciscani p. 314.

RICHARDUS *Melchesham*, Anglus, monachus Cisterciensis in cœnobio Bellensi, vel Belliloci, seculo incerto, dedit *Sermones*. Pitseus App. Cent. III. 88. Balæus Cent. XII. 29. Car. de Visch Bibl. Cisterciensis p. 287.

RICHARDUS *Midleton*, vide *de Media villa*.

RICHARDUS *de Monte Crucis*, vide *Ricoldus*.

RICHARDUS *Hannibaldensis de Molaria*, Abbas Casinensis & Cardinalis S. Angeli a Gregorio IX. creatus a. 1240. Obiit Lugduni in Concilio generali a. 1274. Scripsit *Expositionem super Regulam S. Benedicti*. Placidus in Supplem. de viris illustr. Cassinensibus c. 1. cum annot. Jo. Bapt. Mari.

RICHARDUS *Montis Corvini* in Apulia Episcopus a. 1127. creatus, scripsit *Vitam S. Alberti*, decessoris sui, quam luculentiore stilo expolivit Alexander Gerardinus, Vulturariæ & Montis-corvini antistes, editam in Actis Sanctorum tom. I. Aprilis p. 434. Ughellus tom. VIII. ipsum a. 1037. vixisse dicit.

RICHARDUS *Northalis*, Londinensis, Carmelita, in Ossoriensem Episcopum sacratus a. 1387. annis 1391 & 1394. a Richardo II. ad Bonifacium IX. missus est legatus. Fuit etiam ad tempus Hiberniæ Cancellarius. Post annos novem Ossorii exactos Dublinium translatus ibi paullo post obiit a. 1397. 20 Julii. Scripsit *Sermones & ad Ecclesiarum parochos lib. I.* Hæc Waræus de scriptor. Hiberniæ lib. 2. pag. 127. Adde Balæum Centur. VII. 6. Pitseum c. 718.

RICHARDUS *Northumbrius*, vide supra *Hagustaldensis*.

RICHARDUS *Nottingham*, Anglus, Theologiæ Doctor & Professor, aliquando etiam Cancellarius Oxoniensis, vixit a. 1320. Scripsit *in quatuor Evangelia, Epistolas Pauli, Magistrum Sententiarum, Conclusiones ordinarias, contra errores Pelagii*. Pitseus c. 480.

RICHARDUS *Oliphant*, Scotus, Patavii Medicinæ operam dedit, in patriam vero redux

redux Aberdonæ Carmelitarum religionem suscepit, tandem Professor Theologiæ circa a. 1363. Scripsit *Lecturas Scholasticas & Commentaria Sacra*, Venetiis apud Junctas impressa: *de Conciliis œcumenicis.* Dempsteri Hist. Eccl. Scotorum XIV. p. 512. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 425. 426.

RICHARDUS *Pampolitanus*, vide libro VIII. p. 553. & *Rich. Hampolus.*

RICHARDUS *de Paphiis*, scripsit *Artem Dictaminis*, qui liber MS. est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 57. Fortasse est *de Pisis*, cui idem labor tribuitur in Codice S. Victoris Parisiensis. ibid. p. 1374.

RICHARDUS *Parisiensis*, artium Magister, edidit *Tractatum de febribus*, Venet. 1514. fol. cum Galeatii & Marsilii de S. Sophia tractatibus. Gesnerus.

RICHARDUS *Petronus*, vide infra *Senensis.*

RICHARDUS *Phisaja*, nomen corruptum Rich. Fizacrii, quod Pitseum c. 381. decepit, ut ex uno duos faceret. Vide supra.

RICHARDUS *Pictaviensis*, vide supra *Cluniacensis.*

RICHARDUS *Pluto*, monachus Benedictinus in cœnobio Cantuariensi circa a. 1181. Scripsit *Ecclesiasticam Anglorum Historiam, Carmen, unde malum? de inquisitione boni, de gradibus virtutum, de virginitate, de*

bono

bono mortis, de arte Ironica, in Icones Apostolorum, de loco & tempore, super opere Philonis. Lelandus c. 212. Balæus Cent. III. 16. Pitseus c. 249. Lyseri hist. Poëtarum p. 440.

RICHARDUS *Porlondus*, Norfolcensis, Ordinis S. Francisci in Cœnobio Norwicensi, Theologiæ Doctor, ætate incerta. Scripsit *Sermones & de Passione Christi.* Pitseus Append. Cent. III. 90. Balæus Cent. XI. 68. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 306.

RICHARDUS *Præmonstratensis* monachus & Abbas, Anglus, sub a. 1190. Scripsit *de Canone Missæ, Quæstiones de Sacramento Altaris, de computo Ecclesiastico, de vita S. Ursulæ.* Carmen *de mysteriis sacrorum*, quod incipit: *Scribere proposui quæ mystica;* in Bibliothecis Patrum & alibi Hildeberto Cenomanensi tribuitur, de qua re agit Polyc. Lyserus in Hist. Poëtarum medii ævi p. 386. De Richardo nostro autem confer Balæum Centur. III. 34. Pitseum c. 263. Oudinum tomo II. p. 1521.

RICHARDUS Abbas de *Pratellis* Ord. S. Benedicti in Normannia, circa a. 1230. Scripsit *in librum Josuæ, Judicum, Ruth, Canticum, Sapientiæ &c.* Gesnerus, Balæus Cent. XIII. 26. *In Genesin & Exodum* MS. in Bibl. S. Germani & Pratellensi. Bern. de Montf. Bibl. Bibl. MSS. p. 1134. 1267.

1267. Plura ex Catalogis MSS. Angliæ Oudinus tomo III. p. 157.

RICHARDUS *Radulphi*, vide *Fitzralph*.

RICHARDUS *Remensis* a. 1270. Scripsit *Sermones de tempore & sanctis*. Trithemius de Scriptor. Eccles. c. 488. qui eum cum Possevino Archiepiscopum Remensem facit, de quo vero dubitat Waddingus in Annal. Ord. Minorum ad a. 1278. n. 31. & de scriptoribus illius ordinis p. 306.

RICHARDUS *Ringstedus*, vide infra *Thomas Ringstedus*.

RICHARDUS *de Rivo*, Brabantus Ord. Prædicatorum in domo Bruxellensi, Coloniæ studuit, ibique Magister Theologiæ a. 1384. promotus, post biennium domus suæ nativæ Prior factus est. Scripsit *in libros Sententiarum*. Jac. Quetif de Scriptor. Ord. Prædicatorum tom. I. p. 869. Fortasse idem est cum *Richardo Ruys*, de quo mox.

RICHARDUS *Rollus*, vide *Hampolus*.

RICHARDUS *Roso*, *Roseum* vocat Sixtus Senensis, Anglus, in cœnobio Norvicensi Carmelitanus, Oxoniensis Academiæ Doctor Theologus, & tandem in monasterio suo Prior, obiit a. 1420. 16 Dec. Scripsit *in Genesin*, *Exodum*, *Leviticum*, *Ecclesiasticum*, *Epistolam ad Titum*, *Sermones per annum*, *Lecturas Theologiæ*, *de naturis animalium*. Pitseus c. 772.

RI-

RICHARDUS *Rufus*, Cornubiensis, Ord. Minorum, Theologiæ Doctor & Professor Parisinus a. 1270. Scripsit *in libros Sententiarum.* Lelandus c. 264. Pitseus c. 380. Balæus Cent. XIII. 80. Bulæus tom. III. pag. 708. Waddingus pag. 306.

RICHARDUS *Ruys*, Ord. S. Francisci, Theologus Anglus. Scripsit *super Magistrum Sententiarum.* De ætate non liquet. Pitseus in Append. Cent. III. 92. Balæus Cent. XII. 17. Waddingus l. c.

RICHARDUS, *Sacrista*, vid. supra *Richardus de Aldwerd.*

RICHARDUS *de Saliceto*, JCtus, patria Bononiensis, Jura docuit Patavii, a. 1350. splendidam Legationem ad Florentinos suscepit. Scripsit *Lecturas super Codicem & Digestum Vetus, Consilia, Quæstiones. Consilium* ejus *in materia solutionis talearum* habetur in Consiliis Alberti Bruni. Gesnerus. Adde Panzirollum de claris Legum interpretibus II. 76. Bumaldi Minerval Bononiense p. 204. Orlandi Notitia Scriptor. Bononiensium p. 241.

RICHARDUS *Sbrulius*, Eques (non Foroliviensis, ut quidam tradunt perperam, sed) Forojuliensis, quippe cui patria Utinum fuit, pater Nicolaus, frater Stephanus, quibus carmina inscripsit. Testatur hoc Christophorus Scheur-

Scheurlus in præfatione Cleomachiæ Sbrulii noſtri præfixa: *Patria tibi non eſt Forumjulii, ſed Saxonia; non Utinum, ſed Wittenberga.* Secutus primo eſt aulam Maximiliani Imp. a quo, quum Sfortiadum laudem carmine panegyrico caneret, non paucis nummis aureis donatus,* & in comitiis Conſtantienſibus Friderico III. cognomine Sapienti, Electori Saxoniæ, commendatus eſt, qui Sbrulium noſtrum inter ſuos recepit, & primum itineris comitem adſcivit, quod ipſe docet in Cleomachia laudata:

Te primum Svevis dominum delegimus oris; &

Te duce Germanas peragravit Sbrulius oras,
Et Germanorum tendit in ora virum.

Elector laudatus ipſum a. 1508. bonas literas in Academia nova Wittebergenſi docere juſſit. Ætate fere adoleſcentem tunc fuiſſe docet Andreas Meinhardi in Dialogo illuſtratæ ac auguſtiſſimæ urbis Albiorenæ, qui libellus admodum eſt rarus. Quum autem a. 1510. Lipſia eo veniret Herm. Buſchius, lis inter eos coorta eſt, quia Buſchius Poëtas antiquos explicaret, & auditorium frequentius

* Leichius de Originibus Typographiæ Lipſienſis pag. 14.

tius haberet, Sbrulius vero tantum carmina Mantuani proponeret, quare Buschius Lipsiam rediit. Hamelmannus in vita Buschii p. 295. Queritur postea ad Electorem de invidia & inopia:

Cur promissa mihi, Dux jucundissime, vestis
Non reddatur adhuc, cogito nocte, die.

Queritur, quod *loculus nummis, terga calore vacent.* Hinc Wittenbergam, sed nescio quo anno, reliquit.

A. 1522. Freibergæ Misnicæ juventutem in bonis literis erudivit. Molleri Theatr. Fribergense part. I. p. 291. Inde rursum secutus est aulam Maximiliani Imp. quem laudat in Epigrammate de duobus Maximilianis, Divo Cæsare & Sevenbergensi, Oratore Cæsareo:

Ingenium Cæsar mihi Maxmilianus alebat:
Orator genium Maxmilianus alit.
Optimus ille mihi princeps erat, & pater unus:
Hic est nunc studiis aura benigna meis.

Reliqua ipsius ignoro. Scripta perennant sequentia:

1. *Panegyricus ad Fridericum Ducem Saxoniæ.* Editus est primo separatim a. 1507. 4. postea cum Christophori Scheurlii Oratione in laudem Germaniæ ac Ducum Saxoniæ, Lipſ. 1508. 4.

2. *In*

2. *In Maximiliani Cæs. Aug. excessum Nænia* laudatur a Gesnero.

3. *Elegia in laudem Fribergæ*, a. 1522. &

4. Altera, *de mira potentia naturæ in rebus subterraneis procreandis:* excusæ sunt Lips. 1587. 4. cum Jo. Boceri Fribergo.

5. Librum *Theurdanck* carmine Latino reddidit, cujus exemplum est in Bibl. Vindobonensi, teste Lambecio II. 8. p. 986.

6. *Epigramma* de Udalrico Zasio, JCto, exstat in Melch. Adami Vitis JCtorum p. 18. al. 39.

7. *Moduli aliquot*, qui de laudibus Caroli V. Imper. & Ferdinandi fratris agunt. Augustæ apud Joannem Erphordianum 1519. 3. Idus Novembris. Inscripti sunt Maximiliano Sevenbergensi, qui Caroli V. Orator fuit.

8. *Carmen ad Theodericum Blochium*, Rectorem Acad. Wittebergensis a. 1508. creatum, exstat in hujus Collectaneis Poëticis tom. III. Script. Brunsvicensium Leibnitii p. 682.

9. *Ad Divum Fridericum Principem, Saxoniæ Ducem, Misniæ Marchionem, Turingiæ Comitem, Sacri Imperii Electorem & Gubernatorem &c. unicum Musarum columen, decus atque præsidium. Ricardi Sbrulii, Equitis Forojuliensis, Libera-*

Liberalium Artium Doctoris ac Professoris in Academia Wittenburgensi Cleomachiæ Liber primus. 4. pl. 9. sub finem hæc leguntur:

Hunc anno decimo Gronenbergensis alumnus
Wittenburgensi pressit in urbe librum.

10. *Panegyricus in laudem Sfortiadum*, nescio an editus.

Ad ipsum data est *Epistola Erasmi* 13. Nov. 1520. tom. III. Opp. pag. 593. cujus ultima verba sunt: *Omnibus his precor, ut res optime succedat, sed tibi cumprimis, Sbruli candidissime, quem utinam Cæsaris nostri benignitas inauret.*

RICHARDUS *Scropus*, Anglus, claris parentibus ortus, Cantabrigiæ literis incubuit, ibi Artium Magister & Jurium Doctor creatus. Itinera deinde in Galliam & Italiam suscepit, Avenione vero & Romæ Advocatum pauperum egit in Curia Romani Pontificis. Demum constitutus Episcopus Lichfeldensis & Archiepiscopus Eboracensis, cum nova contra Regem machinaretur, capite plexus est d. 8. Jun. 1405. Ejus nota sunt hæc: *Super Epistolas Missarum quotidianas, Invectiva in Regem, Oratio ante mortem.* Balæus Centur. VII. 36. Pitseus c. 737. Clementis Maydestone Historia de martyrio nostri exstat tom II.

Angliæ

Angliæ Sacræ Whartoni p. 369. *Articuli* vero *adversus Henricum IV. Angliæ Regem* (Balæi fortassis *Invectiva*) ibidem pag. 362.

RICHARDUS *Petronus*, *Senensis*, Utriusque Juris Doctor, Eccl. Romanæ Vice-Cancellarius, & Diaconus Cardinalis titulo S. Eustachii, vixit a. 1300. & fuit tertius eorum, qui jussu Bonifacii VIII. *Sextum Decretalium* compilarunt, cujus nomen in principio ejus voluminis expressum est. Fertur nonnulla alia in jure scripsisse. Hæc Trithemius de Script. Eccles. c. 514. Oldoini Athenæum Romanum pag. 580. Possevinus tomo II. Apparatus p. 325.

RICHARDUS *Senoniensis*, vid. RICHERIUS.

RICHARDUS *Snetisham*,* Anglus, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, tandem Academiæ Cancellarius a. 1420. Scripsit *contra quosdam Articulos Wicleffi, Lecturam Theologiæ, Abbreviationes Coutoni*, & *ad quædam dubia*. Pitseus c. 776.

RICHARDUS *Southwellus*, Anglus, scripsit *de rebus Anglicanis Chronica*. Ætas non est nota. Idem Append. Centur. III. 94.

RICHARDUS *de Stavenesby*, corrupte ab aliis *Stravanellius* vel *Estravaneli* dictus,

Q 2 Anglus,

* *Suetisham* vocatur, nescio an satis recte, in Catalogo MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 31.

Anglus, Ord. Prædicatorum, circa a. 1262. Scripsit una cum Hugone de Croyndonio *Maximas Concordantias*, quæ *Anglicanæ* dicuntur. Plura Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 209 Altamura p. 101.

RICHARDUS *Stradlejus*, in finibus Walliæ natus, monachus Cisterciensis Herefordiæ circa a. 1336. Scripsit *in Evangelia, in Orationem Dominicam, in quosdam Sacræ Scripturæ textus & Homiliarium.* Lelandus c. 336. Balæus Centur. V. 30 Pitseus c. 510. Car. de Visch Bibl. Scriptor. Ord. Cisterciensis p. 488.

RICHARDUS *Syracusanus*, Anglus, Theologiæ Doctor, ab Henrico II. filiæ Johannæ Guilielmo Siciliæ Regi nuptæ comes missus, ad Episcopatum Syracusanum evectus fuit circa a. 1181. Scripsit *Epistolarum lib. I.* Radulphus de Diceto, & ex eo Pitseus c. 246.

RICHARDUS *Talbotus*, nobilissima ortus prosapia, Archiepiscopus Dubliniensis consecratus est a. 1417. ubi per 32. annos præfuit, obiit d. 15. Aug. 1449. Exstat ejus *liber adversus Jacobum Comitem Ormoniæ*, quo ostendit abusus regiminis ejus, dum Hiberniæ esset Locumtenens. Waræus de Scriptor. Hiberniæ lib. II. p. 131.

RICHARDUS *Tenettus*, vid. *Cunetius*.

RI-

RICHARDUS *Tetfordiensis*, monachus Anglus, ætatis incertæ, scripsit *Tractatum de modo prædicandi.* Pitseus Append. Centur. III. 95.

RICHARDUS *Teutonicus*, vid. supra *Richardus de Lonato.*

RICHARDUS *Theologus*, vid. infra *de S. Victore.*

RICHARDUS *Vageniacensis*, vid. *Maideston.*

RICHARDUS *de S. Victore*, natione Scotus, Canonicus Regularis S. Victoris prope muros Parisienses, ac demum per novennium Prior, S. Bernardi & Hugonis de S. Victore familiaris, obiit a. 1173. Vitam ipsius ex scriniis chartarum & manuscriptis Codicibus depromsit F. Johannes a Tholosa, Canonicus S. Victoris, & editioni Rotomagensi præfixit: qui & plures Auctores memorat, hujus Richardi mentionem facientes. Adde Georgium Mackenzie de Scotis eruditis vol. I. p. 147.

Opera ejus prodierunt Lutetiæ Parisiorum, studio Canonicorum S. Victoris, 1518. Lugd. 1534. Venet. 1592. Colon. 1621. ac tandem Rotomagi, studio eorundem Canonicorum, 1650. fol. Nos ex hac editione, quæ uno tomo (non duobus, ut Caveus ait) sed duabus partibus constat, opera Richardi paginis adjectis recensebimus.

Parte I.

De exterminatione mali, & promotione boni, p. 1.

De ſtatu interioris hominis, Tractatus III. p. 23.

De eruditione hominis interioris, libri III. p. 46.

De præparatione animi ad contemplationem liber, dictus Benjamin Minor, p. 114. Prodiit, teſte Caveo, ſub titulo libri *de XII. Patriarchis*, vel *de contemplatione minori*, ſed ſine loci nomine, 1494. 8. *de arca myſtica* vocat Jo. Gerſon de libris legendis a Monacho, tom. II. p. 709. & tomo III. p. 434.

De gratia contemplationis libri V. Opus Benjamin major nuncupatum, p. 147.

Nonnullæ Allegoriæ Tabernaculi fœderis, cum recapitulatione breviſſima contentorum in Opere de gratia contemplationis, p. 211.

De Trinitate libri VI. pag. 216. cum Comment. Jac. Fabri, Pariſ. per Henr. Stephanum, 1510. 4.

De tribus appropriatis Perſonis in Trinitate, p. 270.

De verbo incarnato, p. 272.

De Emmanuele libri II. p. 280.

Tractatus Exceptionum, qui continet originem & diſcretionem artium, ſitumque terrarum, & ſummam hiſtoriarum, lib. IV. p. 313.

p. 313. Hunc librum Scoti esse negat Bellarminus de Scriptor. Eccl. p. 231. quia lib. I. c. 24. (non 4. ut Jo. a Tholosa citat) ait, suo tempore *Joannem Scotum esse Theologum:* hoc vero neque de Joanne Scoto Erigena, neque de Joanne Duns posse intelligi. Jo a Tholosa mendum librarii putat, qui fortasse Petrum Lombardum scribere debebat. Sed necesse non est, nos eo confugere. Nam primum hoc clarum est, Vincentium Beluacensem in Speculo historiali XXVIII. 58. hoc scriptum nostri agnoscere. Deinde, quis hodie omnium illorum, qui *Joannis Scoti* nomine veniunt, notitiam tradere poterit? Fortasse aliquis hoc nomine fuit, qui Theologiam docuit, nihil autem scriptum reliquit.

Tractatus de potestate ligandi & solvendi, p. 328. Paris. apud Sim. Colinæum, 1534. 12.

De meditandis plagis, quæ circa finem mundi evenient, p. 337.

De judiciaria potestate in finali & universali judicio, p. 342.

De spiritu blasphemiæ, p. 346.

De gradibus charitatis, p. 349.

De quatuor gradibus violentæ charitatis, p. 355.

De gemino Paschate, p. 363.

Expli-

Explicatio aliquot passuum difficilium Apostoli, p. 581.

In Apocalypsin Joannis, libri VII. p. 589.

Scripsit etiam *Explanationis mysticæ in Danielem Librum unum*, cujus, indice Caveo, magnam partem compendio Allegoriarum in Danielem intexuit Godefridus Titelmannus.

Opusculum ejus *de clamore interiori*, & *Responsio quæstionum ad Bernhardum*, MSS. habentur in Bibliotheca Cygneensi.

Alia ejus Opera Inedita memorat Vincentius Beluacensis in Speculo historiali lib. XXVII.

RICHARDUS, Abbas *S. Vitoni* Virdunensis, mortuus a. 1406. Vitam ejus ex Codice MS. edidit Mabillonius sec. VI. Benedictino part. II. pag. 515. Scripsit *Vitam & miracula S. Vitoni Episcopi*, quorum particulam edidit Mabillonius l. c. p. 565. qui tamen Opus integrum habuit.

RICHARDUS *Vitus*, Historicus Anglus, quem Florentius Wigorniensis citat & sequitur. Vide supra lib. I. p. 267.

RICHARDUS *Ullerston*, Lancastrensis, Theologiæ Professor Oxoniensis circa a. C. 1408. Scripsit

1. *De Symbolo Ecclesiæ*, s. de articulis fidei, quod Opus Joannes Stanberius a. 1463. Commentario illustravit.

2. *Petitiones quoad reformationem Ecclesiæ militantis*, quem librum a. 1408. jussu Roberti Halam Cardinalis elaboravit, ut in Concilio generali exhiberetur. Prologum & excerpta ex illo dedit Henr. Wharton in Append. ad Caveum p. 74. 75. Integrum Opus edidit Herm. von der Hardt in Actis Concilii Constantiensis tom. I. p. 1115.

3. Reliqua sunt *Comment. in Psalterium, super Cantica Ecclesiæ, Defensorium dotationis Ecclesiæ* per Constantinum M. factæ, *Lectiones ordinariæ, de officio militari.*

Vide Lelandum c. 491. Balæum Centur. VII. 85. Pitseum c. 800. Whartonum l. c.

RICHARDUS *Walingford*, Anglus, ex oppido Walingford ad Tamesin, patre fabro ferrario, natus, Oxoniæ in Collegio Mertonensi literis incubuit, postea monachus & tandem Abbas Benedictinus in cœnobio S. Albani, Mathematicus insignis, obiit a. 1326. Horologium in monasterio suo stupendo artificio elaboravit. Scripsit *Canones in Albion* (quomodo scil. horologium Albanense tractandum esset) *de judiciis Astronomicis, de finibus demonstrativis, de chorda & arcu, de diametris, de eclipsibus solis & lunæ, de rectangulo, Exafrenon, de rebus Arithmeticis, de computo.* Lelandus

landus c. 470. Balæus Centur. V. 19. Pitſeus c. 487.

RICHARDUS *Wetherſet*, Anglus, Academiæ Cantabrigienſis Cancellarius circa a. 1350. Scripſit *Summam ſacerdotalem ſeu Speculum Eccleſiaſticorum*, *de Sacramentis Eccleſiæ*, *Opus Homiliarum*, *de vitiis & virtutibus*, *de computo Mathematico*. Lelandus c.253. Balæus Cent.V.88. Pitſeus c. 565. *Wedringler* vocatur in Codice Bibl. Soc. Jeſu Lovanii, qui Opera illius continet, teſte Val. Andrea Bibl. Belgica MS. I. p. 32.

RICHARDUS *Wichingham*, Norfolcenſis, monachus Carmelitanus, Prior & Theologiæ Profeſſor in cœnobio Burnehamenſi, mort. Norvici a. 1381. Scripſit *in primum & ſecundum librum Magiſtri Sententiarum*, *Sermones CVI*. Pitſeus c. 667. Balæus Cent. XI. 17.

RICHARDUS *Wichius*, in oppido Wich vel Dortewich diœceſis Wigornienſis natus, Oxoniæ & Lutetiæ ſtudiis operam dedit, Bononiæ Jus Canonicum audivit & docuit, Aureliani Theologiam tractavit. Hinc primum Oxonienſis Academiæ, poſt Edmundi Archiepiſcopi Cantuarienſis Cancellarius, demum a. 1243. Epiſcopus Ciceſtrienſis conſtitutus eſt. Obiit a. 1252. Scripſit *Epiſtolas ad Innocentium IV.* & *de Eccle-*

ſiaſticis

ſiaſticis officiis. Nic. Trivetus ad a. 1252. Balæus IV. 14. Pitſeus c. 357. Bulæus tom. III. pag. 708. Car. de Viſch Bibl. Scriptorum Ord. Ciſtercienſis p. 288.

RICHARDUS *Wichius*, Baleo & Gesnero *Withus*, Wiclefi ſectator circa a. 1390. Scripſit *contra venerationes imaginum*, *Reſponſa ad XIV. articulos, Conciones vulgares*, & hoc nomine eum laudat Balæus VII. 10. Contra Pitſeus Append. Cent. III. 97. *Confeſſionem & retractationem hæreſeos Wicleffianæ* ſcripſiſſe tradit.

RICHARDUS *Wigornienſis*, cujus *Carmen in mortem Henrici I. Regis* eſt in Bibl. Regia Londinenſi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 628.

RICHARDUS *Wiltonus*, Anglus, Ordinis SS. Trinitatis Alumnus, ab Innocentio III. Archiepiſcopus Armachanus, & Primas Hiberniæ, a Gregorio IX. Presbyter Cardinalis titulo S. Stephani in monte Cœlio creatus, ſcripſit *de B. Mariæ virginis doloribus libros IV. de auxiliis divinæ gratiæ libros IV. in Magiſtrum Sententiarum libros V. contra hæreticos ſui ſeculi, de immortalitate animæ libr. I. Commentaria in Geneſin & Hieremiam, Quodlibetorum diſputatorum libros tres.* Obiit Londini a. 1339. Oldoini Athenæum Romanum p. 580.

RI-

RICHARDUS *Winchelsey*, Anglus, a patria ita dictus, Dominicanus, ab a. 1489. Episcopus Offoriensis in Hibernia, scripsit *Quæstionum opinabilium* s. Problematum *lib. I.* Balæus Centur. XII. 90. Pitseus Append. Cent. III. 98. Lelandus c. 539. Jac. Quetif de Script. Ord. Prædicatorum tom. I. p. 860.

RICHARDUS *Withfordus*, Ordinis S. Brigittæ monachus, in cœnobio Sionensi, non procul a Londino, Erasmo familiaris, circa a. 1520. E Latino in Anglicum sermonem convertit *Meditationes solitarias*, *Psalterium Jesu*, *Martyrologium Sanctorum* (Anglice editum est a. 1506.) *pro Oeconomo seu domus gubernatore libr. I.* Balæus Cent. IX. 15. Pitseus c. 920.

RICHARDUS Frater nescio cujus Ordinis. Scripsit *Carmina de Vita & Canonizatione Bernardi*, Abbatis Claravallensis, *de glorioso fine Bernardi*, *de fundatione Claraevallis*, *Salutationes ad Bernardum.* Felleri Catal. MS. Bibl. Paullinæ Lips. p. 311.

S. RICHARII *Centullensis* Tractatus *de constructione Ecclesiæ ejus loci* MS. exstat in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 81. Vita ejus in Biblioth. eadem & S. Germani: ibidem, p. 78. 1130. 1139.

RICHA-

RICHARIUS, monachus *Gemblacensis*, circa a. 950. Scripsit metrice *Vitam Erluini, primi Abbatis Gemblacensis*, quam jam sua ætate conqueritur Auctor de Gestis Abbatum Gemblacensium a Dacherio editus tomo II. Spicilegii pag. 759. *dissipatis & intercisis scedulis a memoria hominum deperiisse*. Idem tamen p. 760. unam ex eadem laciniam conservavit, quæ repetitur in Actis Sanctorum tom. VII. Maji p. 844.

RICHERIUS, Historicus Galliæ, a. 992. cujus meminit Trithemius in Chron. Hirsaugiensi tom. I. pag. 62. seque illo usum esse testatur: sed hodie nusquam comparet. Vide Hist. literariam Galliæ tom. VI. p. 503.

RICHERIUS Gallus, monachus & Abbas monasterii S. Martini juxta Metim, Congregationis Cluniacensis, scripsit *de Vita S. Martini, Episcopi Turonensis, lib. I.* Trithemius autem in Compendio habet Richerum monachum. Hæc Possevinus tom. II. Apparatus p. 328. Liber scriptus est carmine, & sic incipit:

Scripturus vitam bonitatem laude politam
Sancti Martini Pontificis Domini.

Exstat in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica manuscripta I. p. 123. it. in Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teste eodem II. p. 223.

RICHE-

RICHERIUS, monachus Senonienſis in monte Voſago, Tullenſis diœc. Ord. S. Benedicti, vixit circa a. 1250. & ſcripſit *Hiſtoriam Abbatiæ Senonienſis* editam a Luca Dacherio Spicil. tom. VIII. p. 271. edit. novæ tom. II. p. 603. Stilus ejus eſt rudis, ſed veritatis amans videtur. Ex illo *Vitam S. Gundelberti*, ex Epiſcopo Senonienſi Abbatis Vallis Galilææ in Voſago edidit Mabillonius Annal. Ord. Bened. tom. III. part. 2. p. 468.

RICHMONDENSIS regionis hiſtoriam tradit *Regiſtrum Honoris de Richmond, exhibens Terrarum & Villarum, quæ quondam fuerunt Edwini Comitis, infra Richmondſhire deſcriptionem, ex Libro Domesday in Theſauraria Domini Regis.* Londini, 1722. fol. de quo libro confer Acta Eruditorum 1726. p. 9.

RICHTRUDIS & Gisla, Anglicæ Sanctimoniales, ſcripſerunt *Conſolatorias Epiſtolas.* Vivebant a. 770. Hæc idem Poſſevinus t. II. p. 328.

Paulus RICIUS, non *Riccius*, ut vulgo vocant, Germanus, primum Judæus, poſt inter Chriſtianos Profeſſor Philoſophiæ Papienſis, (unde perperam Italum natione fecerunt) demum Archiater Maximiliani I. Imp. Vixit ſeculo XV. Scripta ejus nota ſunt ſequentia:

1. *Portæ lucis* (שערי אורה) R. Joſephi

phi Gecatilja ex parte in Latinum sermonem translatæ. Aug. Vind. 1516. 4. qui liber post in tomo Artis Cabbalisticæ recusus est p. 138.

2. *Opuscula varia*, Aug. Vind. 1515. 8. & fortasse etiam Papiæ 1510. 4. Contenta eorum exhibet Wolfius Bibl. Hebr. tom. III. pag. 917.

3. *Compendium Mischnæ Codicis Sanhedrin.* Aug. Vind. 1519. 4. & postea in Operibus a. 1541. excusis.

4. *Statera prudentum*, 1532. 8. agit de Mose, Lege, Christo & Evangelio.

5. *Collectio Operum variorum*, Aug. Vind. 1541. fol. quorum recensum exhibet Wolfius tom. I. pag. 966.* Primum locum occupat *liber de cœlesti Agricultura.* Totum Volumen illatum est in Scriptores Artis Cabbalisticæ.

6. Liber *de sacris imaginibus & earum cultu*, MS. in Bibl. Vaticana teste Bartoloccio.

7. *Oratio ad Magistratus populosque Germaniæ in Spirensi conventu* a. 1527. *habita*, de expeditione contra Turcas. Viennæ, 4.

8. *Meditatio in Psalmum* Beatus vir. *Concisa & arcana de modo orandi in nomine Tetragrammaton responsio.* Aug. Vind. 1519. 4.

9. *Na-*

* Adde Jo. Ludolphi Bünemanni Catalogum MSS. & librorum rariorum pag. 46.

9. *Naturalia & prophetica de Anima cœli, omni attentione digna adversus Eckium examina.* ibid. eod. 4.

Vide præter Rev. Wolfium, Colomesii Italiam Orientalem p. 17. Bælii Dictionarium, Reimmanni Introductionem ad Theol. Judaicam p. 411. 415.

Addo de eo judicium Erasmi in Epistola ad Richardum Bartholinum tom. III. Opp. p. 191. *Porro Paulus Ricius sic me proximo colloquio rapuit, ut mira quædam me sitis habeat, cum homine sæpius ac familiarius conferendi sermonem. Præter Hebrææ linguæ peritiam, quantum ille tenet Philosophiæ, quantum Theologiæ: tum quæ animi puritas, qui discendi ardor, qui docendi candor, quæ disputandi modestia? Mihi sane vir ille primo statim gustu placuit olim Papiæ; cum illic Philosophiam profiteretur: nunc propius intuito magis etiam placet. Is demum vere mihi videtur Israelitam agere, suoque cognomini pulchre respondere: cujus omnis voluptas, omnis cura, omne otium ac negotium, in divinis est literis. Dignus nimirum animus, cui otium contingat quam maxime honorificum.*

RICOBALDUS *Ferrariensis*, vide supra lib. VII. p. 155. ubi tamen Fabricius noster monere omisit, quod ea quæ ab Eccardo edita fuerant, auctiora & purgatiora

prodierint tom. IX. S. R. Italicarum Muratorii p. 97. Idem Muratorius tom. XX. p. 867. testatur se vidisse Codicem MS. *de origine urbium Italiæ, & ipsius Italiæ primo incolatu, per Ricobaldum Ferrariensem*, qui plura ex antiquissimis libris Ravennæ repertis se hausisse dicit. Sed fabulis innumeris scatere, ac proinde nullius pretii esse judicat Muratorius. Ejus quoque est *Compendium historiæ Romanæ & Descriptio Provinciarum orbis*, prior in Bibl. Cardinalis Ottoboni, posterior in Patavina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 187. 486.

RICOLDUS *de Montecrucis*, quem quidam *Accoldum* vocant, teste Fabricio supra lib. I. p. 8. alii etiam *Richardum*. *Ebronus Riccoldus* vocatur in Codice MS. Taurinensi, apud Montfauconium Bibl. Bibl. MSS. p. 1397. Patria fuit *Florentinus*, Ord. Prædicatorum, domus S. Mariæ novellæ ibidem alumnus, jussu summi Pontificis in terram Sanctam & alias orientales profectus est: obiisse dicitur a. 1309. Scripsit 1. *Itinerarium peregrinationis suæ*, cujus Codex Latinus est in Bibl. Moguntina, teste Val. Ferd. Gudeno in Sylloge Documentorum pag. 383. qui & quædam ejus specimina profert. Gallica autem versio Joannis le Long, Iprensis, monachi S. Bertini a. 1351. exstat Parisiis in Bibliotheca

theca Regia. 2. *Improbationem Alcorani*, quo titulo prodiit Hispali 1520. teste Julio Nigro p. 484. postea prodiit Venetiis 1609. 4. sub titulo: *Propugnaculum fidei.** Hanc Græce vertit Demetrius Cydonius, cujus versio MS. est in Bibl. Vaticana & Vindobonensi, teste Bern. de Montf. Bibl. Bibl. MSS. p. 12. 13. 549. 580. e græco latine vertit Bartholomæus Picenus de Montearduo, Rom. 1506. 4. Paris. per Henr. Stephanum 1509. 1511. 4. ibidem ap. Jodocum Badium 1514. Hispali 1520. Romæ 1606. 8. item in collectione Mahumeticorum Theodori Bibliandri tomo II. Memoratur quoque a Simlero & Caveo editio Jo. Oporini, quæ textum latinum & græcum exhibet, Basil. 1550. 3. *Epistolas ad Ecclesiam triumphantem*, 4. *Libellum ad nationes orientales, de discrimine inter Judæos, gentiles & Mahumetanos. Historia Saracenorum cum errorum refutatione* ipsi tribuitur in Codice Taurinensi superius memorato. Partem quoque Alcorani latine vertisse dicit Pocciantius, cujus vide Catalogum Scriptorum Florentinorum, p. 156. Jac. Quetif de Scriptoribus ordinis Prædicatorum tom. I. p. 504. Julium Nigrum de Scriptoribus Florentinis p. 483. Ambros. ab Altamura p. 86.

* Credo autem *Cribrationum Alcorani* titulum, quo Bibliander usus est, esse meliorem.

Oudinum tomo III. p. 571. Fabricii Bibl. Græcam Vol. VI. p. 691. Vol. X. p. 389.

RICOLPHUS *Coloniensis*, Ord. Prædicatorum sec. XIV. scripsit *super IV. libros Sententiarum*. Quetif. l. c. p. 641. Nescio an idem sit *Riculfus* Dominicanus, cujus liber *de irruptione in terram Sanctam per Sarracenos* MS. est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfauc. Bibl. Bibl. MSS. p. 74.

RICULFUS, Episcopus Suessionensis a. 889. scripsit *Constitutionem*, sive Canones Ecclesiasticos editos primum a Jo. Cordesio cum Opusculis Hincmari, Paris. 1615. pag. 685. deinde in Conciliis Labbei & Cossartii, in edit. vero Harduini tom. VI. p. 413.

RIDEVALLIS *Cantica*. Vide Nostrum supra lib. XIII. p. 322.

Nicolaus RIDOLFUS, Florentinus, sub finem Seculi XV. Scripsit *Historiam Florentinam*, quæ cum aliis ejus historiæ Scriptoribus nuper admodum promissa est,* sed huc usque nondum prodiit.

RIFERIUS, vel RIFFERIUS, decimus quartus majoris Cartusiæ Prior, & Ordinis Generalis a. 1258. constitutus, obiit a. 1267. Scripsit *Consuetudines sui ordinis*, quæ nunc *Antiqua statuta* nuncupantur. Oudinus tomo III. p. 251. illa Basileæ 1510. (nam numerus 1210. lapsus est typographi) impressa esse testatur. Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 272. Car. Jos. Morotii Thea-

* *Göttingische gelehrte Zeitung* 1742. p. 162.

Theatrum Chronol. Ord. Cartusiani pag. 23.

RIGAUDUS, Ord. Præd. sec. XIII. scripsit *in libros Sententiarum*. Quetif l. c. p. 475.

Odo RIGAUDUS vel RIGALDUS, aliis quoque *Reginaldus*, ex Ordinis Minorum Fratre & Doctore Parisino Archiepiscopus Rotomagensis, mort. a. 1275. Scripsit *Sermones de tempore* seu *Regulam vivendi*, *Commentarios in quatuor libros Mosis*, *Psalmos & Evangelia*, it. *in quatuor libros Sententiarum*; sed nihil horum editum est. Sunt qui illum *Raymundum Rigaudum* vocant, sed perperam. Alii quoque a Bonifacio VIII. Cardinalem Episcopum Portuensem & S. Rufinæ, nec non Magistrum S. Palatii constitutum esse ajunt, sed sine sufficienti fundamento. Vide Willot Athenas sodalitii Franciscani p. 314. Possevinum tomo II. Apparatus pag. 317. Oldoini Athenæum Romanum p. 578. ante omnes vero Oudinum tomo III. p. 449.

RIGORDUS, alii *Rigoldum* & *Rigotum* scribunt, Medicus Philippi Augusti, Regis Galliæ, & monachus S. Dionysii, claruit a. 1220. Scripsit *Vitam Philippi Augusti*, cujus rebus omnibus interfuit, ab a. 1224 - 1227. & Ludovico filio dedicavit. Editus est a P. Pithœo una cum Guilielmo Britone, Francof. 1596. fol. repetitus tom. V. rerum Francica-

rum, quem Franc. du Chesne adjecit. Quædam illi addita & ex Guilielmo Britone assuta credit Rob. Quatremarius in Recensione Paradoxorum contra Launojum p. 123. Ipse quoque Launojus in Examine Privilegii S. Germani tom. II. Opp. part. I. p. 251. observat, ipsum quædam ad veritatem historicam spectantia studio prætermisisse. In quo tamen excusari potest, quia non omnia singularia suo tempore in aula gesta rescire potuit, neque etiam, si scivit, in scribendo semper meminisse. Ad Codices manu exaratos Rigordi provocat, eumque ex illis subinde emendat Hieron. Bignonius ad Formulas veteres: vide pag. 594. Codex emendatior, quam in editis, adest in Bibl. Vaticana. Bernard. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 35.

Rigordo nostro usum Guilielmum Britonem docet Fabricius noster supra tomo II. p. 771. 772.

RILINDIS, Abbatissa Bergensis in Episcopatu Eistadiano, vixit circa a. 1095. Ejus *Versus ad Sorores Altitonenses* memorat Daumius in præfatione ad Hieronymum Græcum de Baptismo; sed non addit, ubi editi sint.

RIMICIUS, Scriptor Italus seculo XV. qui *Vitam Æsopi ejusque Fabulas* e Græco in

in Latinum transtulit, Parmæ 1487. teste Maittairio. Postea vero liber sæpius & in variis linguis recusus est.

RINGERIUS, vid. supra RANGERIUS.

Alemannus RINUCCINUS, Florentinus, seculo XV. *Philostratum de vita Apollonii* Latine vertit, Lutetiæ apud Guil. Cavellat. 1555. 12. impressam. Adversarium propterea nactus est Phil. Beroaldum, defensorem Gibertum Longolium. Vide Siberum de illustribus Alemannis p. 132. 133.

Joannes de RIPA, nescio quis, scripsit *Explicationes in primum Sententiarum*, quas Paulus de Venetiis in Compendium redegit. Vide Nostrum supra libro XV. pag. 650.

Antonius de RIPALTA, Placentinus, scripsit *Annales Placentinos* ab anno 1401 usque ad 1463. quo anno diem supremum obiit, editos a Muratorio S. R. Ital. tom. XX. pag. 865. Scripsit item *Epistolas* & *Carmina*, sed quæ nondum edita sunt.

Albertus de RIPALTA, Antonii filius, in patria, Taurini, Ferrariæ & Bononiæ literis operam dedit, memoria felicissima usus est, ut ipse hæc & alia de se narrat sub initium *Continuationis Annalium Placentinorum* ab a. 1465 -- 1485. ab eodem Muratorio pag. 913. editæ.

Scripsit præterea *Carmen de nobilitate familiæ de Ripalta*, item *Carmina alia*, *Disceptationem Dearum*, *Scientiæ legalis & Musarum*, *Olympos*, *Hymnos ad Divam Virginem*, *Epistolas* & *Orationes varias*, quarum quasdam Annalibus insertas habemus.

Petrus de RIPALTA, Placentinus, scripsit *Historiam illius urbis & regionum vicinarum*, usque ad a. 1374. quo peste obiit. Quia vero omnia ejus in Chronico Placentino Jo. Mussi exstant, quod Muratorius tomo XVI. jam ediderat, & in hoc quædam etiam auctiora, scriptorem illum in suis tenebris reliquit.

RIPARIUS, Presbyter Hispanus, natione Gallus. Ad eum datæ sunt Epistolæ duæ Hieronymi, XXXVI. & XXXVII, ex quibus constat Riparium dogmata Vigilantii ad illum transscripsisse. Ipse quoque Riparius cum Desiderio Epistola satis prolixa Hieronymum de iis, quæ opus essent, certiorem fecerunt, cujus hic meminit in Apologetico adversus Vigilantium. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. II. 11. n. 471. Histoire literaire de la France tom. II. p. 85.

RIVALLO, Archidiaconus Redonensis a. 1124. *Versus* confecit in laudem Marbodi Episcopi sui, quos dederunt Martene & Durand Thesauri novi Anecdotor. tom. I. p. 558.

RIXFRIDUS, Frisius, monachus, ut ait Arnoldus Wion, S. Salvatoris Trajecti, deinde septimus Episcopus Trajectensis, qui a. 836. obiit. *Epistola* ad S. Lutgerum Episcopum Monasteriensem, & alia Lutgeri ad Rixfridum *de S. Sviberto Verdensium Episcopo*, exstant apud Surium d. 1. Martii. Epistolam nostri commentitiam vocat Fabricius noster supra libro XI. p. 821.

ROBERTUS, Francorum Rex, Hugonis Capeti filius, sec. X. Relictis scholis Parisiensibus Remos se contulit ad Gerbertum Episcopum, cujus cum Ottone III. discipulus fuit. Literas in scholam Parisiensem revocavit, & dignitatem illius auxit. Ejus est *Sequentia* de Spiritu S. quæ incipit: *Veni Sancte Spiritus*; *Responsorium* de S. Petro, *Cornelius Centurio*: de nativitate Domini, *Judæa & Jerusalem, nolite timere*; & illud *Alleluja, Eripe me de inimicis*. Trithemius de Script. Eccles. Bulæi Hist. Univers. Parisinæ tom. I. p. 636. 637. *Epistola* ejus ad Gauzlinum cum hujus Responso exstat MS. in Bibl. S. Petri Eboracensis: *Canones* autem ejus excerpti in Bibl. Regis Galliæ. Bernard. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 673. 1036. Plura de ipso Magnoaldus Ziegelbaur in Conspectu rei literariæ Ord.

S. Benedicti part. I. p. 159. seqq. Pictetus Hist. Eccles. seculi XI. p. 244. qui tamen p. 466. monet, hymnum, *Veni Sancte Spiritus*, a quibusdam Hermanno Contracto tribui.

ROBERTUS *Alingtonus*, Anglus, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, & ejus Academiæ Cancellarius, floruit a. 1400. Scripsit *Quæstiones de sacris imaginibus*, *De adoratione imaginum*, *de Eucharistia*, *de Christi humanitate*, *de Eleemosyna*, *de mendicitate spontanea*, *super Constitutis Papæ Joannis XXII. In Divisiones Boëtii*, *Sophistica Principia*, *Suppositiones Logicales*, &c. Balæus de Script. Britann. Centur. VII. 20. Pitseus c. 729.

ROBERTUS *Altissiodorensis*, vid. *Autissiodorensis*.

ROBERTUS *Anglicus* memoratur ab Henr. Cornelio Agrippa in Epistola nuncupatoria ad Trithemium, quod *Opus magicum* conscripserit. Cætera ejus adhuc obscura sunt. Gesnerus, Lelandus c. 303.

De aliis hujus nominis vid. infra *Robertus Oxfordius*, & *Robertus Ivorius*.

ROBERTUS *de Arondel*, a vico Southsaxoniæ nomen habens, teste Matthæo Paris, multa de Hebræo in Latinum fideliter transtulit: obiit a. 1246. Pitseus Append. Cent. IV. 5.

RO-

ROBERTUS *Aston*, Anglus, de Ordine Mendicantium, scripsit *Expositiones Scripturarum*, *lib. I.* Ita Gesnerus.

ROBERTUS *Avenionensis*, vid. infra *Robertus de Usetia.*

ROBERTUS *de Avesbury*, a Pitseo Append. Cent. III. 99. tanquam Historicus Anglus memoratur, ad quem Jo. Stous provocaverit. Scripsit autem *Historiam de mirabilibus gestis Eduardi III.* & editus est a Thoma Hearne, Oxon. 1720. 8. * Vide Fabricium nostrum supra lib. I. p. 279. & lib. IX. p. 250. Excerpta ipsius quædam fuerunt in Bibl. Tenisoniana, teste Catalogo MSS. illius pag. 26.

ROBERTUS, *Austrovandiæ* Archidiaconus, vixit circa a. 1140. Scripsit *Vitam S. Aiberti*, monachi & presbyteri Reclusi Crispinianensis monasterii, æqualis sui. Exstat ap. Surium d. 1. April. & in Actis Sanct. tom. I. Aprilis p. 763.

ROBERTUS *Autissiodorensis*, cognomine *Malchotius*, Canonicus & Prior monasterii S. Meriani (non *Mariani*, ut Vossius & alii) Antissiodorensis, Ordinis Præmonstratensis, mortuus a. 1212. Scripsit *Chronologiam ab orbe condito usque ad a.* 1211. quam Hugo Canonicus ejus-

* Journal des Sçavans 1725. p. 513. Bibl. Angloise tom. VIII. p. 279. IX. p. 37.

ejusdem Ecclesiæ continuavit, & Nicol. Camuzatus Trecis. 1608. 4. sed ἀνωνύμως edidit; quum tamen Continuator sub a. 1211. expresse addat: *Huc usque continuavit Chronicon Frater Robertus.* Continuatio pertingit usque ad a. 1223. Vossius de Historicis Latinis pag. 443. editionem Parisinam ex officina Nivelliana 1609. memorat, quæ fortasse a bibliopola Trecensi ad Parisiensem translata est, mutato, ut fieri solet, titulo. Nam Jac. le Long in Bibl. Historica Galliæ pag. 352. 353. alterius editionis, quam Trecensis, non meminit. Liber ejus *de hæresibus* MS. exstat in monasterio Dunensi in Flandria, prout testatur Ant. Sanderus Bibl. Belgica MS. I. p. 173. Adde Oudinum tomo III. p. 18.

ROBERTUS *Baco*. De hoc jam egit Fabricius supra lib. II. pag. 433. cui jam addenda sunt sequentia: Fuit S. Edmundi, cujus Vitam descripsit, primo discipulus, post familiaris. Vita autem illa, quamvis stilo immutato, legitur ap. Surium tom. VI. d. 16. Nov. Eundem ajunt excitasse Clementem IV. Pontificem, ut in Concilio Viennensi Clementinam de Professoribus linguarum ederet. Scriptis ejus addantur *Glossæ in Sacras Scripturas, Sermones, Lectiones ordinariæ*. Pitseus c. 343. Vossius de Histor.

ſtor. Lat. II. 58. pag. 471. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tomo I. p. 118.

ROBERTUS *Baleus*, ſenior & junior, vide lib. II. p. 446.

ROBERTUS *Baiſac*, Eques, ut videtur, Anglus, qui literas ſimul & bellum ſectatus eſt. Scripſit librum *de re militari* circa a. 1450. Balæus Cent. XII. 52. Pitſeus c. 839.

ROBERTUS *Baſtonus*, vide ſupra lib. II. p. 489. *Metra* ejus *de illuſtri bello* de *Bannockburn* a. 1304. geſto primum edidit Thomas Bellus ad finem libri, *Roma reſtituta*. Emendatius Thomas Hearne in Appendice ad Scoti Chronicon Jo. Forduni tom. V. p. 1570. Fidem ejus nonnunquam in dubium vocat Launojus, utpote qui monumenta confuſa ſecutus ſit, Opp. tom. II. part. I. p. 145.

ROBERTUS *de Bello Foco*, Anglus, Oxoniæ ſtuduit, Magiſter Philoſophiæ, poſt Canonicus Saresberienſis circa a. 1190. Scripſit *Encomium Topographiæ*, & *Monita ſalutaria*. Balæus Cent. III. 36. Pitſeus c. 265.

ROBERTUS *Berlmetuenſis*. In XII. Prophetas minores MS. exſtat in Bibl cœnobii Camberonenſis in Hannonia, teſte Val. Andreæ Bibl. Belgica MS. I. p. 363. Opinor eſſe *Rupertum Tuitienſem*, cujus Opus hoc titulo habemus. RO-

ROBERTUS *Bilibri*, vid. infra *Robertus Kilwarbius.*

ROBERTUS *Blondellus*, ſcripſit *Deſolationem Franciæ*, dum Rex Carolus VI. fuit captivus, carminice: *Reductionem Normanniæ* per Carolum VII. in alio Codice dicitur *Aſſertio Normanniæ. Droits de France contre les Anglois*, quod videtur eſſe verſio ſcripti ultimo loco memorati. Hæc habentur in Bibl. Regia Pariſina, ut teſtatur Bern. de Montfaucon in Bibl. Bibliothecar. MSS. p. 910. 912. 914. 953. *Oratio* ejus *hiſtorialis* in forma libelli ad Carolum VII. ad expellendos Anglos e regno Galliæ, & ad auxilium Terræ Sanctæ præſtandum; in Bibl. Reginæ Suecicæ, teſte eodem p. 21. 22.

ROBERTUS *Blondus*, neſcio quis, *de arte Grammatica* MS. exſtat in Bibl. Regia Londinenſi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 626.

ROBERTUS *Bononienſis*, Longobardus cognominatus, Ord. Prædicatorum, circa a. 1320. Scripſit *Determinationem de Ordine Prædicatorum.* Jac. Quetif de Script. Ord. Prædic. tom. I. p. 538.

ROBERTUS *Bridlington*, Anglus, monachus Ciſtercienſis, ætatis incertæ, ſcripſit *ſuper Apocalypſin S. Joannis.* Pitſeus Append. Cent. III. 100. Car. Viſch de Script. Ord. Ciſtercienſis p. 289.

RO-

ROBERTUS *de Brugis*, tertius Abbas monasterii Dunensis in Flandria, Ord. Cisterciensis, ab a. 1138 - 1153. Ejus *Sermo* in anniversario depositionis S. Bernardi exstat MS. in Bibl. laudati monasterii. Ant. Sanderi Bibl. Belgica MS. I. p. 182. Gallia Christiana tom. V. p. 285.

ROBERTUS *Bullenus*, vid. infra *Robertus Polenus*.

ROBERTI *Burhilli Historia Scholastica* MS. est in Bibl. Bodlejana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecar. MSS. p. 658.

ROBERTUS *Canutus*, vide supra lib. III. p. 909.

ROBERTUS *Capito*, vid. *Lincolniensis*.

ROBERTUS *Caracciolus*, vid. *de Licio*.

ROBERTUS *Carevue*, vid. *Cervinus*.

ROBERTUS *Casinensis*, Abbas, scripsit *Librum Sermonum*, ut fertur, *elegantium*. Hæc Possevinus tom. II. Apparatus p. 341.

ROBERTUS, *Castrensis*, *Castrius*, *Cestrensis*, Anglus, Mathematicus, ex urbe Cestria oriundus, circa a. 1390. scripsit *de Astrolabio*. Lelandus c. 515. Balæus Centur. XI. 12. Pitseus Append. Centur. IV. 3. Vossius injuriam facit Pitseo, quasi *Robertum* hunc cum *Rogerio Cestriensi* confudisset, quod non sic est: vide de Historicis Latinis p. 516.

ROBERTUS *Castricensis*, vid. supra *Richardus Castriconensis*.

RO-

ROBERTUS *Caubraith*, nescio quis, scripsit *Quadripartum*, Opus Physicum. Gesnerus, qui dispici jubet, an forte sit *Geopretius*, scripta recentioris ævi.

ROBERTUS *Cervinus*, alias *Carewalius* & *Karevue*, forte a loco natali, Anglus, Philosophus circa a. 1326. Scripsit *super varios Scripturæ textus Tractatus*, *super Magistrum Sententiarum*, *Quæstiones ordinarias*, *in posteriora Aristotelis*. Lelandus c. 318. Balæus V. 21. Pitseus c. 486.

ROBERTUS *Cestrensis*, vid. *Castrius*.

ROBERTUS *Chilwardebius*, vid. infra *Kilwarby*.

ROBERTUS *Cibollius*, Theologus Parisiensis, a. 1437. Academiæ Rector, ad summum Pontificem ablegatus fuit: postea Rector Ecclesiæ S. Jacobi, Pœnitentiarius & tandem Cancellarius Parisinus. Scripsit *pro Joanna Aurelianensi puella*, quod Opus in Capellæ Regii Palatii Thesauro Parisiis exstare scribit Jo. Hordalius in Puellæ Aurelianensis Historia. Vide Launoji Historiam Gymnasii Navarræi part. III. lib. II. c. 6. Scripsit præterea *Comm. in Philosophiam Aristotelis*, & *Expositionem in Epistolam ad Romanos*. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1298. 1365.

RO-

ROBERTUS *Cisterciensis*, ex Abbate primo Molismensi, dioec. Lingonensis, primus Abbas Cistercii, adeoque fundator Ordinis. Scripsit *Sermones diversos*, ex quibus unus exstat impressus apud Chrys. Henriquez in Fasciculo lib. II. dist. 26. *Epistolae duae* illius leguntur in Manrique Annal. Cisterc. tom. I. a. 1198. & 1200. Scripsit etiam *Exordium Ordinis Cisterciensis*, de quo Noster supra lib. III. p. 1066. Fabricius adnotavit, illud ab Auberto Miraeo Col. 1614. 8. esse editum. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ordin. Cisterciensis p. 288. 289. Gallia Christiana tomo IV. p. 731. 984.

ROBERTUS *Clari montis*, quae in Gallia est Civitas in Arvernis, scripsit *de Concilio in eadem Civitate celebrato* sub Urbano VI. Pont. Max. adversus Turcas. Exstat MS. in membrana in Bibl. Imp. Viennae Austriae. Haec Possevinus tom. II. Apparatus p. 341.

ROBERTUS, *Claudiocestriae* Dux, Henrici I. Angliae Regis filius nothus, in militia & eruditione aeque strenuus: durante bello civili Orationes ad suos habuit, & Epistolas ad Civitates scripsit. Floruit a. 1140. & ejus *Opuscula* memorantur. Pitseus c. 195. Alium Historicum incertae aetatis a Joanne Stoo cita-

tum memorat idem in Append. Centur. IV. 4. forte est idem cum superiore.

ROBERTUS, monachus *Cœlestinus*, discipulus S. Petri Cœlestini, scripsit *de rebus gestis S. Cœlestini Papæ*, quem librum MS. habuit Naudæus. Vide Lud. a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 432.

ROBERTUS *Colmannus*, alii *Joannem* vocant, Anglus, Ord. S. Francisci in Conventu Norwicensi, post Cancellarius Oxoniensis, a. 1428. Scripsit *Sermones*, *Lectiones sacras* & *Carmina*. Lelandus c. 523. Balæus Cent. VII. 75. Pitseus c. 789. Waddingus de Scriptoribus Ordin. Minorum p. 307.

ROBERTUS *Conton*, *Cotton*, & *Cownton*, Anglus, Ord. S. Francisci, Sorbonista Parisinus, *Doctoris amœni* titulo insignitus, circa a. 1340. Scripsit *Sermones ad crucem D. Pauli Londini*, *Inceptorium super primum librum Sententiarum*, *Quodlibeta Scholastica*, *Disceptationes Magistrales*. Balæus Cent. V. 65. Pitseus c. 527. Waddingus p. 308. Willot p. 317.

ROBERTUS *Corceon*, vel *Curson*, vide supra libro III. p. 1038.

ROBERTUS *Cressius*, Anglus, Carmelita, sec. XV. dedit *Homilias*. Lelandus c. 589.

ROBERTUS *Crikeladensis*, vid. *Canutus*, lib. III. p. 909.

RO-

ROBERTUS *Crowche* s. *Crucius*, Anglus, Ord. S. Francisci monachus, deinde Provincialis, circa a. 1300. Scripsit *super Magistrum Sententiarum, Quæstiones difficiles, in Physicam & Ethicam Aristotelis.* Lelandus c. 328. Balæus Cent. IV. 76. Pitseus c. 434. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 308.

ROBERTUS *Divitius*, vide *Riche*.

ROBERTUS *Dodefort*, Anglus, Ord. S. Benedicti in cœnobio Ramesiensi, inter alia Hebraicæ quoque linguæ peritus, & libros Hebraicos illius monasterii sub custodia sua habuit. Vixit circa a. 1270. & edidit *Postillas in parabolas Salomonis, Conciones.* Balæus Cent. IV. 41. Pitseus cap. 386.

ROBERTUS *Dominicanus*, Anglus, seculi incerti, scripsit *in Job, Danielem, Matthæum, Lucam, Joannem*, quæ Bononiæ asservantur. Pitseus Append. Cent. IV. 8.

ROBERTUS *de Dunstable*, vide supra lib. IV. p. 201.

ROBERTUS *Eboracensis*, vide *Perscrutator*.

ROBERTUS *Eliphat*, Anglus, monachus Franciscanus, aliis Augustinianus, Doctor Parisinus, docuit Parisiis & Oxoniæ circa a. 1340. Scripsit *Quæstiones super Magistrum Sententiarum, Conclusiones ordinarias, Lecturas Theologicas.* Balæus Cent. V. 50. Pitseus c. 526. Sunt, qui Archi-

 episcopum

episcopum Armachanum fuisse tradant, quos tamen refutat Waræus de script. Hiberniæ part. 2. pag. 123. Adde Waddingum p. 308. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 605. Franciscanis hunc vindicat Henricus Willot in Athenis sodalitii Franciscani p. 317.

ROBERTUS *Elphistonus*, Scotus, ordinis SS. Trinitatis, Regi Scotiæ a sacris confessionibus, ab Urbano VI. Episcopus Brechinensis, & a Gregorio X. Cardinalis tit. S. Eudoxiæ renuntiatus, scripsit *in Oseam Prophetam, de immaculata Deiparæ Virginis conceptione, & de Angelis.* Oldoini Athenæum Romanum pag. 585.

ROBERTUS *Engolismensis* Episcopus anno 1259. Ejus Epistolæ quædam habentur in Martene & Durand Collect. amplisf. tom. VII. p. 148. Ex hoc loco confirmari potest Gallia Christiana tomo II. p. 1008.

ROBERTUS *de Eudemodio*, monachus Claræyallensis circa a. 1480. *Commentatus est in Distícha moralia Marci Catonis*, qui liber Petro de Salutiis generosæ mentis adolescenti inscriptus & impressus est Antverp. apud Gerh. de Leeuw. 1485. 4. Basil. 1486. Daventr. 1496. 1497. 4. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 290. De *Evromodio* & *Evremodio* vocant Codices MSS. apud Montefalconium p. 89. 1228. & Editiones antiquæ.

Venet.

Venet. 1495. Daventriæ per Jacob. de Breda 1496. 4. ibid. per Rich. Paffroed. 1497. 4.

ROBERTUS *de Evesburi*, quis fuerit incertum est, scripsit autem *Historiam Eduardi III.* Regis Angliæ, quæ Cantabrigiæ in Collegio Trinitatis adservatur. Jac. le Long Bibl. Historica Galliæ p. 756.

ROBERTUS *Fabianus*, Londinensis, mercator dives, & unus ex duobus tribunis, qui in Senatu sub Prætore præsunt. Poësin Anglicam, Gallicam & Latinam calluit, Historiarum fuit studiosissimus, obiit anno 1512. Scripsit *Historiarum concordantias, Hist. a Rege Richardo usque ad suum tempus, de temporibus Regis Henrici VII. Brevem regum Angliæ nomenclaturam, Annales rerum Londinensium, & de Prætoribus ejusdem urbis.* Balæus Centur. VIII. 62. Pitseus c. 913. Vossius de Histor. Latinis III. 13.

ROBERTUS *Feribrigus*, vide *Richardus*.

ROBERTUS *Finingham*, Norfolcensis, Ord. S. Francisci monachus Norvicensis, in Jure Canonico multum operæ posuit circa a. C. 1460. Scripsit *Pro ordine Minorum, Pro dignitate status eorum, Casus Conciliorum Angliæ, de casibus Decretorum & Decretalium, de casibus Papæ reservatis, de Extravagantibus, de Excommunicationibus.* Balæus Cent. VIII. 24.

Waddingus de ſcriptoribus Ord. Minorum pag. 308. 309.

ROBERTUS *Fiſcanenſis*, patria Neuſtrius, monachus Benedictinus circa a. 1180. ſcripſit *Chronicon*. Balæus Cent. XIII. 29. & ex hoc Voſſius de hiſt. Latinis p. 782. Illud *Chronicon Fiſcanenſe* a nato Chriſto ad a. 1220. edidit Labbeus Bibl. nova MSS. tom. I. p. 325.

ROBERTUS *de Flamesburia*, natione, ut videtur, Anglus, Canonicus Regularis Ord. S. Auguſtini, & Pœnitentiarius in monaſterio S. Victoris prope Pariſios, ſcripſit ſub finem ſec. XII. *librum Pœnitentialem*, qui MS. eſt in Bibl. S. Germani & Prædicatorum Carnotenſium. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1128. 1364. *Præfatio* autem edita eſt a Baluzio Miſcell. lib. VII. p. 345. Ejusdem *Comment. in librum Maccabæorum*, verſus item *de Trinitate & caſtitate ſervanda* MSS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon p. 69.

ROBERTUS *Flemingus*, Richardi, Epiſcopi Lincolnienſis, conſanguineus, poſt tractata Oxonii ſtudia in Italiam ſe contulit, auditor Guarini Veronenſis, & Protonotarii Apoſtolici dignitate ornatus. Redux in patriam Decanus Lincolnienſis obiit. Scripſit:

1. *Lucubrationes Tiburtinas*, h. e. Carmen

men in laudem Sixti IV. Pontificis, a. 1477. confectum, & sine mentione loci in 8. editum, eodem anno, ut Whartono placet, excusum. Verum tunc nondum mos erat plagam octupla forma complicare.

2. Reliqua sunt *Dictionarium Græco-Latinum*, *Epistolæ ad diversos*, *Carmina*. Lelandus c. 569. Balæus Centur. VIII. 21. Pitseus c. 865. Whartonus ad Caveum Append. p. 125.

ROBERTUS *Foliotus*, Anglus, consanguineus Gilberti Folioti, Episcopi Londinensis, in Galliam abiit, & Melduni, unde quoque *Melidunensis* cognominatur, multa didicit & docuit. Fuit primum Archidiaconus Londinensis, post annum 1164. Episcopus Herefordiensis, obiit a. 1195. Ejus sunt *de annis Domini*, vel *Excerpta de chronicis*. Ex *Tractatu* ejus sive *Summa Theologiæ* multa excerpit Bulæus in Hist. Universitatis Parisinæ tom. II. p. 264. 585. seqq. 772 773. Balæus Centur. III. 8. Pitseus c. 236. Adde Lelandum c. 185. Oudinum tomo II. p. 1451. Adscribitur ipsi Defloratio ex Mariano Scoto: verum illa pertinet potius ad alium *Robertum Herefordiensem*, de quo inferius.

ROBERTUS *de Gabbiano*, Brixiensis, circa a. 1322. discipulus fuit B. Alberti Mandugasini. Scripsit *Comm. in libros Sententia-*

Waddingus de ſcriptoribus Ord. Minorum pag. 308. 309.

ROBERTUS *Fiſcanenſis*, patria Neuſtrius, monachus Benedictinus circa a. 1180. ſcripſit *Chronicon*. Balæus Cent. XIII. 29. & ex hoc Voſſius de hiſt. Latinis p. 782. Illud *Chronicon Fiſcanenſe* a nato Chriſto ad a. 1220. edidit Labbeus Bibl. nova MSS. tom. I. p. 325.

ROBERTUS *de Flamesburia*, natione, ut videtur, Anglus, Canonicus Regularis Ord. S. Auguſtini, & Pœnitentiarius in monaſterio S. Victoris prope Pariſios, ſcripſit ſub finem ſec. XII. *librum Pœnitentialem*, qui MS. eſt in Bibl. S. Germani & Prædicatorum Carnotenſium. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1128. 1364. *Præfatio* autem edita eſt a Baluzio Miſcell. lib. VII. p. 345. Ejusdem *Comment. in librum Maccabæorum*, verſus item *de Trinitate & caſtitate ſervanda* MSS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon p. 69.

ROBERTUS *Flemingus*, Richardi, Epiſcopi Lincolnienſis, conſanguineus, poſt tractata Oxonii ſtudia in Italiam ſe contulit, auditor Guarini Veronenſis, & Protonotarii Apoſtolici dignitate ornatus. Redux in patriam Decanus Lincolnienſis obiit. Scripſit:

1. *Lucubrationes Tiburtinas*, h. e. Carmen

men in laudem Sixti IV. Pontificis, a. 1477. confectum, & sine mentione loci in 8. editum, eodem anno, ut Whartono placet, excusum. Verum tunc nondum mos erat plagam octupla forma complicare.

2. Reliqua sunt *Dictionarium Græco-Latinum*, *Epistolæ ad diversos*, *Carmina*. Lelandus c. 569. Balæus Centur. VIII. 21. Pitseus c. 865. Whartonus ad Caveum Append. p. 125.

ROBERTUS *Foliotus*, Anglus, consanguineus Gilberti Folioti, Episcopi Londinensis, in Galliam abiit, & Melduni, unde quoque *Melidunensis* cognominatur, multa didicit & docuit. Fuit primum Archidiaconus Londinensis, post annum 1164. Episcopus Herefordiensis, obiit a. 1195. Ejus sunt *de annis Domini*, vel *Excerpta de chronicis*. Ex *Tractatu* ejus sive *Summa Theologiæ* multa excerpit Bulæus in Hist. Universitatis Parisinæ tom. II. p. 264. 585. seqq. 772 773. Balæus Centur. III. 8. Pitseus c. 236. Adde Lelandum c. 185. Oudinum tomo II. p. 1451. Adscribitur ipsi Defloratio ex Mariano Scoto: verum illa pertinet potius ad alium *Robertum Herefordiensem*, de quo inferius.

ROBERTUS *de Gabbiano*, Brixiensis, circa a. 1322. discipulus fuit B. Alberti Mandugasini. Scripsit *Comm. in libros Sententia-*

rum, Sermones de tempore, de Sanctis, & Quadragesimales: Librum de Spiritus Sancti donis septem, Commentarios super diversos Aristotelis libros. Leonardo Cozzando Libraria Bresciana p. 293.

ROBERTUS *Gaguinus*, vid. supra libro VII.

ROBERTUS *Garlandus*, scripsit *Janum historice & metaphorice delineatum*, qui MS. est in Bibl. Regis Galliæ. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 766.

ROBERTUS *Gentilis*, Anglus, Ord. S. Benedicti in cœnobio Pontisfracti, vulgo Pontfret inter Eboracum & Dancastrium: scripsit *Homilias.* Reliqua ejus ignota sunt. Lelandus c. 463. Balæus Centur. XII. 62. Pitseus Append. Centur. IV. 9.

ROBERTUS *Gervasii*, Gallus Occitanus, Andusiæ diœcesis Nemausensis municipio ortus, Ord. Prædicatorum Theologiæ Doctor, a. 1369. Episcopus Senecensis, obiit anno circiter 1396. Scripsit *Speculum morale Regium*, sive *de regimine principum, Tractatum de schismate adversus Johannem de Linhano & Baldum Perusinum, defensores Bartholomæi Barensis:* quo nomine ipsi venit Urbanus VI. nam Robertus noster Clementi VII. Pontifici Avenionensi obediebat. Hic Tractatus MS. est in Bibl. Regis Galliæ. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 1039. Vide

Jac.

Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 689. 906. Oudinum tomo III. pag. 1140. Galliam Christianam tom. III. p. 1256.

ROBERTUS *Gillesbius*, Maximiliani Imp. & Philippi Austriæ Archiducis Orator ad sedem Apostolicam, *Orationem* habuit a. 1492. *ut liceat Archiduci Episcopum Tornacensem nominare*. Exstat apud Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum t. II. pag. 1760.

ROBERTUS *Glocestriensis*, vide *Claudiocestriensis*.

ROBERTUS *Goullet*, Theologus Parisinus, scripsit *Compendium de sex ætatibus mundi*, usque ad a. 1513. nescio an editum. Procuravit quoque editionem Josephi latinam in capita distinctam, argumentisque & scholiis illustratam. Paris. 1519. fol. item *Tetramonon* s. Harmoniam Evangelistarum. Possevinus tom. II. Apparatus pag. 342.

ROBERTUS *de Graysthanes*, Anglus, cœnobii Dunelmensis monachus & Subprior, Theologiæ quoque Professor, a. 1433. Episcopus Dunelmensis electus, per Papam & Regem ea dignitate frui non potuit. *Historiam Ecclesiæ Dunelmensis* ab Anonymo cœptam, a Gaufrido de Coldingham continuatam ipse quoque continuavit ab a. 1214-1336. quam edidit Whar-

tonus Angliæ tom. I. p 732. Confer Eundem Append. ad Caveum p. 21. & præfat. ad tomum I. Angliæ Sacræ p. 49.

ROBERTUS *Grimmus*, Anglus, monachus Ord. S. Benedicti in cœnobio Bardeneiensi, circa a. 1320. Scripsit *Commentarios in quatuor Evangelia & Conciones varias*. Lelandus c. 297. Balæus Centur. V. 4. Pitseus c. 468. Robertum *Graimum* vocat Car. de Visch de scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 290. eumque ordini Cisterciensi & monasterio Melrosensi adscribit, exulasse vero in monasterio Wardeniensi, & præterea *super Scotiæ statu* librum carminice scripsisse asserit.

ROBERTUS *Grosseteste*, vel *Grosthead*, vide infra *Lincolniensis*.

ROBERTUS *Guibé*, alias *de Vitré*, Brito, Abbas S. Melanii Rhedonensis, postea Episcopus Trecorensis, Rhedonensis, & Nannetensis, Ludovici XII. Francorum Regis ad summum Pontificem Legatus, postremo S. R. E. Presbyter Cardinalis tit. S. Anastasiæ, scripsit *Orationem ad Innocentium VIII. Rom. Pont. habitam*, cum Francisci ultimi Britanniæ Ducis nomine, eidem Pontifici obedientiam exhiberet. Obiit Romæ anno Christi 1513. Hæc Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 432. Adde Oldoini Athenæum Romanum p. 583.

RO-

ROBERTUS *Haldecot*, vide lib. VIII. p. 799.

ROBERTUS *Hardebius*, Anglus, ordinis Carmelitani in cœnobio Lincolniensi Monachus & Prior, circa a. 1450. reliquit *Sermones in festivitatibus Mariæ.* Lelandus c. 420. Balæus Cent. XII. 76. Pitseus c. 838.

ROBERTUS *Helphistonus*, vide supra *Robertus Elphiston.*

ROBERTUS *Herbertus*, Hibernus, Ordinis SS. Trinitatis, Theologus Doctor Oxoniensis, a Bonifacio VIII. Diaconus Cardinalis tit. S. Mariæ in Cosmedin creatus, obiit a. 1299. *Sermones Dominicales & de B. Virgine Maria, in Psalmos, Canticum Zachariæ & Magistrum Sententiarum.* Oldoini Athenæum Romanum p. 585.

ROBERTUS *Herefordiensis* Episcopus, natione Lotharingus, unde etiam Angli ipsum *Robertum Lorrayne* vocant. Electus a. 1079. obiit a. 1095. Scripsit *de annis Domini*, sive Excerpta de Chronicis *Mariani Scoti*, de quibus Joannes Tinmuthensis in Historia aurea lib. XXII. c. 3. *Robertus Herefordensis Episcopus, omnium liberalium artium peritus, Cronicam Mariani Scoti diffusam desloravit, ut magis valere videatur Desloratio, quam ingentis voluminis diffusio.* Addo verba Henrici Whartoni ex præfatione tomi I. Angliæ sacræ p. 24. *Desloratio ista (sic mea fert sententia)*

ſententia) *loco integri Mariani edita eſt Baſileæ* 1559. (per Heroldum) *& in Hiſtoricorum German. Collectiones poſtea translata.* Hanc Deflorationem Codices quidam MSS. tribuunt Roberto Folioto, qui etiam Epiſcopus Herefordienſis fuit; unde non mirandum eſt, quod Balæus & Pitſeus ambobus illud opus adſcripſerint, magis vero miramur de Oudino, qui tamen tomo II. p. 701. locum clariſſimum ex Guilielmo Malmesburienſi adduxerat. Scripſit porro *de Sacramentis antiquæ & novæ legis, Sermones per annum, de ſtellarum motibus, Tabulas mathematicas, de Lunari computo.* Vide Balæum Centur. XIII. 13. Pitſeum Append. Cent. IV. 11. Ordini Ciſtercienſi adſcribit Car. de Viſch p. 290. neſcio an ſatis recte. Igitur alius Epiſcopus *Herfordienſis*, eſt *Robertus de Betune*, qui in Concilio Remenſi a. 1148. obiit, & cujus vitam Willelmus Prior Lanthonienſis conſcripſit. Henr. Wharton in Auctario Jac. Uſſerii Hiſt. dogmaticæ de ſcripturis & ſacris vernaculis p. 394.

ROBERTUS *Holcot*, vide lib. VIII. p. 799. & lib. II. p. 842.

ROBERTUS *Humbleton*, vid. lib. VIII. p. 901.

ROBERTUS *Hundeslow, Hundeslaus*, a villa haud procul a Londino ſita ſic dictus, monachus Ord. S. Trinitatis, ac tandem ordinis ſui per Angliam, Scotiam & Hiberniam

niam Magister Provincialis circa a. 1430. Scripsit *Sermones Synodales*, *Epistolas ad diversos*. Balæus Centur. VII. 87. Pitseus c. 792. Bzovius ad a. 1430. p. 758.

ROBERTUS *Ivorius*, aliis *Jorius*, sunt etiam, qui *Rupertum* vocant, Londinensis, nomen habuit a civitate Normanniæ, unde avus illius ortus erat, Monachus Carmelita, studuit Cantabrigiæ, a. 1379. Ordinis sui Magister Provincialis, obiit Londini anno 1392. Scripsit *Comment. in Ecclesiasticum & Apocalypsin*, *Lecturas Scripturarum*, *Sermones ad Clerum & populum*, *Registrum monumentorum Provinciæ*. Lelandus c. 452. Balæus Centur. VI. 96. Pitseus c. 709. Trithemius de scriptoribus Ord. Carmelit. p. 74.

Alium hujus nominis sec. XIV. Prædicatorum ordini, eique *Commentarios in Jobum*, *Danielem*, *Matthæum*, *Lucam & Johannem* adscribit Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 730. Altamura pag. 499.

ROBERTUS *Karewe*, vide supra *Cervinus*.

ROBERTUS *Keith*, Scotus, Ord. S. Francisci, circa a. 1347. Ipris docuit, & *Harmoniam Evangelistarum* in Belgio editam conscripsit. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 425.

ROBERTUS *Keldelith*, Scotus, nobili sanguine oriundus, Regni Scotiæ Cancellarius,

rius, deinde monachus Cisterciensis, tandem Abbas in Durfmelin & a. 1269. in Mailros, obiit a. 1273. Scripsit *de successione Abbatum in Mailros, & Florilegium spirituale*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterc. p. 290.

ROBERTUS *Ketenensis*, vid. infra Retinensis.

ROBERTUS *Kilwarbius*, Anglus, Oxonii & Parisiis studia tractavit, ibique Magister Artium promotus est, postea monachus Dominicanus & Ordinis sui Provincialis. Archiepiscopi Cantuariensis, & a. 1277. Cardinalis Episcopi Portuensis dignitatem consecutus, obiit Viterbii non sine veneni suspicione a. 1280. Scripta ejus admodum multa sunt, nos potiora recensemus: *Comment. in Ezechielem, Epist. ad Romanos & Corinthios, de passione Christi, de mendicitate, Fabula in libros Augustini, Series errorum ab ipso in Anglia condemnatorum, in Prosodiam Prisciani, in Donatum de vitiosis sermonibus, in multos libros Aristotelis*, & varia Philosophica. Nic. Trivetus ad a. 1272. Altamura p. 7. Lelandus c. 270. Balæus Centur. IV. 46. Pitseus c. 398. Caveus p. 644. Bulæus tom. III. p. 709.

Pitseus c. 353. alium quendam *Robertum Ribwerbium* profert, de quo omnia eadem narrat, præterquam de dignitate Archiepiscopi & Cardinalis, a. 1250. floruisse dicit, Commentarii quoque *in Epist. ad*

ad Romanos & Corinthios meminit. Videant igitur eruditi, an non idem sit cum nostro Kilwarbio, lapsu librariorum & legentium admodum facili. Reliqua, nec non scripta ipsius occupavit jam supra Fabricius noster libro X. p. 662. Adde Nic. Trivetum ad a. 1272. Altamuram p. 7. Lelandum c. 270. Bulæi Acad. Paris. tom. III. p. 709. Oldoini Athenæum Romanum p. 585.

ROBERTUS *de Lacu*, vulgo *van den Poele*, Gandensis, J.U.D. Professor Lovaniensis, scripsit *Illustrationes Institutionum Juris*, & *Dialecticam Legalem:* obiit a. 1483. Swertii Athenæ Belgicæ p. 659. Sanderus de eruditis Gandavensibus pag. 127.

Ejus *Consultatio, an Canonicus Regularis possit se transferre ad ordinem Prædicatorum*, item *Practica super receptione personarum ad religionem sine periculo Simoniæ*, & alia ad hanc materiam pertinentia exstant in Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. II. p. 223.

ROBERTUS *Langelandus*, natus in Comitatu Salopiæ in villa Mortimers Clibery, discipulus Wiclefi, scripsit a. 1369. *Visionem Petri Aratoris.* Balæus Cent. VI. 37.

Magister ROBERTUS, Prior S. Laurentii Leodii extra muros, initio sec. X. scripsit librum *de divinis Officiis*, cujus Prologus sic incipit: *Memini cum de Ecclesiasticis*

Officiis

Officiis parva quædam: adeoque diversus a libro Ruperti Tuitiensis de eadem materia. Albericus ad a. 1111. p. 219. Exstat in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS. pag. 137.

ROBERTUS *Leicestrius*, Anglus, Ord. S. Francisci, didicit & docuit Oxonii, mortuus Lichfeldiæ a. 1348. Scripsit *Lecturas Sacræ Scripturæ, Comment. in Magistrum Sententiarum, de computo Hebræorum & Latinorum, de ratione temporum, de paupertate Christi, Quodlibeta & Opuscula varia.* Lelandus c. 294. Pitseus c. 552. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 309. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 318.

ROBERTUS *de Licio*, gente Caracciolus, Lycii in regno Neapolitano natus, ordinem Minorum ingressus est, post Episcopus Liciensis & Aquinas. In Sermonibus fuit fervens & vehemens, nulliusque auctoritati pepercit. Obiit a. 1495. Edidit:

1. *Sermones de Christo, B. Virgine ac Sanctis.* Venet. 1489. 1490. fol.

2. *Sermones de Tempore, & de laudibus Sanctorum.* Neap. 1489. Basil. 1490. Spiræ 1490. fol. Hackerus p. 248. *de laudibus Sanctorum* separatim. Aug. Vind. per Erhardum Ratdolt 1489. 4. Basil. per Nic. Kesler. 1490. fol.

3. *Qua-*

3. *Quadragesimale de Peccatis.* Colon. 1475. Venet. 1488. 1490. 4. Licii, 1490. v. Hockeri Catal. Bibl. Heilsbrunnensis p. 160. Offenbach. 1496. fol.

4. *Quadragesimale de Pœnitentia.* Venet. 1472. 4. Argent. 1497. fol. Cum hac editione posteriore prodierunt *Sermones de Annunciatione Virginis Mariæ, de prædestinatorum & damnatorum numero, de catenis peccatorum, de spe bona, de judicio pestilentiæ.* Unum ex his Quadragesimalibus prodiit etiam Lingua Italica jussu Ferdinandi Regis Tarvisii, 1479. fol. Venet. 1483. fol.

5. *Sermones de Adventu & Quadragesima* Venet. 1496. 8.

6. *Sermones de timore judiciorum Dei, de immortalitate animæ, de æterna beatitudine.* Neap. 1473. fol. Venet. 1475. 4. Hocker l. c. p. 161.

7. *Sermones per solennitates totius anni, Domini Sabaoth & Beatissimæ Virginis.* Venet. 1471. 1496.

8. *De hominis formatione liber.* Noribergæ 1470.

9. *Sermones de amore divinorum officiorum.* Neap. 1493.

10. *Speculum fidei Christianæ.* Venet. 1555.

11. *Tractatulus de morte.* Norib. 1479. fol.

Prodierunt quoque ex ante dictis Opera uno volumine, Lugd. 1503. tribus tomis, Venet. 1490.

Hæc ex Henr. Whartoni Append. ad Caveum p. 128. Adde Trithemium de Scriptor. Eccleſ. c. 887. Waddingum de Scriptoribus Ord. Minorum p. 306. Toppii Bibl. Neapolitanam p. 270. Willot Athenas ſodalitii Franciſcani p. 316. Ughelli Italiam ſacram tomo I. p. 398.

ROBERTUS *Lincolnienſis* Epiſcopus, cognomine *Groſthead*, Gallice *Groſſeteſt*, Latine *Capito*, quod nominis inde accepit, quia caput majoris molis habuit. Natus eſt parentibus infimæ ſortis in vico Stradbrook agri Suffolcenſis, litteris operam impendit Oxoniæ & Pariſiis, Oxoniæ quoque ſummam Theologiæ lauream conſecutus eſt. Fuit primum Archidiaconus Leiceſtrenſis, deinde a. 1235. Epiſcopus Lincolnienſis, in qua dignitate obiit anno 1253. 9 Octobris. Erat in eo propter variarum linguarum, Græcæ quoque & Hebraicæ, diſciplinarum etiam Philoſophicarum cognitionem ſumma veri perſpicientia, unde vitia Cleri Romani non introſpexit ſolum, ſed & candide arguit, & inter teſtes veritatis locum non infimum habet. Et ſi meliore ſeculo vixiſſet, majus utique lumen Theologiæ & bonis

literis

literis accendere potuisset. Digna sunt, quæ de eo huc referamus verba Cardinalium apud Matthæum Parisiens. ad a. 1253. *Catholicus est, imo sanctissimus, nobis religiosior, nobis & sanctior, excellentior & excellentioris vitæ, ita ut non credatur inter omnes Prælatos majorem, imo nec parem habere. Novit hoc Gallicana & Anglicana cleri universitas, nostra non prævaleret contradictio. Hujusmodi epistolæ veritas, quæ jam forte multis innotuit, multos contra nos poterit commovere. Magnus enim habetur Philosophus, latinis & græcis litteris ad plenum eruditus, Zelator Justitiæ, lector in Theologiæ Scholis, prædicator in populo, castitatis amator, persecutor Simonialium. Hæc dixerunt dominus Ægidius Hispanus Cardinalis, & alii, quos propria tangebat conscientia.* Confer de vita ejus Franc. Goodwinum de Præsulibus Angliæ p. 348. Bulæum hist. Univers. Paris. tom. III. p. 709. 260. seqq. Excerpta Annalium de Lanercost, tom. II. Angliæ Sacræ p. 341. Vitam ejus singulatim descripsit Richardus Bardeniensis, ibid. p. 325. Giraldi Cambrensis Epistola de laudibus illius exstat ibidem p. 344.

Scripta ejus sunt quamplurima, sed maximam partem inedita, quorum Catalogum contexuit Henr. Whartonus Angliæ

Sacræ tom. II. p. 344. nos ab editis incipiemus, Caveum secuti:

1. *Opuscula varia.* Venet. 1514.

2. *Compendium Sphæræ mundi.* Venet. 1508. al. 1518.

3. *Comment. in libros Posteriorum Aristotelis.* Venet. 1504. 1537. 1552.

4. *Testamentum XII. Patriarcharum e Græco Latine versum.* Aug. Vind. 1483. per Menradum Molterum & Augustinum Landskron. Hagan. 1532. 8. Paris. 1549. 12. postea in Micropresbytico, in Orthodoxographis Basileensibus Grynæi & Heroldi, in Bibliothecis Patrum tantum non omnibus. Præstantissima vero omnium est, quam Vir Cel. Jo. Ernestus Grabe tom. I. Spicilegii SS. Patrum una cum textu Græco & annotationibus dedit, repetitam a Fabricio nostro in Codice Pseudepigrapho Vet. Test. p. 519.

5. *Summa super VIII. Libros Physicorum.* Venet. per Petrum Bergomensem, 1500. fol.

6. *Comment. in Dionysii Areopagitæ librum de mystica Theologia:* inter opera Dionysii Argent. 1502. folio. Porro in omnia Dionysii Opera, exceptis Epistolis, commentatus est Robertus, versionemque eorum Latinam ex omnibus interpretibus simul collatis consarcinavit.

7. *Ser-*

7. *Sermo propositus coram Papa Innocentio IV. & Cardinalibus Lugduni*, 1250. Exstat tomo II. Angliæ Sacræ p. 347.

8. Edidit quidam Anonymus Londini 1652. 12. 1658. 8. *Librum* Roberti *de cessatione Legalium*, sed qui, judice Eduardo Brownio, vix pro tertia parte integri hujus tractatus haberi debet.

9. *Sermo ad Clerum de triplici Regis officio*, in Sapient. V. 26.

Sermo ad eundem de bono Pastore, ad Joan. X. 10.

Alius contra Pastores & Prælatos malos, Ezech. XXXIV. 2.

Alius ad sacerdotes in Synodo de verbis Genes. I. 17. *Posuit stellas in firmamento cœli.*

Alius in celebratione ordinum, ad verba Luc. XII. 35.

Alius de bono judice, Psalm LVII. 1.

Tractatus de Prophetiis veris & falsis.

Alius de fide & ejus attributis.

Alius de Oratione.

Alius de superbia & detractione, (non *detrectatione*, ut mendose expressum est in editione Cavei Genevensi.)

Sermones tres de humilitate.

Dictum de patientia, misericordia & justitia in omni Dei opere conjuncta.

Sermo ad Clerum de verbis Apostoli 1 Timoth. IV. 12.

Alius ad verba Psalm CXXXII. 9. *Sacerdotes tui induantur justitia.*

Epistolæ CI. quarum ultima *ad Innocentium IV.* quæ responsoria est ad Epistolam Pontificis, pro investitura impuberis cujusdam adolescentis Itali in Canonicatum ecclesiæ Lincolniensis. Verum Episcopus noster fulmen Pontificis retorquet, & Papam Antichristum esse pronunciat. Legebatur jam ante hæc Epistola apud Matthæum Paris. ad a. 1253. & in Annalibus Burtonensibus. Apud priorem quoque dissertationes ejusdem morituri lugubres adversus oppressiones Ecclesiæ a Romano Pontifice illatas reperiuntur.

Constitutiones XXXIX. Clericis suæ diœcesis directæ.

Omnia hæc, quæ sub num. 9. allata sunt, edidit Eduardus Browne in editione sua Fasciculi rerum expetendarum & fugiendarum, Lond. 1690. fol. qui & dissertationem *de fide & doctrina Roberti Lincolniensis* adjecit.

Inedita vero illius longe majori numero sunt, quippe Joannes Williams illa tribus magnis voluminibus collegerat, & editioni destinaverat, sed bella civilia propo-

propositum illud interruperunt. Nulla fere est Anglici regni Bibliotheca, quæ non plures illius Codices exhibeat. Apponamus titulos quorundam potiorum: *Commentarii in plurimos libros Biblicos, de triplici gratia & justificatione, de danda pœnitentia; de computo Ecclesiastico, de pollutione nocturna; Tonitru contra Curiam Romanam, contra Prælatorum ignaviam, ad Minores de laudibus paupertatis, Epistola ad Conventum Missendem pro Abbate eligendo, Suidam e Græco transtulit & annotationibus illustravit, varia Philosophica &c.*

Plura de ipso dabunt Nic. Trivetus ad a. 1253. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 393. Lelandus c. 269. Balæus Centur. IV. 18. Pitseus c. 361. Caveus p. 629. Lyserus in hist. Poëtarum medii ævi pag. 996. Henr. Wharton tomo II. Angliæ Sacræ p. 345. seqq.

ROBERTUS *Lirensis*, monachus Gallus, scripsit *in Evangelium Joannis*. Ex Codice Regio citat Carolus du Fresne.

ROBERTUS *Longobardus*, vide supra *Robertus Bononiensis*.

ROBERTUS *Lorraine*, sive *Lotharingus*, vide supra *Herefordiensis*.

ROBERTUS *Malchotius*, vid. *Autissiodorensis*.

ROBERTUS *Mareſchallus*, aliis *Maſcallus*, Ludloviæ in Cambria natus, Ordinis Carmelitani monachus, Oxoniæ Philoſophiæ & Theologiæ operam dedit, Henrico IV. a ſacris confeſſionibus fuit, ab Henrico V. variis legationibus, etiam ad Concilium Conſtantienſe, adhibitus, & Epiſcopus Herefordienſis conſtitutus, obiit a. 1417. 21. Dec. Scripta ejus ſunt *Sermones coram Rege, Sermones vulgares, de ſuis legationibus lib. I. ad Herefordenſes & Salopienſes lib. I.* Lelandus c. 508. Balæus Centur. VII. 44. Pitſeus c. 768.

ROBERTUS *Melodunenſis*, vid. *Foliotus*.

ROBERTUS, *S. Meriani* monachus, vid. *Autiſſiodorenſis*.

ROBERTUS *de Monſtrolio*, Gallus, Doctor Pariſinus, vixit ſeculo XV. Scripſit *Sententias lib. IV. In Epiſtolas Pauli notabilem Lecturam lib. XIV. Sermones de tempore & Sanctis.* Trithemius de Scriptor. Carmelit. p. 74.

ROBERTUS *de Monte*, patria *Normannus* ex vico Torinneio, (*Torigny*) Abbas S. Michaëlis de Monte in diœceſi Abrincenſi circa a. 1210. Alii ex Priore Beccenſe Abbatem S. Michaëlis de periculo maris in Normannia creatum eſſe tradunt, qui obierit a. 1186. Ejus ſunt

1. *Continuatio Chronici Sigeberti Gemblacenſis*, ab a. 1112-1210. ſed an omnia ab

ab ipſo proveniant, dubium eſt. Certe in Collectione Renati Laurentii de la Barre, quæ Hiſtoria Chriſtiana Veterum inſcribitur, hæc Continuatio legitur; additur autem, illam ex inſertionibus Galfredi confectam eſſe. Vide Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 751. Editur cum Sigeberto, de quo infra.

2. *Epiſtola una, & Prologus in Abbreviationes Epiſtolarum Apoſtoli ſecundum Auguſtinum.*

3. *Appendix gemina ad Sigebertum*, ab a. 876 - 1100. & ab a. 1101 - 1186.

4. *Tractatus de immutationibus monachorum, de Abbatiis & Abbatibus Normannorum, & ædificatoribus & dotatoribus eorum.*

Opuſcula hæc edidit Lucas Dacherius in Appendice ad Opera Guiberti de Novigento p. 715. ſeqq. Vide ſupra lib. VII. p. 366.

5. *Hiſtoriam monaſterii S. Michaëlis* edidit non Dacherius in Spicilegio, uti Caveus memoria lapſus ponit, quem Oudinus ſequitur, ſed Mabillonius in Analectis pag. 350. verum ἀνωνύμως. Adde Caveum p. 622. 623.

6. *Chronicon Abbatum monaſterii Beccenſis* ab a. 1034 - 1467. continuatum igitur ab alio quodam incognito. Exſtat in Appendice Operum Lanfranci (Pariſ. 1648. fol.) p. 1. 7. *Bre-*

7. *Brevissima Appendix ad Sigebertum*, ab a. 1113 - 1162. edita in Labbei Bibl. nova MS. tom. I. p. 390. Nihil commune habet, neque cum appendice vulgata, neque cum Acheriana.

8. *Historia Hierosolymitana* non hujus Roberti, sed alterius *Remensis*, de quo infra.

9. *Prologus* in Flori Explicationem Epistolarum S. Pauli, nec non in historiam naturalem Plinii, utpote quam ipse primus in Normanniam advexit, & corruptam emendavit, exstat in Bibl. monasterii S. Michaëlis de periculo maris, indice Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1359. 1361.

Balæus Cent. XIII. 22. & 23. duos Robertos statuit, unius cœnobii Abbates, & gente Normannos. Priori assignat *Opus Chronicorum*, *Gesta Walwani* & *Gesta Marodoci*. Alteri, qui ante Prior Beccensis fuit, *Appendicem ad Sigebertum*, *Bella Christianorum Principum*, *ad Guilandum monachum lib. I. Acta Conciliorum*, *de suis temporibus lib. I.* & *Vitam Henrici I.* Et hunc sequitur quoque Vossius de Histor. Latinis p. 420. 446.

ROBERTUS *Normannus*, vid. modo *de Monte*.

ROBERTUS *de Noya*, Apulus, Ord. Prædicatorum, Theol. Magister & Ecclesiastes,

ſtes, a. 1492. Epiſcopus Minerbinenſis, a. 1497. Acerranus, a. 1504. Archiepiſcopus Naxienſis & Parienſis in Archipelago, reliquit *Sermones de tempore & Sanctis.* Ughelli Italia Sacra tom. VI. p.220. VII. p.746. Jac.Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 10.

ROBERTUS *Ormeskircus,* Anglus, monachus Carmelitanus, & Doctor Theologus Oxonienſis, obiit a.1382. & reliquit *Propugnaculum ſeu Defenſorium Ordinis Carmelitani.* Balæus Cent. XII. 10. Pitſeus c. 679.

ROBERTUS, *Oſtrevandiæ* Archidiaconus, circa a. 1148. ſcripſit *Vitam S. Auberti,* Presbyteri & Recluſi Criſpinienſis in Hannonia, editam a Surio d. 7. Aprilis, ſtilo, ut ſolet, immutato, ſed primæva phraſi editur in Actis SS. tom. I. Aprilis p. 673. Vide Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 794.

ROBERTUS *Oxfordius,* monachus Dominicanus, Doctor Theologiæ, & S. Thomæ defenſor acerrimus, claruit a. 1270. Scripſit *Protectorium D. Thomæ; contra Ægidium Romanum, contra Henricum Gandavenſem, contra Jacobum Viterbienſem, contra quosdam Sorbonicos,* & *Determinationum lib. I.* Lelandus c. 299. Balæus Centur. IV. 38. Pitſeus c. 390. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord.

Prædi-

Prædicatorum tom. I. p. 431. & Ambr. ab Altamura p. 69. 461. ubi per errorem typographicum ſemper *Orphyrdius* ſcribitur.

ROBERTUS *Palanus*, vel *Pulanus*, a. 1207 factus eſt Archiepiſcopus Rothomagenſis, & fuit Theologus. Albericus ad h. a. p. 444.

ROBERTUS *Paululus*, Ambianenſis Epiſcopi Presbyter & Domeſticus a. 1178. de quo Noſter ſupra libro XV. pag. 609. Adde Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 1135. Fabricius *Paullulum* eundem cum *Roberto Pullo* dixit; non ſatis accurate.

ROBERTUS *Perſcrutator*, Eboracenſis; monachus Dominicanus, Matheſeos & Magiæ perquam ſtudioſus, circa a. 1346. Scripſit *de impreſſionibus aëris*, *de mirabilibus elementorum*, *de magia ceremoniali*, *de myſteriis Secretorum*, *Correctorium Alchimiæ*. Balæus Centur. V. 23. Pitſeus c. 488. Jac. Quetif de Scriptoribus Ordin. Prædicatorum tom. I. p. 625. Altamura p. 120.

ROBERTUS *Plimton*, Anglus, patria Devonienſis, Canonicus Regularis S. Auguſtini in vico Plimton a. 1320. Scripſit *de pœnitentia* & *Sermones Dominicales*. Lelandus c. 285. Balæus Cent. IV. 99. Pitſeus c. 466.

RO-

ROBERTUS *Polenus*, *Pullus*, *Pulleinus*, Anglus, Parisiis operam dedit bonis literis, fuit Archidiaconus Roffensis, amicus S. Bernardi, tandem Cardinalis tit. S. Eusebii & S. R. E. Cancellarius, * circa a. 1144. Alium hujus nominis, quem Gallici Scriptores Archiepiscopum Remensem faciunt, ab hoc nostro secernendum putat Caveus. Scripsit *Sententiarum de Trinitate lib. VIII.* quos cum Petro Pictaviensi edidit Hugo Mathont Benedictinus, Parisf. 1655. fol. *Sermones de communi Sanctorum, in Apocalypsin, in aliquot Psalmos, de contemtu Mundi, Prælectiones.* Lelandus c. 148. Balæus Cent. II. 8. Pitseus 203. Caveus pag. 582. *Sermones de omnibus vitæ humanæ miseriis* Dublinii adservantur in Collegio S. Trinitatis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothec. MSS. p. 693. a. Oldoini Athenæum Rom. p. 584.

ROBERTUS *de Porta*, Bononiensis, scripsit *Romuleon* s. de Gestis Romanorum, ab Urbe condita usque ad tempora Constantini, qui liber bis adest in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 21. 86. Casaubonus fatetur, eum sibi in recensendis Historiæ Augustæ Scriptoribus fuisse

* Jo. Sarisberiensis Metalogici I. 5.

fuiſſe non inutilem, quia ipſa eorum verba nonnunquam retinuit.

ROBERTUS *Ranuccius*, ſive *Rinucci*, nobili gente Florentina ortus, ibidem Ord. Prædicatorum ſub initium ſeculi XVI. ſcripſit *Expoſitionem in Ariſtotelis Rhetoricam & Dialecticam.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 30. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum pag. 157. Julius Niger de Scriptoribus Florentinis p. 486. Ambr. ab Altamura p. 228.

ROBERTUS *Raulinus*, vide ſupra lib. IX. p. 353.

ROBERTUS, *S. Remigii* in diœceſi Remenſi monachus, Ord. S. Benedicti, in quibusdam Codicibus MSS. etiam *Robertus de Monte* dicitur, fuit in Concilio Claromontano a. 1095. & deinceps in Terram Sanctam profectus eſt. Scripſit *de Chriſtianorum Principum in Syriam profectione*, a. 1095 - 1099. Prodiit primo ſeparatim typis antiquis, ſine mentione anni & loci, & Baſil. 1533. deinde in S. R. German. Reuberi p. 217. & in Geſtis Dei per Francos tom. I. p. 30. Annotationes Caſp. Barthii in eundem exhibent Reliquiæ Ludewigianæ tom. III. p. 48. Is Barthius p. 49. editionis Piſtorianæ meminit, (memoria, credo, lapſus; nam Reuberianam dicere voluit)

quam

quam ideo nihili censendam judicat, *quod auctorem corrigit, ubi ex suo is ævo loquitur, inducitque futiles melioris Latinitatis loquelas, quas talibus intrusas merito horremus.* Vide Vossium de Histor. Latinis p. 402. Caveum p. 558. Orderious Vitalis tum stili elegantiam, tum veritatem in illo laudat, & sæpe ipsum transscripsit, ut observat Jac. le Long Bibl. historica Galliæ p. 343. Adde Oudinum tomo II. p. 861.

ROBERTUS *Retenensis*, (non *Ketenensis*, ut quidam Codd. MSS. apud Montfauconium) Anglus, peragrata Gallia, Italia, Dalmatia, Græcia & Syria, demum in Hispania sedem fixit, Pampelonæ Archidiaconus mortuus. *Alcoranum in Compendium redactum Latine vertit*, quod prodiit Norib. 1543. in Mahumeticis Bibliandri tomo I. Basil. 1543. 1550. *Præfatio ejus ad Alcoranum* ad Petrum Venerabilem, Abbatem Cluniacensem, exstat in Bibliotheca Cluniacensi. De hac versione non admodum bene judicat Huetius de claris Interpretibus p. 141. *Gesta de Jerusalem* eidem tribuit Codex Vaticanus in Bibl. MSS. Montefalconii p. 74. de quo dispiciant eruditi. *Chronica Saracenorum* ipsi adscribuntur in Bibl. Regis Galliæ. Adde Oudinum tom. II. p. 1160.

RO-

ROBERTUS *Ribwerbius*, vid. ſupra *Kilwarbius*.

ROBERTUS *Richius*, Lelandus Latine *Divitium* vocat, Abindonenſis, Oxoniæ literis operam navat, Romam aliquoties & in Galliam fratrem ſecutus: alias Pontaniaci monachus Ord. Ciſtercienſis. Voſſius p. 471. Vixit a. 1348. & ſcripſit *Vitam S. Edmundi*, Archiepiſcopi Cantuarienſis, (de quo evolvatur Caveus, & Fabricius noſter lib. IV. pag. 248.) fratris ſui, quæ habetur apud Surium d. 16. Nov. *De translatione ejusdem*, & *Exegeſin in Canonem S. Auguſtini*. Balæus Cent. III. 97. qui & XIV. 98. *Robertum Ryggum* memorat, Cancellarium Oxonienſem a. 1398. Pitſeus c. 344. Oudinus tomo III. p. 218.

ROBERTUS *Ringſtedus*, Anglus, ſcripſit *Gloſſam ſive Commentarios ſuper Davidis Pſalmos*. De reliquis nihil conſtat. Pitſeus Append. Cent. IV. 15.

ROBERTUS *de Romana*, Diaconus Saponariæ, vixit a. 1162. & ſcripſit *Geſta S. Laverii*, quæ edidit Ughellus Italiæ Sacræ tom. VII. pag. 681. edit. prioris, p. 488. edit. poſter.

ROBERTUS *Roſe*, *Roſus*, *Roſſus*, Anglus, monachus Carmelitanus in cœnobio Norwicenſi, Doctor Theologus Oxonienſis, & Conventus ſui Prior, obiit a. 1420.

a. 1420. Scripsit *in Genesin, Exodum, Leviticum, Ecclesiasticum, Epist. ad Titum, Sermones per annum, Lecturas Theologiæ, de naturis animalium.* Lelandus c. 520. Baleus Cent. VII. 59. Pitseus c. 772. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 74.

ROBERTUS *Rowth*, Hibernus, vixit post a. 1400. consarcinavit Collectanea ex *Libro rubro* Kilkenniæ & aliis antiquis Recordis ibidem ab a. 1170-1400. Catalogus MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 15.

ROBERTUS *de Russia*, Ord. Minorum Theologus (*Hassum* dicit Miræus c. 408.) obiit a. 1280. Ejus sunt *Sermones varii; Comment. in quatuor libros Sententiarum, Expositio Regulæ S. Francisci, Liber de Anima.* Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 309. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 318.

ROBERTUS *Salopiensis*, sive *de Schrewsburi*, Anglus, monachus primum, post Abbas Salopiensis Ord. S. Benedicti, Congregationis Cluniacensis. In suum monasterium ex Cambria transtulit reliquias *S. Wenefridæ* virginis, qua occasione *Vitam ejus* conscripsit, cujus excerpta forte apud Surium d. 3 Novemb. exstant. Vixit a. C. 1140. Lelandus c. 184. Balæus Cent. II. 76. Pitseus c. 197. Vossius de Histor. Latinis p. 414.

ROBERTUS *Salviatus*, Florentinus, vixit a. 1490. Ejus *Epistolæ complures* exstant inter Epistolas Jo. Pici. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 157. Julius Niger p. 486. Noster supra libro IX. p. 340.

ROBERTUS *Saresberiensis* Episcopus, regio stemmate natus, post S. R. E. Presbyter Cardinalis circa a. 1410. reliquit *Epistolas super gravibus Ecclesiæ negotiis, ad Rogerum Glaconum.* Balæus Centur. XIII. 94. Pitseus c. 755. Oldoini Athenæum Romanum p. 589.

ROBERTUS I & II. *Scotiæ* Reges. Eorum *Statuta* edita sunt a Skenæo in Legibus Scoticis.

ROBERTUS *Scriba*, a scribendis auctorum antiquorum libris ita dictus, Anglus, Ordinis S. Augustini Canonicus regularis in monasterio Bridlingtonensi, floruit a. 1180. Scripsit *in plerosque libros Biblicos, in Symbolum Athanasianum, de corpore & sanguine Domini, de Ecclesia Catholica, Sermones, Dialogos.* Lelandus c. 172. Balæus Centur. III. 11. Pitseus c. 244. Carmine quoque scripsit *Prophetiam & de arte medicinali:* quæ singula in Bibliothecis Angliæ latent. Adde Oudinum tomo II. p. 1578.

ROBERTUS *Senecensis*, vide supra *Robertus Gervasii.*

ROBERTUS *de Schrewsbury*, v. *Salopiensis*.

ROBERTI *Siciliæ* Regis Epistolæ sat multæ exstant in variarum Bibliothecarum Codicibus MSS. Vide modo Indicem Montefalconianum.

ROBERTUS *de Sorbona*, a loco natali sic dictus, Canonicus primum Suessionensis, deinde S. Mariæ Parisiensis & S. Ludovici Galliæ Regis Pœnitentiarius, vel saltem Sacellanus, a. 1252. Collegii Sorbonici fundamenta jecit. Scripsit Opuscula tria *de Conscientia*, *de Confessione &* *Iter Paradisi*, quæ exstant in Bibliothecis Patrum. *Testamentum* ejus, quod a. 1270. die S. Michaelis confectum, exstat tom. III. Spicilegii Dacheriani p. 670. ed. nov. Vide Caveum: Bulæum Hist. Univers. Paris. t. III. p. 224 seqq. 709. Ejus *Glossas divinorum librorum* Turneminius edidit Paris. 1719. fol. cum commentariis Menochii in S. Scripturam.

ROBERTUS *de Sothinduna*, Anglus, Henrico III. Regi ab Epistolis, circa a. 1250. Scripsit *Epistolas & Orationes*. Pitseus cap. 350.

ROBERTUS *Steward*, ultimus Prior Eliensis, nobili Stuartorum genere ortus, qui *suam* ipse *Genealogiam* contexuit, editam tomo I. Angliæ sacræ pag. 686. Scripsit præterea *Continuationem Historiæ Eliensis* ab a. 1486-1555. ibid. editam p. 678.

ROBERTUS *de Swapham*, Historicus Anglus sub Henrico III. obiit a. 1273. Ejus est *Historia & Regestum Privilegiorum Cœnobii Burgensis*, (Petroburgensis) quam Josephus Sparke Collectioni Scriptorum Anglicorum Londini 1723. fol. numero IV. inseruit. Confer Memoires de la grande Bretagne tom. XIV. p. 496.

ROBERTUS *Taverner*, Anglus, scripsit *librum de fama*. Reliqua ejus sunt adhuc obscura. Pitseus Append. Cent. IV. 17.

ROBERTUS *Torinnejus*, vid. supra *de Monte*.

ROBERTUS *de Tumbalenia*, Gallus, primum Monachus in Monte S. Michaëlis de periculo maris, deinceps Abbas in monasterio S. Vigoris juxta urbem Bajocensem, hinc Romam profectus, ibique a Gregorio VII. usque ad mortem detentus fuit. Floruit igitur a. 1094. Scripsit *Comment. in Cantica Canticorum*, cujus Præfationem edidit Mabillonius tom. I. Analect. p. 125. in editione nova p. 128. Ipsum vero Commentarium Oudinus edidit tom. II. p. 772. qui alias inter Opera Gregorii M. habebatur. Plurima de ipso Oudinus p. 768.

ROBERTUS *Tumblejus*, Anglus, monachus Croilandensis, Ord. S. Benedicti, ætatis ignotæ, scripsit *in Canticum Canticorum*. Car. du Fresne Philosophum vocat. Pitseus Append. Cent. IV. 19.

RO-

ROBERTUS *de Valle*, Rotomagensis, Canonicus Carnotensis. Scripsit Tractatum *de dispositione ad bene moriendum*, *Compendium* item *memorandorum*, *vires naturales & commoda comprehendens ex Plinio*. Paris. 1500. 4. Possevinus I. p. 348. Scripsit circa a. 1484. *Epistolam* ad Joannem Episcopum Andegavensem & S. R. E. Cardinalem, quum libertatem ac dignitatem, quibus exutus fuerat, recepisset. Edita est a Martene & Durand Collect. ampliss. tom. I. pag. 1606. Epistolæ plures adsunt MSS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 54. 92.

ROBERTUS *de S. Valentino*, a patria in regno Neapolitano sita, sic dictus, Ord. Prædicatorum, a. 1308. Inquisitor hæreticæ prævitatis & Vicarius generalis. Ejus sunt *Acta adversus quendam Petrum de Buclanico archipresbyterum hæreticum relapsum*. Jac. Quetif de scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 539.

ROBERTUS *Valturius*, Ariminensis, seculo XV. scripsit *Libros XII. de re militari*. Veronæ per Joannem Veronensem. 1472. fol. Venet. 1482. folio. Memoratu dignum est, quod lib. X. refertur de invento cujusdam machinæ bellicæ ad ignitarum glandium (*bombes*) similitudinem, quod inventum Sigismundo tribuit Valturius,

turius, indice Mabillonio in Itinere Italico p. 26. Gallice vertit Loys Meigret. Paris 1555. folio. Codex MS. elegans exſtat in Bibl. Regia Dresdenſi, cujus contenta enarrat Cel. J. C. Gœtzius in Memorabilibus Bibliothecæ laudatæ part. I. p. 41.

Ejus *Epiſtola ad illuſtriſſimum & excellentiſſimum Dominum Machomet Bei Magnum Admiratum & Sultanum Turcorum pro illuſtri & magnifico Domino Sigismundo Pandulfo Malateſta, cum librorum rei hujusce militaris ac Matthæi Paſti Veronenſis transmiſſione* exſtat apud Baluzium Miſcell. tom. IV. pag. 524. quæ eodem teſte ante a. 1463. ſcripta fuit.

ROBERTUS *Ubaldini de Galliano*, a patria Etruriæ loco ſic dictus, Ord. Prædicatorum in conventu S. Marci Florentiæ, ſcripſit *Chronicon conventus S. Marci de Florentia* ab a. 1435-1509. quo tempore vixit. Quetif l. c. tom. II. pag. 22. Julius Niger de Scriptoribus Florentinis pag. 487.

ROBERTUS *de Uſetia*, vel *Utica*, a patria, quæ hodie *Uſez* dicitur, civitate Galliæ Narbonenſis, nobili loco natus, ab ipſis puerilibus annis ſpiritu prophetiæ actus fuiſſe dicitur. Presbyter poſtea creatus, revelatione continuante pœnitentiam in illis partibus prædicavit, poſtea ordinem

dinem Dominicanorum divino, ut ajunt, monitu ingressus est Avenione a. 1292. obiit a. 1296. Extant ejus *Visionum* libri duo. Unus hoc titulo: *Incipit liber sermonum Domini J. C. quos locutus est in servo suo.* Alter hoc: *Liber visionum, quas dedit videre Dominus Ihesus servo suo.* Posteriorem edidit Jac. Faber in Libro trium virorum & trium spiritualium virginum, Paris. apud Henr. Stephanum 1513. fol. a folio 19 a. ad 27. b. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 449. Spanhemium tomo II. Opp. p. 609. *Robertus de Usuo* scribitur in Codice Bibl. Vallis S. Martini Lovanii, teste Val. Andrea Bibl. Belgica II. p. 223.

ROBERTUS *Ventamius*, vide *Wantham.*

ROBERTUS *de S. Victore*, vide supra *Robertus de Flamesburia.*

ROBERTUS *Viduus*, natus ex oppido Thacosteda in Essexia, primum in Ecclesia parochiali patriæ suæ fuit Vicarius, postea Canonicus & Vice-Decanus Wellensis apud Sommersettenses, mortuus apud Welliam a. 1490. Scripsit *de principe Eduardo Nigro*, carmine, & *Epigrammata varia.* Vide Balæum XII. 80. Pitseum c. 889. Lelandum c. 593.

ROBERTUS *de Vitré*, vide supra *Robertus Guibé.*

ROBERTUS, *Walciodorensis* cœnobii Abbas, prius vero Stabulensis, Monachus, circa a. 1150. Scripsit *Vitam S. Forannani Episcopi & Abbatis Walciodorensis*, quæ exstat in Actis Sanctorum tom. III. April. p. 808. & Sec. V. Benedictino Jo. Mabillonii pag. 586.

Præfationem hujus Vitæ, quæ est Epistola ad Wiboldum Abbatem Stabulensem edidit Dacherius Spicil. II. pag. 708. edit. novæ, quæ etiam in Actis SS. p. 807. habetur & Mabillonio. Fortasse ipsi quoque tribuendum est *Chronicon Walciodorensis* cœnobii, quod loco citato edidit Dacherius: nam, quæ Aub. Miræus ex eodem sub Roberti nomine citat, paucis immutatis in eo habentur. Et Val. Andreæ in Bibl. Belgica p. 796. expresse testatur, hoc ei nomen esse. Quamquam porro Continuator ejus Roberti nostri mentionem non faciat, nolim tamen propter hoc silentium rem negare. Parvula vero immutatio a librariis sciolis sæpenumero suscepta non statim novum aut alium auctorem efficit.

ROBERTUS *Waldebius*, Anglus, monachus Augustinianus, in cœnobio Tikilliensi agri Eboracensis, Tolosæ literis incubuit, ibique Theologiæ Doctor & Professor fuit: alias quoque in Jure, Philosophia & re medica non infeliciter versatus.

versatus. Favore Regum suorum factus est Episcopus Adurensis in Vasconia, (fortasse Cadurcensis in Aquitania, ait Pitseus, reclamante Waræo) tum a. 1487. Archiepiscopus Dubliniensis, a. 1395. Episcopus Cicestriensis, & a. 1396. Archiepiscopus Eboracensis, obiit a. 1399. Scripsit *Lecturas in Magistrum Sententiarum, Quæstiones ordinarias, Quodlibeta, Sermones per annum, contra Wiclefitas.* Lelandus c. 451. Balæus Centur. VI. 89. Pitseus c. 723. Waræus de scriptor. Hiberniæ part. 2. p. 124. seq. Phil. Elssius in Encom. Augustiano p. 605. Gandolfus de CC. Augustinianis script. p. 310.

ROBERTUS *Waldokus*, Scotus, ordinis SS. Trinitatis, ex Episcopo Sidoniensi in Syria ab Urbano IV. Cardinalis titulo S. Chrysogoni renunciatus, obiit a. 1272. Scripsit *de Doloribus B. Mariæ, Sermones Adventuales,* item *de præcipuis S. Mariæ festivitatibus, de mysterio SS. Trinitatis, de modo diligendi Deum, in Magistrum Sententiarum libros sex.* Oldoini Athenæum Romanum p. 589. 590.

ROBERTUS *Walsinghamus*, Carmelitanus in monasterio Norwicensi, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, mortuus a. 1310. Scripsit *super Ecclesiasten, Determinationes Scripturæ, Elucidationes Sententiarum, Quodlibeta majora & minora;*

nora, *Conciones ad populum*, *Quæstiones ordinarias*, *solemnes & vesperiales*, *contra Gerardum de Bononia*, qui ordinem Carmelitanum in Anglia in plures provincias dividi voluit. Lelandus c. 390. Balæus Cent. IV. 83. Pitseus c. 446. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 74. b.

ROBERTUS *Wanthamus*, Anglus, monachus S. Benedicti in cœnobio Cermeliensi Comitatus Dorcestrensis, ætatis incertæ. Scripsit *Vocabulorum origines*. Lelandus c. 519. Pitseus Append. Centur. IV. 22.

ROBERTUS *Weise*, Anglus, Norwicensis, in Hulmo non procul a litore maris natus, Ord. S. Benedicti. Scripsit *Catholicon parvum*, s. *Dictionarium*. De ætate nihil constat. Balæus Centur. XII. 44. Pitseus Append. Cent. IV. 21. Contra Car. de Visch p. 291. ordini Cisterciensi adscribit, quia Hulmense monasterium filia fuit Mailrosæ.

ROBERTUS *Winchelsey*, Anglus, Oxoniæ in Collegio Mertonensi literas tractavit, ibi quoque Magister artium creatus. Parisiis Theologiam didicit & docuit. In patria fuit primum Archidiaconus Essexiæ, post Archiepiscopus Cantuariensis: obiit a. 1313. Scripta ejus sunt *de majoritate & obedientia*, *de jurejurando*, *de sepulturis*, *de decimis*, *de celebratione missarum*,

rum, de Ecclesiis ædificandis, de pœnitentiis & remissionibus. Lelandus cap. 319. Pitseus c. 460. *Capitula pro meliori curiæ suæ regimine* a. 1295. in tomis Conciliorum.

ROBERTUS *Worsop*, al. *Wersop*, Eboracensis, Ord. S. Augustini Eremita in cœnobio Ticulliensi non procul ab oppido Duncastrio, Theologiæ Doctoris & Episcopi (sed locus non additur) dignitatem consecutus, obiit circa annum 1350. Scripsit *Introitum in Magistrum Sententiarum, Scholasticas quæstiones, Sermones vulgares ad populum.* Balæus Cent. V. 76. Pitseus c. 576. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 606. Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 306.

ROBERTUS vel RUODPERTUS, monachus in Helvetia aut Vallesia, a. 1491. scripsit *Acta S. Theodori*, vel *Theoduli*, Episcopi Octodorensis vel Sedunensis, quæ Guil. Cuperus edidit in Actis Sanctorum tom. III. Augusti p. 278.

Bassianus ROBILIUS, cujus Libellus *de amicitia Francisci Gonzagæ Mantuæ Principis & Bajazeti Turcarum Imperatoris*, carmine conscriptus, plurima de historia illorum temporum continet. Exstat in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 38.

ROBOAS, Diaconus & monachus Casinensis,

sis, scripsit *Vitam S. Leonardi.* Vixit anno 1120. Hæc Carolus du Fresne in Indice auctorum, quem Glossario præfixit.

Jacobus de ROCHIS, Ferrariensis, J. U. D. scripsit a. 1443. Tractatum *de Indulgentiis*, qui MS. exstat Stargardiæ in Bibliotheca Mariana.

ROCHUS Carthusianus monachus, Patria Londinensis, studuit Parisiis, suique ordinis Prior, nescio ubi, factus est. Vixit a. 1470. Scripsit *Dialogos*, *Epistolas ad diversos*, *Epigrammata*, *Carmina*. Balæus Cent. VIII. 37. Pitseus c. 868.

ROCHUS *de Curte*, vel *Curtius*, Papiensis, Jasonis auditor, a. 1470. Guilielmo Marchioni Montisferrati a consiliis, postea circiter a. 1515. in patria Jus Pontificium explicuit, demum Mediolani Senator est creatus. Scripsit de *Consuetudine*, *de Jure patronatus*, Paris. apud Franc. Regnault, 1500. 4. qui liber exstat in Oceano Juris tomo V. fol. 2. *Commentarium in titulos aliquos Decretalium*, qui MS. est in Bibl. S. Benigni Divionensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 1287. Adde Pancirollum de claris Legum interpretibus III. 51. Marcum Mantuam de illustribus JCtis c. 215.

RODERICUS *de Arevalo*, vide *Rod. Sancii.*

RODERICUS *Bivarius*, Hispanus, alumnus Collegii majoris nationis Hispanicæ in urbe

urbe Bononiensi, postea civis ibidem. Primus fuit, qui *vitam Ægidii Albornoz Cardinalis* scripsit, a. 1506. impressam. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 242.

RODERICUS *Calaguritanus*, v. *Rod. Sancii.*

RODERICUS *Castidæus*, Archidiaconus Clochorensis in Hibernia, scripsit partem posteriorem *Annalium Ultoniensium* usque ad a. 1041. quo ipse obiit. Fuit in Bibl. Jo. More Episcopi Norvicensis. Vide Catalogum MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 1. & Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 689.

RODERICUS *de Dubrawa*, scripsit *Jura & Constitutiones regni Bohemiæ.* Possevinus tomo II. Apparatus p. 348.

RODERICUS *Ferdinandi de S. Ella* vel *Santella*, Carmonensis, ex diœcesi Hispalensi, literis operam dedit in Collegio majore Hispanico Bononiensi, ibique Cathedraticus & Protonotarius Apostolicus fuit. Postea Hispalim se contulit, ubi Canonicus Magistralis & Archidiaconus, post Visitator generalis totius regni Siciliæ cis Pharum, & tandem Archiepiscopus Cæsaraugustanus fuit. Hispali Studium Generale (h. e. Academiam) & Collegium fundavit. A. 1477. habuit *Orationem de mysterio Crucis & passione Christi*, coram Sixto IV. Pontifice, Romæ eodem anno. 4. impres-

impreſſam. Scripſit etiam *Dialogum contra impugnatorem cœlibatus & caſtitatis Presbyterorum ad Sixtum IV*. MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 109. *Dictionarium Eccleſiaſticum*, quod vulgo *Santella* dicitur, ab Euſtathio Moro Cervanteo locupletatum & Compluti 1572. fol. editum. Val. Andreas in Catalogo clarorum Hiſpaniæ virorum p. 101. Orlandus in Notitia Scriptorum Bononienſium p. 242. 243.

RODERICUS, *Lucenſis* Epiſcopus, Hiſpanus, ſec. IX. medio, ſcripſit *de rebus memorabilibus Hiſpaniæ*. Non confundendus eſt cum alio Roderico Lucenſi Epiſcopo, qui a. 1212. vixit. Nic. Antonius Bibl. Hiſp. Vetere VI. 5. n. 118.

RODERICUS *Palentinus*, vide *Rodericus Sancius*.

RODERICUS *Portuenſis* Epiſcopus, ab anno 1476. S. R. E. Vicecancellarius, gente Borgia, Hiſpanus Valentinus, tandem Papa nomine Alexandri VI. Vide Ughelli Italiam ſacram tomo I. pag. 145.

Geſnerus & Val. Andreas p. 101. dicunt, ipſum edidiſſe *Gloſſam in regulas Cancellariæ Apoſtolicæ*, ad Innocentium VIII. ſcriptam. Ego poſſideo librum Romæ per Eucharium Silber impreſſum, & longe alia invenio: nam 1. nomen Gloſſa-

Glossatoris non additur, sed tantum in textu legitur Rodericum hanc Constitutionem in Cancellaria Apostolica publicari fecisse. 2. Illa Glossa non scripta est ad Papam, sed ad alium quendam, quem Reverendissimum Dominum vocat. Verus Auctor hujus Glossæ est *Alphonsus de Soto* Archidiaconus Civitatensis ac Thesaurarius Salmanticensis, cujus in eodem volumine adjectus est Comment. in Ejusdem Papæ Constitutionem de beneficiis, impressus Romæ per venerabilem virum Magistrum Eucharium Silber, alias Frank, a. 1487. Adde Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. X. 16. n. 904. ubi alias etiam editiones indicat.

RODERICUS *Sancii de Arevalo*, non *Azecolo*, ut Lud. Jacobus, natus a. 1404. in oppido S. Mariæ de Nieva Segobiensis diœcesis, Archidiaconus primum Trevinienfis in Ecclesia Burgensi, Decanus Legionensis & Hispalensis, Episcopus Ovetensis, sub Paulo II. Pontifice Præfectus Castri S. Angeli, Episcopus Zamorensis, Calagurritanus & tandem Palentinus, multis legationibus functus, obiit a. 1470. Ex scriptis ejus impressa sunt:

1. *Historia Hispana*, inde ab origine rerum ad sua tempora, quæ prodiit primum

primum Palentiæ 1470. fol. Romæ, sine anno. 4. postea in Hispaniæ illustratæ tom. I. p. 121.

2. *Speculum vitæ humanæ, quo duobus libris varia & diversa hominum studia, artes, officia, vivendique genera, solerter evolvuntur.* Edidit ipse Romæ typis Conradi de Sweynheym & Arnoldi Pannarts, 1468. fol. alii addunt editionem 1473. Aug. Vindel. per Guntherum Zeiner de Reutlinga. 1471. fol. ibidem & apud eundem 1473. Paris. per Mart. Crantz, Ulricum Gering, & Mich. Friburger, 1475. fol. Bisuntii, 1488. fol. Argent. 1507. Paris. 1542. 8. Brixiæ 1570. 16. Basil. 1575. 8. Hanoviæ per Melch. Goldastum 1613. 8. Argent. 1616. 12. Paris. 1656. 12. & Francofurti 1683. 8. quæ ad primam Romanam expressa est, ut nihil additum sit.

Gallice prodiit Lugduni apud Barthol. Buier, 1477. fol.

Inedita sunt longe plura, quorum titulos quosdam adjiciemus: *Defensorium status Ecclesiastici, contra querulos, æmulos & detractores prælatorum & clericorum. De paupertate Christi & Apostolorum, & an Christus & Apostoli mendicarunt, & quo sensu dici potest eos mendicasse. De monarchia orbis, in quo ostenditur, apud Romanum Pontificem residere*

veram

veram orbis Monarchiam. Super commento bullæ depositionis Regis Bohemiæ per Paullum II. publicatæ. Tractatus ad quendam religiosum Carthusiensem, quando liceat religiosis curias principum sequi aut frequentare: & quod aliquando expedit eos apud principes manere. Libellus ad Paullum II. in quo testimoniis juris divini, naturalis & humani damnatur appellatio a sententia Romani Pontificis non bene, ut ajunt, informati ad eundem bene informatum. Orationes & Sermones plures. In Bibl. Vaticana exstat hujus Roderici, (qui perperam *de Arelano* inscribitur) *Dialogus de remediis Schismatis.* Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 114. item *Relatio de Negropontis expugnatione*, ibid. p. 141. *Libellum de remediis afflictæ Ecclesiæ militantis* Patavii in Bibl. Canonicorum Lateranensium exstare docet Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 433. Vide pluribus Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. X. 12. n. 587-642. Oudinum tomo III. col. 2662. ubi nostrum etiam inter testes veritatis memorat.

RODERICUS *Simonis*, vulgo *Ximenez*, *Semenum* vocat Aubertus Miræus, ex regno Navarræ oriundus familia nobilissima, a. 1208. factus est Archiepisco-

 pus

pus *Toletanus*, in Rhodano suffocatus obiit 4. Idus Junii, a. 1247. Ejus impressa sunt:

1. *Historia Hispaniæ*, usque ad a. 1270. Prior editio prodiit Granatæ 1545. mense Octobri fol. opera Xanthi, Antonii filii, Nebrissensis, in typographia privata, quam in ædibus instruxerat, ut opera patris excuderet. Addita est operi patris Ælii Antonii Nebrissensis de rebus a Fernando & Elisabe Hispaniarum regibus gestis, sed admodum depravate prodiit. Melior est editio Andreæ Schotti tom. II. Hispaniæ illustratæ p. 25. qui Codices MSS. adhibuit. Vide Vossium de Historicis Latinis p. 463. *Vitam S. Ferdinandi III. Regis Castellæ* ex eodem edidit Papebrochius in Actis Sanctorum tom. VII. Maji p. 305.

2. *Historia Ostrogothorum, Hunnorum, Vandalorum, Suevorum, Arabum & Romanorum*, cum priore opere simul prodiit, & exstat Hispaniæ illustr. II. p. 146. *Arabum Historiam* correctiorem dedit *Jac. Golius* cum Elmacini Historia Saracenica L. B. 1625. fol.

3. Inedita ejus sunt: *Breviarium Ecclesiæ Catholicæ*, continens Historiam Veteris & Novi Testamenti, qualis est Historia Scholastica Petri Comestoris: *De Primatia Ecclesiæ Toletanæ* tractatum

sub

sub ejus nomine citat Mariana XII. 4. *Chronica omnium Pontificum & Imperatorum Romanorum: Provinciale Cathedralium Ecclesiarum totius orbis: Relatio victoriae, quam de Saracenis ad Navas Tolosae in Baetica Alphonsus VIII. Rex Castellae a. 1212. reportavit.* Fidem ejus in dubium vocat Petrus de Marca in Marca Hispanica p. 249. 280.

Vide Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. VIII. 2. num. 20. seqq. Trithemium de scriptor. Eccles. c. 392. Andr. Schotti Bibl. Hispan. p. 346.

RODERICUS *de Valdepennas*, Hispanus, Ord. Cartusiani in monasterio del Paular & Prior Granatensis circa a. 1515. *Glossa* illustravit Carmina Georgii Manriquii *de vanitate mundi.* Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiensis pag. 117.

RODERICUS *Ximenius*, vid. modo *Simonis.*

RODERICUS *de Zamora*, vid. *Roder. Sancii.*

RODOBERTUS, Episcopus Parisinus seculo VII. Scripsit *Epistolam ad Dadonem*, quae post Vitam S. Eligii Noviomensis ab Audoëno vel Dadone conscriptam exstat apud Dacherium tom. II. p. 76. edit. novae.

RODOMUNDUS Aeduorum s. Augustodunensis Episcopus ab a. 93?-9?8. prout habet Gallia Christiana tomo IV. p. 373.

compilavit *Decreta & privilegia Cœnobii Zelliacensis*, ad preces Widonis hujus cœnobii Abbatis: MS, exstat in Bibl. Medicea. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 273.

RODRADUS, Presbyter diœcesis Ambianensis, sec. IX. Sacramentarium Gregorii in ordinem redegit, MS. in Bibl. Corbeiensi, unde quædam fragmenta profert Hugo Menardus ad Sacramentarium Gregorii. Confer Hist. literaire de la France tom. V. p. 405. 406.

RODULPHUS *de Bibraco*, scripsit circa a. 1360. *librum de itineribus æternitatis*. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 309.

RODULFUS, Archiepiscopus *Bituricensis*, tempore Caroli Calvi, ab anno circiter 840-866. Vide Galliam Christianam tomo II. p. 24. seq. Ejus *Capitula* exstant apud Baluzium Miscell. tom. VI. p. 139. ubi multa ex Capitulis Theodulphi Aurelianensis petiisse deprehenditur.

RODOLPHUS *Brugensis*, Tolosæ a. 1144. *Planisphærium Ptolemæi* in sermonem Latinum transtulit & Theoderico Platonico, Præceptori suo, inscripsit. Edidit Walterus cum Arato Basil. 1536. 4. Sanderus de claris Brugensibus p. 71.

RODULPHUS e *Bussela* vico Sueviæ, scripsit *librum Quæstionum in Sententias*, alterum

alterum *Sermonum*, alium *Quæstionum variarum*, *Orationes plures ad Patres*. Hæc Possevinus tom. II. Apparatus p.349.

RODULPHUS Archiepiscopus *Cantuariensis*, initio seculi XII. Ejus est *Epistola* Callisto Papæ missa, querentis de injuria sibi & Ecclesiæ Cantuariensi facta in consecratione AEp. Eboracensis: MS. in Bibl. Bodlejana.. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p.651.

RODULPHUS, monachus *Cluniacensis*, Petri Venerabilis Abbatis discipulus, ipsiusque in peregrinatione & visitatione Cellarum socius, scripsit *Vitam Petri Venerabilis, Abbatis Cluniacensis*, quæ exstat in Martene & Durand. Collect. ampliss. VI. p.1187. Forte idem est, qui a. 1173. Abbas Cluniacensis creatus est & a. 1176. decessit.

RODULPHUS *Floriacensis*, vide infra *Rodulphus Tortarius*.

RODULFUS, monachus *Fuldensis*, vide *Rudolphus*.

RODULPHUS *Langius*, vide supra lib. XI. pag.714.

RODULPHUS *Tortarius*, monachus *Floriacensis* circa a. 1100. Scripsit *Miracula S. Benedicti*, qui constituunt librum IV. & V. Vitæ illius per Andream monachum conscriptæ. Prior sermone ligato, alter prosaico scriptus est. Uterque

que exstat in Actis Sanctorum tom. III. Martii p. 334 & 336. *Translatio S. Mauri* versu hexametro edita est in Bibl. Floriacensi pag. 355. *Miracula S. Benedicti* sermone prosaico in Mabillonii Sec. IV. Benedictino part. 2. p. 390. *Memorabilium* libri IX. Carmine, & *Epistolæ* ad diversos, sunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 44. 82. Adde Lyseri historiam Poëtarum medii ævi p. 368.

RODULPHUS Episcopus Nemausensis, scripsit *Summam Sacramentorum & Canones Pœnitentiales:* MSS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 45. 143.

RODULPHUS *de Noviomago*, v. *Radulphus*.

RODULPHUS *Oxfordius*, vide *Richardus Oxfordius*.

RODULFUS Abbas S. *Pantaleonis*, vide paullo post, *Rodulphus Abbas S. Trudonis*.

RODULPHUS Abbas monasterii S. Trudonis (*S. Tronc*) diœcesis Leodiensis. Ipse vitæ suæ notitiam exhibet a libro VIII. Chronici Trudonensis usque ad lib. XIII. unde pauca excerpenda sunt. Natus est in villa, quæ sita est super Sambriam fluvium, nomine Monasterium, ubi habetur Abbatia monialium nigras vestes ferentium. Leodii studia tractavit usque ad annum XVIII. deinde monachus factus Porceti juxta Aquisgranum,

granum, ad Custodis, Magistri puerorum, Cellerarii, minoris & majoris Præpositi dignitatem adspiravit. Postea ad monasterium S. Trudonis perrexit, ubi rursum pueros docuit, postea Decanus sive Prior, tandem a. 1108. Abbas fuit. Electus quoque a. 1121. Abbas S. Pantaleonis in diœcesi Coloniensi munus utrumque administravit, disciplinæ monasticæ studiosissimus. Vide Chronica regia S. Pantaleonis tom. I. Eccardi p. 927. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 801. Swertii Athenas Belgicas p. 665. Oudinum tomo II. p. 1010. Galliam Christianam tomo III. p. 739. 958.

Ejus Opera sunt sequentia:

1. *Gesta Abbatum Trudonensium*, Ord. S. Benedicti, edita a Dacherio Spicil. tom. VII. edit. novæ tom. II. p. 659.

2. *Epistola* ad Waleramum Ducem Limburgensem, Advocatum monasterii Trudonensis, *de ejus monasterii statu*, exstat in Aub. Miræi Codice piarum donationum tom. I. p. 61. edit. novæ: alia p. 520.

3. *Epistola* ad Stephanum, Episcopum Metensem *de statu monasterii sui*, est liber IX. Historiæ Trudonensis p. 691.

4. *Rescriptum ad Cœnobium S. Pantaleonis*, a quo quæsitus fuerat, *an liceat aliquid pro receptione puerorum accipere?*

 Exstat

Exſtat in Analectis Mabillonii tom. II. p. 495 & 466. edit. novæ.

5. *Vita Lietberti Episcopi Cameracensis*, ἀνωνύμως edita erat a Dacherio tom. IX. (edit. novæ tom. II. p. 138.) noſtro autem vindicat Mabillonius ex MS. Codice Aquicinetienſi, ubi ſubſcriptio hæc erat: *Explicit vita Domini Lietberti Episcopi, edita a quodam Monacho nomine Rodulfo.*

6. Inedita ſunt *Carmina varia*, quorum ipſe meminit Hiſtoriæ Trudonenſis lib. VIII. p. 690. a. & Trithemius quoque: *Volumen ſeptem librorum contra Simoniacos* ipſe loco citato memorat, Mabillonius in monaſterio Gemblacenſi invenit, & contenta narrat: Sed illi poſtea in generali monaſterii conflagratione perierunt, prout teſtantur Martene & Durand præfat. ad tomum IV. Collectionis ampliſſ. p. 17. Meminit quoque p. 687. *Compilationum*, quæ multis ſententiis divinis & Decretis Conciliorum plenæ fuerunt, item *Gradualis* a ſe conſcripti.

7. *Acta translationis Sancti Gereonis unius militis Legionis Thebæorum*, edita eſt a Surio d. 24 Novemb. nec non a Martene & Durand Collect. ampliſſ. tom. VI. pag. 1013.

8. *Vita Petri Venerabilis*, ibid. p. 1187.

Matthæus

Matthæus ROEDER, aliis *Rodder*, natione Gallus, Sacræ paginæ Professor, a. 1414. Orationem in Concilio Constantiensi *de Simonia* habuit, cujus Excerpta dedit Herm. von der Hardt tom. V. Concilii Constant. præf. p. 22. & in Historia literaria Reformationis parte III. p. 42.

Textus ROFFENSIS. Vide supra lib. I. p. 284 & 373. Adde quoque Whartoni præfationem ad tomum I. Angliæ Sacræ p. 30. quæ singula conferenda sunt. Cæterum ad Historiam Ecclesiæ Roffensis in Anglia Sacra tom. I. prodierunt sequentia: *Ernulfi Episcopi Collectanea*, p. 329. *Edmundi de Hadenham Annales a prima fundatione* ad a. 1307. pag. 341. *Wilhelmi de Dene Historia* ab a. 1314-1350. p. 356. *Continuatio* ab a. 1350-1540. p. 378. *Libellus monachorum Roffensium* a. 1360. *Regi oblatus de patronatu Ecclesiæ Roffensis, seu de jure eligendi Episcopi*, p. 384. *Charta Joannis Regis de patronatu Episcopatus Roffensis*, p. 386. *Jura Episcopatus* a. 1360. p. 380. *Consuetudines Ecclesiæ*, p. 390. *Successio Priorum*, p. 392. De S. Ithamaro Episcopo Roffensi quædam congessit God. Henschenius in Actis Sanctorum tomo II. Junii p. 294. Vitam Gundulphi Episcopi dedit Anon. monachus Roffensis tomo II. Angliæ Sacræ p. 271.

ROFFREDUS *Buttensis*, patria Beneventanus, Bononiæ docuit anno 1215. post Aretii, tandem in aula Friderici II. Judex primarius fuit, vir ingenii festivi. *Arborem actionum* a Jo. Bossiano excogitatam locupletavit: scripsit præterea *Quæstiones Sabbathinas, Summam super Jus civile, de libellis & de Jure Canonico*, secundum formam in Romana Curia frequentatam: hic prodiit Lugd. apud Matthiam Bonhomme 1538. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 28. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1085. 1380. 1287. 221. Possevinus tomo II. Apparatus p. 350. Idem dicitur *Odofredus*, de quo noster supra lib. XIV. p. 469. Felleri Catal. MSS. Bibl. Paullinæ p. 226. 241.

ROFFRIDUS, Abbas Casinensis & Cardinalis a. 1189. cujus Epistola ad Joannem de Salerno Presb. Cardinalem Angelus de Nuce edidit in annot. ad Vitam S. Benedicti c. 18.

ROGERIUS, *Abellinensis* Episcopus, ab anno 1219. scripsit *Acta translationis martyrum Abellinensium*, quæ exstant in Actis Sanctorum tom. II. Febr. p. 764. Ughellus tomo VIII. p. 194.

ROGERIUS, Prior S. Abrahæ, circa a. 1170. Scripsit *Epistolam* ad Gaufridum Subpriorem, post Priorem & Abbatem S. Annæ

monona-

monasterii Baugezeiensis in Neustria, quam habes apud Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum tom. I. p. 518.

ROGERUS *Albanus*, Anglus, patria Hartfordiensis, ex oppido S. Albani oriundus, ordinis Carmelitani monachus Londinensis, circa a. 1450. Reliquit *Compendium Historiarum Bibliæ & Progeniem Regum Britanniæ.* Balæus Centur. XII. 71. Pitseus c. 840.

ROGERUS Abbas B. Evurtii *Aurelianensis*, circa a. 1150. Scripsit *Epistolam* ad monachos S. Audoëni Rothomagensis, de inventione B. Evurtii, quæ exstat apud Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum tom. I. p. 413.

ROGERIUS, Episcopus primum *Aurelianensis* & Lemovicensis, post Archiepiscopus *Bituricensis*, mortuus a. 1367. Aureliæ Jus canonicum & civile docuit, & Tractatum *de Actionibus* scripsit, qui an uspiam extet, non habeo compertum. Vide Acta SS. tom. I. Martii p. 119. ubi vita ejus exponitur. Adde Galliam Christianam tomo II. p. 81. 532.

ROGERIUS *Baco*, vide supra lib. II. p. 430.

ROGERUS *Blake*, vide infra *Nigellus*.

ROGERIUS *Calcagninus*, Florentinus, Ord. Prædicatorum, domus S. Mariæ novellæ ibidem alumnus, post Inquisitor in Tuscia tandem a. 1240. Episcopus Castrensis,

ſtrenſis, obiit a. 1290. Laurentii Galli, ordinis ejusdem, *Summam Regiam*, ſive librum de virtutibus & vitiis, e lingua Gallica in Italicam convertit, & proprie ad hanc Bibliothecam non pertinet, niſi Poſſevini error ſic annotetur, qui titulum verſionis ita ponit: *Everſio vitiorum & conſequutio virtutum.* Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Dominicanorum tom. I. p. 388. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 159. Julium Nigrum de Scriptoribus Florentinis p. 487. Altamura p. 29.

ROGERIUS, *Caſæ novæ in regno Neapolitano* Monachus, vixit circa annum 1230. Ejus eſt *Vita B. Placidi* Rhodienſis ex agro Amiternino, primum eremitæ, poſt monachi Ocrenſis, ordinis Ciſtercienſis, qui eodem ſeculo vixit. Exſtat apud Ughellum Italiæ Sacræ tomo VI. p. 722.

ROGERUS *Ciceſtrienſis*, male quibusdam *Ceſtrenſis*, Ord. S. Benedicti monachus Weſtmonaſterii. Scripſit *Polycratica temporum*, h. e. hiſtoriam ab origine mundi usque ad a. 1314. Deinde adjecit *Additamentum XXV. annorum*, usque ad a. 1339. Balæus Centur. V. 48. Pitſeus c. 514. Alii *Robertum* vocant, ut notat Voſſius de Hiſtor. Latinis p. 516. alii *Richardum*, ut monet Oudinus tomo III. perperam.

ROGE-

ROGERUS, Prior *Cisterciensis.* *Epistolæ* ejus *duæ* exstant apud Bertrandum Tissier in Bibl. Patrum Cisterciensium tom. III. pag. 259. 261.

ROGERUS *Cisterciensis* monachus Anglus, in cœnobio Fordano, claruit a. 1181. & scripsit *Revelationes S. Elisabethæ,* Abbatissæ Schœnaugiensis, qui liber prodiit in Jac. Fabri Libro trium Virorum & trium Spiritualium virginum, Paris. 1513. *De undecim millibus virginum Coloniæ occisarum, Encomium Beatæ Mariæ Virginis.* Balæus Centur. III. 23. Pitseus c. 250. Jo. Prince Danmonii orientales illustres pag. 138.

ROGERIUS, *Roggerus & Ruotgerus, Coloniensis* ad S. Pantaleonem monachus, &, ut Leibnitius auguratur, Magister Scholarum, vixit a. 970. & scripsit *Vitam Brunonis Archiepiscopi Coloniensis,* a Surio d. 11. Octobris, emendatius vero & plenius ex Codice Guelferbytano a Leibnitio tomo I. Scriptorum Brunsuicensium editam. Sigebertus Gemblacensis de Scriptor. Eccles. c. 130. Trithemius c. 327. Possevinus tomo II. Apparatus p. 350. Duos ex uno faciunt Vossius de Historicis Latinis, & Oudinus tomo II. p. 465. 472. quorum alter Abbas Cœnobii de Cruce S. Leufridi in Normannia, ordinis Cistereiensis, fuerit: ut opinor, minus recte. RO-

ROGERIUS *Computista*, monachus Anglus, ordinis S. Benedicti in cœnobio Buriensi Comitatus Suffolcensis, & postea Prior, circa a. 1360. Scripsit *Expositiones vocabulorum totius Bibliæ, Postillas in Evangelia, de excommunicatione majore, Constitutiones Cantuarienses.* Balæus Centur. VI. 16. Pitseus c. 393.

ROGERUS *Conovius*, vide supra lib. III. p. 1149. De controversia ibi memorata adde Joan. Launoji Traditionem Ecclesiæ explicatam de Canone, *omnis utriusque sexus*, c. 6. tom. I. Operum p. 274-280. Confer Willotum p. 318.

ROGERUS *Cowton*, v. supra lib. III. p. 1218.

ROGERUS *Croylandensis* monachus, postea Prior cœnobii Friscconiensis in Comitatu Lincolniensi circa a. 1214. Scripsit *de vita S. Thomæ Cantuariensis lib. VII. & de epistolis ejus lib. I.* Lelandus c. 194. Balæus Cent. III. 69. Pitseus c. 303. Oudinus tomo III. p. 17.

ROGERIUS *Dechtus*, monasterii Viconiensis in Hannonia Ord. Præmonstratensis Canonicus, circa a. 1384. Scripsit *Sermones plurimos in Synodis & Capitulis habitos, Commentarios in Jus Canonicum.* Swertii Athenæ Belgicæ p. 666.

ROGERUS *Dimoc*, vide supra lib. IV. p. 87.

ROGERUS, Archiepiscopus *Eboracensis* sec. XII. ab a. 1154-1172. Scripsit Epistolam

stolam ad Hugonem, Episcopum Dunelmensem, nec non Decanum & Capitulum Eboracense, quæ habetur inter Epistolas Joannis Saresberiensis p. 288. Vide de ipso Angliam Sacram tom. I. p. 72. 161.

ROGERUS *Fordanus*, vide lib. VI. p. 533.

ROGERIUS, sive *Ruggerus*, *Fuldensis* monachus circa a. 1156. *Vitas Martyrum* sex voluminibus descripsit, quæ in bibliotheca Fuldensi asservari testatur Georgius Wiellius in præfatione Hagiologii. Vossius de Histor. Latinis p. 431. Aliud exemplar oculis usurpavit Oudinus, quem vide tomo II. p. 1423. sq.

ROGERUS *Glacton*, Anglus ex Comitatu Huntingtonensi, ordinis eremitarum Augustinianorum monachus & tandem Provincialis, Theologiæ Doctor Cantabrigiensis, circa a. 1340. Scripsit *Epistolas sacras*, *Sermones*, *Lecturas*, *Quæstiones*. Balæus Centur. V. 45. Pitseus c. 521. Gandolfus de ducentis scriptoribus p. 312. Phil. Elssius in Encomiastico Augustiniano p. 612.

ROGERUS *Herefordiensis*, Anglus, Cantabrigiæ literis incubuit, Mathematicus & Physicus suo tempore insignis. Vixit circa a. 1170. Scripsit *in artem judiciariam*, *Theoricam planetarum*, *Collectaneum annorum planetarum*, *de ortu & occasu signorum*, *de rebus metallicis*, *Ex-*

positiones

positiones in Alphidium. Lelandus c. 210. 500. Balæus Cent. III. 13. Pitseus c. 238.

ROGERIUS *Hovedenus*, vide supra lib. VIII. pag. 827.

ROGERIUS *Junius*, Anglice *Yong*, *Infantem* vocat Lelandus c. 399. Mathematicus Anglus, dedit librum *de Computo.* Reliqua illius adhuc latent. Balæus Cent. X. 88. Pitseus Append. Cent. IV. 23.

ROGERUS *Ivonius*, vel *de S. Ivone*, ab oppido Comitatus Huntingdoniensis in Anglia sic dictus, fuit Monachus, sed nescio cujus ordinis, circa a. 1410. Scripsit *contra Joannem Oldcastel*, qui Lolhardus & hæreticus tunc credebatur, & *Lecturas Scholasticas.* Balæus Centur. XI. 73. Pitseus c. 779. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 610.

ROGERIUS *Magister*, sive *Magister* ROGERIUS, Hungarus, Varadiensis, ejusque Capituli Canonicus circa a. 1250. Scripsit *Epistolam in miserabile Carmen super destructione regni Hungariæ per Tartaros facta*, quæ Chronicis Hungaricis Joannis Thuroczii subjicitur tum in editione Augustana 1483. tum in Scriptoribus rerum Hungaricarum Wechelianis p. 177. Czwittingerus Specim. Hungariæ literatæ p. 317.

ROGERUS *Marshall*, Anglus Mathematicus & multorum codicum coacervator, quos Collegio Petrino Cantabrigiensi,

ensi, in quo literis incubuit, dono dedit. *Scripsit de figura Cata* (vel *Cota*) *& apodiatis.* Reliqua ejus huc usque nos latent. Lelandus cap. 506. Balæus Centur. XI. 33. Pitseus Append. Centur. IV. 24.

ROGERIUS *de Monte Roseo*, Scotus, Killosensis monasterii Prior, Ord. Cisterciensis, circa a. 1180. sub Nervo Abbate, scripsit *Vitam Duffi Regis.* Car. de Visch de Scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 292.

ROGERUS *Niger, Nigellus*, Anglice *Blake*, Ordinis S. Benedicti monachus in cœnobio Westmonasteriensi, Doctor Theologus Oxoniensis, tandem Episcopus Londinensis. Sunt quoque, qui ipsum Canonicum Paulinum fuisse dicant. Obiit a. 1241. & *Sermones solemnes* reliquit. Balæus Cent. XII. 95. Pitseus Append. Centur. IV. 25.

ROGERUS *Onley*, Anglus, Eleonoræ Cobhamæ, Ducis Glocestriensis Sacellanus. Quia Wiclefum sectabatur, & Papismum refellebat, in odium Cleri incurrit, ut ipsum cum domina sua perduellionis accusarent, quo facto is innocens strangulatus, corpusque illius quadrifariam dissectum est, a. 1442. Scripsit *contra vulgi superstitiones, & de sua innocentia.* Balæus Cent. VIII. 4.

ROGERIUS *S. Pantaleonis* Monachus, vide supra *Coloniensis.*

ROGERIUS *Parmensis*, Medicus, cujus *Practica Medicinæ* prodiit cum aliis Scriptoribus Chirurgicis, Venet. 1499. 1519. 1546. folio. Liber *de Venarum Phlebotomia* exstat cum Albucasi Methodo medendi, Basil. 1541. folio. Vide Mercklini Lindenium renovatum p. 948.

ROGERIUS *de Placentia*, Ord. Minorum provinciæ Siciliæ, scripsit *Sermones Quadragesimales*, qui habentur in Bibl. Laurentiana Florentiæ. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 290.

ROGERIUS *Rugosus*, aliis *Royseth*, Anglus, Ordinis S. Francisci, Theologiæ Doctor. Ætas & reliqua ejus nos latent. Scripsit *de maximo & minimo*, *super Magistrum Sententiarum.* Pitseus Append. Cent. IV. 26. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum pag. 312. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 320.

ROGERUS *Saresburiensis*, patria Wiltunensis, Saresberiæ literis incubuit. Floruit circa a. 1160. & scripsit *in Evangelia Dominicalia & Psalmos.* Balæus Centur. X. 56. Pitseus c. 218.

ROGERIUS *Suiset*, vel potius *Suinshed*, cognomine *Calculator*, vel *Computista*, Mathematicus Oxoniensis in Collegio Mertonensi, postea monachus Cisterciensis

ensis in cœnobio sui cognominis in agro Lincolniensi. Floruit a. 1350. & varia reliquit. *Calculationes Astronomicas*, Papiæ 1488. fol. Paduæ per Jo. de Cypro. *Introductorium ad Calculationem*, Venet. 1505. *Calculationes cum quæst. de reactione*, Venet. 1520. *Ephemerides, Commentationes Mathematicas, in Magistrum Sententiarum, in Ethicam Aristotelis*, & alia plura. Lelandus c. 431. Balæus Centur. VI. 2. Pitseus c. 576. Car. de Visch de Scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 292.

ROGERIUS *Trevirensis* Archiepiscopus, *Decretorum volumen* confecit, quod in Synodo coram suis Suffraganeis approbavit. Vivebat a. 914. Hæc Possevinus Apparatus tomo II. p. 351.

ROGERUS *Tuiforde*, vulgo *Goodluk*, h. e. bona fortuna, Anglus, Eremita Ord. S. Augustini & insignis Concionator in districtu Norwicensi, circa a. 1390. Scripsit *Itinerarium mentis ad Deum, & Sermones ad populum.* Balæus Centur. VII. 17. Pitseus c. 693. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 611.

ROGERIUS *Venray*, Teutonicus, Ord. D. Augustini a. 1494. scripsit *de institutione puerili, de inquisitione vitæ beatæ, Hymnos de b. Virgine, de vario litterarum usu, de rebus mirabilibus, de rebus novis,*

de metrorum generibus, de accentibus Latinorum, Panegyricum ad Joannem Spanheimensem S. Martini Abbatem, de calamitatibus horum temporum, Epigrammata & Epistolas. Possevinus tomo II. Apparatus p. 351.

ROGERIUS Abbas Uticensis S. Ebrulfi in Anglia, Ord. S. Benedicti a. 1120. cujus *Epistola* ad Henricum Regem exstat apud Ordericum Historicum p. 873. Orderici Carmen in ejus obitum ibidem pag. 875.

ROGERUS *Waltham*, Canonicus D. Pauli Londinensis a. 1250. scripsit *Compendium morale & Imagines oratorum.* Lelandus c. 243. Balæus Cent. IV. 16. Pitseus c. 349.

ROGERUS *Welpedale*, Mathematicus Oxoniensis & Collegii Balliolensis socius, a. 1368. scripsit *de invocando Deo, Simulachrum Logicalium, de universalibus, de aggregatis, de quanto & continuo, de compositione continui.* Balæus Cent. VI. 29. Pitseus c. 616.

ROGERIUS *de Wendover*, vel etiam *de Windesora*, monachus S. Albani, Prior Cellæ de Bellovisu (de Beauvoir) in territorio Lincolniensi, mortuus a. 1237. reliquit *Chronicon* a nato Christo usque ad a. 1234. quod MS. habetur Londini in Bibl. Cottoniana. Balæus Centur. XII.

XII. 57. Eo usum esse Matthæum Paris. Fabricius noster monet supra libro XII. p. 153. 154. & Oudinus tomo III. p. 37. Pitseus duos ex hoc facit, Rogerum *Windoverum* c. 313. & *Windesorum* c. 332. Adde Vossium de Historicis Latinis p. 471.

ROGERIUS, aliis corrupte FRIGERIUS, Italus, JCtus, sec. XI. qui primus in eam Pandectarum partem, quam *Infortiatum* vocant, *Glossas* emisit, primus etiam *Summam* sive *Compendium Juris* composuit. Reliqua illius in obscuro sunt. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 18. *Compendium* ejus sive *Summa*, nec non *Dialogus de Præscriptionibus* exstant in Tractatu Tractatuum tom. IX. fol. 135. 136.

ROGERIUS, Roberti, Comitis Glocestriæ filius, Episcopus *Wigorniensis* ab anno 1163-1179. Vide Angliam Sacram tom. I. p. 301. 476. 477. Ejus habemus *Epistolam* ad Alexandrum Papam in Epistolis Joannis Saresberiensis p. 291.

Joannes ROKYCZANA, Bohemus, natus in oppido pagi Pilsnensis, *Rokyczana*, quod ad Ecclesiam Pragensem pertinet. Propter paupertatem puer mendicando victum quæsivit, postea in Collegium Reginæ, quod Pragæ est, receptus Theologiam excoluit, Magistri quoque dignitate cohonestatus. Calixtinorum

assecla primum a. 1424. memoratur, sacerdos in templo S. Stephani in nova Civitate Pragensi, deinde Concionator Parochialis Ecclesiæ B. Mariæ ad lætam Curiam (*im Tein*). Turbulento fuit ingenio, multis negotiis se immiscens, legatus ad Concilium Basileense missus, id tandem fraudibus & artibus suis machinatus est, ut Archiepiscopus Pragensis constitueretur. Mortuus est a. 1471. d. 22. Febr. Res ejus gestas narrant Scriptores Bohemici Æneas Silvius, Zach. Theobaldus, Wenc. Hagecius, Bohusl. Balbinus, Jac. Infantius in hist. belli Hussitici, & complures alii, ex quibus (ultimo tamen excepto, qui tunc nondum editus fuit) nata est egregia dissertatio Viri Cel. Jo. Dav. Kœleri, *de Jo. Rokyczana*, Altorf. 1718. Ex operibus illius hæc nota sunt:

1. *Collatio seu præsentatio Bohemorum coram Domino Legato*, sive *Responsio ad Orationem Juliani Cardinalis*, a quo cum suis in Concilio Basileensi a. 1433. exceptus fuerat. Exstat apud Cochlæum lib. VI. belli Hussitici p. 248.

2. *Responsio ad oppositiones Joannis de Ragusio* contra primum ex articulis Bohemorum: Habetur apud Binium tom. VIII. Concil. p. 314. Vide & supra libro IX. p. 351.

3. *Oratio*

3. *Oratio ad oratores Concilii Pragam missos*, sive *Querela*, apud Cochlæum lib. VII. p. 257.

4. *Confessio fidei suæ*, exstat apud Theobaldum de bello Hussitico part. 2. c. 11. p. 86.

5. *Epistolæ ad Capistranum*: Cochlæus lib. X. p. 370. ad *Joannem Abbatem de Mulbrun*, concilii Basileensis nuncium, in Martene & Durand Collect. ampliss. VIII. p. 173. *ad Bohemos nunciatoria*, quæ Pragæ acta sint. ibid. p. 354.

6. *Tractatus de septem Sacramentis*, contra Taboritas, scriptus cum ambiret Archiepiscopatum Pragensem, ne Catholicis nimium reprehensibilis videretur. Subjunxit Cochlæus operi modo citato pag. 442.

7. *Tenenda*, h. e. liber, qui credi & teneri debeat.

8. *Postilla Evangeliorum.*

9. *Disputatio Capituli Ecclesiæ Pragensis cum Rokyczana de controversiis Hussiticis, habita per dies quinque a.* 1465. *coram Gyrzikone Rege Bohemiæ*, edita est tom. III. Antiquarum Lectionum part. 2. edit. novæ tom. IV. p. 753.

10. *Duæ Collationes* in Concilio Basileensi a. 1433. in Martene & Durand Collect. ampliss., tom. VIII. p. 252. 254.

11. *Positio primi articuli Bohemorum coram Concilio Basileensi de Sacramento Cœnæ:* ibid. p. 262. Prolixum & solidum scriptum vocat Hockerus in Catal. Bibl. Heilsbrunnensis p. 113.

12. *Allegatio publica Jo. Rokizani de Praga, & replicatio Hilarii, Doctoris Decretorum, & Wenslai Doctoris Theologiæ, super communione utriusque speciei,* MS. exstat in Bibl. Lipsiensi Paullina, teste Catalogo Felleri p. 399. ubi perperam *Rubizanus* scribitur. Ibidem alia reperiuntur contra ipsum scripta. Adde Oudinum tom. III. p. 2650.

Contra ipsum & de ipso hæc inveni:

Franc. de Toleto contra Rokenzanum de communione sub utraque MS. est in Bibl. Paullina Lipsiensi. Felleri Catal. pag. 191.

Historica relatio de congregatione Baronum ac Civitatum regni Bohemiæ a. 1465. facta, inprimis de dictis & factis Joannis Rokenzani: ibidem p. 203.

ROLANDINUS *Rodulphinus de Bassageriis,* Bononiensis, primus Notariorum Bononiensium Proconsul, eorundem Collegii erector & benefactor insignis circa a. 1270. 1300. Scripsit *Summam Artis Notariæ,* quæ ab ipso *Rolandina* dicitur, impressam Taurini 1479. Venetiis per Jo. & Gregorium de Gregoriis, 1500. Hanc

Hanc Oudinus tomo III. p. 485. male *Rolandino Patavino* tribuit, de quo paullo post: item Tractatus varios Juridicos in opere magno Tractatus Tratactuum tom. VIII. part. 1. impressos, *de Testamento & ultima voluntate*, p. 1. *de Codicillis*, p. 197. *de donationibus causa mortis*, p. 199. *de successionibus ab intestato*, p. 251. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 36. Bumaldi Minerval Bononiense p. 206. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 243.

ROLANDINUS *de Romanciis*, Bononiensis, in patria jus civile docuit, & Advocatum egit, mortuus a. 1284. Scripsit *de ordine judiciali Praxeos criminalis, Librum quaestionum, Tract. de positionibus. Flores ultimarum voluntatum* impressi sunt Spirae 1598. 8. & apud Commelin. 1607. 8. Pancirollus II. 43. Bumaldus l. c.

ROLANDINUS, *Patavinus*, Grammaticus & investigator Antiquitatum, Grammaticam & Rhetoricam Patavii docuit, mortuus a. 1277. scripsit Comm. *de Acciolini tyrannide*, quae ipse viderat: item *de rebus gestis Patavinae civitatis*, cujus libri meminerunt Petr. Paul. Vergerius & Flavius Blondus. *Chronicon Marchiae Tarvisinae* ab a. 1180-1260. cum Albertino Mussato de gestis Henrici VII. Imp. cura Felicis Osii prodiit Venet. 1636.

fol. repetitus in Thesauro Italiæ Burmanniano tomo VI. & Scriptoribus Italicis Muratorii tom. VIII. pag. 153. MS. bis occurrit in Bibl. Vaticana, teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 118. 139. *Commentariorum* Rolandini *de Eccelinorum tyrannide,* quam noster sub finem voluminis sui descripserat, *Compendium* a Fausto Longiano sub ficto Petri Girardi nomine Italico sermone prodiit anno 1552. quod docent Vossius de Hist. Latinis & Oudinus tomo III. pag. 485. Adde Bern. Scardeonii Antiqu. Patav. II. 10. p. 231. 232. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. II. c. 1.

ROLANDUS *Capellutius,* Chrysopolitanus, Philosophus & Medicus, Chirurgus Parmensis, floruit a. 1468. *Chirurgia* ejus edita est cum aliis scriptoribus Chirurgicis, Venet. per Andr. Asulanum a. 1499. 1519. 1546. fol. *Tractatus de curatione pestiferorum apostematum,* ex bibliotheca Herm. Conringii prodiit Brunsuigæ, 1640. 8. Francof. 1642. 8. Hæc Mercklinus in Lindenio renovato pag. 948.

ROLANDUS, *Cremonensis* a patria dictus, Ord. Prædicatorum, Philosophiæ Professor, Bononiæ studuit & docuit, Tolosæ quoque Theologiam docuit & contra

Wal-

Waldenses conciones sacras habuit. Obiit anno circiter 1250. scripsit *Summam notabilem Theologiæ & Philosophiæ.* Plura de eo Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 125. Arisii Cremon. literata tom. I. p. 102. Altamura Bibl. Dominicana p. 1. 427.

ROLANDUS *Passagerius*, vide supra *Rolandinus.*

ROLANDUS *Placiola*, nomen a vico agri Patavini sortitus, Doctor Juris Patavinus circa a. 1300. alii perperam juniorem faciunt. Legatus Patavinorum ad Henricum VII. & Clementem V. Papam fuit. Scripsit *Commentarium in feuda & Opusculum de Regibus.* Cum a Pontifice dicto pro fratre Sacerdotium postularet, & mediocre pro pinguiori optaret, Pontifici admiranti respondit: *Frater meus, pro quo postulo, non est pluris.* Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. I. c. 1. Marcus Mantua c. 217. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 51. De Summa Rolandina, quæ ipsi præter rem tribuitur, vide modo *Rolandinum de Passageriis.*

ROLANDUS *Ploceranius*, monachus Cisterciensis, circa a. 1220. scripsit *Vitam S. Prognatæ*, Abbatissæ illius ordinis. Car. de Visch de Scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 293.

ROLANDUS *Scotus*, Glascuensis Ecclesiæ Subdecanus, post ordini Dominicanorum nomen dedit circa a. 1481. Ejus memorantur hæc opera: *De dilatatione ordinis S. Dominici, Quæstiones arduæ, & Resolutorium Sententiarum.* Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 860.

ROLANDUS Ulyssiponensis, cujus, Labbeo teste in Bibliotheca MSS. pag. 216. inter libros Renati Moreau Medici Parisini hoc opus exstitit: *Rolandi Ulixboniensis, physici illustrissimi principis Joannis, patrui domini nostri Regis Franciæ gubernantis & regentis regnum Franciæ, insigne opus de physiognomia.*

ROMÆUS *de Levia*, Catalanus, ex castro vel villa *Levia*, Ord. Prædicatorum, a. 1221. Prior in conventu Lugdunensi, post a. 1232. Provincialis Prior provinciæ Provinciæ, tandem Episcopus Tolosanus obiit a. 1261. Scripsit *Regulam honestatis monachi & de timendo & amando D. Jesu Christo prosa & ligata.* Plura Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 161.

ROMANTIUS *de Rosa* non est nomen auctoris, sed libri Gallici, *le Roman de la Rose.* Occurrit tom. III. Operum Joannis Gerson p. 297.

ROMA-

ROMANUS, Pontifex Romanus ab a. 894. mense Sept. per menses IV. *Epistolæ duæ* Pontificatus anno sexto h. e. 900. datæ exstant in Petri de Marca Marca Hispanica p. 833. 834.

ROMANUS *de Roma*, ex illustri Ursinorum familia, Ord. Prædicatorum, Magister Parisinus, qui S. Thomæ in Rectura Scholæ Parisiensis successit. Vixit circa a. 1273. scripsit *in quatuor libros sententiarum, Sermones de tempore & Sanctis.* Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 263.

ROMANUS *Scotus*, Presbyter circa a. 660. scripsit *de Paschæ celebratione.* Possevinus tomo II. Apparatus p. 356.

ROMANUS, Basilicæ *Vaticanæ* Canonicus, tempore Eugenii III. Pontificis sec. XII. dedit *Basilicæ Veteris Vaticanæ descriptionem*, in qua multa & egregia antiquitatis monumenta habentur, editam Romæ 1646. cum annot. Pauli de Angelis. Vide Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. VIII. 62.

ROMANUS *Vicentinus*, Ord. Prædicatorum, sec. XIII. scripsit *Sermones de tempore & Sanctis.* Jac. Quetif l. c. p. 475. Altamura p. 69.

ROMERIUS, nescio quis, Simlero teste *continuavit Chronicon Reginonis* ab anno 877-967. Quia igitur Continuatio illa edita ab a. 907-972. pertingit, verosimile

ſimile putat Voſſius, Romerium illius auctorem eſſe. Vide Jac. le Long Bibl. hiſtoricam Galliæ p. 337. & Poſſevinum tomo II. Apparatus p. 356.

ROMFREDUS Beneventanus, vide *Roffredus*.

ROMUALDUS, auctor ordinis Camaldulenſium, Ravennæ e nobili Ducum familia ortus & ſtudiis liberalibus imbutus eremum petiit, & ordinis S. Benedicti laxiorem diſciplinam corrigere ſtuduit. Obiit a. 1023. ætatis 120.

Ejus *Commentarius in Pſalmos* MS. eſt in monaſterio Camaldulenſi, in cujus operculo hæc leguntur: *Iſtud Pſalterium ſcripſit & gloſſavit manu ſua propria ſanctiſſimus ac beatiſſimus Romualdus, ſicut præceperat ſibi Deus, quando fuit raptus in paradiſum, celebrans Miſſam in eremo Sytriæ, ut ſcribit beatus Petrus Damianus Presbyter Cardinalis in legenda ſua.* Hæc Jo. Mabillonius Itin. Italico p. 179. *Expoſitionem* etiam *in nonnulla Prophetarum Cantica* elaboravit. Adde Poſſevinum tomo II. Apparatus p. 356.

ROMUALDI duo hujus nominis, Archiepiſcopi Salernitani, prior ab a. 1121-1138 alter ab a. 1153. Uterque eſt auctor *Chronici* ab orbe condito ad a. 1178. quod ex Codice Ambroſiano edidit Mu-

Muratorius S. R. Ital. tom. VII. p. 1. Partem postremam ab a. 1159-1177. de rebus, quibus ipse pro Guilielmo Siciliæ Rege interfuit, jam antea dederat Carusius in Bibliotheca historica Siciliæ tom. II. Prior vero Romualdus pervenit usque ad a. 1125. Nam sub illo anno leguntur hæc verba: ADDITIO CHRONICÆ. *Ab hoc loco additum est huic Chronicæ per Romualdum II. Salernitanum archiepiscopum.* Romæ jam exscribi curaverat Mabillonius, edere vero volebant Edm. Martene & Ursinus Durand, edere item constituerat posteriorem partem Michael del Giudice Abbas, cui hunc titulum præfixerat: *Romualdi Archiepiscopi Chronicon de rebus gestis Rogerii & Wilhelmi primi, Regum Siciliæ:* * sed, ut modo dictum est, a Muratorio præventi sunt. Vide præfationem tomi III. Collectionis ampliss. p. 3. Adde quoque Nic. Toppii Bibl. Neapolitanam p. 273. cum additionibus Leonardi Nicodemi p. 221. 222. Ughellum tomo VII. p. 396 seq.

Fragmentum *Commentarii in Psalmos*, sed dubium utri horum adscribendum, habetur in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 200.

RO-

* Giornale de' Letterati d' Italia tom. VI. p. 517.

ROMULUS AMASEUS, natus Utini, linguam Græcam & Latinam Bononiæ docuit, & ibidem Senatui a secretis fuit, post Eloquentiam Romæ docuit, mortuus a. 1552. alii 1558. Ejus scripta hæc inveni:

Panegyricus in laudem Cardinalis Grimani. Utini 1498. 4. *Panegyricus Georgio Sauromanno Bononiensis gymnasiarchatus insignia suscipienti dictus.* Bonon. apud Benedictum Bibliop. 1513. 4.

Versio Latina librorum Xenophontis *de expeditione Cyri* minoris prodiit cum operibus Xenophontis. Basil. 1545. fol.

Vertit *Pausaniam*, Florent. 1551.

De dignitate Linguae Latinae adversus Hetruscos lib. 2. teste Gesnero nondum sunt excusi.

Laurentius de RONZINIS, Urbevetanus, Marschalcus & familiaris Neapolionis S. Adriani Diaconi Cardinalis, circa a. 1289. Scripsit *Librum Mareschalciæ*, sive *de Medicina veterinaria*, qui bis MS. exstat in Bibl. Laurentiana Medicea. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 339. 394.

RORICO, monachus Moissiacensis in regione Cadurcensi, qui, ut ex stilo judicatur, seculo XI. vixit. Scripsit *Gesta Francorum* ab origine gentis usque ad obitum

obitum Chlodovei I. Regis, quæ exſtant inFrancicarum rerum ScriptoribusAndr. du Chesne tom. I. pag. 799. & in nova Collectione Scriptorum Francicorum Mart.Bouquet, (Paris 1741. fol.) tom. III. ſtilo rudi, & fabulis pleniſſima. Jac. le Long Bibl. hiſtorica Galliæ pag. 315.

RORICUS *Wittonus*, Anglus, Ord. S. Franciſci Theologus, ſcripſit *Sermones de tempore ab initio Adventus usque ad Paſcha.* Reliqua ignorantur. Pitſeus Append. Cent. IV. 29. Willot Athenæ ſodalitii Franciſcani p. 320.

ROSCELINUS, ſive *Ruzelius*, Compendienſis ex Gallia, ſec. XI. primus Doctor Philoſophiæ & Theologiæ Scholaſticæ ante Abælardum: cujus errores de fide SS. Trinitatis & incarnatione verbi refutavit Anſelmus Cantuarienſis libro adverſus eum ſcripto p. 41. & lib. II. Epiſt. XLI. ad Fulconem. Adde Concilium Sueſſionenſe anno 1092. Hottingerum tom. III. Hiſt. Eccl. p. 96.

Matthæus de ROSSIS, Aretinus, J.U.D. ſcripſit *Tractatum de Jejuniis quadrageſimalibus*, qui MS. adeſt Stargardiæ Pomeranorum in Bibl. Mariana.

ROSTANGNUS, monachus Cluniacenſis, ſcripſit *Relationem de translatione capitis S. Clementis in monaſterium Cluniacenſe, ejusque exceptione*, quæ contigit a. 1206.

Exſtat in Bibliotheca Cluniacenſi pag. 1481.

De alio Roſtagno II. qui fuit Archiepiſcopus Arelatenſis, vide Acta Sanctorum tom. V. Julii pag. 325. & Galliam Chriſtianam tomo I. pag. 547.

ROTGERUS, vide ſupra ROGERIUS *Colonienſis*.

ROTHARDUS, Epiſcopus Sueſſionenſis, ab Hincmaro, Epiſcopo Remenſi, ſede ſua dejectus a. C. 865. Romam appellavit, & *Libellum proclamationis* ad Nicolaum I. ſcripſit, in quo ſtatum cauſſæ ſuæ exponit. Exſtat tomo V. Harduini pag. 579.

ROTHLANDUS, monachus Morimundi Mediolanenſis (ita Car. de Viſch p. 293. quæ non intelligo) Ord. Ciſtercienſis, ſcripſit *Vitam S. Francæ Abbatiſſæ Placentinæ, ex Vitæ altæ Comitum familia* Car. de Viſch Bibl. Scriptorum Ord. Ciſtercienſis p. 293.

ROTHOMAGENSE Chronicon, edidit Labbeus Bibliotheca MS. tomo I. p. 364. Fragmentum ex Chronico Rothomagenſi ab a. 1230-1234. Dacherius tomo III. Spicilegii p. 613. Acta Archiepiſcoporum Rothomagenſium, Mabillonius Analect. p. 222. Vetus formula celebrandi Concilii provincialis in Eccleſia Rothomagenſi, ibidem p. 226. Statuta

Eccleſiæ

Ecclesiæ Rothomagensis a. 1361. Martene & Durand Collect. amplis. tomo VI. p. 757. Breviarium ad usus Ecclesiæ Rothomagensis typis impressum est anno 1480. fol.

Antiqua Statuta archimonasterii Rothomagensis S. Audoëni in Martene & Durand Thesauro novo tomo IV. p. 1205.

ROTROCUS, *Hrotrocus*, nescio quis, scripsit *Vitam S. Corbiniani*, quæ exstat in bibliotheca Episcopi Frisingensis. Epitaphium ejus ex Codice pervetusto Tegernseensi profert Bern. Pezius Dissert. Isagogica in tomum primum Thesauri Anecdotorum novissimi p. 27.

Epitaphium Hrotrohc Sophistæ.

Hic jacet opertus cespitis telluris in aula
Corpore sepultus inclytus arte lector
Venerabilis Scriptor, famosus literarum
Sophista Hrotrohc.
Hic pie vivens feliciter migravit ad Christum.
Huc venientes fratres, versos quicunque
Legentes hos, vestris rogito precibus
Animam adjuvate suam.

Neve Rotroci nomen cuipiam insolitum videatur, hoc addimus, duos hujus nominis fuisse, quorum alter pater, alter filius Gaufridi Vicecomitis Castridunensis fuit. Mentio eorum fit

in diplomatis Cluniacensibus in Bibliotheca Cluniacensi p. 541. seqq. & in annot. Andreæ du Chesne p. 77.

S. RUADANUS, Hibernus, æqualis S. Brendani Abbatis, qui a S. Tinano Episcopo Clonardensi educatus est, & presbyter ordinatus. Is in Momoniam profectus Lothræ cœnobium construxit, ibique Abbas præfuit, obiit a. 584. Scripsisse dicitur *contra Diarmod regem lib. I. De mirabili fontium in Hibernia natura, & de miraculosa arbore.* Waræus de Scritor. Hiberniæ part. I. p. 13.

Joannes Crotus RUBEANUS, vero nomine *Jo. Jäger*, illud vero nomen vernaculum ἀπὸ τῦ κροτεῖν, a *pulsando*, immutando deduxit, antea quoque *Venatoris* nomine usus. Natus est in villa *Dornheim* prope Arnstadium, unde nomen *Rubeani* vel *Rubiani*, circa a. C. 1480. Literis incubuit Erfurti, ubi a. 1508. Magisterii dignitatem obtinuit, sub nomine *Jo. Venatoris* ex *Dornheim:* postea Professor Theologiæ constitutus post absolutum iter Italicum a. 1520. fasces Academiæ laudatæ gessit. Post varios errores per Germaniam, Borussiam & Poloniam tandem Halæ commoratus est apud Albertum Cardinalem, AEp. Moguntinum & Magdeburgensem, cui a consiliis fuit, & dignitate Canonici Hallensis ornatus esse

esse dicitur. De morte ejus non constat. Scripsit *Apologiam eorum, quæ Halæ gesserat contra sacrorum restauratores Albertus*, Lipss. 1531. 4. Hunc libellum non vidi, bene tamen alium, qui contra ipsum scriptus est hoc titulo: *Ad Apologiam Joannis Croti Rubeani Responsio amici, ad quem privatim eam scripsit.* Constat plagulis duabus, 4. sine anno adjecto, qui tamen fuit 1532. Hanc Responsionem denuo edidit Jo. Christophorus Olearius, Arnstad. 1720. 8. & annotationes adjecit, vitam nostri non mediocriter illustrantes. Luthero prius valde acceptus fuit, quod ex Epistolis illius constat, quia præter ingenium agnitio quoque veritatis cœlestis in illo fuit. Quum vero ad vomitum rediret, & operas Wicelio jungeret, certe illi porro favere non potuit.

Ajunt etiam illum *Epistolas Obscurorum Virorum* composuisse, vel certe primum earum Volumen, quod a. 1516. 4. prodiit. Sic enim Auctor Responsionis ad Apologiam p. 11. edit. novæ: *Ut interim taceam libellum illum tuum, qui decem possit exercere Democritos,* Obscurorum *scilicet* Virorum Epistolas, *quæ nihil fuerunt, quam Classicum quoddam, ad concitandos & armandos adversus Papistas novis convitiis eos, qui per sese*

tam salse dicta non erant inventuri. Quem libellum tuum haud dubie amas in hunc diem tenerius, quam simia prolem: quem sat scio, sic admiraris, sic ut tuum inventum deperis, ut Homeri malles interire Iliada, quam illos Croti suavissimos risus, & immortales de Papistis cachinnos intercidere.

Confer de illo Motschmanni Erfordiam literatam continuatam Collect. II. p. 217. & quos præterea allegat Jo. Balth. Beyschlagius in Sylloge variorum Opusculorum tom. I. fascic. 2. p. 292.

RUBERTUS, vide infra *Rupertus*.

RUCELINUS, vide *Roscelinus*.

RUDIGERUS, Episcopus Spirensis, scripsit *librum adversus Judæos*. Vixit anno 1084 - 1090. Possevinus tomo II. Apparatus p. 358. Adde Galliam Christianam tomo V. p. 723.

RUDIMENTUM *Novitiorum*, Epitome sive Systema Historiæ universalis medio ævo auctore incerto confecta & in sex ætates divisa, prodiit Lubecæ per Lucam Brandis de Schoss, 1475. fol. Evolve de hoc opere V. C. Jo. Henr. a Seelen Selecta literaria p. 558. edit. poster. & historiam typographiæ Lubecensis p. 4. sqq.

Laurentius de RUDOLPHIS, Senator Florentinus, qui ibidem Jura docuit, & legationibus aliquot pro patria functus est.

est. Vixit sec. XV. usque ad annum circiter 1450. Ejus sunt *Repetitio c. sine XII. 9. 2. Disputatio solemnis, Repetitio c. monachi XVI. 9. 1.* quæ simul impressa sunt Pisciæ 1489. fol. *Tractatus de usuris.* ibid. 1490. fol. *Defensorium Montis Pietatis seu de Cambiis & usuris, Practica & Theoria eorum, quæ in jure frequenter contingunt, Consilium matrimoniale &c.* Adde Pancirollum de claris Legum interpretibus, Nigri Scriptores Florentinos, Gœtzii Memorabilia Bibl. Regiæ Dresdensis Vol. I. p. 151. 541.

RUDOLPHUS *Agricola*, natus in villa *Bafloo* non procul a Græninga, circa a. 1442. Lovanii literis incubuit, post itinera in Galliam & Italiam suscepit, Theodori Gazæ, Aristotelem explicantis auditor. In patriam reversus reip. Græningensis Syndicum egit, sed post breve tempus amore libertatis & studiorum impulsus vitam privatam prætulit, ultimo vitæ tempore Wormatiæ apud Joannem Camerarium, Dalburgium, Episcopum, & Heidelbergæ versatus. Unus ex primis fuit, qui studia humaniora in Germaniam intulerunt. Linguam Hebraicam ultimo demum vitæ tempore a Judæo didicit. Obiit Heidelbergæ 24 Octob. 1485. a Joan. Reuchlino post mortem laudatus. Jo. Saxonis Holsa-

tienſis Oratio de Vita ejus prodiit Witteb. 1539. 8. & in Declamationibus Melanchtonis. Plura de ipſo dant Trithemius de Scriptor. Eccleſ. c. 870. & de ſcript. Germ. c. 224. Henr. Whartonus in Append. ad Caveum, Aub. Miræus de ſcriptor. Eccleſ. & in Elogiis Belgicis. p. 108. Bælius in Lexico, Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 798. Swertius in Athenis Belgicis p. 663. Suffridus Petri de ſcriptoribus Friſiæ Dec. VIII. 5. Niceronus tomo XXIII. p. 180.

Opera ejus quædam ſub titulo *Lucubrationum* prodierunt Colon. 1471. 4. ſub titulo Opuſculorum, Antverp. apud Theodericum Martini 1511. 4. Baſil. 1518. 4. Antverpienſium hic eſt titulus: *Rod. Agricolæ nonnulla Opuſcula hac ſequuntur ſerie. Axiochus Platonis de contemnenda morte verſus è Græco in Latinum. Epiſtola de congreſſu Imperatoris Friderici & Caroli Burgundionum Ducis. Epiſtolæ variæ ad Jacobum Barbirianum de re Scholaſtica Antverpienſi. Item de formando ſtudio cum multis aliis. Parænesis Iſocratis ad Demonicum e Græco in Latinum traducta. Oratio in laudem Philoſophiæ. Oratio ad Innocentium VIII. P. M. Carmen de vita D. Judoci. Anna Mater. Epicedion in mortem Comitis Spegelbergi. Hymnus de omnibus Sanctis. Carmina, Epitaphia. Antwerpiæ*

verpiæ 1511. *in* 4. Tandem conjunctim edita ſunt ab Alardo Amſtelredamo Coloniæ apud Gymnicum, 1539. 4. & in duos tomos diſtributa. Priori hæc inſunt:

De inventione Dialectica libri III. cum ſcholiis Alardi, p. 1. Lovanii per Theod. Martinum 1515. fol. Cum ſcholiis Jo. Matthæi Phriſſemii, Pariſ. apud Sim. Colinæum, 1529. 4. ibid. apud Mich. Vaſcoſanum 1533. 8. Colon. 1527. 4. Verſio Italica Horatii Tuſcanellæ prodiit Venet. 1567. 4. Epitome horum Commentariorum per Barth. Latomum Arlunenſem prodiit Baſil. 1537. 8. Lipſ. 1538. 8. Pariſ. 1542. 8.

Singulares aliquot de univerſalibus quæſtiones, inſertæ ſunt p. 37.

Alardi *Propædevmatum Dialecticæ inventionis opuſculum* ad locos Agricolæ accommodatum, inſeritur p. 319.

Scholia in Orationem pro Lege Manilia, pag. 461.

Tomo II.

Aphthonii Progymnaſmata latine verſa a Rud. Agricola, cum ſcholiis Alardi, p. 1.

Priſciani Præexercitamenta, ex Hermogene translata, cum ſcholiis Ejusdem, p. 77.

L. Annæi Senecæ Declamationes aliquot,

 cum

cum ſcholiis Agricolæ, p. 90. Baſil. 1529. 8. apud Bebelium.

Oratio de Nativitate Chriſti, p. 118.

Oratio in laudem Matthiæ Richili, p. 138. Colon. 1529. 8.

Oratio in laudem Philoſophiæ, p. 144.

Oratio gratulatoria, pro Joanne Camerario Dalburgio, Epiſcopo Wormatienſi, dicta Innocentio VIII. P. M. p. 163. omnes cum ſcholiis Alardi.

Ad Alexandrum Maced. Regem Demoſthenis & Æſchinis oratiunculæ aliquot, latine verſæ, p. 171.

Epiſtolæ ad diverſos, p. 174.

Iſocratis ad Demonicum Paræneſis, lat. verſa, p. 225. cum Diſtichis Catonis, & aliis hujusmodi ſcriptis. Pariſ. apud Aſcenſium 1533. 8.

Ejus libellus de regno ad Nicoclem, pag. 236.

Luciani de non facile credendis delationibus libellus pag. 246.

Platonis Axiochus, de non metuenda morte, pag. 258.

Luciani Gallus, p. 276. hæc tria cum ſcholiis Alardi.

Carmina, p. 291.

Scholia in Boëthium, quæ Val. Andreas memorat, in his operibus non habentur. Colon. apud Cervicornum, 1535. 8. Baſil. 1570.

Hiſtoriola

Historiola de congressu Friderici III. Imp. & Caroli Burgundiæ Ducis apud Treveros a. 1474. e Gallico versa exstat apud Freherum S. R. Germ. tom. II. p. 155.

Vita S. Judoci, carmine heroico, & altera *S. Annæ* carmine elegiaco descripta, legitur utraque apud Cornelium Schultingium Biblioth. Eccles. tom. II.

Vita Francisci Petrarchæ ad Ant. Strophinium Papiæ a. 1477. scripta, legitur in Collegio Viglii Zuichemi Lovanii, ut & nonnulla alia ejusdem Rudolphi.

Addit Trithemius vertisse ex Hebraico *Psalterium*: ex Græco *Dionysii Areopagitæ opera*, sed morte præventum ea imperfecta reliquisse. Hæc Val. Andreas, cujus adde Bibl. Belgicam MSS. I. p. 241. *Familiaris Epistola Antverpiensi scholæ abrenunciantis, Hymnus de omnibus Sanctis, & Sermo prolixus ad Clerum in Capitulo* exstant in Bibl. cœnobii Parcensis in Belgio, teste eodem II. p. 172. Epistola *de formando studio* a. 1484. Scripta prodiit cum Melanchthonis de arte dicendi, & aliis hujusmodi opusculis, Witteb. 1524. 1532. 8. Basil. 1531. 8. & Paris. apud Rob. Stephanum 1527. 8. ubi titulus est *de formandis studiis*. Porro Colon. per Euchar. Cervicornum, 1532. 8. separatim Lugduni 1539. 4.

RUDOL-

RUDOLPHUS *Agricola* junior, natione Rhætus, Poëta Laureatus. Ejus nota est *Epistola* ad Joach. Vadianum *de locorum nonnullorum obscuritate* cum responsione Vadiani, 1515. 4. sine loco. Cum Pomponio Mela, Lutet. 1530. fol. *Congratulatio ad Sigismundum de Eberstein,* (verum nomen est *Herberstein*) *Consiliarium Maximiliani Cæsaris, feliciter a Moschis reversum,* Cracoviæ 1518.

RUDOLPHUS *de Bruinswyck in Psalterium* MS. est in Bibl. monasterii Parcensis in Belgio, quod testatur Val. Andreas in Bibl. Belgica MSS. II. p. 167.

RUDOLPHUS *Casæ Dei* in Arvernia monachus sec. XII. scripsit vitam *S. Adelelmi,* vel *Elesmi,* Abbatis tertii Casæ-Dei, & primi Prioris S. Johannis Burgensis in Hispania, quam Yepes in monasterio S. Johannis Burgensi exstare testatur. Bollandus tom. II. Jan. p. 1056. Habetur in Jo. Tamayi Martyrologico Hispanico, & inde in Mabillonii Sec. VI. Benedictino parte 2. p. 895.

RUDOLPHUS *Dier de Muden* vel *Muyden,* natus in oppido Muda Hollandiæ a. 1384. Anno ætatis XIV. Daventriam studiorum caussa petiit, post annos quatuor Fratribus domus Florentii f. Hieronymianorum ibidem adscriptus, porro a. 1435. Procuratoris munus obtinuit, mortuus a. 1458.

a. 1458. æt. 75. Ejus est *Scriptum de M. Gherardo Grote, Domino Florentio, & multis aliis devotis fratribus* in modo dicta domo versatis. Edidit vero Gerhardus Dumbar. tom. I. Analectorum p. 1. ubi etiam p. 114. *Continuatio hujus Scripti per Petrum Hoorn composita exstat.*

RUDOLPHUS *de Frameinsperg*, miles, e Bavaria oriundus, a. 1346. ex urbe Landshuta ad Terram Sanctam profectus, sed Palæstinam transvolavit potius, quam peragravit. Intra aliquot menses confectum est ejus iter, nec nisi trecentos & quinquaginta florenos cum famulo consumsit, quorum quatuor habuit, cum Landshutum venit. Fabulas plerumque refert, nec nisi fragmenta brevissima totius operis supersunt, edita a Canisio Lect. Ant. IV. p. 358. Narrationem hanc debemus Jac. Basnagio in observatione prævia p. 333. Olearius memorat, eum Pastorem in Sucken fuisse, & *Descriptionem Terræ Sanctæ* cum Marci Poli, Veneti, & Jo. de Montevilla Itineribus prodiisse. Vide & supra lib. VI. p. 550.

RUDOLPHUS, monachus *Fuldensis*, discipulus Rabani Mauri, Poëta & Historicus, obiit a. 865. quum in Schola Fuldensi docuisset: Godefridus Henschenius in Comment. prævio ad vitam Rabani,

Rabani, tom. I. Febr. p. 501. docet, eum chartis donationum Caroli M. & Ludovici Pii, tanquam Scholasticum, Clericum & Subdiaconum, subscripsisse. Ex alia charta ostendit, eum Ludovico Germaniæ Regi a concionibus & confessionibus fuisse. Habemus ab eo

1. *Vitam S. Liobæ*, Abbatissæ Bischofheimensis, editam a Surio in editione secunda d. 28 Sept. & Mabillonio Sec. Bened. III. part. 2. p. 245. Hanc jussu Rabani scripsit. Excerpta ex illa dedit Browerus in Sideribus Germaniæ, & Schannat in Codice Probationum Historiæ Fuldensis p. 79.

2. *Vitam Rabani Mauri*, quæ exstat in Operibus hujus per Colvenerium, tom. I. in Broweri Ant. Fuldensibus, nec non in Actis Sanctorum tom. I. Febr. p. 500. ap. Mabillonium sec. IV. part. 2. p. 1. Schannatum l. c. p. 117. Particula etiam illius in Actis SS. tom. I. Aprilis p. 7.

3. Partem *Annalium Fuldensium* ipsi tribuit Eccardus rerum Francic. XXXI. 118. quia ea, quæ a. 852. præcedunt, a scriptore contemperaneo & in aula regia versato composita sint. Adde Caveum p. 459. Histoire literaire de la France tom. V. p. 285.

Ad hunc Rudolfum directa est Epistola Erminoldi seu Erminrici Diaconi &

& Monachi Elewangensis vitæ B. Solæ præmissa, apud Canisium Lect. Ant. II. part. 2. pag. 168. ubi eum Didascalum suum vocat.

RUDOLPHUS *Glaber*, v. libro VII. p. 190.

RUDOLPHUS *Langius*, vide libro XI.

RUDOLPHUS, Episcopus *Lavantinus*. Ejus *monitio sub pœna excommunicationis de non adhærendo Georgio Regi Bohemiæ, literæ ad Academiam Lipsiensem, Bullæ Cruciatæ* & alia MSS. sunt in Bibl. Lipsiensi Paullina. Felleri Catal. p. 405. 406. Acta per eundem in diæta in montibus Cuthinis Bohemiæ, ibidem p. 408.

RUDOLPHUS *de Lubeck*, nescio quis, vixit a. 1323. sub Johanne Papa XXII. scripsit *Pastorale novellum*, sive Summam Sacramentorum, rituum, vitiorum, versu Hexametro. Incipit:

Sanctorum sacra verba Patrum, Decretaque Romæ
Pontificum variis diffuse tradita libris &c.

Exstat MS. in Bibliotheca monasterii Benedicto-Burani, teste Pezio Thes. novissimo tomo III. parte 3. p. 629.

RUDOLPHUS *Prellæus*, vid. *Radulphus*.

RUDOLPHUS *e Rudesheim*, Episcopus Vratislaviensis, scripsit *in Pentateuchum Mosis, in Josuam, Judicum & Jesaiam, Expositionem quoque in quatuor libros Sententiarum, Sermones de Tempore &*

Sanctis. Vivebat a. 1470. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 350.

RUFINUS, natione Gallus, in aula Theodosii summam dignitatem consecutus est, de quo historici sunt consulendi. Literarum cupidum fuisse, docet Symmachus, amicus ejus, Epist. III. 82. 83. 88. 90. qui ejus eloquentiam, sales & elegantiam commendat. Adsunt undecim Epistolæ Symmachi ad ipsum scriptæ, sed nulla illius adest responsio. Auctores Historiæ literariæ Gallicæ tom. I. part. 2. p. 323. existimant, *Poëma* illud, quod fabulam Pasiphäes metris fere omnibus Horatianis exprimit, esse hujus Rufini, quia siglæ V. C. ipsi a Goldasto in editione Petronii additæ sunt. Longe melior est sententia Fabricii nostri, Biblioth. Latin. IV 7. pag. 796. qui Victorini Grammatici esse ostendit, illius scilicet Aretiochensis, cujus librum *de metris Terentianis* in Collectione sua exhibet Helias Putschius p. 2706. Adeoque illud Carmen ideo tantum elaboratum est, ut omnia metrorum genera juvenes simul expressa haberent.

RUFINUS, incertæ sedis Episcopus, sed qui tamen seculo XI. vixit, & Petro Abbati Cassinensi Librum *de bono pacis* inscripsit, editum a Bern. Pez Bibl. Asceticæ tom. IX. p. 1.

RUFI-

RUFINUS, qui ſe *magiſtrum* vocat, ſcripſit Vitam *S. Raymundi Palmarii Confeſſoris*, qui a. 1200. obiit, exſtat autem in Actis Sanctorum tomo VI. Julii p. 645. non a manu primæva, ſed ex verſione Italica anni 1525. in Latinum ſermonem converſa. Alia hujus Raymundi vita Italico ſermone ſcripta eſt a Petro Maria Campio Placentiæ 1618.

RUFFINUS Antiochenus, Grammaticus. *Commentarius* ejus *in Terentium* MS. eſt in Bibl. Vaticana & Ambroſiana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 92. 106. 523. Cum Priſciano impreſſus eſt Comm. *de metris comicis & oratoriis numeris*, teſte Gesnero.

RUFINUS, *Aquilegienſis* presbyter, Concordia (non Luſitaniæ oppido, ut Georgius Cardoſus in Hagiologio d. 20 Junii, Pſeudo-Dextrum ſecutus, credit. Adde Nic. Antonii Bibl. Hiſpanam veterem III. 5. n. 125. 126. ſed) Carnorum colonia oriundus. *Toranii* cognomen ipſi vulgo tribuunt: quem *Tyrannium* vocat Appendix ad Iſidorum & Ildefonſum de Script. Eccleſ. c. 4. De vita ejus nolo pluribus agere, Lectores ablegans ad Henr. Noriſii Hiſt. Pelagianam I. 2. 3. Tillemontium tomo XII. Dupinium, Caveum, Ceillerium, præcipue Fontaninum in hiſt. literaria Aquilegienſi,

lib. IV. & V. & Annalium Ecclesiasticorum scriptores. Oudinus nihil de illo, quod non miror, quum & alios omiserit non negligendos. Vita Rufini Gallico sermone prodiit Paris. 1724. 12. 2 Vol.* Pelagii præceptor fuit, Pagius ad a. 409. n. 26 seqq. peccatum originis negavit, adeoque Pelagianorum Coryphæus fuit. Sirmondus tom. I. pag. 304. Henr. Noris diss. de Synodo V. c. 13. Walchius diss. de Pelagianismo ante Pelagium (Jen. 1738.) §39. Palladius Hist. Lausiaca c. 118. negat hoc Rufino inventum esse vel γνωστικώτερον vel ἐπιεικέστερον. Fabulas multas illius detegit Baronius, cujus confer Indicem tomi IV. & V. nec non Possevinum tomo II. Apparatus p. 358. seqq. De mala ejus fide in vertendis scriptoribus Græcis conqueritur etiam Dallæus de scriptis Dionysii & Ignatii II. 40. seqq.

Scripta ejus nunc sequantur:

1. *De benedictionibus Judæ & reliquorum Patriarcharum.* Exstant in Orthodoxographis Heroldi & Grynæi. MS. in Bibl. Vindobon. teste Lambecio tom. II. p. 800.

2. *Commentarii in Hoseam.* Ab auctore seculi V. medii scriptos esse credit Tillemontius tom. XII. p. 290.

3. 4.

* Journal des Sçavans 1725. p. 391.

3. 4. *Comment. in Joëlem & Amos.*

5. *Expositio Symboli ad Laurentium Episcopum.* Legitur inter Opera Cypriani & Hieronymi, quibus a nonnullis temere adſcribitur.

6. *Historiæ Eccleſiaſticæ libri II.* ab initio hæreſeos Arianæ usque ad mortem Theodoſii M. Græcam illorum librorum verſionem fecerunt Gelaſius Cæſareenſis & Cyrillus Hieroſol. teſte Photio p. 120. Uſi ſunt ea Theodoretus & Socrates. Vid. Petavius contra Grotium p. 83. Dodwellus de jure Laicorum ſacerdotali p. 278. Locus Græce affertur in Act. I. Synodi Nicænæ ſecundæ Tomo III. Conciliorum Binii p. 491. 494. Socrates primum ejus fidem ſecutus eſt, poſt errorem correxit. Vide præfationem libri II.

7. *Commentarius in Pſalmos LXXV.* A recentioribus interpolatum credit Gatakerus in Adverſariis p. 70.

Hæc opera prodierunt Lugd. 1570. Pariſ. 1580. fol. Memoratur etiam editio Romana 1470. fol.

8. *Apologia Pamphili pro Origene Latine verſa.* Exſtat Operum Hieronymi tom. V. p. 245. edit. Martianæi.

9. *Apologia pro Origene, ſive de Depravatione librorum Origenis.* ibid. p. 249.

10. *Alia pro eodem Apologia.* ib. p. 250.

11. *Epistola sive Apologia ad Anastasium Papam de fide sua.* ibid. p. 259.

12. *Invectiva adversus Hieronymum altera:* tres enim scripserat, (non duas, ut vulgo creditur) teste ipso Hieronymo tomo II. p. 134. & sæpius alibi. In editione Martianæi bis occurrit, tomo IV. part. 2. p. 350. & tomo V. p. 261.

13. *Professio fidei*, sive *Palinodia*, constans Anathematismis XII. qui Origenianis & Pelagianis oppositi sunt. Sub Rufini nomine inter Marii Mercatoris Opera edidit Garnerius part. I. p. 114. Hieronymo tribui in antiquo MS. testatur Mabillonius tomo I. Musei Italici p. 218. Edidit quoque Henr. de Noris Hist. Pelag. I. 3. Adde Natalem Alexandrum sec. IV. parte I. p. 686.

14. *Libellus fidei prolixissimus* contra varios hæreticos Latine versus. Primus edidit Jacobus Sirmondus, Paris. 1650. 8. repetitus est tom. I. Operum ejus, & tomo XXVII. Bibl. Patrum maximæ. Pelagio tribuitur in MS. Corbeiensi, quam sententiam refellit Sirmondus. Garnerius Rufino cuidam Syro vindicat, & illustrat in Appendice ad tomum I. Marii Mercatoris p. 286.

15. *Opera Josephi Latine conversa*, quæ res ipsi satis infeliciter cessit. Quamvis

Quamvis sint, qui non ab ipso, sed a quodam amico Cassiodori versos esse dicant libros Antiquitatum, ut ex ejus c. 17. Institutionum divinarum notant Lambecius, Jo. Andr. Bosius, & Isaacus Vossius: Qui, *nescio*, inquit, *quo fato factum sit, ut illa versio sub Rufini ambulet nomine, acsi necessum sit, ut omnes ineptæ interpretationes Rufinum habeant auctorem.* Epiphanii Scholastici nomine edidit in luculenta sua Josephi editione Eduardus Bernardus. Plura dabunt Ittigius in Prolegomenis ad Josephum & Fabricius noster Bibl. Græca IV. 6. 11. qui etiam editiones sat multas operose recenset.

16. *Eusebii Historiam Ecclesiasticam* Latine vertit, cujus jam meminit Augustinus de cura pro mortuis c. 6. tomo VI. Operum p. 379. Mala hic fide versatus est, addendo, mutando & subtrahendo. Editiones varias pete rursus ex Bibliotheca Græca τȢ πάνυ V. 44. p. 59.

17. *Clementis Recognitiones* Latine. Meminit Gennadius. Eduntur cum Clemente, *cum Epistola ad Jacobum fratrem Domini*, quam noster itidem vertit.

18. *Anatolii Liber de Paschate.* Versio edita est a Bucherio una cum Victorini Paschali Canone. Antverp. 1634. fol. p. 439.

19. *Origenis varia, περὶ ἀρχῶν, Homiliæ in Genesin, Exodum, Leviticum, Numeros, Josuam, Judices, primum Regum, Psalmos, Canticum Canticorum, in Epistolam ad Romanos Latine.* De singulis vide Fabricium nostrum, ubi de Origene agit. De libro περὶ ἀρχῶν speciatim Walchii dissert. de Pelagianismo ante Pelagium p. 67. 70.

20. *Basilii Cæsariensis & Gregorii Nazianzeni quædam Latine*, in antiquis illorum Patrum editionibus. Orationis tamen XLIX & L. Nazianzeni versio perperam Rufino tribuitur: & Prologus illis orationibus præmissus alio spectat. Vide quæ Chiffletius annotavit ad Vigilium p. 58.

21. *Vitæ Patrum.* In editione Rosweydi nostro tribuuntur liber II. qui Palladii Historiam Lausiacam, & *tertius*, qui Heraclidæ Paradisum continet. Adde Rosweydi Prolegom. X.

22. *Gregorii vitam S. Phileæ, Episcopi Thmuitani & sociorum* recognovit, quæ edita est in Actis Sanctorum tomo I. Febr. p. 462.

23. *Xysti* sive *sexti Philosophi sententiæ* a Rufino versæ sunt, de quibus infra in *Xystus*.

24. *De bono pacis* libros duos Rufini Sorani nomine (forte *Torani* scriptum fuit)

fuit.) ex Bibl. Tegernseensi prælo paratos habet Celeb. Bernardus Pezius, prout ipse testatur Dissert. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdot. novissimi pag. 14.

Perierunt illius quædam a Gennadio c. 17. memorata, ut sunt: *Sententiæ Pamphili Martyris adversus Mathematicos*, (vide Henr. Noris dissert. de Synodo V. p. 102.) *Epistolæ variæ, Invectiva adversus Hieronymum prior, Evagrii Pontici Opuscula*. Etiam e Latino in Græcum quædam vertisse testatur Hieronymus tomo II. p. 165.

Quosdam *Sermones*, Zenoni Veronensi vulgo tributos, Rufini esse, in editione Zenonis recentissima ostenderunt Petrus & Hieronymus Ballerini fratres. Veron. 1739. fol.

RUFINUS *Floridus, Poëta Britannus, illustris vir, genere ac varia rerum eruditione pollens, ex illis Britannis unus erat, qui cum Cæsare Maximo in Armoricam classe trajecit. Post comparatas multo sudore scientias, Theodosius illum præ aliis, Arcadio juveni adhuc tutorem constituit. - - - - Hic ille Rufinus erat, quem Claudianus Poëta duobus libris insectatus est acerbissime. Unde contra eundem Claudianum hic scripsit Epigrammata 28. Ad Theodosium Imperatorem lib. I.*

lib. I. De oris maritimis, lib. I. & alia his similia plura. Claruit anno Christi 414. Hæc Balæus Centur. I. 42. qui ad Jo. Cuspiniani Vitas Cæsarum provocat. Pitseus in Indice operis sui de illustribus Angliæ scriptoribus *Ruffini Floridi* nomen habet, & anni 414. numerum adjicit, sed nihil de hoc Rufino.

Ut verum fatear, pleraque, quæ hic adscripsi, falsa sunt. *Floridi* nomen ipsi nemo adjecit. Britannus natione non fuit, sed Gallus, teste Zosimo & Suida. De facultate carminum pangendorum altum est apud omnes silentium. Et qui poterat Claudiano respondere, quum Carmen hujus in Rufinum non nisi post infelicem ejus mortem confectum sit?

RUFINUS *Scifius*, aliis *Sipius*, Assisias, ex Comitibus Saxirubei, consanguineus S. Claræ, discipulus S. Francisci, obiit d. 14 Nov. 1270. Cum aliis duobus sociis S. Francisci, Angelo Reatino, & Leone Assisiate confecit *Legendam* sive *Vitam & miracula S. Francisci*. Waddingus de Script. Ord. Minorum p. 312. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 243. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 320.

RUFUS *Festus Avienus:* vide de hoc Fabricium Bibl. Latinæ III. 11.

Sextus

Sextus RUFUS, qui *Breviarium* dedit, eodem capite a Fabricio §7. memoratur. Addo tantum editiones aliquot antiquiores, ex quibus constabit, quam varie nomen ejus & titulus libri scribatur. *Sixti Rufi*, viri Cons. Valentiano Aug. de historia Romana libellus, Romæ apud Eucharium Silber, 1491. 4. *Ruffi Sexti* Gestorum Romanorum liber, Romæ per Stephanum Plank, 1492. 4. *Sexti Ruffi* Epitome de Historia Romana, Paris. per Michaëlem Vascosanum, 1543. 4. *Rufi Festi* Breviarium rerum gestarum populi Romani, Paris. apud Mamertum Patissonum 1588. 8.

Rufi Fonti Breviarium & inscriptiones aliquæ antiquæ ad aquæductus pertinentes, & descriptio urbis Romanæ, MS. in Bibl. Cardinalis Ottoboni. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 189.

RUFUS, Poëta seculi circiter XII. qui *de rebus Curialium* scripsit, & a Matthæo Vindocinense refutatus fuit. Hæc docet Scholiastes Ebrardi Bethuniensis supra a Nostro adductus libro V. p. 226. qui tamen, cum de Matthæo agit, lib. XII. hoc opus ejus non memorat.

RUGGERUS *Fuldensis*, v. supra *Rogerius*.

RUPERTUS vel etiam *Robertus* Abbas, scripsit *Historiam expeditionis Hierosoly-*

mitanæ ſub Urbano II. quæ MS. eſt in Bibl. Cardinalis Ottoboni. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 189.

Alius RUPERTUS Abbas, cujus *Stimulum charitatis in Jeſum Chriſtum* in Bibl. Vaticana obvium profert idem Montfauconius p. 99.

RUPERTUS, monachus *S. Albani* apud Moguntiam, ſcholæ ibidem præfuit circa a. 892. *Vitam S. Albani* metrice deſcripſit. Ita Trithemius in Chron. Hirſaugienſi. Dan. vero Papebrochius in Actis Sanctorum tom. IV. Junii p. 89. longe juniorem pronunciat, qui ſeculo XIII. vel etiam ſerius vixerit, idque, quum illa vita nusquam hodie compareat, ex verſibus leoninis, quorum ſpecimen adeſt, probat, qui ſeculo XII. excoli cœpere. Adde Hiſt. literaire de la France tom. V. p. 664.

RUPERTUS, illuſtri Comitum proſapia ortus, *Augiæ divitis* monachus, circa a. 1007. ſcripſit *de ruina monaſterii Augienſis* ex incendio, proſa, rhythmo & carmine. Sed liber hodie non exſtat. Jo. Egon de viris illuſtr. Augiæ divitis II. 25.

RUPERTUS, Gallus, Ord. *Carmelitarum* circa a. 1349. Scripſit *in libros Sententiarum, in librum Sapientiæ, Canticum Canticorum, Eccleſiaſten, Proverbia, Eccleſiaſticum,*

clesiasticum, IV. Evangelia, Epistolas Pauli, de septem peccatis mortalibus, de immortalitate animæ, de ludo scacborum, de libertate credendi, de motibus naturalibus; de Effectibus stellarum, Sermones de tempore & Sanctis. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 617. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 74. 75.

RUPERTUS, *Rubertus*, vel etiam *Rudmarus*, Abbas *Gottwicensis*, ab a. 1173-1199. scripsit *Vitam B. Altmanni*, Episcopi Pataviensis, quam sine nomine Auctoris addito publicavit Sebastianus Tengnagelius in Veteribus Monumentis pro Gregorio VII. contra Schismaticos, Ingolstadii 1612. 4. editis. Ex duobus Codicibus MSS. denuo edidit Hieronymus Pez tomo I. S. R. Austriacarum pag. 138. cujus confer Observationes prævias.

RUPERTUS, Abbas *Limburgensis*, in dioecesi Spirensi, natione Germanus, in Schola Parisina literis incubuit. Vixit circa a. 1124. Scripsit *in Canticum Canticorum, de contemtu & vanitate hujus mundi, de Joanne Baptista, Revelationum suarum lib. I. Sermones de Sanctis.* Trithemius de Script. Eccles. c. 365. Bulæi hist. Univers. Parisinæ tom. II. p. 774.

RUPERTUS Episcopus *Olomucensis*. Ejus *Libellus de his, quæ ad pœnitentiam & confessionem*

confessionem pertinent, cujus initium: *Sacra Scriptura continet decem præcepta &c.* MS. exstat in Bibliotheca monasterii Tegernseensis, quod testatur Cel. Bern. Pezius in Dissert. Isagogica ad tom. I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 14.

RUPERTUS *Rufus*, Anglus, Ord. S. Francisci circa a. 1280. Scripsit *Declarationem in Regulam S. Francisci, de anima*, & *super Sententias*. Trithemius de Script. Eccles. c. 474. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 321.

RUPERTUS, primum Decanus, post Abbas *Tegernseensis*, circa a. 1170. Ejus *Epistolæ XXIV.* editæ sunt in Codice Diplomatico Pezii & Hueberi part. II. p. 4. Sequuntur etiam p. 11. seqq. Epistolæ aliorum ad ipsum.

RUPERTUS, Abbas *Tuitiensis*, natione Germanus, Monachus primum S. Laurentii in suburbio Leodiensi, deinde in monasterio Sigebergensi: Oostbroekanum uno miliari ab Ultrajecto situm, addit Valerius Andreas. Postquam in juventute poësi operam navaverat, deinceps Scripturæ S. incubuit, ad quam rem ipse adjuratus a Cunone Abbate Sigebergense, quem ut parentem reverebatur, scribit sibi Spiritum Sanctum de nocte, ut globum ignitum, totumque pectus mira suavitate circumiisse, hominemque totum sibi

sibi possedisse, ut in Declamatione de vita Ruperti narrat Matthias Agricius Witlichius. In ipso autem titulo editionis Moguntinæ exstat imago Mariæ Virginis æri incisa, & sub eadem brevis narratio docens, Rupertum, cum tardiori ingenio esset, in monasterio S. Laurentii coram imagine Mariæ lapidea, remedium eidem impetrasse. Credat hæc qui volet. Nos scimus, dona Spiritus Sancti non esse tam plumbea, quam quæ in Operibus Ruperti inveniuntur. Quicquid sit, propter eruditionem, quam illo seculo plane singularem possedit, a Friderico Archiepiscopo Coloniensi Tuitium vocatus, ibique a. 1120. Abbas constitutus est, ubi tandem a. 1135. 4. Non. Martii * fato suo functus est. De vita ejus confer Orationem Jo. Trithemii, & Declamationem Witlichii memoratam, Arn. Wion Lignum Vitæ V. 74. Galliam Christianam tom. III. p. 754.

Editiones Operum ejus exstant variæ Coloniæ 1526. per Franc. Brickman. fol. quæ omnium prima est, ** post ap. Arnoldum Birckman, 1533. 1566. 1577. 1598. & 1602. & Paris. 1638. fol. vol. 2. Mihi ad manus est Moguntina sumtibus Hermanni Mylii Birckmanni 1631. fol. duo-

* Conf. Acta Eruditorum 1725. p. 55.
** Vid. Hockeri Catalogum Bibl. Heilsbrunnensis, p. 144. 145.

duobus voluminibus edita, quorum recensum nunc dabo.

Tomo I.

De Operibus S. Trinitatis libri XLII. qui complectuntur Commentarios in Pentateuchum, libros historicos Vet. Test. Psalmos, Prophetas majores, quatuor Evangelistas, & de Operibus Spiritus S. libros IX. Colon. 1525. Lovanii 1551. fol. apud Sassenum.

Commentarius in XII. Prophetas minores, pag. 703. In sex posteriores editus fuerat primum Noribergæ apud Jo. Petræum, 1524. 8. qui eodem anno mense Octobri Comm. in Jonam & Micheam addidit, cum quatuor priores nancisci tunc non posset. Lovanii 1551. ap. Servatium Sassenum.

In Cantica Canticorum de incarnatione Domini, p. 1054. Colon. 1540. fol. & apud Arnoldum Birckman 1551. fol.

Comment. in Job, tum primum editus, pag. 1106. *in Ecclesiasten*, p. 1197.

Tomo II.

De gloria & honore Filii hominis, super Matthæum, p. 1.

De glorificatione Trinitatis, & de processione Spiritus S. libri IX. p. 137. Præmittitur hymnus ad Spiritum S. Prodiit cum præcedente seorsim Colon. ap. Jo. Soter. 1533. 1540. & Paris. 1545.

In

In Evangelium Joannis libri XIV. p. 217. Norib. 1526. 8. Colon. 1541. Parif. 1545.

In Apocalypſin Joannis libri XII. p. 468. Editi ſunt ſeorſim Norimb. 1526. Colon. 1540.

De victoria verbi Dei libri XIII. p. 626. Prodierunt per Ant. Sorg, civem Auguſtenſem, 1487. fol. Norimb. 1523. Colon. 1540. Lovanii apud Servatium Saſſenum 1551.

De divinis officiis per anni circulum, libri XII. pag. 750. quod Opus, Caveo teſte, quidam Walramo, Anſelmi amico, tribuunt, errore ſatis manifeſto. Nam in præfatione ad Cunonem Epiſcopum Ratisbonenſem directa Rupertus omnia ſcripta a ſe huc usque edita enarrat, ſimulque addit, cujus ſuaſu aut hortatu ſingula elaborata ſint: quæ ſingula de Walramo minime omnium valent. Adeſt quoque Codex avthenticus Cunoni a Ruperto transmiſſus cum imagine utriusque, quem deſcribit Vir Clar. Bernardus Pez diſſert. Iſagogica ad tomum I. Theſauri Anecdotorum noviſſimi p. 39. Prodiit inter alios Scriptores de ſacris Eccleſiæ officiis per Melch. Hittorpium, Colon. 1568. Romæ 1591. Pariſ. 1610. nec non in Bibliotheca Patrum Pariſina: ſeparatim Colon. 1543. fol. Antverp. 1593. & alibi.

De

De incendio Tuitii oppidi, p. 884. In illo corpus Dominicum a flammis illæsum mansisse narrat.

De meditatione mortis libri II. p. 894. Hic liber cum præcedente primum editus est a Matthia Agricio Witlichio, Coloniæ apud hæredes Arnoldi Birckmanni, 1572. 8.

Vita S. Heriberti Archiep. Coloniensis, p. 908. & apud Surium d. 16. Martii, & in Actis Sanctorum tom. II. Mart. p. 475. Baronius ad ann. 1021. n. 2. Rupertum non tam auctorem, quam illustratorem hujus Vitæ dicendum esse ait; quippe qui eam (ut in præfatione testatur) ab antiquiore scriptam auctore styli rubigine subobscuram expolire & cultiorem reddere laboravit. Vide supra lib. XI. p. 697. 698.

Passio B. Eliphii martyris in urbe Tullensi p. 924. & ap. Surium d. 16. Octobr.

Sequentia tum primum edita fuerunt:

De Voluntate Dei liber I. p. 929.

De Omnipotentia Dei liber I. p. 936. Atqui vero hi duo libelli jam prodierant Norib. 1524. 8. apud Jo. Petræum, editore Andrea Osiandro.

In quædam Capitula Regulæ S. Benedicti lib. IV. p. 946.

Altercatio Monachi & Clerici, quod liceat Monacho prædicare, p. 970. Incipit:

pit: *Inique agis resistens mihi in faciem.* Desinit: *Quomodo ergo prædicabit?*

De eodem Epistola ad Eberhardum, Abbatem Brunwilarensem, p. 972.

De læsione virginitatis, & an possit consecrari corrupta? p. 973. Quæstio hæc ipsi proposita fuerat a quodam Clerico, cujus prima litera erat W. *An virginitatis amittat palmam, qui vel quæ propriis aut alienis manibus, vel qualibet alia arte præter naturalem coitum, sibi semen elicuerit?* Quæstionem hanc de viris excitari non miror; sed hoc non placet, a talibus has quæstiones circa sequiorem sexum moveri, & ad easdem responderi, quibus gloriosum est non nosse fœminas, & ignorantiam suam potius fateri debebant, quam de talibus vel cogitare.

Huc usque editio Moguntina: sed alia quoque post id tempus edita sunt, quæ nunc addimus.

Apologia Ruperti quando citatur, ne Lector illam in Operibus illius frustra requirat, sciendum est, eam esse librum primum Operis *in quædam Capitula Regulæ S. Benedicti.* Cum enim ab æmulis quibusdam lacessitus fuisset, & hæreseos accusatus, quum ex scriptis ejus varia exsculperent, & in sensum pravum detorquerent, ipse coactus est se excusare, & ejus rei gratia juvenculus asello vectus,

& uno puero comitatus in Franciam abiit. Sed ille multa historica de hoc itinere non enarrat. Loca quædam excerpta ex hac Apologia dedit Witlichius post librum de incendio Tuitiensi p. 94. quum ipsa tunc nondum esset edita, sed omnes illæ sententiæ libro hoc primo, quem indicavimus, inveniuntur.

Dialogorum inter Christianum & Judæum libri III. quibus *Annuli* nomen dedit, editi sunt a Gabr. Gerberonio ad calcem Operum Anselmi. Paris. 1675. p. 524.

Scripsit etiam *Res gestas Episcoporum Leodiensium & Abbatum S. Laurentii* libris V. quorum tres priores perierunt, quia monachus imperitus eos e codice abrasit, & Epitomen Operis Bernardi in Cantica, quæ vulgo *Reinero* tribuitur, reposuit. Duos reliquos abbreviatos ab a. 959 - ediderunt Martene & Durand Collect. amplissima tom. IV. p. 1033. cum variorum continuationibus.

De vita vere Apostolica Dialogorum libri V. editi sunt a Martene & Durand Collect. ampliss. IX. pag. 969. in quibus auctor demonstrare cupit, monachos ad omnia Ecclesiæ munia obeunda idoneos esse, summamque illis injuriam a Canonicis regularibus fieri, qui vix seculo XI. exorti, statim eis bellum indixe-

dixerunt. Horum dialogorum, verba sunt observationis prævię, auctor suum ex professo nomen subticuit, si quid in eis boni protulit, id totum Deo, a quo omne bonum, referens, optansque, *ut laude sua mutus liber ipse legatur, dummodo laudem Dei & Ecclesiæ loquatur*. Scriptos tamen a Ruperto Abbate Tuitiensi prope Coloniam Agrippinam conjectura non levi possumus asserere. Nam Graffchatense monasterium, cujus ex codice illa ætate exarato ipsos descripsimus, situm est in diœcesi Coloniensi, simileque exemplar postea in ipso Ruperti cœnobio Tuitiensi reperimus, quod pene unicum ex omnibus tanti viri Operibus ibidem superstes habetur. Deinde auctor librum suum tertium his terminat verbis: *Imminens S. Nicolai festivitas compellit nos sibi insistere, unde compellimur quartum distinguere, cujus ad hoc possumus prece juvari*. Porro S. Nicolaus patronus est vicini Tuitio Brunvillarensis monasterii, quocum magnam haud dubium consuetudinem habebat Rupertus. Demum certum est hoc de argumento Opus aliquod a Ruperto compositum fuisse, ut discimus ex Anselmi Havelbergensis epistola ad Abbatem Husbergensem, qui occasione Petri, cujusdam Canonici regularis, gra-

tia majoris perfectionis ad monachos transvolantis, ejusdem argumenti lucubrationem ediderat. Hanc enim ille refellere cupiens, magno cum contemtu sic de Ruperto effatur: *Porro nescio, cujus Roberti, cujusdam doctrinam adnectis, cujus auctoritas, quia in Ecclesia ignoratur, ea felicitate contemnitur, qua probatur.* Huc usque observatio prævia.

Epistola ad Liezelinum Canonicum, qua ratione Monachorum Ordo præcellit Ordinem Clericorum, edita est sub nomine *Roberti* in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum tom. I. pag. 285. & novum argumentum subministrat, *Dialogos* modo dictos esse Ruperti Tuitiensis, id quod miror ab illis Duumviris esse prætermissum.

Memorantur tamen ejus quædam nondum edita, ut sunt: *Opus ex libris Regum de glorioso Rege David*, quod ipse adducit in præfatione ad librum de divinis officiis: *Opusculum trium libellorum sub Dialogo Judæi & Christiani de sacramento fidei*, memorat una cum priore Anonymus Mellicensis c. 117. *Epistolarum lib. I.* Trithemius c. 365. *Sermones & Carmina varia*, scil. *Vitam D. Augustini*, *Vitam S. Odiliæ virginis*, *Cantus ecclesiasticos de S. Severo confessore*. Witlichius in præfatione Apologiæ pag. 93. & Declamatione p. 108. b. *Car-*

Carminum libri IV. & *Hymni* lecti fuerunt Leodii ad S. Laurentium, teste Val. Andrea in Bibl. Belgica p. 805.

Exciderunt illi quædam contra Transsubstantiationem, quæ Protestantes urserunt, Pontificii vero vindicare audent. Vide Aub. Miræi Scholia ad Honorium Augustodunensem IV. 26. p. 92. Bulæum Hist. Univers. Parisinæ tom. II. pag. 714. Bellarminum de Sacramento Eucharistiæ III. 11. & 15. nec non de Scriptoribus Ecclesi. Pagium ad a. 1111. n. 9. Rich. Simonem Hist. Crit. N. T. p. 389. seqq.

RURICIUS, Gallus, nobili genere natus, duxit Iberiam illustri stirpe, quibus Epithalamium scripsit Sidonius Apollinaris. Postea seculo renunciavit, factus a. 484. Episcopus Lemovicenus, mortuus est a. 507. Exstant ejus *Epistolarum libri II.** primum editi a Canisio Lect. Antiquarum tom. V. p. 459. in edit. Basnagiana tom. I. p. 369. Deinde prodierunt in Bibl. PP. Parisina 1654. tom. II. p. 369. & in duabus sequentibus. Baluzius editionem novam promisit, sed præstare non potuit. Vide pluribus Historiam Galliæ literariam tom. III. p. 49. Circa Chronologiam variat Gallia Christiana tomo II. p. 501. s.

* non XI. ut mendose legitur apud Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 113.

Nomina eorum, ad quos Ruricius literas dedit.

Nama-

Namacio & Ceraunia, II. 1. 2. 3. 4.
Nepotiano, I. 6.
Ommacio, I. 18. II. 27.
Parthemio & Papianillæ, II. 36.
Pet. . . . II. 37.
Pomerio, I. 17. II. 9.
Præsidio, II. 11. 12. 52.
Rustico, II. 19. 53.
Sancto, II. 18.
Sedato Episc. II. 17. 33. 34.
Severo, II. 58.
Sidonio Episc. I. 8. 9.
Sidonio, Videnti, I. 16.
Stephano, II. 51.
Sthoracio, f. Stauracio, II. 59.
Taurencio vel Turencio, II. 16. 46.
Vero, II. 22.
Victorino Episc. II. 39.
Vittameno, II. 60. 62.
Volusiano, II. 64.
N. N. II. 10. 24. 26.

Addimus hic quoque Catalogum eorum, qui inter Epistolas Fausti Regiensis ad Ruricium nostrum simul scripserunt. Exstant autem illæ Epistolæ tom. I. Canisii p. 343. edit. novæ.

Cæsarius, 18.
Eufrasius, 15.
Græcus, 10.
Sedatus, 13. 14. 19.
Turentius, 12.
Victurinus, 11.

RUS-

RUSSELLUS vel *Rossellus*, Theologiæ Doctor Anglus, post Episcopus Lincolniensis, Consiliarius Regius, & summus Angliæ Cancellarius, floruit a. 1484. Scripsit *in Cantica Canticorum*, & *de potestate Summi Pontificis & Imperatoris*. Pitseus de illustribus Angliæ Scriptor. Append. Centur. IV. 30.

RUSTICANUS, Italus, Ord. Prædicatorum sub initium sec. XVI. typis edi curavit *Telesphori Cusentini Eremitæ a.* 1486. *clari Prophetias*. Venet. 1516. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 34. Vide infra sub *Telesphoro*.

RUSTICUS, Episcopus Fesulanus, Diaconus Cardinalis a Vigilio Papa evulgatus, scripsit *Disputationem de tribus Capitulis* contra Vigilium Pontificem, qui adversus eum damnationis sententiam enunciaverat, illumque Diaconi dignitate privaverat. Cum autem Rustico caussa adjudicata sit, pristinæ etiam dignitati restitutus est. Vide quæ de hoc narrant Ferdinandus Ughellus in Italia Sacra (tom. III. p. 212.) Auctarii Ciaconii, & alii. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 594. Illa *Disputatio adversus Acephalos* exstat in Antidoto contra hæreses Jo. Schardi, pag. 246. in Hæresiologia Heroldi, in Scriptis Veterum de una persona & duabus naturis in Christo, (Tig. 1572.) p. 140. b. & in Bibl. PP.

RU-

RUSTICUS *Elpidius*, vide ſupra libro V. pag. 283.

RUSTICUS, Epiſcopus *Burdegalenſis*, alii Narbonenſem vel Bituricenſem * dicunt, a. 450. Ejus *Epiſtolam* ad Eucherium Lugdunenſem edidit Sirmondus in annot. ad Sidonium Apollinarem Lib. II. Epiſt. 11. tom. I. Operum Sirmondi p. 900. Adde quæ Quesnellius annotavit ad Leonem Magnum p. 781 ſeqq.

RUSTICI, neſcio cujus, *Sacræ meditationes* MSS. ſunt in Bibl. Academiæ Lipſienſis Paullina, teſte Catalogo Felleriano pag. 173.

RUTGERUS Epiſcopus *Trevirenſis*, circa a. 917. *Decretorum librum* collegit, quem in Synodo a Suffraganeis ſuis comprobari curavit, ut ex Trithemii Chronico Hirſaugienſi notavit Petrus Pithœus. Hæc Fabricius Bibl. Græcæ Vol. XI. p. 95.

RUTHARDUS, monachus Ord. S. Benedicti, monachus Fuldenſis & Hirſaugienſis, auditor Rabani Mauri & Walafridi Strabi, poſt obitum Haymonis a. 852. EpiſcopatumHalberſtadenſem recuſavit, *Geſta S. Bonifacii* AEp. Moguntini heroico verſu cecinit, *Regulam S. Benedicti Commentariis* primus illuſtravit, *Sermones*

* In Gallia Chriſtiana neque inter Bituricenſes neque Narbonenſes locum habet.

nes plures conſcripſit. Poſſevinus tomo II. Apparatus pag. 361. Schatenius Annal. Paderborn. lib. II. p. 143. Adde Noſtrum ſupra lib. XV. p. 631. & Hiſt. literaire de la France tom. V. p. 317.

Claudius RUTILIUS *Numatianus*, ſatis deſcriptus eſt a Fabricio noſtro Bibl. Latin. III. 13. & Monachis Benedictino-Maurianis in Hiſtoria literaria Galliæ tom. II. p. 70. Duo tantum monemus ex libro, quem poſteriore loco laudavimus: Prius, quod gente fuit Gallus, vel Toloſanus, vel, quod magis probabile eſt, Pictavienſis, id quod probatur ex lib. I. v. 208. ubi Palladium, qui Pictavienſis fuit, *ſpem & decus generis ſui* vocat. Alterum eſt, quod titulus Tribuni militum & Præfecti Prætorio fundamento ſolido deſtituatur.

RUTWINUS Saxo, vel etiam *Rutwicus*, neſcio quis: ſcriptorem vetuſtiſſimum vocat Paulus Langius in Chron. Citicenſi p. 792. & quædam ex illius libro profert, dum tamen titulum non memoret. Quia vero in illa lacinia Libonotani, Camanni, Suardones, Cauritani, tanquam antiqui terræ Miſnenſis incolæ proferuntur, quos ante Eraſmum Stellam, impoſtorem, nemo unquam inaudivit, recte conjicit Cl. noſter Kreyſigius,

gius, deceptum esse Langium a Stella, & Rutwinum esse nomen fictum.*

RYCUS *Wichewize*, sacerdos Londinensis a. 1410. auctor Epistolæ ad Jo. Hussum, quæ vulgo Wicleffo tribuitur, sed a sene ad puerum XI. annorum scripta esse non potuit, unde a nonnullis supposititia fuit credita. Legitur hæc Epistola in Operibus Hussi (ed. Norib. 1725.) tom. I. p. 126. Lasitii hist. Fratrum Bohemorum p. 223. Walpurgeri Husso combusto p. 56. Germanice in Riegeri hist. Fratrum Bohemorum vern. lingua scripta part. VI. p. 580. Adde Wilh. Seyfridi Comm. de Jo. Husso cum annot. Jo. Christ. Mylii p. 36. 37.

Hermannus RYD *de Reen*, quæ patria ipsius fuit. Scripsit *Tractatum de vita & honestate Clericorum*, editum a Wolfgango Wissenburgio in Antilogia Papæ p. 606-722. Ipse Tractatus constat capitibus novem, qui a literis initialibus *Hermannus* incipiunt. Et hoc indicant versiculi sub finem operis:

Nostræ scriptoris dant nomen initiales,
Est de Reen natus, Ryd ipse cognominatus.
1467. *Magdeburgi.*

Videmus

* Vide librum vernaculum *die Obersächsische Nachlese* parte III. p. 514.

Videmus igitur Reen esse patriam. Jo. Wolfius in Indice Lectionum Memorabilium hunc nostrum memorat, & addit annum 1480. in ipso autem opere nihil de eo habetur illo anno, sed potius sub a. 1460. tom. I. p. 864. & rursum ad annum 1467. p. 877. quædam inde excerpta leguntur.

LIBER XVIII.

SABA *Malaspina*, vide supra sub Lit. M.

Joannes SABADINUS *de Arientis*, Bononiensis, sub initium seculi XVI. Ejus *Colloquium ad Ferrariam plebem* pro conjugio Lucretiæ Borgiæ (Alexandri VI. PP. filiæ) in Alphonsum promogenitum Ducalem Estensem, exstat MS. in Bibl. S. Germani. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1139.

SABBATINUS, Episcopus Genuensis, qui a. 876. Concilio Ticinensi, & anno sequente Ravennensi interfuit, scripsit *Epitaphium S. Syri*, quem ipse Genuam transtulerat. Ughellus Italia S. tom. IV. p. 841. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ p. 251. Oldoini Athenæum Liguſticum p. 491.

SABBATIUS, vide infra SERVATIUS.

Marcus

Marcus Antonius Coccius SABELLICUS, natus in Vico Varronis, ad Anienem (de quo loco Leander in descriptione Italiæ p. 224. & ipse Sabellicus libro ult. Enneadum) a Pomponio Læto vero, qui discipulos novo nomine mactabat, *Sabellici* nomine a patria vocatus est. In urbe Tiburtina scholam pene imberbis rexit, hinc autem Romæ sub Pomponio Læto profecit. A Venetis evocatus est, ut literas humaniores doceret, & historiam Reipublicæ conscriberet. Præterea Bibliothecæ Bessarionis Cardinalis præfuit. Utini quoque docuisse tradit Syllabus historicorum Utinensium, teste Vossio. Mortuus est a. 1506. Confer Vossium de historicis Latinis p. 669. Bælium in Lexico, Joannem Fabricium Bibliothecæ Fabricianæ tomo II. p. 513. Petr. Anton. Corsignanum de viris illustr. Marsorum pag. 220.

Opera ejus conjunctim prodierunt Venet. per Albertinum de Lisona, 1502. folio.

Basileensis eorum duplex est editio ap. Hervagium. Prior a. 1538. duobus volum. folio, quæ, teste Bælio, non nisi *Enneades & decem libros Exemplorum*, cum *Historica Synopsi* f. Casp. Hedionis continuatione Enneadum usque ad annum

num 1538. continet. Plenior est altera 1560. tomis IV. fol. cujus contenta apponemus.

Tomo I.

Rhapsodiæ historiarum ab orbe condito Enneades V.

Tomo II.

Rhapsodiæ Enneades sex. Ultima Enneas desinit cum libro secundo Prodierunt antea Venet. 1498. fol. per Bernardinum & Matthæum Albanesotos.

Rerum Venetarum ab urbe condita Decades tres, & quartæ libri tres. Venetiis apud Andream Foresanis de Asula, 1487. fol. de qua editione vide Jo. Fabricium l. c. p. 517. denuo prodiit 1514. editio nitida & emendata 1718. 4. Versio Italica inter Historicos rerum Venetarum tomo I.

Tomo III.

Supplementi libri XXIX. Est continuatio Enneadum ex Paulo Jovio aliisque lectissimis scriptoribus depromta, usque ad a. 1559.

Tomo IV.

Exemplorum libri X. p. 6. Prodierunt Lipsiæ, per Wolfg. Stœkkel 1512. fol. apud Thannerum 1514. fol. Argent. 1518. fol. Basil. 1541. 8. Germanice versi per M. Leonhardum Brunner, Ecclesiasten Wormatiensem. Argent. 1535. fol.

De

De vetustate Aquilejæ & Fori Julii p. 201. *nec non Vicentinus Crater s. Urbis agrique Vicentini descriptio*, p. 541. Venet. 1502. Exstant etiam in Schotti Italia illustrata p. 51. 103. & Grævii Thesauro Italiæ tom. VI. part. 4. Apud Maittairium tomo I. p. 758. invenio hunc titulum: *M. Antonii Sabellici libri sex de Utini & Aquilejæ origine ac vetustate; carmen in munitionem Sontiacam, in cædem Sontiacam, in Carnicum incendium, in naufragantem divi Petri cymbam, de artium inventoribus, in natalem diem virginis Mariæ, in ejus progeniem, ad Nazareth ejus solum natale, de ejus virginitate &c. per Antonium.* 4to typis antiquis, sed sine anno.

De Venetæ urbis situ, libri III. p. 249. *De Magistratibus*, liber I. p. 278. *De officio Prætoris*, lib. I. p. 301. *De officio Scribarum Dialogus*, p. 313. *ut & ejusdem Genethliacum & Oraculum* (inter Carmina in Opp.) Venet. 1487. 1502. Habentur etiam in Schotti Italia illustrata p. 1. & Grævii Thesauro tom. V. part. 1.

De latinæ linguæ reparatione Dialogus, p. 319.

Epistolarum familiarium libri XII. pag. 337.

Orationes XII. p. 473.

Poëmata

Poëmata varia, p. 529. *Elegiæ in natalem divæ Mariæ virginis* prodierunt Daventriæ, 1490. 4.

Annotationes in Plinium, cum Beroaldi & Politiani similibus prodierunt typis antiquis, in folio, sine mentione anni & loci, repetitæ in Lampadis Gruterianæ f. Thesauri Critici tomo I.

Interpretatio in Suetonii Cæsares prodiit in editione Suetonii Parisina 1512. folio.

Annotationes in Lucanum, Paris. apud Ascensium 1514. folio.

Marius SABELLICUS *de conjuratione Bajamontis Theupoli* MS. Romæ in Bibl. S. Crucis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 194.

SAGACIUS vel SAGACINUS *Mutus de Gazata*, unus ex civibus primariis Regiensibus, qui in turbis a. 1318. patria extorris ad CanemGrandem Scaligerum, Veronensium Principem confugit. Scripsit *Chronicon Regiense* usque ad a. 1353. qui ipsi fuit nonagesimus primus ætatis. Sed exemplum illius hodie mire laceratum adest, inde non nisi ab a. 1272. edidit Celeb. Muratorius S. R. Ital. tom. XVIII. p. 1. quum tamen ex iis, quæ nepos ejus ad a. 1353. scripsit, constet, gesta Attilæ & aliorum in eo memorata fuisse: ex quibus conjicit Muratorius, ab

ab ipsis fortasse Romanorum temporibus opus hoc fuisse deductum. Reliqua ab anno 1353-1388. adjecit *Petrus Mutus de Gazata*, qui se ipsum ejus pronepotem, alii vero scriptores, Guido Panzirolus & Bernardinus Corius ex Francescino nepotem vocant. Hic a. 1335. natus postea inter monachos Benedictinos S. Prosperi Regiensis cooptatus fuit, quum annos natus esset XIII. Dignitatem Abbatis consecutus est a. 1363. porro anno 1384. ab Urbano VI. Subcollector Apostolicus, & a. 1391. ab Ugolino Episcopo Regiense Vicarius Generalis assumtus est, mortuus tandem a. 1414. Omnia hæc debentur præfationi laudati Muratorii.

Guilielmus SAGINETUS, Gallice *Saignet*, miles circa a. 1420. Scripsit *Lamentationem ob cœlibatum Sacerdotum*, sive *Dialogum Nicænæ constitutionis & Naturæ ea de re conquerentis*, qui cum refutatione Joannis Gerson MS. est in Bibl. Basileensi. Opusculum autem Gersonis in operibus illius conjunctim editis invenies. Oudinus tomo III. p. 2325.

SALADINUS *de Esculo*, Principis Tarantini Physicus circa a. 1163. Scripsit *Compendium Aromatariorum*, quod cum Operibus Joannis Mesne prodiit Venet. 1527 & 1581. fol. Hæc ex Wolfg. Ju-

ſto Merçklinus in Lindenio renovato pag. 952.

S. SALABERGÆ Abbatiſſæ Laudunenſis vita edita eſt a Dacherio poſt opera Guiberti pag. 679. & Mabillonio ſeculo II. Benedictino p. 421.

Anonymi SALERNITANI *Paralipomena*, hoc eſt, eorum, quæ duobus ſeculis geſta & ab aliis omiſſa ſunt, enarratio, ab a. 760-960. habetur tomo II. rerum Italicarum Muratorii parte 2. p. 159. cum annotationibus ejusdem Muratorii.

SALICA Lex, a Francis Orientalibus in pago *Salageve* habitantibus lata: qui pagus inter Salam Franconicum & Mœnum ſitus eſt, unde geographicam illius delineationem invenies in mappa, quam Jo. Fridericus Schannat Traditionibus Fuldenſibus a ſe editis adjecit. Adde hic Jo. Frid. Weidleri de natali ſolo Legis Salicæ disquitionem, Witteb. 1736. editam, ubi & alias de origine hujus vocis ſententias adfert & dijudicat: item Orationem Henrici Coccеji de Lege Salica Heidelbergæ habitam, & poſtea ſæpius excuſam. Auctores hujus Legis, ut ex præfatione conſtat, fuerunt varii. Primi fuerunt Rectores quatuor provinciarum in Germania, Wiſogaſt, Bodogaſt, Salogaſt & Windogaſt, adhuc gentiles, qui prima illius rudimenta jecerunt.

runt. Quum vero in illa quædam decisa essent religioni christianæ contraria, reges Francorum Clodoveus, Theodericus, Chlotarius & Dagobertus per alios viros illustres eam in meliorem formam redegerunt. Reliqua, quæ ad historiam illius pertinent, ab illis auctoribus requirantur, qui historiam Juris & Legum Germanicarum dederunt. Nos pro instituto nostro de editionibus solliciti sumus. Primus cum cæteris Legibus Germanicis edidit Basilius Joannes Heroldus, Basil. 1557. fol. Sequitur Jo. Tilius, qui cum aliis item Legibus vulgavit, Paris. 1573. quæ editio ex Codice per Carolum M. emendato prodiit, & vocabulis Germanicis s. Malbergis destituitur. Postea Franciscus Pithœus hanc Legem correxit, & addito Glossario auxit, quam edidit Frid. Lindenbrogius primo separatim Parisiis, 1692. 4. deinde in Codice Legum Veterum, Francof. 1613. fol. & ex hac editione Goldastus tomo III. Constitutionum Imperialium. Porro eam dedit Hieronymus Bignonius ex avtographo Pithœi cum Glossario illius, & annotationibus suis, Formulisque Marculsi additis, Paris. 1665. 8. Sequitur Stephanus Baluzius, qui eandem inter Capitularia Regum Francorum edidit,

cum undecim codicibus antiquissimis collatam. Neque omittendus est Godefridus Wendelinus, qui a Joan. Jacobo Chiffletio incitatus, editionem Heroldinam, huc usque omissam revocavit, eamque cum Glossario suo & dissertatione de natali solo Legum Salicarum Antwerpiæ 1649. 4. in lucem produxit. Palmam reliquis omnibus præripuit Jo. Georgius Eccardus, qui aliquot Codicibus MSS. usus, has Leges denuo sub incudem revocavit, varias earum editiones & codices sollicite contulit, & Commentario sat luculento illustravit, in quo præcipue voces germanicas etymologice illustrat; qua in re multum sane præstitit, si quædam excipias, in quibus se paullo audaciorem exhibet. Et huic Eccardo debetur notitia editionum, quam huc usque attuli. Editus est liber Francofurti & Lipsiæ, sumtibus Nicolai Færsteri, Bibliopolæ Hannoverani, 1720. fol. Addita sunt ab Eccardo varia: 1. *Additiones variæ* ad hanc Legem annis sequentibus a Ludovico Pio, Pipino & Guidone Italiæ regibus, Ottonibus, Henricis & aliis factæ. p. 183. 2. *Lex Ripuariorum*, cum additionibus Caroli M. p. 204. 3. *Formulæ antiquæ*, quas Mabillonius *Alsaticas* vocat, Eccardus *Sangallenses* mavult,

vult, p. 232. 4. God. Guil. Leibnitii differt. *de Origine Francorum*, cum annotationibus Eccardi, p. 247. 5. *Annales Francici* a Theoderico Ruinarto confecti & Gregorio Turonensi additi, p. 265. 6. *Emendationes in Otfridi Paraphrasin Evangeliorum*, quas ex Codice Vaticano exscripsit Fridericus Rostgaard. Tandem postremum Leges Salicas edidit Petrus Georgisch in Codice Legum Veterum, Halæ 1739. 4. Neque hic silentio prætereundus est Vir Celeb. Jo. Guilielmus Hofmannus, quem fata nobis nuper admodum mature eripuerunt. Is libris duobus *Observationum Juris Germanici*, Lipſ. 1738. 8. editis, varia quoque Legis Salicæ loca ex lingua Germanica feliciter explicavit.

SALIMBENUS *de Salimbenis*, de Grenonis, Parmensis, Ord. Minorum Theologus, & in optimis literis versatus, circa a. 1280. Scripsit *historias sui temporis & Chronicon Italiæ* usque ad annum 1280. Alii *Chronicon Parmense* vocant. Possevinus tomo II. Apparatus pag. 370. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 321. Waddingus de script. Ord. Minorum.

SALIPHILAX, natione Britannus, quem Balæus ex vetustissimo Bardorum genere fuisse credit. Ajunt eum circa a. 960.

De genealogia Regum Britannorum ſcripſiſſe. Balæus Cent. II. 29. Pitſeus c. 144.

SALISBURGENSE *Chronicon* a nato Chriſto usque ad a. 1389. edidit Hieron. Pez tomo I. Scriptorum Auſtriacorum p. 314. Aliud a S. Ruperto ad a. 1495. idem tomo II. pag. 427. Tertium Raymundus Duellius Miſcell. II. p. 130. Chronicon duplex vernaculum, Hahnius Collect. tomo II. p. 766. Monumenta Salisburgenſia Caniſius tomo III. part. 2. p. 263. Diplomata Salisburgenſia & Laureacenſia Jo. Petrus de Ludewig tomo II. Scriptorum Bambergenſium p. 347. Anonymus Poëta de ordine comprovincialium Epiſcoporum Salzburgenſium, Ratisbonenſium, Friſingenſium, Patavienſium & Sabionenſium, editus eſt a Mabillonio in Analectis p. 346. & Pezio tomo I. p. 8.

SALLA (rectius SABA) *Malaſpina*, vide ſupra lit. M.

SALOMON, Baro *a Ramſchwag*, primum Monachus, poſt a. 891. Abbas S. Galli, demum a. 893. Epiſcopus *Conſtantienſis*, qui a. 895. Concilio Tribrienſi interfuit, obiit a. 919. Ejus *Carmina quædam* ſuperſunt edita ab Henr. Caniſio Lect. Ant. tom. II. part. 3. p. 235. & in Bibl. PP. max. tom. XVI. p. 1300. Scripſit quoque *Lexicon*, opus grande, *de*

ſeptem

septem artibus liberalibus lib. I. *Epistolas* ad diversos, *Sermones* & varios Tractatus. Trithemius de viris illustribus Germaniæ p. 7. Jod. Mezlerus de viris illustr. S. Galli I. 62. II. 16. Possevinus tom. II. Apparatus p. 377. Hist. literaria Galliæ tom. VI. p. 164.

SALOMON, *Toletanus* archipresbyter, circa a. 1077. Scripsit libellum *de virginitate S. Mariæ Dei genitricis*, nisi forte tantum descriptoris munus sustinuit. Nam notitia illius ex sola libelli subscriptione habetur. Nic. Antonii Bibl. Hispana Vetus VII. 1. n. 9.

SALONIUS, Eucherii Episcopi Lugdunensis filius, in monasterio Lirinensi educatus, Salviano & Honorato Massiliensibus nec non Vincentio Lirinensi præceptoribus usus. Factus deinceps Episcopus non Viennensis, ut vulgo credunt, nec Genuensis, sed Genevensis. Ab eo edita est *Expositio mystica in Parabolas Salomonis & Ecclesiasten*, per modum dialogi inter ipsum & Veranium fratrem. Prodiit seorsim Haganoæ 1532. 4. ex officina Jo. Secerii, inserta deinde Micropresbytico, Orthodoxographis Heroldi & Grynæi, nec non Bibliothecis Patrum. Scripsit quoque cum fratre laudato *Epistolam* ad Leonem Magnum, quæ in Epistolis hujus exstat, nec non

tom. IV. Conciliorum p. 1038. Plura dabunt Aub. Miræus de scriptoribus Eccles. c. 90. & Histoire literaire de la France tom. II. p. 433. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum pag. 616. Possevinus tomo II. Apparatus pag. 396. Gallia Christiana tomo IV. p. 24. Tillemontius tomo XV. p. 134.

SALVATOR *Cremonensis*, a patria sic dictus, monachus Casinensis circa a. 1410. Scripsit *Philosophica*, & quædam in Aristotelem *Commentaria*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 221.

SALVATUS, alias *Salvianus*, presbyter Lusitanus, sec. XII. Scripsit *Vitam S. Martini Sauriensis presbyteri*, a. 1146. defuncti, quam promiserat Andr. Resendius, edidit vero Jo. Bollandus d. 31 Januarii, tom. II. p. 1131. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vetere VII. 14. n. 78.

SALVIANUS, Presbyter Massiliensis, Treveris, vel certe in Gallia Belgica, natus & educatus, mature uxorem duxit, Palladiam Hypatii & Quietæ filiam, ex eaque filiam Auspiciolam suscepit, sed mature quoque, & quidem accedente illius consensu, ab uxore se separavit, pro more illorum temporum, quo se Christum in cœlibatu melius sequi posse credebant. Credibile est, eum postea in monasterio Lirinensi hæsisse, id quod

quod Auctores historiæ literariæ Gallicæ tom. II. p. 519. satis probatum dederunt. Tandem Presbyter Ecclesiæ Massiliensis fuit, & centenarius, vel eo major, obiit circa a. 496. Opera ejus hæc nota sunt:

1. *De gubernatione Dei*, occasione irruptionis gentium septentrionalium in Italiam & alias regiones, quod etiam *de Providentia* inscribitur. Versio Gallica Francisci de Belleforest MS. est in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 794. Petri Gorsii S. J. impressa Paris. 1655. 4.

2. *Ad Ecclesiam Catholicam*, sive *contra avaritiam*, in quo sub Timothei nomine latere voluit, cujus rei ipse Salvianus epist. 9. rationem reddit. Anglice & Hispanice vertit Josephus Greswellus Soc. Jesu, Audomari 1618.

3. *Epistolæ VIII.* quibus additur nona ad Salonium scripta, & libro contra Avaritiam præmissa.

Edita sunt hæc Opera primum a Jo. Alexandro Brassicano, Basil. 1530. fol. Romæ, apud Manutium 1564. fol. cum Maximo Taurinensi, Paciano & Sulpicio Severo per Petrum Galesinium, Paris. 1570. 1575. 1594. 8. Succedit cura Petri Pithœi Paris. 1580. 1645. 1648. 8. & cum scholiis Brassicani excerptis, ibid. 1608. 12. Cum scholiis marginalibus

& annotatione consensus sanctorum edita sunt a Jo. Theodoro Macherentio, Jesuita, Augustæ Trevirorum, 1609. 4. Porro manum Salviano admovit Conradus Rittershusius, qui ipsum Altorf. 1611. 2 tomis. 8. vulgavit, cum annotationibus suis, quibus accesserunt Norib. 1623. 8. exiguo volumine annotationes Joan. Weitzii, Tobiæ Adami, Theodori Sitzmanni & Jo. Alex. Brassicani. Editio Rittershusii Francofurtensis 1611 & alia Norimb. 1623. nullæ sunt, quamvis in Historia literaria laudata ponantur. Nam Bolduani fides vacillat, quia paucissimos libros ipse vidit, quos adfert, & a. 1623. tantum quædam annotationes adjectæ sunt. Interea Salvianus etiam in Bibliothecas Patrum translatus est, & Jacobus Merlo Horstius eundem in septem Tubis Orbis Christiani Colon. 1635. 4. loco septimo recudi jussit. Tandem Stephanus Baluzius ad Codicem Corbeiensem & duos Colbertinos recensuit Salvianum & edidit Paris. 1663 & 1669. 8. tertiæ editioni adjecit Vincentium Lirinensem, & annotationes in utrumque. Hujus autem & omnium aliorum annotata recuderunt cum Salviano & Vincentio Bremenses a. 1688. 4. *Gallice* vertit P. Bonnetus, Paris. 1701. 12. Journal des Sçavans 1702. p. 299. Li-
bros

bros de providentia & de avaritia Drouët de Maupertuis. Journal des Sçavans 1702. p. 300. Memoires de Trevoux 1702. p. 54. 1711. p. 1993. Deperdita ejus hæc narrat Gennadius de viris illuſtr. c. 67. *De bono virginitatis* ad Marcellum Presbyterum lib. III. Pro *eorum* (librorum de gubernatione) *ſatisfactione* ad Salonium Epiſcopum libr. I. Tillemontius tomo XVI. p. 193. recte *Apologiam* vocat. * *Expoſitionis extremæ partis Eccleſiaſtici* ad Claudium Epiſcopum Viennenſem libr. I. *Hexaëmeron* verſu, lib. I. Fabricii noſtri conjectura eſt, fortaſſe illud eſſe, quod ſub Tertulliani

* Hunc titulum viri docti non ſatis recte intellexerunt. *Satisfactio* hoc loco idem eſt ac defenſio, qua ſcilicet ſatisfacit auctor objectionibus adverſariorum. Sed depravatio loci viris doctis impoſuit: Inſerſerunt enim Codices vocem *merito*, & legunt, *pro eorum merito ſatisfactionis*, alii *pro eorum præmio*. Accedit alia ſignificatio, qua verbum *ſatisfacere* illis temporibus denotabat ſe excuſare, cum geſtu & verbis in humilitatem compoſitis veniam errorum rogare. Exempla præter Cangium habent Torrentius ad Suetonii Cæſ. c. 73. Marcellus Donatus ad Tiberium c. 27. Ipſe Salvianus lib. I. contra avaritiam p. 27. edit. Rittershuſ. ſic adhibet. Fuerunt igitur fortaſſe, qui quædam durius dicta peſſime interpretarentur, ipſumque hoc nomine apud Epiſcopum deferrent. Quapropter Salvianus Epiſcopo ſatisfecit, h. e. eundem humiliter rogavit, ne quid a ſe malo animo ſcriptum eſſe exiſtimaret.

liani nomine exſtat. *Homilias* multas Epiſcopis factas & *de ſacramentis* ad populum. Adde Trithemium c. 175. Alios deperditos recenſet Phil. Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano p. 607. *Expoſitionis extremæ partis Eccleſiaſtes* (legendum *Eccleſiaſtæ*) *ad Claudium Epiſc. Viennenſem: Anticimenon lib.* 3. *in quibus continentur quæſtiones Veteris & Novi Teſtamenti, de locis in ſpeciem* (ita legendum, non *in ſpecie*) *inter ſe pugnantibus, per interrogationem & reſponſionem.* Sed falſus eſt in his Elſſius, quum nemo fide dignus ſcriptor Salviano talia unquam tribuerit. Male idem, qui libros *de avaritia* & *ad Eccleſiam Catholicam* diverſos eſſe judicat. *Sermones II. de paſſione Domini* ſub nomine Salviani ſunt Romæ in Bibl. Sfortiana. Vide Nic. Comneni Prænotiones myſtagogicas p. 240.

SALVIUS *de Bario*, a patria, urbe Apuliæ, dictus, aliis *Saulus*, Ord. Prædicatorum, Epiſcopus Salpenſis ab a. 1264 ad 1274. Scripſit *Sermones de tempore & Sanctis.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 674. Altamura p. 133.

Linus Colucius SALUTATUS, Cancellarius Florentinus. Ejus *quatuor Epiſtolas* tempore ſchiſmatis ſcriptas 1. ad Cardinales Gallicos, 2 Petro de Corſinis Car-

Cardinali, 3. Marchioni Brandenburgensi, 4. Innocentio VII. in Cœnobio Angelorum apud Florentiam invenit Mabillonius, quod ipse refert in Itin. Italico pag. 168.

SALUSTIUS, Cancellarius Episcopi Genuensis, circa a. 1098. *de translatione S. Fructuosi* scripsisse memoratur a Fabricio nostro, sed non memini, tale quid mihi tam multa volumina pervolventi occurrere.

SALUTARIS, dubium an viri, an vero scripti nomen. *Poëtam* vocat Flacius in Poëmatibus veteribus de corrupto Ecclesiæ statu pag. 416. & Barthius Adversf. XIV. 4. Leyserus autem in historia Poëtarum medii ævi p. 2058. titulum poëmatis esse statuit, quod inscribitur *Salutaris*. Edita sunt Excerpta quædam a Flacio l. c. Joachimo Ursino in Speculo Jesuitico p. 218. Christiano Daumio post Distícha Catonis, Cygneæ 1662. editis p. 199. editionis 1672. pag. 217. Integrum autem ex MS. Codice Helmstadiensi edidit Polycarpus Leyserus, loco allegato.

SALVUS, Abbas *Alveldensis* monasterii in Navarra, obiit a. 962. Scripsit *Regularem libellum pro sanctis virginibus*, cujus Codicem MS. viderunt Phil. Labbeus & Nic. Antonius: item *Hymnos*, *Orationes*,

Orationes, versus ac missas, quæ periisse videntur. Confer Nic. Antonii Bibl. Hispanam Veterem VI. 14. n. 348. seqq. & Vitam ejus, quæ post Ildephonsum de scriptoribus Eccles. legitur p. 68. edit. Fabricii.

SALVUS *Cassetta,* Panormitanus, Ord. Prædicatorum, Florentiæ primum Baccalaureus, post Theologiæ Magister promotus a. 1448. In Siciliam redux variis scholæ & conventuum regiminis muneribus functus Diffinitor fuit & a. 1474. Procurator ordinis Generalis, Magister Palatii apud Sixtum IV. a quo etiam in Germaniam Legatus missus est: porro Inquisitor, & tandem Magister ordinis, obiit a. 1483. Scripsit *Vitam S. Vincentii Ferrerii, Epistolas ad diversos, Acta inquisitionis, Acta Legationis Germanicæ.* Confer Ant. Mongitore Bibl. Siculam tom. II. p. 207. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 859. Hier. Ragusa Elogia Siculorum p. 251. Altamuram p. 209. Giornale de' Letterati d'Italia tomo XXI. p. 407.

SAMPIRUS, Episcopus Asturicensis, scripsit *Historiam* seu *Chronicon* ab a. 858 ad 985. quæ cum Isidoro, Idacio, Sebastiano & Pelagio Ovetensi edita est a Prudentio Sandovalio, Episcopo Salmanticense, Pompejopoli 1613. 1634. fol.

Auctor

Auctor vixit circa a. 1020. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VII. 1. n. 2. Oudinus tomo I. p. 1794.

SAMSON *Bardinus*, Ord. Carmel. circa tempora Concilii Basileensis. Ejus *Sermo* ad Pontificem & alii sunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 114.

SAMSON *de Calvomonte* scripsit *Abbreviationem Summæ Hostiensis in Decretales*, quæ MS. est in Bibl. S. Benigni Divionensis & S. Victoris Parisiensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1287. 1375.

Nescio an idem sit *Petrus Samson*, cujus *Quæstiones Dominicales & Distinctiones in Decretales* in Bibl. Gemmeticensi & S. Albini Andegavensis obvias memorat idem p. 1211-1227.

SAMSON *Cordubensis*, Ecclesiæ S. Zoili ibidem Rector, vixit a. 863. & obiit anno ejus seculi nonagesimo. Scripsit pro se *adversus Hostigesium Malacitanum præsulem*, qui Saracenis artes ad Christianos opprimendos suggesserat: item *adversus hæresin Anthropomorphitarum*. Confer Nic. Antonii Bibl. Hispanam Veterem VI. 7. n. 140. s. Possevini Apparatum tomo II. p. 397.

SAMSON *Demeta*, h. e. ex provincia Glamorganensi oriundus, monachus & Abbas

bus in monasterio illius provinciæ, tandem Archiepiscopus Dolensis, vixit a. 567. & librum *de patientia in adversis* scripsit. Lelandus c. 43. Balæus Centur. I. 62. Pitseus cap. 55. Vitam ejus scripsit Baldericus Archiepiscopus Dolensis, quæ exstat apud Mabillonium Sec. I. Benedict. p. 165.

SAMSON *Dolensis*, vide modo *Demeta*.

SAMSON *Dorverniensis*, Ord. S. Benedicti monachus Cantuariæ ad fanum Salvatoris, a. 1170. Scripsit *Homilias & Opuscula*. Balæus Centur. X. 58. Pitseus c. 229. Lelandus c. 219.

SAMSON *de Insula*, Malchum de vita Pythagoræ interpretatus est, quod opus MS. exstat in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 520.

SAMSON *Malusvicinus* (Mauvoisin) nobili genere, Archidiaconus, Præpositus, Decanus, tandem Episcopus Carnotensis circa a. 1140. Scripsit *Epistolas aliquot*, quarum *una* legitur in Operibus S. Bernardi, *duæ* tom. V. Miscellaneorum Baluzii. Liron Bibl. Chatraine p. 62.

SAMSON *Remensis* contra Petrum Abailardum scripsit, MS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon l. c. p. 139.

SAMUEL

SAMUEL, Beulani vel Benlani presbyteri ex Læta conjuge filius, in Northumbria natus, floruit a. 640. & *Annotationes in Nennium*, nec non *de gestis Regis Arturi apud Scotos* scripsit. Lelandus c. 48. Balæus Centur. I. 77. Pitseus c. 640.

SAMUEL *de Cassinis*, Ord. Fratrum Minorum Reg. Observ. provinciæ Januæ, edidit *Librum Isagogicum in apices Scoti ad investiganda Aristotelis principia*. Venet. 1493. *Librum Isagogicum continentem libros septem Logicales*, Mediol. 1495. 4. *Librum tertium Isagogicum ad Physicos apices assequendos*, ad Julium II. Pontif. Cunei ad Pedemontes, sine anno impress. *Comment. in octo libros Physicorum*, ibid. *Varia opuscula*, Venet. 1502. 1503. *Argumentationes contra Mag. Damianum Crassum de Ripolis Ord. Prædicat. circa modum loquendi; Quæstionem ab eo disputatam in Universitate Ticinensi, circa Joannis Evangelistæ consanguinitatem aut fraternitatem cum Christo Domino: Apologiam pro Nicolao de Lyra, contra Jo. Viterbiensem Ord. Præd. de Genealogia Salvatoris: Quæstionem de immortalitate animæ*. Mediol. 1498. Hæc Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 313. 314. Adde Sopranum de scriptoribus Liguriæ p. 252. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 493.

SAMUEL, qui vulgo *Marocchianus* cognominatur,* Judæus, Fessanus patria, a. 1085. Toleti ad fidem Christianam conversus. Scripsit arabice *Historiam concertationis cum Albucabelo Mohammedanorum magistro*, quæ etiam Latine prodiit: *Epistolam ad R. Isaacum de vana Messiæ apud Judæos expectatione*. Hæc ab ipso, cum adhuc Judæus esset, scripta est, quia optat, ut majores caput LIII. Jesaiæ ex Codice Sacro, æque, ut Prophetam de vita sustulissent. Epistola hæc in Latinam & alias linguas conversa & sæpius impressa est. Prima editio prodiit Antverpiæ 1486. de reliquis consulenda est Max. Rev. Wolfii Bibl. Hebraica tom. I. p. 1099. tom. III. p. 1100. seqq. Adde Possevini Apparatum tomo II. p. 379.

SAMUEL *Tajo*, vide infra *Tajo*.

SANCII *Ballerici in Philosophiam Commentarii* exstant Romæ in Bibl. Ottoboniana. Montfauconius Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 189. Additur, scriptos esse tempore Leonis X. a. 1517. quod de exscriptore, non auctore, intelligo.

SANCIUS Aragoniæ Infans, Jacobi Regis cogn. Victoris filius, Ecclesiæ Toletanæ Præsul,

* In titulo editionis Argentinensis a. 1523. dicitur *Magister Synagogæ, quæ est in Subjulmenta in regno Marochiano*.

Præsul, scripsit *Litanias & Hymnos in laudem Genitricis Dei Mariæ.* Occisus fuit a Mauris a. 1275. Hippol. Marraccii Bibliotheca Mariana tomo II. p. 351.

SANCIUS *de Besaran*, monachus cœnobii Dominicanorum Oscensis, Fidei Censor generalis, & provinciæ Aragoniæ Prior provincialis, circa a. 1430. Scripsit *adversus Arnaldi Villanovani errores*, prout testes sunt Franc. Diagus Hist. Aragoniæ I. 25. & Vincentius Blasco Hist. Aragoniæ V. 42. Nicol. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 3. n. 115. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 771.

SANCIUS *Porta*, Cæsaraugustanus, ibidem monachus Dominicanus & Professor, S. Palatii Magister a Benedicto XIII. creatus, obiit a. 1429. Ejus sunt 1. *Divinum, ac proinde inæstimabile, sed & omnium, quæ hucusque de Christifera virgine scripta sunt, Mariale.* Valentiæ 1512. Lugd. 1514. 1517. 4. 2. *Sanctorale, seu Sermones de Sanctis.* Hagenoæ 1517. 4. *Sermones de tempore*, Lugd. 1500. 4. & *Introductiones sermocinales in Sermones tum de tempore, tum de Sanctis.* Omnia hæc Opera prodierunt. Lugd. 1517. 4. Hæc Antonius in Bibl. Hispana Vet. X. 3. n. 108 seq. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicato-

rum tom. I. p. 779. Altamura pag. 170. Hippolytum Marracciium tomo II. p. 352. *Opus Concionatorium*, quod Haganoæ 1500. fol. prodiit, aſſervatur Nordhuſæ in Bibl. S. Blaſii.

SANCIUS *de Ull*, vel *Ul*, a patria, quod eſt oppidum Aragoniæ, ita dictus: Carmelita, Avenione ſub Joanne XII. Pœnitentiarius, poſt Albaracinenſis in Aragonia & tandem Segobricenſis Epiſcopus, obiit Avenione 1356. Scripſit *Canones pro animarum regimine & paſtorum ſpiritualium cura*. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. IX. 4. n. 214.

SANCTES *de Arduinis*, Piſaurenſis, Medicus apud Venetos in ſummo pretio habitus circa a. 1430. Scripſit *de prolificatione, de venenis, de odoratione, de omnibus naturalibus & artificialibus*. Trithemius de ſcriptor. Eccleſ. c. 776. Symphorianus Champerius de ſcriptoribus Medicis. Liber *de venenis* prodiit Venet. 1492. fol. & Baſil. 1562. fol. ex caſtigatione Thomæ Zwingeri. Vide Lindenium renovatum p. 960.

SANCTES *de Valoribus*, Peruſinus, Vallis umbroſæ Monachus & Abbas monaſterii S. Reparatæ de Marradio, circa a. 1506. edidit *Vitam S. Joannis Gualberti, Peregrinationem Vitæ humanæ*, & alia miſcellanea, ut apparet ex ejus operibus.

bus. Hæc Venantius Simii in Catalogo ſcriptorum Vallis umbroſæ p. 271. 272.

SANCTIUS *Mulierii*, Gallus Occitanus, Ord. Prædicatorum conventus Toloſani alumnus, ejusdem Academiæ S. Theologiæ Magiſter & Scholæ S. Stephani Regens circa a. 1388. poſt Epiſcopus Oleronenſis ab a. 1406. interfuit Concilio Conſtantienſi, obiit poſt a. 1420. Scripſit *in quatuor libros Sententiarum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 758.

Monachus SANDIONYSIANUS in Gallia ſcripſit *Vitam Dagoberti I.* Galliæ Regis, ſed is ætate paullo fuit junior, ut ex c. 43. conſtat, ubi diploma B. Audoëni *chartam antiquiſſimam* vocat, item ex c. 6. 12. 13. 15. 16. ubi Fredegario ſæpius uſus eſſe deprehenditur. Editus eſt primum ab Andr. du Chesne ſub initium tom. I. Scriptorum Francicorum, deinde ex Codice Jenenſi a Burc. Gotthelf Struvio in Actis literariis Vol. I. Faſc. I. p. 45.

Chronicon SANPETRINUM, a monachis ſcilicet S. Petri Erfortenſis confectum, ab a. 1036-1355. edidit Menckenius tom. III. Scriptorum Germanicorum p. 201. ſeqq. Pars prior ad hiſtoriam potius univerſalem ſpectat, poſterior Thuringica præcipue exhibet.

Eodem nomine quibusdam venit *Chronicon Montis Sereni*, quia illud monasterium S Petro dedicatum fuit: de quo supra actum est tomo I. sub *Conrado Lauterbergensi*.

Joannes Lucilius SANTRITTER, Germanus, de Fonte Salutis, vulgo dictus Heilbrunnensis, edidit *Tabulas Alphonsinas in facillimum ordinem redactas*. Venet. 1492. 4. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VIII. 5. n. 202.

Chronicon SAVIGNIACENSE, quod monasterium in minoris Britanniæ & Normanniæ finibus situm est, ab a. 1112 ad 1300. res Gallicas complectitur, & editum est a Baluzio tomo II. Miscellaneorum pag. 310.

SASCOLINUS Florentinus, Ord. Minister generalis, post Episcopus Minerbinæ in Calabria, a. 1519. edidit *Conscientiæ illuminacula*. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum pag. 314. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 322.

SAXO *Sialandicus* vel Danus, vulgo *Grammaticus*, quo nomine mediis temporibus illos vocare soliti sunt, qui aliis erant doctiores. Sialandicus vero dictus est, quia ex Selandia Daniæ insula oriundus fuit. Cognomen quoque *Longi* ipsi tribuit Incertus Auctor Chronici Danorum & præcipue Sialandiæ, quod

quod Arnas Magnæus Lipsiæ 1695. 8. edidit, p. 10. id quod cognomen non familiæ, sed propter staturam ipsi additum fuit. Vulgo cum Stephanio & aliis statuerant, ipsum jam anno 1161. Præpositum Ecclesiæ Cathedralis Roschildensis, & eodem anno Parisios missum esse, ut aliquot inde monachos in Daniam evocaret. Verum Ottho Sperlingius in annotationibus ad Testamentum Absolonis ostendit, Saxonem nostrum nunquam Præpositum Roschildensem fuisse, idque variis rationibus in medium prolatis, 1. quia Saxo noster, quem ipse Stephanius circa a. 1150. natum judicavit, non potuit a. 1161. Præpositus fuisse, undecim annos natus, p. 128. 2. quia in Testamento Absolonis pag. 1. alius quidam Præpositus Roschildensis fuit, nomine Tocho, p. 36. 3. quia Saxo noster in Testamento laudato p. 12. *Clericus* Archiepiscopi vocatur, cui hic debitum aliquod remisit: id quod Sperlingius p. 127. interpretatur scribam, Secretarium, a manu, ab Epistolis, aliisque scribendi officiis Archiepiscopo apparentem. Quin & ipse Stephanius in Prolegomenis c. 12. fatetur, tales Clericos propius circa Dominos suos versatos, eos, velut contubernales, quocunque irent, comitatos,

tos, & gravioribus in negotiis tractandis frequenter adfuisse: quæ omnia sane in Præpositum, majoris ordinis virum, non conveniunt. Obiit noster post a. C. 1203. Opus ejus æternum, quod jussu Absolonis laudati suscepit, est *Historia Danica* a prima gentis origine usque ad a. 1186. cui etiam multa carmina sunt immixta, ut etiam in poësi facultatem non exiguam possederit. In stilo præcipue sectatus est Valerium Maximum & Martianum Capellam. Vitam ejus pluribus exponit Stephanus Joannis Stephanius in Prolegomenis.

Opus hoc Saxonis primum prodiit cura Mag. Christierni Petræi, Metropolitanæ Lundensis Ecclesiæ Canonici, Parisiis per Ascensium, 1514. fol. deinde post annos viginti Basileæ per Jo. Bebelium, 1534. fol. Stephanius eam Jo. Oporino adscribit, & consilio Joannis Sphyractis, Basileensis adornatam dicit, unde Jo. Mollerus in Hypomnematis ad Alb. Bartholinum de scriptis Danorum p. 396. duas editiones fecit, Sphyractinam 1524. & Oporinianam 1534. male, ut ego conjicio, qui de anno 1524. nihil apud quemquam auctorum inveni memoratum. Editio tertia per Wechelum prodiit Francof. 1576. fol. cura Philippi Loniceri & Joannis Fichardi.

Quarta

Quarta denique Soræ 1644. folio, cum Commentario Stephani Joannis Stephanii, quæ editio huc usque fuit optima. Rostochiensis a. 1656. cum annot. Stephanii, quam Cornelius a Beughem in Bibliogr. Hist. p. 221. memorat, nunquam prodiit.

Versio illius Danica edita est ab Andr. Vellejo, Historiographo Regio, Hafniæ, 1575 & 1610. folio. Dialecto Saxoniæ inferioris prodiisse dicunt 1481. 8.

Commentatores inediti sunt Jo. Suaningius, Senior, Christiani III. Regis Historiographus, M. Nic. Petræus, Præpositus in Mona Insula Süderaasensis, & Brynolphus Suenonius, Episcopus Scalholtensis in Islandia, cujus quædam Conjectanea in aliquot Saxonis loca suis inseruit Stephanius. Vide Commentarium ejus p. 18. 24 seqq.

Cæterum de Epitomatoribus, Continuatoribus, laudatoribus & defensoribus ejus, & aliis quæ huc pertinent, vide Jo. Mollerum in Isagoge ad Historiam Chersonesi Cimbricæ part. I. p. 31. item in Hypomnematis laudatis, Nic. Petri Sibbern Bibliothecam Historicam Dano-Norvegicam p. 21 seqq.

Annalista SAXO, ab a. 741-1139. in Codice monasterii S. Germani Parisini primum inventus, post editus in Jo. Georgii Ec-

cardi Corpore Historicorum medii ævi tomo I. p. 133 seqq. Merita ejus scriptoris sic enarrat Eccardus in præfatione: *Res Germaniæ, & præcipue Saxoniæ dilucide enarrandas sibi proposuit. Successio Germanicorum Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatumque Monasteriorum celebriorum, ab eo solicite annotatur, ut vel ob hoc solum in pretio sit habendus. Sed Genealogicæ ante alia notitiæ, quas subinde, & inprimis de Familiis Saxonicis, interspergit, auro nobis contra caræ esse debent. Sine illis quippe in originibus illustrium quarundam gentium plane cæcutiremus, ut vel eæ disquisitiones Genealogicæ demonstrant, quas nos nuper in lucem emisimus, atque ejus auctoritate plerumque firmavimus. Sequitur author in vetustioribus Reginonem, ejus tamen verba sæpius emendatius exhibet, quam in Pistoriana editione, negligentius curata, cernuntur. Idem excerpit Witichindum, Ditmarum, Adamum Bremensem, Cosmam Pragensem, Brunonem de bello Saxonico, Lambertum Schafnaburgensem, Chronicon Montis Sereni, Scriptores de prima expeditione cruciata, Hessonis acta Concilii Remensis anno* 1119. *habiti, & alia vetusta monumenta, quæ hactenus alibi nondum detecta sunt. Ditmari & Witichindi præsertim*

ſertim narrationem confuſam in ordinem Chronologicum digeſſit, & ea opera facem nobis ad intelligendos exactius obſcuriores hoſce ſcriptores accendit. Ampliſſimo Gundlingio, Halis hiſtoriam Germanicam egregie excolenti, inde magno uſui erit, ſi is, uti præſenti mihi ſpem olim fecit, Ditmari Chronicon notis ſuis illuſtrabit. Poſt Henrici II. Imper. mortem Annaliſta noſter incipit, atque ad finem usque continuat plurima proferre, quæ ſine eo plane neſciremus.

De Auctore Eccardus rationes ita ſubduxit. Annaliſta Saxo cum Chronico Hildesheimenſi, quod Quercetanus & Leibnitius ediderunt, non in verbis ſolum, ſed etiam in rebus ipſis convenit. Browerus in Luminibus Germaniæ Excerpta Chronici Hildesheimenſis edidit ſub nomine *Eggehardi Abbatis Vragienſis*. Quum igitur hæc cum priore Chronico convenirent, Leibnitius putavit Eggehardum illius auctorem eſſe. Hunc vero Eggehardum prius Hildeſiæ inter aſſeclas S. Benedicti vixiſſe *conjicit*. Quorſum & hoc pertinet, quod Helmoldus ad Eggehardum provocat, id quod in hunc Annaliſtam quadrat. Audacter igitur ſtatuit, Eggehardum eſſe hunc ipſum Annaliſtam, de quo nobis ſermo. Huic ſe

se brevibus opponit Theodorus Hasæus in Bibl. Bremensi Classe VII. p. 911. ex ea ratione, quia Herm. Cornerus quædam ex Eggehardo profert, quæ in hoc Annalista longe aliter leguntur. Monuerat vero jam Eccardus, exemplar, quo Cornerus usus erat, a variis interpolatum & ad annum 1370. continuatum esse. Hac itaque ratione lis nondum decisa est, neque putem, tam facile decidi posse, quia ex tam multorum auctorum compilatione fieri vix potest, ut verum Auctorem agnoscas, nisi quis certiora nos doceat. Cæterum de duobus Eggehardis, qui Abbates Vragienses fuerunt, Noster jam supra egit libro V. pag. 239.

Chronographus SAXO a tempore Christi nati usque ad annum 1188. editus est a Leibnitio in Accessionibus historicis. Codex olim fuit Christophori Broweri, quem postea Papebrochius cum Leibnitio communicavit. Hic suspicatur, auctorem in cœnobio S. Joannis Magdeburgensi vixisse, quippe cujus Abbatum gesta alicubi curiosius attingit, Archiepiscopatus quoque Magdeburgensis res crebro exponit.

Poëta SAXO *de gestis Caroli Magni* ab anno 771-814. ex Codice Guelpherbytano primum editus a Reinero Reineccio, Helmst.

Helmst. 1594. 4. cum annotationibus, postea primo loco in scriptoribus rerum Germanicarum Kulpisii vel Schilteri, tandem in Scriptoribus Brunsuicensibus Leibnitii tomo I. p. 120. & emendatior quidem ex Codice Manuscripto Academiæ Juliæ. Auctor Arnulpho Imperatori fuit æqualis.

Ludovicus SCARAMPUS seu MEDIAROTA, natus Patavii a. 1402. humili loco, sub Eugenio IV. exercitui præfuit, & post alia bene gesta Turcas apud Belgradum, & classe apud Rhodum devicit: postea Cardinalis S. Laurentii & S. R. E. Cancellarius obiit a. 1465. *Epistolæ* illius mira eruditione refertæ fuerunt in Bibl. Laurentii Pignorii. Plura Oudinus tom. III. pag. 2442. Oldoinus in Athenæo Romano p. 469. Egg Purpura docta lib. III. p. 129. Menckeniorum Bibl. virorum militia ac scriptis illustrium p. 422 seqq.

Annales SCHIRENSES, vide supra *Conradus* Philosophus.

Antonius SCHNACKENBURGIUS, natus a. 1437. literis imbutus est in monasterio Iburgensi & schola Monasteriensi, postea monachus Corbeiensis in Westphalia & Hersfeldiæ Magister Novitiorum. Scripsit *Annales Corbeienses* ab a. 815 ad 1471. quos edidit primum Christianus Fran-

Franciscus Paullini in Syntagmate rerum Germanicarum p. 365. post G. G. Leibnitius tomo II. S. R. Brunsuicensium p. 296. Confer Paullini Prolegomena.

S. SCHOLASTICA, soror S. Benedicti, fundatrix aliquot monasteriorum, obiit a. 543. 10 Febr. Vitam ejus dedit Gregorius M. Dial. lib. II. nec non sermo Venerabili Bedæ adscriptus apud Mabillonium sec. I. Benedictino p. 35. Ei tribuitur *Regula pro suis monialibus & Epistolæ.* Prosperi Mandosii Bibl. Romana. Cent. VII. 65.

Nicolaus SCHREITWEIN, scripsit *Catalogum Archiepiscoporum Laureacensium & Episcoporum Pataviensium*, usque ad annum 1460. qui est in Bibl. Vindobonensi, teste Lambecio, quemque usque ad annum 1517. continuatum una cum aliis rerum Germanicarum scriptoribus edere volebat Daniel Nesselius. Vide Oudinum tomo III. p. 2614.

SCHRITOVINUS. Vide Fabricium nostrum supra lib. VI. p. 611.

Chronicon SCHWARZACENSE ab anno 815-1590. edidit Jo. Petr. Ludewicus tomo II. Scriptorum Germanicorum & Bambergensium p. 1. qui tres Codices manu exaratos contulit. Auctorem non unum habet, sed plures monachos monasterii Schwarzacensis in Franconia, diœcesis

dioecesis Herbipolensis. Nomen huic a fluvio Schwarzach, qui non procul inde Moenum illabitur. Quædam hausit ex Conrado Urspergensi, unde quidam hunc Auctorem hujus Chronici, sed perperam, statuunt. Vide Fabricium nostrum supra libro III. p. 1169.

Chronicon SCHUTTERENSIS monasterii trans Rhenum ad Schutteram fluvium, dioecesis Argentinensis, ab a. 603-1327. est Auctoris recentioris, qui a. 1536. adhuc in vivis fuit, & documentis monasterii sui melius uti poterat. Editum in Vindemiis literariis Jo. Frid. Schannat tom. I. p. 17.

SCIPIO *Hermenzonus*, Barthol. filius, Cremonensis, JCtus, a Francisco I. equestri dignitate insignitus, unus ex Status Mediolani Syndicis fiscalibus, obiit a. 1519. scripsit *de jure fisci, de magistratibus, de poena arbitranda, de furtis puniendis & de testibus examinandis.* Arisii Cremona literata tom. I. p. 368.

SEBASTIANUS *Aquilanus*, Aquila regni Neapolitani urbe oriundus, Medicus & Galeni sectator, obiit a. 1443. Scripsit *de morbo Gallico*, item *de febre sanguinea.* Basil. 1537. & Lugd. 1532. cum Marco Gatinara. Gesnerus, Toppii Bibl. Neapolitana p. 276. Mercklini Lindenius renovatus p. 961. 962.

SEBA-

SEBASTIANUS *Brand*, latine *Titio*, Argentinensis, natus a. 1458. Jus civile docuit primum Basileæ, deinde in patria, ubi Reip. primum Advocatus & Syndicus; postea Cancellarius fuit: obiit VI. Id. Maji a. 1521. Scriptis ejus variis congerendis operam navabo. Sunt autem sequentia:

Argumentum in Jac. Wimphelingii Carmen de conceptu virginis. Basil. 1494. 4.

Das Narn Schif von Narragonia, 1494. 4. Latino carmine expressit Jacobus Locherus, sub titulo *Stultifera navis*, quæ prodiit sine mentione loci 1497. 4. & Argentinæ eodem anno, Paris. per Gaufridum de Marnef, 1498. 4. & Basileæ, opera Jo. Bergmann de Olpe 1498. 4. & alibi Gallice sub titulo: *La Nef des Fols du Monde; de nouvel translaté par maistre Joce Bade.* Paris. 1497. folio. De aliis versionibus, Anglica, Belgica &c. vide Hendreichii Pandectas Brandenburgicas pag. 703. 704.

De origine & conversatione Regum & laude civitatis Hierosolymæ; item Belli a Christianis ad eam recuperandam gesti historia. Basil. 1495. 4.

Facetus ex latino Germanice. 4. sine anno & loco. Exemplum adest in Bibl. Heilsbrunnensi, teste Hockero p. 151. 189.

Poëmata

Poemata varia, Basil. 1498. 4. & sub titulo: *Carmina varia*. Argent. 1498. 4.

Ad D. Maximilianum, in vitam & conversationem Regum Israël & Judæ. Basil. 1498. 4. Videndum annon idem sit cum opusculo, quod sub num. 3. protulimus.

Expositiones s. declarationes omnium titulorum juris tam civilis, quam canonici. De modo studendi in utroque jure cum nominibus omnium scribentium in jure. Basil. 1504. 1515. 4. Lugduni apud Gryphium 1544. 8. Venet. 1564.

Chronica Germaniæ, præsertim Alsatiæ & urbis Argentoratensis. Impressa sunt cum Germanicis Chronicis Hedionis.

Epithalamion Maximiliani Regis & Blancæ Mariæ Reginæ Romanorum: non exstat apud Freherum S. R. Germ. tomo II. ut scribit Hendreichius: sed tantum ibi memoratur.

Memorabilia Evangelistarum. Argent. 1504. quod opus, inprimis icones, scandali plenissimum dicit Hendreichius.

In laudem S. Sebastiani, Vita S. Onufrii, in laudem S. Valentini & S. Ivonis, Vita S. Bernardi. Basil. 1505. 4.

Multa ejus habes in Deliciis Poëtarum Germanicorum tomo I. p. 691.

Varia de eo notatu digna congessit

Wenckerus in Apparatu Archivorum p. 15. 16. 22 seqq.

SEBASTIANUS, discipulus S. Benedicti & monachus *Casinensis*, sec. VI. Scripsit *Vitam S. Hieronymi*, quæ, quod sciam, impressa non est, habetur autem in MSS. Casinensibus, Sublacensibus & Reatinis. Magnoaldus Ziegelbaur in Conspectu rei literariæ Ord. S. Benedicti part. I. p. 4. Adde Petrum Diaconum de viris illustribus Casinensibus c. 4.

SEBASTIANUS S. R. E. Diaconus *Cardinalis*, a Vigilio evulgatus literas plures scripsit ad Episcopos diversos contra ipsum Vigilium Pontificem. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 598.

SEBASTIANUS *Justinianus*, cujus *Oratio habita coram Uladislaō rege Pannoniæ*. 1500. 4. sine mentione loci, prodiit.

SEBASTIANUS *Mamertus*, Gallice *Mamerot*, Canonicus & Cantor Trecensis in Ecclesia S. Stephani, vixit circa a. 1474. Scripsit *de iis, qui regnarunt in Francia*, MS. in Bibl. Vaticana. Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 107. Alia ejus Gallica lingua exarata vide in Jac. le Long Bibliotheca historica Galliæ p. 362. 371.

SEBASTIANUS *Murrho*, Colmariensis, Canonicus & Presbyter in patria, philosophus, orator, poëta, cosmographus & Jureconsultus, trium linguarum peritus.

Scripsit

Scripſit *Epitomen de laudibus Germanorum, in Baptiſtæ Mantuani opera*, Argent. 1518. in 4. *Epiſtolas ad diverſos*. Vixit a. 1494. Trithemius de ſcript. Eccleſ. c. 934. & de viris illuſtr. Germ. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 355.

SEBASTIANUS *Peruſinus*, Ord. Prædicatorum Peruſii, Theol. Magiſter, Theologus & Mathematicus inſignis, a. 1512. fere ſeptuagenarius creatus fuit Provincialis Tuſciæ. Scripſit *Vitam B. Columbæ Reatinæ*, virgine tertii Ord. S. Dominici, quæ a. 1506. obiit. Edidit eam Latine Leander Albertus libro de viris illuſtribus Ord. Prædicatorum a. 1516. impreſſo, Italice idem a. 1521. Latina repetita eſt in Actis SS. tom. V. Maji p. 320.

SEBASTIANUS, Epiſcopus *Salmanticenſis*. Scripſit *Chronicon*, in quo Iſidorum Pacenſem ab a. 896. usque ad initium Veremundi Regis continuat. Edidit cum Iſidoro Prudentius de Sandoval, Pampelonæ 1634. Auctor quibusdam eſt ſuſpectus. Vide Oudinum tomo I. p. 1794.

SEBASTIANUS *Sericus*, Saludecienſis ex agro Ariminenſi, Magiſter, incertum Theologiæ an Philoſophiæ, circa a. 1518. Scripſit *Vitam B. Amati*, Saludecienſis, quæ Italice reddita a Jacobo Antonio prodiit Arimini 1599 & 1609. latine vero

ex autographo in Actis Sanctorum tom. I. Maji pag. 348.

SEBASTIANUS *Sperantius*, Præpositus Brixinensis, Cæsareus & Gurcensis (Raymundi scil. Cardinalis Gurcensis) Secretarius. Scripsit *Epistolam* unam ad Reuchlinum, in qua ipsum bono animo esse jubet, eique in controversia sua favorem Cardinalis sui promittit. Exstat inter Reuchlinianas pag. 66. b.

SEBASTUS, vir sanctus in diœcesi Bituricensi, sec. III. *Vitam S. Genulphi*, Episcopi Bituricensis literis consignavit. Sed ea an adhuc exstet, nondum constat. Acta Sanctorum tom. II. Jan. p. 81. 89. 97.

SECUNDINUS, alias *Sechnallus* & *Schaghlinus*, filius Restituti Longobardi & Darecæ sororis S. Patricii, a. 439. venit in Hiberniam, mortuus a. 448. ætatis 75. Composuit *Hymnum in laudem S. Patricii* secundum ordinem Alphabeti. Waræus de scriptor. Hiberniæ part. 2. p. 103. Editus ille est in Jo. Colgani Triade Thaumaturga Sanctorum Hiberniæ p. 211. & a Waræo post opera Patricii p. 146. Vide quæ Bivarius notat ad Chron. Maximi p. 700.

SECUNDINI MANICHÆI *Epistola* ad Augustinum, exstat in hujus Operibus tomo VI. edit. Benedict.

Alius Secundini libellus *de origine Turcarum*

carum MS. extat in Bibl. publica Norimbergensi. Hallervordius ad Vossium.

SECUNDINUS *Ventura*, Andreæ filius, Civis & Notarius Astensis. Scripsit *Memoriale de rebus Astensium* ab a. 1419 ad 1457. quod editum est a Muratorio S. R. Ital. tom. XI. p. 269.

SECUNDUS, *Historiæ Longobardorum* scriptor, sub Heraclio. Paulus Warnefridi III. 29. Mortuus est, eodem teste IV. 42. *Tridenti Secundus servus Christi*. In serie vero Episcoporum Tridentinorum hoc nomen non occurrit, unde Clericus inferioris dignitatis fortasse fuit.

SEDATUS, Episcopus Biterrensis, qui a. 589. Concilio Toletano & Narbonensi interfuit, auctor est *Homiliæ de Epiphania* primum Lugduni cum Opusculis quorundam Patrum 1615. a Thoma Galleto editæ, post in Bibl. PP. Parisina & Coloniensi inter ætatis incertæ scriptores positæ, cui tandem in Lugdunensi tom. XI. p. 1093. nomen Episcopi Biterrensis apposuerunt. Inter Opera Augustini tom. V. edit. Bened. Append. p. 235. exstat Sermo *de Kalendis Januariis*, qui in MS. Floriacensis Abbatiæ Sedato Episcopo tribuitur, dubium an huic nostro. Denique mentio facienda est *Epistolarum trium* Sedati *ad Ruricium Lemovicensem*, quas Canisius edidit Antiqu. Lectionum tom. V. part. 2.

pag. 428. edit. novæ tom. II. part. 2. p. 360. 362. 367. cujus quoque ad nostrum aliquot Epistolæ exstant. Habentur quoque tomo II. Conciliorum Harduini, ut alias editiones taceam. Has Epistolas quidam Sedato Nemausensium Episcopo tribuunt, qui a. 506. Concilio Agathensi, & a. 507. Tolosano interfuit. Adde Hist. literaire de la France tom. III. p. 362.

Cœlius SEDULIUS Scotus vulgo fuisse dicitur, quia, Trithemio teste, se in inscriptione Epistolarum *Scotigenam* dixit. Sed Scotia tunc temporis dicebatur, quæ nunc est Hibernia, prout docet Jac. Usserius de Britannicarum Ecclesiarum primordiis. *Presbyterum* vulgo vocant cum Isidoro Hispalensi cap. 7. *Episcopum* Sigebertus Gemblacensis c. 6. *Antistitem* Liberius & Belisarius in Acrostichide, nec non Anon. Mellicensis c. 35. unde Pseudo-Dexter in Chronico ad a. 428. ipsum *Episcopum Oretanum* in Hispania fecit. Hildephonsus in homil. de Virginitate Mariæ tom. IX. Bibl. PP. Paris. de a. 1654. col. 142. E. *Rhetorem Ecclesiæ Romanæ*, Auctor vitæ Dunstani *Senatorem* vocat: quæ omnia quomodo concilianda sint nondum constat. Trithemius ait, ipsum amore discendi Scotiam reliquisse, in Galliam, Italiam, Asiam & Achajam migrasse, ac tandem in urbe Roma mirabili doctrina

doctrina clarum effulsisse. In Achaja libros suos scripsisse docent ea, quæ duobus vetustissimis Codicibus MSS. Thorneiano & Pithœano adscripta sunt, ab Usserio & Labbeo producta:

Neque de tempore omnes conveniunt. Sigebertus temporibus Constantis & Constantii, filiorum Constantini M. vixisse asserit: Trithemius ad Theodosium Magnum refert: Annotationes vero modo adductæ ad tempora Theodosii junioris & Valentiniani Impp. detrudunt. Probabile tamen est, ipsum medio seculo V. floruisse, quia Venantius Fortunatus & Cassiodorus ad ipsum provocant. Adde Lexicon Baelianum.

Scripsit autem Sedulius sequentia:

1. *Carmen Paschale* lib. V. cum præfatione prosaica ad Macedonium Abbatem. Quam de numero horum librorum Auctores varient, vide apud Cellarium annot. ad p. 8. Gelasius Papa Distinct. XV. cap. III. sect. 25. scripserat, Sedulium *heroicis versibus* Paschale Carmen descripsisse, quæ verba cum librariorum incuria depravarit in *hæreticis*, Paulus II. Pont. max. in capitale Poëtarum odium, & plurimi legum interpretes eo perducti sunt, ut omnia poëmata, etiam sacra, hæretica esse duxerint. Id quod ex Pierii Valeriani Oratione pro Sacerdotum barbis adduxit

duxit Salvagnius Bœssius ad Ovidium in Ibin v. 623.

2. *Collatio Veteris & Novi Testamenti*, sive Hymnus I. genere Elegiaco, per schema Ἐπαναλήψεως alternis versibus repetitæ: Trithemius inscribit *Exhortatorium ad fideles*.

3. *Acrostichis vitam Christi continens*, sive Hymnus II. genere Jambico quaternario. Editus est post libros Cathemerinon Lipſ. 1522. 8. per Petrum Mosellanum.

Prodierunt hæc opera:

Lipsiæ per Jac. Thanner 1499. 4. una cum *Exhortatorio ad fideles*.

Venetiis apud Aldum, 1502. 4. cum Juvenco & Aratore.

Lipsiæ 1504. 4. & ibidem apud Jac. Thanner 1509. 4.

Lugd. cum Comm. Ant. Nebrissensis 1512. 4.

Colon. 1509.

Basileæ ex recognitione Theod. Pulmanni, una cum Juvenco, Aratore, & hymnis Venantii quatuor, sine anno addito, 8. quæ editio, teste Nicolao Antonio, Calari apud Vincentium Sembenium a. 1573. 8. repetita est.

Antverp. apud viduam Martini Cæsaris, 1538. 8.

Basileæ,

Basileæ, apud Westhemorum, cum enarratione Ælii Ant. Nebrissensis, addito Juvenco c. comm. Ascensii, 1541. 1545. 4.

Lugduni apud Tornæsium cum Juvenco & Aratore 1553. 1566. 1588. 12.

In Poëtis Christianis Fabricii, Basil. 1566. 4.

In Bibliothecis Patrum Paris. Colon. & Lugdun.

Edimburgi 1701. 8. quæ accurata habetur. Hujus editionis notitiam, quum aliis in his oris fere ignota manserit, debeo Georgio Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 346.

Denique Halæ 1704. 8. edidit Cellarius.

4. *Paschalis Operis libri V.* soluta oratione descripti, una cum Epistola ad Macedonium altera, qui Sedulium hortatus erat, ut illud sermone prosaico exprimeret. Primus edidit Juretus Paris. 1585. 8. repetiit deinde Bibl. Patrum Bigneana altera & sequentes.

5. Sedulius poëta *de prærogativa dies sexti*, una cum *Carmine Paschali*, MS. fuit in Bibl. Uffenbachiana, teste Catalogo part. 4. col. 224.

6. *Carmen de Verbi incarnatione* ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. tom. IX. p. 125. ex Codice Corbeiensi, in quo Operi Paschali tanquam pars ejusdem nulla interposita distinctione,

nulloque titulo præmittitur. Quod vero in præfatione promittit se Maronem in melius expressurum, illud re ipsa præstitit.

7. *Epistolas ad diversos* memorant Trithemius & Balæus: quæ nondum sunt editæ, imo forte interierunt.

8. *De signis & virtutibus* lib. I. item *de gestis & miraculis Christi* lib. IV. tribuuntur ipsi a Balæo & aliis. Sed credo eos, una cum Colgano, varietate titulorum deceptos ex Opere Paschali plura alia fecisse.

Plura de ipso dabunt Jac. Usserius jam citatus, Waræus de Scriptoribus Hiberniæ, Colganus in Actis Sanctorum Hiberniæ tom. I. p. 316. Balæus, Pitseus & alii, qui de Scriptoribus Anglis commemorant. Optime vero & distinctissime notitiam de illo expedivit Labbeus de Script. Eccles. tomo II. pag. 324 seqq. Ceillerius tom. X. p. 632.

SEDULIUS *Junior*, natione Scotus, dubium, an is, qui a. 721. Concilio Romano subscripsit, an alius, quem Hepidannus in Chronico ad a. 818. clarum fuisse narrat. Incertum etiam, Episcopus an Presbyter fuerit. Ejus habemus:

1. *Collectaneum sive Explanationem in Epistolas Pauli*, in qua Gregorius M. quamvis suppresso nomine, citatur. Prodiit Basileæ

Basileæ apud Henricum Petri 1528 & 1534. 8. nec non in Bibliothecis Patrum.

2. *Collectanea in Matthæum* sub nomine Sedulii Scoti citat Sirmondus ad Sidonii Apollinaris Epist. IX. 4. ineditum adhuc, in quibus, Labbeo teste, Gregorius, Isidorus, Beda, & ipse quoque Sedulius senior allegatur.

3. *Commentarii in artem Eutychii*, teste Usserio, in Bibl. Thuanea fuerunt. Sic quoque Sedulio *Commentarii in primam* (alii *secundam*) *artem Donati, & in majus Volumen Prisciani* tribuuntur.

4. Opus *de regimine Principum* habuit Goldastus teste Labbeo. Sedulius *de rectoribus Christianis & convenientibus regulis, quibus est respublica rite gubernanda*, Lipf. 1619. 8. editus memoratur a Fabricio nostro. Freherus ad Petrum de Andlo de Imperio Romano II. 16. scribit, se a. 1612. hunc librum ἀνέκδοτον ad prelum parare. Ex ejus libello *de Christianis rectoribus* c. 8. octo disticha adducit Nicolaus Cusanus de Concordantia Catholica, præfat. libri III. in Volumine Schardii de Jurisdictione Imperiali p. 356. Vide Usserium Antiqq. Eccles. Britannic. c. 16. & Oudinum tomo II. p. 26.

Psalterium Græcum Sedulii cujusdam Scoti manu scriptum recenset Bern. de Montfaucon Palæogr. Græc. III. 7. p. 236 f.

SEFRI-

SEFRIDUS, nescio quis, *Vitam S. Ottonis Episcopi Bambergensis*, & Pomeranorum Apostoli, scripserat, ex quo deinceps alius Anonymus Auctor hujus Vitæ profecit. Vide Jo. Bapt. Sollerium in Commentario prævio ad Vitam Ottonis tom. I. Julii p. 351. 352. & Oudinum tom. II. pag. 1195.

SEGENIUS, quartus cœnobii Huensis in Hibernia Abbas, cujus Beda meminit Hist. Eccl. III. 5. scripsit *Monachorum regulam, Homilias* & *Epistolas*: decessit a. 651. vel sequenti. Waræus de scriptor. Hiberniæ p. 23.

SEHERUS, primus Abbas monasterii Calmosiacensis, Ordinis S. Augustini, in diœcesi Tullensi, sub initium seculi XII. Scripsit *de primordiis Calmosiacensis monasterii* libris II. editis a Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum tom. III. pag. 1159.

SEIFRIDUS, Abbas monasterii Tegernseensis ab a. 1048. cujus *Epistolæ VI.* una cum Epitaphio illius exstant in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. I. p. 236.

SENATUS *Bravonius*, vide supra lib. II. p. 745. Fortasse verum nomen ipsius fuit *Servatus*. Vita *S. Wulstani* nondum edita est, ut ait Fabricius, sed tantum epitome illius a Capgravio & Surio edita videtur Bollando, in Actis SS. Jan. tom. II.

tom. II. p. 238. Ipsa vero hæc Epitome ibidem exstat p. 246. Librum *de pallii ratione* ipsi tribuit Lud. Jacobus a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 436. qui vero mihi suspectus est.

SENSATI *Sermones spirituales* memorat Christianus Daumius in eruditissima præfatione ad Hieronymum Græcum de Trinitate, cujus excerpta etiam dedit Ittigius de Bibliothecis & Catenis Patrum. Mihi de illis nihil quicquam occurrit. Vereor, ne sit nomen appellativum, ita, ut quis medio ævo sermones spirituales *sensatos*, h. e. bono sensu præditos, conscripserit. Hæc scripseram, cum in manus incidit Nic. Staphorstii Hist. Eccles. Hamburgensis, cujus Vol. III. p. 305. recensetur *Sensatus super Epistolas Pauli*, MS. in Bibl. templi S. Petri. Sunt autem Sermones de tempore. Ibi quoque ex Præfatione docetur *Sensati* nomen desumtum esse ex Ecclesiastici V. *Si videris Sensatum, evigila ad illum.* Excerpta quædam ibidem habentur.

SERAPHINUS *Banchellus*, Florentinus, Ord. Dominicanorum, obiit a. 1488. Scripsit *Varia Theoremata super universam Aristotelis Philosophiam.* Julius Niger de Scriptoribus Florentinis p. 497. Altamura Bibl. Dominicana p. 211.

SERA-

SERAPHINUS *Truffus*, Cremonensis, Ord. S. Francisci circa a. 1457. Scripsit *de incarnatione Domini, de oratione Dominicali, de natura Angelica.* Arisii Cremona literata tom. I. p. 284.

SERENI *Sermones duo*, unus *de spiritualibus nequitiis*, alter *de principatibus & potestatibus* extant inter Joannis Cassiani Collationes. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 396. ex Bibl. Gesneri.

Quintus SERENUS *Samonicus*, auctor Carminis heroici *de re Medica.* Quæ de hoc dici possent, ea jam invenies in Bibliotheca Latina Fabriciana III. 5. & in Bibl. Græca Vol. XIII. p. 393. Editio Andreæ Rivini cum aliis scriptoribus medicis minoribus memoratur in Bibl. Latina IV. 12. 5.

SERGIUS I. Papa, vulgo natione Syrus Antiochenus habetur, sed plurimi scriptores Panormitanum credunt, Tiberii mercatoris, ex Syria oriundi filium. Romæ sacris Ecclesiæ Cantoribus præfectus fuit ab Adeodato Pontifice, post Cardinalis, ut creditur, S. Susannæ a. 683. sedit ab a. 687-701. *Epistolam* ejus ad Ceolfridum Abbatem Anglum dedit Baronius ad a. 701. n. 2. Harduinus tom. III. Conciliorum, Guilielmus Malmesburiensis de gestis Regum Angliæ lib. I. p. 197. *Epistolas ad Ethelredum, Alfridum & Ardulfum*

ductum, *Angliæ Reges*, edidit Vastovius in vite Aquilonia, *Decreta quædam* apud Gratianum, Ciaconium, & alios. Adde Ant. Mongitore Bibl. Siculam tom. II. p. 219. 220. Hier. Ragusa Elogia Siculorum p. 254. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 197. Oldoini Athenæum Romanum p. 600.

SERGIUS II. patria Romanus, ab anno 844-847. Ejus est *Epistola* ad Episcopos Transalpinos tomo IV. Conciliorum Harduini p. 1463. & tomo I. Opp. diplom. Miræi p. 647. *ad Carolum Calvum*, Francorum *Regem*, quam Ciaconius ad Lotharium scriptam esse perhibet, in tomis Conciliorum. *Epistola* alia pro congreganda apud Treviros Synodo, teste Flodoardo Hist. Remens. III. 2. *Epistola* ad Alexandrum AEp. Viennensem in Jo. a Bosco Bibl. Floriacensi tomo III. p. 57. ad Andream Patriarcham Forojuliensem, tomo V. Ughelli p. 38. Vide Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Centur. VI. 29. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam pag. 197.

SERGIUS III. ex Comitibus Tusculanis ab a. 907-910. *Epistola* ejus ad Alexandrum AEp. Viennensem edita est a Joan. Licuræo in Antiquitatibus Viennensibus p. 220: *alia* ad Leopardum Abbatem Nonantulanum ab Ughello tom. II. Italiæ

liæ ſacræ. Adde Proſperum Mandoſium l. c. Cent. VI. 57. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 198. Oldoini Bibliothecam Romanam p. 600.

SERGIUS IV. Papa, Romanus, ab anno 1009-1012. Antea *Petrus Buccaporci* dictus, Benedictinus. Scripſit *Epitaphium Silveſtri Papæ*, quod eſt in Laterano. Bullas ejus quasdam habes in Petri de Marca Marca Hiſpanica p. 978-990. Lud. Jac. a S. Carolo l. c.

SERGIUS Grammaticus, ætatis incertæ. Opuſculum *in Donati Artem primam*, prodiit in Collectione Grammaticorum minorum, Mediol. 1504. fol. cum Donato, Pariſ. apud Rob. Stephanum, 1531. 8. *In primam & ſecundam Donati editionem Commentarius* habetur in Grammaticis Heliæ Putſchii p. 1826.

Lombardinus a SERICO ſcripſit *Supplementum compendii quorundam virorum illuſtrium poſt obitum Franciſci Petrarchæ*, MS. Florentiæ in Bibl. Dominicanorum. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 419.

SERLO *Dorovernienſis*, Ord. S. Benedicti monachus Dorovorniæ, i. e. Cantuariæ in cœnobio S. Auguſtini, poſtea Epiſcopus (non Shirburnenſis, ut quidam volunt, ſed) Cornubienſis, circa annum 960. Scripſit *Commentarium in Pentateuchum*, *Home-*

Homeliarium, de proverbiis, contra malos Monachos. Lelandus c. 221. Balæus Centur. II. 31. Pitſeus c. 143.

SERLO, Abbas de *Eleemoſyna* in Brabantia, a Car. du Fresne in Indice *in orationem Dominicam* commentatus eſſe dicitur. Vide Auctorem ſequentem.

SERLO *Fontanus*, ſive *Grammaticus*, Anglus, ex Canonico Eboracenſi monachus & Abbas Fontanus, poſtea Kirchoſtallenſis, claruit a. 1160. Habemus ejus *deſcriptionem belli inter Regem Scotiæ & Barones Angliæ a. 1135. geſti*, in Scriptoribus Anglicis Seldeni & Twysdeni p. 331. Scripſit præterea *de morte Sumerledi, in orationem Dominicam, de dictionibus diſſyllabis, æquivocis & univocis.* Balæus Centur. II. 91. Lelandus c. 221. Plura vide ſupra lib. IX. p. 419. ubi lin. ult. loco p. 230. pone 290. item apud Oudinum tomo II. p. 1425. Confunduntur hic duo Serlones, quos ego nunc extricare non poſſum.

S. SERLO, natione Scotus, monachus *Mailroſenſis*, & ſocius Adami Cathneſii, cum quo a. 1255. combuſtus fuit. Scripſit *Vitam Adami* Magiſtri ſui, ſecundum Dempſterum Hiſt. Scotiæ XVII. n. 1035. Hallervordius.

SERLO *Pariſiacenſis*, neſcio quis, ſcripſit *rhythmos de filiis presbyterorum*, qui

 incipiunt:

incipiunt: *Rex immortalis, qui longo tempore talis.* Ex Lelandi Collectaneis Balæus Centur. X. 44. *Versus* ad Odonem Bajocensem Episcopum, *de capta Bajocensium civitate, & invectiva in Gilbertum* Abbatem Cadoni, MSS. sunt in Bibl. Cottoniana. Vide Catalogum Thomæ Smithi p. 82.

SERLO Presbyter, Anglus, illustri genere natus, Syredi & Leofledæ filius, primum Decanus Sarisburiensis, dein Abbas Coriniensis, h. e. Excestrensis monasterii. Varia scripsisse dicitur, sed ne tituli quidem prostant. Lelandus c. 221. Balæus Cent. X. 44. Pitseus App. Centur. IV. 31.

SERLO, Abbas quartus *Savigniacensis* in Normannia, temporibus S. Bernardi, & post hujus obitum, monachus Claravallis. Scripsit *Sermones & Dicta,* quæ exstant in Bertrandi Tissier Bibl. PP. Cisterciensium tomo VI. p. 107-130. item *Expositionem in Orationem Dominicam.* Car. de Visch. Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 298. Oudinus tomo II. p. 1426.

SERLUS *de Janua,* aliis *Serolus* vel *Servolus,* Ord. Prædicatorum in conventu Januensi, sec. XIII. a Clemente IV. Episcopus Aprumiatensis (*Brugneto* in regione Januensi) creatus, obiit anno circiter 1280. Scripsit *Summam casuum conscientiæ in sui cleri usum.* Jac. Quetif de Scripto-

Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 284.

SERTORIUS *Gualensis*, in Wallia natus, unde Lelandus *Cambrensem* vocat, Trithemius c. 607. & Willot *Fortunerium* vocant, nescio qua de caussa. Fuit monachus Ordinis S. Francisci in conventu Gorgonensi, & a. 1356. in conventu Massiliensi ejus Ordinis Generalis, a. 1361. Archiepiscopus Ravennensis, Patriarcha Gradensis, ac designatus Presbyter Cardinalis obiit, a. 1362. Scripsit *in Augustinum de Civitate Dei, Sermones ad utrumque statum, Lecturas Theologicas, Quodlibeta disputata*. Lelandus c. 355. Balæus Cent. VI. 34. Pitseus c. 607. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 323. Possevinus tomo II. Apparatus p. 397. Ita scribunt vulgo, quamvis nomen hujus Sertorii neque inter Archiepiscopos Ravennenses, neque Patriarchas Gradenses inveniatur: bene tamen *Fortunerii*, de quo Fabricius noster jam supra lib. VI. p. 536. quædam dixerat. Revera Gallus fuit, non Anglus.

SERVANDUS, Episcopus Auriensis, Roderico Gotharum regi ultimo a sacris Confessionibus fuisse dicitur, seculo VIII. Scripsit *Hispanicarum rerum Compendium*, cujus versio tantum Hispanica superest, Gallæcio sermone, a Petro Seguino ejus-

dem Ecclesiæ Auriensis Antistite facta. Nic. Antonius Bibl. Hispana vetere VI. 1. num. 14.

SERVATIUS (huc usque vulgo *Sabbatium* vocarunt Gennadius de viris illustribus c. 25. & Trithemius de scriptor. Eccles. c. 168.) Episcopus Tongrensis sec. IV. cujus vitam tom. I. Scriptorum Leodiensium habes pag. 28 seqq. obiit a. 384. Scripsit *contra Valentinum & Marcionem, Aëtium & Eunomium*, quod opus injuria temporum periit. Vide Histoire literaire de la France tom. I. part. 2. p. 242.

SERVATIUS *Ædicellus*, Agrippinas, *Vitam S. Willebrordi* metro scripsit. Hæc Carolus du Fresne in Indice, quem Glossario præfixit.

SERVATIUS *Frankell*, Ord. Prædicatorum, S. Theologiæ Magister, conventus Coloniensis per annos viginti Prior, & hæreticæ pravitatis Inquisitor, vergente seculo XV. Scripsit *Sermones notabiles omnium solemnitatum principalium totius anni*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 904.

SERVITORIS Liber *de præparatione medicinarum simplicium*, impressus est Venetiis per Nic. Jenson 1471. 4. Verum nomen est *Serapion*, quem vide.

SER-

SERVIUS *Honoratus Maurus*, Grammaticus non incelebris, & jam Macrobio memoratus. Ejus ſunt:

1. *Commentarius in Virgilium*, de cujus editionibus confer Fabricii Bibl. Latinam. Is a quibusdam propter doctrinam commendatur, ab aliis ob inſcitiam contemnitur. Communis vero virorum doctorum eſt ſententia, Servium multos interpolatores, homines indoctos, eſſe paſſum, quare inter Codices & editiones illius mira eſt diſſenſio. Vide Bibl. ſelectam Clerici tomo XIV. pag. 247.

2. *De naturis* (alii *de ratione*) *ultimarum ſyllabarum*, prodiit in Collectione Grammaticorum minorum, Mediol. 1504. folio.

3. *Centimetrum*, aliis *Centimeter*, ſive *Ars de pedibus verſuum ſeu centum metris*, exſtat in Codice membranaceo ſeptingentorum annorum in Bibl. S. Emmeranimi Ratisbonæ. Pez diſſ. Iſagogica ad tomum I. Theſauri Anecdotorum p. 39. Epiſtola Centimetro præfixa edita eſt in Labbei Bibl. nova MSS. I. p. 668.

4. *Interpretatio Donati*, ſive *in ſecundam Donati editionem interpretatio*, cum Donato prodiit apud Rob. Stephanum 1531. 8. Hæc tria vero habes etiam in Grammaticis Putſchii p. 1779.

5. *Glossæ Græco-Latinæ*, quas olim habuit Petrus Scriverius, edidit autem Antonius Matthæus tomo VI. Analectorum edit. prior. tomo III. p. 653. edit. post. Dubitat tamen de Auctore Tanaquillus Faber Epist. I. 63. & ipse Matthæus.

SERVUS *Dei*, incertæ sedis Episcopus, temporibus Augustini, scripsit adversus eos, qui dicunt, Christum in hac vita degentem non vidisse carneis suis oculis Patrem, sed post resurrectionem ex mortuis, & ascensionem in cœlis, cum translatus est in gloriam Dei Patris, profectum scilicet ei dantis in remunerationem martyrii. In qua scriptura ostendit, & disputatione sua, ac sanctarum Scripturarum testimoniis, Dominum Jesum ab ipso ejus conceptu per Spiritum sanctum facto, & partu ex Virgine, quod Deus verus in homine vero ipse quoque Homo Deus factus natus est, semper carnis suæ oculis & Patrem vidisse, & Spiritum sanctum, per specialem & ei unitam Dei & hominis, societatem. Hæc Gennadius de Script. Eccles. c. 87. Augustinus hujus sententiæ meminit suppresso nomine Epist. 92. & 146. sed eam refutat. Cæterum liber ille ætatem non tulit.

SEVALUS,

SEVALUS, vel *Serwalus*, Anglus, Oxoniæ literis incubuit, primum Decanus, post Archiepiscopus Eboracensis. Sed quia nimias pecuniarum exactiones Pontificum tolerare non potuit, excommunicatus, a populo tamen in magno honore habitus fuit. Obiit a. 1258. Scripsit *Breviloquium contra quendam Magistrum Jordanem*, quem Pontifex, quamvis Angliæ linguæ ignarum, ipso inconsulto Decanum Eboracensem constituerat, *Statuta Synodalia, Sermones & Epistolas, ad Alexandrum Papam*, ad quem moribundus scripsit, inter alia, teste Matthæo Parisio, his verbis usus: *Dixit enim Dominus Petro: Pasce oves meas, non tonde, non excoria, non eviscera, vel devorando consume.* Balæus Centur. IV. 23. Pitseus c. 366.

Jacobus de SEVA, ex Gallia Narbonensi, Doctor Jurium & Advocatus, initio schismatis a. 1377. Urbanum VI. secutus est, & in gratiam illius *Factum* ad Academiam Parisiensem misit. Plura Oudinus tomo III. p. 1195.

SEVERIANUS Rhetor, vide supra, *Julius Severianus*.

SEVERINUS, Romanus, Labieni filius R. E. Cardinalis, post Summus Pontifex circa a. 638. suæ fidei explanationem factam a Sergio Constantinopolitano

Episcopo hæretico reprobavit, & contra illam scripsit. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 602.

SEVERINUS *Calchus*, Mediolanensis, Abbas Canonicorum Regularium Placentiæ obiit a. 1496. Scripsit *de Vitis Sanctorum illustriumque ex Ordine Canonico lib. IV.* qui an editi sint, non habeo compertum. Cellius de Rosinis in Lyceo Lateranensi part. II. pag. 269.

SEVERINUS *Cracoviensis*, Ex-Judeus, Ord. Prædicatorum, Theologiæ Magister & Ecclesiastes, Augustinum & Aquinatem memoria tenuit, vixit sec. XIV. & ingentia volumina *in sacrorum Evangeliorum harmoniam* elucubravit. Elogia ejus vide apud Bzovium ad annum 1398. num. 13.

SEVERINUS *de Pedepennis*, Bitontinus, monachus Benedictinus, sec. XV. qui multum in recognoscendis homiliis Chrysostomi in Matthæum insudavit, teste Thoma Januensi de Valerano in præfatione ad editionem illarum antiquissimam in bibliotheca monasterii Farfensis. Vide Mabillonii Iter Italicum pag. 147.

SEVERINI Abbatis Sermones *in Natali SS. Innocentum* in Bibl. Sangermensi memorat Cangius.

SEVERINUS,

SEVERINUS, incertæ ætatis & ſedis Epiſcopus, Colonienſem fuiſſe conjectura eſt Rev. Pezii. Opuſculum ejus exigue molis, quod *Doctrinam* inſcripſit, vel, ut Codex monaſt. Hilarienſis in Auſtria habet, *Doctrina de Sapientia*, editum eſt primo per Pithœum Pariſ. deinde in Bibl. PP. Pariſinæ Supplemento Latino, in Bibl. PP. Colonienſi, tomo II. Operum Sirmondi, in Theſauro Anecdotorum noviſſimo Pezii tom. IV. part. 2. p. 1. denique a Fabricio noſtro ſub finem libri VI. hujus operis p. 683.

SEVERUS *Archontius*, vir doctus fuit, hiſtoriam & rei nummariæ peritus, ad quem Vopiſcus provocat in Firmo c. 2. ubi ex nummis, libris item Græcis & Ægyptiis confirmavit, Firmum in edictis ſuis αὐτοκράτορα fuiſſe vocitatum. Vixit autem is ſeculo quarto.

Alium quendam *Severum Archontium* finxit cerebrum Jo. Harduini & aliorum Jeſuitarum, virum aliquem eruditum & in dignitate conſtitutum, qui ſeculo XIII. temporibus ſcilicet obſcuris & barbaris Collegium aliquod virorum doctorum coëgerit, qui omne genus ſcriptorum Græcorum & Latinorum, nec non Patrum Eccleſiaſticorum confinxerint: exceptis tantum Cicerone, Plinio, Virgilii Georgicis, Horatii Sermonibus &

Epistolis, & paucis quibusdam scriptis Justini Martyris & Patrum Africanorum. Qui mente sanus est, vix credet, ab homine sano talia proferri potuisse, ut omnis fides monumentorum a tam multis seculis pessundaretur. Nam proventus ingeniorum seculi XIII. non erat tam felix, ut omne Poëtarum, Historicorum, Philosophorum & Scriptorum Ecclesiasticorum genus ab illis intra tam breve temporis spatium confingi, & in tot Codices per universum terrarum orbem transscribi potuerit. Hinc etiam viri docti, fucum orbi erudito fieri dolentes, sententiam tam monstrosam omnibus viribus convellere studuerunt: inter quos primas jure suo obtinet Maturinus Veyssiere la Croze, Bibliothecarius Berolinensis, Dissertationum historicarum, quæ Gallica lingua prodierunt secunda, Roterodami 1707. 8. præcipue vero in Vindiciis Veterum Scriptorum contra Jo. Harduinum, quæ ibidem 1708. 8. editæ sunt. Hæc sufficiant de Scriptore fabuloso, ut juventuti, vel etiam harum rerum imperitioribus indice digito summam rei ostendam. Plura ex Diariis eruditis annorum 1707. 1708. 1709. peti poterunt.

SEVERI

SEVERI SANCTI, id est ENDELEICHI Rhetoris Carmen *de mortibus boum*, non ignotum est. Editiones illius varias recensent Christianus Daumius in Syllabo Poëtarum Christianorum, & Fabricius Bibl. Latin. IV. 1. p. 682. quibus addenda est novissima cum annot. Jo. Weitzii & Wolfg. Seberi, Lugd. Bat. 1715. 8. ex typographia Petri van der Aa, cui nomini illita deinceps fuit alia Schedula, in qua impressum est: Apud Samuelem Luchtmans 1717. De Auctore & opusculo variæ sunt eruditorum sententiæ, quas plerasque compilavit Editor ultimus in præfatione, sed parum aut nihil definit. Nos, ut ordine procedamus, solliciti sumus:

I. de *Tempore* conscripti illius Carminis: hoc satis clare indigitatur, nam *Christus* bis memoratur v. 107 & 128. cujus crucis signum, v. 105. cum *sola fide* conjunctum, v. 116. illam pestilentiam sedaverit. Nullas autem victimas pro malo sedando oblatas fuisse adserit, v. 117. 118. quapropter etiam Bucolus, cui hæc Tityrus sic narraverat, consilium capit errorem veterem defugiendi, v. 123. & ad templa summi Dei & numen Christi properandi, v. 126. 128. Ex his igitur constat, scriptum esse carmen, quum religio Christiana invalesceret,

lescеret, sacrificia vero & cultus paganorum nondum prorsus defecissent.

II. Nunc igitur de *Auctore* ipso quæremus, an aliquem invenire queamus, qui huc quadrat. Jam Paullinus Nolanus, tunc adhuc in Aquitania constitutus, amicum habuit Sanctum quendam, & alium Endelechium, epist. 28. & 40. qui, quamvis a quibusdam pro uno habeantur, revera tamen duo sunt.

Is igitur sanctus Paullino thema præscripsit ad Panegyricum Theodosio dictum, qui circa a. 394. habitus est. Nescio tamen anno ille binominis fuisse potuit. Ille sanctus, tanquam Christianus, a Paullino describitur, qui gradum aliquem in Ecclesia habuisse videtur. Ejus pater Flavius Sanctus fuisse potest, cujus Ausonius inter charos suos num. 38. meminit. Porro apud Sidonium Apollinarem Epist. VIII. 4. mentio fit Endelechii Rhetoris Romani, nec non in subscriptione operum Apuleji in membranis Florentinis, qui ætate junior, &, si Reinesii conjecturam probes, hujus nostri filius esse potuit. Hæc adferunt Epist. 8. ad Daumium, & Auctores Historiæ literariæ Gallicæ tom. II. p. 54. Quicquid sit, cum hodie videamus magnam hominum multitudinem,

qui

qui eodem nomine gaudent, non miremur, etiam olim illud uſu veniſſe.

III. *Occaſionem* Carminis ſubminiſtravit lues, quæ boves per Pannoniam, Illyricum & Belgas ſtraverat, & nunc quoque in Galliam pertigerat, v. 22-24. Reineſius dubitat, an vere lues fuerit, an vero tantum exercendi ingenii cauſſa thema elaboratum ſit. Quod ſi revera lues fuit, contigit a. 409. Alarico Italiam ingreſſo, id quod ex Rufino probavit Sigonius.

IV. *Titulum de mortibus boum* inſulſi Grammaticaſtri gloſſema ſtatuit Reineſius. Oeconomia potius illius hoc pertractat, quod unus paſtor duos alios paganos hac relatione, quod nomine Chriſti invocato, & cruce ejus cum vera fide applicata, lues illa ſedata fuerit, ad fidem Chriſtianam converterit.

SEVERUS *Sulpicius*, vulgo *Sulpicium Severum* vocant, Nitiobrix ſive Aquitanus, Presbyter, Scriptor notiſſimus, qui manibus quoque adoleſcentum teritur. Præterea otium nobis fecerunt Jo. Clericus Bibl. ſelecta tom. XX. pag. 325. Fabricius Bibl. Latina IV. 3. omnium vero diligentiam ſuperarunt Monachi Benedictino-Mauriani in hiſtoria Galliæ literaria tom. II. p. 95-116. ubi etiam editiones omnes cum cura recenſent.

Spici-

Spicilegium igitur exiguum mihi colligendum superest. Editionem Historiæ Sacræ Lipsiensem a. 1711. cum notis Minellianis curavit M. Jo. Fridericus Weinich, jam Pastor in Thuringia diœcesis Fenstadinæ. Editionis Joan. Clerici a. 1709. ipse tum curam gessi, auctor illius annotationis ad Epistolam II. p. 580. quam Clericus laudat p. 378. & Benectini p. 116. Neque id feci Clerico inscio, prout & ipse memorat. *Historia sacra* cum Commentario Sigonii & annot. Jo. Vorstii denuo prodiit in operibus Caroli Sigonii a Philippo Argelato editis Mediol. 1734. folio. Editio novissima ad MSS. Codices emendata, notis, observationibus & dissertationibus illustrata prodiit cura Hieronymi de Prato, Veronensis, Congregationis Oratorii ibidem Presbyteri. Veronæ 1741. 4. sed hic tomus I. tantum *Vitam Martini & Dialogos* continet. Vita vero accurate elaborata præmittitur. * Cæterum novam Operum Severi Sulpicii editionem ex variis Codicibus emendatiorem promisit Jo. Phil. Kuchenbecker in Analectis Hassiacis part. V. p. 5. Codex MS. Libri de vita Martini, Epistolarum & Dialogorum satis

* Götting. Gelehrte Zeitungen 1742. pag. 459. Nouvelle Bibliotheque tom. XV. p. 119 seqq.

ſatis antiquus habetur Quedlinburgi, teſte Tobia Eckhardo de Codicibus Manuſcriptis Quedlinburgenſibus p. 13. Idem Eckhardus p. 57 ſeqq. Collationem Codicis inſtituit cum editione noviſſima, & reliqua in illo Codice adjecta typis exprimi juſſit. Eundem Codicem ego Lipſiæ manibus trivi, quum ad Thomam Fritſchium, bibliopolam celebrem miſſus eſſet, omnia contuli, & reliqua etiam exſcripſeram. Poſſem quædam circa lectiones Eckhardi monere, ſed tranſeant.

Codex Collegii Trinitatis Cantabrigiæ laudatur aliquoties a Joſepho Waſſe ad Salluſtium, qui loca quædam ex eodem feliciter emendat. Caput IV. libri de vita Martini adducit Anonymus Kirſchgartenſis in Chronico Wormatiæ, in Reliquiis Ludewigianis tom. II. p. 7. unde quædam emendationes peti poſſunt.

Locum ejus de prima martyrum Galliæ epocha ab exceptionibus, quas Bondonettus Benedictinus in Vitis Epiſcoporum Cenomanenſium Gallice editis oppoſuit, ſingulari diſſertatione vindicavit Jo. Launojus, quæ exſtat Operum ejus tom. II. part. 1. p. 139.

Vincentius Bellovacenſis in Speculo hiſtoriali XVII. 20. Sulpicio Severo quoque *Vitam Maurilii Epiſcopi Andegavenſis*, tribuit,

tribuit, ſed præter rem, & conjicit Launojus l. c. p. 681. eum fortaſſe in talem Codicem incidiſſe, qui utramque vitam Martini Turonenſis & Maurilii Andegavenſis contineret.

Sequuntur quædam annotationes Cel. noſtri Fabricii.

Præfatio bene longa Dialogo *de virtutibus monachorum Orientalium*, neſcio cujus ſcriptoris, præmittitur in Codice Naudæano, teſte Labbeo Bibl. nova MSS. pag. 228.

Epiſtola II. *de Virginitate* ſæpe prodierat inter Hieronymi & Athanaſii opera, in Concilio Aquisgranenſi a. 816. & in Appendice ad Codicem Regularum Holſtenii p. 8. ſub nomine Athanaſii.

Garcias Louiſa notis ad Iſidori Hiſpalenſis Chronicon, monente Colomeſio, penes ſe eſſe teſtatur Epitomen MS. Chronicorum Severi, cognomento Sulpicii.

SEVERUS *Sulpicius*, cognomento Pius, Epiſcopus Bituricenſis, ſec. VII. natus Vatani in diœceſi memorata, Diaconus, deinde ab a. 624. Epiſcopus, poſt biennium interfuit Concilio Remenſi, mortuus a. 644. Exſtant ejus *Epiſtolæ duæ* ad Deſiderium Cadurcenſem & una ad *Verum* Epiſcopum Rutenenſem, a Caniſio editæ Ant. Lect. tom. I. p. 644-646. Adde Hiſt. literaire de la France tom. III. p. 559.

p. 559. & Acta Sanctorum tom. II. Jan. pag. 165.

Alium hujus nominis Episcopum Bituricensem seculo VI. sed qui nihil scriptum reliquit, statuit Basnagii observatio tom. I. Canisii p. 633.

SEVERUS, *Malacitanus* Episcopus circa a. 580. Scripsit *Correctorium* contra Vincentium Cæsaraugustanæ urbis Episcopum, Arrianum, *de virginitate ad sororem*, quem librum *Annuli* nomine indigitavit, nec non *Epistolas ad diversos*. Isidorus de Scriptor. Eccles. c. 30. Trithemius c. 226. Res ejus a fabulis expurgat Nic. Antonius Bibl. Hispana Vetere IV. 3. n. 40. 41. Monasterii Servitani alumnum & discipulum S. Donati Eremitæ Augustiniani facit Phil. Elssius in Encomiastico Augustiniano p. 623. Fabricius annotavit, Sermonem Petri Chrysologi 74. & seqq. huic Severo a quibusdam tribui, quippe in cujus tempora de non suscitanda vera carne quadret.

SEVERUS, *Milevitanus*, in Africa Episcopus, Augustini se discipulum profitetur, epist. 37. inter Augustinianas, cui ipse Augustinus epist. 129. respondet. Obiit ante Augustinum, qui ipsius tanquam mortui epist. 110. meminit. Aub. Miræus de script. Eccles. c. 71. Phil. Elssius l. c. p. 624.

SEVERUS, *Minoricensis* insulæ Episcopus, scripsit a. 418. *Epistolam de Judæis in ea insula conversis, deque miraculis ibidem ad reliquias S. Stephani factis*, quam edidit Baronius ad a. 418. n. 49. & in Appendice Operum Augustini per Benedictinos editorum, ad tomum VI. col. 15. Confer Aub. Miræum c. 72. & Nic. Antonii Bibl. Hispanam Veterem III. 2. n. 50. Oudinum tomo I. p. 993.

SEXTUM, qui sub Severo Imp. *de resurrectione* scripsit, memorat Cangius, mihi præterea non cognitum.

SEXTUS, vide *Sixtus*.

SEXTUS *Placitus*, aliis Platonicus, scriptor ævi incerti, *Papyriensem* vocat Mercklinus in Lindenio renovato p. 967. qui & editiones Basil. 1538. 8. Tigur. 1539. 4. memorat. Reliqua quære apud Fabricium nostrum in Bibl. Latina. Opusculum *de medicina animalium* ipse quoque Fabricius dedit Bibl. Græcæ Vol. XIII. p. 395.

SEXTUS RUFUS, vide sub lit. R. Forolivienſem patria fuisse, vestigia vetustatis, quæ ibidem adsunt, non temere testari, ait Ge. Vivianus Marchesius de illustribus Forojuliensibus p. 215. sed nulla addit.

Fr. Joannes SHYRBURNUS, Anglus, *Chronicon* scripsit *Britannicum ab initio Dar-*

daniorum

damnorum ad Henricum VI. Angliæ Regem, quod MS. exſtat in Bibliothecis Angliæ & Hiberniæ. Vide Oudinum tomo III. pag. 2309.

SIBERTUS, Prior S. monaſterii Pantaleonis in diœceſi Colonienſi, a. 1122. dedit *Epiſtolam* ad Rodulfum Abbatem ſuum & S. Trudonis, in qua quæritur, *an & qua ratione liceat aliquid exigere pro receptione puerorum in monaſteriis*. Exſtat una cum reſponſione Rodulfi apud Mabillonium Analect. edit. prioris tomo II. p. 495.

SIBERTUS *de Beka*, Gelder, Ord. Carmelitani Prior provincialis, vixit a. 1320. & ſcripſit *in libros IV. Sententiarum, Summam cenſurarum novi juris, in Regulam ordinis ſui*, qui poſtremus exſtat in Philippi Riboti libris X. de inſtitutione & peculiaribus geſtis Carmelitarum, Venet. 1507. excuſis. *Faſciculum Florum diverſarum hiſtoriarum: Ordinale* quoque *Dominici ſepulcri* correxit. Vide Trithemium de ſcript. Eccleſ. c. 557. & de ſcript. Carmelit. p. 76. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 808. Aub. Miræi Auctarium c. 486. Swertii Athenas Batavas p. 673.

SIBITO, Viennenſis Auſtriacus, Ord. Prædicatorum, ſec. XIII. ſcripſit *Opus egregium in Orationem Dominicam*. Jac. Que-

tif de Scriptoribus Ordinis Prædicat. tom. I. p. 475. Altamura p. 181.

Bartholomæus SIBYLLA, Monopolitanus, Ord. Frat. Prædicatorum Theologiæ Professor, circa a. 1434. Scripsit *Speculum peregrinarum Quæstionum*, quod prodiit Romæ 1493. Paris. 1497. Argent. 1499. 4. Lugd. 1521. Venet. 1575. 1582. Oudinus tomo III. p. 2369.

SIBRANDUS, Abbas Horti S. Mariæ Ord. Præmonstratensis in Frisia occidentali, sesquimilliari a Leovardia, obiit a. 1238. de quo vide Chronicon ejus monasterii paullo post citandum. Scripsit *Vitam S. Siardi*, decessoris sui, qui a. 1230. obiit, nec non *Vitam S. Friderici Hallemi*, qui Horti Mariæ fundator fuit & primus Abbas. Edita est in Actis Sanctorum tom. I. Martii p. 289. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 808. Swertii Athenæ Belgicæ p. 673. Suffridus Petri de Scriptoribus Frisiæ Dec. VII. 9.

SIBRANDUS *Leo*, Leovardiensis, primum monachus in Lidlumensi cœnobio apud Franekeram, postea, quum monasterium desereretur, Pastor in Menaldum, vico Frisiæ, tandem exul in Cusemaria sui ordinis Præpositura mortuus a. 1588. Composuit *Tabulam Geographicam Frisiæ*, quam ipso vivente excudit primum Jacobus Daventriensis, & deinde locu-

pletatam

pletatam recudit a. 1579. Hoënbergius, teste Suffrido Petri. Scripsit porro *Vitam & res gestas Abbatum in Lidlum*, quas edidit Anton. Matthæus Analect. tom. VI. ed. prior. tomo III. edit. post. p. 537. *Vitam & res gestas Abbatum Horti D. Virginis S. Mariengard*, ab eodem editas tomo VIII. edit. prior. tomo V. p. 241. ed. post. *Vitam Eelkonis Liaukama Abb. ibidem* tomo III. p. 396.

SICCARDUS, vel *Sighardus*, Casellanus seu Casalensis, Episcopus Cremonensis anno 1185. & biennium Legatus Apostolicus per Insubriam. Scripsit *Acta S. Homoboni Cremonensis*, *Chronicon a nativitate Christi usque ad a.* 1213. quod editum tom. VII. Scriptorum Italicorum Muratorii p. 520. *Tractatum de humilitate*, *Historiam Romanorum Pontificum*, *Mitrale vel Summam de divinis officiis*, ex quo Durandum multa exscripsisse dicunt. Arisii Cremona literata tom. I. p. 87. seq. ultimum opus, quod etiam *de Ecclesiasticis officiis* inscribitur, est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 140. sub titulo *Summæ* in Bibl. S. Victoris Parisiensis, ibid. p. 1375. In alio Codice Bibl. Regiæ Parisinæ apud eundem p. 898. dicitur *Mitralis Sicbardus*, quod prænomen ex opere supra memorato, & quidem titulo ejus

 male

male intellecto, originem habet. Adde Oudinum tomo III. p. 88.

Cajus Sollius Apollinaris SIDONIUS. vulgo *Sidonium Apollinarem* vocant, patria Lugdunensis ex Galliis, natus circiter a. 430. Postquam studia literarum non mediocriter tractaverat, Avito & Anthemio Augustis gratus fuit, ad Senatoris Romani & Præfecti Urbis dignitatem evectus, tandem a 471. Episcopus Claromontanus in Arvernis, mortuus a. 488. vel 489. Vitam ejus pluribus verbis enarrant Auctor anonymus ex MS. Orteliano editus sub finem editionis Woweriana p. 492. Joan. Savaro, qui eam maximam partem ex scriptis auctoris collegit. Adde Histoire literaire de la France tom. II. pag. 550. P. de Colonia hist. literaire de la Ville de Lion p. 152. Labbeum de Script. Ecclef. tomo II. p. 346. & alios.

Ex scriptis ejus supersunt 1. *Carmina XXIV.* in quibus sunt aliquot Panegyrici non sine afflatu poetico producti. 2. *Epistolarum libri IX.* ex quibus res gestæ illorum temporum non mediocriter illustrantur. 3. *Sermo in electione Benedicti Simplicii, Bituricensium Episcopi habitus*, legitur post epistolam IX. libri VII. Reliqua, quæ ab ipso vel promissa, vel affecta sunt, vel etiam injuria

tem-

temporum perierunt, recenlent Caveus, Hiſtoria literaria citata, & Auctor præfationis ad opera Sirmondi, qui Caveum aliquoties emendat.

Editiones ejus adnotarunt Daumius in Syllabo Poëtarum Chriſtianorum, Fabricius in Bibliotheca Latina & Auctores Hiſtoriæ literariæ citatæ. Nos, quum non admodum multæ ſint, eas paucis repetemus. Prima eſt Jo. Bapt. Pii cum comment. Mediol. 1498. fol. repetita ab Henrico Petri. Baſil. 1542. 4. Sequuntur Tornæſiana, Lugd. 1552. 8. Baſileenſis 1597. 8. Wowerianam priorem cum annot. Petri Colvii, Lugd. vel Pariſ. 1598. 8. non vidi, alteram tamen Hanoviæ, typis Wechelianis 1617. 8. a Geverhardo Elmenhorſtio curatam manibus teneo. Inde ceſſabit ſcrupulus, quem ſibi fingunt Auctores Hiſt. literariæ p. 572. dum eandem editionem ab aliquibus Francofurti & Heidelbergæ curatam eſſe legerant. Editionem Jo. Savaronis Pariſiis ex officina Plantiniana, apud Hadrianum Perier, 1599. 4. dudum poſſideo, ex bibliotheca Thomæ Ittigii τȣ̃ μακαρίτȣ comparatam, quam igitur negare non debebant Auctores modo laudati. Et hæc ipſa editio commentariis ſat ſpiſſis eſt inſtructa. Alteram ejusdem Savaronis ibidem 1609. 4. im-

pressam ipse quoque vidi, & cum superiore contuli. Editionem vero illius sine annotationibus fateor mihi prorsus esse ignotam. Tandem Sirmondus de Sidonio bene mereri voluit, ipsumque Paris. 1614 & 1652. cum annot. edidit, quas in utraque operum Sirmondi editione invenies. Editio ipsius, sed sine annotationibus, inserta est Bibliothecæ PP. maximæ tom. VI. p. 1077.

Sequuntur Nomina eorum, ad quos scriptæ sunt Epistolæ Sidonii, ex quibus plerique fuerunt eruditi, vel eruditionis & rei Christianæ fautores.

Agricolæ, I. 2. II. 12.
Agrœtio, VII. 5.
Ambrosio, VI. 9.
Apro, IV. 21. V. 14.
Apruncùlo, IX. 10.
Apollinari, III. 13. IV. 4. 6. V. 3. 5.
Aquilino, V. 9.
Aruogasti, IV. 17.
Attalo, V. 18.
Avito, III. 1.
Audaci, VIII. 7.
Auspicio, VII. 10.
Basilio, VII. 6.
Burgundioni, IX. 14.
Calminio, V. 12.
Campanio, I. 10.
Candidiano, I. 8. IV. 3.

Censorio,

Hypatio, III. 5.
Induſtrio, IV. 9.
Joanni, VIII. 2.
Juliano, IX. 5.
Juſtino, V. 21.
Lampridio, VIII. 9.
Leoni, IV. 22. VIII. 3.
Leontio, VI. 3.
Lucontio, IV. 18.
Lupo, VI. 1. 4. 9. VIII. 11. IX. 11.
Mamerco, VII. 1.
Mauruſio, II. 14.
Migecio, VII. 3.
Montio, I. 2.
Nammatio, VIII. 6.
Novetio, VIII. 13.
Nymphidio, V. 2.
Oreſio, IX. 12.
Pagatio, II. 6.
Pannichio, V. 13.
Papianillæ, V. 16.
Paſtori, V, 20.
Patienti, VI. 12.
Perpetuo, VII. 9.
Petreio, IV. 20.
Petronio, II. 5. V. 1. VIII. 1.
Philimachio, I. 3.
Phylagrio, VII. 14.
Placidio, III. 14.
Polemio, IV. 14.
Potentino, V. 2.

Pragma-

Nunc

Nunc in gratiam eorum, qui editionem priorem Savaronis possident, ostendam, in quibusnam partibus editio altera, quæ a. 1609. prodiit, locupletior existat, id quod usum suum habet, ne quis in ea vel quærat, vel desideret, quæ non debebat.

In titulo sic habet editio posterior: JO. SAVARO, CLAROMONTENSIS, Regis Christianiss. Consiliarius, PRÆSES ET PRÆFECTUS ARVERNIÆ. Et paullo post: II. Editio multis partibus auctior & emendatior.

In Elogiis adduntur quædam ex Ruricio Epist. 8. l. 2. & Epist. 25. l. 2. Apollinari, item ex Gervasio Tilleberiensi l. 2. c. 11. otior. imper.

Non longè a fine p. 16. *Cathalogus Ecclesiarum*] Edit. recentior sic: *Liber I. de Ecclesiis Claromontii* § 22. *MS. &c.*

Ordo & Kalendar. MS. S. Genesii.

V. Idus Julii Translatio SS. Quintiani & Sidonii.

Vetus inscribtio arcæ funebri incisa in Ecclesia S. Saturnini Daydaci: HIC SUNT DUO INOCENTES ** ET S. SIDONIUS.

Ad librum I. epist. 2. p. 8. not. *Cesaries refuga*] ibi additur: Isidori Glossæ, *refrontat, a frontè repellit.*

ibid.

ibid. *Cervix non ſedet nervis*] add. ſic Statius 9. Thebaid. de equo: *Colla ſedent nodis.* ubi Luctatius, *plena ſunt nodis.*

ib. lin. penult. *Aimoinus lib.* 3. *cap.* 7. add. ex Gregor. Turon. l. 4. c. 43.

p. 9. lin. 11. pro μυάκιον lege μύακον. add. Iſidorus de ſpiritualibus differentiis, *aurium inditum eſt nomen, a vocibus auriendis, per immutationem enim literæ, aures velut audes ſunt nominata, per has enim voces atque ſonum quaſi per cochleam deſcendere, qui erectus in circulum orbemque moveatur.* cochleam j. anfractus. ut ibid. ait l. 11. c. 1. ex D. Ambroſ. Hexam. l. 6. c. 9.

ibid. poſt verba Prudentii, *Gothi* leg. Gothus.

ib. lin. 9. a fine: verba parentheſi incluſa (emendo cautionibus) omiſſa ſunt.

p. 10. lin. 2. *Et ut &c.* usque ad l. 6. *Ex quibus etc.* Hæc verba una cum numo omittuntur.

p. 12. circa fin. *legis Birariorum,* lege *Bojoar.*

l. 3. p. 22. not. *interrogatum*] adde *interrogatum lege repetundarum &c.*

l. 5. p. 29. not. *Opinione*] add. *Opinatiſſimus, celeberrimus.* Iſidorus in Gloſſis MSS.

p. 31. l. 16. *Silvoſum*] emend. *Ulvoſam.*

p. 33. not. *Novumque portum*] add.

acta

acta S. Apollinaris Ravennatis MS. *accipiens eum centurio duxit eum ad Classem in domum suam.*

p. 35. *Calaber*] de Calabria enim venti pestilentes spirant. Orosius. *insuper etiam expirata de Calabris saltibus aura corrumpens, repentinos acutarum infirmitatum afferret transcursus.*

l. 6. p. 41. lin. 7. a fine: *Sid.* leg. *Isid.*

p. 46. not. *Noxæ non esse confinem*] add. Egesippus lib. 4. cap. 10. *absolvunt omnes, quia nihil, quod esset affine sceleri, proferebatur.*

l. 7. p. 49. not. *Testatur hoc*] add. Cassiodorus de amicitia, *Rumpenda est enim amicitia, si crimen adeo enorme est, ut sine famæ dispendio tolerari non possit: veluti si contra fidem Christi, si contra publicam utilitatem, vel simile aliquid præsumptione damnabili attentavit.*

p. 53. not. *Frequens senatus*] Lampridius in Alexandro, *cum senatus frequens in Curiam, hoc est, in ædem Concordiæ &c.* Symmach. epist. 7. l. 1.

p. 56. not. *In insulam*] omissa sunt in edit. recent. verba l. 3. *postquam Christiani,* usque ad finem notæ, & contra hæc posita: Acta MS. S. Marii martyris, *venientes in castrum trans Tyberim intra carcerem, invenerunt hominem venerabilem, nomine Quirinum &c.* Idem Metellus Quirinal. ode 7 & 8.

p. 57. not. *Ut suspenso*] add. vide Theodorum & Thalelæum tit. 52. Basil. c. 60.

l. 8. p. 62. not. *Armis eunuchi*] add. Acta MSS. *Tunc Maximianus Imp. jussit omnes qui in palatio erant Christianos discingi, ut renunciarent militiæ, qui cum cingula solverent, notavit illinc transeuntem Isitium quendam beatæ memoriæ virum, & furens vocavit eum ad se, & expoliatum vestimentis, quibus erat vestitus, induit eum colobium laneum, & tradidit eum lanariis ad injuriam in gynæcio, prior enim erat palatii ipsius.*

l. 9. p. 68. not. *Eia, inquit*] add. Ruricius epist. 25. l. 2.

l. 10. p. 71. CAMPANIO] MSS. Fauchet. & Andegav. *Campaniano.*

l. 11. p. 77. not. *Igniti dentis*] add. Symmach. epist. 25. l. 1. *ne libellus tuus admorsu duri dentis uratur.*

p. 78. not. *Qui genus*] add. Paulinus natali 5. Felicis, *jam prior hoc primos orbis liber edidit actus Martyris, unde domo, vel qui genus &c.*

p. 79. not. *Hiantis interregni*] add. *& occisus est pridie Idus Junias, & intravit Gensericus Romam, & prædavit eam dies quatuordecim, & levatus Imperator in Galliis Avitus VI. Idus Julias &c.* Succenset Victor Sunnunensis in Chron. Aëtio & Studio Coss.

p. 87.

p. 87. not. *Audio, ait*] add. Vetus tamen chronicon MS. tradit Sidonium Comitem Arvernæ & Arverniæ noſtræ, cui adſentitur Petrus Arvernus venerabilis ad calumniatorem, *Sidonius vir eruditiſſimus & ardentiſſimi ingenii ex præfecto & Conſule antiquus Arvernorum Epiſcopus &c. Conſule,* id eſt, *Comite.* Odo ad Fulconem Andegavorum Comitem, ſtatim initio Epiſtolæ, *Fulconi bono, glorioſiſſimo Conſuli Andegavorum.* Idem de translatione S. Martini, *eo tempore vir inluſtris Ingelgerius Gaſtinenſis Comes, Hugonis Ducis Burgundiæ Nepos, Lochiæ & Ambaſiæ Dominus, ſtrenuus armis, ſumma probitate & poteſtate præditus erat, & Andegavenſium Conſulatum nuper ex regio munere ſibi impartitum procurabat.* Hildebertus epiſt. 25. ad Comitiſſam: *Abſentia mariti laborioſior tibi cura conſulatus incubuit &c.* Idem repetit epiſt. ſequenti & in utraque Comitatum interpretatur. Quod dictum volo, ut Petrum doctiſſimum Arvernum non accuſem inſcientiæ, & ejus calculum quoad Sidonii Comitatum, adjiciam.

p. 88. not. *Præbere cervices*] add. Seneca epiſt. 4. de tranquil. anim. c. ij. Johannes Salisb. Policr. l. 6. c. 1. Sulpic. Severus

Severus de vita B. Martini c. 13. Victoris Epitome in Severo Alex.

II. 1. p. 93. not. *A turribus*] add. vide Canisium JC. tom. 5. ant. lect. Vulgo edita in pluribus MSS. legitur, atque etiam defendi potest. Gervasius Silleber. lib. 2. otior. Imper. cap. 19. ubi de Auxitani metropolitani Suffraganeis, *Adurensis vel Torrinensis.*

p. 96. post l. 2. *Calcans*] Theodosius Novella, de navibus ultra &c. *Ideo calcatam legem, quæ de navigiis non excusandis olim fuerat promulgata &c.*

ibid not. *Theodoricianasque proponens*] add. Corollarium sit, quod scribit Alphonsus Burgensis & ex eo doctiss Genebrardus in Chronico. *Euricus Rex Hispaniarum Gothis primus leges dedit scripto, unde a S. Isidoro inter legislatores ponitur.* Vide j. epist. 3. l. 5.

II. 2. p. 108. post lin. 8. *Contenta*] Architrenius simia Sidonii nostri l. 4. c. 8. *Sole suo contenta domus &c.* non absimili locutione ducamus 8. *Terra suis contenta bonis &c.* supra epist. 8. l. 1. *Cœli sui dote contentis.*

p. 110. not. *Nec pilæ sunt mediæ*] Paulinus IX. natali S. Felicis. *Quæque prius pilis stetit hæc modo fulta columnis, vilia mutato sprevit cæmenta metallo.*

p. 117. not. *Inter greges tintinnabulatos*] add. Paulinus natali VI. S. Felicis.

- - ut præsepia vidit,
Nuda boum, & nullos dare tintinnabula pulsus,
Excussa ut cervice boum crepitare solebant,
Mollibus aut lentis cava lignis æra ferire.

II. 7. p. 128. not. *Interminabilis*] add. *interminabile bonum* Fausto ad Ruricium epist. 7.

II. 8. p. 130. DESIDERATO] Civitatis Arvernæ Senatori, ex cujus genere prodiit S. Desideratus Episcopus Arvernarum, S. Aviti Successor, de quo honorifica historia S. Aviti MS. liber I. de Ecclesiis Claromontii, num. 18. & catal. Episcopor.

p. 134. *Carmen saxeum*] add. *rupices chartæ*, Salviano lib. 1.

II. 9. p. 141. not. *Cavendusque tractator*] add. Glossa vetus: ὁμιλητικὸς, *tractator*.

ibid. not. *moneret*] add. Prudentius Cathem. 3. *Sumere eum monet hora cibum.*

p. 143. not. *Quamvis convivium*] add. V. Glossogr. MS. *fercula, missoria.*

p. 146. not. *Wardo fluvius*] add. Gervasius Tilleberiensis MS. l. 1. c. 11. *Sicut scimus fluvium Gardonem in Narbonensi provincia in confinio civitatis Nemo-*

sensis

sensis in æstate frequenter absorberi sub loco qui vocatur Campiniacum, demumque sub castro S. Privati in latum ampliorem amnem renasci.

II. 10. p. 155. not. *Calpurnia Plinio*] add. j. epist. 8. l. 4.

II. 11. p. 157. not. *Et morum*] add. D. Cyprianus de dupt. martyr. *popularis existimatio solet dominorum mores ex servorum moribus æstimare.*

II. 13. p. 162. *Patroni tui*] add. Chronicon Tironis Prosperi, quod Canisius edidit ex MS. Augustano *IV. & V. Valentiniano VIII. & Anthemio. Valentinianus ipse occisus ad duas lauros XVII. Kal. Aprilis & levatus Petronius Maximus Imperator, qui LXXII. die occisus, per urbem tractus.*

III. 3. p. 184. not. *Diffibulant*] add. Prudent. psychomach. -- *& avulsis exfibulat ilia Zonis.*

p. 185. *Palam officiis exequialibus*] Jornandes c. 4. *Quumque diutius &c.*

p. 186. not. *Historiam texere*] add. Lactantius l. 1. c. 11. D. Hieron. de viris illustr. c. 132. Corn. Nepos in Attico, Martyrologium Romanum VII. Idus Aprilis.

III. 13. p. 211. not. *Concinnatoribus criminum*] add. Rufinus lib. 6. c. 6. hist.

Concinnat igitur adversus eum infame satis ac noxium crimen.

id. not. *Si quid*] Tertullianus in Apol. *non qua penes vos parasiti affectant, ad gloriam famulandæ libertatis, sub auctoramento ventris, inter contumelias, saginandi.*

p. 212. not. *Fæculentiæ*] add. Pacianus in parænesi, *atque ut cœnum solet tum maxime fætere, cum moveas.*

p. 215. not. *Pruritu*] add. *Prurigo obtrectationum*, Cæsarius homil. ad plebem. D. Hieron. ad Nepotianum, *lingua pruriens.*

p. 217. not. *Improbus dictis*] add. Isaacus presbyter de mundi contemptu c. 2. *Quis diligens turpiloquia potest habere mundam mentem?*

IV. 1. p. 223. not. *Nam facultatum*] Tertullianus apol. *vel quia ex substantia familiari fratres sumus, quæ penes vos fere dirimit fraternitatem.*

ibid. post verba: D. Ambros. de fide: add. idem in Lucæ c. 12. lib. 7. c. 17. *cum inter fratres patrimonium non judex, sed pietas sequestra debeat dividere.*

IV. 3. p. 231. not. *Incitat ut Curio*] add. Euseb. a M. D. CCCCXLIV. in Chron. *Curio promptus & popularis orator.*

IV. 4. p. 236. not. *Disposita confundat*] add. idem ep. 59. l. 6. *si nihil disposita conturbet.*

conturbet. Rothaldus ad Nicolaum PP. *ita dispositum Deo auxiliante minime differam.*

IV. 4. p. 237. not. *Portitorem*] add. idem Hieron. in præf. hist. S. Antonii, & c. 61. Faustus Ruricio ep. 3. 8. 9. Et passim Ruricius in epistolis.

IV. 11. p. 252. not. *Vicarium*] add. vide Carolum M. l. 7. c. 313.

p. 254. not. *Et verbi*] add. Arnobius in Psalm. 139.

p. 256. not. *Nam de Pontificis*] add. Ergo ex his versibus in adulterinum sensum contortis Romanus antiquarius eo divertit, ut putet, diœceses Gallicanas Romanæ sedi immediate fuisse subjectas, quod erroneum est, & a Sidonii sensu alienissimum, qui ne quidem verbum de Romano Pontifice in opere suo fecit.

IV. 12. p. 257. not. *Motus animorum*] add. v. 259.

p. 258. not. *Ipse etiam*] add. Anonymus in vita Fulgentii c. 1.

IV. 13. p. 259. not. *Cantillensem Ecclesiam*] add. post vocem obfirmata: *in Vicaria Cantellensi, Ecclesia vocaculo Navas cum mansis, & cunctis sibi adjacentibus terris.* Et sub finem: Vet. Tabula Peutingeri: *Cantelia Augustonemetum.*

p. 260. not. *Barba*] add. Ex hac epist.

Baron. tom. I. a. C. 58, Cuyckius Rurimundensis Episc. in ep. parænetica ad Clerum, & Canisius in Alcuinum ep. 38. scribunt, Episcopos Galliarum barba rasos fuisse. Cum ex ea perspicuum sit, Germanicum virum spectabilem esse, non Episcopum, qui crinem Deæ Politiæ, non autem Deo voverat, quem senissimum ut ad professionem religionis arripiendam Vectius impelleret, Vectium compellat Sidonius, quemve Sacerdotis patrem, filiumque pontificis, non vero Pontificem prædicat, adde quod Cantilensis Ecclesia nunquam fuit Cathedralis Ecclesia, imo sub dispositione Cathedralis Arvernensis Ecclesiæ, nec in libro notitiarum, Metropoleων laterculo, & Apostolica Cancellaria, Cantillensis Episcopatus ulla mentio fit. Tantumque abest, ut ex Sidonio barba rasos fuisse Galliarum Episcopos perspicuum sit, quin imo barbam promisisse constat ex 24. ep. hujus libri, quam vide.

IV. 14. p. 263. not. *Namque ut is*] add. Guilelmus Arvernus Parisiensis Episcopus, de moribus, ubi de pietate, *in foro meo nemo damnatur, quæ contra morem aliorum judicum confitentes omnes absolvo, sed per justitiam.*

Confessus absolvitur] Ruricius Sidonio lib. I.

lib. 11. ep. 8. *Prædicantibus vobis sæpius audisse me recolo, nullatenus ab iniquitatibus nos posse purgari, nisi fuerimus crimina nostra, conscientia compungente, confessi.*

ibid. not. *Porro autem*] add. vide Ruricium Ominatio l. 2. ep. 27.

IV. 15. p. 264. ELAPHIO] Ruricius ep. 7. l. 2. *Domno sublimi, semperque magnifico fratri Elaphio Ruricius Episcopus.*

p. 265. not. *Epulum*] add. illosque ad Tractatum meum de Fratriis relego.

IV. 16. p. 267. RURICIO] Viro inlustri ex genere Aniciorum, Omatii viri æque inlustris genere, genero, Iberiæ conjugi, j. Carm. XL. Sidonii amico & Imitatori, ut ex hac epistol. & ep. VIII. lib. I. Ruricii ad Sidonium constat: postea Lemovicensi Episcopo, Fortunat. lib. 1. carm. 5. cui multas scripsit epistolas Faustus, nonnullas Græcus, Cæsarius, Sedatus, Eufrasius, Victurinus, Turentius, quas cum duobus libris epistolarum ejusdem Ruricii debemus Canisio V. opt. & eruditiss. Extat autem lib. 1. ep. 8. ad Sidonium, cui Sidonius respondet hac epist.

IV. 21. p. 280. ASPRO] add. At ille nimis aspere & illiberaliter nos aspernatus est, atque durius accepit, quam belli homines solent, in hisce commen-

tariis quædam aliter accepta quam ipse voluerit; verum tamen etsi remaledicere liceat, non remaledicam, nec injuriam ultione solabor, cum quod Christianus & dicto regis obaudiens, tum quia mihi religiosus, concretus quidem hispidus, hirsutus, sed venerabili squalore pretiosus, birro detritus, at multo rerum usu tritus & ingenii versatilis, jussu moribundi senis retulerit, ipsum has injurias scripsisse aliena fide, jussisseque ut spongia deletilis adpingeretur. Calumniæ tamen invidiam amoliar, tom. VI. a. C. 484. sic ait, *ad Apruncùlum hunc spectare videtur, Aper ille itidem Arvernensi matre ortus, & Arvernis educatus, ad quem extat ejusdem Sidonii epistola lib. V. ep. 21. qua ad patriam eum nisus est revocare*, per illa verba quid aliud intelligi potest, quam Aprum Arvernensi matre ortum & Arvernis educatum, ut ex Sidonio liquet, eundem esse cum Aprunculo, quem quod Aper Arvernensis a matre erat, Arvernensem quoque a matre putat, nec ex alio autore, quam ex Apro Sidoniano colligit: non enim ex Sidonio, Ruricio, Gregorio aut actis S. Aprunculi discimus, S. Aprunculum Avernensi matre ortum, & Arvernis educatum: nec ad illum spectare latine dicimus

pro

pro affinem esse, & ex eadem gente. Non est ergo, quod mihi meum gentilitium nomen improperaret, quod apud doctos & bonos omnes alicujus nominis est.

IV. 22. p. 284. not. *Concinnare mendacium*] add. Anastasius Aug. epist. ad Senatum, *ne fugitivorum audiant concinnatos sermones, & mendacio solo compositos.*

IV. 23. p. 288. not. *Et dominum sequens*] add. Eucher. Homel. de pœnitent. Ninevit. *Non indicabo vis in id ipsum,* 1. *quod tu in te severus agnoscis, ego propitius agnoscam, quod tu tristis accusas, ego lætus absolvam: quod tu recordaris in publicum, ego obliviscar in æternum.*

IV. 24. p. 293. not. *Barba prolixa*] add. nihil amplius, de barba enim, coma & corona libellum procudam, Deo auspice.

V. 7. pag. 320. not. *Ad intelligendum saxei*] omissa sunt verba: ut Salviano lib. 1. *rupices chartæ.*

p. 321. not. *Sphingarum ungues*] add. Prudentius hymno Laurentii: *Ast hic avare contrahit &c.*

V. 12. p. 332. not. CALMINIO *suo*] add. & in Episcopatu Aniciensi, monasterium, quod dicitur S. Theofredi, a fundo ædificavit, dotavit, ditavitque,

& de suo nomine Calminiacum appellavit, vulgo *S. Chaffre.* hist. S. Calminii MS. c. 7.

V. 17. p. 343. not. *Quicquid spoponderit*] add. Carolus Magn. lib. 6. cap. 251.

p. 348. not. *Placuit ad*] omissa sunt verba: Petronius: *paulo antè in conductum accurrit.* Initio Satyr. & loco eorum hæc reposita: *Condi* proprie ædificia dicuntur. Servius, *Conditores*, qui construunt. Supr. ep. 2. l. 2 & 18. l. 4. unde *Conditio templorum* Eulogio l. 3. c. 3. memorabilium, *Conditio Troiæ*, veteri Xenophontis interpreti in æquivocis: inde in proclivi *conditorium*, ut *tractatorium*, *aleatorium*, *receptorium* & id genus multa. Conditorium etiam atque &c.

Deinde post verba: Conditorium reliqui: insere hæc: Seneca lib. 6. de benef. c. 5. *nec conductum meum, quanquam sis dominus, intrabis.* Agobardus de Judaic. superstit. *In ipsa autem Roma biennio in suo habitasse conductu*, hypogæum est &c.

VI. 1. p. 360. *Domino*] Ex D. Augustino Haymo homel. Dom. XVI. p. Trin. *Nisi forte hoc evenerit, sicut B. Augustinus dicit, ut ille, qui filius est, per misericordiam Dei sublimetur ad Episcopalem dignitatem, & efficiatur Episcopus,*

&

& tunc poterit esse patri & filius & dominus, propter honorem dignitatis. Passim Ruricius, Faustus, Desiderius, & reliqui in epistolis.

p. 361. *Quod tu pater patrum & Episcopus Episcoporum*] Gervasius Rhemensis epist. ad Paschalem P.P. *Excellentissimo Patri Patrum, & Episcoporum Episcopo Paschali, Gervasius Remensis dictus Episcopus,* nec tantum Pontifex Romanus, sed etiam Patriarcha Constantinopolitanus hoc titulo honoratus est. Balsamo responsis ad interrogata Marci Patriarchæ, κύριος μακρὸς πατὴρ πατέρων ὑπάρχων τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ, καὶ πρεσβυτέρων πρεσβύτερος, nec non Episcopus Alexandrinus, Anastasius Biblioth. in histor. S. Joannis c. 13. *fecit ei deprecationem continentem ita, in facie quippe ei non audebat tale aliquid dicere. Sanctissimo & ter beato patri patrum Joanni Vicario Christi deprecatio, & postulatio a Cosma indigno servo servorum sanctitatis Vestræ,* insuper a Theodosio Magno S. Chrysostomus etiam diem functus πατὴρ πατέρων vocatur, Nicephorus l. 14. c. 43. & S. Jacobus a Divo Clemente de gestis S. Petri initio, nec non Osius Cordubensis a Sancto Athanasio ἀληθῶς ὅσιος καὶ πατὴρ τῶν Επισκόπων.

VI. 12. p. 385. not. *Regenses*] add. vulgo *Ries.*

ibid. not. *Albensis*] del. *Vanaria.* AUBENAS & pone: *Vivarais.*

ibid. not. *Valentinæ*] dele verba: Idem Prosper. & pone: Eidem Prospero. *Valence.*

VII. 1. p. 391. not. *Murorum faciem*] Plinio epist. 73. add. al. 75.

VII. 2. p. 399. *S. Eustachii*] Massiliensis Episcopi, cui S. Venerius decessit. Gennadius de viris inlust. c. 79. *sed & ad personam S. Eustachii Episcopi successoris supra dicti hominis Dei composuit Sacramentorum egregium & non parvum volumen.* ubi de Musæo Massiliensi idem Honor.

VII. 4. p. 407. not. *Vasionensi oppido*] add. vulgo *Vaison.*

VII. 5. p. 405. not. AGRÆCIO] add. obiit A. C. 487. Tabulæ Senonensis Ecclesiæ, idibus Junii, vetus Calendarium Senonensis Ecclesiæ, *Idibus Junii Agricii Episcopi Senonensis,* primum sepultus in Ecclesia SS. Gervasii & Prothasii, deinde translatus ab Ansegiso A. C. 876. in Ecclesiam S. Petri, ubi mos est Archiepiscopos sepelire. Chronologia Monachi Altissiodorensis. *Huic etiam Ansegiso venerabili præsuli, præfatus Papa dedit caput B. primi Papæ Gregorii & brachium S. Leonis*

S. Leonis Papæ & Doctoris, quas ille venerandas reliquias Senones detulit, & in Ecclesia S. Petri vivi, cum debita veneratione deposuit. Idem quoque transtulit corpora SS. Pontificum Leonis, Ursini, Agricii & Ambrosii in prædictam Ecclesiam, de basilica S. Leonis, ubi primum fuerant tumulata, quæ prius dedicata fuit in honore SS. Gervasii & Prothasii. Ex his adparet lapsus hujusce Chronographi, qui scribit S. Agrœcium adfuisse Concilio Niceno. *Fertur quoque S. Agrœcius Senonensis Archiepiscopus prædicto affuisse concilio &c.* nec connominis inter Episcopus numeratur, qui Niceno Concilio subscripserunt. Codex Romanus. Hunc male cum Græco Massiliensi confundit Baronius Anno Christi 463. tomo VI. Kalend. & breviarium Senonensis Ecclesiæ, *Idibus Junii Agricii Episcopi Senonensis.*

VII. 9. pag. 425. not. *Verba facturus*] add. Faustus homel. de vidua, quæ duo æra misit in gazoph. Victor. Utic. lib. 2. Conc. Carthag. 4. c. 24.

p. 427. not. *Cervicositas*] add. Aimoin l. 2. c. 22. *a quibus levi jugo regulæ ab illis traditæ Gallicana subderetur cervicositas.* Guilielmus Nangius, *Theutonicorum cervicositas.*

p. 428. not. *Cathedris*] add. Haymo in

in Matth. c. 23. *Solium regium est, tribunal consulum, cathedra doctorum vel sacerdotum.*

ibid. not. *Præsederunt*] add. Hincmarus in hist. S. Remigii c. 51.

VII. 12. p. 437. not. *Prior est*] add. ep. 4. libr. ejusdem, *mihi quidem major hic natu.* Concil. Narbon. c. 6. *Nec unusquisque de inferiore gradu seniorem sibi elatus increpet aut injuriet.*

VII. 13. p. 438. not. *Himerius*] add. vide ex integriore Sigeberto Vinierium a. C. 479.

VII. 14. p. 442. not. *omnes*] Plin. add. epist. 4. 22.

VII. 15. p. 447. not. *Professione*] add. lin. 5. Martyrologium Venciensis Ecclesiæ: *In Galliis civitate Venciensis, depositio B. Verani Episcopi Venciensis, qui fuit monachus insulæ Lyrinensis, discipulus B. Hilarii, abbatis dictæ insulæ, & postea, Episcopi Arelatensis &c.*

VII. 17. p. 451. not. *Decumbentis*]. add. Marcellinus Comes in Chron. Jnd. VII. Vincomalo & Opilione Coss. *Marcellus demum presbyter totiusque monasterii præsul. præsulatus monachorum.* Vetus Interpres Novella 5. c. 9.

p. 454. not. *Grinincensium*] add. forte GRINI diœcesis Viennensis, non procul a Rhodano.

VIII. 6.

VIII. 6. pag. 474. NAMMATIO] de connomine Gregor. Turon. l. 2. cap. 16. 17. 21. Ruricius lib. 2. epist. 2 - 5 & 61.

ib. not. *Artis arce*] add. Vincentius Lirin. de Origine, qui arcem totius scientiæ condidisset.

p. 477. not. *Præstolarentur*] Metellus eleganter Quirinal. Ode 3.

p. 481, ante lin. 12. a fine: *Copulis*] Sic habent MSS. Bongarci, Fauchetii, Jureti, Pithæi: nec hæc lectio caret elegantia. Copulæ canum venaticorum, vulgo *couples des leuriers*, qui copula junguntur: hinc Ovidius: *Copula detrahitur canibus &c.* Legis Francicæ lib. 4. c. 47. VI. *Episcopi & Abbates & Abbatissæ cuplas canum non habeant, nec falcones, nec accipitres, nec joculatores.* *Ita copula equorum* Symmacho l. 7. epist. 69.

p. 483. not. *Decimum*] add. vide Jonam Abbatem in hist. S. Vulfranni c. 4. Vincentium l. 24. & ex eo Anton. p. 2. tit. 14. c. 2. § 2. & Petr. Equilin. l. 3. c. 213.

VIII. 11. p. 505. not. *Lampridius orator*] add. ex quibus patet, alium esse ac diversum a Lampridio rhetore, quamvis alia Baronio mens tom. 6. a. C. 474. vide Carm. 23.

p. 510. not. *Constellatione*] add. D. Clemens ad Jacobum fratrem Domini l. 9.

Sed

Sed est apud Seres legum metus vehementior, quam genesis constellatio; præter Spartianum in Vero, & Gregor. Magnum homil. 10. Alcuinus de divin. offic. c. 3.

ibid. not. *Climatericos*] add. D. Clemens eod. libro *& climateras quasdam introducunt, ut de rebus incertis scientiam fingant, climateras enim dicunt quasi periculi tempus, in quo interdum perimatur quis, interdum non perimatur &c.* Polycarpus l. 2. de gestis S. Sebastiani, *aut climaterica tibi in centro sunt nata.*

p. 511. not. *Themate oblato*] add. D. Clemens ibid. *Audi conjugis meæ thema, & invenies schema, cujus exitus accidit.* Polycarpus ibid. *aut invisibili, aut themate.*

ibid. not. *Schema*] add. D. Clemens, *Sedet ipse rursus Mars ad Venerem Schema tetragonum habens,* paulo post, *cumque multa de his senex prosecutus esset, & unum quodque Schema mathesis, stellarum quoque positiones enumerasset, iterum, per quod Schema effœminatos & dissolutos nasci adserit viros Chaldaicæ disciplinæ.* Polycarpus ibid. *illico videbis eum tibi rationabilia Schemata, atque infinita afferre.* Item Clemens l. 10. *Etenim nuptias facere Venerem ponitis,*

quæ

quæ si Jovem habeat in schemate suo, pudicas efficiat &c. ibidem sæpe.

ibid. not. *Planeticorum*] add. vide Philastrium heresi 43. *Post hunc C. Bassus similiter in literis, & numero elementorum, astrorumque septem, vitam omnium hominum & generationem consistere asserebat &c.* Idem heresi 121. *Alia est heresis, quæ dicit secundum Zodia nasci homines, sicut Mathematici illi vanissimi, totiusque erroris & sceleris assertores &c.* quas hereses Leo Magnus epist. 93. c. 10. 13 & 14. Concil. Braccarense I. cap. 9 & 10. & Alcuinus de divin. offic. cap. 5, anathemate percellunt.

ibid. not. *Asyndetus*] add. S. Clemens lib. 10. *quia in his omnibus aliquis aut asyndetus fuit cum malo &c.* idem Polycarpus de gestis S. Sebast. l. 2. repetit.

ibid. *Tetragono*] add. *Denique cum Mars centrum tenens in domo sua ex tetragono respexerit Saturnum cum Mercurio ad centrum &c.* Willelmus Arvernus c. de legib. *Et dixerunt, quod lex Hebræorum ortum habet a Saturno, & propter multiplicia infortunia, Saturni videlicet retrogradationes &c.*

ibid. not. *Apocasticus*] add. D. Clemens lib. 10. *Respondebit tibi sine dubio, quia tempora tua malitiosus suscepit Mars,*

aut Saturnus, aut aliquis eorum apocatastícus fuit &c. idem Polycarpus lib. 2.

ibid. not. *Quamquam*] ibi pro *Valerian.* lege, *Valerium,* & add. S. Clementem l. 10. Polycarpum l. 2. Petr. Blæsensem epist. 65.

VIII. 12. p. 516. not. *Non opinata*] add. Egesippus l. 4. c. 27. *Utrinque ei Nilus est cœli ubertas, terræ fœcunditas, arva temperat, solum opimat.*

IX. 4. p. 543. not. *Relegendo*] add. Paulinus epist. ad Macharium, *deinde Campaniam longis tractibus legit.*

ibid. lin. penult. *Auliano,* leg. *Juliano.*

IX. 6. p. 546. not. *Abstineat*] add. Haymonem homil. 14. in fine, & Petrum Damianum serm. de S. Andrea.

IX. 9. p. 554. lin. 4. a fine: *volatili,* leg. volatico.

p. 556. not. *Jugasti*] add. unde *jugalis* pro conjuge. Jornandes de success. regn. *qui interfecto Areobindo jugalem ejus neptim imperatoris sibi cupiens sociare.*

p. 559. not. *Socrates*] add. Cassiodorus ps. 72. *Hæc naribus recalva fronte, pilosis humeris & repandis cruribus &c.* Cassiod. ps. 72. *Hæc nona est species definitionis, quam græci κατὰ hypotyposin, latini per quandam imaginem dicunt, quando nominata matre vel patre; ad*

intelli-

intelligentiam individuæ Personæ sensus noster adducitur, congregantur etiam multæ res, ad personas comiter exprimendas, ut est illud, Socratis filii Sophronici: cujus mater est Phanerete, calvus ventrosissimus. Hæc enim omnia solum Socratem indicare ac definire noscuntur. Hugo Ætherianus de hæresibus quas in latinos Græci devolvunt l. 3. c. 18. *Quod ad imaginem Socratis sculpitur simulachrum, nisi enim calvum, simum prominentiamque oculorum ostendat Socratis, nequaquam dicatur ejus esse effigies.*

IX. 12. p. 567. not. *In jugis*] add. Gervasius Tilleber. l. 3. c. 3. Otior Imperial.

IX. 13. p. 574. not. *Petri librum*] add. Quo jure Romæ vindicet Baronius tom. 6. a. C. 516. in addit. quo auctore Romanum esse scribat, & consulatum miisse, nescio, scio quidem, multos esse connomines.

p. 576. not. *Anaglyptico*] hic multa omissa sunt in edit. posteriori a lin. 13. ut id obiter - - ad l. 25. anaglypha. Inserta vero loco illorum sunt hæc: Anastas. Bibliothec. de vita S. Joannis Alexandrini c. 27. *ut emeret speciem argenti anaglyphi.* Metellus Quirinal. ode 14. *qua bibitur scypho vivis signis anaglypho.*

IX. 16. p. 588. not. *Maritaret*] add.

Ruricius ep. 5. l. 1. Hesperico: *Nunc etiam tellus sterili rigore conclusas quasi virili semine concepto, occultis maritata meatibus venas laxat ad partum.*

ibid. not. *Non tamen*] add. ex Ennio Quintilianus. vide Ciceron. ep. 25. l. 2. & l. 1. ad Q. Fratrem.

AD CARMINA.

Carm. II. vers. 48. *Commissam*] Plinius libro 10. epist. 40. & 64. al. 50 & 51.

IV. 3. *Præstitit*] add. Siculus Flaccus de condit. agror. *Nec tamen omnibus personis victi ablati sunt agri, nam quorundam dignitas & gratia aut amicitia victorem Ducem movit, ut eis concederet agros suos.*

V. 2. *Imperium*] add. Leo PP. epist. ad Nicetam Aquileiensem in fine. *data XII. Kalend. Aprilium Majoriano Augusto primum Consule.*

VI. 1. carm. sequens in editione posteriore hic ponitur.

VI. 35. *Publicus hic pater est*] id est imperator, ratio redditur supra epist. 1. l. 2. in fine, vide notas. Altercatio Adriani A. & Epicteti. Adr. *Quid est Cæsar?* Epict. *Publicæ lucis caput.*

VII. 12. *Jam consulis*] post verba: auspicatus est, hæc add. vetus epigraphe

semiesa,

femiela, quam cum aliis non paucis publico debet Caduceus noster:

- - - AGNE INNOCENS
- - - NVS SII DEPOSITA
- - - VLIAS FL. AVITO
- - - C. CONSULE.

attamen in Fastis &c. Sub finem additur vox, *quadrimestrem*.

VII. 221. *Nam post*] add. Eumenius rhetor in panegyr. Constantio dicto, *Vithungi, Quadi, Carpi, toties profligati.* D. Ambros. ep. 27. *In medio Romani Imperii sinu, Juthungi populabantur Rhetias, & ideo adversus Juthungum Hunnus accitus est.* Notitia Imperii orientalis, de comite limitis Ægyptii, *Cohors quarta Juthungorum, Aphrodito.*

VII. 567. Hæc annotatio sic est reponenda: *Vierni*] ita MSS. & vett. MSS. Santo. Put. Jur. *Vierum.* Anxie quæsivi & inveni. Vetus Tabula itineraria, *Ambrusium XV. Nemuso XV. Vgerno VIII. Arelato.* Arelatense castrum est, Cyprianus in hist. S. Cæsarii, *aut certe in castro Ugernensi detineatur*, de quo Gregorius noster hist. l. 8. c. 30. & l. 9. c. 7. Idacii Chron. *in ipso Anno Avitus Gallus ab exercitu Gallicano, primo Tolosæ, dein apud Arelatum Augustus appellatus.* idem Chron. Isidori a C. 491.

IX. 329. *Germanum Probum*] add. & supra epist. 6. l. 5. init.

XI. 132. *Sint nati*] Omatius filius Ruricii & Iberiæ, quem Ruricius sic nutrivit & erudiit, ut ad Sacerdotium usque perduxerit. Ruricius epist. ult. l. 1 & 27. l. 1.

Sintque nepotes] Ruricii nepos, Ruricius quoque fuit, de quo Fortunat. l. 1. Carm. 5.

Ruricii gemini, flores quibus Anniciorum
Juncta parentali culmine Roma fuit.
Accumulante gradus prænomine, sanguine nexi.
Exultant pariter hinc avus, inde nepos.

XIII. 18. *Manum ac rudentem*] add. Landulfus l. 22. *accipientes pedem ipsius rudente ligantes.*

XIII. 19. *Qui Phœbi*] add. at non false.

XIII. 20. *Nunc suspendia*] Eo res Romana venerat, ut ad incitas redacta esse videretur, ideoque tricones nec solvere lenti, ad solutionem tributariæ functionis suspendiis adigebantur. Theodosius Novella de indulgent. reliquor. *innumeræ deinde clades, sæva custodia, suspendiorum crudelitas &c.* Majorianus Novell. eod. tit. *Cum non jam amissio fortunarum; sed sæva custodia, & suspendiorum crudelitas formidabatur.*

p. 145.

p. 145. not. *Nec non*] add. Liturgiæ S. Basilii vet. Interpres, *Christianos fines in vita nostra: fideles, indoloros, inconfusos, inexpugnabiles.* Eadem verba repetit postea ibid.

XVI. 72. *Dum lubrica volvitur ætas*] add. D. Ambros. de obitu Valentiniani, *tanta enim fuit emendatio vitæ ejus, in illo omnibus lubrico adolescentiæ tempore &c.* D. Hier. de vita S. Antonii c. 3. *ille lubricum adolescentiæ iter, & ad ruinam facile proponebat.* Fulgentius de continent. Vergil. *postposito lubricæ ætatis naufragio &c.*

XVI. 103. D. Hieron. in ejus vita: *cibum & vestimentum ei palma præbebat,* postea, *contextis palmarum foliis vestiebatur.*

XVI. 106. *Vixque otia somni*] add. S. Athanasius in vita S. Antonii c. 5. *de carnibus vero & vino tacere melius puto, quam quicquam dicere, quoniam nec apud plurimos quidem monachorum istiusmodi escæ in usu habentur.*

XVI. 113. *Urbem*] add. *monachosque,* id est, Lirinenses cellulanos.

XVI. 114. *Bis successor*] add. urbem & monachos regis. Faustus homel. de S. Maximo. *Beatus & ipse communis pater, quem & illic Honoratus accepit, & hic honor rapuit, dignus cui primus ille fundator*

gubernacula Lirinensis navis post se moderanda committeret, dignus, cui tanquam Helias ad superna migraturus Helisæo discipulo pallium pietatis & gratiæ, ac præclara meritorum indumenta traderet, & in se augendus, & in filio duplicandus, dignus inquam hic cui ille piissimus pater Honoratus tanquam Moise primi populi primus princeps ductandi per desertum Israëlis legem traderet, & quasi fortissimo Jesu Nave pia jura transfunderet, electo utique ac satis probato, qui sacrum ad promissa cœlestia promoveret, ac perurgeret exercitum &c. Dinamius Patricius de vita S. Maximi, *tantus vero fervor in eo exstitit, ut antequam monasticam vivendi regulam complexus esset vel mystica instituta, jam conversatione præcipuus videretur, ac deinde S. Honorato decessori suo summis virtutibus ornatissimo, qui illic Abbas fuerat, & honore succederet & meritis æquaretur &c.* Ego Dinamio accedo & cum eo homeliam de S. Maximo, S. Fausto tribuo. Baronius in Martyrolog. V. Kal. Decembris S. Eucherio Lugdunensi parum considerate. Qui enim fieri potest, ut Prospero successerit Maximus, & de Maximo homeliam fecerit Eucherius, cum Eucherius obierit Valentiniano III. & Martiano Imperantibus. Gennadius c. 63. de

de viris inluftrib. Profpero & Maximo fuperftitibus. Baronius Anno Chrifti 466. & Marcellinus in Chronico.

XX. *Ad fororium*] add. & l. 6. c. 31. Saresber. Policrat. l. 6. c. 18. Gervafium Tilleberienfem l. 2. c. 31. & Aimoini append. lib. 5. c. 8.

XXI. p. 168. not. *Narbonem*] add. mihi plaudo, quod conjecturæ meæ adftipulator accedat Scaliger animadv. in Eufebii Chron. IDCCCXCVI.

XXIII. 214. *Piusque princeps*] add. Profper Aquit. de prædict. Dei part. 3. promiff. 38.

Et hæc quidem hactenus.

SIFFRIDUS *de Arena*, Italus, Ord. Prædicatorum, claruit a. 1270. & fcripfit *fuper tres nocturnos Pfalterii & fuper Canticum Magnificat*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 259. Altamura p. 25.

SIFFRIDUS, vulgo presbyter *Mimenfis*, melius monachus *Mifenenfis*, prout vocatur in Codice MS. Academiæ Lipfienfis tefte Catalogo Felleriano pag. 314. Poffevinus eundem ordini Prædicatorum accenfet: recte quidem. Nam in urbe Mifena, unde nomen regioni Mifnicæ, monafterium hujus ordinis fuit, quod hodie Scholæ oppidanæ infervit. Scripfit *Compendium hiftoriarum*

a creatione mundi usque ad annum 1307. Codex MS. exstat in Bibl. Regia Dresdensi, tres alii in Paullina Lipsiensi: nam opus ipsum huc usque typis expressum non est. *Epitomen* ex illo ab a.C. 458. ad 1307. Georgius Fabricius Annalibus urbis Misnæ Lipſ. 1569. 4. editis subjunxit p. 273. repetitam deinde in Saxonia illustrata, cui etiam titulus Germaniæ magnæ datus est, Vol. II. pag. 141. porro in Scriptoribus rerum Germ. Jo. Pistorii tom. I. p. 682. & editionis Struvianæ p. 753. Ericus Benzelius, nunc Episc. Gothoburgensis anno 1698. hanc editionem Fabricianam ex Codice Lipsiensi locupletiorem reddidit, quod exemplar Gothæ possidet Max. Rev. Ernestus Salomon Cyprianus. Vide Jo. Dav. Schreberi Vitam Ge. Fabricii p. 237. 238. Adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 743. Oudinum tomo III. p. 667.

SIFFRIDUS Teuto, Ord. Prædicatorum, Episcopus Cyrensis & Theoderici Archiep. Moguntinensis Suffraganeus, Theologus, linguæ etiam Hebraicæ peritus, circa a. 1459. Edidit *Determinationes duas ad Archipræsulem Mogunt. 1. an Princeps Catholicus possit protegere vel permittere Judæis religionem exercere? 2. an possit inhibere matrimonium liberum*

liberum suis subjectis ad bonum principatus? Responsiones item *ad quatuor quæstiones &c.* Utrumque opusculum excusum est in 4. sine mentione anni & loci. *Sermones* & *Collationes* ejus non sunt impressæ. Trithemius de Script. Eccles. c. 831. de viris illustr. Germaniæ p. 27. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 820. Altamura p. 195. Oudinus tomo III. p. 668. qui hunc male *Siffridum de Arena* vocat.

SIGEBERTUS Pius cognomine, Rex Orientalium *Anglorum,* Redualdi Regis pagani filius. A patre ejectus in Galliis bonas literas didicit, Christianam fidem elegit, & cum Desiderio Cadurcensium Episcopo amicitiam contraxit. Tandem patre & fratribus defunctis, regnum adiit, & ad religionem Christianam a. 636. perduxit. Scholam quoque Grammaticam Cantabrigiæ, ut ajunt, aperuit. Scripsit *Legum & Institutorum lib. I. Epistolas, maxime ad Desiderium Cadurcensem.* Lelandus cap. 57. Balæus Cent. I. 78. Pitseus c. 652.

SIGEBERTUS, monachus *Corbeiensis,* vixit a. 809. & *Vitam S. Voymonis, alias Unnonis,* Archiepiscopi Bremensis, cujus discipulus & socius itineris fuerat, conscripsit. Meminit Jo. Trithemius in Chron. Hirsaugiensi a. 909. & ex hoc

Eisen-

Eisengreinius & Possevinus. Vide quæ Benzelius adnotavit ad Vastovii vitem Aquiloniam p. 13.

SIGEBERTUS *Gemblacensis*, in cœnobio S. Vincentii Metensis educatus, & cum Folcuino Abbate diu conversatus, variam eruditionem sibi acquisivit, ibidem docuit, & cum Judæis quoque secundum veritatem Hebraicam disputare potuit. Postea in monasterio Gemblacensi vixit, & juniores monachos in bonis litteris erudivit, obiit valde senex a. 1112. Vide Libellum de gestis Abbatum Gemblacensium tom. II. Dacherii p. 768. Sigebertum ipsum de scriptor. Eccles. c. 171. Trithemium de Script. Eccles. c. 358. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 810. Swertii Athenas Belgicas p. 673. 674.

Ejus scripta sunt hæc:

Vita S. Guiberti Confessoris, monasterii Gemblacensis fundatoris, edita a Surio d. 23 Maji, Henschenio in Actis Sanctorum tom. V. Maji pag. 260. Lambecio tom. II. Bibl. Vindobonensis p. 898. & Mabillonio Sec. V. Bened. p. 299.

De Scriptoribus Ecclesiasticis liber, Colon. 1580. 8. cum scholiis Auberti Miræi in Bibliotheca ipsius Ecclesiastica, Antv. 1639. fol. & in repetita editione Fabriciana.

Chro-

Chronicon, ab a. 381. quo tempore Euſebius deſiit, usque ad a. C. 1212. editum Pariſ. apud Henr. Stephanum avum, 1513. 4. inter Scriptores Rerum Germanicarum Joan. Piſtorii tom. I. Frf. 1566 & 1583. nec non editione illius noviſſima a B. G. Struvio curata: ſeparatim ex editione Auberti Miræi, Antv. 1608. In ordine chronologico omnia triennio ſerius narrare ſolet, quam geſta ſunt, obſervante Oudino, quum Spanhemius hoc deſcribentium potius, quam ipſius Sigeberti vitio accidiſſe credat, quum illud certum ſit, exemplaria ejus manu exarata plurimum eſſe diverſa & interpolata. Vide ipſum tom. II. Operum p. 593 ſeqq. Interpolatum jam olim fuiſſe Sigebertum vel exinde conſtat, quia in aliis exemplaribus, & illo, quo Vincentius Beluacenſis uſus eſt, (vide Speculum hiſtoriale XXIV. 151.) plura exſtant, quam in eo, quod edidit Miræus. Obſervavit hæc Launojus de Lazari adventu in Galliam c. 6. tom. II. Operum part. 1. pag. 226. Sane auctarium Aquicinctienſe MS. plura continet, quam a Miræo edita ſunt. Voyage de deux Benedictins tom. I. p. 82. Errores ipſius quidam notantur in Annalibus Car. le Cointe tom. III. p. 222. ſeqq. Adde & Noſtrum ſupra lib. VII. p. 30. 31.

Epiſtola

Epistola ad Leodienses, in qua illorum calamitatem deflet, in quorum exitium Paschalis Papa Robertum Flandriæ Comitem excitaverat, inserta simul Epistola Papæ modo dicti. Edita primum est in Coloniensi Conciliorum editione, sed sine nomine auctoris, quod vero addidit Goldastus, qui denuo edidit, in Collectione Scriptorum contra Gregorium VII. p. 188. Inde porro repetiit Edu. Brown in Appendice ad Fasciculum rerum expetendarum & fugiendarum. Nesciverunt hoc, ut alia multa, Edm. Martene & Ursinus Durand, hinc illam denuo ediderunt ex MS. Stabulensi tom. I. Collectionis amplissimæ p. 587. Addimus verba quædam ex annotatione subjecta: *Recudimus epistolam, tum, ut Sigebertum a vitio schismatis purgaremus. Nam etsi Henrico adhæserit Imperatori, quem a Papa deponi non posse existimabat, Paschalem tamen semper agnovit veneratusque est legitimum Pontificem: Tum, ut refutaremus sententiam Johannis Roberti in Sancta Legia asserentis, hanc epistolam in nulla Conciliorum editione reperiri, sed a Centuriatoribus confictam esse, cum in Stabulensi reperiatur codice aliquot ante Centuriatores seculis scripto, licet imperfecta.*

Acta S. Theodardi, Episc. Leodiensis, anti-

antiquior quidam conſcripſerat, noſter vero ſtilum immutaverat. Nondum edita cenſebat Caveus, exſtant autem apud Surium d. 10 Sept. Deſumſit ex eo ſua Ægidius in vita hujus Epiſcopi, teſte Chapeavillio tom. I. Scriptorum Leodienſium p. 102.

Vita S. Maclovii, exſtat apud Surium d. 15 Nov.

Epiſtolæ duæ ad Leodienſes, de regula S. Bernonis, & de jejuniis quatuor temporum, exſtant in Martene & Durand Theſ. novo Anecdotorum I. p. 305.

Vita S. Sigeberti Auſtraſiorum Regis, ſec. VII. quam ex prima editione dedit Andr. du Chesne tom. I. Script. Francicorum p. 591. ex poſteriore, Libro miraculorum & aliis additionibus locupletata Jac. Moſander in Appendice ad Surium tomo VII. in editione tertia Surii d. 7 Febr. & Henſchenius in Actis SS. tom. I. Febr. p. 229. cujus adde Commentarium prævium p. 213. 214.

Vita Theoderici, Epiſcopi, Metenſis edita eſt a Leibnitio tom. I. Script. rerum Brunſuicenſium p. 293. ſub nomine *Levitæ S. Vincentii.* Ipſe vero Sigebertus eam a ſe ſcriptam eſſe teſtatur.

Geſta Abbatum Gemblacenſium tom. VI. Dacherii p. 505. edit. novæ tomo II. edita ipſi quoque adſcribo, ipſius teſti-

monium

monium ſecutus. Fecit idem Mabillonius & alii. Quæ vero ætatem illius ſuperant, ab alio continuatore ſunt adjecta.

Sequuntur inedita Sigeberti quæ ipſe commemorat: *Paſſio S. Luciæ*, metro alcaico: *Sermo in laudem illius*, qui MS. Gemblaci ſervatur: *Paſſio Thebæorum martyrum*, lib. III. carmine, ibidem. Incipit: *Martyribus roſeas Thebæis ferre coronas*: *Vita S. Lamberti*, Epiſcopi Leodienſis, & *Translatio ejusdem*, MS. Gemblaci: *Reſponſio ad Epiſtolam Hildebrandi Papæ*, quam contra Imperatorem ſcripſerat ad Hermannum, Epiſc. Metenſem: *Apologiam* ad Henricum Imper. contra eos, qui miſſas ſacerdotum conjugatorum calumniantur: *De jejunio quatuor temporum*, *Eccleſiaſtes metro heroico*, *Liber Decemnovennalis* (non *Decennalis*, ut eſt apud Val. Andream) ſive *de Computo Eccleſiaſtico*, ut Trithemius, MS. Gemblaci. *Sermones & Epiſtolas* addit Trithemius. Scripſit etiam *Romanorum Pontificum vitas*, quæ Piſauri in Bibl. Ducali fuerunt, teſte Lud. Jacobo a S. Carolo Bibl. Pontificia pag. 437. qui & idem *contra Epiſtolam Paſchalis II. Pont. Max.* ſcripſiſſe teſtatur.

SIGEBERTUS *Levita*, eſt *Gemblacenſis*.

SIGE-

SIGEBERTUS *Metensium* Rex, seculo VII. cujus *Epistola* ad Desiderium Cadurcensem Episcopum, qua sine sua scientia synodale Concilium in regno suo cogi prohibet, edita primum est à Canisio tom. V. part. 2. in editione nova vero tomo I. p. 64. post in Conciliis Regiis tomo XIV. Labbei tomo V. item in Capitularibus Baluzii tomo I. p. 143.

SIGIBERTUS Episcopus *Usetiensis*, historiam regum Galliæ scripsisse dicitur, de quo plura haud sunt cognita. Hist. literaire de la France tom. V. p. 601.

SIGEHARDUS vel *Sigeardus*, mon. S. Albani, diœcesis Moguntinæ, scripsit anno 1298. *Vitam & Passionem S. Aurei & Justini*, unde Excerpta dedit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum tom. III. Junii p. 73. cujus etiam vide Commentarium prævium pag. 45. 46. Scripsit etiam, teste Trithemio in Chron. Hirsaugiensi, *Vitam S. Albani*: fortasse illa est, quam dedit Canisius Lect. Ant. edit. prioris tomo IV. p. 598. poster. tom. IV. p. 153. quamvis negandum non est contradicere Serarium rer. Mogunt. I. 48. 4.

SIGEHARDUS, Aquitanus, monachus San-Maximiniensis juxta Treverim, sec. X. Scripsit *Historiam miraculorum S. Maximini Episc. Trevirensis*; quam edidit God. Henschenius in Actis San-

ctorum tom. VII. Maji pag. 25. Adde Broweri Annal. Trevirenses IX. 41. Hist. literariam Galliæ tom. VI. p. 300.

SIGERUS *de Insulis*, aliis *Zegerus*, Flander, Ord. Prædicatorum, circa a. 1438. Scripsit *Vitam B. Margaretæ de Ypris*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 106.

SIGIFRIDUS, Archiepiscopus Moguntinus ab a. 1064, obiit a. 1084. in historia illorum temporum non incelebre nomen. *Epistolæ* illius tres ad Alexandrum II. Papam, *una* ad Hildebrandum, habentur in tomis Conciliorum. Alia ejus diplomata passim prostant.

SIGISMUNDUS *Amidanus*, Cremonensis, Philosophus Aristotelicus circa a. 1423. Scripsit *super Physicam Tractatum*, & *super Convivio Platonis Commentaria*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 238.

SIGISMUNDUS *Burgus*, Cremonensis, JCtus & Orator, in Senatum adscitus a. 1489. Venetias Orator missus a. 1503. ibique nobilitatis insignibus decoratus est, obiit a. 1529. Ejus sunt *Oratio in funeribus Augustini Barbadici, Ducis Venetiarum Cremonæ habitis a.* 1505. *Panegyricus Leonardo Lauretano, Principi Venetiis dictus*, Venet. 1503. *Opera historica*. Idem Arisius tom. II. p. 3. qui etiam p. 4-16. Panegyricum integrum inseruit.

SIGIS-

SIGISMUNDUS *de Comitibus*, Fulginas, e Comitibus Antignoni & Cocoronii, quinque Pontificibus a Secretis, obiit a. 1512. Scripsit *Historiarum sui temporis* libros XIX. ab a. 1475. usque ad obitum suum, quos MSS. habuit Lud. Jacobillus. Exstant etiam in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 523. Scripsit porro *super Decades Flavii Blondi*, *Carmina* utraque lingua & *Epistolas*. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 251.

SIGISMUNDUS *Gossenpot*, vide infra, *Udalricus monachus S. Afræ.*

SIGISMUNDUS *Meisterlikus*, vide supra lit. M. p. 201. Adde Felleri Monumenta inedita p. 44. & Pezii præfationem ad tom. I. Thesauri Anecdotorum p. 33.

SIGISMUNDUS *Pandulfus Malatesta*, Arimini Dominus, seculo XV. medio. Isottam quandam tantopere amavit, ut eam fere Deam faceret. Hinc in Bibliotheca Norfolciensi adsunt: *Sigismundi Pandulphi Carmina ad amicos, & aliorum ad eundem Carmina.* Alius dicitur *Liber Isottæus*, de quo supra in PORCELLIO. Adde Giornale de' Letterati d'Italia tomo IX. p. 150. *Epistola* ejus ad Mahometum II. Turcarum Imperatorem, exstat tomo IV. Miscellaneorum Baluzii p. 524.

SIGISMUNDUS *de Policastro*, Patavinus, Medicinam in patria docuit seculo XV. In senectute quatuor filiis brevi tempore orbatus, septuagenarius uxorem secundam duxit, ex qua tres ei filii nati sunt: quorum natu secundum ipse laurea Philosophica tremulis præ senectute manibus exornavit. Obiit anno ætatis nonagesimo quarto, cum supra 50 annos docuisset. Scripsit *Comm. in opera Galeni*, *Quæstiones varias*, quarum prima est *de actuatione Medicinarum*, Venet. 1506. fol. *Commentariorum libros tres in Aphorismos Hippocratis, de febribus, de venenis eorumque cognitione.* Nicolai Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. II. c. 4. Bern. Scardeonius Ant. Patavin. II. 9. p. 209. 210. Merklini Lindenius renovatus p. 969.

SIGISMUNDUS *Rositzius*, vixit sec. XV. & 1430. se primam missam in Ecclesia B. M. V. in Arena Wratislaviæ cantasse affirmat. Sunt, qui illum Canonicum Ord. S. Augustini in monasterio B. M. V. in Arena fuisse tradunt. Scripsit *Chronicon Silesiacum*, cujus pars prior exhibet *Catalogum Episcoporum Wratislaviensium*, (omissis Smogrensibus & Bicinensibus) usque ad Rudolphum, qui anno 1468. electus est. Pars posterior habet *res in Silesia gestas* ab a. 1237-1470.

Exstat

Exſtat tomo I. Scriptorum Sileſiacorum Sommersbergii p. 62.

SIGIZZO junior, Bononienſis, ex familia nobili Blanchetta, ab Honorio II. renunciatus Presbyter Cardinalis SS. Marcellini & Petri, in ſchiſmate contra Innocentium II. pro Anacleto Pſeudopontifice ſtetit, & ſcripſit *in ejusdem defenſionem Tractatum*, olim in Bibliotheca Ducis Urbinatis MS. aſſervatum: obiit poſt annum ſalutis 1136. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano, p. 604. Adde Jac. Laderchium de Baſilica Marcellini & Petri pag. 347.

SIGLOARDUS, Canonicus Remenſis, *rhythmos* confecit in mortem Fulconis AEp. Remenſis, qui ſub finem ſeculi IX. obiit. Exſtant in Flodoardi Hiſt. Remenſi IV. 8. ſed non in omnibus Codicibus: Ex Igniacenſi edidit Labbeus in Bibl. MSS. tom. I. p. 362. Adde Hiſt. literaire de la France tom. V. p. 691.

SIGNORINUS (*Signorolum* vocat Picinellus) *Homodeus*, Mediolanenſis, JCtus, poſt Eques & Comes Palatinus. Docuit Vercellis, Bononiæ, Patavii, Parmæ, Ticini, Taurini, ac denique rurſum Vercellis, ubi a. 1340. publice diſputavit, *utrum Doctor Equiti ſit præferendus*, de quo etiam nobilem *Tractatum* conſcripſit, quem Ludovicus Bologninus

 aliquot

aliquot declamationibus illustravit. Reliqua ejus scripta sunt *Consiliorum volumen, in Rubr. primi ff. veteris, in Rubr. primi ff. novi, in I. Infortiat. de Injust. &c.* Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 64. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium p. 493. 494. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini lib. III. sect. 1. c. 3. Marcus Mantua de illustribus JCtis c. 223.

SIGWOLFUS, Anglus, monachus ordinis S. Benedicti. Scripsit ad Alcuinum, eumque *de locis difficilioribus Geneseos* consuluit, cui is etiam responsum transmisit. Balæus Centur. X. 26. Pitseus c. 124.

SILLANUS *de Nigris*, Papiensis Medicus circa a. 1490. Scripsit *super nono Almansoris copiosam Expositionem*, Venet. 1490. 1497. 1518. 1597. fol. Mercklini Lindenius renovatus p. 969. In editione Veneta, apud Otinum Papiensem de Luca, 1497. accedunt *in eundem Petri de Tussignano multiplices receptæ.*

SILLEBERTUS, vide Nostrum supra libro VIII. p. 641.

SILVERIUS, Papa, natione Campanus, Hormisdæ Episcopi Romani filius, primum S. R. E Subdiaconus Regionarius, postea Pontifex electus a. 536. a Vigilio autem ejectus a. 538. *Epistolam* ejus

ad

ad Vigilium habes apud Baronium ad a. 539. n. 2. tom. II. Concil. Harduini, p. 1419. ubi quoque habes *Epistolam ad Amatorem.*

SILVESTER I. Papa, Rufini & Justæ filius, patria Romanus ab a. 315-335. *Conflictus S. Silvestri & Judæorum* in præsentia Constantini Imp. & Helenæ matris ejus exstat MS. Cantabrigiæ & Parisiis, nec non in Vita ejus apud Surium d. 31 Dec. Moguntiæ 1554. 4. cum præf. Georgii Wicelii, copiosior autem teste Possevino in Bibl. Nonantulana, & in Combefisii Bibl. Concionatoria Dom. I. Quadragesimæ. Dialogum ejus μυθικὸν in Chronico MS. Georgii Hamartoli exstare notavit Fabricius.

Epistolæ & Decreta apud Ivonem & Burchardum tom. I. Conciliorum Harduini p. 185. 527. & in Petri Constant Epistolis Romanorum Pontificum p. 37. 54.

Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. VII. 13. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 212. Oldoini Athenæum Romanum p. 604.

SILVESTER II. Papa, vide supra *Gerbertus.*

SILVESTER *de Bulneo-Regio*, Hetruscus, Ord. S. Augustini, a. 1469. fuit Regens Collegii Senensis, a. 1472. Romanus, a. 1477. Romanæ provinciæ Rector, a. 1483. Ordinis Procurator Generalis,

 tandem

tandem a. 1485. Vicarius Generalis, quo anno d. 13 Sept. obiit. Scripsit *de potentia generandi in divinis, de nobilitate intellectus & voluntatis, de Canonizatione B. Simeonis de Tuderto, de subjecto Theologiæ, Quæstiones Theologicas.* Philippi Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 624. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 314.

SILVESTER *Giraldus*, vide supra lib. VII. p. 179.

SILVESTER *de Marradio*, Etruscus, Ord. Prædicatorum, circa a. 1500. scripsit *Speculum veri & humilis prædicatoris renovatum.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 895.

SILVESTER *Mediolanensis*, Ord. Prædicatorum conventus S. Eustorgii, vixit a. 1520. Scripsit *Tractatum de ente & essentia, Quæstiones varias.* Idem ib. p. 62. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium p. 485. Altamura p. 267.

SILVESTER *Mazolinus, Prierias*, sive de *Prierio*, a patria, villa Marchionatus Cebensis, prope urbem Cevam (*Ceva*) sita, fuit monachus Dominicanus, Professor Patavinus, Prior Mediolanensis, Veronensis & Comensis, Vicarius generalis, a. 1515. Magister S. Palatii, obiit a. 1523. Scripsit *Comment. in Sphæram & in Theoricas planetarum*, Venet. 1513. Mediol. 1514.

1514. *Textum Dialecticæ*, Venet. 1496. 4. *Auream Rosam* in Evangelia totius anni, sæpius editam, *Errata & argumenta Lutheri recitata, detecta & repulsa*: Romæ 1520. 4. *Epitomam Capreoli*, Cremon. 1497. 1649. 4. *Summam Summarum*, cui m Silvestrinam inscripsit, sæpius qq. editam. *De juridica & irrefragabili veritate Romanæ Ecclesiæ Romanique Pontificis*. Rom. 1520. 4. & alia longe plura. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 55. Bælii Dictionarium, Oldoini Athenæum Ligusticum p. 496. Soprанus de Scriptoribus Liguriæ pag. 255. Andr. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontii pag. 523. Possevinus tom. II. Apparatus p. 405. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tomo II. p. 186. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 365.

Andreas SILVIUS, de quo jam supra actum est lib. I. p. 237. ubi tamen pro *Aretatenses* legendum *Atrebatensis*. Ejus etiam sunt *Libri duo de miraculis S. Rictrudis*, ἀνώνυμοι editi in Actis Sanct. d. 12 Maji. Adde Oudinum tomo II. p. 1689. & quos ille citat.

SILVIUS *Bonus*, Britannus, Latini sermonis peritus, Rhetor & Poëta sec. V. Cum Maximo Britannorum Rege in Galliam transfretavit, ubi Ausonium æmulum &

inimicum expertus est. Scripsit *Maximi Cæsaris laudes, de bellis Armoricis, Epistolas, Poëmata, Invectivas in Ausonium.* Ita Lelandus c. 20. Balæus Cent. I. 40. Pitseus c. 29. quæ quum describerem, statim mihi sublestæ fidei videbantur, quod Vossio quoque visum est, qui omnia commentitia, nec ullius veterum testimonio suffulta esse agnoscit: de Histor. Latinis III. 12. p. 829. Occasionem autem huic commento sumserunt ex Ausonii Epigr. 109. & quinque sequentibus, quæ contra hunc Silvium Bonum directa sunt.

SIMEON *de Colonia*, monachus nescio quis, scripsit *Speculum Alchimiæ minus*, quod est in Bibl. Regia Parisina. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 780.

SIMEON *Dunelmensis* monachus & Præcentor Ord. S. Benedicti Congregationis Cluniacensis, & Theologiæ Doctor Oxoniensis. Post irruptionem Danorum omnes historiarum reliquias in variis monasteriis conquisivit, & inde opera sua conscripsit, mortuus circa a. 1130. Eo frequenter usus est, Lelando teste, Rogerius Hovedenus, ita tamen, ut auctorem suum ne semel quidem citaverit. Opera ejus sunt hæc:

1. De

1. *De regibus Anglorum & Danorum*, ab a. 616. usque ad 1129. apud Twysdenum S. R. Angl. p. 85.

2. *De obsidione Dunelmi* a. 869. Ibidem p. 79.

3. *De Archiepiscopis Eboraci.* Ibidem p. 75. & apud Labbeum tom. I. Novæ Bibl. MSS. sect. 2.

4. *Historia Dunelmensis Ecclesiæ.* Ibidem p. 1. Hanc Seldenus in præf. Scriptoribus Twysdeni præmissa, nec non Acta Sanctorum tom. III. Martii p. 124. 125. & tom. VI. Maji p. 718. Turgoto tribuunt, de quo inferius suo loco.

5. *De passionibus SS. Martyrum Ethelberti & Ethelredi, Abbreviationes Malmesburiensis,* * *& Epistolæ ad Elmerum* huc usque nondum prodierunt.

Vide Lelandum c. 160. Balæum Centur. II. 98. Pitseum c. 226. Caveum p. 577. & ante omnes Seldenum in præfatione ad Scriptores Twysdeni p. 1. seqq. Oudinum tom. II. p. 1101.

SIMEON

* De his ita scribit Henricus Wharton præf. ad tomum I. Angliæ Sacræ p. 13. *Willelmi* (Malmesburiensis) *Historiam* (Pontificum Anglorum) *Simeon Dunelmensis abbreviasse dicitur. Extat quidem ejusmodi Abbreviatio in Bibliotheca Lambethana, nullius plane pretii.*

SIMEON *Scotus* carmine scripsit *Acta S. Columbæ* ad Alexandrum Scotorum Regem, ut notat Jac. Usserius de primordiis Ecclesiæ Anglicanæ p. 689. 697. ex quo fragmenta quædam exhibet Jo. Colganus in Triade Thavmaturga Hiberniæ p. 466.

SIMON *Affligemiensis* cœnobii monachus in Brabantia, Ord. S. Benedicti, circa annum 1290. Scripsit *Sermones in Cantica Canticorum*, *Abbreviationem Moralium Gregorii in Jobum*, *Comment. in Ezechielem* ex Gregorio, Collationibus Patrum & Richardo de S. Victore, *Visionem cujusdam conversi Ord. Præmonstratensis ex monasterio Postele.* Henr. Gandavensis de script. Eccles. c. 56. Valer. Andreæ Bibl. Belgica p. 811. Swertius Athenis Belgicis p. 674. 675.

SIMON *Ailwardus*, Poeta Anglus, vixit a. 1456. & *de ludo scuccorum* scripsit. Pitseus Append. Cent. IV. 34.

SIMON *Alcocus*, Anglus, Theologiæ Doctor, Professor & Concionator circa a. 1380. Scripsit *de modo dividendi thema pro materia sermonis dilatanda*, *Expositiones in Magistrum Sententiarum & Conciones.* Balæus Centur. VI. 52. Pitseus c. 652.

SIMON *de Angelis*, Ord. Prædicatorum in conventu Senensi sec. XV. vergente, scripsit

scripsit *Vitam Catharinæ de Lenziis*, quæ vulgo altera Catharina de Senis dicta erat, cuique a sacris confessionibus fuit. Vinc. Maria Fontana de Provincia Romana Ord. Præd. p. 376. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 876.

SIMON *Angelus de Rocci*, Senis natus anno 1437. Ord. Prædicatorum, Patavii literis incubuit, post Lector Bibliæ & Sententiarum in conventu Senensi, Regens studii Florentiæ ad S. Mariæ novellæ, obiit a. 1509. Scripsit de quæstione, *an vita laicalis, an claustralis sit præferenda?* item *Officium Ecclesiasticum in festo S. Ambrosii Sansedonii confessoris Ord. Prædicatorum recitandum & cantandum.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædic. tom. II. p. 13.

SIMON *Anglus*, Ord. Prædicatorum seculo XIV. exeunte, scripsit *Postillas super IV Prophetas majores, super libros Maccabæorum, in Proverbia Salomonis, in præfationes Bibliorum S. Hieronymi.* Idem Quetif pag. 705. Pitseus Append. Centur. IV. 35.

SIMON *Baringuedus*, Tolosanus, Theologiæ Doctor Parisinus circa annum 1373. Scripsit *Comment. in Apocalypsin, de Trinitate, de viribus animæ, in priora & posteriora Aristotelis, de attributis, Opera*

quædam

quædam Augustini in Conclusiones redacta. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 625. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 314.

SIMON *Beaulieu*, apud Bellum locum in Bria Campaniæ familia nobili ortus, fuit Archidiaconus Carnotensis & Pictaviensis, tum Canonicus Bituricensis & Sancti Martini Turonensis, tandem Archiep. Bituricensis & Cardinalis. Hunc Bonifacius VIII. Legatum misit in Gallias ad componendum bellum inter Philippum IV. Franciæ & Eduardum II. Angliæ Reges. Extant ejus *Acta Synodi Provincialis*, quam habuit in sua Ecclesia a. 1282. al. 1284. apud Baluzium tom. IV. Miscellaneorum p. 205. & *Epistolæ*, quarum aliquas referunt Sammarthani tom. I. Galliæ Christianæ.* Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 606.

SIMON *Benignus*, Modrusiæ in Croatia Episcopus, claruit a. 1513. quo Concilii Lateranensis Patribus sessionem sextam d. 27 Aprilis celebraturis verba fecit *de schismatibus seculi postremi, promissa toties Ecclesiæ reformatione, & bello Turcis inferendo.* Exstat ille Sermo una cum Epistola ad Bernardinum de Frangepanibus dedicatoria, Concil. tom. XIV. pag. 144.

* In editione nova de ipso agitur tomo II. p. 73 seqq.

pag. 144. Hæc Whartonus Append. ad Caveum p. 162.

SIMON Abbas *S. Bertini*, vide infra SIMON *Gandensis*.

SIMON *de Bertis* sive *Bertius*, Florentinus, Ord. Prædicatorum Magister Theologiæ, Prior cœnobii Romæ ad Minervam & Tusciæ Vicarius, circa a. 1491. Scripsit *Diversorium concionatorum*, quo integrum Quadragesimale, & Sermones præterea LX. continentur. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 875. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum, p. 161. Jul. Niger p. 504. Altamura p. 213. 525.

SIMON *Bituricensis*, vide infra *de Sulliaco*.

SIMON *Bononiensis*, Ord. Eremitarum S. Augustini, Theologiæ Magister, obiit a. 1333. Scripsit *Librum de novo mundo*. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 247. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 626. Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus pag. 315.

SIMON *Boraston*, vide paullo post *Burneston*.

SIMON *Borsanus*, Archiepiscopus Mediolanensis & Cardinalis SS. Joannis & Pauli, obiit a. 1381. reliquit *Volumen super librum Clementinarum*. Phil. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium p. 494.

p. 494. Oldoini Athenæum Romanum pag. 607.

SIMON *Bredonus*, seu *Biridanus*, Winchecombæ in Anglia natus, Oxonii in Collegio Mertonensi literis incubuit, Medicus & Astrologus insignis, circa a. 1386. Scripsit *in Esaiam Prophetam*, *in computum Ecclesiasticum Roberti Lincolniensis*, *Logicam*, *Arithmeticam theoricam*, *Tabulas Chordarum*, *Calculationes Chordarum*, *in demonstrationes Almagesti*, *de proportionibus*, *Æquationes planetarum*, *Trifolium de re medica*, *Astronomiam calculatoriam & judiciariam &c.* Lelandus cap. 373. Balæus Cent. VI. 65. Pitseus cap. 681.

SIMON *Burneston*, alias *de Borastona*, Ordinis Dominicanorum Monachus, post Provincialis, & Theologiæ Doctor Cantabrigiensis circa a. 1337. Scripsit *Alphabetum de vocabulis prædicabilibus*, *Concordantiam quorundam Doctorum*, *Distinctiones Theologiæ*, *de criminibus corrigendis*, *de ordine judiciario*, *de unitate & ordine Ecclesiasticæ potestatis*, *de postulandis suffragiis &c.* Balæus Centur. V. 41. Pitseus cap. 513. Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum tom. I. p. 594. Altamura p. 475. Oudinus III. p. 872.

SIMON *Camers*, sive *de Camerino*, Ord. S. Augustini, fundator congregationis Montis

Montis Ortoni apud Patavium, ubi a. 1478. obiit. Scripsit *Sermones in festivitates annuas.* Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 248. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 315.

SIMON *de Catana*, vide infra *Simon de Puteo.*

SIMON *Fidatus*, *de Cassia* dictus, quia Cassia Hernicorum urbe oriundus erat, fuit Eremita Ordinis S. Augustini in conventu Florentino, ubi a. 1348. diem suum obiit. Prostant ejus *Enarrationes Evangelicæ veritatis* sive *Gesta Salvatoris*, 1485. sine anno & loco. Basil. 1507. Colon. 1533. 1540. fol. & alibi, *Liber de B. Virgine*, Basil. 1517. *de doctrina Christiana*, *Expositio Symboli*, *de speculo Crucis*, *Epistolæ* & alia. Trithemius de Script. Eccles. c. 605. Aubertus Miræus c. 433. Whartonus in Append. ad Caveum p. 23. Acta Sanctorum tom. I. p. 267. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 250. Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 321. Phil. Elssius in Encomiastico Augustiniano p. 629.

SIMON *Corbeiensis*, sive e Corbila, Gallus, Theologus Parisinus, Carmelitarum in Gallia Provincialis, scripsit *Glossas Scripturarum*, *Sermones* plures, vixit a. 1312. Possevinus tomo II. Apparatus p. 407.

SIMON *le Couvreur*, Atrebas, Ord. Carmelitici ibidem a. 1462. monachus, post Prior Conventus Vesontionensis in Burgundia usque ad a. 1489. quo Atrebatum reversus est. Scripsit *Historiam rerum suo tempore gestarum sub Carolo VI. Galliæ Rege usque ad a.* 1412. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 811.

SIMON (perperam alii *Petrum* vocant) *de Cramado*, vel *Crammaudo*, Gallus, ex Magistro libellorum supplicum Aginnensi Præsul Biterrensis, Carcassonensis, Avenionensis, Pictaviensis & Remensis, post Patriarcha Alexandrinus. Interfuit Synodo Parisiensi a. 1398. ad componendum schisma habitæ, in qua publicatus est *Tractatus de Schismate*, quem Simon composuerat. Tandem Cardinalis tit. S. Laurentii in Lucina interfuit Concilio Constantiensi: obiit anno 1429. Oldoini Athenæum Romanum p. 607. Epistola a. 1406. scripta ad Archiepiscopum *Cantuariensem super materia unionis Ecclesiæ*, exstat in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum tomo II. pag. 1230.

SIMON *Cremonensis*, Ordinis Fratrum Eremitarum Augustinianorum, circa annum 1337. Scripsit *Sermones in Evangelia*, Reutling. 1484. fol. *in Epistolas, Quadragesimale, Sermones de præcipuis Deiparæ festivitatibus*,

festivitatibus, *Quæstiones & Expositiones Sententiarum*, *de indulgentiis Assisii &c.* Trithemius c.602. Miræus c.433. Whartonus Append. ad Caveum p. 24. *Sermones* in monasterio August. Ratisponensi manu exaratos asservari docet Felix Milensius in Alphabeto Ordinis Eremitarum S. Augustini p.283. Arisii Cremona literata tom. I. p. 179. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 626. Gandolfus de CC. Augustinianis scriptoribus p. 319. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 368.

SIMON *Dominicanus*, vide supra SIMON *Anglus*.

SIMON *Dunstadius*, Anglus, Franciscanus, & Ordinis sui Provincialis, scripsit *in Aristotelis Meteora*. De ætate non constat. Lelandus c. 442.

SIMON *Fevershamensis*, Anglus, Theologiæ Doctor Oxoniensis, & Ecclesiæ Birtonensis in Comitatu Cantiæ Rector circa a. 1370. Scripsit *in Aristotelem de animalibus*, item *in ejus priora & posteriora*, *Quæstiones super Ethica Aristotelis*, *Quæstiones in Meteora*, *Quæstiones de anima*, *de sensu & sensato*. Lelandus c. 408. Balæus Cent. VI. 30. Pitseus c. 623.

SIMON *Fidatus*, vide supra *Simon de Cassia*.

SIMON *de Florentia*, vide infra *Simon Tornaquincius*.

SIMON *Fraxinus*, Anglice *Asche*, Canonicus Herefordiensis circa a. 1200. Silvestro Giraldo amicissimus. Scripsit pro ipso *Apologiam rhythmicam* contra Adamum Abbatem Dorensem: *de innocentia ejusdem*, quæ nunc prodierunt tomo II. Angliæ sacræ: *Epistolas & Carmina*. Lelandus c. 214. Balæus Centur. III. 39. Pitseus c. 277. Jo. Prince Danmonii orientales illustres p. 9.

SIMON *Freron*, Canonicus Aurelianensis, Concilii Basileensis primum ad Pontificem, deinde ad Imperatorem Constantinopolitanum Legatus. Ejus sunt *tertia pars propositionis* Imperatori jam dicto factæ, in Conciliis Labbei tom. XII. p. 856. *Epistola ad Papam super facto Græcorum* in Martene & Durand Collect. amplisſ. tom. VIII. p. 756.

SIMON *Gallus*, Ord. Prædicatorum, seculo XV. Scripsit *Abstractiones Epistolarum s. Sermones Dominicales*; *Speculum Ecclesiæ pro rudibus sacerdotibus*. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 904.

SIMON *Gandavensis*, patria Londinensis, sed patre Flandro Gandavensi natus, a. 1297. Episcopus Sarisburiensis. Ejus sunt *de vita solitaria*, *Meditatio de statu Prælati*; *Statuta Ecclesiastica ad suos Sacerdotes*. Lelandus c. 313. Balæus Cen-

tur. IV.

tur. IV. 73. Pitseus c. 431. Swertii Athenæ Belgicæ p. 675.

SIMON *Gandensis* alius, primum Alciacensis Ord. Bened. apud Hesdinum Artesiæ oppidum, post ad S. Bertinum Abbas, scripsit *Chronicon Ecclesiæ Bertiniacæ* ab anno 1021. usque ad annum 1148. quo Gandavi obiit. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 811. Sanderus de eruditis Gandavensibus p. 117. 118.

SIMON *Genuensis*, vide paullo inferius SIMON *de Janua*.

SIMON *Genuensis*, alius a superiore, Medicus circa finem seculi XIV. scripsit contra Matthæum Silvaticum *Opus Pandectarum Medicinæ*. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ p. 257. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 500.

SIMON *Gramaudus*, vide supra SIMON *de Cramado*.

SIMON *Hentonus*, aliis *Wintonius*, quod Pitseus ita conciliat, quod ille Hentoniæ in villa prope Wintonium natus, in hac autem urbe educatus & monachus Dominicanus fuit. Floruit circa annum 1360. Commentatus est *in varios libros Biblicos*, scripsit præterea *de articulis fidei, & de decem præceptis*. Balæus Cent. V. 99. Pitseus c. 591. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 648.

SIMON *Hermannus*, Harlemensis, Ord. Carmelitarum circa a. 1460. scripsit *Copulata Sermonum & de votis monasticis.* Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 811. Swertii Athenæ Belgicæ p. 675.

SIMON *de Hungaria*, Ord. S. Augustini, *Ægidii Romani Quodlibeta sex* edidit Bonon. 1482. & *ejusdem Theoremata* ibidem, non addito anno impressionis. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 627.

SIMON *de Janua*, vero nomine *Simon a Cordo*, patria Genuensis, professione Medicus, post Nicolai V. Pontificis Subdiaconus & Cappellanus, Canonicus item Rothomagensis circa annum 1300. scripsit *Synonyma Alchimiæ* de diversis libris & ponderibus, mensuris item & signis medicinalibus, quæ MS. sunt in Bibl. Medicea & S. Gatiani Turonensis. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 383. 1276. Librum quoque *Serapionis de diversis Medicinis* in Latinum sermonem convertit: ibid. p. 1197. 1295. *Liber XXVIII. Bulchasi Benaberazerin translatus a Simone Januensi, interprete Abram Judæo Tortuosiensi*, impressus est Venetiis per Nic. Jenson 1471. 4. cum Libro *Servitoris* de præparatione medicinarum simplicium. Alia editio prodiit Venet. 1479. de qua Maittaire

tom. I. p. 404. *Notas* ejus *marginales* in Alexandrum Iatrosophistam ex Codice Regio 334. citat Car. du Fresne in Indice Auctorum, quem Glossario præfixit, quæ tamen editæ sunt Lugduni 1504. 4. & Papiæ 1528. 8. *Clavis sanitatis*, in qua simplicia medicamenta latina, græca & arabica ordine alphabetico traduntur, prodiit Venet. 1486. 1510. 1514. folio. Adde Sopranum de Scriptoribus Liguriæ p. 257. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 499. Mercklini Lindenium renovatum p. 971. Fabricium Bibl. Græcæ Vol. XIII. pag. 424. Oldoini Theatrum Archiatrorum Pontificiorum p. 214 seqq.

SIMOM *Islepus*, Archiepiscopus Cantuariensis, fundator Collegii Cantuariensis in Academia Oxoniensi, obiit anno 1366. Scripsit *Sermones Quadragesimales*, *de Tempore & Sanctis*, *pro ordine Sacerdotali Constitutiones Decretales*; *speculum Regis Eduardi III. Epistolas*. Balæus Centur. VI. 20. Pitseus c. 610.

SIMON *Langham*, monachus Ord. S. Benedicti, Abbas Westmonasteriensis, Episcopus Eliensis, demum Archiepiscopus Cantuariensis obiit Avinione a. 1376. Scripsit *Sermones & de Consuetudinibus*. Pitseus c. 640. Ex Sermone ejus, quem in Synodo habuit, testimonium veritatis producit Henr. Wharton in Auctario ad

ad Usserii Hist. dogmaticam de Scripturis & Sacris vernaculis p. 432.

SIMON *Langtonus*, frater Stephani Langtoni Archiepiscopi Cantuariensis, & ejusdem Ecclesiæ Archidiaconus. Archiepiscopus Eboracensis electus, sed a Rege & Papa rejectus fuit. Tandem Ludovici Galliæ Regis Cancellarius fuit, quem quod contra Anglos incitaverat, excommunicationem Pontificis incurrit, & obiit a. 1248. Scripsit *de pœnitentia Magdalenæ & Epistolas*. Balæus Centur. IV. 5. Pitseus c. 346. Bulæus hist. Univ. Parisinæ tom. III. p. 710.

SIMON *de Leontino*, Siculus, a patria sic dictus, Ord. Prædicatorum, nobili loco natus, Prior Messanæ, a. 1268. Episcopus Syracusanus eligitur, obiit anno 1292. Scripsit *Quæstiones quodlibeticas, & Acta legationis ad Petrum Aragoniæ regem*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 431.

SIMON *Leontinus*, alius, Ord. Minorum Conventualium S. Francisci, vixit sub Friderico III. Siciliæ Rege a. 1358. cui a confessionibus fuit & concionibus, apud quem etiam Majoris Capellani munus obiit. Scripsit *Chronicon regni Siciliæ*, cujus editionem promisit Michaël de Judice Abbas Cong. Casinensis

Monte-

Monteregali in Sicilia: vide Giornale de' Letterati d' Italia tom. VI, p. 518. Alia vernaculo sermone scripsit, sed quæ huc non pertinent. Adde Ant. Mongitore Bibl. Siculam tom. II. p. 229. 230.

SIMON *Lingonienſis*, Gallus, a patria, quæ civitas Episcopalis in confinio Campaniæ & Burgundiæ est, ita dictus, Ord. Prædicatorum, primum Parisiis legit Sententias, deinde Provincialis Franciæ & Magister Ordinis, tandem a. 1366. Episcopus Nannetensis & a. 1383. Venetensis, paullo post fatis concessit. Ejus sunt *Acta legationum, quas pro summis Pontificibus & regibus Franciæ plures egit, Statuta diœcesis Nannetensis*, quarum particulam ediderunt Martene & Durand tom. IV. Thesauri novi Anecdotorum p. 961. *Sermones & orationes publicæ plures*. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ordinis Prædicatorum tom. I. p. 636. 637. Altamura p. 133.

SIMON *Marianus Philippus*, nescio quis, scripsit *Historiam sui temporis*, quæ MS. est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 139.

SIMON *de S. Martino & de S. Nicolao*. Epistola cujus est Exordium: *Simoni de S. Martino Simon de S. Nicolao sal. Ad quæstiones tuas respondemus.* Item prolixa Epistola, quæ sic incipit: *Dilecto*

 Priori

Priori de S. Nicolao Simoni, Simon modicus de S. Martino, non modicæ patientiæ humilitatem. Item Epistola, quæ incipit: *Dilecto suo Simoni dilectus ejus Simon.* Hæc sunt in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belg. MSS. I. pag. 127. cujus hæc sunt ad verbum. Apparet ex his, utrumque Simonem fuisse Tornaci, alterum in monasterio S. Martini, alterum S. Nicolai.

SIMON *Mepham,* Anglus, Canonicus Cicestriensis, dein Archiepiscopus Cantuariensis, mortuus a. 1333. Composuit *Canones de justitiis, de feriis, de appellatione, de testamentis, de decimis, de Ecclesiis ædificandis, de clandestina desponsatione.* Lelandus c. 343. Balæus Centur. X. 85. Pitseus c. 503.

SIMON *Pistoris,* Lipsiensis, Medicinæ Professor & Senator Lipsiensis, sator familiæ in Saxonia celeberrimæ, vixit sub finem seculi XV. & initium XVI.

Ejus sunt diss. *de Malo Franco,* Lips. 1498. 4. *Declaratio defensiva Positionis de Malo Franco,* ibid. 1500. 4. *Confutatio conflatorum circa Positionem quandam extraneam & puerilem Doct. Martini Mellerstad de Malo Franco,* ibid. 1501. 4. Varia scripta de hac controversia enumerat Leichius de origine Typographiæ

phiæ Lipf. p. 78. Vide Centuriam Maderianam n. 57. & Mercklini Lindenium renovatum p. 973.

SIMON *Poncius*, Tarraconensis, Medicus circa a. 1430. Scripsit *Apologeticum sive defensionem veteris instituti Hieronymianorum Hispaniæ adversus prætensam Lupi reformationem*, quod edidit Petrus de la Vega in fine Chronici Ordinis Hieronymianorum. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 3. n. 150.

SIMON Abbas *Præmonstratensis* circa annum 1470. Ejus *Epistolæ* sunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 18. 69.

SIMON *de Puteo*, Messanensis, & ibidem in conventu S. Dominici monachus, Magister Parisinus, Inquisitor per Siciliam generalis, juris E. R. collector & Nuncius Apostolicus, post a. 1378. Episcopus Catanensis, obiit sub finem seculi XV. vel initium sequentis. Ejus sunt *Acta sive in inquisitione sive in defensione jurium Pontificiorum, præsertim Urbani VI.* quæ in archivis Siculis & Vaticanis servantur. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 706.

SIMON *de S. Quintino*, a patria, scilicet Augusta Veromanduorum ita dictus, Ord. Prædicatorum, a. 1245. ab Innocentio IV. in Tartariam missus est, ut incolas

las ad fidem Christianam converteret, in quo itinere annos duos & sex septimanas insumsit. *Descriptionem* illius *itineris* a Simone acceptam Vincentius Beluacensis inseruit Speculo Historiali lib. XXX. c. 95. seqq. qui etiam lib. XXX. cap. 2. promittit, se quædam suppleturum, quæ in historia Fr. Simonis desunt. Gallice versa prodiit cum itinere F. Guillelmi de Rubruquis & aliis rerum Tartaricarum tractatibus, int. Petro Borgeron, Paris. 1634. 8. Altamura Bibl. Dominicana p. 10. Quetif tom. I. p. 122.

SIMON *Reinalduccius*, Tudertinus, Ord. Eremitarum S. Augustini, Theologiæ Lector, reliquit *Sermones de B. Virgine, & Sermones festivos*, qui MSS. supersunt in Conventu S. Praxedis. Obiit a. 1395. vel, ut alii, 1400. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tom. II. p. 370.

SIMON *Ribisen*, Juris Utriusque Licentiatus, Raymundi Cardinalis Gurcensis Secretarius, non nisi una Epistola ad Reuchlinum data mihi notus est, quæ inter Reuchlinianas habetur p. 67.

SIMON *Romanus*, ex Ordine Eremitarum S. Augustini, S. Theologiæ Lector Patavii a. 1478. scripsit *Vitam B. Helenæ* Viduæ tertii Ordinis Eremitarum S. Augustini, cujus avtographum periisse videtur, versionem ex antiquo Italico concinniorem

cinniorem dedit Jo. Bapt. Sartorius, Utini 1632. Inde versionem Latinam confecerunt Historiographi Sanctorum Antwerpienses tom. III. Aprilis p. 247.

SIMON *Saltarelli*, Florentinus, Ord. Prædicatorum, nobili loco natus. Fuit a. 1311. provinciæ Romanæ Provincialis, a. 1312. Procurator generalis, a. 1317. Episcopus Parmensis, a. 1323. Pisanus, obiit a. 1342. ætatis octogesimo. Scripta ejus sunt: *Acta Pisis in causa Petri Corbarii Antipapæ, Apologiæ plures pro summo Pontifice contra Ludovicum Bavarum.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 611. Julius Niger de Script. Florentinis p. 506. Altamura p. 117.

SIMON *Soutray*, Anglus, monachus Benedictinus in cœnobio S. Albani, alii Eremitam Augustinianum vocant, Doctor Theologiæ Oxoniensis, & adversarius Wicleffi, circa annum 1382. Ejus sunt *de auctoritate Ecclesiæ, de Sacramento altaris & contra Wicleffitas.* Balæus Cent. VI, 83. Pitseus c. 674. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 631.

SIMON *Spirensis*, Carmelita, totius Alemanniæ Prior Provincialis, Magister Parisiensis, Coloniæ Theologiam docuit circa a. 1340. Scripsit *super Sententias, contra Judæos, & Postillam in Epistolas Pauli Coloniæ lectam.* Trithemius de

scriptor.

ſcriptor. Eccleſ. c. 606. & de ſcriptor. Carmelit. p. 76, b. Poſſevinus tomo II. Apparatus p. 408.

SIMON *Stochius* vel *Stakius*, illuſtri genere natus in Cantia, anno duodecimo ætatis in eremum ſe contulit, & in trunco quercus cavæ habitavit, unde cognomen *Stockii*, h. e. trunci accepit. Ibi viſionem habuiſſe ajunt, fore, ut ex Palæſtina in Angliam veniant monachi, quam rem eventus quoque comprobavit, dum Carmelitanorum Ordo in Angliam pervenit. De qua viſione quid ſentiendum ſit, docet diſſertatio Joan. Launoji, aliquoties excuſa. Ordini igitur illi ſe aſſociavit, & a. 1245. ejus Magiſter Generalis conſtitutus eſt. Obiit centenarius anno 1265. Ex ſcriptis ejus hæc recenſentur: *Canones cultus divini*, *Homiliæ ad populum*, *de Chriſtiana pœnitentia*, *Epiſtolæ ad Fratres*, *Antiphonæ duæ* ad Mariam, quæ incipiunt: *Flos Carmeli vitis florigera*, *& Ave ſtella matutina*.

Vide Lelandum c. 277. Balæum Cent. IV. 7. Pitſeum c. 377. Poſſevinum II. p. 408. Hippolytum Marraccium in Bibl. Mariana tomo II. p. 371.

SIMON *Sudberius*, Cancellarius Sariſberienſis, vixit aliquamdiu Avenione, poſt Epiſcopus Londinenſis, tandem Archi-

epiſcopus

episcopus Cantuariensis, a. 1381. in populari tumultu trucidatus. Scripsit *de celebratione Missarum, de pœnitentiis & remissionibus*. Pitseus c. 671.

SIMON *de Sulliaco*, Archiepiscopus Bituricensis, post Cardinalis S. Cæciliæ, vixit a. 1290. Instrumentum visitationis ejus ab a. 1284 seqq. fuit penes Jo. Mabillonium, qui Excerpta ex illo tom. II. Analectorum edidit, in editione nova p. 338-345. *Epistola* illius *contra Præpositum Aënti monasterii de pluralitate beneficiorum* exstat ibidem p. 345. Acta vero Visitationis integra dedit Baluzius Miscell. IV. p. 205. Adde Oldoini Athenæum Romanum p. 610.

SIMON *Taylor*, aliis *Taillerus*, Scotus, in re musica circa annum 1240. clarus, scripsit *Libros duos Pentachordorum, Libros alios duos, alterum de tenore musicali, alterum de cantu ecclesiastico corrigendo.* Dempsterus hist. Scotiæ lib. XVIII. n. 1135. Jac. Quetif de Script. Ord. Prædicatorum tom. I. p. 111. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 187.

SIMON *de Thomasis*, Brixiensis, Ord. Prædicatorum, Prior Januæ in monast. S. Dominici, Concilio Pisano interfuit, post a. 1412. Episcopus Aprumiatensis (*Brugneto* sub metropoli Januensi) a Joanne XXIII. evectus, obiit anno 1418.

Scripsit

Scripsit *de Regularium privilegiis, contra impugnantes religiones ab Apostolica sede approbatas.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 762. Leon. Cozzando Libraria Bresciana p. 295.

SIMON *de Thondi,* Scotus, monachus Melrosensis, post a. 1171. Abbas Coggeshalensis in Anglia, tandem a. 1197. Episcopus Moraviensis in Scotia, mort. 1184. Scripsit *in Epistolas Pauli, de reformatione Cleri, de regia successione S. Malcolmi.* Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 299.

SIMON *Thornayus,* hunc Anglici scriptores Polydorus Vergilius lib. XV. cum Balæo Cent. III. 47. XII. 80. patria Cornubiensem statuunt. Contra Henricus Gandavensis c. 24. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 467. Sanderus.

SIMONEM *de Tornaco* vel *Tornacensem* faciunt. Fuit autem Canonicus Tornacensis & Magister Theologiæ in Academia Parisina circa a. 1216. Scripsit *Summam Theologiæ, Institutiones divinæ paginæ, Quæstiones Sententiarum, in Symbolum Athanasii, in Boëthium de Trinitate, Lecturas scholasticas,* & alia. Mira de eo narrat Matthæus Parisius & alii, quod, cum subtilissimus esset, nimium autem sibi tribueret, repente obmutuerit & omnia dedidicerit, ut Orationem domi-

nicam

nicam de novo discere cogeretur. Vide Bulæum hist. Univers. Paris. tom. III. p. 8. 9 & 710. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 813. 814. Swertii Athenas Belgicas p. 677. Sanderum de scriptoribus Flandriæ p. 153. Oudinum tom. III. p. 26 seqq.

SIMON *Tornacensis* Episcopus, cujus diplomata duo a. 1126 & 1130 data edidit Aub. Miræus Opp. diplom. I. p. 377. 380. alia adsunt in Continuatione illius tomo II. p. 963. 965. 1313.

SIMON *Tornaquincius*, nobilis Florentinus, monachus Augustinianus, Theologiæ Magister & Lector in Gymnasio Patavino, obiit a. 1429. Scripsit *Sermones Quadragesimales & Vitam Monicæ Matris D. Augustini*, quæ ex libris Confessionum Augustini collecta est. Edita est tom. X. Operum Augustini edit. Bened. sed sine nomine Auctoris. Vossius de Histor. Latinis p. 719. 720. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 627. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 326. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 161. Julius Niger de Script. Florentinis p. 506. qui etiam alius cognominis ex ordine Benedictinorum a Carolo du Fresne, sed sine titulo operis, producti meminit: de quo nihil mihi constat. Fortasse, quod

ad ordinem spectat, lapsus est memoriæ vel librarii.

SIMON *Tunstedus*, Anglus, monachus Franciscanus in cœnobio, ut videtur, Norwicensi, postea ejus ordinis per Angliam Provincialis, obiit anno 1369. commentatus est *in Aristotelis Meteora*, *& de quatuor principalibus*. Balæus Centur. VI. 35. Pitseus c. 617. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 316. 317.

SIMON Cardinalis *Viennensis de paupertate Christi* MS. est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 139.

SIMON *Vivacitus*, Catanensis, U. J. D. in Catanensi Lyceo publicus Legum Interpres, vixit a. 1499. Fuit Assessor & anno dicto etiam Judex Magnæ Curiæ Regiæ. Ejus exstat *Lectura super ritu Regni Siciliæ*, in Commentariis super Ritu collectis a Marcello Conversano, Panormi 1614. fol. Ant. Mongitore Bibl. Sicula tom. II. p. 233.

SIMON *Waldensis* cœnobii in Anglia monachus, a. 1297. Jus Canonicum Cantabrigiæ publice docuit, & *in magnam partem juris Commentarios* scripsit. Pitseus Append. Centur. IV. 36.

SIMON *Wickingham*, aliis *Vicanus*, monachus Carmelita in cœnobio Norwicensi & Theologiæ Doctor Parisinus circa a. 1360. Scripsit *Lecturas Scripturarum*, *Sermones*,

Sermones, Quæstiones ordinarias, Quodlibeta. Lelandus c. 551. Balæus Centur. VI. 18. Pitseus c. 601.

SIMON *de Wintonia*, vide supra *Simon Hentonus.*

SIMON *de Zanachis*, Parmensis, Prior Domus SS. Mariæ & Hieronymi de Montello Ord. Carthusiensis prope Trivisium, a. 1472. Scripsit *Vitam B. Ursulinæ Parmensis*, monialis cœnobii S. Quintini, Ord. S. Benedicti, quæ Italice conversa prodiit Parmæ 1615. ex contextu vero Latino primigenio in Actis Sanctorum tom. I. Aprilis p. 725. ubi confer notata Henschenio p. 723. 724.

Magistri SIMONIS *Tractatus de Sacramentis* manu circiter seculi XIII. exaratus habetur in bibliotheca monasterii Tegernseensis. Incipit: *Ascendens Christus in altum, & Patri eos, qui crediderant, commendans, inter cætera &c.* Rev. Vir Bern. Pez, qui hæc memorat Differt. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 14. conjecturam proponit, an forte sit ille Magister Simon, qui in Eberhardi II. Archiepisc. Salzburgensis diplomate, monasterio Admontensi a. 1203. dato, testem agit. Vide Thesaurum laudatum tom. III. part. 3. p. 730.

Alius SIMON Ord. Prædicatorum, sec. XIV. scripsit *Librum de naturis rerum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 730.

SIMPERTUS, vide infra *Sindpertus*.

SIMPLICIANUS, Ambrosii in Episcopatu Mediolanensi successor. *Cataneum* vocat Picinellus, nescio quo fundamento nixus. Amicus fuit Ambrosii & Augustini, quorum Epistolæ & libri ad illum directi sunt. Ipse ad Augustinum & alios *Epistolas* scripsit, quas partim hinc inde reperiri ait Trithemius. Adde Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 632. *Vita Zenobii Episcopi Florentini*, quæ MS. est in Bibl. Laurentiana Florentiæ, ipsi tribuitur quod credibile non est Mabillonio Itin. Ital. p. 166. & Papebrochio tom. VI. Maji p. 50.

Cæterum de ipso vide Gennadium cap. 36. Trithemium cap. 119. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium pag. 495.

SIMPLICIUS, patria Tiburtinus, per annos XV. fuit Episcopus Romanus, obiit a. 483. Confer de vita ejus Henschenii Commentarium historicum in Actis SS. tom. I. Mart. p. 133. *Epistolæ* ejus aliquot habentur apud Baronium ad annum 476. n 9. 18. 22. ad annum 477. n. 7. ad a. 478. n. 8. 10. 13. ad a. 479. n. 5. 10.

ad

ad annum 482. n. 2. 13. 20. 46. & tom. II. Conciliorum Harduini p. 803. Alias XV. quas Harduinius omisit, tomo IX. Conciliorum Regiorum, & tomo IV. Labbei. *Decreta* apud Ivonem Carnotensem, Gratianum, Burchardum Wormatiensem & alios. Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 199. Oldoini Athenæum Romanum p. 610.

SIMPLICIUS, monachus Casinensis, sec. VI. quædam *de Regulæ Benedictinæ laudibus atque promulgatione* composuit, quæ idonei referunt auctores. Evolve Sigebertum de Script. Eccles. c. 31. Petrum Diaconum de viris illustr. Casinensibus c. 5.

SINDBERTUS vel *Simpertus*, Abbas Murbacensis & Episcopus. Expungunt eum ex serie Abbatum Murbacensium Gabr. Bucelinus & Car. le Cointe Annal. Francorum, restituit autem illum Mabillonius.

De Episcopatu ejus non omnia huc usque fuerunt clara. Mabillonius sedem sibi ignotam dicit. Auctores Historiæ literariæ Gallicæ tom. IV. p. 362. eum Episcopum Augustanum a. 809. mortuum dicunt. Melius Eccardus rerum Francicarum XXV. 46. 47. ex variis documentis ipsum Ratisbonensem, & a. 791. defunctum esse asserit.

Ejus *Epistolam Encyclicam* admodum brevem edidit Mabillonius Anal. p. 418. cui accedit alia salutatoria. *Regularia statuta monasterii Murbacensis* edidit Bern. Pez tomo II. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 72.

SINIPALDUS *Burgus*, Cremonensis, Medicinæ & Philosophiæ Doctor circa annum 1398. decessit anno ætatis XCVII. Scripsit *de sanitate tuenda, de ratione victus, de nutritione & augmentatione, de doloribus colicis.* Arisii Cremona literata tom. I. p. 134. 135. Alius hujus nominis a. 1403. fuit Prætor Placentinus, de quo idem p. 140.

SIRICIUS Papa ex Cardinali, si credere fas est, S. Pudentianæ, ab a. 385-398. *Epistolæ* V. ejus exstant tom. I. Conciliorum Harduini p. 845. *Decem* in Epistolis Pontificum a Petro Coustant editis p. 624.

Decreta in Collectionibus Decretorum. De aliis scriptis vel Decretis, quæ ipsi vel tribuuntur, vel perperam adscribuntur, idem Coustantius p. 699. 709. De *Epistola ad Afros* Blondellus in Turriano vapulante p. 550. *Epistola* ad Mediolanensem ecclesiam cum responsione Ambrosii habetur tomo II. opp. Ambrosii p. 963. edit. Benedict. Ab Holstenio ipsi quoque tribuitur *Epistola* ad Anysium Thessal. *de caussa Bonosi,*

nosi; vide Launojum lib. I. Epist. 7. Vide Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 200. Oldoini Athenæum Romanum p. 614. Adde Norisii diss. de sanctitate Siricii tomo IV. Opp.

SISEBUTUS, Gothorum Rex ab a. 713. ad 721. Ejus supersunt *Epistolæ ad diversos* perscriptæ, in Codicibus Ecclesiæ Ovetensis, Toletanæ & Collegii Complutensis. Scripsit quoque *Vitam & martyrium S. Desiderii Viennensis in Gallia Episcopi* a. 712. passi, quæ in antiquissimo non uno Codice Sisebuto Regi tribuitur. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. V. 5. n. 221.

SISEBUTUS monachus, forte Casinensis, in Breviario seculi XI. quod in Bibl. monasterii Casinensis adservatur, auctor hymni dicitur, qui incipit, *Te Deum laudamus*, & vulgo Ambrosio adscribitur. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 219. Adde Theodori Pœnitentiale p. 328.

Petrus de SITTAVIA, Abbas Aulæ Regiæ, ordine tertius, Ordinis Cistertiensis, non procul a Praga Bohemiæ, floruit a. 1330. & postea. Patria ipsi procul dubio fuit Zittavia, urbs Lusatiæ non incelebris, quæ a nobis hodienum *Sittavia* pronunciatur. Scripsit *Chronicon Aulæ Regiæ*, quod Historiam Bohemicam comple-

ctitur, & a Frehero sub initium Scriptorum Bohemicorum editum est: item *Volumen Secretorum Aulæ Regiæ*, quod miracula Beatæ Virginis, aliorumque sanctorum monachorum & Conversorum laudati monasterii continet, & ibidem MS. adservatur. *Sermones* de festis principalibus adsunt in Bibliotheca Academiæ Lipsiensis Paullina, teste Catalogo Felleriano pag. 150. Car. de Visch Bibl. Cisterciensis p. 276. Oudinus tomo III. p. 896.

SIVIARDUS, Abbas *Anisolensis*, diœcesis Cenomanensis, quem Mabillonius floruisse putat initio seculi VIII. Henschenius autem a. 687. obiisse tradit. Scripsit *Vitam S. Carilefi*, Presbyteri & conditoris monasterii Anisolæ, quam primum edidit Mabillonius Sec. I. Benedictino in Appendice p. 642. deinde Jo. Bapt. Sollerius in Actis Sanctorum tom. I. Julii p. 90. Ipsa vita S. Siviardi, sine mentione tamen hujus scripti, edita est ab Henschenio tom. I. Martii p. 65.

SIXTUS I. patria Romanus, Episcopus Romanus ab a. 132-142. scripsisse creditur *Epistolas Decretales duas*, quas notis illustravit Sever. Binius tom. I. Conciliorum, exstant etiam apud Baronium, & Harduinum sub finem tomi I. De *Decreto* illius, quod apud Binium, Simonetam,

monetam, Caranzam & alios habetur, nihil addo. Suſpecta ſunt omnia. Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 201. Oldoini Athenæum Romanum p. 614. Proſp. Mandoſii Bibliothecam Romanam Centur. IV. 45.

SIXTUS II. Epiſcopus Romanus, alias quoque SEXTUS & XYSTUS, Athenienſis, primum Philoſophus, poſtea Chriſtianam religionem amplexus. Sedit ab a. 257. usque ad ſequentem menſes XI. & dies XVIII.

Scripta ipſi ſequentia tribuuntur:

1. *Anaphora* ſ. *Liturgia*, edita a Renaudotio in Liturgiarum Orientalium Collectione tom. II. p. 134. Syriace in Miſſali Maronitarum a. 1594. ſed ejus non eſt.

2. *Epiſtolæ duæ* exſtant in Conciliis Labbei tom. I. p. 820. Harduini tom. I. pag. 179.

3. *Liber de divitiis* in Bibliothecis Patrum obvius. Vide ſub Sixto III. nam auctores hic variant.

4. *Enchiridion* ſ. *Sententiarum* libellus ab Hieronymo, Origene & Auguſtino huic Sixto abjudicatur, ut de aliis nihil dicam. Huic ſe opponit Urb. God. Siberus, vir, ſi quisquam alius, rerum Eccleſiaſticarum gnarus, quem Jo. Pinius ſcioli nomine traducere non debebat. Is Lipſ. 1725. 4. has ſententias denuo

nuo editas huic Sixto vindicare ſtudet, quum tamen nihil, quod non ethnicus dicere poſſit, in iisdem inveniatur. Rufino indignantur Patres, quod illas ſententias pro more ſuo libere vertendo fucum orbi Chriſtiano fecerit. De editionibus confer Siberum & Fabricium Bibl. Græca Vol. XIII. p. 647 ſeqq. Adde illam, quæ cum verbis aureis Pythagoræ in officina (Simonis) Grunenbergi apud Auguſtinianos Wittenburgi 1514. m. Nov. prodiit. Plura de vita & ſcriptis ejus dabit Jo. Pinius in commentario prævio ad vitam Sixti II. & ſociorum tom. II. Auguſti p. 124. Lud. Jacobus a S. Carolo in Bibl. Pontificia p. 202. Oldoinus in Athenæo Romano pag. 614.

SIXTUS III. Papa, Romanus patria, ſedit ab anno 432-440. *Epiſtolam* ad Cyrillum Epiſcopum Alexandrinum ex Codice Vaticano edidit Baronius ad annum 433. n. 12. ſeqq. *aliam* ad Joannem Epiſcopum Antiochenum ibid. n. 17. *unam* ad Epiſcopos orientales ex Collectione Iſidori Harduinus tom. I. Conciliorum p. 1735. Hæc ſuppoſita eſt, quod multis oſtendunt Launojus Epiſt. VI. 3. n. 125 ſeqq. & Conſtantius in Appendice ad Epiſtolas Romanorum Pontificum p. 114. Decem ejus & ad eum datæ Epiſtolæ, cum notitia

titia reliquorum Scriptorum ad ipsum pertinentium, habentur in Petri Coustantii Epistolis Romanorum Pontificum p. 1231. 1273. *Hypognosticon* libros, qui inter Opera Augustini suppositititia habentur, ipsi quidam tribuunt: sed eos refellit Natalis Alexander Sec. V. p. 49 seqq. Libros tres Pelagiani huic Sixto suppo- suerunt, *de Divitiis, de malis Doctoribus & operibus fidei, & de judicio futuro; de castitate:* qui Pelagianorum sententias propinant. Doletque Baronius ad annum 440. n. 6. haud pridem eadem opuscula sine diligentiori consideratione nomine Sixti Romani Pontificis esse cusa. Prodierunt autem Romæ 1573. 8. & Antverp. 1575. 16. postea in Bibliothecis PP. aliquoties repetita. Vide Fabricium Bibl. Græc. Vol. XI. p. 403. Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. I. 67. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam pag. 203. Oldoini Athenæum Romanum pag. 615. Oudinum tomo I. pag. 1169.

SIXTUS IV. antea Franciscus de Ruuere, Savonensis, Ord. Minorum, Presbyter Cardinalis tit. S. Petri ad Vincula, creatur Pontifex a. 1471. moritur a. 1484. *Epistolas* ejus complures habes apud Bzovium. Excerpta ex Registro ejus de a. 1474. exstant apud Martene & Du-

rand

rand Collect. ampliss. II. p. 1466. Sunt epistolæ CXXXV. *Epistolam* ad Carolum Ducem Burgundiæ edidit Baluzius Miscell. IV. p. 527. Aliæ in Codice Belgico Miræi tomo II. p. 1266. III. p. 212. 216. *Decreta duo de festo Conceptionis immaculatæ B. Mariæ*, habentur tomo VIII. Conciliorum Binii, & cum duabus aliis bullis Harduini tom. IX. pag. 1493. seq. In Bibl. Sfortiana, teste Ludovico Jacobo, fuit Tractatus MS. *Juris congrui super literis Apostolicis Sixti IV. de ædificiis ad decorem Urbis construendis. Diaria* ejus diversa in Bibl. Barberina asservari testatur Lud. Jacobus pag. 438.

Scripsit præterea *librum de sanguine Christi & Tractatum de potentia Dei.* Prior prodiit Romæ 1470. uterque cum *Tractatu de futuris contingentibus*, Nurenb. 1473. fol. *de Conceptione Beatissimæ Virginis, contra errores cujusdam Carmelitæ Bononiensis*, Rom. 1471. Aggressus quoque fuit opus, in quo ostendere voluit, D. Thomam & Joannem Scotum in sententiis convenire, quamquam verbis differant.

Adde Waddingum de scriptoribus Ord. Minorum p. 317. nec non in Annalibus tomo V. VI. & VII. Lud. Jacobum a S. Carolo p. 203. Willot Athenas sodalitii Franciscani p. 325. Hippol. Marraccii

cii Bibl. Marianam tomo II. p. 372. Bælium in Lexico.

SIXTUS *Illuminatus*, Ligur, Ord. Prædicatorum sec. XV. scripsit *Librum de Musica*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 905.

SMARAGDUS, plenius ARDO SMARAGDUS, presbyter & monachus monasterii Anianæ, diœc. Magalonensis in Gallia Narbonensi, obiit a. 843. & inter Sanctos Nonis Martii colitur. Elogium ejus breve dedit Mabillonius Sec. IV. Benedictino part. 2. p. 589.

Scripsit *Vitam S. Benedicti*, Abbatis Arianæ & Judæ in Belgica, editam stilo parumper immutato, ab Hugone Menardo lib. 2. observationum ad Martyrologium Benedictinum, postea plenius, & servata phrasi primigenia, ante Concordiam Regularum S. Benedicti: porro a God. Henschenio in Actis Sanctorum tom. II. Febr. p. 610. tandem a Jo. Mabillonio Seculo IV. Benedictino part. I. pag. 191. *Sermo* ejus in consecratione Altaris S. Salvatoris ejusdem monasterii a. 782. habitus, exstat apud eundem Mabillonium p. 223.

Liber Smaragdi *de Sanctis Eucherio, Valerio & Materno*, exstat in Bibl. monasterii S. Gisleni in Hannonia, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS. I. p. 248.

Crediderim

Crediderim potius ad hunc, quam ad sequentem referendum.

SMARAGDUS, Abbas S. Michaëlis ad Mosam in diœcesi Virdunensi, Ord. S. Benedicti, & antea quoque Præceptor, qui fratres monasterii Grammaticam docuit. A. 810. Romæ fuit in Collatione inter Papam & Legatos Caroli M. de processione Spiritus S. A. 824. una cum Frothario Episcopo Tullensi judex datus est a Ludovico Pio Imp. in controversia inter Ismundum Abbatem Mediolanensem & monachos ejus. Reliquit hæc ingenii sui monumenta:

1. *Commentarius in Evangelia & Epistolas in divinis officiis per anni circulum legenda.* Argent. 1536. fol. Trithemius *Postillam* vocat. Hos sermones a Casp. Hedione Germ. versos esse ait Possevinus tom. II. Apparatus p. 418. & Wion in Ligno Vitæ II. 77.

2. *Diadema Monachorum*, vel *de Ecclesiasticorum & Monachorum maxime, virtutibus*, ex sententiis Patrum contextum. Paris. 1532. 8. 1640. 12. Antverp. 1540. 8. & in Bibl. PP. maxima tom. XVI. p. 1305.

3. *Commentarius in Regulam S. Benedicti.* Colon. 1575. fol. Editus est post Synodum Aquisgranensem a. 817. habitam, quia quædam ejus Statuta repetit. Male vero editus est inter opera Rabani

Mauri:

Mauri: quia in hoc commentario varia occurrunt, quæ ex *Diademate Monachorum & Via Regia* repetiit. Verſus huic commentario præfixos edidit Jo. a Boſco in Bibl. Floriacenſi tomo I. pag. 290.

4. *Via regia*, ejusdem indolis ac *Diadema Monachorum*, exſtat apud Dacherium Spicil. tom. V. p. 1. ed. prior. & tom. I. p. 238. edit. poſt.

5. *Acta Collationis Romanæ a.* 810. apud Sirmodum Concil. Galliæ tom. II. p. 256. & Labbeum tom. VII. p. 1194. Harduinum V. p. 969. In Bibl. Heilsbrunnenſi Codex eſt membranaceus, in titulo exhibens *Collationum librum II. capitula XVI. complexum:* quod an huc referendum ſit, an vero opus ſingulare ſit, non dixerim. Vide Catalogum Hockeri pag. 11.

6. *Epiſtola Caroli M. ad Leonem Pontificem de Proceſſione Spiritus S.* etiam noſtro tribuitur, ibid. p. 1199. Harduinus pag. 973.

7. *Epiſtola ad Ludovicum Auguſtum* communi nomine Frotarii Epiſcopi Tullenſis & Smaragdi Abbatis ſcripta habetur inter Epiſtolas Frotarii loco tertio, apud Andr. du Chesne S. Rerum Franc. tom. II. p. 71.

8. *Gram-*

8. *Grammatica major* s. *Commentarius in Donatum*, Mabillonius Exemplar MS. in monasterio Corbeiensi vidit, ex quo præfationem & quædam libri specimina protulit in Analectis p. 358. Opus divisum est in libros XIV. quibus in alio Codice decimus quintus de Orthographia subjicitur. In illo exempla potius ex sacris, quam profanis Scriptoribus protulit, & nonnunquam Etymologias verborum Gothicorum & Francicorum immiscuit.

9. *Commentarius in Prophetas*, &

10. *Historia monasterii S. Michaëlis* sunt inedita. Varia de hoc Smaragdo legas in Chronico monasterii S. Michaëlis, quod exhibent Analecta Mabillonii p. 350. seqq. & in annotatione Mabillonii p. 357. Histoire literaire de la France tom. IV. p. 439. Bulæi hist. Univers. Paris. tom. I. p. 641. Leyseri Historia Poëtarum medii ævi p. 284.

SMARAGDUS, presbyter & monachus S. Maximini Trevirensis, circa a. 800. Scripsit *Commentarium in Psalmos*, cujus præfationem ediderunt Edm. Martene & Ursinus Durand Collect. ampliss. tom. I. pag. 53.

Fuit etiam Smaragdus Abbas monast. Luneburgensis Sec. X. fundati.

Albertus

Albertus SNAVEL, Belga nescio quis; vixit sub finem seculi XV, scripsit *Chronicam* rerum præcipue ad Belgii fœderati provincias spectantium, versibus leoninis nec magnæ molis, ab anno 1200-1421. editam in Analectis Gerardi Dumbar tom. III. p. 633.

SOCCII Sermones per anni circulum a quodam egregio S. theologiæ professore, ordinis Cisterciensis, conventus in Marienrayd (*Mariæ roda*) prope Hildeshem, conscripti fuerunt. Hic enim Doctor (ut habet præfatio ad dictos sermones) cum esset ingenio clarus, & in scriptura potens, nec non in componendis sermonibus expeditissimus, indignum ducens, talentum sibi a Deo præstitum & infusam gratiam sine fructu perire, *Sermones* quosdam *de tempore & de Sanctis* per anni circulum composuit. Verum quia humilis erat, ingenito quodam rubore devictus, eosdem sermones, quoad vixit, non præsumpsit publicare. Moritur tandem in grandæva ætate, & fratres cellulam ejus emundantes, hos ipsos sermones in soccis, seu sotularibus ejus absconditos invenientes, gavisi de tanto thesauro, eos publicaverunt. At quia in soccis inventi sunt, a re gesta, sermonibus nomen indiderunt, & *Sermones soccios* intitulaverunt; volentes

nimirum, ut non scripta modo, sed multo magis tantæ humilitatis exemplum omnes audientes instrueret. Prodierunt Argentorati anno 1484. & Daventriæ * in 3 tomis, in folio. Hæc Car. de Visch in Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 299. Editionem antiquiorem, quæ sine mentione loci 1476. prodiit, memorat Maittaire in Annalibus typographicis tomo I. p. 367.

SOCCOT, monachus Clarævallensis, post Abbas Bonæ Cumbæ in Vasconia, scripsit *Conciones super Dominicas totius anni*, quæ MSS. servantur in Claravalle. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 300.

SOLEMNIS, nescio cujus, *Commentarius in Leviticum* MS. exstat in Bibl. monasterii Vallis Lucensis in Gallia. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1345.

SOLITARIUS post annum fortasse 900. scripsit librum *de Gemma animæ*. Hæc ex Bellarmino de Missa II. 13. Possevinus tomo II. Apparatus p. 425.

SOLYINUS *de memoralibus gestis Alexandri* exstat MS. in Bibl. monasterii Parcensis in Belgio, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. II. p. 165. Fortasse est *Wilkinus* de Spoleto.

SO-

* Per Richardum Paffrod, 1480. teste Maittairio p. 410. *Sermones æstivales*, ibid. 1490. fol.

SOMENTIUS *de Somentiis*, Cremonenſis, Philoſophus & Aſtronomus circa a. 1458. ſcripſit *de Stellarum fixarum genere, de fluxu & refluxu maris, de primo mobili, & volatilium & aquatilium natura.* Ariſii Cremona literata tom. I. p. 286.

SOMNIATORIS Monachi *Poſtillæ in Evangelia* in Bibl. Sangermanenſi MSS. eſſe teſtatur Cangius.

SONNACIUS, Archidiaconus poſt Epiſcopus Remenſis, Concilium in metropoli ſua habuit a. 625. Ejus ſunt *Statuta* XXI. articulis conſtantia, quæ Georgius Colvenerius primum cum Flodoardo Remenſi edidit, poſt in Bibl. PP. max. tom. XVII. p. 649. & tomos Conciliorum relata ſunt. De *Teſtamento* ejus quædam profert Flodoardus II. 5. Adde Hiſt. literaire de la France tom. III. p. 518.

SOTER, Epiſcopus Romanus, patria Fagundanus ex Campania, ſedit ab anno 175-179. *Epiſtolæ decretales duæ*, quæ ipſi tribuuntur, exſtant apud Baronium tom. II. in Conciliis Binii & Harduini tom. I. p. 99.

Decreta apud Gratianum, Carranzam & alios. Interciderunt ejus *Epiſtola ad Corinthios*, quam ab his publice lectam fuiſſe ſcribit Dionyſius apud Euſebium Hiſt. Eccleſ. IV. 24. item *liber contra*

Cataphrygas sive Montanistas. Auctor Prædestinati c. 26. 86. Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 206. Oldoini Athenæum Romanum p. 615. Fabricii Bibl. Græcam Volum. V. p. 190. Tillemontium tomo II. p. 459.

SOZOMENUS, Presbyter Pistoriensis, sed Florentiæ educatus, scripsit *Chronicon* ab orbe condito ad sua tempora, ut in Præfatione loquitur. Constat duobus magnis voluminibus, quorum posterius desinit in anno M. CCXCII. Quidam tamen auctorem serius vixisse, & ad Seculum XVI. pervenisse existimant. Quamquam superiora secula, quibus nondum politior litteratura restitui cæpta erat, stilus auctoris sapit, ipsique litterarum characteres. In fine voluminis primi laudat auctor Vespasianum librarium iis verbis, quæ huc referre juvat. *Haud te, Vespasiane librarie, urbisque Florentinæ civis, silentio præterire in hujus primi voluminis calce mihi est consilium. Namque si Ciceronis coætaneus fuisses, te peroptime dignum suis aureis litterarum monumentis decorasset, immortalemque fecisset. Tu profecto in hoc nostro deteriori sæculo Hebraicæ, Græcæ, atque Latinæ linguarum, omnium voluminum dignorum memoratu notitiam, eorumque auctores memoriæ tradidisti.*

tradidisti. Quam ob rem ad te utique omnes Romanæ atque aliarum ecclesiarum Pontifices, Reges, Principes, aliique trium linguarum eruditi, si humanitatis cognitionem cupiunt, gressos suos dirigunt. Ego autem ipse, ut pro veritate loquar, auxilio tuo in doctorum virorum documentis ab eis relictis potissimum usus sum: quorum multa mihi a te demonstrata, ac deinde diligenter perquisita, in hoc primo nostro volumine conservi. Esto ergo immortalis, ut ita dixerim, dummodo hæc mea scripta, satis inepte pro ingenioli mei facultate prolata, tu etiam permanebis. In secundo ejusdem Sozomeni volumine ad a. DCCCLIII. fit mentio de Johanna Pseudopapissa; & ad annum M.CC.XC. de miraculo Eucharistiæ, quod apud Parisios evenit: ubi Judæus quidam pepigit cum femina Christiana, ut ad se corpus Christi deferret, quod in ferventem aquam projecit. Hæc Mabillonius in Itinere Italico p. 172. qui hunc Sozomeni Codicem in bibliotheca Abbatiæ Fæsulanæ invenit. Quamvis autem citetur Sozomenus in Annalibus Ptolemæi Lucensis ad annum 1254. & inde Vossius cum Caveo eum a. 1290. vixisse tradant, tamen illa lacinia recentioribus temporibus inserta est. Nam Sozomenus anno

 circiter

circiter 1430. vixit & scripsit, prout monet Muratorius tom. XI. S. R. Ital. p. 1347. Natus enim est Pistoriæ, filius Bonifacii Sozomeni circiter a. 1407. & sequentibus, Florentiæ literis incubuit, fuit deinde Canonicus in patria, interfuit Concilio Constantiensi, & demum a. 1458. obiit. Scripsit *Chronicon universale a mundo condito ad sua tempora*, quod vero integrum luce dignum non judicatur, quia non nisi vulgaria continet, & in reliquis, quæ bonæ frugis sunt, Joannem & Matthæum Villanos, qui lingua Italica scripserunt, & tomis antecedentibus a Muratorio editi fuerant, totos descripsit. Hinc laudatus Muratorius non nisi *Specimen Historiæ Sozomeni* edidit ab anno 1362-1410. tom. XVII. S. R. Ital. p. 1057. Neque stilus ejus magnopere se commendat, sed barbarus est, ab amicis tamen forte emendatus, quod & in Epistola ad librarium contigisse probabile est. Adde Oudinum tomo III. p. 795.

SPERA-IN-DEUS, vel *Sperandeus*, Abbas Cordubensis, scripsit seculo X. *adversus Coranum sive Sarracenorum Legem*, *de martyrio Adulphi & Joannis*, *Epistolas duas ad Alvarum de mysterio Trinitatis*. Plura Nic. Antonii Bibl. Hispana Vetus VI. 7. n. 135. seq.

Matthæus

Matthæus SPINELLUS *de Juvenatio*, quod oppidum est littorale in territorio Bariensi, inter Tranum & Barium, patriæ suæ Judex sive Syndicus sec. XIII. scripsit *Chronicon rerum in Italia gestarum* ab anno 1247 ad 1268. & quidem lingua Italica, quod articulatim discerptum exstat apud Joan. Antonium Summonte tom. II. historiæ Neapolitanæ lib. 3., una vero serie Latino sermone edidit Dan. Papebrochius in Propylæo ad Acta Sanctorum Maji part. II. p. 40. deinceps occurrit in Jo. Bapt. Carusii Bibl. historica regni Siciliæ tom. II. p. 1055. & Muratorii S. R. Ital. tom. VII. pag. 1089.

STANISLAUS *de Cracovia*, Polonus, Ord. Prædicatorum, medio circiter seculo XIV. scripsit *de vita & miraculis S. Hyacinthi Ord. Prædicatorum*, quod opus nondum est editum. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 632. Adde Acta Sanctorum tomo III. Augusti p. 309.

STANISLAUS Polonus, Ord. Minorum Reg. Observ. ferventissimus Prædicator in Lithuania, floruit a. 1483. scripsit *Vitam S. Stanislai Episcopi.* Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 319.

STANISLAUS *de Znoyma*, a patria, urbe Moraviæ primaria sic dictus, Professor Theologiæ Viennensis in Austria, sec. XV. Scripsit *Tractatum contra Hussitas* MS.

in Bibl. Basileensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 612. *Epistola ad Jo. Hussum* exstat in Bibl. Heilsbrunnensi, teste Catalogo Hockeriano pag. 19.

STANTONUS, Anglus, Philosophus & Mathematicus, seculo incerto. Scripsit *Canones in tabulas Arsachelis*. Pitseus Append. Centur. IV. 37.

Chronicon STEDERBURGENSE, quod monasterium est monialium in diœcesi Hildesheimensi, ab anno 1000-1319. Inserta est Gerardi Præpositi narratio *de rebus gestis Henrici Leonis*. Primus invenit & editioni paraverat Henricus Meibomius, avus, edidit autem cum ejus aliis opusculis Henricus Meibomius junior a. 1682. insertum postea Scriptoribus rerum Germanicarum tomo I. pag. 450. Avthenticum exemplar nactus Leibnitius denuo & auctius edidit tomo I. Scriptorum Brunsuicensium p. 849.

Georgius STELLA, Januensis, Facini Stellæ, Cancellarii communis Januæ filius, Civis ibidem, peste cum suis obiit a. 1420. scripsit *Annales Genuenses* ab anno 1297 ad 1409. quos deinceps.

Joannes STELLA frater, Notarius & Cancellarius Januensis usque ad annum 1435. continuavit. Exstant in Muratorii S. R. Ital. tom. XVII. p. 945. Georgius quoque in præfatione *de Sanctis & illustribus*

patriæ

patriæ suæ viris [illegible] promittit, qui an adhuc supersit, non constat. Confer præfationem Cel. Muratorii. Alios *Annales Genuenses* Georgii Stellæ, sed Italica lingua conscriptos, inde ab anno 1147. memorat in Bibl. Slusiana obvios Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 176.

STEPELINUS, monachus S. Trudonis in Hasbania, sub finem seculi XI. scripsit *Miraculorum S. Trudonis* libros II. editos a Mabillonio Seculo VI. Benedictino, parte 2. p. 85.

STEPHANARDUS *Flamma de Vicomercato*, Insuber, a patria nomen ducens, Mediolani fuit in domo S. Eustorgii Ord. Prædicatorum, ubi primus Theologiam docuit a. 1292. obiit a. 1298. Scripta ejus hæc sunt: *Postilla super Lucam, Dialogus de apprehensione s. de potentiis apprehensivis, summa notabilis in jure Canonico, Periarchon s. de principiis nominum, de controversia hominis & fortunæ, metrice, de irregularitate, de emanationibus, de peste Mediolanensi Carmen.* Sed hæc omnia nondum sunt edita. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 460. 461. Picinelli Ateneo de' Letterati Milanesi p. 498. Altamuram p. 76. 463. Giornale de' Letterati d'Italia tom. XV. p. 6. Oudinum tomo III. p. 609. *Poëma* ipsius *de gestis in civitate Mediolani sub Ottone*

Vice-Comite ab anno 1263-1277. edidit Lud. Ant. Muratorius primum tom. III. Anecdotorum Latinorum pag. 57. dein tom. IX. S. R. Ital. p. 57.

STEPHANUS I. Papa, Romanus, ab anno 257. *Epistolæ* ejus duæ habentur tom. I. Conciliorum Harduini pag. 141. & apud Baronium tom. II. *Decreta* apud Gratianum, Ivonem, Burchardum Wormatiensem & alios. Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. VIII. 54. Lud. Jac. a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 207.

STEPHANUS II. Papa (Baronio & aliis III.) patria Romanus, sedit ab anno 752-757. *Epistolæ* illius variæ occurrunt apud Baronium annis dictis, *una* ad Pipinum Francorum Regem, tom. III. S. R. Ital. Muratorii part. 2. pag. 92 seqq. *Responsa*, quæ a. 754. cum in Francia esset in Carisiaco villa ad varias quæstiones dedit, edita sunt a Sirmondo in Conciliis Galliæ, & Harduino tom. III. Conciliorum p. 1985. *Epistola* ad Proculum Archiepiscopum Viennensem in Bibl. Floriacensi Joan. a Bosco tomo III. p. 44. Adde Lud. Jacobum a S. Carolo p. 218. Oldoini Athenæum Romanum p. 619.

STEPHANUS III. al. IV. Syracusanus, sedi Romanæ præfuit ab anno 768-772. *Epistola* ejus *una* ad Carolum & Carolomannum Francorum legitur apud Baronium

a. 770.

a. 770. n. 9. plures tom. III. Muratorii part. 2. p. 177. tom. VI. Conciliorum Labbei, in Jac. Gretseri Volumine Epistolarum Pontificiarum, & in Scriptoribus Francicis Andr. du Chesne. Ant. Mongitore Bibl. Sicula tom. II. p. 237. Hier. Ragusa Elogia Siculorum p. 265. Lud. Jacobum l. c. Oldoinum p. 622.

STEPHANUS V. al. VI. Romanus creatus a. 885. mortuus a. 891. *Epistolæ* illius quædam editæ sunt a Baronio ad annum 885. n. 9. ad a. 886. n. 26. item Ughello in Italia sacra, & Harduino tom. VI. Conciliorum p. 461. Una conficta exstat in Marca Hispanica p. 813. quam fraudem detegit auctor Petrus de Marca p. 365 seq. *Sermo* ad populum Romanum otiosis sermonibus & fabulis in Ecclesia vacantem, ibidem a. 890. n. 2. & apud Anastasium in vita. Exstat etiam hujus Pontificis (teste Carriere in Historia Chronologica Pontificum Rom.) *Rescriptum* ad Heribertum Archiepiscopum Moguntinum, *quo explodit purgationem per ferrum ardens vel aquam ferventem fieri solitam.*

Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Cent. V. 18. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 209.

STEPHANUS VII. ab anno 897. strangulatur a. 900. *Epistola* ad Fulconem Remensem exstat in Flodoardi Hist. Remensi IV. 4.

STE-

STEPHANUS IX. Germanus, Baronio & aliis X. primum dictus Fridericus (inde ejus supra mentio facta est lib. VI. p. 624.) fuit primum Ecclesiæ Rom. Bibliothecarius & Cancellarius, postea monachus & Abbas Cassinensis, tandem Papa ab anno 1057. mense Junio, usque ad annum sequentem, 29 Mart. *Epistolam* ejus *unam* ad Willelmum Archiepiscopum Remensem post Papirium Massonum edidit Baronius ad annum 1057. n. 23. *alteram* ad Pandulphum Episcopum Marsicanum Ughellus Italiæ sacræ tom. IX. *utramque* Harduinus Conciliorum tomo VI. pag. 1051. *Tractatum contra hæresin Fermentariorum* memorat Anonymus Mellicensis c. 86. Librum duplicem *de corpore Domini* adversus Græcos Petrus Diaconus de viris illustribus Cassinensibus c. 17. ubi confer annotationem Jo. Bapt. Mari.

STEPHANUS Abbas, nescio quis, auctor *Regulæ Monacharum*, quæ habetur in Codice Regularum Lucæ Holstenii part. 2. pag. 75.

STEPHANUS, de Balgiaco, *Æduensis* sive *Augustodunensis* Episcopus ab a. 1112. ad 1136. quo se hac dignitate abdicavit, & in monasterio Cluniacensi diem suum obiit. Ejus est liber *de Sacramento Altaris*, primum a Jo. de Montalon Cano-

nico

nico Augustodunensi, apud Henr. Stephanum a. 1517. editus, post in Bibliothecis Patrum toties repetitus. Caveus p. 564. Oudinus tomo II. p. 1101. Gallia Christiana tomo IV. p. 389.

STEPHANUS, *Afer* natione, presbyter *Altissiodorensis*, circa a. 587. Ab hoc petiit Aunarius, ut vitam S. Amatoris prosaico, S. Germani vero ligato sermone conscriberet. Exstat ad eum Epistola Aunarii, cum responsione Stephani nostri, in Actis Sanct. tom. I. Maji pag. 50. quæ probabile facit, *Vitam S. Amatoris*, quæ ibidem p. 52. occurrit, a calamo ipsius profluxisse. Inde constat vitam S. Germani equidem a Stephano conscriptam, sed vel perditam, vel nondum editam esse. Vossius de historicis Latinis III. 3. pag. 749. Hist. literaire de la France tom. III. p. 361.

STEPHANUS *de Aliis*, Cremonensis, ex ordine Humiliatorum circa annum 1485. scripsit *de hospitalitate & de horis canonicis*. Arisii Cremona literata tom. I. pag. 1340.

STEPHANUS *Anglicus*, quem Pitseus Append. Centur. IV. 38. memorat, est idem *Stephanus Langtonus*, de quo Fabricius noster supra lib. XI. p. 715 seqq.

Alius hujus nominis fuse consignavit *Vitam S. Wilfridi*, quam in compendium

redegit

redegit Guilielmus Malmesburiensis. Vossius de Historicis Latinis III. p. 722.

STEPHANI, *Aniciensis* Episcopi, *Epistolam* in passionem S. Placidi martyris & sociorum ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. VI. p. 788.

STEPHANUS, Archiepiscopus *Antibarensis*, circa finem seculi XV. Ejus *Sermo de fide contra Turcas & de futura tribulatione* MSS. in Bibl. Ambrosiana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 524. Prior impressus est a. 1480. 4. sine mentione loci. Scripsit etiam *in Cantica*, & forte etiam *in duodecim Prophetas*. Vide eundem p. 101. 139. 1344.

STEPHANUS *Aquædunus*, vide infra *Eiton*.

STEPHANUS *Augustodunensis*, vide supra *Æduensis*.

STEPHANUS *Autissiodorensis*, vide infra *Stephanus de Varnesia*.

STEPHANUS *Basignanatus Gorgonius*, Carmelita Theologus, sub initium sec. XVI. Ejus *Oratio de immortalitate animæ*, una cum *Exhortatione ad arma contra infideles capessenda*, habita fuit in Conventu Cardinalium coram Leone X. a. 1517. Excusa sine loci, aut typographi, aut temporis expressione. Hæc Bern. de Montfaucon in Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 585.

STE-

STEPHANUS *de Bella villa*, vide *Stephanus de Borbone*.

STEPHANUS *Bisuntinus*, a patria *Vesontione* ita dictus, Ord. Prædicatorum, Magister Parisinus, Provincialis provinciæ Franciæ & demum Magister ordinis, obiit Lucæ a. 1294. Scripsit *Postillas in Ecclesiasten & Apocalypsin*, *Librum de auctoritatibus Sanctorum & Philosophorum*, *Alphabetum narrationum*. Vid. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 480. Altamura p. 69. 461.

STEPHANUS *Boni Fontis* Abbas primus, quod monasterium in Campania Galliæ & diœcesi Remensi situm, & a. 1137. vel, secundum alios, 1154. fundatum est. Liber ejus *de exordio cœnobii Cistertiensis* editus est in Bertrandi Tissier Bibliotheca Patrum Cistercienſium Bonofonte 1660. edita, p. 1. Vide Ittigium de Bibliothecis Patrum c. 13. p. 675.

STEPHANUS *Birkington*, aliis *Brikington*, ex vico Birkinton in insula Taneti in Cantia oriundus, Ord. S. Benedicti in cœnobio Cantuariensi, circa annum 1380. Scripsit *Seriem & Vitas Archiepiscoporum Cantuariensium*, unam breviorem ab Henr. Whartono tom. I. Angliæ Sacræ p. 1. editam, alteram auctiorem, ex qua Auctor Antiquitatum Britannicarum plura adfert. Tribuuntur eidem *Commentarii*

mentarii de regibus Angliæ, de Pontificibus & Imperatoribus Romanis. Catalogum vero *Episcoporum Eliensium*, quem ipsi Pitseus Append. Centur. IV. 39. tribuit, ejus esse negant. Vide Rob. Gerii Append. ad Caveum p. 51. Oudinum tomo III. pag. 1153.

STEPHANUS *de Borbone*, a familia, *de Bellavilla* vero, a patria dictus, oppido Burgundiæ. Puer Matiscone inter clericos ecclesiæ cathedralis S. Vincentii educatus fuit, postea Parisiis literas tractavit, inde ordini Prædicatorum nomen dedit, & per maximam Galliæ partem, imo in ipsis Alpibus, concionibus habendis operam dedit. Vixit a. 1262. duosque Tractatus elaboravit, *de diversis materiis prædicabilibus, & de VII donis Spiritus Sancti*, in quibus res a se in itineribus gestas exponit. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 184. 185. qui simul docet, in Speculo morali, quod Vincentio Bellovacensi tribuitur, dimidiam fere partem ex opere posteriore Stephani nostri esse descriptam, id quod Prologus & Excerpta satis ampla ibidem reperienda docent. Oudinum tomo III. pag. 239. Memoires de Trevoux 1708. p. 1484. Anonymus, cujus Tractatus de hæresibus Pauperum de Lugduno exstat

in

in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum tomo V. p. 1777. ait, se sua de libris Fratris Stephani de Bellavilla accepisse.

STEPHANUS, *Browne*, Carmelitanus monachus, Theologus primum Aberdoniensis; post Oxoniensis anno 1340. Scripsit *Conciones & Lecturas Scholasticas.* Balæus Centur. XIV. 54. Pitseus c. 519.

STEPHANUS *Brulifer*, vide supra lib. II. p. 782. Nomen ejus est *Brulefer*, germ. *Brenneisen*. Memoriam ejus a. 1718. d. 15 Oct. peculiari scriptiuncula celebravit Herm. von der Hardt.

STEPHANUS *Cajetanus* a patria sic dictus, Ordinis Dominicani, Vicarius Archiepiscopi Neapolitani per annos XXXII. Floruit a. 1470. & *Librum de sacramentis* scripsit. Trithemius de Scriptor. Eccles. c. 861. Toppi Bibl. Neapolit. p. 286. cum additionibus Leon. Nicodemi p. 232. 233. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 857.

STEPHANUS *Calvus*, Cremonensis, humaniorum literarum in patria Doctor, scripsit *de regulis Grammaticalibus, de arte rhetorica, Sententias morales.* Arisii Cremona literata tom. I. p. 236.

STEPHANUS *Cantuariensis*, est *Langtonus*, de quo superius lib. XI. p. 715.

STEPHANUS *Carnotensis* Comes, seculo XIII. cujus *Epistola de bello sacro* habetur in Mabillonii Museo Italico tom. I. pag. 237.

STEPHANUS *Cellæ novæ* in Gallæcia monachus, circa a. 1150. scripsit *Vitam & miracula S. Rudesindi*, Dumiensis Episcopi, a. 877. defuncti, quæ exstat in Actis Sanct. tom. I. Mart. p. 107. & apud Mabillonium Sec. V. Benedict. p. 522. cujus observationem præviam confer. Caveus p. 586. Nic. Antonii Bibl. Hispana Vetus VII. 7. n. 100.

STEPHANUS *de Chalmeto*, Cartusiæ Portarum Monachus, vixit seculo XII. Ejus Epistola *ad Monachos S. Sulpitii* Ordinis Cisterciensis *de perseverantia ordinis* exstat in Bibliotheca PP. max. tom. XXIV. pag. 1518.

STEPHANUS *Cisterciensis*, vide *Hardingus*, lib. VIII. p. 559. 560. Adde *Exordium parvum ordinis Cisterciensis* ipsum Stephanum auctorem agnoscere, & sub initium Bibl. PP. Cisterciensium Bertrandi Tissier editum esse.

Fr. STEPHANUS *Cœlestinus*, Florentinus, circa a. 1448. scripsit *de intellectus humani ultima functione*, qui liber Bononiæ impressus est. Bumaldi Minerval p. 215.

STE-

STEPHANUS *Comes*, nescio quis, cujus *Epistola ad uxorem de expeditione Hierosolymitana* MS. est in Bibl. Vaticana. Vide Montefalconium p. 24.

STEPHANUS *de Conty*, natus de Ambianis, Monachus & Officialis Corbeiensis, cujus extat *Historia sui temporis*, in Cod. 520. Bibl. Sangermanensis. Vixit sub Carolo VI. sec. XV. Hæc Car. du Fresne in Indice Auctorum, quem Glossario præfixit. Scripsit etiam *de Jure Canonico*. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1131. 1135.

STEPHANUS *Costa*, Papiensis, JCtus, scripsit *de consanguinitate & affinitate*, in Tractatu Tractatuum Vol. I. fol. 20. *de ludo & joco*. ibid. fol. 181.

STEPHANUS *Cremonensis*, vide *Stephanus Serva*.

STEPHANUS *Diaconus*. Vide supra sub *Messiano* lib. XII. p. 218.

STEPHANUS *Dolanensis*. Vide infra *Olomucensis*.

STEPHANUS *Dulcinus*, Cremonensis, non Mediolanensis, Regiæ Ecclesiæ S. Mariæ Scalensis Mediol. Canonicus, initio sec. XVI. scripsit *de nuptiis Illustriss. Ducis Mediolanensis*, Mediol. 1489. 4. *Breviarium, seu Bonifacii Simonettæ Abbatis Cisterciensis, de Christianæ fidei & Romanorum Pontificum persecutoribus Episto-*

larum libros sex, cum summariis. Mediol. 1502. Basil. 1509. fol. Arisii Cremona literata tom. II. p. 2. Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium p. 497.

STEPHANUS *Ecclesiæ*, Gallus Arvernus, Claromontii natus, S. Theologiæ Magister & hæreticæ pravitatis Inquisitor, vixit a. 1366. Reliquit *Expositionem super Pater noster, & Acta inquisitionis.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 660.

STEPHANUS *Eddius.* Vide supra lib. V. pag. 243.

STEPHANUS *Eduensis*, vide *Æduensis.*

STEPHANUS *Eiton, Edon,* lat. *Aquædunus*, Anglus, Canonicus regularis Ord. S. Augustini in monasterio Warotrensi, diœcesis Eboracensis, circa a. 1320. Scripsit *Acta Regis Edwardi secundi.* Lelandus c. 346. Balæus Centur. V. 9. Pitseus c. 470.

STEPHANUS *Eugubinus*, floruit tempore Justini Imp. a. 565. scripsit *Chronicon* ab origine mundi usque ad sua tempora, *de Christo & de Ecclesia.* Ita Jacobillus in Bibl. Umbriæ p. 254. qui ad Vincentii Armanni Comment. civitatis Eugubii provocat.

STEPHANUS *de Exonia*: de hoc addimus verba ex Catalogo MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 12. 13. *Annales domus Fratrum de Multifernan* (i. e. Montis Fernandi)

nandi) ab An. Dom. 45. ad An. 1274. In iis nulla deprehenduntur vestigia sive auctoris, sive loci ad quem olim pertinebant. Sed quia ibi crebra fit mentio de rebus Conatiensibus, & speciatim de antiqua familia Dexceterorum (sive de Exonia) Athlethanæ Dominorum, & Cœnobii Stradensis Fundatorum; inde orta est suspicio, ad Cœnobium fratrum Prædicatorum Stradæ prope Athelthan, in Comitatu Majo, pertinuisse, & ejus loci Dominicanum aliquem horum Annalium fuisse auctorem; fortasse (inquit Waræus) fratrem Stephanum de Exonia, quem natum perhibent a. 1246. & inductum 1263. Hæc ibi. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 320. eum *Stephanum Hibernicum* vocat, male vero *de Oxonia:* in reliquis consentit.

STEPHANUS *Fliscus*, Manfredi fil. Soncinensis, J. U. D. ac Epidaurii Gymnasii Rector circa annum 1453. Scripsit *Synonyma verborum*, *Synonyma seu variationes Sententiarum*, Mediol. 1480. Venet. 1544. *Phrases elegantiæ Latinæ*, sine loco, 1485. *de componendis Epistolis*, Venet. 1547. *Regulas Summaticas*, (opus Grammaticum) Brixiæ 1634. Arisii Cremona literata tom. I. p. 278.

STEPHANUS *Forestus*, Hungarus, a. 1312. fuit Archiepiscopus Strigoniensis, alias

Ord. S. Augustini, obiit a. 1332. scripsit *Sermones & Comment. in libros Sententiarum.* Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 326.

STEPHANUS *Francus*, Ord. SS. Trinitatis Redemtionis captivorum S. Joannis de Mattha fundatoris discipulus, Presbyter Cardinalis S. Callisti ab Innocentio III. creatus, obiit a. 1218. Scripsit *de virtutibus & excellentiis B. Mariæ, & de immaculata ejusdem conceptione.* Oldoini Athenæum Romanum p. 619.

STEPHANUS *de Garesio*, Insuber, Ord. Prædicatorum, a quo ajunt typis editum esse librum, *Catena argentea in universam Logicam.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 895. Andr. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontanorum p. 521.

STEPHANUS *de S. Genovefa*, vide infra *Tornacensis.*

STEPHANUS *Geroldus*, Antiquitatum amator circa a. 1360. collegit *Epitaphia insignia Cremonæ.* Arisius l. c. p. 173.

STEPHANUS *Gilletus*, Burgundus, Carmelita, Lugdunensis & Narbonæ Provincialis, Tria *Sermonum* volumina per annum scripsit, & *Collationes varias.* Vivebat a. 1380. Possevinus tomo II. Apparatus p. 433.

STEPHA-

STEPHANUS, *Grandimontenſis* ordinis fundator, alias quoque *Stephanus de Mureto*, a loco ſcilicet *Mureto*, horis quatuor ab urbe Lemovicenſi diſſito, ubi primum vitam eremiticam egit: obiit a. 1124. cujus Regula edita Divione 1645. & Rotomagi 1671. Opus ejus, quod *Doctrina* inſcribitur, MS. exſtat in Bibl. S. Germani de Pratis, teſte Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 1137. Adde Oudinum tomo II. p. 881.

STEPHANUS *Herrandus*, *Halberſtadenſis* Epiſcopus. Vide ſupra lib. VIII. p. 722. quibus jam addimus, conferendas eſſe Leuckfeldii Antiquitat. Halberſtadenſes p. 534 ſeqq. *Sermones* ejus memorant Annales Corbeienſes a Paullino editi p. 503. *Epiſtola* adverſus Schismaticos pro Gregorio VII. legitur in Variis Monumentis contra Schiſmaticos a Sebaſt. Tengnagelio Ingolſtad. 1612. editis.

STEPHANUS *Hardingus*, Anglus, primum monachus Ord. S. Benedicti in conventu Schirburnenſi, congregationis Cluniacenſis, ſtudiorum cauſſa in Scotiam, Galliam, Italiam & Romam usque perrexit. Poſt reditum fuit primum monachus & Subprior cœnobii Moliſmenſis, Lingonenſis diœceſis, deinde Ciſtercium una cum aliis fundare cœpit, de-

mum Abbas ejusdem loci tertius fuit, & a. 1135. obiit. Ejus ſunt:

1. *Charta Charitatis*, h. e. primæ Conſtitutiones Ordinis Ciſtercienſis, quæ exſtant apud Angelum Manrique Annal. Ciſterc. tom. I. ad a. 1119. & in Menologio Ciſtercienſi d. 5 Jul.

2. *Epiſtolæ duæ*, inter Epiſtolas S. Bernardi n. 45.

3. *Sermo habitus in obitu S. Alberici*, deceſſoris ſui, apud Manrique l. c. a. 1109.

4. *Sermo* habitus a. 1113. cum S. Bernardum cum triginta ſociis venientem habitu Ordinis Ciſtercienſis induit, apud Bernardum Britum lib. I. cap. 22.

5. *Exhortationes privatæ ad Monachos* ſunt ineditæ.

6. Eidem vulgo adſcribitur *Liber Uſuum ſeu Rituum Ordinis Ciſtercienſis*. Pariſ. 1628. & alibi editus.

Librum *de exordio cœnobii Ciſtercienſis* huic noſtro quoque tribuit Caveus, ſed meliori jure *Abbati Boni Fontis* adſcribimus, donec meliora doceamur.

Vide Lelandum c. 143. Balæum Centur. II. 63. Pitſeum c. 190. Car. de Viſch Biblioth. Script. Ciſterc. p. 301. Ludovicum Jacobum de claris ſcriptoribus Cabilonenſibus p. 138. & quos ille citat.

STEPHANUS *Hawes*, Anglus, illuſtri genere natus, in Anglia, Scotia & Gallia literis

literis incubuit, postea inter Aulicos, Cubicularios & Secretarios Henrici VII. Regis admissus. Claruit a. 1500. Scripsit *Templum crystallinum, Virtutis exemplar, Delectamentum spiritus, de conjugio Principis, Amantium consolamen, Alphabetum avicularum.* Balæus Centur. VIII. 58. Pitseus c. 903.

STEPHANUS *Herrandus,* v. supra lit. H.

STEPHANUS *Hibernicus,* vide supra STEPHANUS *de Exonia.*

STEPHANUS *Hispanus,* vide supra *Cellæ novæ* Monachus.

STEPHANUS *Hœst,* Laudenburgensis, Canonicus Spirensis circa annum 1471. Scripsit *in libros Ethicorum, Sermones & Collationes.* Trithemius de scriptor. Eccles. c. 833.

STEPHANUS *Infessura,* primum, ut ipse ad annum 1478. testis est, Civitatis Hortanæ Prætor, deinde S. P. Q. R. Scriba sive Cancellarius, scripsit *Diarium urbis Romanæ* ab anno 1371-1494. editum ab Eccardo in Corpore Scriptorum medii ævi tom. II. p. 1863. repetitum a Muratorio S. R. Ital. tom. III. part. 2. p. 1109. Opus partim Italica, partim Latina lingua conscriptum est. Codices ejus MSS. in quamplurimis Bibliothecis occurrere, testatur Index in Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS.

STEPHANUS *Juliacus*, Ordinis S. Francisci Doctor Theologus Sorbonæ Parisiensis, *Vitam B. Coletæ*, Reformatricis Ord. S. Claræ Gandavi a. 1447. defunctæ, quam Petrus a Vallibus, alias Petrus de Remis dictus, Gallico sermone scripsit, Latine vertit. Vixit eodem fere tempore. Edita est autem Vita hæc in Actis SS. Martii tom. I. p. 539. Surius d. 6 Martii mutato parumper stilo in compendium redegit, Lucas Waddingus Annalibus Minorum passim inseruit. Ex hac notitia emendanda sunt, quæ perperam de nostro profert Aub. Miræus de script. Eccles. c. 522.

STEPHANUS Jureconsultus *Anglus*, Oxonii & Londini versatus, sed seculo incerto, *Municipalium actionum Epitomen* reliquit. Pitseus Append. Centur. IV. 40.

STEPHANUS *Langtonus*, vide supra lib. XI. pag. 715.

STEPHANUS *de Lantzkrana*, Præpositus monasterii S. Dorotheæ Viennensis, Ordinis Canonicorum regularium S. Augustini, circa a. 1450. obiit in vigilia S. Andreæ a. 1477. *Tractatus* ejus *de IV. novissimis* editus est a Bernardo Pezio tomo I. Bibliothecæ Asceticæ p. 27. *Responsio ad Epistolam scrupulosi*, qui ordinari timuit ab Episcopo, quem simoniacum existimavit, prodiit in Raymundi

mundi Duellii Miſcellaneorum libro I. p. 218. Inedita adhuc ſuperſunt *Expoſitio Miſſæ, Collatio in Cœna Domini de ingratitudine & humilitate, Expoſitio Regulæ D. Auguſtini, Tractatus de tribus ſubſtantialibus ſeu eſſentialibus ſtatus religioſi*, & Lingua Germanica, *Via ad cœlum, Speculum Clauſtralium, de quibusdam ad ſolos religioſos pertinentibus. Viam ad cœlum* Pezius promiſerat, ubi codicem integrum nacturus eſſet; ſed huc usque nondum præſtitit. Notitia hæc debetur laudato Duellio in præfatione libri citati.

STEPHANUS *Leodienſis* monachus & Abbas S. Jacobi, quem quidam anno 740. vixiſſe tradunt, melius illi, qui cum Oudino tomo II. p. 961. ipſi a. 1100. aſſignant, ſcripſit *Vitam S. Modoaldi*, Trevirenſis Epiſcopi, quæ apud Surium exſtat d. 12 Maji & in Actis Sanctorum tom. III. Maji p. 50.

STEPHANUS, *Leodienſis* Epiſcopus, Comes Salmenſis, Clericus Metenſis, Abbas Lobienſis, tandem a. 903. Epiſcopus Leodienſis obiit a. 920. Scripſit *Vitam & Paſſionem S. Lamberti*, quæ exſtat apud Chapeauvillium tom. I. Script. Leodienſ. p. 351. & Surium 17 Sept. Scripſit etiam *Cantica quædam & Antiphonas*, ex quibus, ut apud Caveum videre eſt, quæ-

dam

dam sunt prohibita. Evolve Sigebertum Gemblac. ad a. 903. & de script. Eccles. c. 125. Trithemium cap. 298. Anselmi vitas Episc. Leodiensium c. 39. Val. Andreæ Bibl. Belgicam pag. 816. Swertii Athenas Belgicas p. 679. Hippol. Marraccii Bibl. Marianam tomo II. p. 380.

STEPHANUS *Lugdunensis* Card. ap. Cang.

STEPHANUS *Maconus*, vide infra STEPHANUS *de Senis*.

STEPHANUS *Mediolanensis*, vide *Stephanardus*.

STEPHANUS *Meldensis* Episcopus, seculo XII.

Ejus *Epistola* ad Stephanum Episc. Æduensem MS. exstat in Bibl. S. Germani, teste Car. du Fresne & Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1131.

STEPHANUS *Messalabus*, Anglus, Mathematicus & Astrologus, ætatis incertæ. Ejus sunt *de compositione Astrolabii, Flores judiciorum ex stellis, de revolutione annorum mundi, de ratione circuli & stellarum.* Balæus Cent. XII. 31. Pitseus Append. Cent. IV. 41.

STEPHANUS *de Mureto*, vide supra *Stephanus Grandimontensis.*

STEPHANUM *Musicum*, qui *de arte Musica* scripserit memorat Anon. Mellicensis de scriptor. Eccles. c. 79. ubi Bern.

Pez

Pez. in annot. conjicit indigitari forte Stephanum Episcopum Leodiensem.

STEPHANUS *Niger*, Cremonensis, Mediolani Græcas literas docuit circa annum 1489. scripsit *Comm. in Hermogenem, in aurea Carmina Pythagoræ. Dialogum, quo, quicquid in Græcarum literarum penetralibus reconditum, quoad Historiæ veritatem, ad fabularum oblectamenta, ad eruditionis famam conferre quo modo possit, congestum in lucem propagatur. Accedunt Philostrati Heroica.* Mediol. 1517. fol. *Dial. Mercurii & Stephani, Præfationes in Homerum, Pindarum & Livium, opus de nimio vitæ luxu,* quod sub titulo, *de luxu Græcorum* prodiit tom. VIII. Thesauri Gronoviani p. 2466. E Græcis Latine vertit *Icones & Heroica Philostrati, aurea Carmina Pythagoræ, quædam Isocratis, Musonii & Plutarchi,* impressa Mediolani 1521. Ven. 1532. fol. *Epistola* ad Ant. Pratum magnum Galliæ Cancellarium, & *de fraterna benevolentia* Opusculum, prodierunt cum quibusdam Opusculis Plutarchi Basil. 1518. 4. Arisii Cremona literata p. 396. Picinielli Athenæum Eruditorum Mediolanensium p. 499.

STEPHANUS *ex Nottis,* Ord. Humiliatorum, scripsit *Opus remissionis a pœna & culpa,* quod Mediolani prodiit 1500. fol.

STE-

STEPHANUS, nobili genere natus, & primum Regni Bohemiæ Cancellarius, postea Cartusiæ Dolanensis in Moravia, demum domus Vallis Josaphat *Olomucensis* primus Prior, vixit temporibus Jo. Hussi, obiit a. 1421. 7 Junii. Ejus opera nota sunt hæc:

1. *Medulla tritici*, sive *Anti-Wikleffus*, in quo Wikleffum tanquam viventem alloquitur. Editus est a Bern. Pez Thes. noviss. Anecdot. tom. IV. part. 2. p. 149.

2. *Anti-Hussus:* ibid. p. 361. Dedicatus est Stanislao de Znoyma, & c. 1. exhibet Epistolam ipsius Hussi ad Stephanum datam. Sub finem operis p. 425. exstat etiam *Copia instrumenti Declarationem certorum dubiorum M. Jo. Huss continentis*, a. 1412.

3. *Dialogus Volatilis inter Aucam* (h. e. Anserem) *& Passerem, adv. Hussum.* ibid. p. 431. Scriptus est a. 1414.

4. *Liber Epistolaris ad Hussitas*, partibus V. constans: ibid. p. 503. Scriptus est a. 1417.

5. *Apologia pro sacris religionibus monasticis adversus hæreticos*, edita est ab eodem Pezio Bibliothecæ Asceticæ tom. IV. p 87.

STEPHANUS *Palecz*, Bohemus, Theologus Hussitis admodum infensus, qui *Anti-Hussum* ibidem scripsit, & *de quatuor portis inferni, contra articulos Bohemorum.*

morum. Vide Felleri Catalogum MSS. Bibl. Paullinæ p. 201. 211.

STEPHANUS *Palosius*, Romanus, ex Canonico S. *Mariæ* Majoris Episc. Tudertinus a Gregorio XI. ab Urbano VI. vero S.R.E. Camerarius ac Romæ Vicarius, post Presbyter Cardinalis creatus fuit. Obiit anno 1398. & *Constitutiones pro Clericis Tudertinis* edidit. Prosperi Mandosii Bibl. Romana Centur. VIII. 18. Ughelli Italia sacra tomo I. p. 1354.

STEPHANUS, *S. Pantaleonis* procul dubio Coloniæ Monachus, circa annum 990. scripsit librum *de S. Maurini Abbatis & Martyris inventione & translatione in monasterium S. Pantaleonis.* Exstat apud Surium d. 10 Jun. Mabillonium Sec. V. Bened. p. 333. & in Actis Sanctorum tom. II. Jun. p. 279.

STEPHANUS, *Parisinus*, Episcopus, cognomine *Templier*, cujus prostant *Rescriptum de quorundam errorum & librorum damnatione a.* 1270. *&* 1277. *cum rotulo errorum*, in Bibliothecis Patrum, & quidem in maxima tom. XXV. p. 329. Forte hujus est *Tractatus in Regulam S. Benedicti*, quem in monasterio Senoviensi offendit Theod. Ruinartus. Vide illius Iter in Alsatiam & Lotharingiam p. 442. tom. III. Operum posthumorum.

Alius Stephanus vixit a. 1131. cujus aliquot *Epistolæ* habentur in Spicilegio Dache-

Dacheriano tom. III. p. 489 seqq. *Duæ* aliæ tomo VI. Conciliorum Harduini part. 2. p. 1183.

STEPHANUS *Patringtonus*, aliis *Petrington*, Eboracensis, Theologiæ Doctor Oxoniensis, monachus Carmelitanus & ordinis sui Provincialis, Confessionarius Reginæ, tandem Episcopus Menevensis & Cicestriensis, obiit anno 1417. Scripsit *in Epistolam ad Titum*, *super Magistrum Sententiarum*, *contra Statutum Parlamenti*, *contra Wiclefitas*, *Lolhardos*, *& Nicolaum Herfordum*, *super Eclogas Theodoli*, *in fabulas Æsopi*, *& alia*. Lelandus c. 514. Balæus Centur. VII. 43. Pitseus c. 766. Trithemius de script. Eccles. c. 661. Bzovius ad a. 1419 p. 596.

STEPHANUS *de Piopera*, Mediolanensis, Ord. Prædicatorum circa annum 1500. *de rosario B. Virginis* scripsisse dicitur. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 895.

STEPHANUS *Piperacensis*, vide infra *Stephanus* de S. Victore.

STEPHANUS *Poloniaci* laudatur a Sixto Senensi, Ord. Prædicatorum, sec. XIV. qui *Commentarium in Evangelium Johannis* scripsit. MS. Codex Lugduni est in conventu ordinis. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 780. qui in Indice monet, rectius *Poliniaci* scribendum.

STEPHA-

STEPHANUS *de Praga*, Theologus Bohemus, cujus *Orationem* in Concilio Constantiensi solenniter habitam *de maturanda Ecclesiæ emendatione* edidit Hermannus von der Hardt in Actis Concilii jam dicti tomo I. p. 823. Fortasse est *Stephanus Palecz*, de quo superius.

STEPHANUS *Presbyter*, vide supra *Africanus & Anglicus*.

STEPHANUS *de Provincia*, Juris Professor circa annum 1330. scripsit *super Clementinis & Quæstiones varias*. Trithemius de scriptor. Eccles. c. 573.

STEPHANUS *de Reate*, Ord. Prædicatorum, vixit circiter a. 1368. & *Tractatum de universalibus* reliquit. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 659. Adde Ambr. ab Altamura p. 22.

STEPHANUS *de Filgeriis*, *Redonensis* Episcopus, primum Capellanus Henrici II. Anglorum Regis, obiit a. 1178. Scripsit *Vitam S. Firmati Episcopi*, quæ bis Gallice prodiit circa annum 1612. seqq. translata a Præsidente la Barre, latine vero dedit God. Henschenius in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 334. & *Vitam S. Vitalis primi Abbatis Savigneii*. Bulæus Hist. Univers. Parisiensis tom. II. p. 775. Robertus de Monte ad annum 1178.

STEPHANUS *Rotomagensis*, Beccensis monachus, circa annum 1160. cujus com-

plura habentur in Bibl. Sangerman. Cod. 771. Car. du Fresne in Indice Auctorum, Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 1137. 1138. Duo ejus Carmina, unum *de Waleranno Comite Mellenti*, alterum *Acrostichis* ad Gislebertum, amicum suum, cum ei carmina sua mitteret, inde ediderunt Martene & Durand Collect. amplissimæ tom. I. p. 875. 879.

STEPHANUS *de Salanhaco*, aliis *de Sallanacho*, Aquitanus Lemovicensis diœcesis, a loco originis suæ *Salanhac* nomen adeptus, natus fuit circa annum 1210. post annos XX. Lemovicis Ordini Prædicatorum adscriptus, a. 1249. Prior conventus sui, a. 1261. Tolosanus, a. 1261. in Scotiam missus fuit ejus regni Visitator. Post varias alias in ordine suo dignitates obiit circiter a. 1290. Scripsit 1. *Tractatum de quatuor rebus, quibus Deus Prædicatorum ordinem insignivit. Primo de bono ac strenuo duce S. Dominico. Secundo de glorioso nomine Prædicatorum. Tertio de illustri prole. Quarto de securitate Professionis.* Hic manu exaratus exstat Mediolani in Conventu Gratiarum, teste Henschenio in Actis Sanctorum tom. I. Martii p. 655. 2. *Tractatum de tribus gradibus Prælatorum Ordinis Prædicatorum: De ordinis magistris: De Prioribus provincialibus, præsertim provinciæ*

Pro-

Provinciæ: De Prioribus conventualibus dictæ provinciæ. 3. *Collectionem Actorum omnium Capitulorum generalium & Capitulorum etiam provincialium provinciæ Provinciæ a principio ad annum MCCLXXVIII.* Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 415 seqq. Altamura p. 64. Oudinum tomo III. p. 502.

STEPHANUS *de Senis*, Prior Domus S. Mariæ de Gratia Ord. Carthusiensis prope Papiam, scripsit a. 1411. *Epistolam* ad Thomam Antonii de Senis, *de gestis & virtutibus S. Catharinæ Senensis*, quam edidit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 961. *Vitam S. Catharinæ* postea auctiorem fecit Raymundus de Vineis, Ord. Prædicatorum, de quo supra. Adde Theod. Petreji Bibl. Cartusianam p. 275. 276. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiani pag. 23.

STEPHANUS *Seropus*, Historicus Anglus circa annum 1399. scripsit quædam *de rebus Anglicis*. Pitseus Append. Centur. IV. 42.

STEPHANUS *Serva*, Cremonensis, ex Canonicis Regularibus Lateranensibus, sub initium seculi XVI. explicuit *Vitam S. Ubaldi*, Episcopi Eugubini & Confessoris, sermone latino & italico, Parmæ per Franc. Ugoletum, 1519. 1523. fol.

Romæ per Mich. Angelum Eugenium Eugubinum, 1628. Fortaſſe eadem eſt, quæ apud Surium, ſed ſtylo mutato, legitur d. 16 Maji.

STEPHANUS *Sfondratus*, Cremonenſis, ibidem inter Advocatos receptus a. 1495. ſcripſit *de Tabellionum dignitate, de erectione montis pietatis, de ornatu mulierum, de privilegiis dotalibus, Allegationes in Jure diverſas.* Ariſii Cremona literata tom. I. p. 374.

STEPHANUS *Torcellanus* in ditione Veneta Epiſcopus, & Archiepiſcopus Patracenſis, claruit a. 1515. quo *Sermonem* habuit in Concilio Lateranenſi, Concil. tom. XIV. p. 261. Whartoni Append. ad Caveum pag. 163.

STEPHANUS *Tornacenſis* Epiſcopus, patria Aurelianenſis, primum a. 1165. Aureliæ in monaſterio S. Evurtii Canonicus Regularis, poſt Abbas, a. 1177. Abbas S. Genovevæ Pariſiis, a. 1190. comes Philippi Auguſti in terram ſanctam, a. 1192. Epiſcopus Tornacenſis, obiit a. 1200. Habemus ejus *Epiſtolas* CCXXXVIII. quas J. B. Maſſonus primus eruit, & cum Epiſtolis Gerberti & Joannis Sariſburienſis edidit Pariſ. 1611. 4. inde in Bibl. PP. aliquoties ſunt repetitæ: poſt XL. ineditis locupletavit & denuo edidit Claudius du Molinet, Pariſ.

Parif. 1682. 8. *Epiftolam unam* ad Wilhelmum AEp. Remenfem edidit Steph. Baluzius Mifc. tom. I. p. 420.

Alias plures Miræus feu potius Continuator illius, Opp. diplom. tom. II. p. 838. 981. 1197. 1200. 1201. tom. III. pag. 364. 579.

Sermo de S. Geraldo, Abbate Silvæ majoris in Aquitania, pro officii proprii lectionibus compofitus, exftat in Actis Sanctorum tom. I. April. p. 430.

Ad inedita pertinent *Sermones & Comment. in Decretum Gratiani*, quæ Claud. du Molinet editione indigna judicat.

Plura vide apud Caveum p. 600. Bulæum hift. Univerfit. Parifienfis tom. II. p. 774. Val. Andream Bibl. Belgica p. 817. Oudinum tomo II. p. 1647.

STEPHANUS monafterii *S. Trudonis* monachus, congregationis Cluniacenfis, vixit fub finem feculi XI. configuavit *Miracula per S. Trudonem* in memorato cœnobio facta ab a. 1055. ad 1082. Voffius de Hiftor. Latinis p. 380.

STEPHANUS *de Varnefia*, dictus etiam *Autiffiodorenfis*, Ord. Prædicatorum, Theologiæ Magifter Parifinus a. 1248. fcripfit *Sermones aliquot*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 120.

STEPHANUS *Venturatus*, Patavinus, Philosophus & Poëta, Scriba Capituli ecclesiæ Cathedralis in urbe patria, scripsit *Annales de rebus & gestis Patavii* ab anno 1184-1523. quos Scardeonius possedit: *Orationes multas*, quarum tres celebrat Pignorius adversus Aristotelem pro Platone, *Commentaria in omnes Platonis Dialogos, & in Periarchon Origenis, Carmen heroicum inscriptum, Platonis Apotheosis, & Epigrammata multa*. Italice edidit *Dialogum de officio Scribæ Prætorii*. Obiit juvenis a. 1528. Confer Scardeonii Antiquitates Patavinas II. 10. p. 241. & Nicolai Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tomo II. p. 190.

STEPHANUS *a Vicomercato*, vide *Stephanardus*.

STEPHANUS *de S. Victore*, Canonicus Regularis monasterii S. Victoris prope Lutetiam, vixit sec. XII. & dedit *Vitam & miracula S. Petri de Chavanon*, fundatoris ac primi Præpositi Ecclesiæ S. Mariæ de Piperaco in Episcopatu S. Flori in Arvernia, Ord. Canonicorum Regularium S. Augustini. Exstat ea tomo II. Spicilegii Dacheriani p. 155.

STEPHANUS, *Ulyssipponensis* Ecclesiæ Præcentor, sub finem sec. XII. scripsit *Miracula S. Vincentii* in translatione ejus

ejus a. 1173. patrata. Exstant in Actis Sanctorum tom. II. Jan. p. 408.

STEPHANUS *Wittebiensis* in Northumbria monasterii monachus Ord. S. Benedicti, post primus Abbas Eboraci in monasterio b. Mariæ Congregationis Cluniacensis circa annum 1080. Scripsit *de reparato monachatu & de fundatione cœnobii sui.* Balæus Centur. II. 57. Pitseus c. 170. Oudinus tomo II. p. 753.

STEPHANUS *Wittebergensis*, Prior Raynolbiensis cœnobii (nescio cujus) Ord. S. Augustini, *Quadragesimale magnum* scripsit, quod Monachii asservatur, Felix Milensius in Alphabeto ordinis Erem. S. Augustini p. 263. 286.

STEPHELINUS, monachus ad S. Trudonem, sub Guntramno & Adelardo II. Abbatibus, sec. XI. scripsit *Vitam S. Trudonis.* Molanus ad Usuardum d. 23 Nov. Hæc Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 819. Exstat MS. in Bibl. Antverpiensi publica, teste eodem Andrea Bibl. Belgica MSS. I. pag. 270.

STERLENGERIUS, Ord. Prædicatorum, scripsit *in quatuor libros Sententiarum & Sermones ad Clerum.* Vivebat a. 1355. Possevinus tomo II. Apparatus p. 426. *Sterlengatium* vocat Ambr. ab Altamura pag. 129.

Joannes STOEFLERUS, *Justingensis*, Mathematicus celebris & Professor Academiæ Tubingensis, natus a. 1452. mortuus a. 1532. Blaubeuræ, ut ajunt. In Prognosticis suis diluvium universale a. 1524. prædixerat, ab eventu destitutus, de qua re Bælius in Lexico. Scripsit *Calendarium Romanum magnum*, Oppenheim 1518.

Rationem Compositionis Astrolabiorum.
Cosmographicas Descriptiones,
Commentarium Latinum in Sphæram Procli.

STRABO, Bedæ Venerabilis germanus frater, *Homiliarum* Auctor, scriptor fictitius: ac proinde nullo jure inter scriptores Ligures ponitur in Oldoini Athenæo Ligustico p. 509.

STURMIO, aliis *Sturmius*, natus in Norico sub initium sec. VIII. comes & assecla Bonifacii, in monasterio Fritislariensi educatus, postea primus Abbas Fuldensis, mortuus a. 776 vel 779. De eo Historici passim, præcipue Eccardus tomo I. rerum Francicarum. Ejus sunt duo scripta a Mabillonio tom. IV. Analectorum p. 454. 458. ἀνωνύμως edita, quorum prius inscribitur *Ordo officii in domo seu ecclesia Frisingensi ante Pascha*, alterum *Antiquæ consuetudines monasteriorum Ordinis S. Benedicti*. Verum ipse

Mabil-

Mabillonius postea agnovit opuscula esse Sturmionis, qui ea in itinere Italico, & præcipue monasterio Casinensi, collegerat. Et sub hujus nomine denuo edita sunt in Libro *Vetus disciplina monastica*, Paris. 1726. 4. p. 4. Histoire literaire de la France tom. IV. p. 161.

Petrus SUBERTUS, Decretorum Doctor, urbisque S. Pappuli sub metropoli Tolosana, Episcopus, obiit a. 1454. Scripsit librum *de cultu vineæ Domini, s. Visitatione Episcopali*, quem Jo. Cappuisius recognovit, & cum Baculo Pastorali Jo. Francisci Pavini edidit 1508. Hæc Gōd. Henschenius in Comm. historico de S. Veronica n. 16. tom. I. Febr. pag. 453. Editionem alteram 1514. apud Ascensium memorat Oudinus tomo III. p. 2337.

SUFFRIDUS *Rodolphi*, Sterkenburgius, Bolsverdiæ natus, sedem fixit in arce Sterkenburgo, unde ipsi cognomen. Floruit circa annum 1499. & *Historiam Frisiæ* composuit, quod opus hinc & inde distractum in cœnobio monialium Præmonstratensium Bethlehem, inter Leovardiam & Doccomium, aliquamdiu delituit. Suffridus Petri de scriptoribus Frisiæ Dec. IX. 10.

SUGERIUS, Abbas S. Dionysii, ab anno 1121-1152. cujus vita conscripta est ab Anonymo Gallo, sub titulo: *Histoire*

de Suger, Abbé de S. Denis, Ministre d'Etat sous le regne de Louis le jeune. Paris. 1721. 12. 3 Vol.

Scripsit *Vitas Ludovici VI. & regum Franciæ, de translatione corporum S. Dionysii & sociorum, de Consecratione ecclesiæ a se ædificatæ,* quæ omnia exstant tom. IV. Script. Francicorum Franc. du Chesne, p. 281. 331 seqq. Supplementum hujus dedit Mabillonius Analectorum tomo I. p. 328. Ejus *Epistolæ* aliquot, & multorum ad ipsum exstant tomo I. Thesauri novi Anecdotorum Martenii & Durandi p. 414 seqq. *Una* ad Petrum Mauricium sive Venerabilem, in Bibl. Cluniacensi p. 960. ubi etiam tres Epistolæ Petri ad nostrum habentur. *Una* ad Eugenium Papam legitur in tomis Conciliorum; *de rebus in sua administratione gestis,* qui liber etiam a Franc. du Chesne seorsim editus est, Paris. 1648. 8.

SULCARDUS, Westmonasteriensis monachus, Ord. S. Benedicti, congregationis Cluniacensis circa annum 1070. Scripsit *Chronicon, Sermones, Epistolas & Opuscula varia.* Balæus Centur. II. 55. Pitseus cap. 167. *Chronologia monasterii Westmonasteriensis* est in Bibl. Cottoniana. Libros III. *de gestis Anglorum,* qui ἀνωνύμως habentur in collectione Scriptorum

ptorum Anglicorum Heidelbergensi, nostro tribuit Oudinus tomo II. p. 870. hac præcipue ratione adductus, quia libro III. c. 27. horum temporum meminit, quæ ipsi adtribuuntur.

SULPICIA, Poëtria seculi incerti, cujus *Satyra* eruditis non incognita est. De hac vide post alios Bibliothecam Latinam Fabricii nostri, sed collato Indice, nam omnia de illa sparsim adduxit. Illud jam addo, *Carmina* illius XX. cum Gregorii Tipherni & aliorum poëmatibus prodiisse Argentorati per Thomam Schurerium 1509. 4.

SULPICIUS *Alexander*: vide supra libro I. p. 177.

SULPICIUS *Pius* cognomine, Vatani in diœcesi Bituricensi natus, post ordines inferiores Ecclesiæ laudatæ Episcopus a. 624. mortuus 644. Exstant ejus *Epistolæ quatuor* non magni admodum momenti, primum editæ a Canisio Ant. Lect. tom. V. part. 2. p. 53. post in Bibliothecis Patrum, nec non ab Andr. du Chesne Script. Franc. tom. I. p. 882. Adde Hist. literaire de la France tom. III. p. 559. Vitam ejus dant Surius 17 Jan. Acta Sanctorum tomo II. Jan. pag. 165. Mabillonius Sec. II. Bened. p. 167.

C. SULPICIUS *Apollinaris*, Carthaginiensis, Grammaticus sec. II. temporibus Anto-

Antoninorum. Auctor habetur *Periocharum in Comœdias Terentii.* Inter Epigrammata Vetera Pithœi & Catalecta Virgiliana ipsi tribuitur *Epigramma in Æneida Virgilii* ex incendio ereptam. Alias crebra ejus mentio est apud Gellium. Confer Dictionarium Petri Bælii.

Joannes SULPICIUS, *Verulanus* a patria *Verulo*, humaniores docuit Romæ seculo XV. Liber ejus *de octo partibus orationis* prodiit Venet. 1488. idem cum Donato de figuris, Verulano *de componendis epistolis, de scansione & syllabarum quantitate*, ibid. 1489. 4. *de componendis & ornandis Epistolis*, ibid. 1488. 4. *de scansione* cum Servii Centimetro & Prisciano de accentibus, edit. ant. 8. sine anno & loco, *Grammatica cum suo vocabulario*, Lipf. 1500. 4. *Comment. in Lucanum*, Parif. per Ascensium 1506. fol. Edidit quoque Vegetium & Vitruvium.

SYDO, Canonicus Regularis Falderæ in Holsatia, qui locus etiam Novum-monasterium (*Nienmünster*) dicebatur: monasterium autem ipsum postea Bordesholmam translatum est. Ille Sydo, qui se *pusilli gregis in Novo-monasterio ministrum* vocat, sub finem seculi XII. *Neo-monasteriensis historiæ Synopsin* scripsit, ex qua quædam adducit Henschenius in Actis Sanctorum tom. I. Martii p. 654.

Hen-

Henricus Muhlius, Theologus Kilonienſis, qui in Diſſertationibus Academicis Hiſtoriam monaſterii Bordesholmenſis copioſe ſatis expoſuit, noſtri paucis verbis mentionem facit, & quartum ordine Præpoſitum fuiſſe aſſerit, p. 492.

SYAGRIUS, neſcio quis, ſcripſit *de fide & regulis fidei libros ſeptem*, in quibus inter alia refutat eos, qui Patrem & Filium in Trinitate non admittunt, quia hæc nomina relationem aliquam involvunt. Meminit ejus ſolus Gennadius c. 65. Opus vero dudum periit.

de SYGHEN, *Nicolaus*, aliis *Sigen* vel *Segen*, monachus Ord. S. Benedicti Erfordiæ in monaſterio D. Petri, vixit circa annum 1490. Verum nomen illius fuiſſe *Nic. Hottenbach*, eumque a. 1495. peſte abreptum teſtatur Petrus Friderici mox citandus. Ego auguror, fortaſſe patriam ejus fuiſſe *Sigenam* Comitum Naſſoviorum urbem. Scripſit:

1. *Chronicon Petrenſe*, ſive monaſterii laudati, volumen ſatis ſpiſſum, quod res Erfordienſes complectitur, ad quod Jo. Maur. Gudenus ſæpe provocat. Ineditum eſt huc usque, nec facile edetur. Continuationem illius elaboravit P. Petrus Friderici, ejusdem Ordinis monachus.

2. *Con-*

2. *Continuationem Lamberti Schafnaburgensis*, de qua Fabricius noster supra tom. IV. p. 790. & tom. V. p. 389. Quum ante noster incognitus fuerit, Gudenus in Programmate publico a. 1681. exarato primum ejus mentionem fecit, idque ex Manuscriptis Cœnobii, ad quæ provocat.

3. Jo. Christ. Neu in mantissa ad Wheari relectiones hiemales eidem tribuit *Monachi Erfurtensis Historiam Landgraviorum Thuringiæ* a Pistorio tom. I. p. 908. editam, quod in medio relinquendum est. Videtur enim hic potius monachus Reinhardsbornensis fuisse.

Vide Motschmanni Erfordiam literatam Collect. I. p. 38. & in Supplem. p. 974.

SYLLANUS *de Nigris*, Medicinæ Professor Ticinensis circa annum 1398. & Jo. Galeatio Vicecomiti valde charus, scripsit *de medicina practica*, Venet. 1518. fol. Arisii Cremona literata tom. I. p. 247.

SYMMACHUS, Papa, natione Sardus, electus a. 498. mortuus a. 514. *Epistolæ* quædam ad Æonium s. Cæsarium exstant apud Baronium ad annum 499. n. 36. 37. & in Appendice tomi VII. ad annum 502. num. 37. ad annum 514. n. 4. *Apologeticus adversus Anastasium Imperatorem*, ad annum 503. n. 18-30. *Epistola ad Episcopos Galliæ*, ad annum 513. n. 46. & in Jo. a Bosco Bibl. Floriacensi tomo III. pag. 33.

Epistola

Epiſtola ad Avitum edita eſt a Dacherio tom. III. Spicilegii, pag. 307. *Confirmatio Theodori Epiſc. Laureacenſis* a. 499. data edita eſt a Gaſp. Bruſchio de Laureaco & Patavio p. 48. a Gewoldo cum Chronico Reicherſpergenſi, & inde in Ludewigii Script. Bambergenſibus tom. II. pag. 352. *Epiſtolæ ad Liberium Patricium & Laurentium Mediolanenſem*, nec non *Decreta* illius, in Conciliis Harduini tom. II. p. 955. *Apologeticus ad Anaſtaſium Imperatorem* in Micropresbytico & Bibliothecis PP. Pariſinis: *idem* cum *Epiſtola ad Eccleſiam in Illyrico, Dardania & Dacia*, in Orthodoxographis Grynæi. Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 216. Oldoini Athenæum Romanum p. 623. Trithemium de Scriptoribus Eccleſ. c. 195.

Q. AURELIUS SYMMACHUS, Vir Conſularis & Præfectus Urbis, de quo pleraque jam occupata ſunt a Celeb. noſtro Fabricio Bibl. Lat. III. 14. Symmachus quidam *Hiſtoriarum libros* edidit, ex quorum quinto Jornandes in Geticis luculentum adfert fragmentum de Maximino Imp. Dubium vero, an ſit hujus Symmachi, an vero Patris, qui *Epigrammata in præſtantes ſui ſeculi viros* condidit, ut ex ejus ad filium Epiſtola & filii reſponſo, lib. I. Epiſt. 2 & 3. cognoſcitur. Voſſius de Hiſtor. Latinis pag. 724.

Proſp.

Prosp. Mandosii Bibl. Romana Cent. II. 21. 22.

SYMPHOSIUS *Amalarius:* vide supra lib. I. pag. 209.

SYMPOSIUS Poëta vulgo habitus, & *Ænigmata* ipsi adscripta. Verum nostro tempore Vir Celeberrimus, Christophorus Augustus Heumannus, cum Hannoveræ 1722. 8. novam illorum Ænigmatum editionem proderet, in præfatione luculenter ostendit, Ænigmata illa Lactantium, Ciceronem illum Christianum, auctorem agnoscere. Argumenta apud ipsum videantur. Ibi quoque notitiam editionum habes, circa quam nihil habeo, quod moneam, præterquam quod editiones primæ Parisinæ a. 1533 & 1537. ex Maittairio jam confirmentur.

SYRUS, vide supra *Aldebaldus* tomo I. p. 141. Vita ibi memorata exstat etiam apud Mabillonium Seculo V. Benedictino pag. 786.

LIBER XIX.

TAGENO, Decanus Patavinus s. Passaviensis, cum Diepoldo s. Theobaldo Episcopo suo expeditioni Asiaticæ interfuit, deinde jussu illius *de expeditione Asiatica Friderici I.*

rici I. Imperatoris a. 1189. scripsit, quod Opusculum habes in Freheri Script. rerum German. tom. I. Append. pag. 6. Adde Vossium de Hist. Latinis II. 54.

TAIO, vel TAIUS, cognomento *Samuhel*, Episcopus Cæsaraugustanus post S. Braulionem, a. 649. Romam missus est, ut Gregorii M. partem Moralium, quæ in Hispania desiderabatur, inde peteret. Quum liber inveniri non posset, cœlesti monitu locum illius rescivit, prout narrant Rodericus Toletanus II. 20. & Mariana VIII. 8. Baronius ad annum 649. Adde Harduinum tom. V. Concil. p. 625. Sed fides sit penes auctorem. *Collegit V libros Sententiarum ex Operibus Gregorii M.* qui in bibliotheca Thuana fuerunt. Fragmentum dedicationis ad Quiricum Episcopum Barcinonensem edidit Mabillonius præfat. Seculi II. Benedictini p. 41. integram vero idem Analect. tom. II. p. 68. edit. novæ p. 62. Adjicitur quoque Epigramma in illud opus. Libro primo Tajo agit de Deo divinisque adtributis: in secundo de incarnatione Christi & prædicatione Evangelii, deque pastoribus & subditis: in tertio de diversis Ecclesiæ ordinibus, & de virtutibus: in quarto de divinis judiciis, tentationibus & peccatis: in quinto de reprobis & de judicio ac re-

surrectione. Idem opus dicitur *Tagii Sententiarum volumen* in Chronico Fontanellensi apud Dacherium tomo II. p. 280. Adeoque Tajo primus fuit, qui Sententias collegit, & Petro Lombardo in hoc ipso laboris genere præluxit. *Epistola* ejus ad Eugenium Toletanum exstat in Miscellaneis Baluzii tom. IV. p. 397. Confer Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. VI. 7. num. 422. Mabillonium p. 64. Oudinum tomo I. p. 1622.

TANCREDUS *a Corneto*, Hetruscus, JCtus, *Bononiæ* Canonicus, Archidiaconus, & major studii Cancellarius, Parisiis quoque per aliquod tempus docuit, circa annum 1217. mortuus 1240. A. 1233. una cum aliis a Gregorio IX. electus est, ad inquirendum in res gestas & miracula S. Dominici, cum ἀποθέωσιν illius meditarentur. Scripsit *Praxin Juridicam, de ordine & processu judiciario, Glossas super Decretales, Provinciale*, h. e. recensionem omnium Episcopatuum. Panzirollus de claris Legum interpretibus III. 4. Bumaldi Minerval Bononiense p. 217. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium pag. 250. Tractatus *de ordine judiciario* correctus per Barthol. Brixiensem, MS. est in Bibl. monasterii Heilsbrunnensis, teste Catalogo Hockeriano pag. 97. Circa annum 1227. *Col-*

lectionem

lectionem quintam, vel *sextam* potius, *Epistolarum Decretalium* composuit, in qua Constitutiones exstant Honorii tertii, sub cujus nomine etiam publicari debuit. Opus istud factum post annum 1227. quo Honorius tertius Innocentii III. successor mortuus est. Hujus interpres perhibetur Jacobus Albanus Faventinus Episcopus, Henrici Ostiensis Præceptor. Hanc diu desideratam, neque unquam editam, quia Gregorius IX. Honorii Successor, Pontifex factus, statim de nova editione Decretalium cogitabat, cum Antonius Augustinus inter Collectiones suas Decretalium non edidisset, tandem in Bibliotheca Albiensi repertam, Tholosæ a. 1645. Innocentius Cironius Academiæ Tholosanæ Cancellarius, edidit, & Glossas doctissimas adjecit, in quibus explicat ea, quæ ad juris cognitionem & temporum historiam pertinent, quæ a prioribus Glossarum scriptoribus omissa fuerant. De scriptore isto Arthurus Duck de Auctoribus juris lib. I. cap. 7. § 6. Gerardus von Mastricht, in Academia Doesburgensi Juris & Historiæ Professor, in Historia Juris Ecclesiastici & Pontificii, num. 352. p. 384. edita Duisburgi anno 1676. & Amstelodami 1686. in 8. Hæc Oudinus tomo III. pag. 90.

TANCREDUS *de Tancredis*, Senensis, Ord. Prædicatorum, sec. XIII. de quo multa fabulosa narrant, & scripta quoque proferunt, sine auctoritate & fide, unde hic monenda tantum fuerunt. Vide Jacob. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 91. Altamura pag. 9.

Alter hujus nominis Italice scripsit: ibid. pag. 857.

TANGMARUS, sub initium seculi XI. primum Presbyter, Bibliothecarius & Notarius, postea Decanus Hildesheimensis, in Italiam missus ad Papam & variis negotiis adhibitus, scripsit *Vitam S. Bernwardi Episcopi Hildesheimensis* æqualis & discipuli sui, editam a Surio d. 20 Novembris, sed admodum interpolate, melius a Browero in Sideribus Germaniæ, Mabillonio Sec. VI. Benedictino part. I. p. 201. & Leibnitio S. R. Brunsuic. tom. I. p. 441. Adde Vossium de Histor. Latinis II. 43.

TARRA, monachus Hispanus, seculo VI. reliquit *Epistolam ad Reccaredum Regem*, quam ex Codice Toletano descriptam habuit Cardinalis de Aguirre, sed ita depravatam, ut vix sententia elici possit. Nic. Antonii Bibl. Hispana Vetus IV. 5. num. 115.

Petrus TATERETUS, aliis *Tartaretus*, natione Gallus, Philosophus Scholasticus.

cus. Ejus ſcripta nota mihi ſunt ſequentia:

1. *Expoſitio in Summulas* (Logicales) *Petri Hiſpani.* Pariſ. per Jo. Buyer & Guil. Boucher, 1496. 4. ibidem per Mag. Andr. Bocard. 1494. 4. Albiori (h. e. Wittebergæ) in Academia nova, juſſu & expenſis Friderici III. Electoris Saxoniæ, ſuaſu Martini Pollichii Mellerſtadii, per Wolfgangum Stoekel, 1504. folio.

2. *Expoſitio ſuper textu Logices Ariſtotelis*, cum allegationibus paſſuum Scoti. Witteb. ut modo. Particula hujus hebraica verſa fuit a quodam Judæo, ſub nomine ספר הטרטאט, Codicem MS. poſſedit B. Wolfius, prout ipſe teſtatur Bibliothecæ Hebraicæ tomo IV. pag. 826.

3. *Expoſitio Metaphyſicæ Ariſtotelis*, cum allegatione paſſuum Scoti. Witteb. 1504. fol.

4. *Quæſtiones morales* ſunt in Bibl. Domini de Vauclerc apud Laudunum. Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1301. De hoc intelligenda ſunt verba Martini Pollichii Mellerſtadii, quum primum Lutheri ſermonem audiviſſet: *Hic monachus Eccleſiam omnem reformabit. Nititur enim ſcripturis Prophetarum & Apoſtolorum, & firmus eſt in verbis Chriſti, quæ nemo Thomiſtarum cum integro Tar-*

 tareto

tareto evertet. Vide Tentzelium de initio Reformationis Lutheri c. 3. p. 156.

TATIUS *Cyrillus*, historicus tempore Constantini Magni a Capitolino memoratus. Cangius.

TATWINUS, Anglus ex Mercia, Ordinis S. Benedicti Monachus & Sacerdos monasterii Bruidune in Mercia, cujus meminit Beda Hist. Eccles. Angl. V. 23. deinde Archiepiscopus Cantuariensis, obiit eodem, quo Beda, a. 734. Scripsit *Carmina & Ænigmata.* Lelandus c. 96. Pitseus c. 100.

TAVRENTIUS, alii scribunt *Turentius & Turcitius*, nescio quis, dedit *Epistolam* ad Ruricium Lemovicensem, quam edidit Canisius Lect. Ant. tom. II. part. 2. p. 360. & Ruricius quoque ad ipsum duas dedit. Auctores Historiæ litterariæ Gallicæ tom. III. p. 55. ipsum *Tauricianum* Episcopum Nivernensem esse conjiciunt: sed illis hoc obstat, quod Ruricius, cum ad Episcopum scribit, hunc dignitatis characterem semper adjecit, hunc vero tantum modo *virum magnificum* appellavit.

Joannes TAXSTON, vide supra *Joannes de* BURI.

TECLANUS Scotus natione & cognomento, Ord. S. Benedicti, monachus S. Jacobi majoris in suburbio Herbipolitano

politano Scotorum Cœnobiarcha VI. Vir pius & literatus, ut libro 18. Historiæ Scoticæ refert Thomas Dempsterus, scripsit *Hymnos in laudem Deiparæ virginis*, obiit a. 1217. Hippolytus Marraccius in Bibl. Mariana tomo II. p. 387.

TELESPHORUS, Episcopus Romanus, Thuriensis, (non Carmelita, ut ridicule Lud. Jacobus p. 217.) sedit a. 142-154. *Epistola*, quæ ipsi tribuitur, in tomis Conciliorum tom. I. Harduini p. 91. & Epistolis Pontificum, est supposititia.

Adde Oldoini Athenæum Romanum pag. 624.

TELESPHORUS *Eremita*, & Presbyter, patria Cosentinus, floruit a. 1368: ut exstat in MS. Taurinensi, teste Montefalconio Bibl. MSS. p. 1401. & tradit Toppius in Bibl. Neapolitana pag. 287 quod rectius est, quam quod Rusticanus, de quo supra, a. 1486. claruisse dicit: nam a. 1486. nullum amplius in Ecclesia Romana schisma obtinuit. Scripsit *de devotione religionis*, *de futuris Ecclesiæ Schismatibus*, *Explicationem Apocalypseos*, *de magnis tribulationibus*, & *de statu Ecclesiæ*, *vel de caussis præsentis tunc Schismatis*, *ex Joachimo*, *Cyrillo & aliis*. Exstat MS. Lugduni in Bibl. Societatis Jesu cum figuris manu exaratis, teste Lud. Jacobo a S. Carolo Bibl. Pontificia

p. 441. Adde Eliæ de Amato Pantopologiam Calabram p. 134. Papebrochium tom. VII. Maji p. 125. Oudinum III. p. 2217.

TELIESINUS *Helius* vel *Telesinus*, Britannus, Philosophus, Rhetor & Mathematicus insignis circa a. 540. Latino & Britannico sermone scripsisse dicitur *Acta Regis Arthuri*, *Vaticinalem historiam*, *Vaticinia & Carmina*. Lelandus c. 24. Balæus Centur. I. 54. Pitseus c. 47.

TERALDUS, nescio quis, circa annum 1000. Scripsit *Epistolam* ad Guidonem, *cur in festivitatibus SS. Pauli & Laurentii versiculi antiphonis innectantur*, quæ edita est in Martene & Durand Thesauro novo Anecdotorum I. p. 120. Monachum Floriacensem fuisse conjicit Hist. literaria Galliæ tom. VI. p. 555, 6.

TERENTIANUS, Maurus s. Afer natione, vulgo Carthaginiensem dicunt, quod negat Tanaquillus Faber ad Longinum περὶ ὕψους c. 1. Ætatem ex eo judices, quod Augustinus ad ipsum provocat, teste Baptista Pio in annotationibus posterioribus c. 104. & Ennodius Epist. VIII. 29. observante Fabricio.

Carmen ejus *de literis, syllabis, pedibus & metris* primus produxit Georgius Merula, deinde prodiit Venetiis per Jo. Tacuinum, 1503. 4. ex castigatione Jac. Micylli, Francof. 1532. cum Comment. Villerii

Villerii Parisiis apud Simonem Colineum, 4. in Opere Poëtarum, & inter Grammaticos Heliæ Putschii p. 2383. Adde Fabricii Bibl. Latinam IV. 7. p. 794. 795. Omissus est in historia Poëtarum medii ævi Leyseriana.

TERIDIUS, vel *Tetradius*, patria Cabilonensis, Cæsarii Arelatensis nepos & monachus Lerinensis circa annum 541. Ejus est *Regula monachorum* Cæsario dictante scripta, in Bibl. Patrum maxima tom. VIII. p. 873. Adde Ludovicum Jacobum de doctis Cabilonensibus p. 6.

Arnoldus TERRENI, patria Ruscinonensis, Decretorum Doctor, Ecclesiæ Elnensis Sacrista, Avenione a. 1373. Jus Pontificium docuit, ubi quoque Tractatum *de mysterio missæ & horis canonicis*, nec non *Quæstiones Avenione compilatas* scripsit. Utrumque opus MS. est in Bibl. Colbertina. Oudinus tomo III. pag. 1140.

TERTIUS *Damianus* Vissenacus Decipolitanus, edidit Librum *de victus ratione, medendi modo, purgatione, hidronoso, seu morbo Anglico*. Antverp. 1491. 4. Reliqua ejus mihi non sunt nota.

Quintus Septimius Florens TERTULLIANUS, Carthaginiensis, primus ex Patribus Latinis, de quo nihil profero, quia de ipso exhausta sunt fere omnia a Ca-

a Caveo, Dupinio, Oudino & aliis, qui de ipso scripserunt. Editiones operum singulorum sollicite conquisivit Ittigius in præfatione libri de Bibliothecis & Catenis Patrum. Ab illo tempore prodiit *Apologeticus* cum notis Variorum ex recognitione Sigeberti Haverkamp, Lugd. Bat. 1718. 8. Liber *de Oratione* plenior ex Codice Ambrosiano in Anecdotis Muratorii, sub initium tomi tertii. Adde Giornale de' Letterati d' Italia tomo XV. pag. 2. Liber *de Præscriptionibus* in Institutionibus Theologicis antiquorum Patrum (cujus Collectionis auctor est Cardinalis Tolomeus) sub initium tomi primi.

TETERIUS, presbyter Ecclesiæ Altissiodorensis sec. VI. scripsit *Miracula S. Cyri & S. Julittæ martyrum*, post translationem in Gallias patrata, quorum mentio fit in Actis Sanctorum tom. I. Maji p. 52. & tom. III. Junii p. 20. Adde Historiam Galliæ literariam tom. III. p. 404.

TETRADIUS, vide *Teridius*.

TEULFUS, vide *Theulfus*.

TEUTGARIUS monachus S. Galli *de computo Ecclesiastico* MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 58.

TEUZO, Florentinus, monachus ordinis S. Benedicti inter Vallumbrosanos, post Ab-

bas

bas mon. S. Pauli Radiolensis in diœcesi Fæsulana, *di Raggiolo*, obiit a. 1095. 7 Aug. scripsit *Commentarium in Regulam S. Benedicti*, cum præfixa Epistola ad Odelricum Episcopum. In bibliotheca Benedictinor. Florentiæ invenit Jo. Mabillonius, prout ipse testatur in Itinere Italico pag. 169. Scripsit item *Vitam S. Jo. Gualberti, ord. Vallis umbrosæ fundatoris, Magistri sui*, quæ MS. superest. Julius Niger de Scriptoribus Florentinis p. 510. Venantii Simii Catal. virorum illustrium Vallis umbrosæ p. 287. 288.

THADDÆUS *Dini*, Florentinus, ord. Prædicatorum circa a. 1359. scripsit *Sermones* bene multos. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 647. Poccian-tius p. 163. Julius Niger p. 507.

THADDÆUS, Florentinus, Philosophus & Medicus in Academia Bononiensi, scripsit *in Aphorismos Hippocratis*, nec non *in alia ejusdem*, & *Joannitii Isagogarum Libellum*, quæ conjunctim prodierunt, Venet. 1527 fol. *in artem parvam Galeni*, Neap. 1522 fol. *de conservanda sanitate, Consilia varia*. Obiit Bon. a. 1303. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum pag. 162. Julius Niger p. 508. de ipso hæc notavit Symphorianus Champerius de script. Medicis: *Cum a Principibus Italiæ vocabatur, quinquaginta aurei in mercedem diurnam pacisci consueverat.*

rat. Ab Honorio summo Pontifice semel vocatus non prius adire voluit, quam centum aureos sibi in diem statutos intellexit. Unde liberatus Pontifex decem millia aureorum illi condonavit. Adde Merklini Lindenium renovatum p. 991. Trithemium de script. Eccles. c. 493.

THADÆUS, Abbas Scotorum *Ratisponæ* a. 1457. excerpsit quædam *de Chronica fundationis Scotorum* ad petitionem Conradi Præpositi in Illminster, quæ exstant apud Canisium Lect. Ant. tom. IV. p. 752. Basnagius vero in observatione prævia memorat, Jo. Cuspinianum ejus opera uti solitum in elucubrando opere de Romanis Imperatoribus.

THADÆUS *a Roma*, carmine descripsit *bellum Friderici I. Imp. adversus Mediolanenses*, cui interfuit. Reinesius Epist. 79. ad Daumium.

THADÆUS, Notarius Vicentinus, cujus *Versus rhythmici de Ecelino Romano & Alberico*, a Felice Osio editi sunt cum Alb. Mussato pag. 32. & postea tomo VI. Thesauri Italiæ.

THADDÆUS *Urbevetanus*, Hetruscus, Ord. Prædicatorum circa annum 1470. scripsit *Comment. in Augustinum de Civitate Dei.* Idem Quetif l. c. p. 847. Altamura pag. 196. 520.

THA-

THALASSIUS, Africanus, dictus *Humilis Monachus*, scripsit ad Paulum presbyterum *de sincera charitate ac vera continentia*, nec non *de regimine mentis* Hecatontades quatuor. Augustæ Vindel. 1520. Basil. 1551. nec non in Bibliothecis Patrum, Micropresbytico, Orthodoxographis Heroldi & Grynæi.

THEBALDUS *Cortellerius*, cujus *Annales rerum gestarum Marchiæ Trevisinæ & de Familiis illustribus Patavinis* exstant MSS. in Bibl. Ambrosiana Mediolanensi. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 524.

THEBALDUS *Eugubinus*, v. infra THEOBALDUS.

THEBITES Astrologus & Mathematicus, ben Chorath, Ex-Judæus, quem alii Hispanum, alii Anglum credunt. Vixit a. 1190. & scripsisse dicitur *de significationibus Planetarum, de capite & cauda Draconis, de motu octavæ Sphæræ, Demonstrationes in Almagestum, Additiones in Sphærica Menelai, de diffinitionibus, de imaginationibus, de Magia naturali.* Hæc Balæus Centur. XII. 2.

THEGANUS, Treverensis Ecclesiæ Chorepiscopus sec. IX. scripsit *librum de gestis Ludovici Pii* usque ad annum 837. vere magis, ut Miræus judicat, quam erudite. Editus est cum aliis Francicarum rerum scriptoribus

ſcriptoribus a Petro Pithœo, nec non in Scriptoribus rerum Germ. qui Culpiſii, vel etiam Schilteri nomen præferunt, pag. 69.

Exemplum multo auctius Pithœano adſervat Bibl. Vindobonenſis, teſte Lambecio tom. II. p. 391.

Scripſit quoque *Epiſtolam* ad Hattonem præſulem Moguntinum, cum ei librum Alcuini de Trinitate mitteret, editam in Collect. ampliſſima Edm. Martene & Urſini Durand tom. I. pag. 84.

Adde Hiſt. literaire de la France tom. V. pag. 45.

THELIAUS, alias *Eliud*, Britannus, Epiſcopus Landavenſis circa annum 563. *Conciones ad populum* ſcripſiſſe dicitur. Lelandus c. 30. Balæus Cent. I. 58. Pitſeus cap. 51.

THEOBALDUS *Anglicus*, monachus Cartuſianus a. 1320. ſcripſit *de progreſſu Sanctorum Patrum & de vita contemplativa*. Balæus Centur. V. 8. Pitſeus c. 467.

THEOBALDUS *Auguilbertus*, Hibernus, Artium & Medicinæ Doctor, ſcripſit *Menſam Philoſophicam*, Pariſ. 1507 & 1517. 8. editam, quam quidam præter rem Michaëli Scoto tribuunt. Lepidam ex illa hiſtoriam narrant Menagiana tom. IV. pag. 50.

THEO-

THEOBALDUS *Cabilonensis* Episcopus, ab anno 1261. ad 1264. prius Canonicus Trecensis, reliquit *Sermones* varios, quos monasterio Firmitatis super Gronam testamento legavit. Vide Ludovicum Jacobum de claris scriptoribus Cabilonensibus p. 8. & quos ille citat.

THEOBALDUS Episcopus *Eugubinus*, a. 1163. obiit a. 1171. Scripsit *Vitam S. Ubaldi Episc. Eugubini*, cujus originale Eugubii in curia adservatur. Impressa vero est primo a Surio d. 16 Maji, dein Perusii 1623. per Carolum Oliverium, Vicentinum, quae editio quia optima fide ad exemplar avthenticum curata fuerat, Vincentius Armannus eandem denuo collatam & emendatam parti tertiae Epistolarum suarum inseruit. Tandem Daniel Papebrochius eandem cum MSS. Belgicis collatam edidit in Actis Sanctorum tom. III. Maji p. 630. Adde Rosini Lyceum Lateranense pag. 177. Ughelli Italiam sacram tomo I. p. 638.

THEOBALDUS *de Saxonia*, Ord. Praedicatorum, Concilio Constantiensi interfuit, & a. 1416. *Sermonem* ibidem habuit. Quetif tom. I. p. 757. Scripsit quoque libellum hoc tit: *Talmut, sive Objectiones contra Judaeos*, cujus notitiam a me primum habuit Wolfius ὁ μακαρίτης, tom. III. Bibl. Hebraicae p. 1164. ubi particulam ipsi

ipsi ex MS. Stargardensi mutilo submiseram. Postea ex editione antiqua exemplar integrum misi, quod tomo IV. p. 556. seqq. insertum est. Post hæc occurrit mihi alia editio antiquis literis Longobardicis, sine anni & loci mentione, in 4. foliis octo impressa, cujus hic est titulus: *Thalmut. Objectiones in dicta Talmut seductoris Judæorum.* Operæ pretium est varias lectiones illius adnotare.

p. 556. lin. 1. *doctrina*] add. *Judæorum.* l. 2. *Et*] *prout.* l. 9. *Contra*] hic ponitur τελέια ςιγμή. l. 10. *Legitur*] add. *&.* l. 13. *respondet*] *respondit.* l. ult. *hoc determinant*] *hoc determinat Rabbi moyses & dicit.*

p. 557. l. 7. *per Esa. dicit*] *per Malachiam dicit ca. iij.* l. 13. *Auen*] *Amen.* l. 18. *pascet*] *pascit.* l. 26. *Currus*] add. *Dei.* l. 29. *Rabbi Saul Naaman*] *Rabbi Saul ad Naaman.* l. 30. *desertionis a tempore desertionis templi:* forte ponendum est, destructionis.

p. 558. l. 3. *Illis*] *Illos.* l. 7. *lactaverunt*] -- *rint.* l. 9. *delectationes*] -- *nis.* l. 12. *therisasim*] add. *id est.* l. 19. *israhel vitæ*] *vitæ israël.* l. 22. *ergo*] illud posterius deest. l. 23. *veniam*] *& veniam.* l. 24. *venia*] add. *ergo peccat.* l. 26. *qui*] add. *hoc.* *verbo*] adde *Jeremiæ.* *Dereliqui*] *Reliqui.*

Reliqui. l. 30. *Divisi*] *Dimisi.* l. 35. *ruinas*] *rimas.* l. 32. *nessubor*] *nebussor.*

p. 559. l. 6. *eis*] hij. l. 7. *etiam*] *enim.* l. 27. *&*] posterius deest. l. 31. *sapientibus*] add. *est.* *tibi*] *ter.* l. 28. *asserunt*] Ita legitur: *asserunt, maledicunt ministris eccles.*

p. 560. l. 2. *adimus*] *ad minus.* l. 6. *parum*] *parvum gentis*] add. *tuæ.* l. 8. *constringatur*] *confringatur.* l. 25. *In Antiocho liberati sunt*] hæc omittuntur.

p. 561. l. 5. *Idem*] *Item.* l. 24. *cubitorum*] add. *& longitudo Moysi fuit etiam decem cubitorum.* l. 26. *tales*] *talos.* *Idem*] *Item de.* l. 36. *cervam*] add. *qui cum jam.*

p. 562. l. 7. *oleas*] *ollas.* l. 26. *hoc*] deest. l. 27. *Si est*] lege sic: *Si est de substantia deitatis,* & illa.

p. 563. l. 1. *Quot*] *Quot autem Psalmus dicit.* l. 10. *detrimento*] *determinato.* l. 14. *numerantur*] *numerabunt.* l. 17. *possibile*] *impossibile.* l. 21. *dicit*] *dicunt.* l. 28. *eclipsim*] Codex addit: *Si dicit, quod fuerit in cœlo aëreo, interroga, unde caussentur fulgura & tonitrua, iris & nives.* l. 36. *ratione*] *Nonne.*

p. 564. l. 5. *tamen*] *tantum.* l. 13. *ante*] add. *infusionem.* l. 22. *Intravit*] *Juravit.* l. 24. *modum*] *nodum.* l. 25. *diei*] *Dei.* l. 37. *contineant*] *continet.*

p. 565. l. 5. *offertis*] *offeratis.* l. 15.

procedentes] add. *& has lachrimas in magnum mare stillare.* l. 23. *vagire*] *rugire.* l. 27. *desolutionem*] *desolationem.* l. 30. *ipse*] deest. l. 31. *in potentia*] *ex inpotencia.* l. 37. *id est*] *quæ est.*

p. 566. l. 5. *&*] *est.* l. 8. *Isaiam*] *Malachiam.* l. 25. *suis*] add. *tunc juramentum illud ipsum non juvaret. Sin autem, tunc. Et*] add. *non.* l. 22. *paradiso*] add. *Et adhuc vivit, ut illi pessimi credunt.* l. 27. *inimico*] *invito.* l. 29. *resistit*] *restitit.* l. 30. *extra*] *contra.*

p. 567. l. 4. *Deum*] *Deo.* l. 19. *asinum*] *syon.* l. 27. *spurius*] add. *& quod sciret omnem scientiam, & quod fuisset.* l. 30. *omnium*] *omni. nigromantiæ*] - - *ticæ.* l. 33. *peremere*] *perimere.*

p. 568. l. 11. *plene*] *pleni.* l. 14. *quos*] *quas.*

THEOBALDUS *Stampensis*, Gallus, non Anglus, circa annum 1240. S. R. E. Presbyter Cardinalis tit. S. Sabinæ dicitur Balæo Cent. X. 66. XIII. 85. & Pitseo c. 413. sed dubitante Ciaconio & Bulæo. *Epistolas* ejus V. edidit Dacherius Spicil. tom. III. p. 445. in quarum initiis se *Magistrum Oxenefordiæ, & Magistrum Cadumensem* appellat. Quinta ex his est ad Roscelinum Compendiensem Clericum, quem graviter arguit, quod filios sacerdotum ad sacros ordines non esse admittendos

mittendos asserebat. Ea legitur quoque in Bulæi historia Universitatis Paris. tom. I. p. 489. quem confer p. 643. 644. Scripsisse præterea dicitur *Disputationes varias* & *Contra errantes in Theologia. Librum adversus quosdam, qui contra Ecclesiæ a Christo datam Petro & ejus successoribus curam, temere concionabantur,* teste Lud. Jacobo a S. Carolo Bibl. Pontificia p. 441. & Oldoino in Athenæo Romano pag. 624.

THEOBALDUS *Vereducius*, Assisiensis, Ord. Minorum, postea Episcopus Terracinensis & Stabiensis, demum a. 1309. Assisiensis. Edidit *Historiam Indulgentiæ S. Mariæ Angelorum prope Assisium* Waddingi Annales Ord. Min. tom. I. p. 291. Jacobilli Bibl. Umbriæ pag. 257. Hippolyti Marraccii Bibl. Mariana tom. II. pag. 386.

THEOBALDUS, nescio quis, cui *Vita S. Willelmi Pictavorum Comitis* adscribitur: in tribus Codicibus Vaticanis ille *Willelmus Aquitaniæ Dux* dicitur. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 43. 74. 76. *Dux* absolute, in Codice monast. Lobiensis, Val. Andreas Bibl. Belgica MSS. I. p. 304. Quamvis, judice Mabillonio in Itinere Italico p. 53. nomen Theobaldi recens additamentum est. Est potius *Vita S. Guilielmi Magni Eremitæ in Stabulo-Rodis in Etruria,* qui ex

Comitibus illis descenderat, exstat autem in Actis Sanctorum tom. II. Februarii p. 450. & apud Surium d. 10 Febr.

THEOBALDUS monachus, scripsit ad Sigerum Præpositum Lirensem in Brabantia, *Vitam S. Gummari*, patroni Lirani. Exstat apud Surium d. 11 Octobr. sed Prologo trunca, qui legitur in Rubra valle juxta Bruxellam. Hæc Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 822.

THEOBALDUS Episcopus incertus, cujus *Physiologum de naturis XII. animalium.* 4. sine anno & loco editam memorat Hockerus in Bibl. Heilsbrunnensi p. 274.

THEOBALDUS, monachus cœnobii *Bezensis* vel *Besuensis*, in Burgundia vixit a. 1126. scripsit autem *Acta, Translationes & miracula S. Prudentii martyris*, libris IV. edita in Labbei Biblioth. MSS. tom. II. p. 605. Nomen suum gemina Acrostichide sub finem libri IV. aperuit, ætatem vero, cum initio libri IV. meminit Ansirici, Archiep. Chrysopolitani, qui a. 1136. obiit. Adde Oudinum tom. II. p. 1064.

THEODATUS Frithona, apud Anglos Westsaxonas nobili genere natus, primus post Italos Archiepiscopus Cantuariensis ex gente Anglorum circa annum 664. Meminerunt ejus Beda Venerabilis, Wilhelmus Malmesburiensis, & Gervasius

vasius Dorobernienſis. Scripſiſſe dicitur *de ſuis prædeceſſoribus Archiepiſcopis Cantuarienſibus*. Vixit a. C. 664. Lelandus cap. 55. Balæus Centur. X. 11. Pitſeus cap. 74.

THEODEMARUS Abbas Caſinenſis, ſeculo IX. *Epiſtola* ejus ad Carolum M. exſtat in Petri Diaconi Chronico Caſinenſi l. 12. quam ſuſpectam habet Menardus in Martyrologio Benedictino, & Car. le Cointe ad annum 789. n. 137 ſeqq. vindicant vero Angelus de Nuce, editor Chronici laudati, & Jo. Mabillonius præfat. ad Seculum IV. Benedict. part. 1. p. 60 ſeqq.

THEODEMIRUS, amicus Claudii Epiſcopi Taurinenſis, ſeculo IX. qui eum primo adhortatus fuerat, ut quædam conſcriberet, poſtea quum de imaginibus perperam ſentire cœpiſſet, ad ipſum amice & graviter ſcripſit, ſententiam ejus refutans, ſed omnia illius perierunt. Hiſtoire literaire de la France tom. IV. p. 490. le Cointe ad annum 828.

THEODERICUS S. Albani monachus apud Moguntiam, Ord. S. Benedicti, ſcripſit ad Richardum Fuldenſem Abbatem *de vita & miraculis S. Benedicti, de translatione ejusdem in Galliam, & Sermones in honorem Sanctorum*. Addit autem Eiſingreinius, ab eodem Theoderico

ſcripta eſſe *Commentaria in Canticum Canticorum, & in D. Joannis Evangelium: ſucceſſiones* item *Moguntinorum Pontificum* accurate fuiſſe deſcriptas, rerum geſtarum ac temporum notatione inſignitas. Cum vero alii ſcribant eum vixiſſe anno 1440. forte in Eiſingreinii numerum error irrepſit, quo indicatur eum floruiſſe a. 985. Hæc Poſſevinus tomo II. Apparatus p. 455. Eadem pagina *Vita & translatio S. Benedicti Theoderico* cuidam monacho Hirsfeldenſi tribuuntur, qui a. 1042. vixerit.

THEODERICUS *de Apoldia*, vel quod idem eſt, *de Thuringia*, (nam Apoldia* Thuringiæ eſt oppidum non procul a Jena ſitum) circiter a. 1229. natus, anno ætatis XVIII. cœnobiticam vitam ſectatus eſt, Ordini fratrum Prædicatorum in conventu Erfordienſi adſcriptus. Cum jam ſenectutem attigiſſet, ſexagenarius *Vitam S. Eliſabethæ*, quæ Andreæ, Regis Hungariæ filia, & Ludovici, Thuringiæ Landgravii, conjux fuit, conſcripſit. Varia ad eam rem undequaque collegerat ab ancillis Eliſabetæ relicta, Conradi

* Habuimus olim in Thuringia *Vicedominos de Apoldia*, ex quorum nobili familia hunc Theodericum prognatum fuiſſe, aliunde ſibi conſtare ait Val. Ferd. de Gudenus in Sylloge Diplomatum tom. I. pag. 356.

Conradi de Martburg Epistolam, conciones Monachorum aliquot, denique rumores per vulgus sparsos. Facili methodo illud opusculum perfecerat, quippe aliquando verba ipsa describebat, ut specimen videre possis in Historia Landgraviorum Thuringiæ. Nec ipse diffitetur hanc viam tenuisse. Hæc Jac. Basnagius in observatione prævia ad hanc vitam, quæ edita est a Surio d. 10 Nov. Canisio Lect. Ant. edit. prior. tom. V. p. 143. posterioris tom. IV. p. 113. Quædam hujus Theoderici ex duobus Codicibus Bibliothecæ Jenensis supplevit Burc. Gothelf Struvius in Actis litterariis tomo II. fasciculo I. Exstat quoque Codex MS. sat locuples Heilsbrunnæ in Franconia, teste Hockero in Catalogo Bibliothecæ illius monasterii pag. 122. Scripsit præterea *Vitam S. Dominici*, quam post a. 1285. colligere cœpit, & demum a. 1292. ad finem perduxit. Eam in Codice membranaceo scriptam habuit & memorat Henschenius in Actis SS. tom. I. Martii p. 656. edidit quoque, sed stilo suo ubique interpolatam, Surius d. 5 Augusti, & nonnisi fragmenta quædam libri VII. & VIII. adfert. Integram vero ex Codice Francofurtensi & Ultrajectino edidit Guilielmus Cuperus in Actis Sanctorum tom. I. Augusti p. 562. cujus adde

quoque Commentarium prævium p. 361. 370. 371. Fidem ejus variis argumentis in dubium vocat Phileleutherus Helvetius de miraculis, quæ Dominico & aliis adscribuntur (Duaci 1734. 8.) p. 345 seqq.

Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. pag. 413. *Theodericum Thuringum* & p. 458. *Theod. de Apoldia* tanquam diversos exhibet, ipse tamen p. 414. dubitationem suam profert, annon unus & idem esse potuerit. Sed revera unus est Theodericus, id quod tempus & circumstantiæ reliquæ satis ostendunt. Illud adhuc moneo, Quetifium p. 458. cum *Apoldæ* nomen memorat, adjicere vocem *Wilani*, quæ plane nullum sensum habet, & expungenda est. Sic quoque Oudinus tomo III. p. 603. libros *Theoderici de Vriberg* huic nostro tribuit, tractatum *de Iride & Calendarium metricum*, quæ duo sunt in Bibl. Paullina Lipsiensi. Dispici autem posset de altero tractatu *de beatifica visione per essentiam*, qui Theoderico Teutonico Ord. Prædicatorum adscribitur.

THEODERICUS *Bernensis*, Ord. Præmonstratensis in monasterio Bernæ ad Mosam, a. 1160. scripsit *Homilias* & *Historias*. Swertius Athenis Belgicis p. 685.

THEODERICUS *Burgognonus*, Ord. Prædicatorum, Episcopus Cerviensis, obiit a. 1298.

a. 1298. ætatis 93. Ei *libros tres Chirurgiæ* tribuunt, Venet. 1499. 1513 & 1519. impressos, sed qui potius ad *Theodericum Catalanum*, ejusdem ordinis, pertinent. Is autem libros suos lingua patria conscripsit, unde ad nos non pertinet. Vide Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 354. 355. Ejus *Mulomedicina* sive *Chirurgia Equorum* latine MS. adest in Bibl. Vaticana & Taurinensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 23. 1402. Adde Lindenium renovatum pag. 993.

THEODERICUS *Burgsdorfius*, aliis *Buxdorf*, Eques Silesius, Jurium Doctor, Professor Lipsiensis, a. 1439. ibidem Rector, a. 1463. Episcopus Numburgensis obiit a. 1466. Scripsit *Orationes Scholasticas*, *Commentarios in Jura municipalia*, *Additiones in Speculum Saxonicum*, *Repertorium Speculi Saxonici*, quæ scripta aliquoties typis antiquis impressa sunt. *Conciliorum* quoque *Volumen* ingens collegit. Confer Centuriam Maderianam c. 21. Hanckium de Silesiis indigenis Eruditis p. 150. Sagittarii historiam Episcopatus Numburgensis § 38.

THEODERICUS *ab Homborch*, Abbas *Bursfeldensis* ab anno 1469-1487. Scripsit librum *de religione claustralium & exercitio novitiorum*, quem Jo. Trithemio

mio perficiendum dedit, ſub cujus nomine MS. adeſt in Bibl. Domini de Vauclerc prope Laodunum, teſte Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 1301. Adde Leuckfeldii Antiquitates Bursfeldenſes pag. 24. 25.

THEODERICUS, *Caſſinenſis* monachus ſeculo XI. ſcripſit *Vitam S. Firmani, & hymnum in laudem S. Mauri.* Petrus Diaconus in Catalogo Virorum illuſtrium Caſſinenſium c. 16.

THEODERICUS *Delphius*, a patria Delphis Belgicis, Ord. Prædicatorum Coloniæ, Theologiæ Magiſter, ibique & Erfordiæ Studii Regens, circa annum 1400. Scripſit *Speculum fidei chriſtianæ.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 749.

THEODERICUS, monachus *Dunelmenſis* in Anglia, familiaris & Confeſſionarius Mariæ, Reginæ Scotiæ, quæ a. 1093. obiit, ſcripſit *Vitam illius Reginæ*, quæ habetur in Actis Sanctorum tom. II. Junii p. 328. Sunt, qui illam Turgoto tribuant, de quo inferius, ſed is, teſte Hectore Boëthio, ſcripſit hanc Vitam ſermone patrio, non Latino.

THEODERICUS, monachus *Floriacenſis*, circa a. Scripſit Librum *de illatione redituque corporis S. Benedicti Aurelianis*

ad

ad Floriacum, quem edidit Jo. a Boſco in Bibl. tom. I. p. 219.

THEODERICUS *de Friburgo*, a patria Brisgoiæ urbe nomen habens, a Dreſſero quoque *Thamninus* dicitur, Theologiæ Magiſter Pariſienſis fuit circa annum 1310. Scripſit *de origine rerum prædicabilium*, *de tempore*, *de iride*, *de menſuris rerum*, *de corpore Chriſti ſub Sacramento*, *de corpore Chriſti mortuo*, *de entium communitate*, *de tribus difficilibus*, *de entium quidditate*, *de generatione lucis*, *de viſione beatifica &c.* Altamura Bibl. Domin. p. 46. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 510. qui eundem p. 731. ſub nomine *Thomæ Teutonis* profert. *Theodorus de Utiburgo* perperam vocatur in Codice Vaticano, qui opera illius continet. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 106.

THEODERICUS *Greſemundus* vel *Greſmunt*, de Meſchede, Artium & Medicinæ Doctor Moguntiæ, ſcripſit Tractatum *de regimine ſanitatis tempore peſtilentiali*. Trithemius de ſcript. Eccleſ. c. 832.

Filium habuit cognominem, quique propterea ab aliis *junior* dicitur, patria Spirenſem, ut in titulo Carminis de violata Cruce dicitur, quamvis alii Moguntinum dicant. Quindecim annos natus

natus admirandum ingenium & eruditionem plane singularem ostendit, sic ut pares suæ ætatis habuerit paucos aut nullos. Ejus *Lucubratiunculæ sive Apologiæ septem artium liberalium Dialogus* prodiit Moguntiæ per Petrum Friedberg, 1494. 4. Daventr. 1497. 4. Lipf. 1505. 4. *Carmen de historia violatæ Crucis*, Argent. 1514. 4. Memorantur etiam *Carmen pro purissima conceptione semper Virginis Dei genitricis Mariæ, Orationes & Epistolæ.* Trithemius l. c. Hippolyti Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 387. Possevinus tomo II. Apparatus p. 455.

THEODERICUS *de Herxen*, Germanus, Ord. Fratrum Clericorum in communi viventium Visitator, scripsit *in Psalterium totum, in Orationem Dominicam, in salutationem Angelicam, de moriendi desiderio.* Vivebat a. 1476. *Exercitium Dominicæ passionis*, prodiit 1492. 8. sine mentione loci. Maittaire tom. I. p. 550. Trithemius de script. Eccles. c. 857. Possevinus tomo II. Apparatus p. 455. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. pag. 387.

THEODERICUS, *Hirsfeldensis* monachus, scriptor *Vitæ S. Benedicti*, vixit a. 1042. du Fresne in Syllabo Auctorum, qui Glossario præfixus est.

THEO-

THEODERICUS *ab Homborch*, vide ſupra *Theodericus Bursfeldenſis.*

THEODERICUS *Kerberus*, Magdeburgenſis monachus, ſcripſit *Epiſtolas* contra Petrum Wigmannum Vratislavienſem, quibus eum de nonnullis laudat, de furore autem iracundiæ atque invidiæ arguit. Hæc Poſſevinus tom. II. Apparatus pag. 455.

THEODERICUS *Langen*, vel *Longus*. Vide ſupra lib. XI. p. 713.

THEODERICUS *a Leydis*, ſupra tomo III. p. 134. Egmondenſium rerum ſcriptor.

THEODERICUS *Loërius a Stratis*, monachus Carthuſianus Colonienſis, & Vicarius, ſcripſit *Vitam Dionyſii Carthuſiani*, quæ Coloniæ a. 1532. primum edita, poſt in Actis SS. Martii tom. II. pag. 247. rurſum repetita eſt.

THEODERICUS Monachus *S. Matthiæ* prope Treverim, Ord. S. Benedicti a. 1000. ſcripſit *de inventione S. Celſi Epiſcopi & Confeſſoris*, apud Surium 23 Febr. & in Actis Sanctorum tomo III. Febr. p. 396. *de miraculis ejusdem*, *& Sermones de Sanctis*: item *Hiſtoriam Trevirorum*, quam memorat Trithemius principio Chronici Hirſaugienſis: quamquam in Catalogo virorum illuſtrium Germaniæ inter ejus Scripta Annales Treverenſes non numerat. Adde Oudinum tomo II. p. 726.

p. 726. qui pro more multa infercit, ad rem non pertinentia, ut tantum volumina magna conftiparet.

Idem forte eft Auctor *Vitæ S. Hildegardis*, primum in Operibus Hildegardis, Colon. 1566. poft a Surio d. 17 Sept. editæ: is autem illum Abbatem Benedictinum vocat, qui a. 1200. claruerit. Adde Oudinum tomo II. p. 1695.

THEODERICUS *de Monafterio*, S. Theologiæ Profeffor in Academia Colonienfi, vixit feculo XV. Scripfit *de vitio proprietatis* ad fanctimoniales conventus S. Ægidii Monafterienfis. MS. eft in Bibl. S. Martini Tornacenfis, tefte Ant. Sandero Bibl. Belgica manufcripta I. p. 135. Fuit item apud Cornelium Dielmannum Ord. Eremitarum S. Auguftini: ibid. p. 295. *Sermo de neceffaria morum in Ecclefiafticis reformatione* in Concilio Conftantienfi a. 1415. habitus, editus eft ab Herm. von der Hardt in Hift. literaria Reformationis part. III. pag. 45. *Excerpta* alterius a. 1416. habiti, ibidem p. 58. alia duo apud Eundem in præfatione ad Acta Concilii Conftantienfis tomo V. p. 22. 23.

THEODERICUS, monachus *Nidrofienfis* in Norwegia, vixit circa annum 1160. & Auguftino Archiepifcopo Nidrofienfi tunc viventi dedicavit *Hiftoriam de regibus Norwagicis*. Eam e MS. Lubecenfi pro-

protraxit Jo. Kirchmannus, & annotationibus quibusdam illustravit, in lucem vero edidit Bern. Casp. Kirchmannus, J. U. D. nepos illius, & cum Anonymo *de profectione in terram Sanctam* edidit Amstelodami apud Jansonio-Waesbergios 1684. 8. Oudinus libellum non vidit, quamvis de illo quædam proferat.

THEODERICUS *de Niem*, vide supra lib. XIII.

THEODERICUS *de Osembruch*, (non *Obsembruch*) a patria, urbe scil. Osnabruga, sic dictus, monachus Ord. Minorum, floruit a. 1498. Scripsit *de passione Domini*, *Manuale simplicium*,* *de exercitio interiori* & *Librum precationum*. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 321. Willot Athenæ sodalitii Franciscani pag. 331. Trithemius script. Eccles. c. 950.

THEODERICUS *Paderbornensis* Canonicus circa annum 1079. scripsit *Commentationem in Orationem Dominicam*, & quidem, ut titulus Codicis Claustro-Neoburgensis habet, ob memoriam *Immabè Venerabilis Episcopi*, qui ab anno 1052. ad 1079. sedi Paderbornensi præfuit. Editum

* Possevini conjectura est, librum inscribi *Manuale supplicum*; quod illi dijudicabunt, qui librum inspicere poterunt.

Editum est opusculum a Bern. Pez Thes. noviss. Anecdotorum tom. II. part. 1. p. 57.

THEODERICUS Pauli, Gorcomiensis, scriptor seculi XV. cujus *Chronicon universale* MS. possident Jesuitæ Antverpienses, prout ipsi testantur in Actis Sanctorum tom. II. Martii p. 641. Ex eo forte petitum est *Miraculum memorabile* in homine quodam flammis misere exusto, & tamen in vita conservato, donec Confessione & Eucharistia munitus esset meritis S. Barbaræ. Contigit a. 1448. & Theodoricus ipse rei gestæ interfuit: exstat autem apud Surium d. 4 Decembris.

THEODERICUS *de Porta Cœli*, Saxo, monachus Ord. S. Augustini, procul dubio in monasterio *Himmels-Pfort*, juxta Wernigerodam, diœc. Halberstadiensis, floruit a. 1498. & scripsit *Hortulum Virginitatis*, qui de laudibus B. Mariæ agit. MS. exstat Monachii. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 649. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 387. 388.

THEODERICUS *de Saxonia*, Ord. Prædicatorum, circa a. 1311. Saxoniæ Provincialis; scripsit *in quatuor libros Sententiarum, & de radialibus impressionibus*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 513.

THEO-

THEODERICUS *de Süfteren*, a patria, oppido Juliacensi sic dictus, Ord. Prædicatorum Coloniæ sec. XVI. ineunte. Scripsit *Summam contra gentes*, Col. 1499. 1509. fol. *Quæstiones disputatas*: ibid. 1499. fol. Idem Quetif tom. II. p. 22.

THEODERICUS, monachus cœnobii *Theologiensis* sive *Tolegiensis* in diœcesi Trevirensi sec. XI. scripsit *Acta S. Conradi*, S. Cononis, designati Archiepiscopi Trevirensis, qui a. 1066. obiit. Edita est a God. Henschenio in Actis Sanctorum tom. I. Junii p. 127.

THEODERICUS *Thuringus*, vide supra *Theodericus de Apoldia*.

THEODERICUS *Trevirensis* Archiep. vid. Theodericus S. Trudonis.

THEODERICUS, monachus *Trevirensis*, vide supra *Theodericus S. Matthiæ*.

THEODERICUS, Abbas *S. Trudonis*, Ord. Benedicti, diœcesis Leodiensis, primum Blandiniensis & ad S. Petrum Gandavensis monachus. Rexit monasterium suum ab anno 1099. ad annum 1107. Res ejus gestas narrat Rudolphus, successor ipsius, in Chronico S. Trudonis lib. VI. tomo II. Dacherii. Vide de ipso Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 822. Vossium de Historicis Latinis p. 393. Acta Sanctorum Julii I. pag. 171.

Scripta ejus sunt sequentia:

1. *Vita S. Rumoldi*, Episcopi Dublinienfis & Mechliniensium Apostoli, quæ edita est a Surio d. 1 Julii, ab Hugone Vardæo, Ord. Min. Lovanii, in Actis S. Rumoldi, opere posthumo, Lovanii 1662. tandem a Jo. Bapt. Sollerio in Actis Sanctorum Julii tomo I. pag. 241. cum Commentario prævio satis luculento, a p. 169-241.

2. *Vita S. Bavonis*, edita est a Surio d. 1 Octobr. repetita a Mabillonio Sec. II. Benedictino pag. 396.

3. *Vita S. Landradæ* (non *Lintrudis* vel *Lutrudis*) Abbatissæ Bellisiensis, diœc. Leodiensis, edita est a Surio d. 8 Julii & in Actis SS. Julii tomo II. p. 619. cum Comm. prævio Jo. Bapt. Sollerii: Hanc vitam Theoderico AEp. Trevirensi quidam tribuunt: male. Confer tamen Vossium de Hist. Latinis II. 40. III. 1. 6. & libro III. parte 2. pag. 725. cujus verba Oudinus quoque descripsit.

4. *Vita S. Trudonis*, &

5. *Sermo de translatione SS. Trudonis & Eucherii*, exstant apud Surium 23 Novemb.

6. *Vita S. Amalbergæ virginis*, apud eundem d. 8 Julii, & in Actis SS. tomo III. Julii p. 90. sed hæc ipsi tantum per conjecturam tribuitur.

7. Liber unus versu heroico *Veteris ac Novi Testamenti historias* continens nondum est editus.

Eum autem in annis Christi, & certis Imperatoribus ac Pontificibus adjungendis multum aberrasse, observatur in Actis SS. tomo II. Maji p. 593. in reliquis etiam chronologicis & historicis satis negligentem, & tantum de ædificatione sollicitum fuisse tradit Jo. Bapt. Sollerius tomo III. Julii p. 84.

THEODERICUS *de Vallis-colore*, vulgo *de Vaux-couleur*, Gallus, carminice scripsit *Vitam Urbani IV. Pontif. Romani*, quæ MS. exstat Trecis in Ecclesia S. Urbani, ut testantur Andreas Duchesnius in Vita Urbani IV. & Petrus Trizonius in Gallia Purpurata. Hæc Lud. Jacobus a S. Carolo in Bibl. Pontificia pag. 442. Carmen vero illud ex Papirii Massoni libro V. de Episcopis Urbis Romæ repetiit Muratorius S. R. Ital. tomo III. parte 2. p. 405.

THEODERICUS *Virdunensis* Episcopus, ab anno 1048. diu Ecclesiæ suæ præfuit, & tempore schismatis inter Henricum IV. & Gregorium VII. a partibus Cæsaris stetit. Scripsit *Epistolam ad universos prælatos & nobiles*, apud Goldastum Constitut. Imperial. tom. I. p. 236. qua Gregorium satis acerbe perstringit,

& *aliam ad ipsum Gregorium VII.* in qua ipsum consulit, quid adversariis ipsius respondere debeat, apud Martene, & Durand Thes. Anecdot. tomo I, p. 214.

THEODERICUS *Ulsenius*, Friso, Medicus & Poeta a. 1494. scripsit *de pharmacandi comprobata ratione* lib. II. carmine, cum scholiis Pictorii, Norib. 1496. *Epigrammata & Elegias.* Swertii Athenæ Belgicæ pag. 687. Trithemius de script. Eccles. c. 961. Suffridus Petri de scriptoribus Frisiæ Dec. VII. 7.

THEODERICUS *Vrie*, quod Latine est *Liber, ingenuus*, Osnabrugensis, Ord. S. Augustini, in Conventu urbis dictæ circa annum 1440. Scripsit *Historiam Concilii Constantiensis*, Sigismundo Imperatori inscriptam, quæ primum prodiit Coloniæ per Johannem de Lubeck, 1488. post tom. I. Concilii Constantiensis per Herm. von der Hardt

Reliqua lucem publicam non viderunt, memorat autem Jo. Schiphowerus in Chron. Comitum Oldenburgensium tom. II. Meibomii p. 172. *Sermones, Cosmologium* sive *Librum Apum. Tract. de conceptione immaculatæ virginis: super decem præcepta: de intentione & remissione formarum contra Marsilium de Padua: Logicam magnam & parvam: Quadragesimale*, & alia. Plura laudatus Herm.

Hermann von der Hardt (cujus narrationem retinuit Gandolfus de ducentis Augustinianis scriptoribus pag. 329. Adde Oudinum tomo III. p. 2259. a quo perperam scribitur *Vric.*

THEODINUS, Cassinensis monachus, qui videtur Arnoldo Wioni omnino is esse, qui ab Alexandro II. Papa in numerum Cardinalium adscriptus fuit. Elegantes *sermones duos* habuit *in festo S. Placidi Abbatis & Protomartyris*, Ord. S. Benedicti: qui extant apud Timotheum a Messana, Monachum Messanensem, MSS. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 456.

THEODORUS, monachus *Campidonensis* & S. Galli, sec. VII. SS. Columbani & Galli discipulus. Ejus nomen præfert *Vita S. Magni*, qui fundator fuit Cellæ Campidonensis, edita a Canisio Lect. Ant. tom. I. p. 651. Surio d. 6 Sept. & Goldasto Rerum Alemannicarum tom. I. part. 2. p. 190. Quædam hujus vitæ de Tozzone Episcopo Augustano exstant in Actis Sanctorum tom. II. Jan. pag. 56. Cum vero non nisi nugas agat & falsa proferat, quod erudite ostendit Basnagius tum in Observatione prævia, tum in annotationibus, credibile est alium quendam vitam Theodori deperditam reficere voluisse. Jo. Mezlerus de viris illu-

illustribus S. Galli l. 3. dicit, hanc vitam a Canisio depravatam prodiisse. Mabillonius Seculo II. Benedictino p. 505. hoc Theodori nomen ab impostore quodam suppositum existimat. Ait enim ipse Theodorus se vitam S. Magni descripsisse, & ad caput ejus in sepulcro reposuisse, c. 29. Goldastus vero p. 141. refert, Lantonem Episcopum Augustanum hanc vitam in tumulo Magni repertam Ermenrico Elewangensi monacho describendam atque emendandam commisisse. Ab hoc igitur Ermenrico depravationes illæ irrepsisse poterunt. Adde Sandii notas ad Vossium de Hist. Latinis p. 273. 274.

THEODORUS, Episcopus Romanus, patria Hierosolymitanus, sedit a. 643-649. *Epistolæ* ejus *duæ* habentur tomo II. Conciliorum Harduini p. 613. Adde Oldoini Athenæum Romanum p. 624.

THEODORUS, natione Græcus, Tarsensem vocat Anonymus Mellicensis c. 27. Archiepiscopus Scotorum, aliis *Cantuariensis* circa annum 688. Capitula s. *Pœnitentiale* ejus edidit Dacherius Spicil. tom. IX. sed edit. novæ tom. I. p. 486. repetiit Harduinus tom. III. Conciliorum pag. 1771. *Epistolas ad diversos* scripsit. Possevinus tomo II. Apparatus pag. 464. Plura dabit Caveus & Trithemius. A

Cor-

Correctoribus Gratiani Archiepiscopus Hiberniensis vocatur. Waræus de script. Hiberniæ pag. 33.

THEODORUS, Prior monasterii B. M. *de Charitate* in Gallia, *Ascetica quædam* scripsit, nec non *Epistolam* unam inter Epistolas Petri Venerabilis II. 5. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis pag. 308.

THEODORUS *Lælius*, alias *de Lellis*, vide supra lib. XI. p. 694. adde vero sequentia: Natus fuit Interamnæ, Patavii studuit, & J. U. D. renunciatus est, Romæ Auditor Rotæ fuit. De Feltrensi Episcopatu res non satis certa est. Obiit a. 1466. ante adeptum pileum. Scripsit *Orationem gratulatoriam super creationem Pii II. Quinque orationes ad Gallicarum Regem pro Pio II. pro defensione Catholicæ fidei contra Turcos: plures elegantes Epistolas nomine Pauli II. & alias: Apologiam pro liga inter Venetos & Sigismundum Imp.* Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 258. Ejusdem *Tractatus contra Pragmaticam sanctionem, de Annatis, & Orationes* habentur in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 139. *Replica* etiam impressa est Francof. 1607. 4. cum aliis hujusmodi opusculis ad illam controversiam spectantibus, & inter Scriptores Goldasti de Mo-

narchia S. R. Imperii tomo II. Plura dabit Nicolai Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tom. II. p. 21. Oldoini Athenæum Romanum pag. 625.

THEODORUS *Memus*, Venetus, Ordinis Minorum circa annum 1321. Scripsit *Vitam S. Francisci, Vitam S. Claræ Assisiatis, Volumen Sermonum, & Sermones funebres*. Jac. Alberici Catalogus Scriptorum Venetorum p. 85.

THEODORUS *Priscianus*, Medicus, de quo sufficienter egit Fabricius noster in Bibl. Latina IV. 12. n. 4. hinc non repetuntur.

THEODORUS *Spanduginus Cantacuzenus*, cujus liber *de origine & moribus Turcarum*, prodiit Florentiæ 1468. 8. teste Maittairio tomo I. Annalium pag. 280. Italica versio edita est Florentiæ apud Torrentinum 1551. 8.

THEODOSIUS, aliis THEODORUS *Blanchettus*, Nobilis Bononiensis circa annum 1157. scripsit *de beata vita lib.* 3. *de comparandis divitiis Christiano more lib. I. de detestatione avaritiæ lib.* 2. *contra hæreticos lib.* 10. *Consolationem paupertatis & miseriarum humanæ vitæ*. Bumaldi Minerval Bononiense p. 217. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 250.

Alius hujus nominis junior, circa annum 1350. fuit Eques Hierosolymitanus;

nus, qui cum Georgio fratre *Chronicon Bononiense* composuit. Orlandus p. 251.

THEODUINUS, vide DEODUINUS, supra tomo II. p. 61.

THEODULPHUS, Episcopus Aurelianensis, seculo IX. Patria ejus incerta est. Vulgo Italum statuunt, quia in veteri chronico apud Quercetanum tom. I. p. 36. Carolus Magnus illum ex Italia in Gallias adduxisse legitur. Quæ sententia satis infirma est. Non melior est altera, qua Mabillonius, Nic. Antonius & Eccardus rerum Francicarum XXXVIII. 169. ipsum Hispanum faciunt, quia Theodulphus Getici populi reliquias in Hesperia sive Hispania *consanguineos suos* vocavit. Nam *consanguinei* vox metaphorice posita esse potuit, pro ejusdem fidei ac religionis consorte. Igitur patria ejus certo nondum est cognita. Antequam in Galliam veniret, uxorem habuit, ex eaque Gislam filiam, ad quam Carmen IV. libri III. scriptum est. Fuit autem primum Abbas Floriacensis, teste Catalogo Abbatum Floriacensium tom. I. Miscellaneorum Baluzii pag. 492. post Episcopus Aurelianensis. Interfuit a. 794. Concilio Francofurtensi contra Felicem: Anno 811. testis fuit in testamento Caroli M. Apud Ludovicum Pium primum in gratia fuit, post, quum

Bernardo Italiæ Regi magis favere videretur, a. 818. ſede ſua ejectus, & in urbe Andegavenſi carceri incluſus fuit, quia vero innocentiam ſuam conſtanter tuebatur, a. 821. reſtitutus eſt, quo etiam obiit. Epitaphium ejus edidit Mabillonius Analect. tom. I. pag. 426. ubi vide annotationes p. 433. 434. in editione recent. p. 377. 378. & Eccardum l. c.

Opera ejus conjunctim edita ſunt a Jacobo Sirmondo, Pariſ. 1646. 8. poſt in Operibus hujus repetita, ſequenti ordine:

1. *Capitula ad Presbyteros parochiæ ſuæ.* Edita ſunt primum a Baronio ad annum 835. num. 5. deinde a Jo. Buſæo cum Epiſtolis Hincmari Rhemenſis, Moguntiæ 1602. 8. porro a Sirmondo tom. II. Conciliorum Galliæ p. 211. qui longe accuratius ad annum 797. aut circiter referenda eſſe cenſet: Spelmanno tomo I. Conciliorum p. 584. Harduino tom. IV. p. 911. Canones IX. Concilii VI. Oecumenici, qui tom. III. Conciliorum Harduini habentur p. 1711. ſuppoſiti ſunt, & fere toti ex his Capitulis exſcripti.

2. *De ordine baptiſmi*, qui liber a. 812. conſcriptus eſt, quum Carolus M. de hac re cogitaſſet. Eccardus rerum Francic. XXVIII. 18. Inſcriptus eſt Magno Senonenſi Archiepiſcopo, in uno vero Codice

dice Corbeiensi, ex quo Menardus ad librum Sacramentorum Gregorii M. (Paris. 1642. 4.) p. 113. edidit, Joanni Arelatensi, quod Sirmondus mendose factum crediderat, Mabillonius vero tom. I. Analect. p. 24. (edit. novæ p. 76.) rem sic expedivit, ut diversa exempla utrique inscripta esse contendat.

3. *De Spiritu Sancto*, liber, a. 809. editus & Carolo M. inscriptus. Nam illo anno in Concilio Aquisgranensi de processione Spiritus S. actum fuerat. Vide Eccardum XXVII. 63.

4. *Carmina* in libros VI. distincta, de quibus accurate satis agit Polyc. Lyserus in historia Poëtarum medii ævi p. 223 seqq. ita tamen, ut quædam suppleri debeant. *Parænesin ad Judices*, quæ librum I. constituit, sed initio destitutum edidit Lutetiæ Pet. Daniel, post Gev. Elmenhorstius Lugd. Bat. 1618. 4. porro Andr. Rivinus cum quibusdam carminibus ex Canisio & Bibl. PP. Coloniensi Lips. 1653. 8. una cum Drepanio, Floro & aliis. Postea *Carmina X. inedita* primus dedit Mabillonius Anal. tom. I. p. 376 seq. (edit. novæ p. 410.) *Epigrammata duo* Baluzius Miscell. lib. I. p. 492. 493. Hymnos autem duos *de Natali Domini & ad SS. Martyres Sergium & Bacchum*, in editione Sirmondi omissos esse

esse observat Christianus Daumius in Syllabo Poëtarum Christianorum, qui tamen jam ante in Bibliothecis Patrum & in editione Riviniana excusi fuerant. Carmen *de tota Veteri & Novi Testamenti instructione* legitur in Goldasti Manuali Biblico p. 34. in Operibus lib. II. Carm. I. inscribitur sic: *Versus in fronte Bibliorum, quæ ipse describi fecit.* Carmen breve *de luxuria* ediderunt Martene & Durand. Thesauro novo Anecdot. tom. V. pag. 399.

5. *Fragmenta Sermonum duorum*, nec non Fragmentum aliud *operis de sacris Interpretibus* edidit Lucas Dacherius Spicil. tom. V. p. 117. (in edit. recent. tom. I. p. 254.) Hæc vero Theodulfi esse, tum stilus docet, tum quoque, quia initium Capitularium ejus sub finem adjectum est.

6. *Annales Caroli M. & Ludovici Pii* scripsisse Theodulphum ait Arnoldus Wion in Ligno Vitæ & post ipsum Vossius de Historicis Latinis pag. 757. & adest hujusmodi fragmentum Annalium sub nomine Theodulphi in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 35. Fortassis est unus ex illis Annalistis Anonymis, quales de illis temporibus plures exstant.

7. In Catalogo Abbatum Floriacensium

sium supra memorato ipsi quoque tribuitur *Explicatio Symboli Athanasiani* & *Explicatio mystica Missæ*, quæ duo etiam in MS. Codice Floriacensi habentur.

8. *Speculum* locorum Biblicorum ipsi quoque tribuitur, quod alias inter Opera Augustini tom. III. p. 680. exstat.

Plura dabit Historia literaria Galliæ tomo IV. p. 459.

THEODULUS, natione Italus, primum in Italia, deinde Athenis studuit, & Episcopus constitutus est. Sunt, qui eum Cœles Syriæ Presbyterum vocant, quos Honorius Augustodunensis, Theodorum & Theodulum distinguens, refutat. Vixit seculo X. Scripsit *Eclogam, qua comparantur Miracula V. T. cum veterum poëtarum commentis*. In quodam Codice MS. habetur, Joannem Chrysostomum hoc opus composuisse, quum autem arrogantiam vitaret, Theoduli nomen inscripsisse. Vide Sanderi Bibl. Belgicam MSS. I. p. 139. *Tetrastichum* in aliis Codicibus inscribitur, quod singula carmina quatuor versibus comprehenduntur. Prodiit hæc Ecloga cum Commentario Liptz per Conradum Kacheloven, 1492. 4. Colon. 1494. 4. 1495. 4. Est & inter auctores octo Opusculorum, ut Catonis Faceti, Matthæi Vindocinensis &c. Lugduni per Steph. Baland, 1505.

1505. 4. in Goldasti Manuali Biblico (Francof. 1620.) p. 22. Hanc editonem cum Codice Academiæ Juliæ contulit Polycarpus Lyserus in hist. Poëtarum medii ævi p. 296. In eam commentatus est Bernardus Silvester, teste Sigeberto Gemblacensi c. 169. quem adde de nostro c. 134. & Lyserum l. c. p. 293. & Stephanus Patringtonus, de quo supra.

Quod *de opere Eclogarum*, in Bibl. Bodlejana & Helmstadiensi obvio memorat Hasservordius, procul dubio errat. Certe in Codice Helmstadiensi non opus plurium Eclogarum, sed tantum una hæc Ecloga: in tres libros distincta habetur. Trithemius c. 185. *Eclogas* & librum *de consonantia Scripturarum* distinguit.

THEOFRIDUS Abbas, cujus Sermones duo *de Sanctorum reliquiis*, & *de veneratione Sanctorum*, primum editi sunt cum Berengoso, Colon. 1555. 8. post in Bibliothecis Patrum eruditis controversiam moverunt. Plerique cum Caveo ipsum sec. XI. Abbatem Epternacensem fuisse contendunt, de quo paullo post agetur. Auctores autem Historiæ literariæ Gallicæ tom. IV. p. 60. eos *Sermones* adscribunt Theofrido, qui seculo VIII. fuit Abbas primum Menatensis in Alvernensi diœcesi, post Carmeriensis in territorio Velaunensi. *Theoffridi Abbatis Sermones* MSS. sunt in Bibl. Vaticana. Bern.

 de

de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. pag. 134.

THEOFRIDUS, Abbas *Epternacensis*, ord. S. Benedicti, obiit a. 1110. scripsit *Vitam S. Willebrordi*, fundatoris cœnobii sui, & Ultrajectensis Archiepisc. a Surio editam d. 7 Dec. *Flores epitaphii Sanctorum* lib. IV. qui Luxemburgi editi sunt cum vita S. Willibrordi & cum notis Jo. Roberti, S. J. 1619. 4. Vid. Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 832. Sweertii Athenas Belgicas p. 692. Libros *de consummatione seculi*, ac de *novissimo die*, ex Eisengreinio ipsi tribuit Possevinus tomo II. Apparatus p. 469.

THEOGERUS, Episc. Metensis, scripsit *Librum de Musica*, qui MS. est in Bibl. monasterii Tegernseensis & Zwetlensis. Incipit: *Pythagoras philosophus apud Græcos primus Musicæ artis repertor fuisse legitur*. Vid. Rev. Bern. Pezii diss. isagogicam ad tom. I. Thesauri Anecdotor. novissimi p. 15.

THEONAS, cujus *Epistolam ad Lucianum Præpositum Cubiculariorum*, monita christiana & politica præscribentem, edidit Dacherius Spicil. tom. III. p. 297. quis fuerit, incertum est. Græcum hominem fuisse ex eo constat, quod dicit: *Ptolemæus Philadelphus divinas scripturas in linguam nostram traduci jussit*. Dacherius suspicatur esse Theonæ Episcopi Cyziceni, qui eam Præposito Cubiculariorum inscribere potuerit. Editor novus Dacherii Franciscus

Jose-

Josephus de la Barre Theonam Cyzicenum retinet, sed illum Lucianum Præfectum Cubiculariorum Licinii fuisse auguratur. Certi quid nemo facile proferet.

THEOPHANIUS, aliis THEOPHILUS, Diaconus Casinensis, vixit a. 855. & carminice scripsit *de constructione cœnobii Domini Salvatoris, de adventu S. Benedicti ad Casinum, ac de miraculis per eum inibi factis, in laudem sanctæ Dei genitricis, de constructione monasterii S. Mariæ in Plumbariola.* Petrus Diaconus de viris illustribus Casinensibus c. 10. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 395.

THEOPHILUS de *Ferrariis*, Cremonensis, ord. Prædicatorum circa an. 1471. Prælo subjecit *Commentaria S. Thomæ in varios libros Aristotelis* ad varios codices MS. recognita. Venet. 1471. fol. Postea prodierunt ejus *Propositiones ex omnibus Aristotelis operibus collectæ*, ibid. 1493. 4. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicator. tomo I. pag. 847. Arisii Cremona literata tomo I. p. 328. Ambr. Altamura Bibl. Dominicana p. 211.

THEOPHILUS Historiographus, auctor perantiquus, Pelbarti de Temeswar indicio notus, cujus meminit in Stellario Mariæ, scripsit *de nativitate B. Mariæ, & de portentis & signis, quibus clarificata fuit.* Andreas etiam Gelsomius in Theatro cœlesti

Devo-

Devotionis Mariæ c. 5. citat Theophilum antiquum scriptorem in *Speculo B. Mariæ.* Ætas & reliqua sunt incerta. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 396.

THEOPHORUS, sub quo nomine Jo. Gerson latere voluit. Vid. supra lib. VII. p. 146.

THERASIA s. *Theratia,* cujus *Epistola ad Sanctum & Amandum,* cum aliis Opusculis Patrum edita est a Thoma Galleto, Lugd. 1615. post in Bibliothecas Patrum illata.

THESEUS *Capocius,* Lilybætanus Siculus, Priami, de quo supra, filius, J.U.D. & Poëta circa a. 1520. *Epigrammata* reliquit. Mongitore Bibl. Sicula tomo II. p. 252.

THEUDOINUS, Præpositus Catalaunensis, an. 868. scripsit *Epistolam* ad Almannum Monachum Altivillarensem prope Remos, ut vitam S. Memmii Ep. Catalaunensis primi describeret. Edita est a Mabillonio Anal. p. 423. edit. prioris tomo II. p. 86.

THEULFUS, monachus monasterii Mauriniacensis in diœcesi Senonensi, ord. S. Benedicti, scripsit *Chronicon Mauriniacense,* quod usque ad a. 1147. pertingit, libris tribus, quorum primus periit, duo posteriores exstant in Scriptoribus Francicis Andr. du Chesne tomo IV. p. 359. Vide Launojum de S. Brunone p. 47.

THIERRICUS *Vallicoloris,* vide supra THEODERICUS *de Vallis-Colore.*

THIETMARUS, vide *Dithmarus* supra lib. IV. p. 113.

THIMO, monachus S. Michaëlis Bambergensis a. 1146. *de conceptu originali* & alia plura scripsisse dicitur Eisengreinio. Possevinus tomo II. Apparatus p. 476. Scripsit etiam *Vitam S. Ottonis, Bambergensis Episcopi*, vel certe multum ad eandem contulit, de quo confer Acta Sanctorum tomo I. Julii.

THINREDUS *Doverius*, monachus Anglus ordinis S. Benedicti in cœnobio Doverensi, & Præcentor circa a. 1371. Scripsit *Pentachordorum & Tetrachordorum librum I.* & *de legitimis ordinibus Musicæ*. Balæus Cent. VI. 47. Pitseus c. 630. Alii scribunt *Thiuredus*.

THIOTFRIDUS, vide supra, *Theofridus*.

THOMAS *de Acerno*, Episc. Lucceriensis, Decretor. Doctor, Urbani VI. Papæ familiaris & protector negotiorum & causarum Regni Neapolitani, scripsit *Opusculum de creatione Urbani VI.* quo ille contendit creationem ejus fuisse legitimam. Lacinias ex illo produxit Baluzius in Vitis Paparum Avenionensium: Integrum vero ex Codice Vaticano Muratorius S.R.Ital. tom. III. part. 2. p. 715.

THOMAS *Agni de Lentino*, Leontii in Sicilia natus, fuit ex primis sodalibus Dominicanorum ordinis, Romanæ provinciæ

Prior,

Prior, * a. 1255. Episcopus Bethlehemitanus, a Pontifice Legatus in Syriam missus, a. 1267. Archiep. Cusentinus, a. 1272. Patriarcha Hierosolymitanus, obiit a. 1277. Scripsit *Vitam S. Petri Martyris, ord. Praedicatorum*; quam stylo immutato edidit Surius d. 29 April. primigenio vero Acta Sanctorum tomo III. Aprilis p. 686. *Epistolam de statu terrae sanctae, Sermones de Tempore & Sanctis*, nec non *de festivitatibus Mariae*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Praedicatorum tomo I. p. 558. seqq. Altamura p. 45. Ughellus tomo IX. pag. 216. Hier. Ragusa Elogia Siculorum p. 284. ut Miraeum & Vossium taceam.

THOMAS *Alcherus*, Anglus, aetatis incertae scriptor, dedit *Postillas in Evangelium Marci, Lucae & Johannis*. Pitseus Append. Cent. IV. 48.

THOMAS *de Ales*, Anglus, Doctor Parisiensis, ord. Minorum, circa a. 1240. scripsit librum *de Vita beatae Virginis*, & *Sermones*. Catalogus Doctorum de maculata conceptione apud Pezium & Hueberum Cod. diplom. part. III. pag. 325. Willot Athenae sodalitii Franciscani p. 332.

THOMAS *Almericus*, Cremonensis, circa a. 1198. scripsit *Eventus Italiae sui temporis*, &

* Ant. Mongitore in Bibl. Sicula tomo II. p. 252. ipsum vocat *Priorem Neapolitanum*, ubi etiam Divum Thomam ordini adscripserit.

& *Acta Friderici I. Imperatoris.* Arisii Cremona literata tomo I. p. 95.

THOMAS *Anglicus*, vide infra, *Jorsius*, & *Walleis*.

THOMAS *Antonii*, Senensis, ord. Prædicatorum in Conventu SS. Joannis & Pauli Venetiis, circa a. 1430. terram sanctam adiit. Scripsit *Vitam Catharinæ de Senis*, a Bonino Mombritio editam, in Actis vero Sanctorum tomo III. Aprilis p. 967. tantum excerpta illius habentur: Collegit *Epistolas ejusdem: Vitam S. Dominici, B. Mariæ Storionæ Venetæ, Vitas quarundam aliarum Sororum de pœnitentia tertii ordinis, de merito vitæ regularis: de principiis & confirmatione tertii ordinis S. Dominici.* Vid. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 780. Altamura Bibl. Domin. p. 170. Vinc. Maria Fontana de Provincia Romana ord. Præd. p. 380.

THOMAS *de Aquino*, vel *Aquinas*, natus anno circiter 1225. obiit a. 1274. de cujus vita nihil memoro, cum illam scriptores complures ediderint.

Anonymus, in editione Operum Romana, tomo I.

Clementis VI. P. M. Sermonem MS. de laudibus S. Thomæ allegat Oudinus p. 312.

Pauli *Frigerii*, oratorii Romani sodalis, Vita S. Thomæ, Italice. Rom. 1668. 4.

Bernardus *Guidonis* de Vita & miraculis

S. Tho-

S. Thomæ Aquinatis MS. in Bibl. S. Victoris Parisiensis: editus in Actis Sanctorum tomo I. Mart. p. 716.

God. *Henschenii* Comm. prævius, in Actis SS. tomo I. Martii p. 655. & Analecta, ibid. p. 741.

Raymundi *Hugonis*, ord. Præd. Conventus Prageriaci, provinciæ Tolosanæ, Historia Translationis a. 1368. ibid. p. 725.

Antonii *Mallet* Vita S. Thomæ, tomo I. Editionis Opp. Parisinæ præmissa.

Angeli *della Noce*, Archiep. Rossanensis, diss. de monachatu & professione S. Thomæ, priusquam Prædicatorum castra ingrederetur, in S. archicœnobio montis Cassini.

Antonii *Pizamani*, Patricii Veneti, Vita S. Thomæ, præmissa Opusculis Venetiis 1498. editis.

Petrus *Rogerius*, vide supra, Clemens VI.

Guilielmi de *Thoco* Vita Ejus: de qua Fabricius noster supra libro VII, p. 502.

A. *Touron* Vie de S. Thomas d'Aquin. Paris 1737. 4. *

Hier. *Vielmius*, ord. Præd. *de D. Thomæ Aquinatis doctrina & scriptis libri duo.* Patavii per Pasqualium 1564. 4. Venet. apud Juntas 1575. 4.

Tt 3 Vita

* *Beyträge zu denen Leipziger Gelehrten Zeitungen*, IV. *Band p. 735. sq.*

Vita Thomæ Othonis *Vænii* ingenio & manu delineata, & XXXI. tabulis æri incisis delineata. Antverp. 1610. fol.

Plures indicat Index Bibliothecæ Quetifianæ tomo II. p.987.

De doctrina & auctoritate D. Thomæ sequentes auctores mihi occurrerunt.

Anon. de arte prædicandi collectus ex Thomæ scriptis. Memming. 1483.

Hugo de *Bilhonio* contra corruptorem S. Thomæ. Vide Quetifium tomo I. p. 385.

Jo. Ge. *Dorschei* Thomas Confessor veritatis. Argent. 4.

Franc. *Garciæ* Emendatio erratorum, quæ typographorum incuria in Summa S. Thomæ reperiebantur. Tarraconæ 1578. 4.

Dav. *Lenfant*, ord. Præd. Biblia S. Thomæ, s. Explicatio locorum V. T. ex Thomæ scriptis. Paris. 1657. 4. 3 Voll.

Reginaldi *Lucarini* Massa auri, s. Hermes Biblicus MS. Vide Quetif tomo II. p. 641.

Guil. de *Mara*, Angli, ord. Minorum, Correctorium Thomæ.

Xantis *Mariales* Bibl. interpretum ad Summam S. Thomæ, Venet. 1660. fol.

Antonini *Massoulieu*, Thomas sui interpres, Romæ 1692. fol.

Jo. *Parisiensis* Correctorium Corruptorii Thomæ.

Anton. *Senensis*, qui multum de Tho-

ma

ma laboravit. Vide modo Quetifium tomo II. p. 27.

Alb. *Zenneri* Armamentarium Evangelico-Thomisticum. 1665. 4. contra Dorscheum.

Operum ejus conjunctim editorum Editiones habemus quatuor. *Prima* prodiit Romæ, jussu & sumtibus Pii V. Pontificis, a. 1572. tomis XVII. *Secunda* Venetiis a. 1592. apud Dominicum Nicolinum, quæ ad Romanam plane efformata est. *Tertia* Antverpiensis (Quetifius mavult Coloniensem dicere) a. 1612. tomis XVIII. apud Jo. Keerbergium, cura & studio Cosmæ Morelles, Valentini, ord. Præd. Professoris Theologi: in qua tomo ultimo quædam spuria sunt addita, quæ Thomam auctorem non agnoscunt. *Quarta* Parisiensis, curantibus Joanne Nicolai, Cosma Morelles, Antonio Mallet, & Petro Pellicano, ord. Præd. sumtibus societatis Bibliopolarum, 1660. tomis XXIII. fol.

Quæ in singulis his editionibus exstant, ea nunc singulatim recensebimus, editionem tamen, quam ipsi Pontificii meliorem existimant, Romanam secuti, ubi singulæ quoque librorum editiones, quas expiscari potuimus, subjicientur.

Tomus I. Editionis Romanæ.

Vita D. Thomæ e diversis collecta.

Expositio (imperfecta tamen) *in primum*

& secundum peri Herminias, cum duplici textus interpretatione, antiqua & Joannis Argyropyli.

Expositio in primum & secundum Posteriorum Analyticorum, cum interpretatione antiqua & Argyropyli.

Quæ hoc tomo habentur, prodierunt separatim Venetiis per Guil. de Tridino, 1489 fol. per Octavianum Scotum 1495. & cum Quæstionibus Dominici de Flandria. Venetiis 1497.

Tomus II.

Expositio in octo libros de Physico auditu, cum textu antiquo & Argyropyli. Colon. 1480. Venet. apud Scotum 1480. 1504. ibid. per Joannem & Gregorium de Gregoriis 1492. fol. Fortasse sub Titulo *de principiis rerum naturalium*, Lipsiæ 1498. 4.

Libri duo priores Græce versi sunt a Ge. Scholario, in Bibl. Medicea & Vaticana. Quetif p. 345.

Commentaria (imperfecta tamen) *in libros tres de Cælo & Mundo*, cum textu antiquo & Argyropuli. Non enim absolvit S. Thomas, sed reliqua Petrus de Arvernia, discipulus ejus absolvisse perhibetur. Cum his additionibus Petri de Alvernia editi sunt Venetiis 1486. ibid. per Octavianum Scotum, 1495. fol. & apud Juntas 1516.

In primum & secundum de generatione, cum versione antiqua & Franc. Vatabli. Vene-

Venetiis per Petrum Lichtenſtein 1498. fol. & poſtea 1565. fol.

Hæc duo poſteriora opera ſimul prodierunt Coloniæ 1480. fol.

Tomus III.

Expoſitio in quatuor libros Meteororum, cum verſione antiqua & Franciſci a Vicomercato. Venet. 1561. fol.

In tres libros de Anima, cum verſione antiqua & Michaëlis Sophiani. Duos poſteriores Thomæ eſſe omnes judicant, primum ajunt eſſe Reginaldi de Piperno, idque conſentientibus ſcriptoribus antiquis. Colon. 1480. Venet. per Petrum Lichtenſtein 1503. Bonon. 1575. Græce vertit Georgius Scholarius, in Bibl. Medicea. Allatius de Georgiis p. 408.

In libros de anima, de cœlo & mundo, Pariſ. 1539. fol.

Fortaſſe hæc Expoſitio librorum Ariſtotelis de anima eſt ille liber *de facultatibus animæ*, quem in hebraicum ſermonem converſum poſſidebat Wolfius ὁ μακαρίτης, prout legitur in Bibliotheca illius Hebraica Vol. IV. p. 825.

In parva Naturalia, nimirum in libros *de ſenſu & ſenſato, de memoria & reminiſcentia, de ſomno & vigilia, de ſomniis & divinatione per ſomnum*. Cætera Petrus de Arvernia ſupplevit, ſcil. *de motibus animalium, de longitudine & brevitate vitæ, de*

respiratione & inspiratione, de juventute & senectute. Paduæ, apud Hieronymum de Durantis, 1493. fol. cum additionibus Petri de Alvernia & libro Proculi (f. Procli) de caussis ab Aquinate illustrato, Venetiis 1505. item 1566. adjuncto libello quodam *de motu caloris & lumine.*

Tomus IV.

Expositio in duodecim libros Metaphysicorum, cum versione antiqua & Bessarionis. Venet. 1560. fol.

In librum de Ente & Essentia, cum Comm. Thomæ de Vio Cajetani.

Expositio in librum de Caussis.

Tomus V.

Expositio in decem libros Ethicorum ad Nicomachum, cum versione antiqua & Joannis Argyropyli. Venetiis 1519. & 1599. folio.

In octo libros Politicorum, cum versione antiqua & Leonardi Aretini. Cum præfatione Nimiræi, Parisf. 1500. Venet. 1563 & 1595. fol.

In omnes hos libros Aristotelis Expositiones conjunctim prodierunt Venet. 1496. fol.

Cæterum quod S. Thomas in libros Aristotelis vetitos & nondum expurgatos scripsit, excusare conatur Launojus Epist. V. 9. c. 1. irrito conatu. Aut enim sanctitas Thomæ, aut infallibilitas Pontificis vacillat.

vacillat. Novimus Launojum. Cætera Lector meditetur.

Tomus VI.

Comment. in primum & secundum Sententiarum Petri Lombardi.

Tomus VII.

In tertium & quartum Sententiarum.

Prodierunt in omnes Sententiarum libros Moguntiæ per Petrum Schœffer, 1469. fol. Venet. per Jo. de Colonia & Nic. Genson 1481. 1483. 1486. fol. cum titulis & conclusionibus M. Henrici Gorrichemiensis, Argent. 1489. Ex recognitione Timothei Veronensis, cura Boneti Locatelli, typis Octaviani Scoti, Venet. 1497. 1500. 1514. fol. Basil. per Nic. Kesler, cum scriptis S. Thomæ ad Hanibaldum, 1492. Paris. 1574. 8. ibid. ex recognitione & cum notis Joannis Nicolai, Ord. Præd. 1659. fol.

Super primo libro Sententiarum separatim: Venet. per Ant. de Strata, 1486. folio.

Super secundum, Bononiæ, per Bened. Hectorem, 1494. folio.

Super tertium, Colon. 1476. Basil. 1489. Venet. per Herm. Lichtenstein 1490. ib. per Simonem de Luere. 1503. fol.

In quartum. Venet. 1478. per M. Alexandrum de Vuild. 1498. fol.

Tomus VIII.

Quæstiones disputatæ. Prodierunt 1472. fol. ſine mentione loci, Romæ per Arnoldum Pannartz, 1476. fol. Colon. 1477. curante Theoderico de Suſteren, Colon. per Henr. Quentel. 1499. 1500. & 1508. fol. Argent. 1500. 1507. fol. Venet. apud Nic. Jenſon 1480. apud hæredes Octaviani Scoti 1503. fol. 2 Vol. Pariſ. per Franc. de Honoratis, 1557. fol. Lugd. 1569. fol. Quædam in Græcum ſermonem verſæ adſunt in Bibl. Coisliniana, p. 150.

Quæstiones quodlibeticæ, quæ etiam dicuntur *Placita S. Thomæ.* Coloniæ, 1471. 1485. 1491. fol. Noribergæ, per Andr. Friſner & Jo. Senſenſchmid, 1474. fol. Ulmæ, 1475. Venet. apud Jo. de Colonia, 1476. ibid. apud Jo. de Forlivio & Greg. de Gregoriis 1485. 1495. 1498. fol. ibid. per Marinum Saracenum, 1486. 4. & Octavianum 1501. Lovanii 1487. Lugd. 1513. 8. Pariſ. cum Scripto altero in libros Sententiarum, quod vulgo dicitur *ad Hannibaldum*, ex recognitione Joannis Nicolai. 1660. fol.

Tomus IX.

Summa Catholicæ fidei, contra gentiles, cum Comment. *Franciſci Ferrarienſis.* Editio antiqua ſine mentione anni & loci fol. Romæ 1476. fol. Venet. per Jo. de

de Colonia & Nic. Jenſon, 1480. Coloniæ per Henr. Quentel. 1497. 1499. fol. Lugd. per Juntas & ſocios 1521. 8. 1566. fol. Pariſ. cum comm. Silveſtri Ferrarienſis, apud Jo. Foucher, 1552. fol.

Græce vertit Demetrius Cydonius. Exſtat in Bibl. Regis Galliæ, Vaticana & Veneta. Quetif p. 346.

Hebraice libros III. priores vertit Joſephus Ciantes, Epiſcopus Marſicanus, Romæ 1657. folio. Wolfii Bibl. Hebr. Vol. III. p. 278. 419.

Tomus X.

Prima pars Summæ Theologiæ, cum commentario Thomæ de Vio, Cajetani. *Inter omnes conſtat,* ait Launojus Epiſt. I. 1. n. 4. *Theologiæ Summam Doctoris S. opus eſſe ultimum, & cæterorum perfectiſſimum, quod tamen abſolvere non potuit.* Idem tamen poſtea hanc Summam S. Thomæ non eſſe pronunciat in Obſervatione octava Tractatus de Traditione Eccleſ. Romanæ circa Simoniam, Opp. tomo II. parte 2. p. 522. Reſpondit ipſi Jacobus Echardus, idem ille, qui una cum Quetifio Bibliothecam Ordinis Prædicatorum edidit, in Diſſertatione, cui titulus: *Sancti Thomæ Summa ſuo auctori vindicata, ſive, de V. F. Vincentii Bellovacenſis ſcriptis diſſertatio*, Pariſ. 1708. quam poſt ob defectum exemplorum

rum operi laudato rursus inseruit. Argumenta ejus paucis verbis in summam redigemus: 1. quia adsunt Codices Seculi XIII. sat multi, antequam Thomas in numerum Sanctorum redigeretur, qui ipsi hanc Summam tribuunt; 2. quia Speculum Morale, quod Vincentio Beluacensi tribuitur, & in quo Prima Secundæ & Secunda Secundæ maximam partem leguntur, non sit opus Vincentii, sed a quodam falsario sub ipsius nomine ex Thoma, Stephano de Borbone, Petro de Tarentasia & Richardo de Media villa compilatum, id quod ab Echardo labore operosissimo, duo nempe hæc opera secum conferendo, comprobatum est. Ex quo deinceps patet, Summam prius fuisse quam Speculum, item Speculum ante annum 1300. quo circiter mortuus est Richardus, non fuisse compilatum, quum Vincentius a. 1269. jam obierit.

Waddingus & Joannes de la Haye, Ord. Minorum, statuunt, S. Thomam ab Alexandro de Hales Summam suam excerpsisse, quod rursum operose refutavit Echardus.

Prodiit vero Summa hæc integra Basil. 1485. fol. vol. 4. Venetiis 1489. fol. apud Scotum 1505. fol. apud Juntam 1509. & apud Juntas, 1588. fol. cum Com-

Commentariis Cajetani & additionibus multis, Lugduni & alibi pluries, Amstelodami sub ementitis Coloniæ Agrippinæ typis, 1640. 4. & 1639. 12. vol. decem. Editio recentissima prodiit cura Cornari, Cardinalis & Episcopi Patavini, Patav. 1713. 12. Vide Giornale de' Letterati d' Italia tomo XV. p. 456.

Summam in compendium redactam *Hebraice* vertit R. Jacob Isaaci filius Zahalon, Judæus Ferrariensis & Medicus, sed nondum typis expressam. Alias R. Asarias de Rubeis hunc Thomam citat. Vide Wolfii Bibl. Hebraicam Vol. I. pag. 396. 601.

Græce versa est a Maximo Planude, quæ versio in variis Codicibus MSS. latet, quarum recensum init Quetifius pag. 346. 347.

Versibus *Italicis* ad latinorum Hexametrorum metrum compositis Summam expressit Hyacinthus de Ruggieri, Ord. Prædicatorum. Acta Erud. 1704. p. 524.

Prima pars Summæ separatim prodiit Venet. 1477. fol. ibid. apud Antonium de Strata, 1482. 1484. 1489. per Theodericum de Asula, 1490. per Octavianum Scotum 1495. ibid. cura F. Matthæi Siculi, 1508. fol. ibidem ex recognitione F. Augustini Natalis Ragusæi, typis Philippi Pincii, 1509. fol.

Ex-

Expositio in librum Dionysii de divinis nominibus. Prodiit cum Operibus Dionysii, Argent. 1503. fol.

Tomus XI.

Prima Secundæ, & Secunda Secundæ, cum Comment. Thomæ de Vio.

Prima Secundæ seorsim prodiit Moguntiæ per Petrum Schoyffer de Gernsheim, 1471. fol. Venet. 1478. 1483. 1490. 1496. 1497. 1500. 1508. 1509. 1522. Paris. cura Antonii Coronel. 1513. 4.

Secundam Secundæ S. Thomæ recte adscribendam judicat Joan. Launojus Epist. VI. 14. n. 335. ex Judæis allegat R. Gedalja in Schalscheleth hakkabala fol. 67. 1. edit. Amstel. Prodiit Moguntiæ per Petrum Schöffer 1467. 1469. Venet. 1475. 1479. 1480. 1481. 1490. 1491. 1496. 1516. 1527. fol. Romæ 1475. Colon. 1480. 1493. Paris. 1512. 8. 1515. 4. 1520. fol. & 4.

Tomus XII.

Tertia pars Summæ Theologiæ, cum Comm. Thomæ de Vio. Tarvisii 1476. Venet. 1478. 1486. 1493. 1522. fol.

Hic quoque memorandum est *Quartum Scriptum S. Thomæ,* quod nihil aliud est, quam Supplementum operis ab ipso Thoma non ad colophonem perducti. Prodiit per Petr. Schoiffer de Gernsheim 1469. sine loco 1478. Venet. 1487. 1493. 1505. 1518. fol. To-

Tomus XIII.

Expositio in librum beati Job. Lugd. 1520. 8. Hanc editionem Quetifius Psalmis tribuit: perperam.

In primam Quinquagenam Psalmorum.

In Cantica Canticorum. Editio Parisina duos habet D. Thomæ Commentarios in Cantica, quum tamen nemo veterum tale quid memoret. Alter autem ille, ab Amadeo Scoto, Lugd. 1562. editus, in MS. Bibl. Cluniacensis, Oudino teste p. 316. Remigio Antissiodorensi tribuitur, quanquam etiam inter Opera Cassiodori edit. Rothomagensis a. 1679. impressus habetur.

In Isaiam Prophetam.

In Jeremiam Prophetam. In hos duos Expositiones prodierunt Lugduni, 1531. 8.

In Lamentationes s. Threnos Jeremiæ. Hæc omnia D. Thomæ vindicat Oudinus p. 310 seqq. Expositio in Jesaiam, Jeremiam, Threnos & Matthæum cura F. Bartholomæi Spina, Venet. 1527. fol.

Tomus XIV.

Expositiones in sancta Jesu Christi Evangelia secundum Matthæum & Joannem. Priorem quidam sollicitarunt, & vel Petro de Scala vel Petro de Andria tribuunt: perperam. Supplevit quædam ex lectionibus ejus Reginaldus socius

illius, ſed tamen D. Thomas correxit & approbavit. Vide Oudinum & Quetiſium. In Evangelium Joannis ſeorſim prodiit Pariſ. per Joannem de Porta 1520. folio.

Tomus XV.

Continuum ſ. *Catena aurea in quatuor Evangeliſtas.* Hoc Opus Petrus de Alva & Aſtorga Pontio Carbonello potius tribuit, ſed refutatus a Franciſco Janſſeo. Quin & Quetifius p. 327. & Oudinus p. 317. multis opus hoc D. Thomæ vindicarunt. Editum eſt Romæ 1470. Norib. apud Koburger 1474. 1475. Venet. 1474. 1482. 1484. 1486. 1493. fol. 1494. 1584. 4. Colon. Pariſ. Antverpiæ, tandem Pariſiis per Joannem Nicolai 1667. fol. & Lugd. 1686. fol. Editiones recentiores interpolatas eſſe notat Rich. Simonius.

Tomus XVI.

Expoſitiones in omnes D. Pauli Epiſtolas. Baſil 1475. ibid. per Mich. Turter, 1495. fol. Bonon. 1481. fol. Venet. 1496. 1498. Pariſ. 1526. 1529. 1532. 1541. per Joannem de Roigny 1549. 1563 &c. demum per Jo. Nicolai, Lugduni 1689. folio.

Sermones pro diebus Dominicis & Sanctorum ſolemnitatibus. Romæ 1571. 8. Pariſ. 1578. 8. Mogunt. 1616. 8.

Enar-

Enarrationes Evangeliorum Dominicalium & quadragesimalium ex Catena aurea excerptæ, Parif. per Claudium Chevallon, 1538. 8.

Tomus XVII.

Continet *Opuscula D. Thomæ*, quorum editiones separatæ multum differunt. Prima continet *Opuscula Philosophica*. 1484. fol. sine mentione loci edita, a Maittairio memorata. In editione Mediolanensi 1488. quæ cura Pauli Barbi Soncinatis habentur opuscula LI. Quetifius tantum XLIX. numerat. Editio Antonii Pizamani Venet. 1490 1498. 1587 & 1596. habet numero LXXIII. Alia editio Venet. per Herm. Lichtenstein 1490. 4 a me non visa est. Insigniora XXVIII. Duaci, 1609. 8. 2 Vol. Memoratur alia Parisina, 1634. fol. Optima est, quæ opuscula Theologica & moralia novo ordine disponit, editio Petri Pelicani, Parif. 1656. folio.

In editione Romana hoc ordine sequuntur:

1. *Contra errores Græcorum*, ad Urbanum Pont. Max. Testimonia Græcorum hic pessima fide adducuntur, prout Launojus in Epistolis docet: quod excusat Quetifius, quia ea fide adduxit, qua ipsi a Pontifice tradita fuerant.

2. *Compendium Theologiæ*, ad Mag. Reginaldum ſocium ſuum.

3. *Declaratio quorundam Articulorum contra Græcos, Armenos & Sarracenos*, ad Cantorem Antiochenum. Græce vertit Demetrius Cydonius, in Bibl. Vindobonenſi, Medicea & Veneta.

4. *De duobus præceptis Charitatis, & de decem Legis Præceptis.*

5. *De Articulis Fidei & Sacramentis Eccleſiæ.*

6. *Expoſitio ſuper Symbolum Apoſtolorum*, ſcilicet, credo in Deum.

7. *Expoſitio Orationis Dominicæ*, Pater noſter.

8. *Expoſitio Salutationis Angelicæ*, Ave Maria. Quidam hæc quatuor Petro de Adria tribuunt, utpote qui illa ex lectionibus Thomæ collegerat.

9. *Reſponſio de articulis centum, & octo ſumtis, ex Opere Petri de Tarantaſia* ad F. Jo. Vercellenſem Generalem Magiſtrum Ord. Præd.

10. *Reſponſio de Articulis* 42. ad eundem.

11. *Reſponſio de Articulis* 36. ad Lectorem Venetum.

12. *Reſponſio de ſex Articulis*, ad Lectorem Biſuntinum.

13. *Differentia Divini Verbi, & humani.*

14. *De natura verbi intellectus.*

15. *De ſubſtantiis ſeparatis*, ſive *de Angelorum*

gelorum natura ad F. Reginaldum socium suum.

16. *De unitate intellectus* contra Averroistas.

17. *Contra pestiferam Doctrinam Retrahentium homines a religionis ingressu.*

18. *De perfectione Vitæ spiritualis.*

19. *Contra impugnantes Dei cultum & religionem.*

20. *De Regimine Principum*, ad Regem Cypri. Libro tertio & quarto multa narrantur, quæ demum post tempora S. Thomæ contigerunt, hinc, consentientibus præterea Codicibus MSS. statuit Quetifius, hos duos, una cum fine secundi ad Thomam non pertinere, sed a Ptolemæo Lucensi additos esse. Oudinus contra ipsi plane abjudicat. Cæterum hi libri speciatim prodierunt Venetiis, 1568. & inter Respublicas minores, Lugd. Batav. apud Joannem le Maire, 1630. 12.

21. *De Regimine Judæorum.*

22. *De Forma absolutionis*, ad Generalem Magistrum Ordinis.

23. *Expositio primæ Decretalis*, ad Archidiaconum Cudestinum.

24. *Expositio super secundam Decretalem*, ad eundem.

25. *Tractatus de sortibus*, ad Dominum Jacobum de Burgo.

26. *De officiis apirorum*, ad F. Reginaldum socium suum. Dicunt seorsim prodiisse Colon. 1580.

27. *De æternitate Mundi.* Græce vertit Prochorus presbyter, in Bibl. Vaticana.

28. *De Fato.*

29. *De Principio individuationis.*

30. *De Principiis naturæ*, ad F. Silvestrum.

31. *De Ente & Essentia.* Venet. 1488. 4. ibid. 1496. fol. Lypsiæ 1498. 1508. 4.

32. *De natura materiæ & dimensionibus interminatis.*

33. *De mixtione Elementorum*, ad Magnificum Philippum.

34. *De occultis operibus Naturæ*, ad quendam militem.

35. *De motu cordis*, ad Mag. Philippum. Hæc duo prodierunt Lipsiæ per Jac. Thanner 1495. 4. & 1499. 4.

36. *De Instantibus.*

37. *De Oppositis.*

38. *De Demonstratione.*

39. *De Fallaciis*, ad quosdam nobiles Artistas. Græce habetur in Bibl. Florentina & Vaticana. Quetif p. 345.

40. *De Propositionibus modalibus.*

De Eruditione principum, qui liber tum primum e Vaticana prodiit. Ostendit autem Quetifius pag. 135. opus esse Guil. Peraldi.

41. *De*

41. *De natura accidentis.*

42. *De natura generis.* Hæc duo agnoscit Ptolemæus Lucensis.

43. *De potentiis animæ.*

44. *De tempore.*

45. *De pluralitate formarum.* Hæc sunt dubia.

46. *De dimensionibus indeterminatis.* Jam supra adfuit n. 32.

47. *De natura Syllogismorum.* Dubium.

48. *Summa totius Logicæ Aristotelis.* Constat tractatibus novem, & inter dubia refertur. Prodiit Venet. per Simonem Bevilaqua, 1496. 4. Sunt qui *Thomæ Anglico*, cui cognomen est *Jorsius*, vel etiam Herveo Britoni tribuant. In editione Parisina hæc Summa habetur tom. I.

49. *De sensu respectu singularium, & intellectu respectu universalium.*

50. *De inventione medii.*

51. *De natura luminis.*

52. *De natura loci.*

53. *De intellectu & intelligibili.*

54. *De quo est & quod est.*

55. 56. *De universalibus* tractatus duo. Omnia hæc dubia sunt, & minori charactere impressa.

57. *Officium de festo Corporis Christi*, jussu Urbani IV. qui hoc festum instituerat. Meminerunt omnes antiqui, & indubium est. De hoc Officio, quod Bre-

viario Romano insertum est, exstat dissertatio Danielis Papebrochii in Propylæo ad Acta Sanctorum Maji tomo II. p. 51. Adde Oudinum p. 340.

58. *De venerabili Sacramento Altaris.* Quetif Alberto Magno tribuit, dissentiente Oudino p. 342. qui Itali vel Galli esse statuit.

59. *De Sacramento Eucharistiæ ad modum decem prædicamentorum.* Oudinus ad seculum XIV. desinens vel XV. incipiens refert.

*60. *De humanitate Jesu Christi.* Dubium.

61. *De dilectione Christi & proximi.* Oudinus p. 345.

62. *De divinis moribus.*

63. *De beatitudine.*

64. *De modo confitendi & puritate conscientiæ.* Gallice vertit Ant. Stephanus. Paris. 1579. 8.

65. *De officio Sacerdotum.* Editio antiqua prodiit sine anno & loco, deinde Paris. per Chevallonum 1527. 1536. 12.

66. *Expositio Missæ.*

67. *De emtione & venditione ad tempus.*

68. *Epistola de modo salubriter acquirendi scientiam sive humanam sive divinam.* De his omnibus vide Oudinum pag. 347 seqq.

69. Ex-

69. *Expositio in librum Boëtii de Hebdomadibus.*

70. *Quæstiones super librum Boëtii de Trinitate.* Græce versum exstat in Bibl. Vaticana.

71. *De vitiis & virtutibus numero quaternario conjunctis.* Est compendium *Summæ* Guilielmi Peraldi *de virtutibus & vitiis*, auctore Jacobo de Voragine, quemadmodum Oudino visum est.

72. *De concordantiis dictorum, in quo concordat seipsum in passibus apparenter contradictoriis.*

73. *De usuris in communi & de usurariorum contractibus.* Spuria hæc sunt.

74. *De præscientia & prædestinatione.* Hoc opusculum tantum in editione Parisina accessit, quippe additum fuerat Commentariis Cajetani in Summam Doctoris Angelici.

Post hæc opuscula in editione Romana accessit *Scriptum secundum D. Thomæ in quatuor libros sententiarum, ad Annibaldum Annibaldensem, Ord. Prædic. & Cardinalem.* Hannibaldo de Hannibaldis asseruit Quetifius, de quo etiam Noster supra libro VIII. p. 556.

In editione Opusculorum ultima Parisina hoc etiam nunquam alias editum prodiit: *Quæstiones propositæ in Capitulo*

 generali

generali Parisiis celebrato anno Domini MCCLXIX. coram magistro ordinis & diffinitoribus.

Tomi XVIII. loco possit esse Tabula aurea *F. Petri de Bergamo in omnia opera D. Thomæ,* cum Corcordantiis dictorum ejus & Indice auctoritatum Sacræ Scripturæ. Quanquam ex Quetifio constat, solere illud opus cum tomo I. compingi.

Speculator de verbis Petri, Græce exstat Venetiis inter Codices MSS. Cardinalis Bessarionis.

Confessio, Græce per Demetrium Cydonium in Bibl. Medicea.

In editione Antverpiensi vel Coloniensi additus est tomus XVIII. cujus contenta etiam recensebo:

1. *Postilla seu Expositio aurea in librum Geneseos.* Hujus libri nullus veterum auctorum, qui opera D. Thomæ recensent, meminit. Prodiit antea Antverpiæ apud Bellerum 1572. 8. Lugduni 1573. 8. Vide Oudinum p. 307.

2. *Expositio in Danielem Prophetam,* e MS. Lovaniensi Thomæ esse negat Malvenda de Antichristo p. 10.

3. *Expositio in 1. & secundum Machabæorum,* quam Stephanus Sampajo primum edidit Paris. 1596. 8. repetitam ibidem 1636. 8.

4. *Commentarius in septem Epistolas Canonicas,*

Canonicas, editus Parif. 1543 & 1550. per Claudium Spineum: deinde Lugduni 1556. 8. & Antverpiæ 1592. Rurſum Pariſiis cum Commentario in Epiſtolas Paullinas, 1563 fol. Labbeus obſervavit Lyranum allegari ad I. Petri II.

5. *In B. Joannis Apocalypſin, nunc primum e tenebris eruta.* Sed jam prodierat Florentiæ, per Laur. Torrentinum 1549. 8.

6. *Commentarius ſuper libros Boëthii de conſolatione Philoſophiæ*, qui jam antea prodiit Toloſæ per Jo. Parif. 1481. Gandavi 1485. fol. Venet. 1486 & 1489. & alibi.

7. *Expoſitio in tractatum Boëthii de ſcholarium diſciplina.* Colon. 1498. fol. Lugduni per Jo. de Prato 1490. 4. 1514. 4.

Verum hæc opera ſpuria, & indigua, quæ ſub D. Thomæ nomine citentur, ut pluribus oſtendunt Labbeus & præcipue Quetiſius: adde Oudinum p. 326.

Tabula omnium Operum Thomæ Aquinatis prodiit Baſileæ 1495. 4.

Quod ad auctoritatem Operum D. Thomæ pertinet, jam olim fuerunt, qui doctrinis illius non ſemper voluerunt aſſurgere, de quo teſtatur *Epiſtola Stephani Epiſcopi Pariſini, cum conſilio univerſitatis Theologorum de commendatione doctrinæ S. Thomæ, & quomodo Epiſcopus annullavit excommunicationem, quæ facta*

facta fuerat contra aliquos articulos, quam habes in Thesauro novo Anecdotorum Edmundi Martene & Ursini Durand tomo I. p. 1372. & habent quædam Quetifius & Bulæus in Historia Universitatis Parisinæ. Contra vero sequentibus temporibus auctoritas quarundam illius doctrinarum in tantum invaluit, ut Jo. Launojus, qui non facile credebat, quæ Ecclesia Romana, in doctrinam Thomæ juraret. Verba ejus sunt hæc Epist. VI. 14. n. 561. *Religiose juro in beati Thomæ doctrinam omnem, quam convenienter definitæ a se Theologiæ scholasticæ in prima parte quæst. 1. art. II. & art. VIII. ad secundum tradidit: & propter honorem S. Thomæ non juro in aliam, quæ ab illa dissentiret.*

Cæterum in his, quæ hic de S. Thoma protuli, plerumque secutus sum Quetifium & Oudinum, ita tamen, ut de meis multa quoque interspersertim. Reliqua Lector ab Auctoribus laudatis petet, item ab aliis, qui Scriptores Ecclesiasticos percensuerunt.

THOMAS, Archidiaconus Roberti Capitonis Episcopi Lincolniensis circa annum 1253. scripsit *Librum de Baptismo.* Pitseus Append. Cent. IV. 49.

THOMAS *de Argentina*, a patria sic dictus, Theologus Parisinus, Augustinianus

Eremita

Eremita, & a. 1345. ordinis ſui Generalis, obiit Viennæ a. 1357. Scripſit *in IV libros Sententiarum*, Argent. 1490. Venet. 1564. 1588. Genuæ 1585. *Conſtitutiones ordinis ſui, Sermones, Meditationes* & *Epiſtolas*. Vide Trithemium c. 627. Whartoni Append. ad Caveum p. 31. Felicis Milenſii Alphabetum ord. Eremitarum S. Auguſtini p. 288. Phil. Elſſii Encomiaſticon Auguſtinianum p. 655. Gandolfum de ducentis Auguſtinianis Scriptoribus p. 334.

Alius THOMAS *de Argentina*, ord. Præd. qui vixit a. 1495. & *Sermones, Meditationes, Epiſtolas* & *Quæſtiones* ſcripſit. Gesnerus, Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicator. tom. I. p. 881. Ita ſcriptores, qui procul dubio hos duos confundunt.

THOMAS, vel etiam THOMASINUS *Aribertus*, Cremonenſis, Rhetor & Philoſophus, obiit a. 1320. ſcripſit *Odas Pindaricas, Epigrammata, Epiſtolas, de hominis generoſitate, de vera amicitia*. Ariſii Cremona literata tom. I. p. 227.

THOMAS *Arientus*, Philoſophiæ & Medicinæ Doctor, Chirurgiæ Lector publicus Bononiæ, a. 1390. una cum uxore, & filio adoptivo a famulo perfido occiſus fuit. Reliquit opus MS. *Praxis omnium morborum, cum medicinis cujuscunque generis*. Orlandi Notitia Scriptorum Bononienſium p. 251.

THO-

THOMAS *Arundelius*, Comitum prosapia natus, Episcopus Eliensis, Archiepiscopus Eboracensis, Angliæ Cancellarius, tandem Archiepiscopus Cantuariensis, obiit a. 1415. Scripta ejus sunt *de Clericis peregrinis, de Magistris, de hæreticis, Comment. in Sapientiam, Explicatio Passionis J. C. Sermones ab Adventu usque ad Pascha.* Pitseus c. 764. *Sermonem* habuit in obitum Annæ Reginæ a. 1394. ex quo quædam adducit Usserius de Scripturis & Sacris Vernaculis p. 161. sibi tamen in agnoscenda veritate non constans, ut idem ostendit p. 163.

THOMAS *Asheburnus*, Staffordiensis, ord. Eremitarum S. Augustini, a. 1382. in Synodo Londinensi una cum aliis Wiclefum damnavit. Scripta ejus sunt: *Contra Trialogium Wiclefi, de identitate in Sacramento, Sermones, Quæstiones ordinariæ, Replicationum liber I. Extractiones ex S. Augustino.* Balæus Centur. VI. 77. Pitseus c. 676.

THOMAS *Aulabii*, Anglus, Magister Cantabrigiensis, scripsit *de origine & successu Cantabrigiensis Gymnasii.* Gesnerus ex Balæo, quæ tamen in illo mihi non occurrerunt.

THOMAS *Aymo Bonjoannis*, Insuber, ord. Prædicator. conventus Albensis, sec. XV. Scripsit *Vitam B. Margaritæ de Sabaudia, Theodori marchionis Montisferratensis sponsæ.* Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 905.

THOMAS de *Azzoguidis*, Bononiensis, JCtus circa a. 1340. scripsit *Quæstiones Juridicas*. Bumaldi Minerval Bononiense p. 217.

THOMAS *Bacillerius*, Bononiensis, docuit Philosophiam Bononiæ, Patavii & Papiæ, obiit a. 1521. Gesnerus.

THOMAS de *Baillaco*, Cancellarius Academiæ Parisinæ, obiit a. 1328. Ejus varii de rebus Theologicis *Commentarii*, *Quodlibeta* & *Sermones* servantur in Bibliotheca S. Victoris. Hemeræus de Academia Parisina p. 130. Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 1375.

THOMAS *Bajocensis*, cognomento *Junior*, Thomæ senioris Archiepiscopi nepos, circa a. 1169. Scripsit *Cantus ecclesiasticos*, & *Officiarium Eboracensis Ecclesiæ*. Balæus Centur. XIII. 25.

THOMAS *Balduinus*, vide supra lib. II. p. 441. 442.

THOMAS, Patriarcha *Barbariensis*, profertur ab Oudino, tanquam Auctor *Fortalitii fidei*, qui liber est Alphonsi de Spina, id quod ex editionibus illius constat. Poterat hoc Oudinus facile videre, inter alias etiam hac de caussa, quia in opere Alphonsi libri singuli loco capitum in Considerationes dispertiti sunt. Addit autem potius conjecturam, hunc Thomam fuisse monachum ex ordinibus mendicantibus, & quidem

dem ordinis Minorum, qui Patriarchali titulo a Pontifice donatus sit sine certa sede. Sed miror, ipsi talia excidere potuisse. Credo enim potius, hunc Thomam *Barbariensem* in rerum natura nunquam fuisse. Jo. quidem Wolfius Rerum memorabilium tomo I. p. 832. Thomam hunc expresse auctorem ejus libri facit: sed nulla addita ratione. Contra Alphonsus de Spina in Fortalitio fidei Libro III. Consideratione VII. fol. 144. a. edit. Noribergensis per Koburgerum a. 1494. citat *Fratrem Thomam Patriarcham Barbariensem in libro suo de apibus c. XXX.* Atqui vero hic liber pertinet ad *Thomam Brabantinum*, qui etiam *Cantimpratensis* dicitur, de quo inferius agetur. Si igitur fuit aliquis *Thomas Barbariensis*, quod negare non prorsus sustineo, alia quædam & certiora de illo erunt proferenda.

THOMAS *Basinus*, Lexoviensis Episcopus, à Rege autem ejectus, Archiepiscopi Cæsariensis titulum accepit, & ultimum vitæ tempus Ultraj. consumsit, mortuus a. 1491. Vide Wilh. Hedam in historia Ultraject. p. 304. Ex ejus *historia de Ludovico XI. Galliæ Rege & Carolo Burgundiæ Duce*, sæpius aliqua ad verbum, non dissimulato Thomæ nomine exscribit Jac. Meyerus Annal. lib. XVII. Juris fuisse peritissimum, atque id in schola Lovaniensi fuisse professum, auctor est Rob. Gaguinus in historia

Fran-

Francorum, quem vide ad a. 1465. Vossius de Hist. Latinis p. 611. Excerpta ex illa historia de rebus in Hollandia & diœcesi Ultrajecti a. 1481. seqq. gestis edidit Ant. Matthæus Annal. tomo II. edit. prioris, tomo I. p. 505. edit. novæ, quem confer in præfatione. Ejus *Apologia* & *Historia* est in Bibl. Regis Galliarum. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 952. *Consilium ejus super processu puellæ Aurelianensis* MS. bis exstat in Bibl. Vaticana: ibid. p. 54. 82. Adde Oudinum tomo III. p. 2616.

THOMAS *Beccatellus*, Poëta Bononiensis, a. 1503. edidit *Carmina in honorem B. Catharinæ de Bononia*. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 251.

THOMAS *Bechington*, Anglus, Theologus Oxoniensis & benefactor Collegii Novi ibid. Fuit a. 1429. Decanus Curiæ de Arcubus, post Episcopus Bathoniensis. Scripsit *de jure Regum Anglorum ad regnum Franciæ*, *Sermones*, & *in Epistolas Petri Blesensis*. Lelandus c. 541. Balæus Centur VIII. 10. Pitseus c. 842.

THOMAS *Becket*, Londinensis, studuit Oxoniæ, Parisiis & in Italia, Juris Canonici Doctor, Archidiaconus Cantuariensis, Præpositus Beverlacensis, Summus Angliæ Cancellarius, & tandem a. 1162. Archiepiscopus Cantuariensis. Clericorum fautor summus magnas cum Rege inimicitias ges-

sit, a cujus satellitibus tandem a. 1170. interfectus, post mortem Sanctus habitus est. De vita ejus plura habes in *Quadrilogo*, sive vita ejus ex quatuor Scriptoribus contexta, & Epistolis ejus præfixa, brevius apud Caveum, & alias. *Epistolarum* ejus *Libros VI.* una cum admixtis aliorum ad Thomam, edidit Christianus Lupus, Bruxellis 1682. 4. *Encomium rhythmicum de septem gaudiis b. Virginis* edidit Hippolytus Maraccius in opere de Antistitibus Marianis, teste Car. de Visch in Bibl. Scriptor. Cisterc. p. 309. Inedita sunt sequentia: *Apologia ad Gilbertum, Episcopum Londinensem, Processus ejus ad suos Episcopos lib. I.*

Confer Balæum Cent. II. 100. Pitseum c. 239. Bulæum hist. Universitatis Paris. tomo II. p. 775. 776. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord Cisterc. p. 309. Vitam ejus ingenti Volumine scripsit Herbertus de Boscham, cujus mentionem facit Oudinus tomo III. p. 1477.

THOMAS *Beverlacensis*, Anglus, sed *Frigidi Montis* (Fremont) in Gallia, dioecesis Beluacensis, monachus Cisterciensis, circa a. 1170. Scripsit *vitam B. Margaretæ*, cognomento Hierosolymitanæ, sororis suæ, prosa & carmine, quæ MS. aliquot locis occurrit, magna vero ex parte Annalibus suis ab a. 1187. & seqq. inseruit Angelus Manrique. *Tractatum de contemtu*

mundi,

mundi, ad sororem suam memoratam. Vide Car. de Visch Bibl. Scriptorum Cisterc. p. 311. 312. Polyc. Lyseri Hist. Poëtar. medii ævi p. 435. Oudinum tomo II. p. 1688.

THOMAS *Bongeius*, vide infra *Bungeius*.

THOMAS *Bonjoannes*, ord. Prædicatorum, Panormitanus, Philosophus & Theologus, circa a. 1342. scripsit *de rerum proprietatibus*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 906. Alium hujus nominis quære supra in *Thomas Aymo*.

THOMAS *Borstallus*, Norfolcensis, ord. Eremitarum S. Augustini, Doctor Theologus, & Professor in Sorbona Parisiensi, mortuus a. 1290. reliquit *Quodlibeta Scholastica, Disceptationes ordinarias, & super Magistrum Sententiarum*. Balæus Cent. IV. 58. Pitseus c. 418.

THOMAS *de Bozolasto*, Insuber, ord. Prædicatorum in conventu Papiensi, Sec. XIV. Ejus *Vita B. Sibyllinæ Papiensis Sororis de Pœnitentia S. Dominici* a Taëgio part. III. Monum. p. 193. & in Actis Sanctorum tomo III. Martii edita est p. 68. Idem Quetif l. c. p. 662.

THOMAS *Brabantinus*, vide *Cantipratanus*.

THOMAS *Bradelejus*, vide *Scropus*.

THOMAS *Bradwardinus*, vid. lib. II. p. 728.

THOMAS *Bricot*, Theol. Prof. Scripta ejus sunt:

1. *Textus suppositionum Logicæ Petri Hispani, & Quæstiones in fine singulorum li-*

brorum: prodierunt cum Georgii Bruxellensis Logica, Lugd. 1494. 1509.

2. *Textus Aristotelis super octo libris Physicorum abbreviatus*, cum continuatione textus M. Georgii & quæstionibus ejusdem. Parisiis per Henr. Stephanum 1504. fol. Lugduni per Jo. Carcan 1495. fol.

3. *Abbreviati textus totius Logices.* Parisiis 1489.

4. *Insolubilia.* Paris. 1492. 8.

5. *Additiones ad Georgii Bruxellensis expositionem in Logicam Aristotelis.* Lugd. apud Steph. Gueynard 1504. 4.

6. *Cursus optimarum quæstionum super totam Logicam.* fol. sine mentione anni & loci. Est Northusæ in Bibl. Blasiana.

THOMAS *Brinton*, vel *Brampton*, Anglus, monachus ordinis S. Benedicti in cœnobio Norvicensi. Romam vocatus sedis Apostolicæ fuit Pœnitentiarius, tandem Episcopus Roffensis, circa a. 1380. Scripsit *Sermones coram Pontifice* & *Sermones solemnes*. Balæus Centur. XII. 12. Pitseus Append. Centur. IV. 50.

THOMAS *de Brixia*, vide, *Thomas Calvisanus.*

THOMAS *Bromius*, Carmelita in Conventu Londinensi, & Prior, post a. 1362. Provincialis, obiit a. 1380. Ejus sunt *Lectura Theologiæ*, *Quæstiones variæ*, *de laudibus Scripturæ*, *in præfationem Hieronymi*, *in* *Epi-*

Epistolas ad Romanos, Sermones de tempore. Lelandus c. 419. Balæus Centur. VI. 61. Pitseus c. 649.

THOMAS *Brownus*, Presbyter secularis, scripsit a. 1513. *Vitam Nicolai Maguirii*, Episcopi Leghlinensis, cujus Capellanus fuerat. Hæc Waræus de Scriptoribus Hiberniæ I. p. 87.

THOMAS *de Brundusio*, cujus *Additiones & Apostillas super constitutionibus, capitulis & pragmaticis regni Siciliæ* memorat Gesnerus.

THOMAS *Buckinghamus*, Anglus, illustri loco natus, Theologiæ Doctor Oxoniensis, Ecclesiæ Exoniensis Cancellarius, cujus ætas ignoratur, scripsit *Commentarios super Magistrum Sententiarum*, & *Quæstiones Theologicas*. Pitseus Append. Centuria IV. 52.

THOMAS *Bungeius*, vel *de Bungey*, oppido ad Avonam districtus Norfolcensis, ordinis S. Francisci, Theologus Doctor & Professor Oxoniensis, suique ordinis Provincialis circa a. 1290. Scripsit *super Magistrum Sententiarum, Quæstiones Theologicas*, & *de Magia naturali*. Lelandus c. 290. Balæus Cent. IV. 61. Pitseus c. 417. Waddingus de scriptoribus ord. Minorum p. 323. Willot. p. 332. Gesnerus.

THOMAS *de Cabham*, Anglus, Theologiæ Doctor, Subdiaconus Sarumensis, Eccle-

ſiæ Sarisburienſis Canonicus & Vice-Decanus, vulgo *probus Presbyter* cognominatus, tandem an. 1313. Archiepiſcopus Cantuarienſis. Scripſit *Summam de caſibus pœnitentiæ & Eccleſiaſticis Officiis, de peccatis in genere, Speculum Eccleſiæ, de baptiſmo, Sermones* &c. Lelandus c. 286. Balæus IV. 98. Pitſeus c. 416. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 663.

THOMAS *Caſſarinus*, vide *Thomas Antonii.*

THOMAS *Cajetanus*, vide infra *de Vio.*

THOMAS *de Caloria*, alias *Meſſanenſis*, a patria dictus, Franc. Petrarchæ intimus, obiit circa a. 1341. Latine ſcripſit *Carmina* & *Epiſtolas*, *Poëmata* quoque Italica. Mongitore Bibl. Sicula tomo II. p. 256. 257.

THOMAS *de Calviſano*, a patria in diœceſi Brixienſi ſita, unde etiam *Thomas de Brixia* vocatur, ord. Prædicatorum, ſub initium ſeculi XVI. ſcripſit *Orationes, Comm. in Summam S. Thomæ, Sermones de tempore, de Sanctis, & Quadrageſimales.* Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo II. pag. 26. Leon. Cozzando Libraria Breſciana p. 297. Altamura p. 233.

THOMAS *de Campo*, monachus ordinis neſcio cujus, ſcripſit *Verſus medicinales.* Vide Felleri Catal. MSS. Bibl. Paulinæ p. 267.

THOMAS *de Cantilupo*, vide ſupra lib. III. p. 909.

THOMAS *Cantimpratenſis, Joannem* vocant

Sam-

Sammarthani in Gallia Christiana, *Henricum* & *Guilielmum* alii, indicante Sandio ad Vossium de Historicis Latinis p. 381. Puto perperam id factum. Natus fuit in vico Leuuis prope Bruxellam a. 1201. primo Canonicus ord. S. Augustini in Cantimprato prope Cameracum, deinde monachus ord. Prædicatorum Lovanii. Coloniæ docentem audivit Albertum Magnum, & Thomam Aquinatem condiscipulum habuit. Porro Lovanii in Conventu Dominicanorum Subprior & Lector, Episcopus Lusentinus & Episcopi Cameracensis Suffraganeus fuit, & a. 1263. fatis concessit. Scripta ejus nota sunt hæc:

1. *Bonum universale de Apibus*, Daventriæ ante a. 1478. Paris. & alibi sine mentione temporis, deinde curante Ge. Colvenerio Duaci 1597. 1605. 1627. 8. Gallice vertit Vincentius Willart ord. Prædicator. Bruxell. 1650. 4.

2. *Vita Joannis Abbatis primi monasterii Cantimpratensis, & ejus Ecclesiæ fundatoris.* Parisiis asservatur in Bibl. S. Genovefæ.

3. *Vita B. Christinæ*, dictæ *Mirabilis*, Trudonopoli in Hasbania. Exstat apud Surium d. 23. Junii, & in Actis Sanctorum tomo V. Julii p. 650.

4. *Vita B. Mariæ Ogriacensis*, apud Surium ibid. Hanc vitam Thomæ nostro tum Codices MSS. tribuunt, tum etiam

Dionysius Carthusianus libro de quatuor novissimis, articulo 50. ubi hunc Thomam vocat virum literatum, religiosum ac nobilem. Tamen Daniel Papebrochius non Thomæ, sed Nicolao Cantimpratensi tribuit, in Actis Sanctorum tomo IV. Junii p. 634. Ratio sola hæc est, quia Arnoldus Rayssius inter Peristromata Sanctorum Duaci, 1630. ac rursus post Cœnobiographiam & Lipsanographiam a. 1636. editam, hanc vitam *N. Regulari Canonico monasterii Cantimpratensis* tribuit. Interim non negat Papebrochius, Thomam nostrum libro 2. Apiarii cap. 54. num. 18. quædam ex hac vita verbotenus descripsisse.

5. *Vita B. Lutgardis Monialis de Aquiria*, ord. Cisterc. Surius d. 16 Junii, & in Actis Sanctorum tomo III. Junii p. 234. cum annot. Dan. Papebrochii.

6. *Vita B. Margaritæ Iprensis*, prodiit Duaci 1618. per Hyacinthum Choquetium, inter Sanctos Belgii ord. Prædicator. p. 144.

7. *Hymnus de B. Jordano* exstat in Actis Sanctorum tomo II. Febr. p. 738.

8. Creditur & hujus esse *Latina Aristotelis tralatio*, quæ in Scholis solet obtinere: sed, Bulæo judice, antiquior est.

9. Opus *de naturis rerum* lib. XX. memorat Trithemius, quod quindecenni labore confectum ipse asserit. Fuit Duaci apud Ge. Colvenerium. Vitam

Vitam ipsius dederunt Hyacinthus Choquetius de Sanctis Belgii ord. Prædicator. Jo. Gillemannus in Hagiologio Brabantinorum, & Ge. Colvenerius supra memoratus. Adde Scholion Miræi ad Henr. Gandavensem c. 51. Vossium p. 419. Caveum p. 638. Bulæum historia Univers. Parisiensis tom. III. p. 711. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 250. s. Val. Andream in Bibl. Belgica pag. 832. Swertii Athenas Belgicas p. 692. Ambr. ab Altamura p. 21.

THOMAS *Cantuariensis*, vide supra *Becket*.

THOMAS ex Capitaneis de Cellionibus, Gallus, Theologiæ Doctor, Abbas monasterii B. Mariæ de Pietate Raineri. Orator a Ludovico XI. ad Sixtum IV. missus a. 1471. al. 1473. *Orationem* elegantem recitavit, quæ statim Parisiis excusa est. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 310. Prædicatorum ordini, ex quorundam sententia adscribit Jac. Quetif tomo I. p. 865.

THOMAS *Capuanus*, a patria sic dictus, a. 1216. ab Honorio III. Cardinalis Presbyter tit. S. Sabinæ creatus est. Duabus legationibus a Gregorio IX. adhibitus est, in quarum altera a. 1230. pacem inter Fridericum & Papam conciliavit. Patriarcha quoque Hierosolymitanus creatus est, sed a Pontifice non dimissus, qui Græcis hunc tantum virum invidebat. Moritur

a. 1239. teste Odorico Raynaldo ad h. a. n. 19. Ad hunc data est Epistola Friderici II. apud Petrum de Vineis III. 19. Scripsit *Dictatorem Epistolarem* sive *Summam dictaminis*, h. e. de modo conscribendi Epistolas & bullas Pontificias in Cancellaria Romana. Opus est miscellum, seria & jocosa, prosas & rhythmos continens, & in Bibliothecis Galliæ sæpius occurrit. *Summam epistolarem* vocat Codex Heilsbrunnensis, teste Hockero p. 80. Particulam ejus edidit Jo. Ge. Hahnius Collectionis Historicorum tomo I. p. 279. Martyrologium ejus exstat in Bibl. Vaticana, teste Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 41. Epistolæ in Bibl. Regia Parisina, ibid. pag. 937. Adde Toppii Bibl. Neapolitanam p. 294. Oldoini Athenæum Romanum p. 628. Oudinum tomo III. p. 86.

THOMAS Cardinalis tit. S. Petri ad Vincula, natione Anglus, monachus Dominicanus & Theologiæ Doctor, vixit anno 1380. & scripsit *super Aristotelis Philosophiam universam*, *Quodlibeta varia*. Pitseus c. 655.

THOMAS *de Cassano*, ab oppido ducatus Mediolanensis, quod patria ipsi fuit, sic dictus, Ord. Prædicatorum circa a. 1410. *Sermones* reliquit. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 753.

Alius

Alius junior sec. XVI. memoratur a Julio Nigro de Script. Florentinis p. 512.

THOMAS *de Cassato*, vide *Thomas de Clarasco*.

THOMAS *Castelfordus*, Eboracensis, monachus Ordinis S. Benedicti in cœnobio Pontisfracti, vulgo *Ponfret*, vixit a. 1320. & *Historiam* & *Gesta Pontisfracti* reliquit. Lelandus c. 340. Balæus Centur. IV. 100. Pitseus c. 471.

THOMAS *Cawston*, monachus Cantuariensis, *Historiam de monachis Ecclesiæ Christi Cantuariensis* duplicem scripsit, videlicet, quo die singuli professi fuerint ab anno 1207 ad 1486. & quo die singuli obierint ab a. 1286. Hæc Oudinus tomo III. p. 1153.

THOMAS *de Celano*, Ordinis Minorum Provinciæ Pendensis, vel *Pendentis* in Italia, circa a. 1220. Libellum reliquit *de Vita & miraculis S. Francisci*, quem Gregorius IX. approbavit. Vossius de Hist. Lat. II. 57. p. 461. Toppii Bibl. Neapolitana p. 295. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum pag. 325. Willot Athenæ sodalitii Franciscani pag. 333. Oudinus tomo III. p. 105. Petr. Anton. Corsignanus de viris illustr. Marsorum pag. 54. 185.

THOMAS *de Ceperano*, Ordinis Minorum, Notarius Pontificis Romani, scripsit *Legendam S. Francisci*, quam ipsi Crescentius

tius de Æsino, Generalis in capitulo generali a. 1245. consignandam delegaverat. Vossius l. c. & III. 7. fin. Waddingus l. c. Willot p. 333.

THOMAS *Ceriolus*, Cremonensis, Jurium Doctor, inter Judices patriæ cooptatus a. 1473. anno sequenti inter Decuriones, scripsit *Consilia legalia*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 400.

THOMAS *Chaundler*, de hoc jam egit Fabricius lib. IX. p. 174. nam Lelandus & hunc secuti *Joannem* prænominaverant. Adde tamen Rob. Gerii Append. ad Caveum p. 114. ubi varias ejus dignitates recenset. *Chronicon de vita Willelmi de Wickham* edidit Whartonus Angl. Sacræ tom. II. p. 355. Ex *Allocutionum opere de laudibus Wickhami* ea quæ ad Thomam de Beckington Episcopum Wellensem pertinent, habentur ibidem p. 357. Adde Oudinum tomo III. p. 2725.

THOMAS *Chesterfield* vel *Chesterton*, Canonicus Lichfeldensis a. 1347. Scripsit *Seriem Episcoporum Coventrensium & Lichfeldensium*, adjecta historia Ecclesiæ ab a. 655. ad sua tempora, quam edidit Whartonus Angliæ Sacræ tom. I. p. 423.

THOMAS *Chillendenus*, Jurisconsultus Anglus, post monachus Cantuariæ ad S. Servatorem, ævo incerto. Scripsit *Commentarios in Leges antiquas*. Lelandus c. 568.

c. 568. Balæus Centur. XI. 57. Pitſeus Append. Centur. IV. 54.

THOMAS *Ciſtercienſis* Ordinis & Abbatiæ Monachus circa a. 1201. Scripſit *Commentarios in Cantica Canticorum*, quos Pontio Epiſcopo Claromontano dedicavit. Pariſ. 1521. Lugd. 1521. Caroli de Viſch Bibl. Scriptorum Ord. Ciſtercienſis p. 310. 312. qui addit in monaſterio Morimundenſi aſſervari talem Commentarium, cui præſcriptum ſit nomen *Thomæ de Perſenia.* Fratres Ordinis Minorum hunc ſibi Commentarium vindicare voluerunt, ſed a Magiſtro Sacri Palatii cauſſa cognita Ciſtercienſibus adſcriptus fuit, ut docent Bertrandus Tiſſier in præfat. ad tom. I. Bibl. PP. Ciſtercienſium, Oudinus tomo II. p. 1575.

THOMAS *de Claraſco*, alias quoque *de Caſſato*, Pedemontanus, in illo ducatu hæreticæ pravitatis Inquiſitor, Prior provincialis Lombardiæ ſuperioris, & tandem Cardinalis tit. S. Sabinæ, obiit anno 1390. Scripſit *Summam caſuum conſcientiæ & Sermones.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 702. Altamura p. 132.

THOMAS *Claxton*, Anglus, Ordinis Dominicanorum, Doctor Theologus, ſeculo incerto, ſcripſit *ſuper librum I. Sententiarum.* Pitſeus Append. Cent. IV. 55.

THOMAS

THOMAS *Clifford*, Historicus Anglus, quædam de rebus Anglicis scripsisse dicitur. Pitseus Cent. IV. 56. in Append.

THOMAS *Colbius*, Carmelitanus in cœnobio Norwicensi, a. 1399. Episcopus Lismorensis & Waterfordiensis in Hibernia constitutus est, quamquam ea dignitate non admodum diu fruitus esse videtur. Scripsit *Præceptorium divinæ Legis*, *de Ecclesiæ paritate*, *Lectiones sacræ Scripturæ:* item *Indices in quædam Opera Augustini, Gregorii, in Polychronicon Carnotensis, in Guilhelmum Senghamum de fide & legibus*. Lelandus c. 444. Balæus Centur. VII. 38. Pitseus c. 741. Waræus de scriptor. Hiberniæ p. 128.

THOMAS *Colyngham*, Doctor Sorbonicus, post monachus Cisterciensis circa a. 1387. Scripsit *Commentarios Sorbonicos de Eucharistia*, Lutetiæ excusos. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 310. 311. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 422.

THOMAS *Cracoviensis*. Huic in Cod. Thuano 773.* adscribitur *Dialogus de ratione sumendi Corpus Domini*. Car. du Fresne in Indice Auctorum. Verum error est librarii, qui scribere debebat *Matthæum de Cracovia*,

* Ex hoc vel simili prodiit editio Parisina, apud Guidonem Mercatorem 1497. 8. ubi inscribitur, *Dialogus de accedendo ad Altaris Sacramentum*,

Cracovia, de quo Fabricius noster supra lib. XII. p. 144. cui adde Pomeraniam meam nov-antiquam vernaculo sermone editam part. V. p. 642. 643.

THOMAS *Craulæus*, Anglus, Theologiæ Doctor, Academiæ Oxoniensis Cancellarius, a. 1398. Archiepiscopus Dubliniensis, Hiberniæ Cancellarius & Justitiarius. Scripsit *Epistolam ad Regem*, in qua de negotiis suis conqueritur. Vide Lelandum c. 279. Balæum Cent. XIII. 96. Pitseum c. 767. Waræum de script. Hiberniæ p. 129. *Czanleius* perperam dicitur Bzovio ad annum 1419. p. 596.

THOMAS *Dando*, aliis *Daudo*, Anglus, Carmelitanus in Comitatu Wilcheriæ & Conventus Marleburgensis Prior, circa a. 1436. Ejus est *Vita Alfredi Regis*: apud Vossium de Hist. Latinis p. 560. perperam legitur *Arturi*. Lelandus cap. 543. Balæus Cent. XI. 53. Pitseus c. 809.

THOMAS *Diaconus*, Flander, monachus Bergæ S. Winoci, a Gallis a. 1333. in expugnatione urbis illius captus, sed rursum liberatus fuit. Descripsit *illam calamitatem expugnationis & captivitatis suæ*. Jacob. Meyerus Annal. Flandriæ lib. XIII. Vossius de Histor. Lat. p. 539. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 834. Sanderus de scriptoribus Flandriæ p. 156.

THOMAS *Dinus*, vide infra *de Garbo*.

THOMAS

THOMAS *Diplovatatius*, *Plonatatium* vocat Gesnerus, postquam ipsius loco suo jam mentionem fecerat. Corinthi natus, apud Thomam Palæologum Peloponnesi Despoten educatus est. Philosophiam & Jurisprudentiam Patavii didicit, Romæ & Neapoli docuit. In aula Alfonsi Regis Arragoniæ, & Nicolai de Flisco Cardinalis Romæ vixit. Decessit Romæ a. 1534. major nonagenario.

Scripsit varia, quæ allegantur a Nicolao Comneno in Prænotionibus Mystagogicis, *Synopsin juris Græci, ad Novellas, in IV. controversias Græcorum, Ecthesin Canonum Apostolorum, notas ad sententias Synodales, Explicationem regularum Nicephori CPol. notas ad Epistolam Orthodoxam Bessarionis*, Opus ingens *de præstantia Doctorum & clarissimis Jurisconsultis*, quod eruditi mire desiderant. Scripsit quoque *Vitas Innocentii IV. Bartoli a Saxoferrato, Pauli Castrensis, Angeli de Gambillonibus, Aretini, Alexandri de Tartagnis, Imolensis & Jasonis Mayni*, prout tradit Gesnerus. Ex his *Vita Bartoli* impressa est in Celeb. nostri Fabricii Bibl. Græca Vol. XII. p. 555. quem etiam confer Vol. X. p. 502. *Collectanea cum scholiis græcis in Tipucitum & Gregorium Patzò JCtos Græcos. Excerpta cum annot. in Polybium, Compendium Vitarum Plutarchi Gr.*

Gr. L. Descriptio Peloponnesi cum scholiis ex Plethone &c. Plura Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tomo II. pag. 43.

THOMAS *Dockingus*, patria Norfolcensis, monachus Franciscanus in cœnobio Norwicensi a. 1270. Scripsit *in plerosque libros Biblicos, in Magistrum Sententiarum, Quæstiones ordinarias, in posteriora Aristotelis.* Lelandus c. 311. Balæus Centur. IV. 39. Pitseus c. 379. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 324. Willot Athenæ sodalitii Franciscani pag. 333.

THOMAS *Donatus*, Venetus, patritia familia ortus, Ord. Prædicatorum, a. 1492. invitus Patriarcha Venetorum factus, obiit a. 1505. Scripsit *Sermones*, & *Officia pro festis visitationis & sanctificationis B. V.* quæ impressa extant in Breviario Veneto 1492. *Comment. super Psalterium, Epistolas Pauli & Evangelium Matthæi, Tractatum super Summam S. Thomæ, Sermones in conventuum visitatione.* Jacob Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 11. Jac. Alberici Catalogus Scriptorum Venetorum p. 83. Altamura p. 225.

THOMAS *Dorniberg*, vide supra lib. IV. pag. 183.

THOMAS *Dublinensis*, vide supra *Craulæus.*

THOMAS, *Dundramensis* Abbas, f. *de Dundranan* in Scotia, unus fuit e sex Doctoribus Theologiæ, qui Cardinalibus conjuncti in Concilio Constantiensi Rom. Pontificem elegerunt. Scripsit *de Schismate deponendo, de Pontifice eligendo, Acta Concilii Constantiensis*. Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 311. Basileensi etiam Concilio interfuisse, & *Orationem* habuisse, quam in tomis Conciliorum exstare docet Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 319 seqq.

THOMAS *Eboracensis*, Ordinis S. Francisci Prælector in Academia Oxoniensi circa a. 1260. dedit *Commentarium in Ecclesiasten*. Lelandus c. 254. Balæus Centur. X. 69. Pitseus cap. 370. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 324.

THOMAS *Eborallus*, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, postea Canonicus Paulinus Londinensis, cujus ætas est incognita, reliquit *Sermones in Visitatione Cleri Londinensis*. Balæus Centur. XII. 64. Pitseus Append. Cent. IV. 58.

THOMAS *Eccleston*, Anglus, monachus Franciscanus, vixit a. 1340. scripsit *de adventu Minorum in Angliam*, & *de impugnatione ordinis per Dominicanos*. Prius opus Balæus Centur. V. 58. cum Conformitatum libro comparat. Adde Lelandum c. 284. & Pitseum c. 524. Waddingum l. c. Willot p. 334.

THO-

THOMAS *Edwardston*, Anglus, Ordinis Eremitarum S. Augustini e cœnobio Clarensi in Suffolcia, Theologiæ Doctor Oxoniensis, Leonelli Ducis Clarentiæ opera ad Archiepiscopatum (Hiberniæ putat Pitseus, sed reclamante Waræo: Ego putarim titularem fuisse in partibus infidelium) promotus: obiit a. 1396. & in cœnobio Clarensi sepultus est. Scripsit *Sermones solemnes*, *Determinationes Theologiæ*, & *Lecturas Scholasticas*. Balæus Cent. VII. 7. Pitseus c. 216. Waræus de script. Hiberniæ p. 126. Phil. Elssius in Encomiastico Augustiniano p. 660.

THOMAS, *Eliensis* cœnobii Monachus, claruit a. 1170. Ejus sunt *Vita S. Etheldredæ*, Reginæ & Abbatissæ Eliensis, cujus libro II. continetur *Historia monasterii Eliensis*: sequuntur *Miracula in translatione S. Etheldredæ edita*. Omnia hæc edita sunt, & adnotationibus illustrata per Dan. Papebrochium, in Actis Sanctorum tom. IV. Junii p. 493-582. Ante hunc *Historiam*, sed mutilam, dederat Jo. Mabillonius sec. II. Benedictino pag. 738. *Vitam* edidit Galeus, & Historiæ Eliensi tanquam ab Anonymo scriptam adjecit, tom. I. (Caveus allegat tom. III. qui mihi notus non est) p. 489. *Prælogum* totius operis separatim dedit Henr. Whartonus Angliæ Sacræ tom. I. p. 39. *Vitam*

& *Historiam* in compendium redegit Anonymus, quem sub nomine Thomæ nostri edidit Guil. Dugdalius tomo I. Monastici Anglicani p. 87.

Vide Caveum pag. 594. Oudinum tomo II. p. 1673.

THOMAS *Elmham*, non *Elinham*, ut Pitseus Append. Centur. IV. 59. multo minus *Holingham*, ut idem n. 60. qui præterea duos ex uno facit. Fuit patria non Anglus, sed transmarinus, primum monachus Abbatiæ S. Augustini juxta Cantuariam, post a. 1407. Thesaurarius, tandem in Cœnobio de Lenton, agri Nottinghamensis, Ord. Cluniacensis a. 1414. Prior, quod tamen munus a. 1426. resignavit. Scripsit *Vitam & Gesta Henrici V.* Angliæ Regis, quam primus edidit Thomas Hearne, Oxon. 1727. 8. Eandem *Vitam metrice* quoque confecit, cujus specimina dedit Hearnius in Appendice p. 375. 376. Ultimum ex iisdem exhibemus:

SCrVtVs Conspirat, RiMatVr OLeuCia PLebi,
Rumpe Iugo Cor Aiens, Res Dabit Vltra Sonum:
EIA! Ruit GenS Avita, Malis Opus HosteTriumphat.

Primi versus literæ initiales nomen Patroni innuunt, qui fuit Henricus *Scrope*: reliqui

reliqui numerales annum C. 1415. Secundi versus literæ indicant RICARDUM fratrem Ducis Eboracensis. Tertii versus literæ primæ retro lectæ alium patronum celebrant, qui fuit *Thomas Graye*. Sed turpe est difficiles habere nugas. Cæterum quæ de hoc auctore diximus, ea certa sunt, & ex præfatione libri petita, ubi plures alii non accurate de nostro scribentes refutantur. Adde Journal des Sçavans 1728. Nov. p. 311. Acta Eruditorum 1730. p. 476.

THOMAS *Eporediensis*, a patria, hodie *Yvrea*, sic dictus, ord. Prædicatorum, floruit a. 1516. Scripsit *Vitam B. Margaritæ de Sabaudia, Theodori Marchionis Montisferrati conjugis, & a sponsi morte monasterii Albensis fundatricis & professæ.* Jac. Quetif tomo II. p. 34.

THOMAS *de Fauce*, Eugubinus, Congregationis Scopettinorum Generalis a. 1461. scripsit *contra cultum Ethnicorum*, opus laudatissimum, ut Armannius in Chron. Eugub. refert. Hæc Jacobillus in Bibl. Umbriæ p. 260.

THOMAS *Fich*, Canonicus regularis & Subprior Ecclesiæ cathedralis S. Trinitatis, Dublinii, scripsit *de rebus Ecclesiæ suæ*, qui *liber albus* dicitur, fortasse & *Necrologium*, quia character libri MS. illud ævum indicat: obiit a. 1517. Waræus de Scriptoribus Hiberniæ p. 81.

 THO-

THOMAS *de Firmo*, a patria sic dictus, ord. Prædicatorum, Concilio Pisano a. 1409. adfuit, Magister ordinis, post Nuncius Apostolicus Joannis XXIII. obiit a. 1413. Ejus sunt *Sex literæ encyclicæ e Capitulis generalibus, quibus præfuit, pro more scriptæ, Regula Fratrum & Sororum de pœnitentia B. Dominici.* Jac. Quetif de Scriptoribus ordinis Prædicatorum tomo I. p. 747. Altamura p. 153.

THOMAS *Florentinus*, vide supra *Thomas de* GARBO, libro VII.

THOMAS *de Fonte*, Senensis, Ord. Prædicatorum, Confessor S. Catharinæ Senensis circa a. 1389. scripsit *Singularia & mira, quæ in Beata illa virgine experiebatur*, ex quibus alii Scriptores vitæ illius profecerunt. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 696.

THOMAS *de Forcellis*, Legatus Academiæ Parisinæ ad Concilium Basiliense, cujus *Oratio ad Concilium dictum* exstat in Bibl. monasterii Heilsbronnensis, teste Catalogo Hockeriano p. 116.

THOMAS *Formaglinus*, Bononiensis, JCtus circa a. 1317. Scripsit *Lecturas in Digestum Vetus & Codicem*, nec non *Quæstiones*. Bumaldi Minerval Bononiense p. 220. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium pag. 253.

THOMAS

THOMAS *Fremont*, seu *de Frigido Monte*, vide supra *Beverlacensis*.

THOMAS *Fulginas*, tertii Ordinis S. Francisci, miraculis & prophetia clarus, ætate incerta, scripsit metrice *Ruinas multarum civitatum Italiæ & tribulationum Ecclesiæ*, antequam evenirent. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 324.

THOMAS *Fyle*, vide *Thomas Lyld*.

THOMAS *Gallus*, Abbas S. Andreæ Vercellensis, Ord. Cisterciensis, patria Pedemontanus, ex familia Galla oriundus: præceptor fuit S. Antonii de Padua, obiit a. 1246. Scripsit *Comment. in Dionysium Areopagitam, Expositionem s. Paraphrasin in Canticum Canticorum:* quæ opera nondum sunt edita. Plura dabit Andreas Rossottus in Syllabo Scriptorum Pedemontii pag. 1.

THOMAS *de Garbo*, Dini filius, Florentinus, Medicus & Vir Consularis, circa a. 1340. scripsit *Summam Medicinalem cum tractatibus duobus de adjectione humidi radicalis, & de reductione medicinarum ad actum*. Venet. 1521. 1529. fol. Tractatus posterior extat cum Libellis de Dosibus, Patav. 1556. 8. 1579. 4. Lugd. 1584. 8. *Expositionem super Cap. III. Canonis Fen. XXV. Avicennæ de Generatione Embryonis*. Venet. 1502. fol. *Comment. in Libros Galeni de febrium differentiis*,

Parif. 4. Lugd. 1514. 4. Confer Symphorianum Champerium de scriptoribus Medicis, Trithemium de script. Eccl. c. 613. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 164. Mercklini Lindenium renovatum p. 1018.

THOMAS *Gascoigne*, Anglus, nobili genere natus, Cancellarius Academiæ Oxoniensis, claruit a. 1460. Ejus sunt *Sermones in Evangelia, Veritates ex scripturis, Dictionarium Theologicum, Vita S. Hieronymi, Septem flumina, Babyloniæ, Lectiones ordinariæ.* Balæus Cent. VIII. 22. Pitseus c. 852. Lelandus c. 526.

Ex Dictionario Theologico hæc verba notatu digna adfert Usserius de Scripturis & Sacris vernaculis p. 164. *Thomas Arundel, Cantuariensis Archiepiscopus, sic lingua percussus erat, ut nec deglutire, nec loqui aliquot dies ante mortem suam potuerit, divitis epulonis exemplo, & sic tandem obiit. Atque tunc multi fieri putabant, quia verbum alligasset, ne suo tempore prædicaretur.*

THOMAS *de S. Gervasio*, Nobilis Brixiensis, Ord. Prædicatorum a. 1365. Scripsit *Acta Sanctorum Sacri Ordinis Prædicatorum: Vitam S. Dominici, S. Petri Martyris, & S. Thomæ Aquinatis.* Leonardo Cozzando Libraria Bresciana p. 297.

THOMAS

THOMAS *Graius*, testante Briano Twyno lib. 3. de antiquit. Academiæ Oxoniensis p. 277. auctor est Chronici, quod inscribitur *Scála mundi*. Vossius de Histor. Latinis lib. III. p. 725. ibi Sandius.

THOMAS *Gualensis*, vide infra *Walleis*.

THOMAS *Guichardus*, Rhodius, J. U. D. Magistri Ordinis Hierosolymitani Orator ad Clementem VII. *Orationem* habuit, in qua Rhodiorum expugnationis & deditionis a. 1522. factæ Summa continetur, Romæ excusam 1523 & 1524. 4. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 585.

THOMAS *Gulpherammus*, Patritius & Judex Cremonensis circa a. 1340. scripsit *de sepulturis Illustrium virorum Cremonensium*, & *de memoria locali*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 163.

THOMAS *de Hales*, sive *Halensis*, Anglus, Ordinis S. Francisci, Doctor Sorbonicus, circa a. 1340. Scripsit *de beata Virgine*, *Sermones Dominicales*, *Disputationes Scholasticas*. Balæus Centur. V. 49. Pitseus c. 523. Waddingus de scriptoribus Ord. Minorum p. 324.

THOMAS *de Hanneia*, Grammaticus Anglus, in patria & Tolosæ docuit, & *de quatuor Grammaticæ partibus* scripsit circa a. 1360. Balæus Centur. XIII. 90. Pitseus c. 584.

THOMAS *Hastinwodus*, Canonicus regularis S. Augustini in monasterio de Leidis in Cantia circa a. 1320. reliquit *Chronicon compendiarium*. Balæus Cent. V. 20. Pitseus c. 483.

THOMAS *de Hasselbach*, vide supra lib. VIII. pag. 573.

THOMAS *Hibernicus*, alias *Palmeranus* s. *Palmerstonensis*, in agro Kildariensi natus, Doctor Sorbonicus aliquando docuit, mortuus in monasterio Aquilæ regni Neapolitani a. 1269. Ejus prostant *Manipulus florum*, sive *Flores omnium doctorum, qui super sacris literis scripserunt*, Placent. 1483. folio. Venet. 1492. 1550. Paris. 1556. Lugd. 1555. 1567. & alibi pluries.

Inedita sunt *de Christiana religione, de illusionibus dæmonum, de tentatione diaboli, de remediis vitiorum*.

Balæus Centur. XIV. 89. Waræus de scriptor. Hiberniæ p. 60. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 744. Willotus eum Franciscanis adscribit in Athenis sodal. Franciscani p. 333.

THOMAS *de Hilleia*, patria Suffolcensis, Carmelitanus in cœnobio Gippeswicensi, Theologiæ Doctor Cantabrigiensis, ibi & Brugis eandem docuit, *Chrysolithi* cognomen adeptus. Vixit a. 1290. & scripsit *in Apocalypsin Joannis, in varia Sacræ*

Scripturæ

Scripturæ loca, Quæstiones Theologicas, Introductiones ad Lecturam &c. Lelandus c. 357. Balæus Cent. IV. 65. Pitseus cap. 421.

THOMAS *Hispellas*, Ord. Minorum, scripsit a. 1270. *Vitam B. Andreæ de Cacciolis*, Hispellatis, magistri sui, qui S. Francisci discipulus fuit. Eam Joannes de Targurinis JC. Hispellas, Bartoli discipulus a. 1358. in compendium redegit. Waddingi Ann. Ord. Minorum tom. VII. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 260.

THOMAS *Holingham*, vide THOMAS *Elmham.*

THOMAS *Januensis* de Valerano, recensuit Chrysostomi homilias in Matthæum, editionem antiquissimam, & præfationem adjecit. Eam in bibliotheca monasterii Farfensis vidit Mabillonius, & memorat hoc in Itinere Italico p. 147.

THOMAS *de Illeia*, vide *Hilleia.*

THOMAS *Jorsius*, sive *Joyce.*

THOMAS *Ismaëlita*, Ordinis S. Brigittæ in cœnobio prope Richemundam ad Tamesim, quod vocatur *Sion*, circa annum 1430. Edidit *Speculum humilitatis* & *Collectiones miraculorum.* Balæus Centur. VII. 82. Pitseus c. 797.

THOMAS *de Kempis*, vide supra lib. X. pag. 633.

THOMAS

THOMAS *de Laa*, monachus Mellicensis, cujus *Epistola de statu monasterii sui* anno 1452. data exstat in Codice Diplomatico Pezii & Hueberi part. III. p. 359.

THOMAS *Langfordus*, Essexiensis, Ordinis Prædicatorum Theologiæ Doctor, circa a. 1320. Scripsit *Chronicon universale*, *Commentarium sive Postillam super Job*, *Sermones* & *Varias Disputationes*. Balæus Cent. V. 15. Pitseus c. 476.

THOMAS *Langleius*, Ordinis S. Benedicti monachus in Hulnensi Comitatus Nortfolcensis cœnobio a. 1430. Scripsit *Epigrammata*, & *de variandis carminibus*. Balæus Cent. XI. 43. Pitseus c. 802.

THOMAS *Lauingham*, Philosophus Anglus, scripsit *Supplementum in libros Physicorum*, forte Aristotelis. Pitseus Append. Cent. IV. 62.

THOMAS *Leirmant* vel *Ersiletonus*, natione Scotus, edidit *rhythmica quædam*, & ob id *Rhythmicus* apud Anglos cognominatus est. Vixit a. 1286. Gesnerus.

THOMAS *Leontinus*, vide supra *Thomas Agni*.

THOMAS *Lexoviensis*, vide *Basinus*.

THOMAS *Lilus*, vide infra *Lyld*.

THOMAS *Linacer*, Anglus, Cantabrigiensis, studia in patria cœpta Florentiæ Demetrio Chalcondylæ & Angelo Politiano ductoribus prosecutus, & a Laurentio

rentio Mediceo humanissime exceptus est, postea Romæ Bibliothecas invisit, & Hermolao Barbaro familiariter usus est. In patriam redux Arturo Principi, Henrici VII. filio præceptor datus est. Post Medicinæ Doctor & Professor Oxonii factus, in aulam revocatus, Archiatri partes sustinuit. A. 1515. beneficio Ecclesiastico & Sacerdotii dignitate mactus est: obiit a. 1524. ætat. 64. Notatu dignum est, quod de eo narrat Jo. Checus in libro de pronunciatione Linguæ Græcæ: *In Ciceronis convitio Linacer mihi perinde placere debet, atque in eo, quod, cum provecta admodum inclinataque ætate esset, homo studiis morbisque fractus, & morti vicinus, cum Sacerdos esset, jam tum novum Testamentum primo in manus cepisse, & ex eo aliquot Matthæi capita perlegisse fertur. Et quum quintum, sextum, septimumque percurrisset, abjecto, quantum potuit, totis viribus libro, jurasse, aut hoc non fuisse Evangelium, aut nos non esse Christianos.*

Scripta ejus nota sunt sequentia:

1. *Grammaticæ rudimenta*, Mariæ principi Regiæ dedicata. Paris. 1533. 1543. per Rob. Steph. 1538. 1540. 4. 1556. 8. Basil. 1542. Ex Anglico latine vertit Ge. Buchananus.

2. *De emendata structura Latini sermonis.*

nis. Lond. 1524. 4. Parif. 1528. 1533. 1536. 4. Bafil. 1530. 4. 1543. 8. Col. 1539. Parif. 1543. 4. Lugd. 1541. Venet. Ald. 1557. 8, Lipf. 1591. 8. Dedicatus fuit liber Mariæ principi regiæ, poft Reginæ.

3. *Epiftolæ ad diverfos.*

4. *Carmina.*

5. *Sphæram Procli latine vertit*, editam. Witteb. 1538. 8. Hunc librum Henrico VII. Regi dedicaverat, quia vero adulator aliquis ipfi indicaverat, librum jam Latine converfum effe, quamvis fatis mifere, Rex munus afpernatus eft, & implacabili in Linacrum odio exarfit. Erasmus Epift. XXVI. 14.

6. *Ariftotelis meteora.*

7. Multa Galeni Latine vertit, *de temperamentis, de fanitate tuenda, de inæquali intemperie, Methodum medendi, de naturalibus facultatibus, de pulfuum ufu.* Parif. per Simonem Colinæum, 1530. fol. *de inæquali intemperie* feorfim, Bafil. 1539. 8.

Confer de eo Balæum Centur. VIII. 65. Pitfeum c. 925. Bælii Dictionarium.

THOMAS *Lirer*, Ranckwillenfis, vixit a. 1200. & *omnium fuperioris Alamanniæ Comitum & Baronum origines* fcripfit, quas tamen multis fabulis inquinavit. Vide Goldaftum fub finem tomi II. rerum Alemannicarum. *Chronicon Suecico-*

(rectius

(rectius *Suevico*) *Germanicum* Ulmæ 1486. impressum memorat Maittaire tomo I. p. 479.

THOMAS *Lombardus*, Ord. Prædicatorum, Inquisitor Pedemontanus, tempore Schismatis creatus Cardinalis, scripsit *Sermones*, qui Toleti in Cœnobio S. Marci asservantur. Possevinus tomo II. Apparatus p. 489.

THOMAS *Lovaniensis*, vide *Cantipratanus*.

THOMAS *Lumbæus*, vel *Lombe*, Anglus, Carmelitanus in conventu Linnensi, Theologiæ Doctor & Professor Oxoniensis, obiit a. 1390. Scripsit *Lecturas in Sacram Scripturam, super Magistrum Sententiarum, Determinationes Theologiæ, Quæstiones ordinarias, de incarnatione Verbi, Sermones, contra Lolhardos & Wiclefitas.* Trithemius de scriptor. Eccles. c. 663. Lelandus c. 562. Balæus Centur. VI. 91. Pitseus c. 685. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 79.

THOMAS *Lyld*, a Balæo corrupte *Lyle*, aliis *File*, dictus, Anglus, Ord. Prædicatorum, Magister Cantabrigiensis, Avenione a Clemente VII. a. 1344. Episcopus Eliensis constitutus, obiit a. 1361. Scripsit *Quæstiones Theologicas, Sermones de tempore & Sanctis.* Balæus Centur. VI. 26. Pitseus c. 586. Jac. Quetif de Scripto-

Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 649. Altamura p. 139. 491.

THOMAS *Mailorius*, ex Mailor, urbe Cambriæ, oriundus, vixit a. 1490. descripsit *Acta Arturi Regis*, & *de mensa ejus rotunda*. Pitseus c. 894.

THOMAS *Maldonus*, a patria sic dictus, ubi inter Carmelitanos versatus est, & dignitatem Prioris consecutus circa annum 1404. Ejus sunt *Introitus Bibliorum*, *Lectura in Genesin*, *Lectiones in Psalmos*, *Sermones*, *Collationes solemnes*, *super Magistrum Sententiarum*, *Determinationes Theologiæ*, *Quæstiones ordinariæ*, *Quodlibeta*, *Actus vesperiales*. Lelandus c. 483. Balæus Centur. VII. 27. Pitseus c. 735. Hipp. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 412.

THOMAS *de Malumbris*, Cremonensis, JCtus & Senator patriæ circa a. 1350. scripsit *super Infortiatum Volum.* 2. *super Instituta regulas faciliores*, *de modo bene vivendi*. Arisii Cremona literata tom. I. pag. 168.

THOMAS *de Manfredis*, Cremonensis, JCtus & Judex patriæ circa annum 1364. scripsit *Consultationes in utroque jure*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 121.

THOMAS, *Maurigniacensis* Abbas, vixit temporibus S. Bernardi. Exstat *Epistola* ejus ad hunc scripta in Miscellaneis Baluzii

luzii lib. IV. p. 459. in qua ipsum consulit, quid sibi faciendum sit, qui a Legato Apostolico sede sua dejectus esset. Duæ aliæ exstant in Chronico Abbatiæ Maurigriacensis. Liron Bibl. Chartraine p. 51.

THOMAS *Martanus*, Spoletinus, Comes GalliCedulis, Ampliator a. 1436. castri Collis Marchionis in agro Spoletino, & nepos Thomæ de Martanis, qui anno 1360. fuit Senator urbis. Scripsit *Historiam Spoletinorum afflictionis sub Pirro Tartari Tomacelli filio, Spoleti Rectore & arcis præfecto*, ab a. 1436. usque ad a. 1441. MS. est Spoleti, exemplum fuit penes Lud. Jacobillum, cui hæc debentur ex Bibl. Umbriæ p. 260.

THOMAS *Medicus*, patricius Venetus, scripsit *Fabellam Epiroticam*, impressam 1483. Gesnerus.

THOMAS *de Mediolano*, a patria & conventu Ord. Prædicatorum, ubi versatus est, ita dictus, Mathematicus insignis circa a. 1510. scripsit *Epitomam de proportionibus motuum*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 24. Altamura p. 228.

THOMAS *Messanensis*, vide supra *Thomas de Caloria*.

THOMAS *Mieres*, Gerundensis, JCtus, Alphonso V. Regi Aragoniæ a consiliis, regiique patrimonii in Catalonia Advoca-

tus fiscalis, circa a. 1439. scripsit *Apparatum super constitutionibus curiarum generalium Cataloniæ*, Barcinone 1523 & 1610. fol. impressum. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 5. n. 289.

THOMAS, *Monumetensis* monachus Benedictinus, circa a. 1160. scripsit *Vitam & miracula Guilhelmi pueri & martyris*, quem Judæi Norvici cruci adfixerant. Lelandus c. 288. Balæus Cent. II. 94. Pitseus c. 222.

THOMAS *de la Moor*, sive *Morus*. Vide supra lib. XII. p. 269.

THOMAS *Murnarus*, Argentinensis, Ord. Minorum, Cracoviæ, Francofurti ad Mœnum, Friburgi in Brisgoia, Treveris & Argentorati versatus est, ubique nugas egit, ubique cum viris doctis rixas excitavit, præcipue cum Sebastiano Brant & Jacobo Wimphelingio. In Lutherum quoque strinxit calamum, sed parum ab ipso responsi tulit. Ingenium ex scriptis cognosces, ex quibus hæc mihi nota sunt:

Invectiva contra Astrologos, Serenissimo Romanorum Regi Maximiliano piissimo, contra fœderatos, quos vulgo Suitenses nuncupamus, interitum prædicentes. Argent. 1499. 4.

Tractatus de pythonico quæstu, (non *spiritu*, ut scribit Waddingus) Friburgi, 1499.

1499. *De pythonico contractu* inscribitur in opere, quod Malleus maleficarum vocatur, tomo II.

Reliqua Waddingus memorat de scriptoribus Ord. Minorum p. 325. *Chartiludium in Instituta Justiniani*, quod in tabellas redactum impressum est Venetiis, *de Sacerdotio Novi Testamenti* & alia quædam Germanice scripta, *die Narren-Beschwerung, die Schelmenzunft, der Gret Müllerin Jartag:* inter quos etiam est liber notus *der Eulenspiegel:* id quod ipsi objicit liber vernaculus: *Ayn schöner dialogus und straffred von dem Schulthayß von gayßdorf &c.* Waddingus etiam ipsi tribuit *Tractatum contra viros mulierosos*, prænotatum, *Patrum stultorum Geuthma.* Ne vero quis frustra quærat, quid sit illud *Geuthma*, notandum est, vocem esse Germanicam, a Waddingo, qui linguam nostram non calluit, ita depravatam. Titulus libri in Becmani Catalogo Bibl. Francofurto-Viadrinæ p. 205. sic habet: *Gauchmat zu Strafe allen weibischen Mannen*, Basil. 1519. 4.

THOMAS *Nacci*, idem est, qui supra *Thomas Antonii*, id nomen autem ab avo assumsit.

THOMAS *Nerius*, Florentinus, Ord. Præd. vir pius, scripsit librum eruditum *pro doctrina* Fr. Hieronymi Savonarolæ circa

a. 1512. Hæc Vinc. Maria Fontana de Provincia Romana Ord. Præd. p. 380.

THOMAS *Netter*, vide infra *Waldensis*.

THOMAS *Newmarket*, sive *de Novo foro*, a patria sic dictus, Anglus, Rhetor & Poëta circa a. 1410. Scripsit *Compendium Rhetorices, de arte dictandi, Expositionem Computi Dionysii, Tractatum de Sphæra* (sive potius, *in Sphæram*) *Sacrobosci, Conciones, Epistolas, Carmina.* Balæus Centur. VII. 60. Pitseus c. 756.

THOMAS *Nortonus*, Bristolensis, Chymicus circa a. 1477. scripsit *de lapide Philosophico, Epitomen Alchymiæ, & de transmutatione metallorum.* Balæus Cent. XI. 66. Pitseus p. 876.

THOMAS *Norwodus*, Anglus, Ordinis Prædicatorum, a. 1320. commentatus est *in Epistolam ad Romanos & Magistrum Sententiarum.* Pitseus c. 479. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 531. Altamura p. 99.

THOMAS *Ocleffus* vel *Hocleffus*, Anglus, claris parentibus ortus, Galfredi Chauceri discipulus, Poëseos cultor, Berengarii & Wiclefi sectator circa a. 1410. Scripsit partim Latino, partim Anglico sermone *de cœlesti Jerusalem, Planctum proprium, de quodam Jonatha, de regimine principis, Dialogum ad amicum, de quadam*

dam Imperatrice, de arte moriendi. Balæus Centur. VII. 40. Pitſeus c. 747.

THOMAS *Otterburnus*, Anglus Franciſcanus, quem ad a. 1411. referunt. Ejus ſunt *Hiſtoria rerum Anglicarum, de ſucceſſione Comitum Northumbriæ, & Opuſcula.* Balæus Cent. VII. 55. Pitſeus c. 761. Lelandus c. 394. Waddingus de ſcriptoribus Ord. Minorum p. 326. *Hiſtoria Anglica* ab origine gentis usque ad Eduardum IV. cum Joanne a Whethamſtade, edita eſt a Thoma Hearne, Lond. 1733. 8.

THOMAS *Palmeranus*, vide ſupra *Hibernicus.*

THOMAS *Palmerus*, monachus Dominicanus, Conventus Londinenſis Prior, & Theologiæ Doctor, circa a. 1410. Opera ejus ſunt, *ſuper unione facienda, de originali peccato, de adoratione imaginum, de veneratione Sanctorum, de peregrinatione, de indulgentiis.* Balæus Cent. VII. 47. Pitſeus c. 761. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 753. Altamura p. 500.

THOMAS *Parpalia*, (non Parapalia, ut apud Gesnerum legitur) Taurinenſis, Condominus Rouiliaſci, J. U. D. in Academia patria Juris Civilis Lector, circa a. 1500. ſcripſit *Præludia feudalia, in Rubric. 2. ff. vet. ſi certum petatur, l. ſi quis nec cauſam, in Quint. tit. Codic. lib.* 1. *de*

 Sacroſ.

Sacrosf. Ecclesf. l. placet, & *de Transact. l. si quis, in 1 Infort. tit. solut. matrimon. Repetitionem in 2 part. ff. novi, tit. de verbor. obligat:* quæ Taurini impressa sunt. Andr. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontii p. 541.

THOMAS *Penket*, Anglus. monachus Augustinianus in cœnobio Warringtonensi, sectator Joannis Scoti, Oxonii & Patavii per aliquod tempus Theologiam docuit, in patriam redux Ordinis sui per Angliam & Hiberniam Provincialis, obiit a. 1487. Ejus sunt *Annotationes in Augustinum, in Magistrum Sententiarum, in Metaphysicam Aristotelis, Placita Theologica, Lectiones in Scotum, de arte sermocinandi, Elucidationes naturalium, Summa dialectices &c.* Edidit quoque & emendavit Jo. Duns in IV libros sententiarum, Venet. 1481. per Jo. de Colonia & Nic. Jenson, & 1474. per Albertum de Stendal. Lelandus c. 580. Balæus Centur. VIII. 47. Pitseus c. 886. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 662. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 340.

THOMAS *Penzelo*, Widensis: Ejus *Modus studendi* impressus est Lipsiæ 1507. a Jac. Thanner. Gesnerus.

THOMAS *de Persenia*. Vide supra THOMAS. *Cisterciensis*.

THOMAS

THOMAS *Peverellus*, vel *Piperellus*, Suffolcensis, Carmelitanus, Theologiæ Doctor Oxoniensis, a. 1397. Episcopus Offoriensis, a. 1398. Landavensis, & anno 1407. Wigorniensis, obiit a. 1417. d. 1 Mart. Balæus, qui initium a Cal. Jan. deducit, ponit a. 1418. Edidit *Quæstiones Theologiæ*, *Sermones solennes*, & *Ordinationes sui cleri*. Lelandus c. 518. Balæus Centur. VII. 49. Pitseus c. 769. Waræus de scriptor. Hiberniæ p. 127.

THOMAS *Piperata* f. *de Storletis*, Bononiensis, Jureconsultus, scripsit librum *de fama* typis excusum, & *Quæstiones*. Bumaldi Minernal Bononiense p. 221.

THOMAS *Pontanus*, Italus, patria Sarazanensis, sec. XV. *Epistolæ* ejus duæ habentur in Martene & Durand. Collect. ampliss. III. p. 723-739.

THOMAS *Pontius*, Ord. S. Benedicti monachus Cantuariæ in cœnobio S. Augustini, & post Abbas, vixit a. 1330. & *de clara Dei visione* Tractatum reliquit. Lelandus c. 344. Balæus Centur. V. 36. Pitseus c. 500.

THOMAS *Prondolus*, Ferrariensis, primum in patria Canon. & Vicar. deinde Archiepiscopus Ravennensis, interfuit Conciliis Constantiensi, Ferrariensi & Florentino, defunctus a. 1445. scripsit *Pomerium Ravennatense*, quod in Bibl. Vaticana MS.

superest. Augustinus Superbus de viris illustribus Ferrariensibus p. 13.

THOMAS *Radburnus*, Rob. Gerius mavult *Rudburnum*, Anglus, Theologiæ Doctor Oxoniensis, post Archidiaconus Sudberiensis tandem Episcopus Menevensis, vixit a. 1419. Ejus notum est *Chronicon* & *Epistolæ ad diversos*, præcipue Thomam Waldensem. Pitseus c. 771. Vossius eum cum sequenti confudit, de Histor. Latinis p. 559. 636.

THOMAS *Radburnus* junior, Ordinis S. Benedicti monachus cœnobii Hidensis in suburbio Wintoniensi siti. Scripsit circa a. 1480. *De rebus Hidensis monasterii, Historiam Episcopatus Wintoniensis, Breviarium Chronicorum*, a Bruto usque ad a. 18. Henrici II. quod est Londini in Bibliotheca Cottoniana; Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. pag. 637. & *Historiam majorem:* quam auctori suo restituit, & resectis alienis, edendam curavit Henr. Whartonus Angl. Sacræ tom. I. p. 179. *Minoris* præfationem, ibid. p. 287. Pitseus c. 879. Plura Rob. Gerius Append. ad Caveum p. 104.

THOMAS *Radcliffus*, Leicestriensis, in patria monachus Ord. Eremitarum S. Augustini, Theologiæ Doctor & Episcopus, circa a. 1370. Scripsit *Pro introitu Sententiarum, Lecturas Scholasticas, Conciones*

ad

ad vulgum. Balæus Centur. VI. 14. Pitseus c. 621. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 663.

THOMAS *Radinus, Todischus* dictus, patria Placentinus, ord. Dominicani Theologus subtilissimus, Poëta, Philosophus & Orator eximius, &, quod mireris, αὐτοδίδακτος. Claruit a. 1510. Scripsit ad Maximilianum Imp. Librum *de Pulchritudine animæ*, quem *Callipsychian* vocavit, Mediol. 1511. alium, cui titulus, *Abyssus sideralis.* Paris. 1514. 4. *Orationem contra Lutherum*, Lips. 1510. 4.* & alteram *contra Melanchthonem.* Romæ 1522. 4. Hæc Whartonus Append. ad Caveum p. 161. cui adde Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 73. Possevinum tomo II. Apparatus p. 490. Altamura Bibl. Domin. p. 233.

THOMAS *de Raymundis*, JCtus & Judex patriæ a. 1488. Hierosolymitanum iter suscepit & obiit a. 1510. scripsit *Carmina contra hypocritas* & *Peregrinationem ad loca sancta.* Arisii Cremona literata tom. I. p. 399.

THOMAS *Ringstedus*, Anglus, Dominicanus, Theologiæ Doctor & Professor Cantabrigiensis, peragrata Gallia & Italia Pœnitentiarius Pontificis, in patriam redux a. 1357. Episc. Bangorensis, obiit a. 1370.

* Lutherus hanc orationem non Radino, sed Emsero tribuerat, utpote qui nostrum tunc nondum noverat. Adde *unschuldige Nachrichten* 1720. pag. 195. 196.

Scripsit *Glossas super Psalterium, Postillam in Parabolas Salomonis, super Magistrum Sententiarum, Placita Theologiæ* &c. Lelandus c. 413. Balæus Centur. VI. 43. Pitseus c. 627. Idem in Append. Centur. III. c. 91. *Richardum* quendam *Ringstedum* nobis adfert, verum id nominis corruptum fuit ex *Rich.* pro quo legerunt *Fr. Th.* Adde Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 652. Altamura p. 99.

THOMAS *Ringstedus* junior, Jurium Doctor, apud Mildenhamum in Comitatu Suffolcensi Vicarius, claruit a. 1440. Reliquit *Glossas in Epistolas & Evangelia totius anni, Sermones de tempore & Sanctis, de Commemorationibus.* Balæus Centur. VII. 92. Pitseus c. 817.

THOMAS *Rodelius*, monachus Igniacensis, Scripsit *Vitam B. Petri Monoculi, Abbatis Claravallensis*, quam publicavit Henriquez in Fasciculo Sanctorum ord. Cisterciensis. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 312.

THOMAS *Rubettius*, Ordinis Cisterciensis, circa a. 1151. claruit, & literis comprehendit *Decreta Synodalia*, nec non *Vitam B. Walleni* sive *Waltheni*, prout refert Car. de Visch Bibl. Cisterc. p. 312. & Dempsterus Hist. Scot. a. 1087. Hæc Hallervordius spicil. ad Vossium.

THOMAS *Rudburnus*, vide supra *Radburnus.*

THOMAS

THOMAS *Sandalius*, Scotus, monachus Cisterciensis in Kentire, post Abbas cœnobii quod Sandal vel Sandalium dicitur, circa a. 1257. Scripsit *super Magistrum Sententiarum, de Baptismo*, & *Quæstiones controversas*. Car. de Visch l. c.

THOMAS, Episcopus *Sareptanus*, ordinis Præmonstratensis & Medicus Wratislaviensis, scripsit circa a. 1360. *Practicam medicinalem* & *Tractatum de febribus*. Vterque liber MS. est in Bibl. Academiæ Lipsiensis Paullina, teste Catalogo Felleriano p. 271.

THOMAS *Sarisburiensis*, Theologus Anglus, scripsit *de arte prædicandi*. Pitseus Append. Cent. IV. 65.

THOMAS *Scaravellus*, Insuber Vercellensis, Ord. Prædicatorum in conventu Salutiensi, interfuit Concilio Basiliensi, & *Volumen Sermonum* reliquit. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 795. Rossotti Syllabus Scriptorum Pedemontii p. 542.

THOMAS *Schifaldus*, Siculus, Lilybæi natus, Ord. Prædicatorum, Orator, Theologus, Poëta, qui literas humaniores in Siciliam intulit & auxit, Alphonso quoque Regi charus, circa a. 1495. Scripsit *Vitam B. Petri Hieremiæ Panormitani Ord. Prædic.* quam edidit Octavius Cajetanus in vitis Sanctorum Siculorum tom. II. p. 254.

p. 254. & Antwerpienses in Actis Sanctorum tom. I. Martii p. 294. sed sine auctoris nomine, quem suppleverunt Jo. Bapt. de Franchis in indice auctorum, quibus usus est in vita B. Petri scribenda, & Hier. Ragusa in Elogiis Siculorum. *De viris illustribus Ord. Prædicatorum, Commentaria in Psalmos. De adventu Caroli VIII. regis Francorum Neapolim, Artem Poëticam, Comment. in Horatium, Juvenalem & Persium.* Vide Jac. Quetif. de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 882. Ant. Mongitore Bibl. Siculam tom. II. p. 262. 263. Hier. Ragusa Elogia Siculorum. p. 290.

THOMAS *Scropus*, nobilissima familia ortus ex oppido Bradley, monachus Benedictinus, postea Carmelitanus in cœnobio Norwicensi, duriorem vitam agens. A. 1446. factus est Episcopus Dromorensis in Hibernia, & a Papa ad Rhodienses missus fuit. Reversus cum pacem cum Hibernis colere non posset, resignato Præsulatu Episcopi Norwicensis Vicarius generalis obiit a. 1491. Scripsit *De Carmelitarum institutione, Catalogum Sanctorum ejusdem ordinis, Compendium historiarum & jurium, Sermones de decem præceptis, de privilegiis Pontificum, de sua legatione ad Rhodios.* Libros quoque decem *Phil. Riboti Catalani de peculiaribus Carmelitarum*

gestis

gestis in Anglicum sermonem convertit. Lelandus c. 584. Balæus Centur. VIII. 54. Pitseus c. 896. Waræus de scriptoribus Hiberniæ p. 133. Petri Lucii Bibliotheca Carmelitana p. 79.

THOMAS *de Senis*, vid. *Thomas Antonii*.

THOMAS *Shavestenus*, Franciscanus Oxoniensis, seculo incerto, scripsit *Cursum moralem* & *Collectanea in Lucam*. Lelandus c. 403.

THOMAS, *Spalatensis* patria, natus a. 1200. primum ibid. Canonicus, post Archidiaconus, obiit a. 1268. Condidit *Historiam Salonitanam*, sive Pontificum Salonitanorum atque Spalatensium, quam Jo. Lucius sub finem operis de regno Dalmatiæ p. 310. edidit, & annotationibus illustravit.

THOMAS *Sperman*, Anglus, ord. Prædicatorum, circa a. 1310. Scripsit *Comm. in Genesin, in Epistolam ad Hebræos & Jacobi, Quæstiones disputatas*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 511.

THOMAS *Sprottus*, Norwicensis, monachus Benedictinus Cantuariæ in cœnobio S. Augustini. Scripsit *Historiam Cantuariensem* & *Abbatum sui cœnobii Vitam & res gestas*, circa a. 1274. *Chronica ab Orbe condito ad a. C.* 1339. edidit una cum aliis Thomas Hearne, Oxon. 1719. 8. * Lelandus c. 287. Balæus Centur. IV. 42. Pitseus c. 394. Usus est

* Acta Eruditorum 1722. p. 107. Bibl. Angloise tomo VI. p. 277.

est eo Guilielmus Thorne, de quo supra lib. VII. p. 502. & Jo. Jocelinus; vide Catal. MSS. Bibl. Tenisonianæ p. 10.

THOMAS *Squarzaficus*, Genuensis, mandante Senatu Legum publicarum Volumen a. 1450. correxit. Hæc Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 520.

THOMAS *Stacius*, Mathematicus Cantabrigiensis, Collegii regalis alumnus, Astrologus insignis circa a. 1440. reliquit *Judicia revolutionum*. Balæus Centur. XI. 49. Pitseus c. 815.

THOMAS *Staucham*, Anglus, ord. SS. Trinitatis redemtionis captivor. circa a. 1340. scripsit *de salutatione Angelica* lib. I. ut testatur Petrus Lopez de Altuna in Chronica generali ordinis prædicti lib. 4. Hæc Hippol. Marraccius in Bibl. Mariana tomo II. p. 415. Fortasse confunditur cum sequenti.

THOMAS *Straveshaw*, vel *Stravesham*, ord. S. Francisci monachus Bristoliensis, vixit a. 1346. Ab eo conscripta sunt *in D. Lucam Collectanea, de salutatione Angelica, de excellentia nominis Jesu, Tabula Doctorum universalis, in Lecturam Guilhelmi de Wara, in Delamarum contra Thomam, in Lecturam Roberti Canton, Cursum moralem* &c. Balæus Centur. V. 73. Pitseus c. 545. Waddingus de scriptoribus ordinis Minorum p. 327. Marraccius l. c.

THOMAS *Stubbs*, sive *Stobæus*, Eboracensis, mo-

monachus Dominicanus & Theologiæ Doctor. Scripsit *Chronicon Archiepiscoporum Eboracensium* ab initio usque ad a. 1373. quod exstat in Scriptoribus Anglicis Twysdeni p. 1685. & in Whartoni Anglia Sacra t. II. p. 1685. Reliqua sunt inedita: Officium *de nomine Jesu & de b. Anna, in Revelationes Brigittæ, de perfectione vitæ solitariæ, de statutis Ecclesiæ, s. Scutum Ecclesiæ, Contra Statutorum impugnatores, de stipendiis, quæ prædicationibus debentur, de pœnis peregrinationis hujus vitæ* &c. Lelandus c. 324. Balæus VI. 36. Pitseus c. 634. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 671. Altamura p. 225.

THOMAS *Stureiensis*, Anglus, monachus Augustinianus & Nuncius Apostolicus, vixit a. 1370. Ejus sunt *Moralitates in Apocalypsin, de Sacramentis, Declamationes, de utroque seculo Prognosticon, Exceptiones Philosophorum.* Balæus Centur. VI. 33. Pitseus c. 624. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 659. Gandolfus de ducentis Augustinianis Scriptoribus p. 342.

THOMAS *Sutton*, aliis *Svetonius*, vel *de Svetonia*, Anglus Dominicanus & Doctor Sorbonicus circa a. 1290. Scripsit *Commentarios in Psalmum, in quædam Aristotelis & Thomæ, Summam Theologiæ, Quodlibeta de relatione, de unitate formarum* &c. Lelandus c. 305. Balæus Centur. IV. 69. Pitseus

ſeus c. 424. Jac. Quetif l. c. p. 464. Altamura p. 48.

THOMAS *de Templo*, ſocius S. Dominici, creditur, ſed recentior eſt, ſcripſit librum *de miraculis & Roſario B. Virginis, & de prædicatione illius facta per S. Dominicum*, & obiit a. 1260. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. VIII. 4. n. 120. Altamura p. 56. Jac. Quetif l. c. p. 472. Acta Sanctorum tomo I. Auguſti p. 361. 362.

THOMAS *Teuto*, vide ſupra *Theodericus de Friburgo*.

THOMAS *de Toledo*, Dominicanus provinciæ Caſtellanæ, S. T. Magiſter, claruit circa a. 1470. *Indices* confecit in Summam S. Thomæ, Jac. de Voragine & Jo. a S. Geminiano Sermones, quædam Nicolai Lyrani & alia. Scripſit ſuper *Quodlibeta D. Thomæ, Mariale*, & *de laudibus portæ Paradiſi*, (h. e. Mariæ.) Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. X. 12. n. 643. Quetif l. c. p. 846. Altamura p. 195. & 519. Hipp. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 417.

THOMAS *Tomaſſinus*, Venetus, ord. Prædicatorum, Theologiæ Magiſter, Prior provincialis Lombardiæ inferioris, a. 1410. Epiſcopus Æmonienſis, (vulgo *Città nova* in Iſtria) a. 1420. Polenſis, a. 1423. Urbinatenſis, a. 1424. Tragurienſis, tandem a. 1435. Feltrenſis & Belunenſis, obiit a. 1447. Scripſit *de diviniſſimo corporis Chriſti Sacramento*

mento Carmen heroicum, & *Sermones de Sanctis*. Quetif l. c. p. 806. Ughellus Italia Sacra tomo V. col. 193. ubi de Episcopis Bellunensibus. Jac. Alberici Catalogus Scriptorum Venetorum p. 83. Altamura p. 168.

THOMAS *de Torquemada*, a patria, Castellæ veteris oppido, sic dictus, Dominicanus in cœnobio Pinciano, Prior conventus Segobiensis, Catholicis Regibus a confessionibus, ipsisque auctor fuit, ut Judæos ex Hispania ejicerent: tandem Inquisitor generalis, obiit a. 1498. 16 Kal. Oct. Auctor est *Directorii pro Magistratu & munere Inquisitorum*, & *variorum Statutorum ordinis*. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 15. n. 846. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 192. Possevinus tomo II. Apparatus p. 492. Altamura Bibl. Dominicana p. 524.

THOMAS *de Trentaquatris*, nobili familia Bononiæ natus, ord. Prædicatorum, qui de Bibliotheca conventus sui quam optime meritus est, obiit a. 1444. & *Sermones de tempore, de Sanctis*, & *Quadragesimales* reliquit. Quetif l. c. p. 797. Toppii Bibl. Neapolitana p. 300. Altamura p. 513.

THOMAS *de Tuderto*, scripsit *Artem sermocinandi*. Gesnerus.

THOMAS, monachus Cisterciensis B. Mariæ de *Valcellis* in Cameracesio, scripsit *Expo-*

ſitionem in Cantica Canticorum. Car. de Viſch p. 312. Exſtat in Bibl. monaſterii Elnonenſis. Ant. Sanderi Bibl. Belgica MSS. I. p. 45.

THOMAS *Varoye*, Scotus, Præpoſitus Bethwaliæ, circa a. 1390. Scripſit *de Otterburnenſi prælio*, *Odas & Rhythmos*. Balæus Cent. XIV. 55. & ex eo Voſſius de Hiſtor. Lat. p. 801. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis vol. I. p. 297.

THOMAS *Vaſco*, vide ſupra *Gaſcoigne*.

THOMAS *Vercellenſis*, natione Gallus & Doctor Pariſinus, Canonicus S. Victoris, demum primus Abbas monaſterii S. Andreæ Vercellis, obiit a. 1226. Scripſit *Extractiones* (h. e. Compendium) *librorum Dionyſii Areopagitæ*, in quibus *per annos viginti* elaboraſſe ſe teſtatur, quæ cum Operibus Dionyſii Argent. 1503. Colon. apud Quentelium 1536. fol. editæ ſunt. *Commentarium Hierarchicum in Cantica Canticorum* edidit Bern. Pez in Theſauro noviſſ. Anecdotorum tomo II. part. 1. pag. 501. eumque non ex merito *elegantiſſimum ac prorſus divinum opus* vocat, quum ſane inconditum & abſurdum ſit fabulas hierarchicas textui ſacro admiſcere. *Tractatum de ſeptem fructibus contemplationis* ipſe citat Comment. in Cantica p. 659. Cæterum laudanda eſt diligentia Cel. Pezii in illis, quæ ad hunc auctorem, huc usque ſatis obſcurum,

ſcurum, pertinent, extricandis, cui adde Oudinum tomo III. p. 9.

THOMAS *de Vio*, a patria, arce regni Neapolitani ad mare Tyrrhenum ſita, dictus, natus a. 1469. ord. Prædicatorum in conventu Cajetano, unde *Cajetani* cognomen, a. 1491. Lector artium Patavii, poſt Magiſter Theologiæ Brixiæ, Ticini & Romæ docuit, a. 1517. Cardinalis titulo S. Sixti, varia cœtus ſui negotia geſſit & a. 1534. obiit. Opera ejus prodiere ſat multa, & quidem

I. Philoſophica.

Comment. in D. Thomam de ente & eſſentia, Patav. ſine anno, Lugd. 1541. 1581. & alibi: *in libros poſteriorum Analyticorum Ariſtotelis*, Lugd. 1578. 8. *in prædicabilia Porphyrii & prædicamenta Ariſtotelis*, ibid. *in tres libros de anima*, Romæ, Venet. 1496. fol. Pariſ. 1539. fol.

II. Theologica.

1. *Commentarii in Summam S. Thomæ*, prodierunt cum ipſa Summa Lugd. 1540. & 1541. fol. Vol. IV. ibid. 1552. ſeorſim ibid. 1558. 8. In ſequenti Romana 1570. quædam reſecta ſunt, jubente Pio V. quod & in poſterioribus ſervatum fuit.

2. *Peccatorum ſummula ordine alphabetico*, Rom. 1525. Venet. 1525. 8. Pariſ. 1526. 1530. 8. Lugd. 1550. 1565. 8.

3. *Commentarii in totam fere Scriptu-*

ram Sacram, poſt varias editiones conjunctim prodierunt Venet. 1531. 2 Vol. Lugd. 1639. fol. tom. V.

4. *Tractatus ſpeciales* de variis materiis numero LXXX. prodierunt Lugd. 1581. Antverp. 1612. fol. tribus voluminibus, quorum autem recenſum brevitas noſtra non patitur.

III. Inedita.

Commentarii in octo libros Phyſicorum Ariſtotelis, in libros de cœlo & mundo, in ſecundum Periherminias, in quatuor libros Sententiarum, Quæſtiones de ſenſu agente, Epiſtolæ tres encyclicæ ad totum ordinem, Acta Legationis ſuæ Germanicæ & Hungaricæ, Epiſtolæ plures ad Leonem X.

Plura de eo habent Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. II. p. 14. Poſſevinus tomo II. Apparatus p. 493. ſeqq. Nic. Comneni Papadopoli Hiſt. Gymnaſii Patavini tom. I. lib. III. p. 302. Altamura Bibl. Dominicana p. 258. ſeqq. Oldoini Athenæum Romanum p. 631. Hippolyti Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 419. 420.

THOMAS *de Vio*, Papienſis, JCtus, ni fallor, Brixienſis, ſcripſit *de Cambiis*, & *Montibus pietatis*, quæ opuſcula exſtant in Oceano Juris tomo V. fol. 192. 195.

THOMAS *Ugolini*, Umber, Iguvii (hodie Eugubio) natus, ord. Prædicatorum Theol.

Magi-

Magister, ad partes septentrionales & orientales Inquisitor a Nicolao V. a. 1447. delegatus, scripsit *de solitudine monastica.* Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 808. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 261.

THOMAS *de Viglevano,* Insuber, ord. Prædicatorum circa a. 1500. scripsit *Sermones, Compendium Juris Canonici,* & *Summam de contractibus, confessariis utilem.* Quetif l. c. p. 895. Altamura p. 235.

THOMAS *de Vintona,* vide *Thomas Sutton.*

THOMAS *Virlejus,* Theologus Anglus, ætatis incertæ, scripsit *Commentarium in omnes D. Pauli Epistolas.* Balæus Centur. X. 96. Pitseus Append. Cent. IV. 67. Lelandus c. 371. Fortassis idem est, quem Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 731. THOMAM *de Virduno* dicit, cuique sec. XV. tribuit.

THOMAS *de Utino,* ord. Prædicatorum circa a. 1483. scripsit *Summam de casibus conscientiæ, seu de dubiis per totam Quadragesimam.* Quetif. l. c. p. 865. Altamura p. 208.

THOMAS *Netterus, Waldensis,* a vico Walden in agro Essexiensi, Magister Oxoniensis, Carmelita Londinensis, ordinis sui Provincialis, intimus & Confessionarius Regis, missus est a. 1409. ad Concilium Pisanum, a. 1415. ad Concilium Con-

ſtantiente, a. 1419. ad Regem Poloniæ & Ordinis Teutonici Magiſtrum, obiit Rothomagi Regem ſecutus a. 1430. Exſtat ejus *Doctrinale Antiquitatum fidei Eccleſiæ Catholicæ*, adverſus Wiclefitas & Huſſitas, impreſſum Pariſ. 1532. fol. Salmanticæ 1556. fol. & cum brevibus elucidationibus Jo. Bapt. Rubei, Venet. 1571. fol. Inedita ſunt longe plura, *Comment. in varios libros Biblicos, in Magiſtrum Sententiarum, Defenſorium pacis, Sermones coram Rege, ad clerum Oxonienſem, in funere Regis, Faſciculus Zizaniorum Wicleffi, Reſponſa in Concilio Piſano, ad clerum in eodem Concilio, Orat. ad Cæſarem Sigismundum, ad Concilium Conſtantienſe, Epiſtolas CLXIV. Gravamina fratrum contra Oxonienſes, in varios libros Ariſtotelis &c.* Trithemius de ſcriptor. Eccl. c. 767. Lelandus c. 532. Balæus Cent. VII. 84. Pitſeus c. 797. Whartonus in Append. ad Caveum p. 75. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 79. 80.

THOMAS *Walleis*, alias *Guallenſis* & *Anglicus* dictus, Cambro-Britannus, Dominicanus & Theologiæ Doctor Oxonienſis, Joannem XXII. Pont. Max. præſentem hæreſeos accuſavit, ob id in vincula conjectus, ſed paullo poſt liberatus. Vixit a. 1330. Scripta ejus hæc memorantur: *Comment. in plures libros Biblicos, in Auguſtinum de civitate*

tate Dei, in Magistrum Sententiarum, de statu animarum post mortem, de videndo faciem Dei post resurrectionem, de theoria vel arte prædicandi, contra Iconoclastas, de temporibus in potestate patris, Moralizationes in Ovidium, de formis veterum Deorum &c. Solent fere opera ejus & Thomæ Jorsii, hujus item & Thomæ Aquinatis confundi. Confer Lelandum c. 345. Trithemium c. 696. Balæum Centur. V. 35. Pitseum c. 504. Whartonum Append. ad Caveum p. 21. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 597. Ambr. ab Altamura p. 147. Oldoini Athenæum Roman. p. 626. Oudinum tomo III. p. 906.

THOMAS *Walsingham*, a patria sic dictus, oppido Norfolcensis districtus, monachus & Præcentor in cœnobio S. Albani circa a. 1440. Scripsit *Hypodigma Neustriæ* a sec. VII. usque ad a. 1416. quod habetur in Scriptoribus Britannicis Camdeni p. 409. edit. Francof. item *Chronicon breve* ab anno 1273-1422. ibid. p. 37. Inedita sunt *Auctarium Polychronici* Ranulfi Higdeni, & *Gesta Henrici VI.* Balæus Centur. VII. 88. Pitseus c. 816. Whartonus Append. ad Caveum p. 98. Oudinus tomo III. p. 2423.

THOMAS *Wicke*, ord. S. Augustini Canonicus regularis in cœnobio Osney juxta Oxonium, circa a. 1290. Ejus sunt *Chronica compendiosa*, quod alias *Chronicon Sa-*

liburgensis monasterii vocatur, tomo II. Scriptorum Anglicor. Thomæ Gale p. 21. habetur: *Catalogus Abbatum Osnienfium, Carmina, Increpatio gulæ* & *Commendationes vini.* Balæus Cent. IV. 72. Pitseus c. 425. Ejus etiam esse creditur, ait Oudinus tomo III. p. 946. *Indiculus vasorum & supellectilis sacræ monasterii de Osneya*, quem Galeus tomo II. Scriptorum Anglicorum edidit. Idem Pitseus in Append. *Thomam Wicket* memorat, qui *Chronicon Angliæ* scripserit, forte ab hoc nostro non distinguendum.

THOMAS *Wigenhalus*, monachus Præmonstratensis in cœnobio Dieramensi Comitatus Norfolcensis a. 1470. Scripsit *Historiam cœnobii sui*, & *Miracula B. Virginis in eodem loco.* Lelandus c. 434. Balæus Cent. VIII. 41. Pitseus c. 866. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 910. Male Ambr. ab Altamura p. 344. a. 1570. vixisse asserit.

THOMAS *Wikingham*, Carmelita Norwicensis, Coloniæ literis operam dedit, nil nisi *Sermones* scripsit. Vixit autem a. 1372. Balæus Cent. XIII. 88. Pitseus c. 632.

THOMAS *Wilton*, Jurium Doctor, Decanus Paullinus & Cancellarius Londinensis fuisse creditur circa a. 1470. Scripsit *contra Mendicantes, Visitationem Cleri* & *Petitiones Orationis Dominicæ.* Balæus Cent. VIII 32. Pitseus c. 864.

THO-

THOMAS *Winchecumbus*, Wigorniensis, monachus Benedictinus Eueshamensis, ætatis incertæ, dedit *Chronica sui cœnobii.* Balæus Cent. X. 92. Pitseus Append. Cent. IV. 69.

THOMAS *Winchelseus*, Anglus, monachus, nescio cujus ætatis, scripsit *Quodlibeta, Comment. in Logicam Aristotelis*, & *Sermones.* Lelandus c. 319.

THOMAS *Winterton*, Lincolniensis, Eremita S. Augustini in cœnobio Stanfordiensi, Theologiæ Doctor Oxoniensis, & ordinis sui Provincialis circa a. 1392. Scripsit *super assertione Eucharistiæ lib. I. Absolutionem contra Confessionem Wicleffi, Disputationes Theologicas* & *Sermones.* Lelandus c. 468. Pitseus c. 673. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 664.

THOMAS *Wodbrigius*, Historicus incertæ ætatis, scripsit *de rebus Anglicis.* Pitseus Append. Cent. IV. 70.

THOMAS *Wolphius*, junior, Decretorum Professor Argentinensis, in litteris humanioribus non ineruditus, obiit Romæ a. 1509. ætatis 34. Scripsit *Expositionem in Psalm. XIV.* Domine quis habitabit, Argent. 1508. *Epistola* ad Jacobum Wimphelingum cum Adolescentia Mantuani impressa est. *Chronicon* quoque *de rebus gestis urbis Argentoratensis* scribere aggressus est, teste Jac. Wimphelingio in Ca-

 talogo

talogo Episcop. Argent. p. 123. *Disputatio de nomine imperatorio* edita est cum Vita Catonis & Aurelio Victore, Argent. per Jo. Prus, 1504. 4. Gesnerus.

THOMAS *Wolsæus*, Anglus, lanionis filius, Episcopus Lincolniensis, post Dunelmensis ac Wintoniesis, Archiepiscopus Eboracensis Angliæ, Cancellarius, Cardinalis & Pontificis in Angliam Legatus tempore Henrici VIII. sec. XVI. de quo pleni sunt omnes historiarum libri. *Epistolæ* ejus quædam editæ sunt a Martene & Durand Collect. ampliss. III. p. 1269.

THOMAS *Wright*, Anglus, professione Trinitarius Redemptionis Captivorum, in Academia Parisiensi Theologiæ publicus Doctor, quam Academiam instante S. Ludovico Rege, novis legibus scriptis, reparavit, ab Innocentio IV. anno 1244. Pontificatus II. in Concilio Lugdunensi evulgatus Presbyter Cardinalis Titulo S. Crucis in Hierusalem, & Archiepiscopus Tuamensis in Hibernia, doctrina & sanctitate clarus decessit anno 1249. ætatis 66. Kal. Novembris, cum posteris tradidisset *in Canticum Magnificat Commentaria* libris duobus, *in omnes Psalmos Davidicos* libros novem, totidemque *in Epistolam Pauli ad Hebræos*. Libros item novem *in Magistrum Sententiarum*, librum unum *de incarnatione Christi contra Hebræos*,

bræos, & *Sermonum Adventualium* librum alterum. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 634.

THOMAS *de Zaccharii*, Cremonensis, Medicinæ ac Philosophiæ Doctor, linguæ Græcæ, Hebraicæ, Syriacæ ac Chaldaicæ Professor, obiit octogenarius a. 1368. scripsit *de partu mulierum lib.* 5. *de cœna & prandio lib.* 2. & quædam ad rem medicam pertinentia ex Hebræo transtulit. Arisii Cremona literata tom. I. p. 176.

THOMASELLUS *de Perusio*, ord. Prædicatorum circa a. 1285. scripsit *Commentarium in Magistrum Sententiarum.* Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. I. p. 401. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 261. Oldoini Athenæum Augustum p. 316.

THOMASINUS *Aribertus*, vide supra *Thomas Aribertus.*

THOMASINUS *de Ferraria*, ord. Prædicatorum Theol. Magister circa a. 1390. Ejus sunt hæc: *Thomasina s. Compendium librorum I. II. & III. S. Thomæ in Sententias*, *Sermones Quadragesimales*, impressi Colon. per Jo. Koelhof, 1474. fol. *Sermones de tempore & Sanctis.* Quetif l. c. p. 700. Altamura Bibl. Dominicana p. 142. Augustinus Superbus de viris illustribus Ferrariensibus p. 25.

THOMASUCIUS e Valle Macinaria juxta Nuce-

Nuceriam, tertii Ordinis S. Francisci, obiit Fulginiæ, miraculis & prophetia celebris d. 15 Sept. 1377. & Beatis accensetur. Præscripsit metrice *Ruinas multarum civitatum Italiæ & tribulationem Ecclesiæ,* antequam evenirent, & postea adimpletas, Fulginiæ a. 1566 & 1627. cum ejus vita impressas. Waddingus de Script. Ord. Minorum. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 261.

THOMELLUS, vide *Tomellus.*

THOROMACHUS Episcopus, ex cujus Chronica Græca collectus est liber IV. & VI. Collectionis Historicæ Chronographicæ, tom. II. Ant. Lect. Canisii part. 1. p. 195. Ostendit autem Vir Celeberrimus Jac. Basnagius in observatione prævia p. 151. neminem alium, quam Gregorium Turonensem intelligi. Nam *Toronacus* pro Turonensi sæpius scribere solebant. Quæ vero in Codice Petavii Senatoris Parisiensis sic leguntur: *Excarpsum de Chronica Greg. Thoronaci;* ea Codex, quo usus est Canisius, sic immutavit: *Excerptum de Chronica Græca Thoromachi Episcopi.* Quæ vero hoc libro narrantur, non Græca sunt, sed Occidentalia, & quæ plerumque in Francia contigerunt.

THURINGIÆ Landgraviorum historiam dedit Anonymus, quem quidam Erphesphor-

phordiensem, alii Reinhardsbornensem monachum vocant, ab origine gentis usque ad a. 1426. editus a Jo. Pistorio tomo I. rerum Germanicarum p. 908. ex Codice in quibusdam auctiore & emendatiore a Jo. Georgio Eccardo in Historia Genealogica Principum Saxoniæ superioris p. 351.

Nicolaus Marschalcus THURIUS. De hoc scripsi Dissertatiunculam a. 1733. Viro Amplissimo, JO. DANIELI SCHADÆO, JCto, novos honores, quum ipse in supremo Provocationum consilio locum obtinuisset, gratulatus. Quia vero observavi, hoc schedion, neque Viro summo, Jo. Alberto Fabricio, neque Viro Illustri, Ernesto Joachim. de Westphalen, qui nuper scriptores Cimbricos & Mecklenburgicos nobis dedit, notum fuisse, quamvis posterior quædam de illo resciviſſe videtur: totum illud hic repetere, & additionibus novis locupletare placet. Ante omnia vero notandum est, me multa debere Bibliothecæ Historicæ Hamburgensi, reliqua propria diligentia adjecisse: in novis vero additamentis quædam Viro Celeb. Jo. Backmeistero debere, qui in Animadversionibus ad Annales Marschalci nostri quædam de vita illius congesserat.

§. I.

§. 1.

Patria Marschalci & Natales.

Nicolaus igitur Marschalcus patria Thuringus est, id quod expressis verbis probat Equitum suo tempore doctissimus, Ulricus Huttenus, qui Elegiam ad Marschalcum nostrum scribens, Musam suam sub finem sic alloquitur: [1]

Hæc ubi tradideris vati, mea Musa, Thuringo,
Ad mea, rescripto carmine, tecta redi.

Quod vero perpauci id huc usque perspectum habuerunt, caussa hæc est, quod ipse Marschalcus se non *Thuringum*, sed

[1] Edidit Huttenus inter alia *in Wedegum Lætz & filium ejus Henningum V. Juris Doctorem Gripeswaldi in Pomerania Querelarum libros duos. Francophordii cis Oderam,* 1510. 4. pl. 13½. Quod opusculum quum Cl. Burckhardus, scriptor Vitæ Huttenianæ, prorsus non viderit, pauca de illo monenda sunt. Huttenus ex Italia redux a. 1509. in Pomeraniam venit, ubi cum morbo & paupertate conflictabatur. Wedegus Lossius Cos. Gryphiswaldensis ipsum recipiebat, & quasdam pecunias subministrabat, sed indignis præterea modis ipsum tractabat. Huttenus hujus rei impatiens pedibus iter Rostochium suscipit, sed non procul ab urbe aberat, quum Lossiani satellites ipsum adgressi omnibus, quæ secum habebat, spoliarunt. Ipse autem sic affectus Rostochium venit, ibique magno cum applausu docuit. Postea vero has Querelas edidit, quæ nihil aliud sunt, quam Farrago variorum Carminum, ad Patronos & amicos missorum, in quibus alia quoque varia, quæ ibi non quæras, inveniuntur.

ſed *Thurium* ſcripſit. Nimirum ea labes tunc temporis viros eruditos invaſerat, ut, quæ Teutonica eſſent, contemnerent, & nomina peregrina potius eligerent. Sic Misnenſes maluerunt eſſe *Myſi*, Saxones *Sacæ*. Eodem modo noſter *Thurium* ſe vocavit, quod nomen populus olim magnæ Græciæ habuit, ut antiquitatis ſe gnarum oſtenderet. Quænam vero ſpeciatim patria ipſius fuerit, huc usque nondum expiſcari potui. Celeb. Hornius [2] eum ex gente Nobilium Marſchallorum, qui olim apud Landgravios Thuringiæ hoc dignitatis genus obtinuerunt, & Goſſerſtadium vicinasque aliquot villas dudum poſſident, oriundum eſſe tradere videtur. Quum igitur aſſerti ſui rationem nullam adtulerit, rem interea in medio relinquendam eſſe puto, donec certiora dies doceat. Hoc addo, *Nobiliſſimum Thurium* vocari a Conrado Mutiano Rufo, [3] quumque illis temporibus tituli non eſſent tam vulgati, ac noſtris, credibile utique eſt, ipſum ortu fuiſſe nobilem.

§. 2.

Erfurti & Wittebergæ verſatur.

Ad litterarum ſtudia cum animum applicuiſſet, in Erfurtenſi Academia iisdem

[2] Horn Sächſ. Hand-Bibl. 1 Theil p. 99.
[3] Epiſt. XLII. in Tentzelii Suppl. II. hiſt. Gothanæ p. 41

dem incubuit, ubi Spalatinum habuit discipulum, *Artiumque Magistri* & *Juris Utriusque Baccalaurei* dignitatem obtinuit. Eo tempore Fridericus Sapiens, Elector Saxoniæ, Academiam novam Wittebergæ condebat, quam ille inter primos decoravit, sic, ut in albo inscriptorum nomen ipsius undecimo loco habeatur. [4] An ibi Jura docuerit, non satis audeo confirmare, quum nec nomen illius inter eos legatur, qui Juris Utriusque Doctores ibidem renunciati sunt. Hoc a Marschalco nostro edocemur, Fridericum Electorem cum fratre Joanne sæpius auditoria frequentasse: [5] id quod rarum est in Principibus, & hac occasione omittendum non erat.

§. 3.

Rostochii honores publici.

Patria vero ipsi non satis favisse videtur, quapropter exteris potius, quam patriæ, studia sua offerre coactus est. Docent hoc verba Hutteni, qui ait, ipsum multa alibi mala sustinuisse, & demum in terris Megalopolitanis halcyonia invenisse.

4 Sennerti Athenæ Witteberg. p. 39.

5 Marschalcus in præfatione ad Petri Ravennatis Compendium Juris civilis: *Audiunt te* (Ravennatem) *& D. Fœdericus Ro. Imp. Archimarscalcus: & D. Joannes germanus ejus, principes nostri Saxoniæ illustrissimi: si quando per ocium rei suæ publicæ liceat.*

venisse.[6] Rostochium enim abiit anno MDVII. a Ducibus Megalopolitanis, Henrico Pacifico & Alberto Pulchrò, evocatus, non quidem, ait Backmeisterus, ut Jus tam Civile, quam Canonicum ibidem in Cathedra Academica doceret, sed ut Historiam potius universalem studiosæ juventuti traderet: quæ per annos XX. post abitum Alberti Krantzii in Academia laudata siluerat. Præterea Ducibus laudatis fuit a Consiliis.[7] Cancellarii quoque dignitatem laudatus Backmeisterus ipsi tribuit, de qua dubitare nollem; quum vero Epitaphium sileat, nullumque aliud adsit testimonium, imo, quum ex inferius dicendis constet, Casparum Schöneichium tunc Cancellarii dignitate functum fuisse, cui Epitomen Germanicam Historiæ Megalopolitanæ dedicavit, illam merito in

[6] Huttenus lib. I. Querelarum p. 40. ita de Marschalco:

Utque malis olim tulit ipse simillima nostris,
Dum leget, in promptu causa doloris erit.
Utere sorte tua, cui nunc fortuna secunda est:
Quem levat ex longo parta labore quies.
Utque tibi domus est, ut blandi muneris uxor,
Ut grave sub tanto Principe nomen habes,
Dignum illis animum gere &c.

[7] Germanice, pro istorum temporum simplicitate, se tantum scribit Sr. Fürstlichen Gnaden Hofe Diener: in præfatione Chronici rhythmici. Vide Bibl. Histor. Hamb. tom. II. p. 276.

in dubium vocamus. In Miſcellaneis Roſtochienſibus [8] exſtat ipſum a. MDX. Rectore M. Henrico Cruſemanno in album Roſtochienſe relatum fuiſſe, quod etiam dixit Backmeiſterus, ſed ex Querelis Huttenianis conſtat, ipſum hoc anno Roſtochii jam domum, uxorem & munus habuiſſe. Neſcio igitur, qui factum ſit, ut tum demum apud Academiam nomen profeſſus fuerit. Miſcellaneis laudatis inſertum eſt Scriptum publicum quod inſcribitur *Obſervantia Lectionum pro Univerſitate Roſtochienſi* a. 1520. editum, ubi inter *Lectiones* & *exercitationes* in utroque Jure extraordinarias de noſtro hæc habentur: *D. Nicolaus Mareſcalcus Thurius utriusque Juris Doctor leget Hora duodecima convenientem in jure civili materiam juxta voluntatem ſtudioſorum. Et aliis temporibus non occupatis, elucidabit Hyſtoriam aquatilium latine & grece.* Quum Scriptores Mecklenburgici pauca nobis de illo, præter labores litterarios, de quibus paullo poſt, memoratu digna reliquerint: hoc unum Spalatinus, [9] diſcipulus ipſius, retulit, quod a. MDXXIII. una cum aliis Legatis a Duce Megalopolitano ad Electorem Saxoniæ miſſus fuerit. Quid vero

[8] *Etwas von Roſtockiſchen Sachen* a. 1739. p. 783.
[9] Spalatinus Annal. tom. II. Mencken. p. 630.

vero ibidem peregerit, non additur. Plures legationes memorat Backmeisterus, sed nullius gesta singulatim refert.

§. 4.

Scripta Marschalci.

Plura de scriptis illius proferre possumus, quæ quamvis aliorum scriptis satis celebrata, a paucissimis tamen ob raritatem summam visa sunt: idque partim ob antiquitatem, partim vero quia Rostochiensia suo sumtu imprimi curavit. Habuit enim in ædibus propriis typographum Erfurtensem, Guntherum Winterum, quem ipse aluit, & hoc modo commodum litterarum augere voluit. [10] Quæ igitur ex ingenii ipsius monumentis mihi cognita sunt, ea sequenti ordine enumerabo:

1. *Carmina de diva Anna, & de moribus Archigrammateorum, cum commentario Georgii Burcardi Speltini,* h. e. Spalatini: exstant in Collectione Poëmatum Hesiodi, Lactantii, Ovidii, Ausonii & aliorum, Erphordiæ a. MDI. 4. impressa, cujus contenta jam olim Cel. Fabricio a me transmissa, ab hoc autem primum in Supplemento Bibliothecæ Latinæ, postea vero in ejusdem tomo III.

 relata

[10] Stiebers Mecklenburgische Historie der Gelehrsamkeit p. 75. 77. und im Leben Herzogs Magni p. 20.

relata sunt. Ipse liber exstat in Bibliotheca Paullina Lipsiensi.

2. *Libellus de Orthographia.* Erphordiæ per Wolfg. Schenck, 1501. 4.

3. *Enchiridion Poëtarum*, libri duo. Erfordiæ 1502. 4. Hunc librum nuper in auctione Gothana observavi, sed non vidi. Sunt tamen, qui Spalatino potius, quam Marschalco tribuunt.

4. *Præfatio in Petri Ravennatis Compendium Juris civilis, impressum Albiburgi pridie nonas Septembres, Anno a natali Christiano MDIII.* 4. Hunc librum ipse possideo, fortasse primum omnium, qui Wittebergæ unquam sunt excusi.[11] Typi sunt satis nitidi, sed nomen typographi non adparet.

5. Bericht von dem zu Sternberg 1491 vorgelaufenen Juden-Handel. Rost. 1510. 4. Est narratio de Clerico, qui hostiam consecratam Judæis vendiderat, a quibus pessime accepta, hi vero deinde una cum sacrificulo suppliciis adfecti sunt.[12] Opusculum

[11] Alium, qui anno sequente Albiori prodiit, in Bibliotheca Scholæ nostræ Crucianæ conspiciendum, memorat Cl. Beyerus in Epist. de Bibliothecis Dresdensibus.

[12] Ex Marschalco sua desumserunt, quotquot deinceps hujus negotii meminerunt, ex quibus præcipue nominandi sunt Dav. Henr. Kœpkenius in fabulosa Megapoli p. 104 seqq. Henr. Ascanius Engelke,

Opuſculum illud poſtea latino ſermone edidit, hoc ipſi rubrum præfigens: *Res a Judæis perfidiſſimis in Monte Stellarum geſta, ad Illuſtres Principes Henricum & Albertum, germanos, Duces Mecklenburgicos inclitos.* Roſt. MDXXII. 4. Noſtro tempore illud propter raritatem rurſum edidit Jo. Hübnerus Junior, J. U. L. Hamb. MDCCXXX. 4. pl. 6.

6. *Inſtitutionum Reip. militaris ac civilis libri IX.* Sub finem hæc leguntur: *Impreſſum feliciter in celebri urbe Roſtochio in ædibus Thuriis Anno a Nat. Chriſt. MDXV. ad Cal. Maias.* fol. Cl. Bünemannus, hoc opus nuper una cum aliis venum exponens, pretium conſtituit octo imperialium.

7. *Cebetis Philoſophi Thebani de fortunæ inſtabilitate opus elegantiſſimum.* Sub finem hæc leguntur: *Impreſſum Roſtochii in ædibus Thuriis ad Calendas Febr. MDXVI.* 4. Continet plagulas IV.

8. *Hiſtoria aquatilium,* latine & græce, *Roſtochii, in ædibus ipſius anno* 1520. *in folio: cum figuris, ſed abſurdis. Promittit Zoographiam & therion hiſtoriam, & ornithographian, quæ an præſtiterit, neſcio.* Hæc Gesnerus in Bibliotheca, cui noti-

gelke, diſſ. de hoſtia, Sternbergæ a Judæis confoſſa & cruentata. Lipſ. 1699. 4. Dav. Franks Bericht von der Hoſtie zu Sternberg, Roſt. 1721. 8. & quos Kœpkenius cum Franckio magno numero citat.

tiam pleniorem hujus operis, leviter tantum ab aliis tacti, debemus.

9. *Annales Herulorum ac Vandalorum, libri VII. Rost.* 1521. fol. plag. 26. Hunc librum in Bibliotheca Regia Berolinensi oculis usurpavi, quo tempore Nobilis quidam Megalopolitanus ipsum manu sua describebat. Sub finem additæ sunt Annotationes quædam Grammaticæ vocum Latinarum & Græcarum, non ubivis occurrentium, quæ non satis veriatos remorari poterant, rogatu Valentini Stoientini, Equitis Pomerani, & JCti Gryphiswaldensis, conscriptæ. Notitiam sufficientem contentorum hujus libri dat Bibliotheca Historica Hamburgensis.[13] Typi non sunt admodum elegantes, minoris formæ: græca non satis sese commendant, & accentibus destituuntur. Judicant, qui perlegerunt, Auctorem satis bene scribere, sed ita, ut vitio seculi sui laboret, neque ad hodiernas Historicorum accuratiorum rationes sic exigendus. Postquam hic liber diu inter rarissimos habitus fuit, optime de illo meritus est Vir illustris, quem modo laudavimus, Ernestus Joachimus de Westphalen, Serenissimi Holsatiæ Ducis Cancellarius, qui illum tomo I.

13 Tom. II. p. 261. seqq. Adde Stiebers Historie der Mecklenb. Gelehrsamkeit p. 76. 77.

tomo I. Scriptorum Cimbricorum & Megapolensium recudi jussit p. 165. & annotationibus quibusdam illustravit.

Horum Annalium exstat Versio vernacula Eliæ Schedii, quam Vir Illustris ad latus textus Latini poni voluit. Hæc textum Latinum, utpote qui obscuritatem singularem affectavit, ita explicat, ut Lector in eruditione antiqua non satis exercitatus non detineatur.

Quum vero Annales Marschalci ultra annum 1521. non procederent, laudabilem operam suscepit Sebastianus Backmeisterus, Verbi divini Minister in Ecclesia Travemundensi, qui illos Lingua Latina usque ad a. 1713. continuavit. Invenies operam ejus in Collectione laudata p. 339.

Hujus filius Joannes Backmeisterus, Medicinæ Doctor & Professor Tubingensis, nec non Archiater Bado-Durlacensis, Animadversiones Genealogico-Chronologico-Historicas in hos Annales elaboravit, quæ ibidem locum in hac Collectione invenerunt p. 453.

10. *Chronicon Principum Megapolensium*, libri V. rhythmis germanicis. Exstat ibidem p. 561. & antea impressum non fuerat.

11. *Vitæ Obetritarum* cum *Commentariis in libros gestorum Obetritarum*, in-

editæ hucusque occurrunt tomo II. Operis laudati, p. 1502. ex Codice Bibl. regiæ Holmiensis descriptæ.

12. *Deflorationes Antiquitatum ab origine mundi.* Rost. 1522. fol. pl. 16. Est Compendium historiæ universalis, cujus synopsin recensent Hamburgenses,[14] qui simul observant, ipsum Annio Viterbiensi multum tribuere, & nomen *Deflórationum* ab ipso quoque petiisse. Et hoc opus publico reddidit Illustris Westphalius tomo I. Operis laudati p. 1419.

13. Ein Außzog der Meckelburgischen Chroniken. Hic titulus est libelli plagulis V. in folio, procul dubio in ædibus Thuriis impressi. In altera facie tituli leguntur hæc verba: Der Meckelburgischen Chroniken ein kostbarlicher Außzogk von Doctore Nicolao Marescalco Thurio, deme Erbarn vehesten und gestrengen Hern Caspari von Schoeneychen, der durchleuchtigen hochgebornen Fursten vnd Herrn, Hern Heinriches, und Hern Albrechts Gebruder, Herzogen zu Meckelburg, Fursten der Wenden, grauen zu Swerin, der Lande Rhostoch vnd Stargard Herren, Canczler etc. zw geschrieben. Hunc libellum ipse possideo.

14. *Epistola ad Spalatinum*, Brandenburgi a. 1505. data edita est a Celeb. Kappio præf. ad Beehrii Hist. Meclenb. p. 45.

§. 5.

[14] Hamb. Bibl. Hist. pag. 277.

§. 5.

Judicia de eo.

Ex his igitur adparet, quid de Marschalco nostro judicandum sit. Certe pro fato istorum temporum fuit non eruditus solum, sed inter Deos majorum gentium jure suo collocandus. Utriusque sane linguæ studiosus fuit, Latine scripsit satis eleganter, Poëticam artem tractavit non infeliciter, Historias legit & ipse quoque scripsit, Jus civile docuit, Principibus suis consilio adfuit. Sic igitur de eo judicant, qui ex æquo judicare didicerunt, qui tamen id simul addunt, veritatem sectantes, Marschalcum nostrum ex istorum temporum conditione dijudicandum esse, quibus studia literarum in Germania post diuturnam barbariem prodire quidem cœperunt, sed plenam messem ostendere nondum potuerunt. Vitium certe seculi erat, quod nonnunquam oratorem potius, quam historicum agit, quod in rebus majoris momenti non satis accuratus fuerit, quod ad Geographos Græcos sæpe numero sine caussa, & tantum eruditionis ostentandæ gratia, provocaverit.[15] Huttenus nostro quoque

[15] Stiebers Mecklenburgische Kirchen-Historie, p. 223. 312. 313. Adde judicium illustris Westphalii in præfatione, quod cum hoc meo fere in omnibus convenit.

Coſmographiæ ſtudium tribuit, cum Muſam ſuam ad Marſchalcum ablegatam ſic adloquitur:

Invenies illum placidas tractare ſorores,
Invenies gravium volvere ſcripta virum.
Et jam forte vagas depingit in ordine terras,
Cumque mari ſilvas, flumina, rura, lacus;
Et gentes, quavis cæli regione repoſtas,
Totque urbes graphico digerit in radio.

In margine additur: *Marſchalcus Coſmographus.* Fortaſſe Marſchalcus tunc privata opera hujuſmodi litteris incubuit, aut ſtudioſam juventutem eas docuit: in publicis enim monumentis tale quid ab ipſo præſtitum eſſe non conſtat.

§. 6.

Mors & Sepultura.

Tandem fato ſuo functus eſt Marſcalcus noſter, & exuviæ ejus templo monaſterii Dobberanenſis illatæ ſunt. Unde, quantum apud Principes ſuos gratia valuerit, vel ideo conjicimus, quia locus ille ſepulturæ ipſorum Principum alias deſtinatus fuit. Monumentum ipſi ſequens poni juſſit Henricus Pacificus:

NICOLAO MARSCHALCO THURIO, & literarum & linguarum omnium Viro Doctiſſimo, Jurisprudentia inſigniter claro, tanquam bene merito, HENRICUS, Megalopyrgenſium Dux, Gratiſſimus Princeps, monumenta poſuit.

Hoc

Hoc Nicolai habitant Marschalci funera saxo,
Henricus Princeps hæc monumenta dedit.
Henricus Princeps, quo non modo sanctior alter,
Et Megalopyrgos Vandalicosque regit:
Omnia consiliis cum multa pace gubernans,
Doctorum ut semper, sic, Nicolae, tuis.
Hic merito funus tanto sepelivit honore,
Virtuti gratus inclytæ & officiis.

Moritur Rostochii die 12 Jul. MDXXV.[16]

TIBERIANUS, Bæticus, s. Hispanus, hæreticus, sectator Priscilliani, scripsit *Apologeticum,* sed tumescenti sermone. Hieronymus de viris illustribus c. 123. Vixit seculo III. inclinante.

TIBERIUS *Bacillerius,* Bononiensis, Philos. & Med. Doctor, Bononiæ, Ferrariæ, Patavii, Papiæ & alibi Philosophiam docuit circa a. 1490. Ejus prodierunt sequentia: *Lectura in tres libros* (Aristotelis) *de anima, & parva naturalia, & libros Averrois de substantia orbis, & in duos libros de generatione & corruptione,* Papiæ 1508. fol. *In octo libros de Physico auditu, & in librum de Cœlo Summa,* ibid. 1509. fol. *In universam Aristotelis & Averrois Dialecticam.* ib. 1512. fol. Bumaldi Minerval Bononiense p. 222. Marchesii monumenta virorum illustrium Galliæ togatæ p. 77.

TI-

[16] Stiebers Mecklenb. Hist. der Gelehrs. p. 77. 78. Hamb. Bibl. p. 270.

TICONIUS, vel *Tychonius*, Afer, Donatista, qui tamen contra Donatistas scripsit, ut monet Augustinus de doctrina Christ. III. 30. & Epist. 48. al. 93. quo posteriore loco *Narrationem* illius exhibet. *Septem* ejus *Regulæ de explicatione Sacræ Scripturæ* MS. sunt in Bibl. Benedictinorum Florentiæ & S. Victoris Parisiis: Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 416. 1375. impressæ in Orthodoxographis Grynæi & Bibliothecis PP.

Regulæ XII. de concordia Evangelii MS. in Bibl. monasterii B. M. de Becco: Montfaucon p. 1253. Guidonis Ebroicensis, ord. Prædicator. a. 1290. annotationes ad Tichonii regulas memorantur a Sixto Senensi & aliis.

TIDERICUS *Lange*. Vide supra lib. XI. p. 713.

TIGERNACUS, auctor *Annalium Hiberniæ*, quos usque ad a. 1088. perduxit. Eos, & continuationem Anonymi, manuscriptos habuit Waræus, prout ipse testatur de Scriptoribus Hiberniæ p. 51. Adfuerunt quoque in Bibl. Jo. More Episc. Norvicensis, teste Montefalconio in Bibl. MSS. p. 689. & ante hunc in Bibl. Tenisoniana, ubi p. 18. *Tigernanus* scribitur.

Nicolaus TIGRINUS, *Lucensis*, *de vita Castrucii Castracani* MS. in Bibl. Vaticana, teste Montefalconio p. 86.

TILMANNUS de *Aquisgrano*, vel *Aquensis*, etiam de *alto lapide* dictus, ordinis Carmeli-

melitarum Prior provincialis inferioris Germaniæ, docuit Parisiis & Coloniæ circa an. 1360. Scripsit *Super Sententias lib. IIII. In Evangelium Matthæi Lecturam, Quæstiones disputatas & Sermones*. Trithemius de viris illustribus Germaniæ p. 30. de scriptor. Eccles. c. 636. de script. Carmeliticis p. 79. b. Swertii Athenæ Belg. p. 606.

TILMANNUS *Dulmaniensis*, Vestphalus, ord. D. Augustini Canonicus, Drutenhusensis monasterii Priorem vocat Marraccius, Trithemio Præpositus cœnobii D. Christophori in Ravengirsburg. (auf dem Hundsrück) Scripsit volumen de laudibus beatiss. Virginis prænotatum, *Corona Virginis*, item super Domini verbis, *Nisi quis conversus fuerit, sicut parvulus*, Tractationem uberem. Librum *de vinea spirituali*. Alium *de Novitiorum Institutione*. *Parva* quoque *exercitia spiritualia*. Vivebat Eisingreni ann. 1477. Possevinus tomo II. Apparatus p. 497. Trithemius c. 871. Hippol. Marraccii Bibl. Mariana tomo II. p. 422.

TIMANNUS *Remenerius*, Guernensis, scripsit *Libellum regiminis & constructionis*, qui a Jo. Finctio Paulinensi recognitus prodiit Parisiis apud Jo. Gaulthier 1511. 4.

TIMO, Præpositus monasterii Kaminatensis in Westphalia circa a. 1239. scripsit *Chronicon monasterii sui*, quod ab Herboldo de Haselhorst continuatum an. 1481. oculis usur-

usurpavit Greg. Wittehenne, prout ipse testatur in continuatione Chronici Huxariensis Petri Visselbeccii p. 135.

TIMOTHEUS *de Totis*, Mutiensis, ord. Prædicatorum, sub finem sec. XVI. cætera obscurus. Scripsit *Orationem de funere Rev. Patris ac excellentiss. Doctoris Magistri Ludovici de Ferraria, totius ord. Præd. Procuratoris dignissimi*, sine mentione anni & loci 4. impressam.

TIMOTHEUS *Veronensis*, Canonicus regularis Bononiæ a. 1453. *Epistolam* scripsit, ad singulos Italiæ principes, quos nominatim hortatur, ut suis copiis in Turcam, qui nuper urbe CP. potitus erat, contendant. Exstat tomo III. Codicis diplomatici Pezio-Hueberiani p. 367-378. *Apologia ad Antianos Parmæ de Stephano monacho non restituendo parti seculari*, & *libri II. in sanctam rusticitatem litteras impugnantem* MSS. adsunt in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon l. c. p. 98. 119. 141. *Epistolas* idem in Indice Auctorum præfixo memorat, sed numeri non respondent.

TINDARUS *Alphanus*, Perusinus, frater Accursii sive Bonacurtii JCti, & pronepos Bartoli, Lector Juris civilis in patria, scripsit Dialogum *de testibus variantibus*, item *de compensationibus*, quæ duo opera inserta sunt Oceano Juris, vol. III. fol. 96. 123. & *de decimis*, proavi quoque Responsa eo ordine,

dine, quo nunc habentur, collocavit. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 67. Jacobilli Bibl. Umbriæ p. 258.

TIRECHANUS, Episcopus Hibernus, S. Ultani discipulus, post medium seculi VII. scripsit *libros II. de rebus gestis S. Patricii*, quorum hæc est inscriptio: *Tirechan Episcopus hæc scripsit ex ore, vel libro Ultani episcopi, cujus ipse alumnus vel discipulus fuit.* Suo tempore adhuc MSS. exstitisse testatur Waræus de Script. Hiberniæ p. 23. cui hæc debentur. Usus eodem non semel est Usserius in Antiquitatibus Ecclesiarum Britannicarum, cujus loca congessit & exscripsit Jo. Colganus in Triade Thavmaturga Hiberniæ p. 196. sqq. Adde Acta Sanctorum Antverpiensia tomo I. Julii p. 631. & Colganum p. 217. 218.

Joannes TISSERANDUS, ord. S. Francisci, Doctor Theologus, Parisiis a. 1494. vel sequenti ordinem mulierum pœnitentium instituisse dicitur. Scripsit *Acta Berardi de Carbio*, & aliorum quinque martyrum, ord. S. Francisci, qui a. 1220. in Mauritania occisi sunt. Habentur in Actis Sanctorum tomo II. Jan. p. 65.

TITIANUS, Episcopus Tarvisinus, seculo incerto. Quamvis enim Ughellus tomo V. Italiæ sacræ p. 489. ipsum circa a. 400. floruisse tradit, tamen hoc certum est, Vindemialem a. 484. Collationi Episcoporum Catholi-

tholicorum cum Arianis disputantium interfuisse. Vide Papebrochium tomo II. Junii pag. 180. Scripsit *Vitam Florentii & Vindemialis*, Episcoporum ex Africa per Hunericum ejectorum, quæ habetur in Actis Sanctorum tomo I. Maji p. 270.

TITUS CASTRITIUS, Rhetor seculi II. de quo vide Bælium in Lexico lit. C.

TITUS LIVIUS, *Forojuliensis*, aliis *de Frulovisiis*, sive verum nomen sit, sive fictum, gratiosus fuit Humfredo, Glocestriæ Duci, fratri Henrici V. Scripsit *Vitam Henrici V. Regis Angliæ*, quam cum aliis eo pertinentibus edidit Thomas Hearne, Oxoniæ 1716. 8. Adde Giornale de' Letterati d'Italia tomo XXVIII. p. 400. Ex his emendanda sunt, quæ Fabricius supra de patria perperam posuerat lib. XI. p. 822. reliqua bene se habent.

TITUS *Vespasianus Strozzius*, Ferrariensis, Poësi & armis a. 1470. claruit. Hercules Estensis Ferrariæ Marchio eo Præceptore usus est, & Professores literarum illum velut Mæcenatem suspexerunt. Varios *Carminum Latinorum* libros scripsit: Marchesii monumenta virorum illustrium Galliæ togatæ p. 101.

TOBIAS, illustri familia in Cantia natus, ord. S. Benedicti, Cantabrigiæ Græcam & Latinam linguam docuit, post Episcopus Roffensis fuit circa a. 726. Scripsit *Homiliarium*

&

& *Epistolas ad diversos.* Lelandus c. 63. Balæus I. 96. Pitseus c. 91.

TOMELLUS, Balduini cognomento Montani, Flandriæ & Hannoniæ Comitis Secretarius, scripsit *Historiam Hasnoniensis monasterii*, ord. S. Benedicti ad Scarpim fluvium in diœcesi Atrebatensi, a Balduino laudato a. 1070. fundati. Exstat in Edm. Martene & Urs. Durand Thesauro novo Anecdotorum tomo III. p. 777. Val. Andreas in Bibl. Belgica p. 840. cum Sweertio eum monachum *Elnonensem* vocat, & de monasterii *Elnonensis* fundatione scripsisse tradit Sweertius in Athenis Belgicis p. 695. ipsi quoque tribuit *Vitam Balduini, Insulani Comitis.* Adde Jac. Meyerum in Annal. Flandriæ a. 1070.

TOMICHUS, rerum Aragonensium scriptor, qui res cum Gallis gestas ad a. 1390. scripserat. Citari hunc video a Joanne Mariana lib. 18. c. 14. nondum tamen, quod sciam, typis evulgatum. Hæc Andr. Schottus Bibl. Hispan. p. 352.

TONANTIUS, vide infra, VITALIS.

TORMUNDI, monachi Claravallensis, sec. XII. *Epistolæ* de Bernardo Sanctis adscripto, exstant tom. VI. Opp. Bernardi p. 1359.

TORTARIUS, vide, RODULPHUS *Tortarius.*

Franciscus TOTI, Perusinus, ord. Minorum, circa a. 1326. jussu Johannis S. Theodori

Cardinalis Diaconi scripsit Tractatum *de potestate Ecclesiæ*, qui est in Bibl. Colbertina. Oudinus tomo III. p. 880.

TRANQUILLUS *Parthenius Andronicus*, natione Dalmata, in Academia Lipsiensi habuit Orationem *de laudibus Eloquentiæ*, quæ ibid. a. 1518. 4. typis excusa est. Alia Oratio *contra Turcas ad Germanos* prodiit Augustæ 1518. 4. pl. 3. Viennæ 1541. Lovanium profectus est ad visendum Erasmum. Vide Czwittingeri Hungariam litteratam p. 16. Leichium de origine Typographiæ Lipsiensis p. 39.

TRASIMUNDUS, vel potius *Traymundus*, non Abbas, sed monachus Claræva llensis, circa a. 1180. scripsit *Librum de arte dictandi*, collegit quoque *Epistolas Petri & Henrici*, Abbatum Claræ vallensium: inter quas *duæ* ipsius Trasimundi habentur in Bibl. PP. Cisterciensi tomo III. p. 259. & 261. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 313. In codice Bibl. S. Germani scribitur *Transmundus*. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1138.

TRIBRARCHI Mutinensis *Epistola ad Thomam, cambiatorem Bononiensem, ad Bonijacobum, Patavinum poëtam, Excusatio ad d. Borsiam Ducem, quod carmina sua non sint scripta in bona charta, neque miniata: in Guil. Macrum, pictorem optimum; Epitaphium in Barthol. de Jacobis Bado demer-*

sum a. 1461. ex MS. Bibl. Juliæ manu Frid. Besselii descripta exstant in Bibl. Regiomontana: teste præfatione ad hujus Besselii Miscellaneorum Philologico-Criticorum Syntagma.

TRIFOLIUS Presbyter circa a. 520. scripsit *Epistolam ad Faustum Senatorem contra Joannem Scytham monachum*, editam primum in Conciliis Labbei, postea tomo II. Harduini p. 1460.

TRIPARTITA Historia Ecclesiastica vocatur eo, quod ex tribus græcis Scriptoribus, Sozomeno, Socrate & Theodorito, ab Epiphanio Scholastico in latinum translatis, a Cassiodoro collecta & conscripta fuit. Eaque ducitur a temporibus *Constantini M.* usque ad *Theodosium* juniorem, sive ab a. 306. ad 441. Et olim quidem plus valuit, quam hodie, cum ipsos illos triumviros habemus, nec tantum eorum fontes adire, sed meliorem etiam, quam quæ illius est Epiphanii, versionem legere, & usurpare possumus. Continuata est a Sigeberto Gemblacensi usque ad a. 1113. atque hujus laborem excepit ac persecutus est Robertus, abbas S. Michaëlis de Monte usque ad a. 1147. Editio Francof. 1588. fol. in eo præstat prioribus, quod, adhibitis aliquot vetustissimis exemplaribus, a mendis prope infinitis repurgata, narrationibusque anni a nato Christo in margine adjecti sunt. Hæc Jo. Fabricius Bibl. Fabricianæ part. II. p. 415.

TRISTANUS *Caracciolus*, Neapolitanus, nobili genere natus circiter a. 1439. privatus vixit usque ad annum fere 1517. Scripta ejus sunt hæc: *Vita Johannæ I. Reginæ Apuliæ, Vita Serzanis Caraccioli magni Seneschalli, Joh. Bapt. Spinelli Cariati Comitis Vita, ad Ferdinandum illius filium: De varietate fortunæ: De inquisitione Epistola: Genealogia Caroli I. Siciliæ regis: De Ferdinando, qui postea Rex Aragonum fuit, ejusque Genealogia: Nobilitatis Neapolitanæ defensio, ad Legatum Reipublicæ Venetæ:* quæ edidit Muratorius S. R. Ital. tom. XXII. p. 1. seqq. Sequentia sunt inedita: *Disceptatio quædam priscorum cum junioribus de moribus suorum temporum: Oratio ad Alphonsum juniorem: De inconstantia: De cujusque vanitate in loquendo: Epistola de statu civitatis Neapolis: Plura bene vivendi præcepta, ad filium: De funere Ferdinandi I. Epistola: De vita Auctoris pauca quædam: Joviani Pontani Vita brevis: Didonis Reginæ Vita: Penelopes castitas & perseverantia; Quid sit in tot variis artibus junioribus amplectendum: Opusculum ad Marchionem Atellæ: De Sororis obitu: De concordia, & de ineundo conjugio: Ordo servandus a Militibus Hierosolymitanis in electione magni Militiæ Magistri.* Adde Toppii Bibl. Neapolitanam p. 303. & Acta Eruditorum 1733. p. 384.

TRISTANUS *de Sylva*, Civitatensis, eques nobilissimus, sub finem sec. XV. *de rebus gestis*

stis Ferdinandi Catholici & Isabellæ scripsisse refertur a Marineo Siculo lib. XX. princ. & Steph. Guribajo in Compend. historiarum Hispaniæ XVIII. 1. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. X. 16. n. 889.

Nicol. TRIVETUS, vide supra NICOLAUS.

TROIANUS Episcopus Santonensis in Gallia circa a. 540. *Epistola* ejus ad Eumerium Episcopum Namnetensem, *de puero, qui, an baptizatus esset, nesciebat*, occurrit in Conciliis Harduini tomo II. p. 1434.

TROILUS *Malvetius*, Bononiensis, J. U. D. Collegiatus circa a. 1446. Scripsit *de Episcopi dignitate, Consilia, Tractatus in materia commendæ beneficiorum.* Reliqua exstant in Oceano Juris, *de Sortibus*, tomo XI. part. 2. p. 598. (al. edit. tom. X. fol. 141.) *de Oblationibus*, tomo XIV. p. 136. *de Sanctorum Canonizatione*, ibid. p. 97. (al. edit. tomo VI. fol. 179.) Separatim prodiit Bonon. apud Ugonem de Rugeriis 1487. fol. Adde Bumaldi Minerval Bononiense p. 224.

TROTULA, quæ & *Erotis* dicitur, cujus *Curandarum ægritudinum muliebrium ante, in & post partum liber* exstat cum Medicis antiquis Venet. apud Aldi filios, 1547. fol. p. 71.

TRUMHERUS, Anglus, regum Northumbrorum prosapia ortus, primum in Scotia monachus, deinde in cœnobio Gedlingensi non procul a Richmondo, Abbas, tandem Episcopus Lichfeldensis circa a. 700. Scripsisse dicitur *de Officiis Ecclesiasticis*. Lelandus

dus c. 58. Balæus Cent. I. 89. Pitſeus c. 78.

TRUSIANUS *Valorius*, ab aliis perperam *Curſianus*, *Druſianus* vel *Torrigianus* dictus, patria Florentinus, Medicus inſignis, poſt, quia fortuna curationibus medicis reſpondere noluit, ordinem Carthuſianum profesſus circa a. 1370 ſcripſit *ſuper Avicennæ præfationibus*, & *ſuper Tegni* (Arte) *Galeni*. Pocciantii Catal. Script. Florentinor. p. 165. Symphorianus Champerius de Script. Medicis Theod. Petreji Bibl. Cartuſiana p. 294.

TRUSTANUS, aliis *Turſtanus*, Henrici Angliæ Regis Sacellanus, poſt a. 1119. Archiepiſcopus Eboracenſis, deinde monachus Ciſtercienſis in cœnobio Fontanenſi apud Rippon, oppidum agri Eboracenſis, obiit circa a. 1140. Scripſit *de origine cœnobii Fontanenſis*, *de ſuo Primatu ad Calixtum II. Papam*, *Contra Anſelmum juniorem*. Pitſeus c. 196. Car. de Viſch Bibl. Scriptor. ord. Ciſterc. p. 313. Oudinus tomo II. p. 1122.

Jodocus TRUTVETTER, a patria vulgo *Iſenacenſis* dictus, Theologiæ Licentiatus & liberalium artium Profeſſor Erfurti, a. 1501. Lutherum albo Academiæ inſcripſit, mortuus a. 1519. Ab hoc primum didicit Lutherus, ſolis Canonicis libris deberi fidem: quamvis in reliquis a Luthero diſſenſerit. Ejus nota mihi ſunt hæc:

Summa totius Logicæ, Erf. 1501. 4.
Epitome Logicæ, ibid. 1507. 4.
Breviarium Dialecticum, ibid. 1500. 4.

Opus

Opus majus de Logica, quod Nic. Marschalcus Thurius epigrammate ornavit.

Systema Physicum, quæ duo memorat Paulini in Annal. Isenacensibus, a me non visa. Confer Fabricii Centifolium Lutheri p. 19. 20. ubi hoc nomen restituendum, quod operæ satis corrupte expresserunt.

Franciscus de TUDERTO, vero nomine *Franciscus de Aptis*, patria Tudertinus circa annum 1340. fuit Episcopus Corfiensis, a. 1348. ad Ecclesiam Clusinam translatus, a. 1353. ad Cassinaeusem, a. 1356. ad Florentinam, tandem R. E. Cardinalis, Avenione moritur peste a. 1361. Scripsit tractatum *de quarta canonica piorum legatorum debita Episcopo*, qui MS. est in Bibl. Colbertina. Reliqua ejus gesta, quæ huc non pertinent, enarrat Oudinus tomo III. p. 961. Ughelli Italia sacra tom. I. p. 576. III. p. 149. 641.

TUNDALUS, alias *Tungalus*, Hibernus, patria Casseliensis, vel, ut alii volunt, Corcagensis, a. 1159. in ecstasin raptus *Apparitiones* miras recitavit, vel etiam descripsit, quæ habentur in Joannis Tinmouthensis Sanctilogio MS. Vincentii Beluacensis Speculo Historiali XXVII. 88. in Bibliotheca Vaticana & Oxoniensi. Waræus de Script. Hibern. p. 55. 56. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 79. Cartusianorum ordini adscribit Possevinus, nescio quo jure, hinc de ipso etiam

evolvantur Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 296. Car. Jo. Merotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiensis p. 70.

TULLIUS *Datus*, aliis *Julius*, Ord. Prædicatorum sec. XIV. reliquit *Lecturam super XII. Prophetas minores*, *Tractatum de potentiis animæ*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 729.

TURCIUS RUFUS *Asterius* quis fuerit, constat ex adnotatione ad calcem Codicis antiquissimi Georgicorum Virgilii, in Bibl. Vaticana occurrentis, quæ sic habet: *Turcius Rufius Apronianus Asterius V. Cl. & inlustris ex Comit. Domesticor. protect. ex Comit. privat. largit. ex Præfecto Urbis Patricius, & Consul. ordin. legi & distinxi Codicem Fr. Macharii V. Cl. non mei fiducia, sed ejus, cui ad omnia sum devotus arbitrio. XI. Kal. Maias Romæ.* Fuit autem ille Codex scriptus circa tempora Valentis vel Theodosii. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 318. Idem Carmina Sedulii collegit & edidit, de qua re Barthius Adverss. II. 2. Norisius in Cenotaphio Pisano diss. 4. c. 2. p. 451. f. & editio Sedulii Cellariana p. 10.

TURGOTUS, Anglus, primum Monachus, post Prior Dunelmensis, tandem an. 1109. Episcopus S. Andreæ in Scotia, obiit a. 1115. Abbatem Wiremuthensem

thensem fuisse dicunt Pitseus & Balæus, verum e chronico Forduni tomo III. p. 500 & 551. ostendi potest, ipsum e Priore factum esse Episcopum. Vitam ejus dedit Simeon Dunelmensis de Gestis regum Anglorum ad annum 1074. Scripsit sermone patrio *Vitam Malcolmi Regis, Vitam Margaritæ Reginæ, & de Regibus Scotorum;* Latino vero *Annales sui temporis*: ex quibus multas lacinias Joannes Fordunus in Scoti-Chronicon intulit, quas in indice editionis Hearnianæ quilibet evolvere potest, p. 1578. tomo V. *Historiam Ecclesiæ Dunelmensis*, quam vulgo Simeoni Dunelmensi tribuunt, ab hoc Simeone, Turgoto nostro surreptam & nomine suo inscriptam, rationibus non contemnendis adducti statuunt, Usserius, Seldenus & alii. Vide Balæum Cent. II. 60. Pitseum c. 178. Seldenum præf. ad Scriptores Anglicos Twysdeni p. 4. 22 seqq. & Opp. tomo II. p. 1127. Vossium de Historicis Latinis p. 397. ibique Sandium, Dan. Papebrochium in Actis Sanctorum Junii tomo II. p. 521.

TURIBIUS, patria Taurinensis, ex nobili familia *de Becutis*, Episcopus Asturicensis in Hispania, circa a. 448. Ejus est *Epistola* ad Idatium & Ceponium, *de Ecclesiarum Hispanitarum statu s. de non recipiendis in auctoritatem fidei apocryphis*

 scripturis,

scripturis, & de secta Priscillianistarum, edita ab Ambrosio de Morales Hist. Hispan. XI. 26. & Baronio ad a. 447. n. 3. De iisdem Priscillianistis scripsit ad Leonem Papam, cui hic respondet epist. 93. Perquam multa de eo habet Nic. Antonius Bibl. Hispana Vetere III. 4. n. 96-111. cui adde Andreæ Rossotti Syllabum Scriptorum Pedemontii p. 543.

Alius Turibius fuit Episcopus secundus Cenomanensis sec. II. ut ajunt. Vide Gesta Pontificum Cenoman. c. 2. apud Mabillonium Anal. p. 242. & Montfauconii Bibl. Bibl. MSS. p. 78.

S. Turibii monachi Palentini in Hispania circa a. 565. Elogium historicum dedit id. Mabillonius sec. I. Bened. p. 187.

TURRISANUS *de Turrisanis,* aliis *Drusianus,* Florentinus, Medicus Bononiensis, discipulus Thaddæi, claruit a. 1343. & Bononiæ octogenarius obiit. Scripsit *Plusquam-Commentum in parvam Artem Galeni* editum Venet. 1504. 1543. 1557. fol. unde *Plusquam-Commentator* dictus est. Mercklini Lindenius renovatus pag. 1021.

TURPINUS, vide supra lib. IX. sub *Joannes Turpinus,* & adde Hist. literariam Galliæ tom. IV. p. 205. nec non Acta Sanctorum tom. II. Jan. p. 875.

TUR-

TURSTANUS, vid. ſupra TRUSTANUS.

TUTILO, monachus S. Galli, circa finem ſeculi IX. cognomine *Itinerarius*, quia ſæpius ex monaſterio excurrere ſolitus erat. Poſt mortem inter Beatos habitus eſt. De eo vide quædam in Vita Notkeri c. 22. 23. Fuit poëta, pictor & muſicus egregius. *Carmina* ejus quædam, inter quæ ſunt aliquot *Tropi*, ſive Cantica, edidit Caniſius Ant. Lect. tom. II. part. 3. p. 212 ſeqq. Plura de illo Jodocus Metzlerus de viris illuſtribus S. Galli I. 24. Hiſt. literaire de la France tom. V. pag. 671.

TYNDARUS, JCtus, vide ſupra TINDARUS.

TYNNA, Scotus, monachus Melroſienſis Ord. Ciſtercienſis, & Cellarius circa annum 1164. ſcripſit *Acta S. Walleni Magiſtri* (Abbatis) *ſui, de Eleemoſynæ bono*, & *Sermones Quadrageſimales*. Car. de Viſch Bibl. Scriptorum Ord. Ciſtercienſis p. 313.

TYPHIS *Odaxius*, Patavinus, ſub initium ſec. XVI. vixit, Poëta lepidiſſimus & inventor verſuum Macaronicorum. *Opus* quoque *Macaronicorum* ſcripſit, quod morti proximus igni comburi voluit: attamen Opuſculum ejus plus quam decies impreſſum eſt, diuque in Italia maximi habitum incredibili cum voluptate legebatur, donec Merlinus Coccajus

cujus ex Ordine S. Benedicti illud Poëseos genus melius excolere cœpit, & Typhin superavit. Vide Nicolai Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tomo II. p. 186.

LIBER XX.

VALASCUS *de Taranta*, Medicus Regis Galliæ, natus Monspelii, obiit circa annum 1418. ætatis 36. Scripsit *Philonium Pharmaceuticum & Chirurgicum*, *de medendis omnibus corporis affectibus*, cum annot. Jo. Hartmanni Beyeri, Venet. 1502. 1521. 1532. fol. Francof. 1599. 4. Lugd. 1490. fol. 1500. 4. 1526. 8. cum præf. Ge. Wolfg. Wedelii Frf. 1680. 4. *Medicinalium observationum Exempla*, cum observationibus Remberti Dodonæi, Colon. 1581. 8. Hardervici, 1671. 8. *De Epidemia sive peste*. fol. sine loco, 1474. Mercklinii Lindenius renovatus p. 1037.

VALENTINUS *Diaconus*, forte Asculanus, sub initium seculi IV. scripsisse dicitur *Acta S. Emygdii* Episcopi & martyris Asculani, cum Epistola ad Melchiadem, Episcopum Romanum, qui ab anno 310-314. sedit, directa: verum hæc traditio non satis solido fundamento nititur. Interim *Acta* hæc edita sunt in Actis Sancto-

Sanctorum Antverpiensibus tom II. Augusti p. 28. ubi vide Commentarium prævium Petri Boschii p. 21.

VALENTINUS *de Forolivio*, Avicennam *de Embryone* in sermonem Latinum transtulit, qui MS. exstat Cæsenæ in Bibl. Fratrum Minorum. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 433.

VALENTINUS *Misnensis*, Licentiatus, monachus Afranus, scripsit librum *de arte moriendi*, Lips. apud Maur. Brandiss. 1489. 4. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 517. Maittaire I. p. 511.

VALENTINUS *Perusinus*, aliis *de Camerino*, Ord. Prædicatorum, Præceptor Thomæ de Vio, Cajetani, vixit circa annum 1500. Scripsit *Centum quinquaginta quæstiones Metaphysicas*. Altamura Bibl. Dominicana p. 222.

VALERIANUS Episcopus *Cemeliensis*, quæ urbs olim in Alpibus maritimis juxta Ebrodunum sita fuit, hodie in ruinis suis jacet. De eo certiora proferre non possumus, nisi quod Concilio Regiensi in Gallis a. 439. interfuit. Vide tom. III. Conciliorum Labbei p. 1289. Goldastus ipsum *Priscum Valerianum* vocat, qui prius quam Episcopus factus est, Præfecti Prætorio Galliarum dignitatem obtinuit, illumque Valerianum esse statuit, cui Paræneticus Eucherii Lugdu-

nensis

nensis inscriptus est.[1] Hunc alii quoque sequuntur. Illud certius est, ipsum a Monachis Lirinensibus Abbatem fuisse electum, ut testatur Epistola a Sirmondo edita.

Diu incognitus fuit hic Valerianus, donec Goldastus *Sermonem* ejus *de bono disciplinæ*, qui dudum tomo IX. operum D. Augustini lectus fuerat, edidit cum Isidori Hispalensis Fragmento de Prælatis, apud Petrum de la Rouiere, 1601. 8.[2] deinde sub initium Paræneticorum Veterum, Insulæ ad lacum Acronium, h. e. Lindaviæ,[3] 1604. 4. utrinque cum annotationibus, ita tamen, ut priores posterioribus longe sint uberiores. Postea Jac. Sirmondus invenit *Sermones* ejus *viginti*, in quibus ille modo memoratus etiam fuit, nec non *Epistolam ad monachos de virtutibus & ordine doctrinæ Apostolicæ*:[4] quæ edidit Paris. 1612. 12. post 1623. cum Operibus Leonis & Petri Chry-

[1] De hoc agit Hist. literaire de la France tom. II. p. 360.

[2] non in 12. ut scribunt Auctores Hist. liter. Gallicæ tom. II. p. 331.

[3] Ibidem Auctores sic ponunt: *imprimé à l'Isle, mais plutôt à Geneve.* Parænetici non impressi sunt *Insulis*, quæ urbs vulgo *Ryssel* vel *l'Isle* audit, sed *Lindaviæ*, ut diximus. Poterant illud Auctores discere ex Ittigio de Bibliothecis Patrum.

[4] Epistola hæc plenior edita est inter Patres Apostolicos tomo I. p. 449.

Chrysologi. Interea recudit Theoph. Raynaudus Lugd. 1633. demum in Opp. Sirmondi edit. Parif. tomo I. p. 613. edit. Venetæ tomo I. p. 345. & in Bibl. PP. maxima tomo VIII. p. 498.

Semiplagianismi ipsum accusavit medio ævo Nicolaus Chichon ord. Minorum: de quo vide Raynaudum tom. XII. Opp. p. 438. verum Theophilus Raynaudus Apologiam ejus dedit, sub titulo *Contra parcum charitatis Valeriani criminatorem*, tomo XI. Opp. p. 93. ubi etiam sancti titulum ipsi vindicat.

Plura dabunt Goldastus in annotationibus citatis, Histoire literaire de la France tomo II. p. 328. Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 523. Andr. Rossottus in Syllabo Scriptorum Pedemontii p. 545.

VALERIANUS *Angussola*, Cremonensis, Rhetoricam ibi publice docuit circa a. 1364. scripsit *Regulas ad humaniores literas addiscendas, Epistolas & Epigrammata*. Arisii Cremona literata tomo I. p. 175.

VALERIANI, nescio cujus, *Dissuasio* ad Rufinum *de non ducenda uxore*, fuit bis in Bibliotheca monasterii *Glastoniensis*, prout Catalogus ejus a Thoma Hearnio editus docet, post Chronicon Joannis Glastoniensis p. 431. 432.

VALERIUS, Abbas monasterii S. Petri de Montibus Compluti, sec. VII. Scripsit

Vitam

Vitam S. Fructuosi, Abbatis Dumiensis, post Archiepiscopi Bracarensis, quam ediderunt Prudentius Sandoval in libro Fundationum Benedictinarum Hispaniæ, lingua Hispanica scripto, Jo. Tamayus in Martyrologio Hispaniæ tomo II. d. 16 April. Jo. Mabillonius Sec. II. Bened. p. 581. & Acta Sanctorum Antverpiensia d. 16 April. In Concordia Regularum Benedicti Anianensis ab Hugone Menardo publicata cap. 3. §. 7. fragmentum Valerii *de genere monachorum* insertum est. Inedita ejus sunt *de vana seculi sapientia, de institutione novæ vitæ, de vita & sancta peregrinatione S. Eucheriæ, Historia brevis Dona-dei Abbatis, de quibusdam miraculis & revelationibus duorum monachorum Maximi & Bonelli, cujusdamque S. Fructuosi famuli.* Vid. Nic. Antonii Bibl. Hispanam Vet. V. 7. n. 367. s.

VALERIUS Abbas, nescio ubi, patria Cremonensis, circa a. 1196. scripsit *de familiis nobilibus Longobardis Cremonæ commorantibus*, cujus supplementum confecit Raphael Fabagrossa. Arisii Cremona literata tom. I. p. 94.

VALERIUS *Aragonus*, ord. Prædicatorum in oppido S. Matthæi regni Valentini sec. XV. *Volumen sermonum* reliquit. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 905.

VALERIUS, socius S. Pontii, qui Cimellæ in Al-

Alpibus maritimis circa a. 257. martyrium subiit, & cujus ipse *Vitam* descripsit. Exstat in Actis Sanctor. tomo III. Maji p. 272.

VALERIUS, Archipresbyter Asturicensis, claruit a. 902. Multas *Patrum Orientalium Vitas*, longe diversas ab editis, in unum collegit volumen, quod Gothicis literis exaratum in Ecclesiæ Toletanæ Bibliotheca etiamnum extare ex Rosweydi fide refert Aubertus Miræus Auctar. de Script. Eccl. c. 279. Hæc Caveus.

VALERIUS *Rosanus*, Cremonensis, circa a. 1468. scripsit *de Exarchis Ravennæ, de memorabilibus Italiæ successibus, de Scientiis Dialogum.* Arisii Cremona literata tomo I. p. 300.

VALERIUS *Stradiverius*, Cremonensis, Philosophus, Latinæ, Græcæ & Hebrææ linguæ Interpres circa a. 1357. scripsit *de Philosophia morali & speculativa*, Italice vero *de gestis Marchionis Uberti Pallavicini, & Bosii Dovariensis ex Cremona Regulis.* Arisius l. c. p. 119.

Georgius VALLA, Placentinus, Medicus & Humaniorum literarum Venetiis Professor, sec. XV. Edidit varia.

1. *In Ciceronis libros de Universitate Comment.* Venet. per Anton. de Strata 1485. fol.

2. *Georgio Valla interprete. Nicephori Blemmidæ logica. Georg. Vallæ libell. de*

de argumentis. Euclidis elementorum 14 us tum Hypsiclis interpretatione. Nicephorus & Proclus de Astrolabio. Aristarch. Sam. de magnitudinibus & distant. solis & lunæ. Timæus de mundo. Cleonidis musica. Euseb. Pamphil. de Theologicis ambiguitatibus. Cleomedes de mundo. Athenagor. de resurrectione. Aristotel. de mundo, magna ethica & poëtica. Rhaz. de pestilentia. Galen. de bono corporis habitu, confirmatione corporis, præsagitura, præsagio, introductorium, de succidaneis. Alexand. Aphrodis. de febrium causis. Psell. de victu humano. Venet. per Anton. de Strata, 1488. per Simonem Papiensem dictum Bevilaquam 1498. fol.

3. *De rebus expetendis & fugiendis.* Venet. apud Aldum 1497. 1501. fol.

4. *Aristotelis magna moralia Latine versa.* Paris. 1497. fol. & cum variis Aristotelis operibus, Venet. per Bernardinum Venetum, 1504. fol.

5. *Jo. Tortellii Orthographia & Lima per Ge. Vallam.* Venet. 1504. fol.

6. *Rhetorica,* Venet. per Simonem de Luere 1514. 4.

7. *Grammatica Latina,* ibid. eod. 4.

8. *De expedita argumentandi ratione.* Basil. apud Frobenium, 1519. 4. Videant, qui conferre possunt, an sit *Logica* n. 2. memorata.

9. Com-

9. *Compendiaria & facilis differendi ratio.* Basil. 1521. 8.

110. *In Ciceronis Partitiones Comment.* Paris. apud Rob. Stephanum 1535. 8.

Laurentius VALLA, patria Romanus, Patricius & Canonicus S. Joannis Lateranensis, natus a. 1415. obiit a. 1465. Orationis Latinæ fuit studiosus, & veritatis amantissimus, sed ob eandem libere prolatam Pontificis, Regum & magnorum virorum, qui sua & Ecclesiæ vitia ab ipso taxari nolebant, odium incurrit. Interim in numero illorum ingeniorum est habendus, qui literarum studia tunc revirentia multum instaurarunt, corruptionem Ecclesiæ perspectam habuerunt, eique pro viribus mederi studuerunt. De vita ejus multa non addo, de scriptis ejus plura prolaturus.

Opera ejus, post Collectionem opusculorum variorum Lovanii 1483. prodierunt Basileæ apud Henricum Petri 1540 & 1543. fol. ordine sequenti:

1. *Elegantiarum Latinæ Linguæ Libri VI.* quod opus quanto cum plausu receptum fuerit, testantur editiones fere innumeræ. Editio antiquissima sub initium typographiæ, sine anno & loco, fol. Rom. 1471. fol. ibidem per Arnoldum Pannartz. 1475. fol. Venet. per Jac. Rubeum, 1476. fol. Mediolani, per Phil. Lavagna,

 1479.

1479. fol. Ven. 1483. Venet. per Bapt. de Tortis, 1486. fol. Colon. 1487. 4. Venet. per Bernardinum de Novaria, 1491. fol. Cum libello *de pronominibus reciprocis*, Venet. apud Christophorum de Pensis, 1496. fol. cum libello *de pronomine Sui*, & *Lima*, per Ant. Mancinellum. Venet. 1499. fol. Mediolani per Phil. de Lavagna, 1475. 4. cum *Lima*, Venet. per Barth. de Zanis, 1503. fol. cum libello *de reciprocis*, *annotationibus in Raudensem*, & *Dialogo in Poggium*, Parif. apud Henr. Stephanum, 1520. 4. Argent. per Ulr. Morhardum 1521. fol. Editiones sequentes data opera omittimus.

Elegantiarum adeps per Bonum Accursium Pisanum collectus, Parif. per Simonem Colinæum 1533. 1536. 1543. 8. *Paraphrasis luculenta, & brevis* Erasmi in hos Elegantiarum libros Colon. 1529. 8.

2. *Libellus de reciprocatione sui & suus*, qui in editionibus recentioribus Elegantiarum tantum non omnibus exhibetur.

3. *Antidoti in Poggium Florentinum libri IV.* Senæ per Henr. *de Harlem* 1490. fol.

4. *Apologus & Actus Scenicus in eundem.*

5. *In Antonium Raudensem Annotationum libellus.* Venet. per Lucam, 1481. 4.

6. *Ad Alphonsum Regem Epistola Apologetica.* Huic primum a secretis fuit, postea tamen iram ejus incurrit.

7.

7. *Invectivarum s. Recriminationum in Benedictum Morandum Bononiensem libri II.*

8. *In Barthol. Facium Ligurem & Antonium Panormitam Recriminationum libri IV.*

9. *In Bartoli de insigniis & armis libellum, ad Candidum Decembrium Epistola.*

10. *De Dialectica libri tres.* Impressi sunt 4. sine mentione anni & loci, Venet. 1499. fol.

11. *Contra Donationis, quæ Constantini dicitur, privilegium, ut falso creditum est & ementitum, Declamatio,* in Fasciculo rerum expetendarum, & Schardii Collectione de potestate Imperiali.

12. *Apologia pro se & contra calumniatores,* ad Eugenium IV Pont. Max.

13. *De voluptate & vero bono libri III.* Basil. 1519. 4.

14. *De libero arbitrio.* Prodiit una cum aliis opusculis 1482. fol. sine mentione loci, Basil. 1518. 4. cum *Apologia,* & opusculo *contra Bartolum.*

Et hæc quidem in Collectione operum laudata: Supersunt autem alia, quæ ibi frustra quæres, a nobis jam supplenda:

Lima, Venet. 1482. ab Antonio Mancinello edita, & ibidem 1497. 4. repetita. Etiam aliquando cum libris Elegantiarum.

Historiarum Ferdinandi Regis Aragoniæ libri III. Paris. per Rob. Stephanum

1521. 4. ibidem per Simonem Colinæum, 1521. 4. item in Hispania illustrata tom. I. pag. 727.

Sermo de mysterio Eucharistiæ. Argent. 1490. 4. cum Operibus Lactantii, Venet. 1502. fol.

Annotationes in Novum Testamentum, Paris. apud Badium 1505. fol. Inscribuntur etiam *de Collatione Novi Testamenti*, & cum annot. Jacobi Revii prodierunt Amstel. 1631. 8. repetitæ in Bibliis Criticis Anglicanis.

Calumnia Theologica, Laurentio Vallæ olim Neapoli intentata, quod negasset, Symbolum membratim articulatimque per Apostolos esse compositum. Ipso Laur. Valla autore. Argent. 1522. 4.

Comment. in Sallustium, in editione Veneta per Jo. Tacuinum de Tridino 1500. fol. ibid. 1590. Basil. 1519. 1564. fol.

Emendationes in sex libros Livii de secundo bello Punico, in editione Paris. 1573. folio.

Homeri Ilias, lat. Venet. 1502. fol. Colon. 1522. 8. Lugd. apud Gryphium, 1541.

Herodotus latine, Coloniæ per Eucharium Cervicornum 1526. item in editionibus Henrici Stephani, & Frf. 1594. fol.

Thucydides lat. in editione Henr. Stephani, Basil. 1540. apud Hervagium.

Æsopi fabulæ XXXIII. latine.

Librum

Librum Epistolarum & *Commentaria in Quintilianum* memorat Trithemius; *Orationem in laudem S. Thomæ* MS. Oudinus. *Vita Aristidis MS.* est in Bibl. Augustana.

Nicolaus VALLA, JCtus & Romæ ad D. Petrum Canonicus, *partem Iliadis* & *Hesiodum* latine vertit. Posterior versio prodiit Basileæ apud Frobenium 1518. 4. & alibi sæpius. Ipse Valla obiit a. 1473. Adde Lexicon Bælianum.

Petrus VALLA. De hoc parum mihi constat, nisi quod *Annotationes* ejus in Plautum Venet. per Lazarum Soardum a. 1511. fol. impressæ sunt.

VARINUS, aliis VIRIDIANUS, Presbyter, Stephani I. Pontificis jussu *Sanctorum Martyrum Passiones* conscripsit; uti habemus ex Actis SS. Diodori Presbyteri, Mariaci Diaconi Martyrum apud Surium. Meminit etiam de eo Petrus de Natalibus. Hæc Prosper Mandosius in Bibl. Romana Cent. IV. 13.

Diarium VAZSTENENSE: Hoc titulo prostant Annales monasterii *Wadstena* vel *Vazstena*, quod in Ostro-Gothia situm fuit. Incipiunt ab a. 1344. usque ad a. 1545. & primis temporibus breviores sunt, postea, quæ singulis diebus in monasterio notatu digna sunt, observant, unde *Diarii* nomen. Auctores sunt varii ex clericis illius, quorum aliquos recen-

fet Reverendiff. Ericus Benzelius, Editor illius, in præfatione. Prodiit liber Upsaliæ 1721. 4. cui varia diplomata & chartæ ad historiam Ecclesiasticam Sueciæ spectantes subjunctæ sunt.

UBALDUS *de Luca*, vide *Waldus*.

UBERTINUS *de Albicis*, v. *Hubertinus*.

UBERTINUS *de Casalis*, vide supra lib. VII. p. 984. adde Willoti Athenas sodalitii Franciscani p. 336. Liber *de vita Christi* MS. est in Bibl. Laurentiana Medicea, teste Montefalconio p. 237.

UBERTINUS *Clericus*, Crescentinas, ex oppido Crescentio, ad Durium amnem in Longobardia transpadana sub potestate Ducis Sabaudiæ, oriundus, vixit post medium sec. XVI. Papiæ & Mediolani bonas literas docuit. Scripsit *Commentarios in Ciceronis epistolas ad familiares*, quorum editiones triginta duæ ab a. 1479. usque ad a. 1580. prodierunt, *Carmina*, Venet. 1491. fol. *Epistolas*, ib. eod. *Comment. in officia Ciceronis & Metamorphosin Ovidii*, uterque dicto loco, anno & forma, Comment. *in Epistolas Heroides Ovidii*, Venet. 1493. 1499. 1501. bis 1515. 1543. fol. 1503. 1558. 4. Addunt quidam *Comment. in Valerium Maximum*. Confer Jo. Christiani Fischeri dissert. de hoc Hubertino Clerico, Jenæ 1739. habitam: Andr. Rossotti Syllabum Scriptorum Pedemontii p. 555.

UBER-

UBERTINUS *de Marinis*, Panormitanus, JCtus, magnæ Regiæ Curiæ Judex, Consiliarius Regius & Vice-Cancellarius, a. 1414. Archiepiscopus Panormitanus, Orator ad Concilium Constantiense missus, & magnus Siciliæ Cancellarius, obiit a. 1434. Scripsit *Interpretationem ad Capitulum* Volentes 28. *Regis Friderici de alienatione feudorum*, *Allegationes super intellectum Capituli* 38. *Regis Jacobi*, *quæ incipit*, ad novas communantias, *Consilium contra Baronem Castriveterani*. Vide Ant. Mongitore Bibl. Siculam tom. II. p. 271. 272.

UBERTUS *Decembrius*, vide supra lib. IV. p. 51.

UBERTUS *Foliata*, Cremonensis, JCtus circa a. 1395. Scripsit *de officio Prætoris*, *de differentiis Legum & Canonum*, *de fideicommisso*, *de reprobatione testium*, *de favoribus pupillis præstandis*. Arisii Cremona literata tomo I. p. 195. Avum habuit cognominem, qui multa quoque in Jure scripsisse dicitur, sed tituli operum non exstant. Vide eundem p. 148.

UBERTUS *Stangonus*, Ligur, omnium votis electus est ad prosequendos *Annales Genuenses* ab a. 1270-1279. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ p. 221. 222. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 527.

UDALRICUS, monachus *S. Afræ*, Augustæ, scripsit simul cum Sigism. Gossenpot *Chro-*

nica *Augustensium*, quæ Viennæ extabant MS. in Bibl. Laziana. Possevinus tomo II. p. 518.

UDALRICUS, Patriarcha *Aquilegiensis* circa a. 1060. *Epistolæ* illius VI. habentur in Codice Diplomatico Pezii & Hueberi parte I. p. 419. Aliorum ad ipsum Epistolæ ibidem sequuntur.

UDALRICUS *Argentoratensis*, ord. Prædicatorum, Alberti Magni Auditor, *scripsit in quatuor libros Sententiarum*, *Summam* item collegit *Theologiæ*, ac librum *de Anima* composuit. Vivebat a. 1281. Ex Eisengreinio & Trithemio c. 475. Possevinus tomo II. Apparatus p. 518. cui adde Labbeum de Script. Eccles. tomo II. p. 456. Sed dijudicandum viris doctis relinquo, annon fortasse cum *Thoma de Argentina* confundatur, hac præcipue de caussa, quia nemo huc usque indicavit, ubi & a quo hi libri impressi sint.

UDALRICUS, primus hujus nominis Episcopus Augustanus, de quo pauca quædam hic repetere & addere liceat, post ea, quæ supra lib. VIII. p. 895. s. adfuerunt..

1. Negari non potest, Udalricum hunc Nicolai I. temporibus vixisse; per ea, quæ jam docuit Fabricius. Unde & scriptores recentiores negare non debebant.

2. Negari non potest, Epistolam ejus ipsis Pontificiis satis fuisse cognitam, imo jure

jure a quoquam in dubium revocari debet neutiquam. Nam præter testimonium Hermanni Contracti a Fabricio productum, invenitur illa etiam in Codice Udalriciano Bibliothecæ Vindobonensis, atque invitis ipsis edita est cum Codice integro ab Eccardo tomo II. Corporis Scriptorum medii ævi p. 23. Ex alio quodam Codice dederunt Martene & Durand Collectionis amplissimæ tomo I. p. 449. ut alios auctores taceam, ad quos Calixtus de conjugio Clericorum provocavit.

3. Quum igitur hæc ita sese habeant, judicent inter ipsos Pontificios, qui judicare possunt, quantum vel doctrina illorum de cœlibatu sacerdotum, vel pudor ipsorum constare possit. Non sufficit cum Martenio in annotatione subjecta, rem, quæ negari non potest, coloribus inducere. Verba ejus sunt hæc: *Eam* (Epistolam) *hic damus, ut, quam corrupti fuerint illo ævo presbyterorum mores, demonstremus, & quam bene de ecclesia meruerit Gregorius VII. qui presbyterorum matrimonia, seu potius concubinatum, incredibili pene labore abstulit.* Non sufficit vocem *Fabulæ* adponere relationi de capitibus infantum in vivario inventis. Si enim tantum mille infantum capita ibi fuissent, satis

illo

ille infantum sanguis ad cœlum clamitasset. *

4. Ponamus vero, nunquam concessuri, Epistolam hanc esse suppositam & falsam, ad quosnam hujus rei culpa redundabit? Certe non ad nostros: quum Codices antiqui ab ipsis Pontificum asseclis descripti illam nobis in manus dederint. Inde vero tantum hoc concludimus, fuisse semper in mediis Papatus tenebris homines male de Papa sentientes, inque contumeliam ipsius varia protrudentes, quale quid etiam de Joanna Papissa factum est.

5. Cæterum editionibus a Fabricio memoratis, præter duas jam prolatas addo illam, quæ in Roberti Barns vitis Pontificum habetur, fol. 8°. edit. Wittebergensis 1536. 8. In Autographis Lutheri memoratur versio Germanica Hagenoæ 1521. 4. excusa: ego Argentinensem ejusdem anni possideo.

UDALRICUS Episcopus *Augustanus*, secundus hujus nominis (nam de primo jam supra egit Fabricius noster lib. VIII. p. 895. f.) rexit Ecclesiam suam ab anno 924 ad 973. Vitam ejus exhibet Anonymus

* Codex Udalricianus & editiones Protestantium habent: *plus quam sex millia infantum capita.* Martenius vero sic exhibet: *plus quam millia infantum capita.*

nymus a Velsero Opp. p. 515. Surio 4 Jul. Mabillonio Sec. V. Benedictino p 415. & in Actis Sanctorum tom. II. Julii p. 97. editus, cum Commentario prævio Jo. Pinii p. 73-97. item Benedictus Gullmann, Augustanus, in differt. Lipſ. 1693. præside M. Godofredo Ludovici habita. Ei *Sermo Synodalis, parochianis presbyteris in synodo enunciandus* adſcribitur, editus primum tom. IX. Conciliorum Binii edit. secundæ p. 803.

Diploma ejus monasterio Campidonensi datum edidit Mabillonius p. 476. & post eum Pinius p. 77. In Concilio Romano a. 993. de Canonizatione ejus actum est, cujus decretum exſtat apud Harduinum tom. VI. Conciliorum p. 727.

UDALRICUS *Babenbergensis* a. 1125. *Codicem Epistolarem* collegit: ſic enim ipſe docet in prologo:

Cum jam curriculis annorum mille peractis
Centum viginti cœpisset quintus haberi.

Eum vero postea dedicavit Præſuli Gebehardo, qui, ſi Bambergenſis indigitatur, quem ſequiorum temporum ſcriptores *Eberhardum* vocant, anno demum 1147. Episcopus conſecratus eſt. Potuit igitur eſſe Udalricus ſacerdos S. Ægidii, qui comes S. Ottoni fuit in itinere Pomeranico, & ex cujus ore Ebbo vitam

Ottonis

Ottonis descripsit. Vide præfationem Andreæ Bambergensis ad vitam Ottonis, & ipsam vitam loco non uno. Codicem igitur hunc Epistolarem a. 1125. scripserat Udalricus, post annum vero 1147. demum Gebehardo Episcopo dedicavit. Codex ipse continet proprie institutionem quandam Epistolicam, ut formulas inde Epistolarum suarum haurirent Scriptores illorum temporum satis rudes. Sed tamen Epistolæ non sunt fictæ, verum potius diplomata adsunt vera & genuina, ut plurimum ex Archivis Bambergensibus desumta, quæ res mediorum temporum mirifice illustrant.

Quasdam illarum jamdudum ediderat Reinerus Reineccius cum Historia Henrici IV. & (Bennonis vita) Gregorii VII. Frf. apud Andr. Wechelum, 1581. fol. p. 29. Easdem & plures ex codice Bibliothecæ Cæsareæ Sebastianus Tengnagelius, Bibliothecarius, in Veteribus Monumentis pro Gregorio VII. contra Schismaticos, Ingolstadii, 1612. 4. editis: * alias Jacobus Gretserus in Volumine Epistolarum, quas Romani Pontifices ad varios Imperatores & Reges dederunt, ibidem 1613. 4. edito. Nostro tempore Rev. Bernardus Pez ejus Codicis exemplum

* Vide Ittigium de Bibliothecis Patrum c. 7. p. 614. 617.

plum in Bibliotheca monasterii Zwetlensis invenit, & editione dignum judicavit, consiliumque suum in Actis Eruditorum Lipsiensibus a. 1717. p. 30. aperuit. Prodiit paullo post Epistola Angeli Fonteji, Veronensis, (h. e. Joan. Benedicti Gentillotti ab Engelsbrunn, Bibliothecarii Cæsarei) qui primo quidem ostendit, quasdam hujus codicis Epistolas dudum fuisse impressas, reliquas vero satius esse supprimi, vel levioris momenti, vel, (id quod præcipuum momentum esse credo) quia multæ veritates historicæ adsunt de dissidio Henrici IV. & Gregorii VII. Pontificiis non admodum gratæ. Pezio respondit Epistola ad Jo. Burcardum Menckenium, Kal. Maji data, & Augustæ Vindel. & Græcii 1717. 4. impressa, in qua satis candide consilium suum defendit, neque omnia dissimulanda esse censet, quæ a Pontificibus vel male acta, vel de illis sequius scripta sunt, adducto in hanc rem loco sat noto ex Melch. Cani Locis Communibus. Angelus autem Fontejus Kal. Maji 1718. huic aliam Epistolam reposuit ad eundem Menckenium datam, & Viennæ impressam, in qua priora quædam repetit, hoc tamen de edendo integro Codice Udalriciano consilium non mutat, idque ideo ne nostris ansa

detur

detur inde proficiendi, & ipsius quoque Pezii honori consulatur. * Interim hunc Codicem ex ipsa Bibliotheca Vindobonensi nactus est Jo. Georgius Eccardus, & tomo II. Corporis Historicorum medii ævi sub initium inseruit.

UDALRICUS Abbas in *Campo liliorum*. Dedit *Sermones figurativos*, quorum titulus *Concordantia Charitatis*. MS. exstant in Bibl. Vindobonensi, teste Lambecio lib. II. p. 773.

UDALRICUS, patria Ratisponensis, Prior primum in Gruningen, post fundator & primus Prior monasterii *Cellensis* in Silva nigra circa a. 1087. Vitam ejus a monacho illius cœnobii conscriptam edidit primum Joan. Mabillonius Sec. VI. Bened. part. 2. p. 781. post Jo. Bapt. Sollerius in Actis Sanctorum tom. III. Julii p. 154. cum Comm. prævio. Scripsit autem hic Udalricus *de antiquioribus consuetudinibus libros III.* editos a Dacherio tom. IV. Spicilegii p. 21. edit. prior.

UDALRICUS, *Cluniacensis* Monachus, Ratisbonæ illustri familia natus, circa a. 1110. monente Wilhelmo Abbate Hirsaugiensi, scripsit *Antiquiores consuetudines Cluniacensis monasterii*, quas edidit Dacherius

* De hac controversia evolve Giornale de' Letterati d'Italia tom. XXXI. p. 351. seqq. & Eccardum in præfatione tomi II.

Dacherius Spicil. tom. I. p. 641. edit. prioris tom. IV. p. 21. Scripsit etiam *Vitam S. Hermanni monachi, filii Ducis Bertholdi, & Epistolas varias.* Anonymus Mellicensis cap. 110.

UDALRICUS *Constantiensis* Episcopus, primum monachus S. Blasii in Silva Hercynia, a. 1109. electus, a. 1118. demum consecratus, vixit usque ad a. 1140. vel circiter. Scripsit *Vitam S. Gebehardi, Episcopi Augustani,* editam in Antiquis Lectionibus Henrici Canisii & a Surio, d. 27 Augusti, *Vitam S. Conradi, Episcopi* itidem *Augustani,* quam dedit idem Surius d. 26 Novembris. Oudinus tom. II. p. 1124.

UDALRICUS *Herlinger*, vel *Nerlinger*, vide supra *Hericus* lib. VIII. p. 702. & adde Possevinum l. c.

UDALRICUS *de Landau*, monachus Tegernseensis sec. XV. Quatuor ejus Scripta *contra M. Johannem Pyrckhamer, asserentem, quod textus Evangeliorum, quæ nunc præ manibus habemus, sit per S. Hieronymum solummodo emendatus, sed quo interprete de Græco in Latinum sit translatus, nescitur,* exstant in bibliotheca laudati monasterii, teste Bern. Pezio Dissert. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 14.

UDALRICUS *a Lentzburg*, ex Anachoreta *Curiensis* Episcopus, *Vitas SS. Lucii & Amisonis Pontificum* conscripsit. Vivebat a. 1332. Ex Eisengreinio Possevinus tomo II. Apparatus p. 518.

UDALRICUS, Abbas monasterii *Tegernseensis* in Bavaria ab a. 1041. Ejus *Epistolæ IV.* exstant in Codice Diplomatico Pezii & Hueberi part. I. p. 227.

UDALRICUS *Welling*, vide supra *Henricus Stero*, lib. VIII. p. 682.

UDALSCALCUS, ex familia honesta nobilium virorum de Maisack natus, monachus ad S. Ulricum, (Augustæ Vindelicorum) Abbatis Eginonis individuus comes, vir religiosus & præclare doctus, versificator non pœnitendus, musicus & componista eximius, Theologus vero sui seculi nominatissimus, eligitur in Abbatem anno Domini 1126. Præfuit prudenter & fideliter annis 25. Scripsit librum *de Musica*, *historiam* multorum sanctorum, imprimis vero *S. Afræ, S. Udalrici, S. Mauritii* & *S. Mariæ Magdalenæ*, varii generis versibus. Extant multa ipsius *epigrammata* sparsim hinc inde parietibus inscripta, quæ ipsius ingenium admodum fecundum, doctrinam vero non vulgarem præclare & luculenter produnt. Obiit anno Domini 1151. Hæc Casp. Bruschius in Chronologia monasteriorum Ger-

manie

maniæ pag. 497. cum quo confer Sigismundi Chronicon Augustense Pistorianum tom. III. p. 605. Ejus hodie exstat *Narratio de Controversiis inter Hermannum Episcopum Augustanum & Eginonem Abbatem S. Udalrici*, edita a Canisio Lect. Ant. tom. III. part. 2. p. 1. Unicum *Epigramma* ejus in Eginonem decessorem exstat apud Bruschium p. 496. Mabillonius Seculo V. Benedictino p. 415. dicit, ipsum a quibusdam Auctorem Vitæ S. Udalrici Episcopi Augustani, a Velsero, ipso Mabillonio & in Actis Sanctorum editi, habitum fuisse: quia vero ille auctor binis locis memorat, se Udalricum vidisse, noster vero binis seculis junior fuit, eam scribere non potuit. Contra vero Sigismundus l. c. docet *vitam hujus Udalrici* carmine ab Udalscalco fuisse conscriptam: Incipit enim his verbis: *Inclyta devotis colimus*. Adde Jo. Pinium in Commentario prævio ad Vitam S. Udalrici, in Actis Sanctorum tomo II. Junii p. 95. Oudinum tomo II. p. 1013.

Alius Udascalcus Episcopus Augustanus fuit post medium seculum XII.

UDARDUS monachus Cuprensis in Scotia, post Episcopus Brechinensis circa a. 1190. Scripsit *in Canticum Salomonis, in omnes D. Pauli Epistolas, Homilias ad populum Scotium, Epistolas ad diversos.*

Car. de Visch Bibl. Scriptorum Ord. Cisterciensis p. 315.

UDO *de Nellenburgo*, Archiepiscopus Trevirensis, ab a. 1067. ad 1078. cui quidam *Martyrologium*, quod sub *Adonis* nomine notum est tribuunt.

VEDASTUS, Episcopus Cameracensis & Atrebatensis ab anno circiter 500. usque ad a. 540. Vita ejus duplex cum Commentario prævio Godofredi Henschenii & aliis habetur in Actis Sanctorum tom. I. Febr. p. 782. Adde Annales Caroli le Cointe, & Galliam Christianam tomo III. p. 2.

Ejus *Orationes* MSS. supersunt in Bibl. monasterii S. Vedasti Atrebatensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica manuscripta pag. 63.

VENERICUS, ex clerico Trevirensi, Episcopus Vercellensis & Regni Italiæ Cancellarius, amicus Gregorii VII. Papæ, scripsit *de unitate Ecclesiæ conservanda, & de Schismate inter Henricum Imp. & Gregorium VII.* qui liber editus est a Simone Schardio, & quidem primo loco inter Scriptores de Jurisdictione Imperiali, Basil. 1566. fol. Adde Andr. Rossotti Syllabum Scriptorum Pedemontii p. 551. & Trithemium de scriptor. Eccles. c. 341. neque alia habet Ughellus in Italia sacra tomo IV. p. 776.

Guilielmus

Guilielmus VENTURA, Capitaneus Astensis, Ogerii Alterii *Chronica Astensia* ab origine urbis, usque ad a. 1294. scripta continuavit ab a. 1260. usque ad 1325. quæ simul edita sunt in Scriptoribus Italicis Muratorii tomo XI. Adde Menckeniorum Bibl. virorum militia ac scriptis illustrium p. 466.

VENTURINUS *de Bergomo*, a patria ita dictus, Ord. Prædicatorum, magno animarum flagravit desiderio, a Benedicto XII. in exilium actus, a Clemente VI. restitutus, crucem in expeditionem Hierosolymitanam prædicare jussus est: ipse quoque ad iter eo se accinxit, sed Smyrnæ obiit a. 1346. Scripsit *Sermones* & *Epistolas*. Ex his quædam excerpta dedit Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 620. 621. cui hæc debentur. Adde Ambr. ab Altamura Bibl. Domin. p. 118.

VERANIUS, Eucherii Lugdunensis Episcopi filius, post Episcopus Venciensis, de quo supra, ubi de Salonio fratre egimus, dictum fuit. Vide præterea Hist. literariam Galliæ tom. II. p. 476.

VERANIUS, Episcopus Cabellicensis circa a. 580. Ejus est *Sententia* in aliquo Concilio proposita *de continentia Clericorum*, tom. V. Conciliorum Labbei p. 977. & tom. III. Harduini p. 458. Confer librum

cit. tom.III. p.356. Adde Galliam Christianam tomo I. p.941.

VERCELLINUS *de Vercellis*, a patria sic dictus, Ord. Prædicatorum circa a. 1460. Ejus sunt *Postilla super Evangelia Dominicalia*, *Hymni & Sequentiæ de Sanctis*, *Summa Logicæ, cujus titulus* Tetralogus, *Quæstiones in totam Physicam & Theologiam*, *Logica contra Ocham, quam inscripsit* Anti-Ocham. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 822. 825. Andr. Rossotti Index Scriptorum Pedemontii p. 553. Altamura Bibl. Domin. p. 80.

VERECUNDUS Presbyter scripsit in *Canticum Canticorum*. Possevinus tomo II. Apparatus p. 519.

Alius Afer, Episcopus Juncensis in Byzacena Africæ provincia, exul Chalcedone obiit a. 552. scripsit duos modicos brevesque libellos, quorum primus *de Resurrectione & Judicio*, alter *de Pœnitentia* agit. Appendix Isidori & Ildefonsi de Script. Eccl. c. 6. ibique Miræus, Leyseri hist. Poëtarum medii ævi p. 146.

VEREMUNDUS, Hispanus, Archidiaconus ad D. Andream in Scotia, a. 1090. ab Hectore Boëthio & Guil. Elphinstono laudatus, scripsit *Scotorum Antiquitates*. Balæus Cent. XIV. 46.

VERNHERIUS *de Bothis*, vide WARNHERUS.

VERUS,

VERUS, Episcopus *Arausionensis*, sub finem sec. V. scripsit *Vitam S. Eutropii*, decessoris sui, qui post a.475. decessit. Sigebertus Gemblacensis c.73. Tota nondum prostat, sed particulam ejus ex Codice Parisino dedit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum tom. VI. Maji p.699. Episcopum *Hispalensem* perperam vocat Trithemius de script. Eccles. c. 245. quem sequitur Possevinus tomo II. Apparatus p. 520. qui & nomen *Eutropii* non expressit, sed habet *Episcopi*. Vide Galliam Christianam tomo I. p.767.

VERUS, Episcopus *Rutenensis* in Galliis, qui a. 625. Concilio Remensi interfuit. *Epistolæ* ejus *duæ* ad Desiderium Episcopum Cadurcensem editæ sunt a Canisio Lect. Ant. tom. I. p. 648. 649. ad ipsum vero datæ sunt Epistolæ Sulpitii Severi Episc. Bituricensis, ibidem p. 645. & Ruricii Lemoviceni II. 22. Adde Galliam Christianam tomo I. p. 201.

Annales VETERO-CELLENSES, nihil habent, quod Annalibus simile sit, sed continent enarrationem illustris prosapiæ Marchionum Misniæ. Auctor, cujus nomen non est cognitum, monachus fuit in monasterio Veteris Cellæ in Misnia, quod Christianus Schlegelius & Jo. Conradus Knauthius singulatim descripserunt. Editiones illius varias recen-

set Clar. Kreysigius in Bibl. Historica Saxoniæ superioris p. 4.

UFFINGUS vel UFFO, Worcomiensis Frisius, Ord. S. Benedicti, monachus in cœnobio S. Ludgeri Werthinensis, scripsit *Carmen de S. Ludgero*, quod editum est in Actis Sanctorum tom. III. Martii p. 659. *Vitam S. Idæ, viduæ* Egberti Saxonum principis, apud Surium d. 4 Sept. & Leibnitium tomo I. Scriptorum Brunsuicensium p. 171. *Carmen breve in laudem monasterii Werthinensis*, apud Eundem tomo III. p. 604. *Vitam S. Lucii*, Regis Britanniæ, quæ nondum est edita. Vixit circa a. C. 1000. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 843. Swertii Athenæ Belgicæ p. 699. Suffridus Petri de script. Frisiæ Dec. VII. 5.

UGO *de Castello*, Tiphernas, quæ urbs hodie *Città di Castello* vocatur, Ord. Prædicatorum Florentiæ in conventu S. Mariæ novellæ a. 1337. scripsit *in Sphæram Johannis de Sacrobosco*. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 593.

UGO *de Prato*, Ord. Prædicatorum, cujus *Sermones itinerarii dicti a.* 1499. sunt Florentiæ in bibliotheca ordinis. Idem pag. 893.

UGOLINUS, vide *Hugolinus*.

UGOLINUS *Malabranca*, vide supra lit. M. quibus adde Gandolfum de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 343.

UGO-

UGOLINUS *de Porta Ravennate*, Bononiensis, auditor Irnerii, Juris civilis Professor & Glossator celeberrimus. *Glossas* ejus Crassus in suo apparatu adjecit. A Friderico etiam I. Imperatore ad librum Feudorum compilandum & conferendum adhibitus est. Obiit a. 1168. Pancirollus de claris Legum interpretibus II. 17. Bumaldi Minerval Bononiense p. 228.

UGOLINUS *de Scoalochis*, Cremonensis, U. J. D. Urbis Astensis, Prætor Genensis & in numerum nobilium relatus circa a. 1318. scripsit *ad Codicem Justinianeum, de legatis piis, de compromisso*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 152.

UGUETINUS, Canonicus primum S. Augustini, deinde Monachus Metensis, Ord. S. Benedicti, scripsit *Opus de visione sua terribili*, quam in spiritu habuisse se refert. Excusum est Parisiis 1513. fol. apud Henricum Stephanum, in libro trium virorum & trium spiritualium virginum, quod Jacobus Faber edidit. Adde Possevinum tomo II. Apparatus pag. 520.

UGUITIO, vide *Huguitio*.

VIBIANUS seu *Vivianus Tomasius*, Urbevetanus, Presbyter Cardinalis S. Stephani in Cœlio monte ab Alexandro III. renuntiatus, *plures* ad S. Thomam Archiepisco-

pum Cantuarienſem, atque ad Regem Angliæ *literas* miſit, quarum aliquæ publici juris ſunt: Ejusdem literæ *de Appellatione* aſſervantur MSS. in Bibliotheca Regia, teſte Philippo Labbe in Bibl. MSS. Hibernica legatione functus e vita exceſſit Romæ ſub Urbano III. incertum quo anno, menſeve. Hæc Oldoinus in Athenæo Romano p. 634.

VICEDOMINUS *de Vicedominis*, Placentinus, Minorita, Gregorii X. ex ſorore nepos, celebris Jureconſultus & cauſſarum patronus, ex Aquenſi Archiepiſcopo a patruo creatus Epiſcopus Cardinalis Præneſtinus, obiit a. 1276. Edidit a. 1269. in Synodo Aquenſi *Statuta & Conſtitutiones pro ſuis Clericis*. Oldoini Athenæum Romanum p. 635.

VICHARDI, Canonici Lugdunenſis, *Carmen Satyricum contra monachos*, a Flacio ex Codice Veteri deſcriptum, exſtat in Bibl. Regiomontana, teſte præfatione ad Frid. Beſſelii Miſcellaneorum Philologico-Criticorum Syntagma. Sed quo tempore auctor vixerit, & reliqua illius adhuc ignorantur.

VICTOR I. Papa, natione Afer, electus a. 186. ſedit usque ad a. 196. vel ſecundum Baronium ab a. 194-203. *Epiſtolæ* ejus *duæ* in controverſia Paſchali ad Deſiderium & Paracodam, Epiſcopos Vienneneſes,

nenses, exstant in Bibliotheca Floriacensi tom. III. p. 24. 26. apud Baronium ad annum 198. n. 17. cum notis Binii tomo I. Conciliorum: aliæ duæ tom. I. Conciliorum Harduini pag. 103. Tribuitur ipsi quoque Opusculum, quod inscribitur, *Ratio fidei reddita Hunerico Regi Vandalorum.*

Vide Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 218. Oldoini Athenæum Romanum p. 635.

VICTOR II. prius dictus Gebehardus Episcopus Aichstetensis, sedit ab a. 1055. ad 1057. *Litteræ* confirmatoriæ privilegiorum ecclesiæ Sylvæ Candidæ exstant apud Harduinum tom. VI. Conciliorum pag. 1037.

VICTOR III. antea Desiderius Abbas Casinensis, de quo superius actum est l. IV. p. 63. Hujus forte est *Admonitio* carmine scripta, cujus initium: *Ergo doma carnem, qui vis evadere mortem.* Exstat in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero Bibl. Belgica MSS. p. 108. *Oratio* in Concilio Beneventano, de miseriis Ecclesiæ Romanæ & nequitiis multifariis Guiberti Antipapæ, apud Leonem Ostiensem III. 71. Baronium ad annum 1087. n. 9-16.

VICTOR Antipapa, antea dictus Octavianus Cardinalis S. Cæciliæ, intrusus a. 1159. moritur

moritur a. 1164. *Epistola* ejus ad Principes Germaniæ de electione sua occurrit apud Radericum Frisingensem II. 50. & Baronium ad a. 1159. n. 42. Alia ad Albertum Episcopum Virdunensem pro absolutione Ecclesiæ S. Michaëlis prodiit in Miscellaneis Baluzii tomo IV. p. 465.

VICTOR, *Capuanus* Episcopus, vixit temporibus Justiniani, & refutavit Cyclum Paschalem Victorii f. Victorini Aquitani, quod opus Beda citat, de ratione temporum c. 49. sed hodie non exstat. *Præfatio* ejus *in Ammonii Harmoniam Evangelistarum*, Moguntiæ 1524. 4. edita exstat in Bibliothecis Patrum, Orthodoxographis & alibi. Vid. Sigebertus de script. Eccles. c. 20. Baronius ad Martyrologium 17 Octobr. Leon. Nicodemi additiones ad Toppii Bibl. Neapolitanam p. 246. 247. Labbeus de Script. Eccles. tomo II. p. 461.

VICTOR *de Carben*, Ex-Judæus, in Archiepiscopatu Coloniensi baptizatus, post inter Christianos Sacerdos, circa initium seculi XVI. Scripsit *de Vita & moribus Judæorum*, Colon. 1504. 1509. 4. Paris. per Henr. Stephanum, 1511. 4. *Propugnaculum fidei Christianæ*. Colon. 1518. 4. cujus pleniorem notitiam dat Beatus Wolfius Bibl. Hebr. Vol. IV. p. 568. quem & de ipso confer Vol. I. p. 355. III. p. 238. IV. p. 815.

VICTOR

VICTOR *Cartennæ* in Mauritania Episcopus circa a. 460. teste Gennadio cap. 77. Scripsit *adversus Arianos* ad Geisericum, Vandalorum regem, *de pœnitentia publica, ad Basilium quendam super mortem filii consolatorium libellum*, & *Homilias* multas. Liber *de pœnitentia* habetur ad calcem operum Ambrosii in multis editionibus: Liber vero *de consolatione in adversis* inter opera Basilii Magni tomo III. p. 613. edit. Parisinæ, 1638. Vide præter alios Caveum & Oudinum tomo I. p. 1282. Tillemontium tomo XVI. p. 611.

VICTOR, Episcopus Carthaginiensis creatus a. 646. scripsit *Epistolam* ad Theodorum Episcopum Romanum, in qua eum de creatione sua certiorem facit, & confessionem fidei suæ exponit. Exstat apud Baronium ad a. 646. n. 15. & tom. III. Conciliorum Harduini p. 754. *Fidei ratio*, Hunerico Regi Wandalorum tradita, exstat in Sichardi Antidoto adversus Hæreses & Bibliothecis Patrum.

Claudius Marius VICTOR, alii *Victorium* & *Victorinum* vocant, perperam, patria Massiliensis, ibidem sec. V. Rhetoricam docuit, mortuus circiter a. 445. Scripsit *de Genesi libros III.* carmine epico, cui adjuncta est *Epistola* ad Salomonem Abbatem. Edidit primum, sed admodum interpolatos, Jo. Gagneius, Lugd. 1536.

Paris.

Parif. 1545. 8. Guil. Mirellus castigatiores edidit, omissa Epistola ad Salomonem, 1560. 8. sed tamen editionem Gagneianam secutus est Georgius Fabricius in Corpore Poëtarum Christianorum & Bibliothecæ Patrum tantum non omnes. Vide, præter alios, Historiam literariam Galliæ tom. II. p. 244. Leyseri Historiam Poëtarum medii ævi p. 51. Labbeum tomo II. p. 462.

VICTOR *Martyritanus* in Africa Episcopus, Joannis Cassiani dicta ita purgavit, & quæ minus erant, addidit, ut ei rerum istarum palma merito conferatur: quem inter alia de Africæ partibus cito nobis credimus esse dirigendum. Ita Cassiodorus Institut. divin. cap. 29. loquitur. Ex his Cassiodori verbis colligi videtur, a Victore Martyritano antidotum contra veneni intimationem, quod scriptis suis Cassianus inseruit, appositum fuisse. Baronius tamen existimat, Cassiodorum spe frustratum non accepisse, quod ex Africa exspectabat. Siquidem Ado Viennensis in Chronico, ab ipso Cassiodoro id operis, ut Cassianum corrigeret, elaboratum affirmat, dum ait: *Opera Cassiani a catholicis cautissime legenda, maxime de libero arbitrio & gratia: sed & Encratitarum hæresi incautius favit. Errores illius Cassiodorus purgare volens,*

non

ion ad plenum omni ex parte potuit. Hæc
ad verbum Miræus de script. Eccles. p. 27.
edit. Fabric.

CTOR *Massiliensis*, non est auctor, sed
nomen monasterii S. Victoris in urbe
Massiliensi. Id quod ideo moneo, quia
n Indice ad Ittigium de Bibliothecis Pa-
rum hic Victor una cum Vincentio Me-
ensi inter Auctores refertur. Cum vero
numerus paginæ evolvitur, tunc Chro-
nica Victoris Metensis & Victoris Massi-
iensis a Labbeo in Bibliotheca nova
MSS. indigitantur.

CTOR *Tunnunensis* Episcopus, non Hi-
spanus, ut vult Steph. Garibajus Hist. ge-
ner. Hispaniæ VIII. 24. indicante Nic.
Antonio, sed Afer, cujus urbem huc us-
que *Tunnunum* fuisse crediderunt, Petrus
autem Wesselingius in dissert. de Evan-
geliis, jussu Imp. Anastasii non emenda-
is p. 27. *Tennonam* vocat. Alii aliter
scribunt.

Propter tria Capitula multa passus est,
exilio, carcere & plagis mulctatus, tan-
dem in quodam monasterio Constantino-
politano, cui jussu Justiniani inclusus
fuerat, mortuus. Ejus exstat *Chronicon*
ab a. C. 444. ad a. 565. editum a Canisio
lect. Ant. I. p. 319. in Hispania illustrata IV.
p. 117. post Chronicon Eusebii a Josepho
Scaligero editum & in Opusculis Petri
Pithœi

Pithœi pag. 397. ſed hæc editio non eſt tam plena. Iſidorus Hiſpalenſis de ſcriptor. Eccleſiaſticis c. 25. ipſum Chronicon ab orbe condito ad primum annum Juſtini junioris condidiſſe ſcribit, in qua re ipſi, qui ætate proprior eſt, non omnem fidem cum Basnagio negabimus. Librum ejus *de pœnitentia* ediderunt Benedictini in Appendice ad tom. II. Operum Ambroſii p. 589. *Pro defenſione trium Capitulorum lib. I.* memorat Trithemius de ſcript. Eccleſ. c. 214.

Adde Labbeum de ſcriptoribus Eccleſ. tomo II. p. 462.

VICTOR Epiſcopus *Vitenſis* in provincia Africæ Byzacena, a. 484. Eugenii Carthaginienſis Epiſcopi profeſſioni fidei Hunnerico Regi Vandalorum oblatæ ſubſcripſit. *Uticenſem* vulgo quondam dixerunt, ſed recentioribus temporibus fide Codicum & ope Criticorum res ſatis clare deducta eſt. Imo quatuor Victores Vitenſes Epiſcopos fuiſſe memorant Memoriæ Trivultinæ menſe Aprili a. 1709. quibus adde Acta Sanctorum tomo III. Auguſti p. 454. Noſter perſecutione orthodoxorum ejectus Conſtantinopolin abiit, ibique, vel, ut Cotelerius tomo III. Monumentorum p. 598. contendit, in Epiro veteri ſcripſit.

Hiſtoriam perſecutionis Vandalicæ ſive Africanæ

Africanæ sub Genserico & Hunnerico, Vandalorum regibus, cui sub finem Appendicis loco annexuit *Acta septem monachorum martyrum Capsensis territorii.* Historia persecutionis, ab aliis in tres, ab aliis in quatuor, quinque vel sex libros distinguitur. Imo in Codice monasterii Cremisanensis Ord. S. Benedicti in Austria, qui seculo XII. scriptus esse creditur n. 55. *Victoris historiæ Wandalicæ libri XIV.* annunciantur. Nisi forte aliud sit opus, ab hoc nostro diversum, quod historiam non persecutionis Wandalicæ, sed potius res gestas regum Wandalicorum in Africa contineat; tum sane auro carius volumen esset, quod orbi erudito non ultra debebat invideri. Hæc autem Historia persecutionis prodiit primum Coloniæ 1517. 8. deinde cura Reinhardi Lorichii, ibidem 1537. per Beatum Rhenanum Paris. 1541. in Orthodoxographis Grynæi tom. I. p. 799. in Bibliothecis Patrum, porro cum annot. Francisci Balduini post Optatum Milevitanum, Paris. 1569. 8. Hæc editio in Bibl. S. Joannis Hamburgi occurrit, a Friderico Lindenbrogio collata cum MS. optimo Lugdunensi, ex quo innumera loca optime restituuntur. Prodiit ulterius cum Operibus Vigilii Tapsensis, quæ Divione 1664. 4. impressa sunt, cum notis & dis-

sertationibus Petri Francisci Chiffletii, Soc. Jesu Presbyteri,* tandem parte prima Historiæ persecutionis Vandalicæ a Ruinarto editæ, cum notis & observationibus illius, Paris. 1694. 8. **

Versio Belgica, *van vervolginghe der Christenen in Africa door de Vandalen*, prodiit Antverp. 1568. 8.

Ei quoque tribuitur *Passio Liberati Abbatis & sociorum ejus Carthagine*, quæ editio est a Surio d. 17 Aug. & in Actis Sanctorum tomo III. Augusti p. 455.

Conjiciunt porro, ipsum Auctorem esse *Notitiæ provinciarum & civitatum Africæ*, quam edidit Sirmondus Operum tomo I. p. 430. vid. tamen Tillemontium tom. XVI. p. 558. Non autem videtur auctor *Expositionis fidei Catholicorum Arianis oblatæ*, de qua idem p. 561. 598.

Cæterum Anonymi *Dissert. sur Victor de Vite, avec une nouvelle vie de cet Evêque* prodiit Paris. 1708. 12. Confer Journal des Sçavans 1708. p. 243. Memoires de Trevoux 1709. Avril p. 677.

VICTORIANUS *Voconius*, vide infra VOCONIUS.

VICTO-

* Giornale di Roma 1675. p. 23 seqq.

** Journal des Sçavans 1694. p. 675. Journal de Hambourg p. 109. Acta Erudit. Tomo II. Supplem. p. 407.

CTORINUS,[1] pleno nomine *Fabius Marius Victorinus*, Afer, Rhetoricam Romæ diu docuit, & ad senectutem gentilium superstitionem sectatus, tandem vero ad veram fidem conversus est. Mortuus est anno circiter 370. De conversione elegans est testimonium Augustini Confess. VIII. 2. 5. 11. Ex scriptis ejus nota sunt sequentia:

1. *Expositio in libros duos Ciceronis de Inventione*, editi cum libris Rhetoricis Ciceronis, & in Rhetoribus Pithoei p. 79. seorsim Mediolani per Anton. Zarotum, 1474. fol. Paris. apud Ascensium 1508. fol. ibid. per Rob. Steph. 1537. 4.

Fff 2 2. De-

Victorinos alios hac occasione memoramus ex Jo. Launoji dissert. de quinque Victorinis.

1. Victorinus, qui hæresin Praxeæ defendit, memorante Tertulliano de præscriptione adv. hæreticos cap. ult.

2. Victorinus Massiliensis, de quo infra sub *Claudius Marius* VICTOR.

3. Victorinus Lampadius, Antiochenus, cujus *Orationes consulares* varias, nec non *Imperatorias* in laudem Zenonis Imp. citat Photius Cod. CI.

4. Victorinus Aquitanus, vide infra *Victorius*.

5. Victorinum Episcopum, qui ob redargutos Paschales Ecclesiæ cyclos in Synodo Romana altera damnatus sit, memorat Baronius ad a. 303. 324. sed sine teste.

Laurentii nomen interponit Sirmondus ad lib. I. Epist. Ennodii, procul dubio ex Codicibus antiquis, quos tamen non indicavit.

2. *De re Grammatica* ſive *Orthographia, de carmine heroico,* & *de ratione metrorum.* Hæç exſtant in Grammaticis Veteribus Putſchii p. 1939 ſeqq. ubi tamen perperam *Maximus Victorinus* vocatur. *Ars Grammatica* & *de ratione metrorum* rurſus occurrunt apud eundem Putſchium p. 2450 Alias editiones habet Fabricius Bibl. Lat. IV. 7. p. 796.

3. *De ſanctiſſima Trinitate* adverſus Arrianos.

4. *Contra Juſtinum Manichæum.*

5. *De principio diei.* Hæc duo Opuſcula primus edidit Jac. Sirmondus Pariſ. 1630. 8.

6. *De generatione Verbi adv. Candidum Arrianum.* Liber editus primum cum Jac. Ziegleri Conceptionibus in Geneſin, Baſil. 1528. fol. poſt in Hæreſiologia Heroldi p. 171. Is vero Zieglerus docet hunc librum adverſus Candidum præponi debere libris IV. de Trinitate, quia verba illorum prima hæc ſunt: *In primo ſermone hujus operis & multa & fortiora quædam etiam horum, o amice Candide, propoſita atque tractata ſunt abs te: quæ quanquam ut oportuna diſſoluta ſunt, tamen idcirco iſta ex eorum Epiſtolis audire voluimus.* Hinc merito miratur Andr. Rivinus in præfatione ad Scripta duorum Victorinorum pag. 28. quod Bibliothecæ

Patrum,

Patrum, earumque compilatores, hoc Opusculum prorsus neglexerint. Ne igitur oblivioni traderetur, Andreas Rivinus illud præmisso Candidi Arriani libello, p. 223. recudi jussit p. 238. operis modo laudati. Denique duo hæc opuscula Candidi & Victorini tanquam nondum edita ex Codice Augustano S. Udalrici produxit Mabillonius Anal. tom. IV. p. 155. edit. novæ p. 1. ita tamen, ut mutila sit Epistola Candidi. Incipit enim ita: *Dei est omnis substantia. Deus igitur non est substantia. Quomodo igitur &c.* Adde Ittigium de Bibliothecis PP. c. 3. pag. 295. Maxima autem inter has editiones est lectionum varietas, sic ut una ex altera emendari possit. De Censura Campani in hunc librum vide supra lib. III. p. 901.

7. *De Trinitate hymni tres*, alii sic habent, *de Homousio recipiendo hymni tres*, exstant in editione Rivini (Gothæ 1652. 8.) pag. 208.

8. *Carmen de fratribus VII. Maccabæis*, quod quidam *Victario*, alii *Victorino Pictaviensi* tribuunt, a Rivino quoque editum est cum annot. p. 167. Pleraque scripta Theologica etiam in Bibliothecis Patrum occurrunt.

9. *Versio Isagoges Porphyrii de quinque vocibus* extat cum Boëthii Commentariis.

9. Inedita ſunt, Hieronymo teſte, *Commentarii in Apoſtolum*, h. e. Epiſtolas Paulinas, & teſte Caſſiodoro de Dialectica, liber *de ſyllogiſmis hypotheticis*.

VICTORINUS non *Pictavienſis*, ut perperam vulgo crediderunt, ſed *Petavionenſis* Epiſcopus, id quod ſingulari diſſertatione de Victorino Epiſcopo & Martyre adſtruxit Jo. Launojus tomo II. Operum, part. 1. p. 634. Fuit autem *Petavio* urbs Pannoniæ, inter Siſciam & Vindobonam ad Dravum fluvium, quod ex Tacito, Æthico, Itinerario Antonini, Ammiano Marcellino & aliis probat idem Launojus Obſervat. I. p. 640. Hodie dicitur *Pettau*, & in Stiria ad fines Slavoniæ ſita eſt. Vixit ſub finem ſeculi III. & a. 303. martyrio coronatus eſt. Hieronymus de Viris illuſtribus c. 74. teſtatur eum ſcripſiſſe in *Geneſin, Exodum, Leviticum, Eſaiam, Ezechielem, Abacuc, Eccleſiaſten, Canticum Canticorum* & *Apocalypſin*. Nihil vero illius hodie ſupereſt præter *Commentarium in Apocalypſin*, cujus editionem primam hucusque ignoro, illatus autem eſt poſtea in Bibliothecas Patrum, & editus ab Andrea Rivino in Scriptis Sacris duorum Victorinorum, Gothæ 1652. 8. Idem ſimul edidit *Carmen de Jeſu Chriſto Deo & homine*, & alterum *de Paſcha*, quod an huic noſtro tribuendum ſit, ambiguum eſt. Præterea

Caveus

Caveus in Hist. lit. p. 95. edidit *Tractatum Victorini de Fabrica mundi*, qui ἀποσπασμάτιον ex Commentario in Genesin vel Apocalypsin esse possit, sed de auctore nihil pronunciare audet. Adde Possevinum tomo II. Apparatus p. 523.

VICTORINUS Episcopus nescio quis. Exstat ejus *Epistola una* ad Ruricium Lemovicenum, sicut & in hujus Epistolis una ad Victorinum habetur.

VICTORIUS, Aquitanus, quem Lemovicensem vulgo credunt, Clericus Romæ fuit & Mathematicus insignis sec. V. Quum illis temporibus de festo Paschatis celebrando multæ essent controversiæ, is jussu Hilarii Archidiaconi Romani *Canonem Paschalem* conscripsit, quem Ecclesia Occidentalis postea secuta est. Edidit illum Ægidius Bucherius, Antverp. 1634. fol. cum Commentario. Confer præter alios Auctores Hist. literariæ Gallicæ tom. II. p. 424. Acta Sanctorum tom. I. Jan. p. 354. le Cointe tomo I. p. 588. tom. IV. p. 870. Mabillonium de studiis monasticis p. 391 edit. Gallicæ.

Alius Victorius eodem seculo in Gallia Poëta insignis fuit, quem Sidonius Apollinaris celebrat. Vide Hist. literariam citatam tom. II. p. 419.

S. VICTRICIUS, Episcopus Rotomagensis sub finem seculi IV. amicus Paullini Nolani,

lani, cujus ad illum exstant Epistolæ aliquot. Vitam ejus scripsit Jo. Bapt. le Brun, quæ in Actis Sanctorum die 2. Augusti repetita legitur. *Tractatus ejus de laude Sanctorum*, occasione receptionis reliquiarum quarundam ex Italia missarum, ex MS. S. Galli editus est ab Abbate Lebeuf in libro Gallico: *Recueil de divers écrits pour servir d'eclaircissement à l'histoire de France*. Paris. 1739. sub finem tomi II.*

VIGELLUS, vide supra *Nigellus*.

VIGILANTIUS, inter hæreticos vulgo habitus, Gallus natione, non Hispanus, cujus scripta, quæ hodie non amplius exstant, refutat Hieronymus, non sine affectuum depravatorum indicio. *In* quam rem conferenda est dissert. Jo. Clerici de argumento ab invidia petito. Presbyter fuit Barcinonensis, & ab Episcopo suo, quod docet Caveus, etiam durante controversia, communione non exclusus fuit. Vide Gennadium de viris illustr. c. 35. Nic. Antonium Bibl. Hispana Vet. II. 11. n. 464. s. Histoire literaire de la France tom. II. p. 57. s. Bælium in Lexico, Pagium ad a. 406.

VIGILIUS, Diaconus, post Archidiaconus Romanus, jam a. 531. a Bonifacio Papa successor denominatus, postea rejectus, tandem

* *Leipziger gelehrte Zeitungen* 1740. p. 53. Memoires de Trevoux 1740. Dec. p. 2521.

tandem per fraudes Silverio dejecto* sedit ab a. 538-555. Variæ illius *Epistolæ* habentur apud Baronium ad a. 538. n. 14. 22. ad a. 540. n. 14. 23. ad a. 544. n. 11. ad annum 545. n. 3. 7. 8. ad a. 546. n. 61. 65. ad a. 550. n. 2. 9. 16 & seqq. nec non tom. II. Conciliorum Harduini p. 1429. tom. III. p. 3. 62. 175 seqq. 213.

Fragmentum Epistolæ Vigilii Papæ exstat apud Baluzium Misc. tom. V. p. 461. *Decretum sive Constitutio Vigilii de tribus Capitulis* exstat tom. III. Conciliorum Harduini p. 10. 217. Ejus nomine *Epistola* scripta, quam impiam Harduinus pronunciat, occurrit in Breviario Liberati c. 22.

Adde Prosp. Mandosii Bibl. Romanam Cent. VII. 76. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 220. Oldoini Athenæum Romanum p. 636.

GILIUS Diaconus circa a. 430. scripsit *Regulam Monachorum*, teste Gennadio de script. Ecclesiasticis c. 51. Edita est in Collectione Regularum Holstenii, Paris. 1663. 4. part. I. p. 89.

GILIUS *Tapsensis* in Africa Episcopus, in provincia Byzacena circa a. 484. Episcopum Brixiensem multi statuunt, quibus adstipulatur Leonardus Cozzandus in Libraria

* Conf. Gottlieb Wernsdorfii jun. Diss. de Silverio & Vigilio PP. MM. Witteb. a. 1739. qui Baronii de his narrationes expendit.

braria Bresciana p. 204. 205. Sed historia illorum temporum alia quævis docet: vide modo Sirmondum tomo III. Opp. p. 1013. Tillemontium tomo XVI. p. 614 seqq. Ughelli Italiam sacram tomo IV. p. 528. cum annot. Galeardi. Opera illius conjunctim edidit Petrus Franciscus Chiffletius, post opera Victoris Vitensis, Divione, 1664. 4. cum annotationibus & dissertationibus: & quidem ordine sequenti.

1. *Adversus Nestorium & Eutychem libri V. pro defensione Synodi Chalcedonensis*, qui sub Vigilii Tridentini nomine aliquoties editi sunt: primum Tubingæ apud Huldericum Morhardum, 1528. fol. cum præfatione Casp. Churrerii, deinde Tiguri 1539. per Cassandrum Colon. 1575. 8. & subjectis Var. Lect. ex vet. codice P. Pithœi, inter Opera Cassandri p. 514. Basileæ, per Josiam Simlerum 1571. fol. inter Scripta Veterum Latina de una persona & duabus naturis in Christo, fol. 88. b. in Hæresiologia Heroldi, & in Bibliothecis Patrum. Ipse possideo editionem Lipsiensem, ex officina Vœgeliniana typis nitidis expressam, 8. sed sine mentione anni. Germanice vertit Christoph. Stolberg, Pastor Creutzenacensis, 1572. 8.

2. *Altercatio sub nomine Athanasii adversus Arium*, sive Dialogi II. in Concilio Nicæno inter Athanasium & Arium habiti

p. 84

p. 84. Exstant tomo III. Opp. Athanasii pag. 632.

3. *Dialogi sive Altercationes tres, sub nomine Athanasii* adversus Arium, Sabellium & Photinum, p. 118. Hos sibi ipse tribuit Vigilius libro V. adv. Eutychen c. 2. Exstat Opp. Athanasii tomo III. p. 642. Utrumque hoc opus in unum compaginavit & cum libris adversus Eutychen edidit Georgius Cassander.

4. *De Trinitate, sive de unita Trinitate deitatis libri XII. ad Theophilum.* Undecim tantum libri exstant tom. III. Opp. Athanasii p. 604. Idatio Claro Antelmius & Benedictini in Opp. Athanasii p. 603. octo libros priores vindicant: Reliqui, nimirum nonus, decimus & undecimus auctorum incertorum sunt: Duodecimus, qui inscribitur *de Trinitate & Spiritu Sancto,* ipsius Athanasii genuinus foetus est, inter opera ejus tomo I. editus.

GILIUS patria Romanus, Episcopus *Tridentinus,* martyrio coronatus circa a. 400.

Epistola ad Simplicianum Episc. Mediolanensem, quae gesta Sisinnii & sociorum martyrum continet, edita primum est ab Aloysio Lipomano tom. II. Vitarum Sanctorum priscorum Patrum, post a Laur. Surio d. 29 Maji, a Baronio ad a. 400. denique in Actis Sanctorum tom. VII. Maji p. 41. *Alium de eadem materia libellum,* Joanni

Joanni (Chrysostomo) urbis CPol. Episcopo inscriptum, quem Baronius periisse dolebat, ex MS. Vaticano edidit Papebrochius l. c. p. 42.

Sunt qui *libros contra Eutychetem* huic Vigilio tribuunt, quos toto cœlo errare ostendit Baronius ad Martyrologium Romanum. Constat enim, Eutychen, multo post, quam Vigilius Tridentinus martyrio coronaretur, hæresin suam disseminasse, contra quem alter Vigilius scripsit. Vide Ughelli Ital. sacram tomo V. p. 589. & Prosp. Mandosii Bibl. Romanam Centur. I. 22.

Philippus de VILLETA, monachus, post Abbas S. Dionysii a. 1398. scripsit librum *de auctoritate Conciliorum* & *Chronica*. Sunt, qui ipsi tribuunt *Vitam Caroli VI. Francorum Regis*, quæ MS. est in Bibl. Thuanea, jam Regia, & Gallice translata a Jo. le Laboureur, Paris. 1663. fol. 2 Vol. sed fundamento non satis firmo inniti. Vide Oudinum tomo III. p. 1270. & Galliam Christianam, edit. antiquæ tomo IV. pag. 338.

VINCENTIUS, Prior Cartusiæ *Axpacensis* in Austria, cujus *Epistolas XX.* quibus tamen aliorum quædam admixtæ sunt, ediderunt Bern. Pez & Philib. Hueber Codicis Diplomatici parte III. pag. 327. Pleræque datæ sunt ad Jo. de Weylhaim, monachum

monachum Mellicensem, qui nonnunquam ad marginem quædam notavit, ex quibus hoc memoramus, quod a. 1459. fuerit septuagenarius, p. 338, 9. natus igitur a. 1389. Agnovit autem bonus senex calamitatem Ecclesiæ temporum suorum, inde conqueritur, quod Concilia generalia, eorumque decreta non observentur, quod de Cardinali Cusano nihil boni sperandum sit, quod electio Calixti III. senis octogenarii reformationi Ecclesiæ parum profutura sit, quod intestini Ecclesiæ hostes multo ferocius in Ecclesiam sæviant, quam Turcæ & barbari &c. Extant quoque notabilia quædam de peregrinatione puerorum ex Germania & Helvetia ad monasterium S. Michaëlis de periculo maris in Picardia. Credibile vero est, eum, utpote testem veritatis, non habuisse multos amatores, illum tamen, tanquam senem, tolerare coacti sunt. Successor ipsius in munere Prioratus, Thomas, ad eundem Jo. de Weylhaim de hac re conqueritur, quod tam libere scribat, & admonitionem respuat. Inter alia controversiam habuit cum Bernardo de Waging *de ignorantia docta*, quorsum pertinent Epist. X. & XV. nec non annotatio Jo. de Weylhaim p. 342. nam ultra modum hæc exaggerare nolo.

VIN-

VINCENTIUS *Bandellus*, Castro novo dioecesis Dertonensis oriundus & a. 1435. natus, Ord. Prædicat. Magister Theologiæ, disputator subtilis, Prior Bononiæ & Mediolani, a. 1500. Magister Ordinis, Galliam, Belgium, Hispaniam & Germaniam peragravit, obiit a. 1506. Ejus sunt *Libellus recollectorius de veritate conceptionis B. Mariæ*, sine nomine Auctoris impressus Mediol. 1475. 4. *Tractatus de singulari puritate & prærogativa conceptionis Jesu Christi*, Bonon. 1481. 4. Mediol. 1512. & alibi. *Quod beatitudo hominis in actu intellectus & non voluntatis essentialiter consistit*, *Opusculum de potestate Papæ*, *Multijugæ in Theologia quæstiones*, *Epistolæ encyclicæ ad universum ordinem &c.* Vid. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. II. p. 1. 2. Altamura Bibl. Domin. p. 226. Hippol. Marraccii Bibl. Marianam tomo II. p. 430.

VINCENTIUS *Barsius* vel *Bartius*, Mantuanus, Ord. Carmelitarum, Theologus & Poëta insignis, scripsit *Silvam Carminum*, Bonon. & *Albam Labyrinthum*, Parmæ 1519. Petri Lucii Bibl. Carmelitana p. 80. Gio. Maria Pensa Teatro degli huomini piu illustri de famiglia Carmelitana di Mantoua p. 85.

VINCENTIUS *Bellovacensis*, non ab Episcopatu sic dictus, ut multi falso opinantur,

pantur, sed a patria, & Cœnobio Dominicanorum, in quo Bellovaci degebat: Burgundum quidam statuunt, sed sine caussa. Regnante Philippo Augusto Lutetiæ literis operam navavit, familiæ regiæ adscriptus, & unus ex primis fuit, qui ordini Prædicatorum se adjunxerunt. Helluo librorum fuit, ac proinde nullis dignitatibus ornari voluit, obiit autem a. 1264. Oudinus usque ad a. 1280. vel 1290. superstitem fuisse statuit.

Vide Trithemium de script. Eccles. c. 457. Bulæi histor. Academ. Parisinæ tom. III. p. 713. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 212 seqq. Altamura Bibl. Dominicana p. 21.

Opera ejus hæc sunt:

1. *Speculum majus*, quod tria alia *Specula* complectitur, *Naturale*, *Doctrinale* & *Historiale*, quæ una cum *Morali*, de quo postea, conjunctim edita sunt Argentinæ apud Jo. Mentelin 1473 & 1476. Basileæ apud Jo. Amerbachium sub titulo *Bibliotheca mundi*, fol. Maittaire tom. I. p. 428. Noribergensis Ant. Coburgeri ubi *Speculum Historiale* prodiit a. 1483. *Naturale*, 1483. *Morale*, 1485. Registrum in Speculum Historiale prodiit 1493. *Doctrinale*, 1486. Venetiis 1489. 1494 & 1591. Duaci 1624. fol.

Speculum Historiale separatim prodiit Mo-

Moguntiæ per Jo. Fust, 1474. fol. laudant etiam Noribergensem 1473. Aug. Vindel. 1496. fol. Gallice versum Paris. 1495. fol. 5 Vol.

Speculum Morale, ut ait Jac. Quetif, non est Vincentii, sed fœtus seculi XIV. ex operibus S. Thomæ, Petri de Tarantasia, Richardi de Mediavilla & Stephani de Borbone compilatus, quod idem ille Quetifius per singulas libri partes ostendit p. 218-231. Editum est Venet. per Hermannum Lichtenstein 1493. folio. Adde, quæ supra ad tomum X. Operum D. Thomæ Aquinatis dicta sunt.

2. *Sermonum* pars æstivalis & hiemalis, Nurenb. per Ant. Koberger, *1492. fol.* 2. Vol. Vid. Hockeri Catal. Bibl. Heilsbrunnensis p. 145.

3. Libri *de Gratia humanæ Redemtionis: Laudum Virginitatis gloriosæ: de S. Johanne Evangelista: de Eruditione puerorum regalium: Consolatorius de morte amici.* Basil. per Jo. Amerbach. 1481. fol. Hocker l. c.

4. *Liber consolatorius de morte amici*, exstat in Bibl. monasterii S. Martini Tornacensis, teste Ant. Sandero in Bibl. Belgica Manuscripta p. 119. & in monasterio Dunensi: ibid. p. 193. Est potius *Epistola consolatoria ad Ludovicum Francorum Regem de morte filii.* Vide Oudinum tomo III. p. 453.

5. *Flores*

5. *Flores ex libris Cassiani excerpti: Commentarius in Orationem Dominicam & salutationem Angelicam*, in MSS. Angliæ & aliis exstant.

6. *De laudibus Beatissimæ Virginis, sive de moribus & gestis ipsius*, Basileæ apud Jo. Amerbach 1481. impressum testatur Hippolytus Marraccius in Bibl. Mariana tomo II. p. 431.

NCENTIUS *Carrarius*, Doctor & Scriptor Ravennas scripsit *historiam totius provinciæ Ravennatensis*, sed huc usque ineditam, qua tamen usus est Scipio Claramontius lib. VII. Cæsenatensis. Ætas nondum est cognita.

NCENTIUS *de Casali*, Ord. Prædicatorum, a. 1216. scripsit *Tractatum de Conceptione B. Virginis*. Possevinus tom. II. Apparatus p. 527. Altamura Bibl. Dominicana p. 1. Marraccius tomo II. p. 433.

NCENTII *Castellani Historia Forosempronii* est in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 140.

NCENTIUS *Cipellus*, Cremonensis, Monachus Casinensis & Abbas in monasterio S. Thomæ Cremonæ circa a. 1442. scripsit *de religiosa militia*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 266.

NCENTIUS *Corcionus*, scripsit *Archivium Neapolitanum*, seu Indicem omnium scripturarum ad Regiam jurisdictionem

ſpectantium in 18 tomos diſtributarum. MS. exſtat Romæ in Bibl. Sluſiana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 176.

VINCENTIUS *Coventrienſis*, Ordinis S. Franciſci de Obſervantia monachus, (non Carmelita, ut voluit Lelandus) Doctor & Profeſſor Cantabrigienſis circa a. 1251. Scripſit *Expoſitorium Miſſæ* & *Repetitiones Lectionum*. Baleus Cent. IV. 12. Pitſeus c. 356. Waddingus de ſcriptoribus Ord. Minorum p. 330. Willot Athenæ ſodalitii Franciſcani p. 337.

VINCENTIUS FERRERIUS, vide ſupra lib. VI. p. 491.

VINCENTIUS *Gruner*, Cygnæus, Collegii majoris in Academia Lipſienſi Collegiatus & a. 1410. Rector Academiæ. Scripſit *Expoſitionem in Officium Miſſæ*, *Librum quæſtionum diſputatarum*, *Grammaticam* & *Rhetoricam*. Trithemius de ſcript. Eccleſ. c. 726. Centuria Maderiana c. 27.

VINCENTIUS *Hiſpanus* JCtus circa a. 1260. quem Antonius Auguſtinus inter cæteros Gloſſatores appellat, præf. ad Decretales. Nic. Antonius Bibl. Hiſpana Vet. VIII. 3. n. 115. & ſub finem tomi II. p. 271.

Alius primum Valentiæ Rex, *Zeit Abu Zeit* dictus Mohammedanus, poſtea Chriſtianus, nomine VINCENTII aſſumto,

obiit

obiit a. 1267. aut sequenti, scripsit *de historia animalium*, qui cum Abn-Sinæ operibus per Michaëlem Schotum ex Arabico in Latinum translatus vulgo dicitur. Idem Antonius VIII. 4. n. 146.

INCENTIUS *Kadlubko*, vide supra lib. III. pag. 850.

INCENTIUS *Lector* in provincia Franciæ Ord. Prædicatorum circa a. 1500. scripsit *Gnomologiam Alphabeticam*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 905.

NCENTIUS *Lirinensis*, natione Gallus, primum secularibus negotiis addictus, dein monachus & Presbyter in monasterio Lirinensi, mortuus circiter a. 450. De vita ejus satis accurate exponit Daniel Papebrochius in Actis Sanctor. tom. V. Maji p. 284. Tillemontius tom. XV. p. 143. Ejus est sub nomine *Peregrini*, *Commonitorium adversus hæreticos*, quod quidem duplex scripserat, posterius autem periit. De editionibus illius variis vide Caveum p. 275. & Hist. literaire de la France tom. II. p. 310. 311. Optima est Baluziana primum seorsim a. 1663. post aliquoties cum Salviano edita, & Bremæ a. 1688. 4. repetita. Inseruit quoque Tolomeus (Ptolemæus) Cardinalis Institutionibus Theologicis antiquorum Patrum Romæ 1709. tom. I. p. 188. Recentissima est

D. Joannis Salinas, Neapolitani, Canonici Regularis Lateranensis ac Theol. Lectoris, qui in Præfat. ad opera Prosperi Aquitanici & Honorati Massiliensis a. 1732. Romæ edita testatur, se Vincentii Lirinensis opus jam ante menses aliquot edidisse. *Bohemice* vertit Balthasar Osthovinus S. J. teste Sotwello Bibl. Jesuit. p. 103.

Quod ipsum aliqui Semipelagianum faciunt, alii vero defendunt, id Lector harum rerum curiosus apud Vossium & Norisium in Historia Pelagiana, nec non alios Historiæ Ecclesiasticæ scriptores evolvet. Vide Launojum, vel qui sub ejus nomine latet, in vera Ecclesiæ doctrina de prædestinatione & gratia c. 12 Opp. tom. I. p. 1086. item Brunonis Neusseri Prodromum velitarem contra (Norisium) Auctorem Hist. Pelagianæ, unde excerpta Actis Sanctorum p. 287. inserta sunt, nec non ipsum Papebrochium p. 285.

Tribuunt quoque nostro *objectiones Vincentianas contra doctrinam Augustini de prædestinatione & libero arbitrio*, quibus Responsiones reposuit Prosper Aquitanicus in operibus illius obvias. Id quod si verum est, a crimine Pelagianismi non erit immunis. Oudinus ei quoque librum sub nomine *Prædestinati* a Sirmondo editum tribuit, verum Historia literaria citata p. 313 seqq. eum omnibus viribus

viribus defendit. Ratio defensionis est, quia ab Ecclesia Romana sanctus habetur, & a Baronio d. 24 Maji Martyrologio Romano insertus est, quod honoris genus fatente ipso Tillemontio Hist. Eccl. tom. XV. p. 146. ante hoc tempus ipsi a nemine tributum fuit. Vide Oudinum, qui multis hæc tractat, tomo I. p. 1233 sqq. & Labbeum de Script. Eccles. tomo II. pag. 486.

VINCENTIUS *de Marvegio*, a patria, quod oppidum est Galliæ in tractu Gabalensi, Ord. Prædicatorum sub finem seculi XIV. aut initium sequentis, scripsit *Sermones super Pater noster & Ave Maria*, item *de Vita Christi*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 731.

VINCENTIUS *Merlinus*, Venetus, Ord. Prædicatorum, Professor Metaphysices Patavinus circa a. 1490. *de metaphysicis* scripsit. Idem p. 872. Altamura p. 212.

VINCENTIUS *Metensis*, vide supra VICTOR *Massiliensis*.

VINCENTIUS *Palæottus*, vide sub lit. P.

VINCENTIUS Presbyter Gallus sec. V. Gennadio teste c. 80. *in Psalmos* commentatus est, sed huc usque nihil ejus notum est. An auctor sit *objectionum contra Augustinum*, de quibus sub Vincentio Lirinensi, item libri, qui *Prædestinatus* inscribitur, operose disquirunt

Benedictini in Historia literaria Franciæ tom. II. p. 414. 415. totique in eo sunt, ut hominem ignotum ejusque orthodoxiam defendant, nescio in quem usum.

VINCENTIUS *Victor*, seculo V. contra Augustini libros *de origine animæ* scripsit, ab hoc quoque confutatur. Vide Norisii Hist. Pelagianam I. 19. & Oudinum tomo I. p. 1231.

VINDICIANUS, Comes Archiatrorum Valentiniani Imp. circa a. 370. cujus *Epistola de Medicina*, exstat cum Medicis antiquis, Venetiis apud Aldum, 1547. fol. p. 86. & inter Medicos minores Andreæ Rivini, Lipf. 1654. 8. qui nostro etiam *Carmen de Medicina* tribuit, quod vulgo Marcello adscribitur. *Quædam* hujus Vindiciani *Epistolæ medicæ* in Codice Bibl. Cathedralis Atrebatensis, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. I. p. 330.

VINDRICUS, Abbas monasterii S. Apri in urbe Tullensi, sec. X. scripsit *Vitam S. Gerardi* Episcopi Tullensis, quæ exstat in Actis Sanctorum tomo III. Aprilis p. 206.

VIRGILIUS, antiqua & nobili familia ortus in Hibernia, patria relicta transfretavit in Galliam, & in aula Pipini biennio commoratus Odiloni Bavariæ Duci mittitur, ut Episcopatui Saltzburgensi præficeretur. Consecratus igitur est a. 767. obiit a. 785. vel 784. 5 Cal. Decembris. Hic Virgilius una cum Sidonio scripsit

Epistolam

Epiſtolam ad Zachariam PP. contra Bonifacium Archiepiſcopum Moguntinum, quæ inter Bonifacianas habetur. Putatur etiam Virgilius ſcripſiſſe *Gloſſarium* a Melchiore Goldaſto in notis ad Columbanum citatum, & *de Antipodibus*. Hæc Waræus de ſcriptor. Hiberniæ p. 37.

RGILIUS *Wellendörfer*, Salisburgenſis, Artium Magiſter & Theologiæ Baccalaureus in Academia Lipſienſi ſub initium ſec. XVI. Ejus *Trilogium de mirifico verbo intelligibili mentis & cordis* impreſſum eſt Lipſiæ per Melch. Lotter, 1505. 4. *Moralogium ex Ariſtotelis Ethicorum libris excerptum*, ibid. per Wolfg. Stœckel 1509. fol. *Decalogium de Metereologicis impreſſionibus & mirabilibus naturæ operibus*, ibid. per eund. 1507. 4. Erfurt. 1514. 4. *Heptalogium de ſeptem artibus liberalibus*, Lipſ. 1502. 4. *Oecologium ex Oeconomicis Ariſtotelis*. ibid. 1511. fol. *Polilogium ex Politicorum libris Ariſtotelis*. ibid. 1513. fol. Vide Centuriam Maderianam n. 61.

VIRGNOUS, diſcipulus S. Columbæ, ſub finem ſec. VII. obiit a. 612. Scripſit *Vitam* Magiſtri & Doctoris ſui, teſte Dempſtero Hiſt. Scotiæ n. 1170.

TALIANUS, Papa, Signinus patria, ſedit ab a. 655-669. Ejus nomine exſtant Epiſtolæ *duæ* apud Baronium ad a. 669. n. 5. 7. ex in Conciliis Harduini tomo I. *una* tomo VIII. Italiæ ſacræ Ughelli p. 19.

Vitam ejus congessit Bollandus tomo II. Jan. p. 779. quibus adde Lud. Jacobi à S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 211. Oldoini Athenæum Romanum p. 640.

VITALIS & TONANTIUS, Hispani, sec. V. videntur ad hæresin Nestorianam delapsi fuisse, unde Capreolus ad eos *Libellum* sive *Epistolam* scripsit, de qua supra Fabricius noster lib. III. p. 915. *Responsio* autem illorum ad eandem, quantum sciam, nondum edita, exstat in Codice monasterii Augiæ Divitis in Svevia, teste Mabillonio in Itinere Germanico p. 93. edit. Fabricianæ.

VITALIS, de *Auxitana* provincia oriundus, Apostolicæ sedis Notarius, circa a. 1123. scripsit *Vitam S. Bertrandi Convenarum Episcopi*, quam ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. VI. p. 1021.

VITALIS, *Brixiensis* patria, Præpositus monasterii S. Petri Olivetani circa a. 1118. scripsit *Historiam Brixiensem* & *Sermonem de Cruce, quæ ibidem adoratur*. Leonardo Cozzando Libraria Bresciana p. 206.

VITALIS *de Canellas*, vel *Camellas*, Catalanus, bellicis & politicis expeditionibus Jacobi I. Aragoniæ Regis interfuit, a. 1247. in Comitiis Oscensibus *Codicem Legum Aragonensium* a se conscriptum publicavit. Nic. Antonius Bibl. Hispana Vet. VIII. 3. n. 73.

VITALIS *de Fontibus*, monachus, scripsit a. 1333. *Comment. in Boëthium de consolatione*

Philo-

Philosophiæ, qui MS. est in Bibl. Laudunensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 1296.

VITALIS *de Furno*, vide supra, JOANNES VITALIS.

VITALIS *Nemausensis*, JCtus, *de Collationibus* exstat in Oceano Juris tomo VI. fol. 222.

VITALIS, *Tholonensis* Episcopus, cujus *Sermo* in Concilio Constantiensi a. 1417. habitus exstat in Herm. von der Hardt Hist. lit. Reformationis parte III. p. 17. particula illius jam edita erat in Actis Concilii modo dicti tomo V. præfat. p. 26. *Alius* a. 1416. habitus in Actis laudatis tomo IV. p. 1360.

VITELLUS Afer, Donatista, tempore Constantis Imp. scripsit *de eo, quod odio sint mundo servi Dei; adversus gentes; adversus traditores*, quo nomine orthodoxos intelligit; *ad Regulam ecclesiasticam*. Gennadius de Scriptoribus eccles. c. 4.

VITUS *Arnpekhius*, (non Præpositus Ebersbergensis, de quo paullo post, sed) Presbyter & Sixti Episcopi Frisingensis Capellanus, natus est a. circiter 1441. & in Academia Viennensi literis incubuit. Scripsit

1. *Chronicon Bajoariæ*, quod a. 1495. Sixto Episcopo modo dicto dedicavit, exstat in Bern. Pezii Thesauro novissimo Anecdotorum tomo III. part. 3. p. 1. Excerpta de Guelfis ex eodem jam dederat Leibnitius S. R. Brunsvic. tomo III. p. 660.

2. *Chronicon Austriacum* ab a. 810-1490.

editum ab Hieron. Pezio S. R. Austriac. tomo I. p. 1165.

3. *Librum de fundationibus monasteriorum in Bajoaria*, quem ipse citat Chron. Bajoar. II. 23. & 29. & putat Rev. Bern. Pez non diversum esse ab *Historia Fundationum nonnullorum per Bavariam monasteriorum*, quam sub nomine Andreæ Presbyteri & Canonici Reg. S. Aug. apud S. Magnum prope Ratisbonam Marqu. Freherus Ambergæ 1602. 4. evulgavit. Nam Codex Tegernseensis, ætati Arnpekhii proximus, id Opusculum eidem tribuit. Mutilum edidit Freherus, longeque id auctius exstat MS. in bibliothecis Lunælacensi & Emmerammensi.

4. *Librum de gestis Episcoporum Frisingensium*, ipse memorat Chron. Bajoar. V. 73. sed is huc usque detegi nondum potuit.

VITUS, patria *Cortonensis*, ab ipso S. Francisco a. 1211. in ordinem suum allectus, & Minister provincialis ad Romaniam sive Thraciam missus, vixit usque ad a. 1250. Scripsit *Vitam B. Æmilianæ* sive *Humilianæ* viduæ tertii ordinis S. Francisci Florentiæ, quam edidit Dan. Papebrochius in Actis Sanctorum tomo IV. Maji p. 386. Adde Waddingum de Scriptoribus ord. Minorum p. 331.

VITUS Prior *Eberspergensis* monasterii in Bavaria, ord. S. Bened. Scripsit *Chronicon Bavariæ* ab initio gentis, usque ad a. 1505. quod a. 1493. cœptum Wilhelmo, Comiti Pala-

Palatino Rheni & utriusque Bavariæ Duci dedicavit. Hic enim Dux per Joannem Regiomontanum, Præceptorem suum, hunc laborem nostro detulerat. Codex ejus MS. sed negligentius ac perturbatius exaratus habetur in Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi. Hunc Auctorem Lambecius, Nesselius, Sandius, Gentillottus, & ambo Pezii cum *Vito Arnpekhio* confuderant, sed Bern. Pezius, Vir Celeb. errorem hunc ingenue fassus est, & detexit, in quo fecit, quod virum honestum decet. Ut vero differentiam libri utriusque alii quoque perspicere possent, dedicationem, Prologum, & contenta hujus Viti Eberspergensis ex Codice Vindobonensi publicavit in Differt. Isagogica ad tomum III. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 23. 24.

IVENTIOLUS, in monasterio Cordatensi educatus, a. 516. fuit Episcopus Lugdunensis. Scripsit quædam, ex quibus vero nihil superest, nisi *Epistola* una non magnæ molis, ad Alcimum Avitum, inter Epistolas hujus n. 59. *Fragmentum* orationis in Concilio Agaunensi a. 517. in Conciliis Labbei tom. IV. p. 1559. & *Tractoria Epistola* ad Episcopos provinciæ suæ, ut ad Synodum Epaonensem a. 517. veniant, apud Harduinum tomo II. Conciliorum p. 1046. Adde Historiam Galliæ literar. tomo III. p. 94.

IVIANUS, monachus Præmonstratensis, unus ex primis S. Norberti discipulis, circa

a. 1130.

a. 1130. scripsit *Harmoniam* sive *Tractatum de libero arbitrio & gratia* editum a Martene & Durand Collect. ampliss. tomo IX. p. 1073.

ULGERIUS, Episcopus Nannetensis, aliis Andegavensis, ab a. 1126. Scripsit Carmine *Vitam S. Mauritii*, Andegavensis Episcopi, ex qua versus quosdam adducit Auctor Apologiæ pro translatione prima Renati Andegavensis Episcopi, & ex hoc Launojus in diss. de historia hujus Renati, Operum tomo II. part. I. p. 675. *Relatio* ejus ad Innocentium Papam II. pro monasterio Rotensi adversus monachos Vindocinenses exstat tomo II. Miscellaneorum *Baluzii* p. 200. *Versus* ejus de Marbodo Episcopo Redonensi ediderunt Martene & Durand in Thesauro novo Anecdotorum tomo I. p. 357. Mag. Vulgerii *Versus in Bonifacium VIII. Papam & mores cleri* editi sunt a Jo. Georgio Eccardo Corporis scriptorum medii ævi tomo II. p. 1849. Ulgerii, Episcopi Andegavensis, *Venalitium disciplinarum* citat Joannes Saresberiensis in Metalogico II. 20. p. 108. edit. Paris. 1610. Adde & Bulæi Hist. Academiæ Parisinæ tomo II. p. 778.

ULMARUS, Presbyter & monachus cœnobii S. Vedasti, scripsit libellum *de inventione corporis & miraculis S. Vedasti* Episc. *Atrebatensis*, qui editus est in Mabillonii Sec. II. Benedictino part. I. p. 599. UL-

ULPERICUS, vide *Helpericus*.

ULPHO, monachus ord. S. Birgittæ in cœnobio Wadstenensi Sueciæ, obiit a. 1433. Scripsit *Vitam S. Catharinæ Suecicæ*, quæ filia fuit S. Birgittæ, quæ primum Stockholmiæ prodiit, post apud Surium d. 24. Martii, & in Actis Sanctorum tomo III. Martii p. 505. Confer Diarium Vadstenense ad a. 1433. & Vastovii Vitem Aquiloniam p. 142. edit. Benzelianæ.

ULRICUS, cujus cognomen huc usque latet, Presbyter Orphanorum a. 1432. ad Concilium Basileense missus, ibi anno sequenti defendit *Tertium Articulum Bohemorum in Concilio Basileensi propositum*. Exstat in Martene & Durand Collect. ampliss. tomo VIII. p. 305. *Replica contra dicta M. Kaltisen*, ibid p. 493. Vide Jac. Lenfant Hist. Concilii Basileensis tomo I. p. 338 & tomo II. p. 4.

ULRICUS *Engelberti Argentinensis*, ord. Prædicatorum, magnus Theologus & Casuista, obiit a. circiter 1272. cujus *Summa* citatur in Catalogo Doctorum pro maculata Conceptione Mariæ apud Pezium & Hueberum Codice dipl. III. p. 323. Scripsit quoque *super Sententias*, & *super librum Meth*: dubium Meteororum an Metaphysicorum Aristotelis. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 356. Altamura p. 46. *Ulrici de Argentina* magnum opus

opus *de summo bono* MS. exstat in Bibl. Corsendoncana, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MS. II. p. 70.

ULRICUS *Herbipolensis*, monachus ord. Cartusiani in Horto Angelorum prope Wirceburgum, & sacræ paginæ Licentiatus, circa a. 1480. Scripsit carmine *de sanctis fundatoribus, processu, titulo ac confirmatione Carmelitani instituti, & Epistolam ad Carmelitas Herbipolenses*, in qua eos ad majorum suorum Eliæ & Elisæi vestigia sectanda hortatur. Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 296. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. ord. Cartusiensis p. 109.

ULRICUS *Huttenus*, nobilis Francus, miles, poëta & literator summus, sub initium seculi XVI. De cujus vita, ne Iliada post Homerum scribam, nihil adfero. Eam enim tribus voluminibus edidit Jo. Jac. Burcardus, Guelferbyti 1717. seqq. 8. Adde Lexicon Bælianum, & Niceronum tomo XV.

Catalogus Opp. illius habetur apud Burcardum & Niceronum, sed uterque mancus & mutilus, potest autem ex Autographis Lutheri, & aliis hujusmodi scriptis suppleri, quod ab otio meo jam impetrare non possum.

ULRICUS *Kriegius*, Tigurinus, *historiam parvam* sui temporis conscripsit, in qua Stumpfio teste, de originibus Habspurgicis agit. A Bucelino laudatur, & sec. XIV. scriptor

scriptor dicitur. Stumphius Rudolpho I. Imp. æqualem facit lib. 7. fol. 207. Marq. Herrgott Geneal. Habspurg. Proleg. VIII. p. 66. Felleri Monumenta inedita p. 40.

ULRICI cujusdam *Chronicon monasterii in Ensdorff* exstat MS. in Bibl. Electoris Bavariæ, teste Bern. Pez differt. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 23.

ULRICUS *Molitor*, Constantiensis, Decretorum Doctor Papiensis, & caussarum in patria patronus, scripsit *de lamiis & pythonicis mulieribus*, Constantiæ 1489. 4. Lips. 1495. 4. Mantissa ad Miræum de Scriptoribus Eccles. p. 107. edit. Fabric.

ULRICUS *Scultetus*, Germanice *Schultheiß*, Lentzburgensis, primum Matthiæ Comitis de Buchek Confessarius, post a. 1333. Episcopus Curiensis in Rhætia, obiit a. 1355. Scripsit *Vitas Sanctorum Lucii & Amisonis Pontificum*, & alia. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 302. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 345.

ULRICHUS *Velenus*, Minhoniensis. Cum præfatione illius a. 1520. 4. prodiit hoc opusculum: *Gravissimis certissimisque & in S. Scriptura fundatis rationibus variis probatur: Apostolum Petrum Romam non venisse, neque illic passum. Proinde satis frivole & temere Romanus Pontifex se Petri Successorem jactat & nominat.* Vidi quoque editionem illius recentiorem. UL-

opus *de summo bono* MS. exstat in Bibl. Corsendoncana, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MS. II. p. 70.

ULRICUS *Herbipolensis*, monachus ord. Cartusiani in Horto Angelorum prope Wirceburgum, & sacræ paginæ Licentiatus, circa a. 1480. Scripsit carmine *de sanctis fundatoribus, processu, titulo ac confirmatione Carmelitani instituti, & Epistolam ad Carmelitas Herbipolenses*, in qua eos ad majorum suorum Eliæ & Elisæi vestigia sectanda hortatur. Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 296. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. ord. Cartusiensis p. 109.

ULRICUS *Huttenus*, nobilis Francus, miles, poëta & literator summus, sub initium seculi XVI. De cujus vita, ne Iliada post Homerum scribam, nihil adsero. Eam enim tribus voluminibus edidit Jo. Jac. Burcardus, Guelferbyti 1717. seqq. 8. Adde Lexicon Bælianum, & Niceronum tomo XV.

Catalogus Opp. illius habetur apud Burcardum & Niceronum, sed uterque mancus & mutilus, potest autem ex Autographis Lutheri, & aliis hujusmodi scriptis suppleri, quod ab otio meo jam impetrare non possum.

ULRICUS *Kriegius*, Tigurinus, *historiam parvam* sui temporis conscripsit, in qua Stumpfio teste, de originibus Habspurgicis agit. A Buccelino laudatur, & sec. XIV. scriptor

scriptor dicitur. Stumphius Rudolpho I. Imp. æqualem facit lib. 7. fol. 207. Marq. Herrgott Geneal. Habspurg. Proleg. VIII. p. 66. Felleri Monumenta inedita p. 40.

ULRICI cujusdam *Chronicon monasterii in Ensdorff* exstat MS. in Bibl. Electoris Bavariæ, teste Bern. Pez dissert. Isagogica ad tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi p. 23.

ULRICUS *Moliter*, Constantiensis, Decretorum Doctor Papiensis, & caussarum in patria patronus, scripsit *de lamiis & pythonicis mulieribus*, Constantiæ 1489. 4. Lips. 1495. 4. Mantissa ad Miræum de Scriptoribus Eccles. p. 107. edit. Fabric.

ULRICUS *Scultetus*, Germanice *Schultheiß*, Lentzburgensis, primum Matthiæ Comitis de Buchek Confessarius, post a. 1333. Episcopus Curiensis in Rhætia, obiit a. 1355. Scripsit *Vitas Sanctorum Lucii & Amisonis Pontificum*, & alia. Phil. Elssii Encomiasticon Augustinianum p. 302. Gandolfus de ducentis scriptoribus Augustinianis p. 345.

ULRICHUS *Velenus*, Minhoniensis. Cum præfatione illius a. 1520. 4. prodiit hoc opusculum: *Gravissimis certissimisque & in S. Scriptura fundatis rationibus variis probatur: Apostolum Petrum Romam non venisse, neque illic passum. Proinde satis frivole & temere Romanus Pontifex se Petri Successorem jactat & nominat.* Vidi quoque editionem illius recentiorem. UL-

ULTANUS *mac Concubar* (aliis filius O Concharii) Episcopus Ardbracensis vel Ardbrecanensis in Media, Hiberniæ Provincia, obiit valde longævus a. 656. vel 662. Scripsit *Vitam S. Brigidæ*, quam Jo. Colganus edidit in Triade Thaumaturga Hiberniæ p. 527. & Jo. Bollandus in Actis SS. Febr. tomo I. p. 118. Hic posterior eam ipsi tribuere non vult, adest autem apud Colganum p. 542. 545. qui Ultanum expresse auctorem facit. *Hymnum miracula S. Brigidæ* complectentem, apud Colganum p. 542. cujus tamen ordo turbatus est, sic, ut acrostichis Alphabetica non integra sit, quare & quædam deesse credo. Putatur quoque *Vitam S. Patricii* scripsisse: certe illa usus est Auctor Vitæ Tripartitæ S. Patricii in Sanctis Hibernicis editæ p. 28. quæ & citatur in Actis Sanctorum tomo II. Martii p. 520.

Alius *Ultanus*, Furfei frater, cujus meminit Beda Hist. Eccl. Anglorum VIII. 19. Waræus de script. Hibern. p. 22.

UMBERTUS *Heduus*, vide supra HUBERTUS *de Romanis*, lib. VIII. p. 837.

UMNO, nescio quis, scripsit *Vitam S. Arnulphi* Episcopi Metensis a. 640. mortui, quam Petrus Boschius edidit in Actis Sanctorum tomo IV. Julii p. 440. de erroribus tamen illius historicis quædam monuit in Commentario prævio p. 434.

UN-

UNWONUS, Camber, linguæ antiquæ Britannicæ admodum gnarus, ab Abbate S. Albani Verulamium vocatus esse dicitur, ut quædam in linguam latinam transferret, ex quibus præcipue *Vita S. Albani* memoratur. Vixit a. 970. Lelandus c. 128. Balæus Centur. II. 33. Pitseus c. 145.

VOCONIUS, Afer, Castellani Mauritaniæ Episcopus a. 460. Scripsit *adversus Judæos, Arianos & Hæreticos*, & *Sacramentorum egregium volumen:* Gennadius c. 78. quæ vero hodie non extant. Forte Canonem Missæ Gregorii M. jussu Voconium vel Musæum Massiliensem composuisse notat Fabricius ex libro *la Perpetuité de la foy* IV. 3. p. 27.

VOCONIUS, vide Fabricium nostrum supra lib. III. p. 804.

VOLCMARUS, Abbas monasterii Fürstenfeldensis in Bavaria, & Ludovico, Bavariæ Duci, Ludovici IV. Imp. Patri, a Consiliis, obiit a. 1318. Scripsit *Annales Bavariæ* ab a. 508-1313. qui etiamnum exstare dicuntur. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 333. Possevinus tomo II. Apparatus p. 544. Emendandus hic est Vossius, monente Sandio.

VOLCWINUS, VOLQUINUS, vide supra *Folcuinus* lib. VI. p. 524.

VOLCUINUS, monachus Veteris Campi, ord. Cisteriensis, post Prior Walckenredensis,

densis, demum primus Abbas monasterii Sittichenbacensis in Thuringia, quod abbreviate *Sichem* vocarunt, a. 1179. adhuc in vivis fuit, & testis in diplomate apud Leuckfeldium in Antiquitt. Kaltenbernensibus p. 103. Scripsit *Sermones* pios & doctos, ex quibus *unum Synodalem* habuit & citat Goldastus ad Paræneticos p. 95. edidit autem Leuckfeldius Ant. Walckenred. tomo II. p. 180. Alium *Sermonem de Zizania & Semine* citat Goldastus ad Eginhardi vitam Caroli M. c. 32. *Commentarium perpetuum in Evangelia*, adhuc ineditum. Car. de Visch Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 316. Schamelii hist. monasterii Sittichenbacensis p. 109.

VOLRADUS *Schube*, Vicarius Hildesheimensis in summo templo, circa a. 1483. scripsit *Chronicon monasterii S. Godehardi in Hildesheim*, pro quo Abbas largissimum ei præmium dederat. Greg. Wittehenne contin. Chron. Huxariensis Petri Visselbeccii p. 136. An adhuc supersit, non potuit rescire Leuckfeldius, cui hæc debentur ex Antiqu. Bursfeldensibus p. 92.

VOLUSIANUS scripsit *Epistolam* ad Augustinum, quæ in hujus Epistolis est secunda numero: qua de illo quærebat explicationem dubiorum aliquorum ad Christianam religionem spectantium. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 544. Episcopus autem Carthaginiensis fuit. Alii

Alii cuidam Volusiano Codices quidam falso tribuunt *Epistolam*, quæ sub Udalrici Augustani nomine satis est nota, inter quos unus fuit satis vetustus, quem Jo. Balæus Matthæo Parkero, Archiepiscopo Cantuariensi, dono dederat, teste Martyrologio Anglicano Jo. Foxi: qui etiam, teste Caveo, aliam de hac re sub Volusiani nomine Epistolam plane elegantem adjunxit, qua Clerici uxorati causam suam adversus Nicolaum Papam strenue & nervose agunt.

VOLUSIUS Mæcianus, Brixiensis, JCtus, Imperatorum ab Antonino Pio ad Alexandrum Severum Consiliarius. Scripsit *Fideicommissorum* libros XVI. *Publicorum* lib. XIV. *Ad legem Rhodiam* lib. I. & Quæstiones singulares.

Leonardo Cozzando Libraria Bresciana p. 206. Ottavio Rossi Elogi historici di Bresciani illustri p. 6.

URANIUS, discipulus Paullini Nolani & Ecclesiæ dictæ Presbyter, natione Gallus. Dedit a. 431. *Relationem de morte S. Paullini*, quam edidit Surius d. 22 Jun. ex meliore Codice Chiffletius in Paullino illustrato p. 198. Acta Sanctorum d. 22 Jun. tom. IV. p. 195. & Editores novi Operum Paulini tomo II. p. 143.

Adde Oudinum tomo I. p. 1006. & Histoire literaire de la France tome II. p. 202. In Vossio hic quædam transposita esse mo-

net Sandius, quæ ad Uranium minime pertinent.

URBANUS I. Papa, Romanus patria, Pontiani filius, a. 224. creatus. *Epistola* ejus *ad omnes Christianos* exstat apud Harduinum tomo I. Conciliorum p. 113. quæ tamen spuria censetur. *Decreta* ejus apud Gratianum, Carranzam & Barbosam exstant. Vide Mandosii Bibl. Romanam Cent. II. 31. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 221. Oldoini Athenæum Rom. p. 642.

URBANUS II. Papa, prius Otto Castilionæus dictus, monachus Cluniacensis & Episcopus Ostiensis creatur a. 1088. 12 Martii, obiit a. 1099. 29 Jul.

Vitam ejus cum cura scripsit Theod. Ruinartus, quæ impressa est sub initium tomi III Opp. posthumorum Mabillonii & Ruinarti: in cujus Appendice multæ quoque Urbani hujus Bullæ exhibentur. Narratio de adventu ejus ad monasterium Cluniacense habetur in Miscell. Baluzii tom. V. p. 237. sqq.

Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 222. Arn. Wion Lignum Vitæ V. 20. Lyseri Historiam Poëtarum medii ævi p. 365. Hippolyti Marraccii Bibl. Marianam tomo II. p. 442.

Epistolæ ejus sat multæ occurrunt apud Baronium inde ab anno dicto 1088. Harduinum tomo VI. Conciliorum p. 1627. *Sermo ejus post consecrationem Ivonis Carnotensis*

tensis exstat apud eundem a. 1092. n. 5. *Sermo Synodalis*, in Concilio Claromontano *pro liberanda ab oppressione paganorum terra sancta* reperitur Guilielmum Tyrium de bello sacro I. 15. & Baronium a. 1095. n. 35-42. *alius* ibid. n. 43-49. item tomo X. Conciliorum Labbei p. 514. seqq. tom. VI. Harduini p. 1721. & in Appendice Ruinarti p. 369-381. *Præceptum* de cœnobio Figiacensi & Conchensi uniendo, Mabillonius sec. III. Bened. part. 2. p. 448. *Decretum* de Primatu Lugdunensi, Harduinus l. c. p. 1729. de Atrebatino Episcopatu, Miræus in Codice piarum donationum, p. 76. 271. de aliis idem p. 669. Continuator ejus tom. III. p. 21. *Epistolæ* ad Episcopos Gallos & Clerum Viennensem in Jo. a Bosco Bibl. Floriacensi tomo III. p. 74. 75. *Quatuor* alias Steph. Baluzius in Appendice ad Petri de Marca dissert. tres (Paris. 1669. 8.) p. 351. sqq. *Privilegium* de Ecclesia Gratianopolitana, idem Miscellaneorum tomo II. p. 177. *Bullæ multæ* in Marca Hispanica p. 1184-1208. *Epistola* de adulterio Philippi, Regis Galliæ, apud Dacherium tom. III. Spicilegii p. 418. aliæ p. 422. seqq. *Epistolæ variæ* ad Ecclesiam Atrebatensem pertinentes, apud Baluzium Miscell. V. p. 237. *Epistolæ XVI.* aliæ ibidem tomo VI. p. 371. *tres*, ibid. tomo VII. p. 129. *Duæ* apud Hahnium Collect. tomo I. p. 119. 120.

Aliquot apud Martene & Durand Collect. ampliss. I. p. 520. s. *Duæ* in Eorundem Thesauro novo Anecdot. p. 248. 267. *Quatuor* ad Episcopum Dolensem, ibid. tomo III. p. 878. *Duæ* in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. I. p. 297. *Quatuor* in Bibl. Cluniacensi p. 514.

URBANUS III. antea Lambertus Crivellus, Archiepiscopus Mediolanensis, sedit ab a. 1185-1187. *Epistola* ejus, qua electionem suam orbi Christiano indicat, edita est a Baronio ad a. 1186. n. 1. *quinque* aliæ tomo VI. Conciliorum Harduini part. 2. p. 1883. *Variæ* apud Miræum tomo I. Operum diplomat. p. 550. tomo II. p. 834. tomo III. p. 63. 353. *una* in Marca Hispanica p. 1380. *una* ad Episcopum Dolensem, in Thesauro novo Martenii & Durandi tomo III. p. 911. *tres* in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. II. p. 33. 40. 42. *duæ* in Bibl. Cluniacensi p. 1447. Vide Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 224.

URBANUS IV. antea Jacobus Pontaleo, natus Tricassibus, patre sutore veteramentario, primum Canonicus Tricassinus, postea Archidiaconus Laudunensis, Episcopus Verdunensis, Alexandri IV. per Germaniam, Pomeraniam, Prussiam & Livoniam Legatus, Patriarcha Hierosolymitanus, tandem a. 1261. Pontifex Romanus, mortuus a. 1264. Ad *Epistolas* ejus sæpe provocat

Bzovius, qui Regestum ejus in Bibl. Vaticana oculis usurpavit, *quinque* vero tantum publicavit a. 1262. seqq. *plures* Waddingus in Annalibus ord. Minorum. Varia *Privilegia* Academiæ Parisiensi concessa edidit Balæus tomo III. p. 366. *Epistolas duas* Harduinus tomo VII. Conciliorum p. 547. *Plures* Miræus opp. diplom. I. p. 429. II. p. 1253. *Sex* Baluzius post Concilia Galliæ Narbonensis p. 167. *Sedecim* apud Marte-ne & Durand Collect. ampliss. p. 1250. *LXIII.* apud Eosdem in Thesauro novo Anecdotorum tomo II. p. 1.

Descriptio terræ sanctæ, qua usus est Adrichomius.

Metaphrasis in Psalm. L. (secundum Hebræos est LI) exstat in Bibl. PP. Parisinis tomo I. A quibusdam tribuitur Urbano III. Vide Lud. Jacobi a. S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 224. Marraccii Bibl. Marianam tomo II. p. 444.

URBANUS V. antea dictus Guilielmus Grimoaldus, fuit S. Victoris apud Massilienses Abbas ord. S. Benedicti, & Sedis Apostolicæ in Sicilia Nuncius, electus a. 1362. mortuus a. 1370. *Epistolas* ejus quasdam edidit Bzovius ad a. 1366. seqq. quam plurimarum vero excerpta suppeditat: *tres* Harduinus tomo VII. Conciliorum p. 1767. 1793. 1862. *duas* Miræus, vel potius ejus Continuator, Opp. dipl. tomo II. p. 1326.

unam Jo. a Bosco in Bibliotheca Floriacensi tomo I. p. 248. *sexaginta* in Waddingi Annalibus Minorum, *alias LVII.* ibidem in Regesto Pontificum, *unam* Chapeavillius tomo III. Scriptorum Leodiensium p. 37. *duas* Martene & Durand Thes. novo Anecdotorum tomo. I. p. 1489. 1492.

Oratio de expeditione terræ sanctæ ad Joannem Franciæ Regem habita, & de oratione ex voto Commentaria egregia memorantur a Lud. Jacobi p. 225.

Adde Wion. Lignum Vitæ V. 24. Baluzii Vitas Paparum Avenionensium tomo I. p. 363. seqq. Oudinum tomo III. p. 1113.

URBANUS VI. antea Bartholomæus Prignanus, Neapolitanus, Decretorum Doctor, ex Archiepiscopo Acheruntino Metropolita Barensis, Cancellariæ Apostolicæ in Italia Præfectus, Pontifex eligitur a. 1378. moritur a. 1389. *Epistolas* ejus complures edidit Bzovius in Annalibus Ecclesiasticis: *unam* Dacherius tomo III. Spicilegii p. 751. *unam* Pez & Hueber Codicis diplomatici parte III. p. 69.

Historia Episcoporum Barensium usque ad sua tempora.

Formulæ precum, Germanice prodierunt Dilingæ 1567.

Adde Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 227.

URBANUS *a Bononia*, vide infra URBANUS *Servita.*

URBA-

URBANUS *Hydruntinus*, ord. S. Francisci, post a. 1429. Episcopus Castrensis, sedit annos 28. Ughelli Italia sacra tomo IX. p. 95. Scripsit *de Antichristo, de nativitate Domini, de animæ immortalitate*, & Opus, cui titulus *Negotium*. Waddingus de scriptoribus ord. Minorum p. 332. Willot Athenæ sodalitii Franciscani p. 339.

URBANUS *Muscardus*, Sarzanensis, sec. XII, scripsit *de Christiana amicitia, de transitu animarum ad beatam vitam*, & *de quatuor elementis*. Sopranus de Scriptoribus Liguriæ p. 278. Oldoini Athenæum Ligusticum p. 540.

URBANI *Reversei Historia Archiepiscoporum Senonensium* 8. voluminibus constans Parisiis MS. exstat in Bibl. Regia. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 953.

URBANUS, *Servita*, Bononiensis, cognomine *Averroista*, & *Philosophiæ Parens*, Theologiæ Doctor, Parisiis, Pataviæ & Bononiæ Philosophiam docuit, circa a. 1390. obiit a. 1503. Scripsit *super libros* (Aristotelis) *Physicos, de Cœlo & Anima*, qui typis excusi sunt a. 1485. Bumaldi Minerval Bononiense p. 235. 264. Orlandi Notitia Scriptorum Bononiensium p. 266. Marchesii virorum illustrium Galliæ togatæ p. 77.

URSINUS, monachus Gallus, vixit sec. VII. & jussu Anscaldi Pictaviensis Episcopi, nec

non Audulfi, Abbatis sui, *Vitam S. Leodegarii* Episcopi Augustodunensis & Majoris Domus in Francia scripsit, editam ab Andr. du Chesne tomo I. Scriptorum Francicorum, Mabillonio Sec. II. Benedictino p. 698. & Surio d. 2 Octob. du Chesne II. p. 617. Adde Sandii notas ad Vossium p. 272.

URSINUS, monachus, teste Gennadio c. 27. *adversus eos* scripsit, *qui rebaptizandos hæreticos decernunt*. Primus sine auctoris nomine edidit Nic. Rigaltius in annotationibus ad Cyprianum, quem sequitur Jo. Fellus in editione Operum Cypriani. Interea auctorem detexerat Phil. Labbeus in tabula Conciliis a se editis præfixa, & inseruerat tomo I. p. 770. Vide Caveum & Oudinum tomo I. p. 1005.

URSIO Abbas Cœnobii Altimontensis in Hannonia circa a. 1054. scripsit *Acta S. Marcelli Papæ & Martyris* sec. IV. Exstat in Actis SS. tom. II. Jan. p. 9. Val. Andreæ Bibl. Belgica p. 848. Swertii Athenæ Belgicæ p. 705.

URSO, URSONUS, vel URSUS, Notarius Genuensis, heroico carmine Latino *Ligusticæ classis Victoriam de Friderico II. Cæsare* a. 1242. descripsit, eodemque metro *librum fabularum moralium* contexuit: quæ opera MSS. apud plures custodiuntur. Hæc Sopranus de Scriptoribus Liguriæ

guriæ p. 279. Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 541.

URSO, scripsit *Epitaphium* Einonis cujusdam Abbatis vel Episcopi, quod exstat in Pezii & Hueberi Codice diplom. part. I. p. 8. Alius *Urso* sive *Ursus* de *urinis*. Reinesii Epist. ad Daumium p. 280, 2, 4.

S. URSULA, cognomine *Cynosura*, natione Britanna patria Cornubiensis, in oppido maritimo Tamerworth nata, Christiani Principis Dionothi filia, tandem Coloniæ cum Undecimilla (ex qua undecies mille virgines fecerunt) martyrio coronata circa a. 453. Scripsisse dicitur *Documenta fidei, de arcanis visionibus, & Epistolas ad diversos*. Balæus Centur. I. 39. Pitseus c. 36. Possevinus tomo II. Apparatus p. 545.

URSUS, S. R. E. Diaconus, vel, ut alii, Subdiaconus circa a. 860. *Vitam S. Basilii* Cæsariæ Cappadociæ AEp. ab Amphilochio Græce scriptam latinitate donavit. Oldoini Athenæum Romanum pag. 643. Acta Sanctorum tom. II. Junii p. 937.

Bartholomæus Arnoldi. USINGUS, sive *de* USINGEN, monachus Augustinianus, Erfurdiæ docuit, ibique unus ex præceptoribus Lutheri fuit, obiit Herbipoli a. 1532. Ejus sunt:

Parvulus Philosophiæ naturalis. Lipf. 1499. 4.

De

De falsis Prophetis tam in persona, quam doctrina vitandis. Erphurd. 1525. 4.

Exercitium veteris artis. Basil. 1527.

Compendium Philosophiæ naturalis. Erford. sine anno, 4. Dispiciant, qui comparare possunt, an idem sit cum parvulo jam memorato.

Sermo de sancta Cruce Erphurdiæ prædicatus. Erph. 1524. 4.

Liber tertius Fr. Barth. ab Usingen, *in quo respondet nebulis Culsameri* &c. ibid. 1524. 4.

Responsio ad Confutationem Culsamericam plus quam tragicam. Erphurd. 1522. 4.

Vide Felicis Milensii Alphabetum Eremitarum S. Augustini p. 9. *Bzovium* ad a. 1526. n. 53.

USUARDUS, Gallus, monachus S. Germani Pratensis, ut creditur, quamvis alii Fuldensem, alii quoque S. Salvatoris in Neustria monachum fuisse tradunt. Vixit non temporibus Caroli M. ut quidam existimant, sed Caroli Calvi, cui etiam *Martyrologium* dedicavit, prout docent Hadr. Valesius in parte posteriore Defensionis disceptationis de Basilicis Mabillonius præf. ad Secul. IV. Benedictinum part. 2. p. 87. & Bouillartus in præfatione ad Usuardum. Editum est illud *Martyrologium* primo Lubecæ 1475. in opere, quod inscribitur *Rudimentum*

Novi-

Novitiorum, deinde prodiit editio Belgica nomine Jacobi de Voragine, 1480. Titulo *Martyrologii Romani* edidit Bellinus de Padua, Augustinianus, Venet. 1498. Patavii 1500. Sequitur Greveniana Colon. 1515. 1521. In usum Ecclesiæ Parisiensis a Jo. Munerato, Theologo Parisino, de quo Fabricius noster supra lib. IX. p. 308. Paris. 1536. Lovanii, cum additionibus & annotationibus Jo. Molani, Theologi Lovaniensis, 1568. 1573. 8. Antverpiæ, per Jo. Hessels, qui jussu Curiæ Romanæ quædam omisit, 1583. 8. eodem anno in Collectione Renati Laurentii de la Barre, quæ inscribitur *Historia Christiana Veterum Patrum*, Paris. Editio Bouillarti quoque prodiit Parisiis, & tandem Jo. Bapt. Sollerius emendatiorem dedit Antverpiæ, 1714. fol. cum præfatione sat luculenta & erudita, cujus contenta habes in Actis Eruditorum Lips. 1715. p. 473.

Auctoritas ejus Martyrologii est longe maxima per omnes fere Ecclesias Galliæ, quod testimoniis quamplurimis in medium productis docet Jo. Launojus in libro de discrimine inter Dionysium Areopagitam, & Dionysium Parisiensem Episcopum, Opp. tomo II. p. 499 f. Et tamen a. 1670. insignis de illa auctoritate controversia oborta est, quum Canonici

Pari-

Parisini Martyrologium Ecclesiæ suæ, quod ipsum est Usuardi, denuo describere, tres vero ex illis verba XVIII. Cal. Sept. *Dormitio sanctæ Dei genitricis Mariæ*, immutari vellent. Hinc Jolius, Cantor & Canonicus Parisinus Opuscula tria pro Usuardo edidit, diss. *de verbis Usuardi, quæ in Martyrologio Ecclesiæ Parisiensis referuntur in festo Assumptionis B. M. V.* 1669. 12. *Epistolam ad Cardinales Retzium & Bullonium*, 1670. 12. & *Traditionem antiquam Ecclesiarum Francicæ de verbis Usuardi*, 1671. Contra hunc surrexit Jacobus Gaudinus, Canon. qui *Assumptionem Mariæ Virginis vindicatam* edidit. 1670. 12. & Nicolaus Advocatus Billiadus, Canonicus, qui *Vindicias Parthenicas* edidit Paris. 1670. 8. Joan. Launojus a duobus aliis Canonicis consultus scripsit *Judicium de controversia super exscribendo Parisiensis Ecclesiæ Martyrologio*, Lauduni, 1670. Paris. 1671. 8. Gaudinum præcipue refutans, Advocatum vero sigillatim in *Specimine Erratorum, quæ in Vindiciis Parthenicis extant*, 1671. Operum tom. I. p. 84. Advocatus vero *Repetitas Vindicias* dedit 1672. 8. nulla tamen Launoji mentione facta. Huc quoque pertinet B. Carpentarii Theologi (h. e. Jacobi Boileau) Epistola *de contentione orta inter Canonicos Parisienses super verbis Usuardi.*

ardi. Duaci, seu potius Senonis, 1671. Exstat in Operibus Launoji tom. I. p. 108. Confer Præfationem hujus ipsius tomi. Sub finem adducimus verba ex Pithœanis p. 4. *Il y a dans le martyrologe de Rome une quantité de Saints Ariens. Cela est venu, que Usuard & les autres, qui ont fait des martyrologes, n'étant pas beaucoup sçavans, & trouvant les Martyrologes des Ariens, ils les fourroient dans la leur.*

Adde Bulæi historiam Universitatis Parisinæ tom. I. p. 648. 649. Bollandi præfationem generalem ad Acta Sanctorum, ante tom. I. Januarii p. 50. Labbeum de script. Eccles. tomo II. p. 490. Historiam Galliæ literariam tomo V. p. 436.

Alium librum Usuardi *de vitiis & virtutibus* servat Bibl. monasterii Camberonensis in Hannonia, teste Val. Andrea Bibl. Belgica MSS. I. p. 367.

UTHO Secundi Hermanni Sueviæ Ducis ex fratre nepos, Episcopus Argentoratensis a. 950. scripsit *Vitas Sanctorum Arbogasti atque Amandi*, decessorum suorum. Ex Eisengreinio Possevinus tom. II. Apparatus p. 546. Prior edita est post editionem Colon. 1485. & Argent. 1496. in Actis Sanctorum tom. V. Junii p. 170. Add. Hist. literariam Galliæ tom. VI. p. 302.

UTREDUS *Boltonus*, Ordinis S. Benedicti monachus Dunelmensis circa a. 1380. cum

cum Guil. Jordano, Dominicano, & Jo. Hiltono Franciscano, propter fratres mendicantes controversias habuit, hinc scripsit *contra querelas fratrum, Quæstiones contra eorum mendicitatem, de regia Christi dignitate, contra blasphemos in Christum, de substantialibus regulæ monachalis, de non auferendis Ecclesiæ bonis, de esu & abstinentia carnium*, & alia longe plura. Lelandus c. 449. Balæus Centur. VI. 53. Pitseus c. 659.

Chronicon VULTURNENSE, res monasterii Vulturnensis in provincia Samnii complectitur. Auctor est Joannes monachus ibidem.

Edidit Muratorius S. R. Ital. tom. I. part. 2. p. 319.

LIBER XXI ET ULTIMUS.

WALAFRIDUS *Strabus* vel *Strabo*, a vitio oculorum ita dictus. De patria ejus eruditi certant. Balæus Centur. XIII. 9. & Pitseus c. 112. Anglosaxonem statuunt, Venerabilis Bedæ vel fratrem, vel consanguineum, atque ita Haymonis fratrem germanum. Addunt illum primum Londini, dein Fuldæ monachum, Alcuino quoque præceptore usum fuisse. Verum neque res ipsa, neque tempora conve-

conveniunt. Si enim Walafridus a. 750. obiit, in monasterio Fuldensi educari non potuit. Melius igitur Sigebertus Gemblacensis cum Trithemio & aliis Germanum faciunt, Suevus enim fuit,* quamvis locus patrius detegi adhuc nequeat. Educatus autem primum fuit in monasterio S. Galli, prout docet Ermenricus monachus Augiensis in libro de Grammatica, quem exhibent Analecta Mabilloniana p. 421. ubi auctor Grimoldum sic alloquitur, cum prius de aliis viris claris in illo monasterio instructis locutus fuisset: *Domnus Walhafredus tibi notissimus, quem etiam tu ipse ut peritus cathegeta peritum sophistam enutristi.* Imo ipse, teste Goldasto,** alicubi scribit, se in monasterio S. Galli scholas frequentasse, sed locum investigare nondum potui. Inde ad monasterium Fuldense pervenit, & Rabanum Maurum præceptorem habuit. Primum autem fuit Decanus Cœnobii S. Galli, deinde a. 842. Abbas Augiæ divitis (*Reichenau*) in

* Sic ipse Walafridus in præfatione libri I. de vita B. Galli: *Inveni terram, quam nos Alemanni vel Suevi incolimus, Altimaniam sæpius nominari.*

** Vide Prolegomena de Auctoribus ad Scriptorum Alemannicorum tom. I. partem 2. Pluribus vero illud docet Jodocus Metzlerus de viris illustr. S. Galli II. 68. quamvis non minus operose illud impugnet Jo. Egon de Viris illustribus Augiæ divitis II. 13.

in diœcesi Constantiensi, mortem obiit a. 849. & quidem in Gallia, quo ad expediendum aliquod negotium missus fuerat. Trithemius ipsum Rectorem scholarum in monasterio Hirsfeldensi fuisse tradit. Adde Bulæum in historia Univers. Parisinæ tom. I. p. 446. 447.

Ex scriptis ejus supersunt sequentia:

1. *De officiis divinis* sive *de Exordiis & Incrementis rerum Ecclesiasticarum.* Pitseus male duos ex hoc libros facit. Exstat in Collectione Jo. Cochlæi, quæ inscribitur: Speculum antiquæ devotionis circa Missam, num. 2. in Collectione Melchioris Hittorpii de Catholicæ Ecclesiæ divinis officiis ac ministeriis, n. 7. nec non in Bibliothecis Patrum.

2. *De vita B. Galli Confessoris* libri II. Habentur apud Surium d. 16 Octobr. in Scriptoribus rerum Alemannicarum Goldasti tom. I. part. 2. p. 142. apud Mabillonium Sec. II. Benedictino p. 227.

3. *De vita S. Othmari* Abbatis: apud Surium d. 16 Nov. Goldastum p. 177. & Mabillonium Sec. III. Benedict. part. 2. p. 153.

4. *Vita S. Blaitmaici* Abbatis Hiiensis & Martyris: apud Canisium Antiqu. Lect. tom. VI. edit. novæ tom. II. part. 2. p. 201. in Actis Sanctorum tom. 2. Jan. p. 236. in Bibl. PP. maxima tom. XV. p. 210. in Actis SS. Ord. Benedicti l. c. p. 439. in [illegible] Jo.

Jo. Colgani Actis SS. Hiberniæ tom. I. pag. 128.

5. *Vita S. Mammæ sive Mamantis monachi:* Canisius p. 184. Bibl. PP. p. 205.

6. *Vita S. Leodegarii:* Canisius p. 210.

7. *De Visionibus S. Wettini:* Canisius p. 204. Bibl. PP. max. p. 212. Mabillonius Sec. IV. Bened. part. 1. p. 272.

8. *Hortulus*, quem Jo. Atrocianus sub *Strabi Galli* nomine edidit, fortasse scriptum fuerat, *Strabi Decani S. Galli Hortulus*, quod non recte assecuti sunt. Prodiit autem primum Norib. apud Joan. Weyssenburgerum 1512. 4. Porro dedit eum Jo. Atrocianus ad calcem Æmilii Macri de herbarum virtutibus, Friburgi Brisgoiæ 1530. 8. Editus etiam est cum Eobano Hesso de tuenda valetudine Frf. 1564. 1571. 8. Venetiis apud Aldum 1547. cum Medicis antiquis p. 247. Basil. 1627. 8. Inserta deinde Bibliothecis Patrum Coloniensi & Lugdunensi, a Canisio tom. VI. p. 672. Exstat in Asse veterum de re herbaria per Andr. Rivinum Lipf. 1655. 8. Dedicatoriam ad Grimoaldum Abbatem primus dedit Canisius. Quædam illius emaculavit & illustravit Barthius Adv. IV. 24. qui & Dedicationem suo loco reponendam esse monuit. Codicem ejus manu exaratum in incendio Bibliothecæ suæ amissum deplorat

Bartholinus p. 89. 90. Ut obiter hoc addamus, hic Strabo a Macro de viribus herbarum allegatur, cap. XXV. 19. 25. unde de ætate hujus conjectura capi poterit. Bulæus notat, Walafridum nostrum, Poëma, quod *Hortulum Puerorum* vocavit, ad Grimoaldum Abbatem S. Galli, scripsisse.

9. *Sermo seu Tractatus de subversione Hierusalem:* Canisius tom. VI. p. 331. edit. novæ p. 275.

10. *Poëmata varia*, apud Canisium p. 537. in Bibliothecis Patrum, Baluzium Misc. IV. p. 551.

11. *Glossæ* quoque *Ordinariæ*, quam vocant, in Scripturam Sacram auctor esse, vel potius eandem ex ore Rabani Mauri excepisse dicunt. Ejus editiones exhibet Hist. liter. Galliæ tom. V. p. 62.

12. *Commentarius in Novum Testamentum*, quem edidit Marcianæus tomo V. Opp. Hieronymi p. 847.

13. *Præfationem* præmisit Thegano de gestis Ludovici Pii, eumque in capita distinxit. Editiones require supra, ubi de *Thegano* egimus.

14. *Glossæ Latino-Barbaricæ de partibus humani corporis* rursum ex doctrina Rabani Mauri per Walafridum descriptæ exstant in Goldasti Alemannicis tom. II. part. 2. p. 64.

15. *Pictu-*

15. *Picturæ Historiarum Novi Testamenti*, habentur in Goldasti Manuali Biblico Frf. 1620. p. 85.

16. *Homilia in initium Evangelii Matthæi de Genealogia Christi* edita est a Bern. Pez Thes. noviss. Anecdot. tom. II. part. I. pag. 39.

17. *Expositio XX. primorum Psalmorum*, exstat ibidem tomo IV. part. 1. p. 471.

18. *Epitome Commentariorum Rabani Mauri in Leviticum:* Exstat tomo II. Operum Rabani p. 296.

19. Initium *Annalium Fuldensium* nostro tribuunt Auctores Gallici de l'histoire literaire de la France. Confer Mem. de Trevoux 1742. Jan. p. 97.

Inedita ejus sunt *Liber de vita S. Galli* sermone ligato, qui adhuc in monasterio S. Galli superesse dicitur, *Homiliarium*, *Epistolæ ad diversos*, *Carmen heroicum de miraculis B. Virginis*, & alia, quæ narrat Mezlerus. *Chronicon de Abbatibus monasterii sui* est in Bibl. Vaticana, prout testatur Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 74.

Vide Trithemium de Script. Eccles. c. 246. Balæum Cent. XIII. 9. Pitseum c. 112. Jod. Mezlerum de viris illustr. S. Galli II. 69. Jo. Egonem de viris illustr. Augiæ divitis I. 12. II. 13. Lyseri Historiam Poëtarum medii ævi p. 235. Hist. literaire de la France tom. V. p. 59 sq.

S. WALBURGA vel *Walburgis*, natione Angla, SS. Winibaldi & Willibaldi soror, S. Bonifacii neptis, in pietate Christiana & studiis litterarum bene versata, una cum aliis virginibus in Germaniam vocata est, ut ibi cursum Evangelii promoveret. Vixit circa a. C. 780. & scripsit *Hodiporicon S. Willibaldi*. Hæc Pitseus c. 120. Hoc *Itinerarium* una cum *vita S. Wunibaldi* edidit Canisius Antiqu. Lect. tom. IV. part. 2. edit. novæ tom. II. part. 1. p. 99. & Sanctimonali Heidenheimensi in ipsa inscriptione tribuit. *Hodæporicon* solum editur in Actis Sanctorum tom. II. Julii p. 500. *Vita S. Wunibaldi* sola a Surio d. 18 Dec. Canisius quoque ex glossa Codicis Rebdorfiani docet, bis auctorem Walburgam vocari, vitam vero Wunibaldi ab alio quodam scriptam esse asserit, quia Walburgis in ea mentionem facit. Jac. Basnagius de Walburgi rem in medio relinquit: Mihi vero testimonium Pitsei pondus aliquod habere videtur, qui narrationem suam procul dubio ex ipsa Anglia nactus est. Adde God. Henschenium in Actis Sanctorum Febr. tom. II. p. 69. 70. ubi p. 75. 76. quædam ex *Hodæporico* & *Vita Wunebaldi* eduntur, & tom. III. p. 511 seqq. ubi vita ejus a variis auctoribus conscripta cum Commentario prævio editur. Jo. Bapt. Sollerius

Sollerius in Comm. prævio ad vitam S. Willibaldi pag. 488. ex ipso Itinerario multa adfert, quæ Walburgam Itinerarii auctorem probabiliter faciant. Quia vero Adalbertus Abbas Heidenheimensis in vita S. Willibaldi dicit, Walburgam asserere, se Richardo Rege genitam, hoc vero in Hodœporico non exstat, concludit exinde Sollerius, Hodœporicum, quod nunc editum est, Walburgæ non esse.

WALDECCENSE *Chronicon* auctoris recentioris sec. XVII. exstat in Collectione Sim. Frid. Hahnii tomo I. p. 803. Conjicit quidem Hahnius, Danielem Prasserum, cujus p. 864. mentio fit, auctorem esse potuisse, sed nihil inde in rem nostram concludi potest.

WALDEWINUS, Wigorniensis Episcopus circa a. 1200. *Sermones* reliquit. Balæus Cent. X. 51. Pitseus c. 276.

WALDRAMMUS, Monachus & postea Decanus monasterii S. Galli, Græce quoque non indoctus, qui Epistolas Canonicas Græcas manu sua describere potuit. Ekkehardus in vita Notkeri c. 20. Tandem factus est Episcopus Argentoratensis, & a. 895. Concilio Triburiensi interfuit. Versus quosdam *in adventu Regis* factos scripsit, qui inter reliqua Carmina monachorum S. Galli exstant

apud Canisium Lect. Ant. tom. II. part. 3. p. 214. *Carmina duo* ad Salomonem Constantiensem ibidem p. 248. 249. & in Bibl. PP. maxima tom. XVI. p. 1304. *Psalterium* quoque in linguam vernaculam transtulit, qui Codex in Bibliotheca S. Galli diu fuit asservatus. Vide Observationem Jac. Basnagii, Jod. Mezlerum de viris illustr. S. Galli l. 25. Lyseri Historiam Poëtarum medii ævi p. 271. Hist. literariam Galliæ tom. VI. p. 166.

WALDUS vel etiam *Ubaldus de Luca*, a patria sic dictus, Ord. Prædicatorum sec. XIV. Scripsit *Summam, quam intitulavit Sententias Sententiarum omnium Doctorum super Sententias quæstiones scribentium, Expositiones quarundam auctoritatum Sacræ Scripturæ, de civitate Beatorum, & de dotibus corporis & animæ Beatorum, de civitate Babylonis & de septem vitiis capitalibus.* Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 732.

WALLENUS, natione Scotus, Simonis Comitis Huntingtoniensis filius, Regum Scotiæ avunculus, primum Canonicus regularis, deinde monachus Cisterciensis in Wardona & Rievalle, tandem Abbas Melrosensis, obiit a. 1163. Scripsit *Commenta in Regulas Ecclesiasticas, Expositionem in Genesin, de silentio claustrali.* Car. de Visch de Scriptoribus Ord. Cisterciensis p. 316.

WAL-

WALRAMUS, ab aliis ſcribitur *Waleramus*, *Gualeramus*, *Walrabanus*, Epiſcopus Numburgenſis ab a. 1090 ad 1110. a partibus Henrici VII. adverſus Gregorium VII. ſtetit fideliter. Ejus ſunt:

1. *Epiſtola ad Ludovicum*, Thuringiæ Landgravium, qua ipſum monet, ut, Pontifice deſerto, Imperatori fidem exhibeat. Ediderunt eam Dodechinus in Appendice ad Marianum Scotum a. 1090. Baronius h. a. n. 5. Goldaſtus in Apologia pro Henrico IV. p. 51. Lünigius in Spicilegio Eccleſiaſtico Archivi Imperialis part. II. Append. p. 146. Leuckfeldius in Antiqq. Halberſtadenſibus p. 693. Verum Ludovicus in reſponſione, quam Herrandus Epiſcopus Halberſtadenſis ſcripſiſſe dicitur, indignis modis noſtrum tractat.

2. *De unitate Eccleſiæ conſervanda, & de ſchismate inter Imperatorem & Pontificem.* Inventus eſt primum ab Ulrico Hutteno & 1520. Moguntiæ, 4. editus: poſtea Simon Schardius inſeruit Collectioni de Jurisdictione & auctoritate Imperii, primum illi locum tribuens: deinde Goldaſtus Apologiæ pro Henrico IV. p. 53. Vide Jac. Burckhardum de vita Hutteni part. II. p. 28. & Noſtrum ſupra libro III. p. 1184.

3. *De investitura Episcoporum per Imperatores facienda* libellus in Collectione Schardii de Jurisdictione Imperiali n. 14.

4. *Epistolam* ejus *de S. Leonardo Confessore* ediderunt Martene & Durand Collect. amplissimæ tom. I. p. 635. Data est autem ad serenissimam matronam domnam *Gertrudem*, quæ fuit, ut conjiciunt Editores, Ecberti marchionis Saxoniæ (vel Misniæ potius) filia, relicta Henrici Comitis de Northeim, avia Lotharii Imperatoris.

5. Aliam *Epistolam ad Anselmum Cantuariensem*, quæ in hujus Operibus p. 137. sqq. exstat, additis notis p. 578. supra tomo I. p. 298. memorat Fabricius.

6. Ejus quoque *Epistola ad Ecclesiam Bambergensem*, qua excommunicatum aliquem vitandum esse indicat, in Codice Udalriciano, tomo II. Corporis scriptorum medii ævi Jo. Georgii Eccardi p. 263.

Adde de ipso Acta & Facta Præsulum Nuenburgensium in Syntagmate Paullinia-no p. 133. Sagittarii Historiam Episcoporum Numburgensium §. 11.

WALTERUS, vide supra GUALTHERUS.

WALTERUS Abbas, nescio quis, scripsit *Vitam S. Vindiciani*, quæ MS. habetur in Bibl. S. Vedasti Atrebatensis, teste Ant. Sandero in Bibl. Belgica manuscripta p. 73.

WALTERUS *Bower*, vel etiam *Bowyer*, Scotus, natus a. 1385. postea Jo. Fordumo, histori-

storias suas scribenti amanuensis adfuit, & quæ ille in itineribus didicerat, ab illo accepit: Tandem factus est Abbas monasterii S. Columbæ. In Jo. Forduni *Scotichronico* libri quidam ab ejus manu profecti sunt, in quibusdam codicibus etiam totum opus hinc inde interpolavit. Quæ vero omnia Thomas Hearne in editione novissima *Scotichronici* Oxon. 1722. 8. 5 Voll. omisit: Cujus præfatio integra multa de hoc Bovero notatu digna profert. *Continuatio* autem *Walteri Boweri* in hac nova editione incipit lib. V. c. 46. anno Christi 1385. tomo IV. p. 1063. usque ad a. 1425. & ad finem hujus tomi. *Prologus Boweri* in hoc opus exstat tom. V. p. 1393. & *alia præfatiuncula* p. 1403. Fragmentum Boweri, quod ad bellum de Bannokburne pertinet, ex Codice MS. Comitis Oxoniensis edidit Hearne in Appendice ad Jo. Glastoniensis Chronicon p. 577.

WALTERUS, vel *Gualterus*, Cabilonensis Ecclesiæ primum Archidiaconus, deinde ab a. 1080. usque ad 1114. Episcopus. Scripsit *Epistolas nonnullas pro monachis Cisterciensibus*, quarum una exstat tom. I. Annal. Cisterciensium Angeli Manrique p. 70. Vide Ludovici Jacobi lib. I. de claris scriptoribus Cabilonensibus p. 6. qui & auctores bene multos, ejus mentionem facientes, allegat. Vide multis Galliam Christianam tomo IV. p. 887. seqq.

WAL-

WALTERIUS *de Moda*, monachus Cisterciensis in monasterio B. Mariæ de Thosan, vulgo *Dæst* in Flandria, circa a. 1284. Scripsit metrice *Compendium vitæ B. Torphinii Episcopi Hamariæ in Norvegia*, quod edidit Car. de Visch in Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 316.

WALTHERUS, Subdiaconus *Spirensis*, ibidem beneficio Balduini vel Balderici Episcopi literis imbutus, vixit & scripsit,

Cum primum regno successit tertius Otto,

ut ipse libro VI. operis jam memorandi sub finem aperuit. Scripsit *vitam S. Christophori* metrice libris VI. quorum primus ab ipso inscribitur *Scholasticus*, quippe in quo rationem vitæ juvenilis & studiorum suorum reddit. Edidit opus Rev. Pezius Thes. noviss. Anecdotor. tomo II. part. 3. p. 27. Eandem *Vitam* scripsit etiam prosaice, quam edidit idem l. c. p. 97. Adde Mabillonii Iter Germanicum p. 64. 65. edit. Fabricianæ.

WALTERUS *de Verdinio*, forte Virodunensis, ord. Prædicator. sec. XIV. scripsit *Summam ad omne propositum secundum ordinem Alphabeti ad reperiendum omnes auctoritates Sanctorum & Sacræ Scripturæ pro prædicatione*, quæ MS. esse dicitur in conventu Autissiodorensi. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 732.

WALTRAMUS, vid. supra WALDRAMUS.

Joannes Koelver de WANCKOM, Professor

Juris

Juris Canonici in Acad. Coloniensi a. 1460. scripsit *Summaria & Conclusiones tam Glossarum, quam Doctorum supra Sextum Decretalium*, Colon. 1463. fol. *Summaria & Conclusiones circa Clementinas*, ibid. 1484. fol. Vide Oudinum tomo III. p. 2703.

WANDELBERTUS, Diaconus & monachus Prumiensis monasterii circa a. 850. Scripsit *Martyrologium* carminice, quod Bedæ prius adscripserunt (vide supra lib. II. p. 498.) editionem novam Phil. Labbeus promisit in Bibl. nova MSS. p. 64. integrum autem edidit Lucas Dacherius Spicil. tom. II. p. 39. tom. V. p. 305. editionis veteris sub finem p. 62. additur *Carmen de Creatione mundi*, quod in editione priore spicilegii desiderabatur. Adde Trithemium de scriptor. Ecclesf. c. 316. Bulæum hist. Universf. Parisiensis tom. I. p. 447.

Bollandum in præfatione generali ad Acta Sanctorum, ante tom. I. Januarii p. 51. Baronium de Martyrolog. c. 9. Sollerium præf. ad Usuardi Martyrologium cap. I. artic. 3. *Vitam & miracula S. Goaris presbyteri* jussu Marcwardi Abbatis sui conscripsit circiter a. 939. editam a Surio d. 6. Julii, Mabillonio Seculo II. Benedictino p. 281. *Miracula* tantum, omissa vita, dedit Jo. Pinius in Actis Sanctorum tomo II. Julii p. 337. Vide Oudinum tomo II. p. 149. Hist. literaire de la France tom. V. p. 377.

WA-

WARINUS, Clericus primum Leodiensis, post monachus Gorziæ tandem Abbas Metensis in monasterio S. Arnulfi, circa a. 1060. Ejus prostat *Epistola* qua respondet Joanni Abbati Fiscamnensi. Is autem repetebat ab eo Benedictum monachum suum, ex Judæo Christianum, qui in monasterium S. Arnulfi transmissus per plures annos ibi versatus fuerat. Habetur apud Mabillonium Anal. p. 451. in editione priore tomo I. p. 225.

WARMANNUS, antiqua Comitum Kiburgensium & Dillingensium stirpe ortus, monachus primum Augiæ divitis, post a. 1026. Episcopus Constantiensis fuit, mortuus a. 1034. Scripsit *vitam S. Priminii*, fundatoris cœnobii Augiensis & Episcopi Meldensis. Jo. Egon de viris illustr. Augiæ divitis II. 26. Illa vita edita est primum a Christoph. Browero in Sideribus Germaniæ, post a Jo. Mabillonio Sec. III. Benedictino part. 2. p. 140.

WARNAHARIUS, vel *Warnacharius*, Presbyter Ecclesiæ Lingonensis in Galliis, initio seculi VII. A Ceraunio Episcopo Parisiensi rogatus Acta martyrum descripsit, ex quibus adhuc exstant *Acta SS. Tergeminorum*, h. e. Speusippi, Eleusippi & Meleusippi, edita a Surio d. 17. Jan. p. 392. & Bollando tom. II. Jan. p. 76. quem etiam confer p. 73. item *Acta S. Desiderii Episcopi Lingonensis*,

nensis, qui sec. II. martyrium subiit, quæ extant in Actis SS. Maji tom. V. p. 244. Præfatio horum Actorum ad Ceraunium habetur etiam in Gerardi Dubois Hist. Eccles. Paris. III. 6. n. 12. Vide Historiam Galliæ literariam tom. III. p. 524.

WARNERUS, monachus, & forte quoque Abbas Westmonasteriensis, a. 1092. *Homiliarius* cognomine, quia librum Homiliarium conscripsit. Ejus sunt præterea *Fasciculus temporum*, & *Deflorationes Sanctorum Patrum*, quod opus Pitseus Basil. 1494. impressum esse dicit. Vide Balæum Cent. X. 39. Pitseum c. 173.

WARNERUS *de Botis*, ord. Prædicatorum circa a. 1314. Scripsit *super Evangelia de tempore per totum annum*. Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tomo I. p. 532. ex Possevino tomo II. Apparatus p. 547.

WASELINUS Abbas S. Laurentii in suburbio Leodiensi, scripsit *Epistolam* ad Florinensem Abbatem, *de continentia conjugatorum ante Communionem*, quam edidit Mabillonius Analect. p. 471. Duo autem fuerunt ibi hoc nomine Abbates; prior cognomento *Momalius*, a. 1147. obiisse memoratur: alter ejus successor, nonulla ingenii sui monumenta reliquit, prout testatur Reinerus de Scriptoribus monast. S. Laurentii Leodiensis l. 12. ut sunt: *de concordia*

cordia Evangeliorum & expositione eorum, quod imperfectum reliquit: *de vita & miraculis S. Nicolai; Cantus de transfiguratione Domini, de sanctis Agaunensibus, de S. Apollinare martyre.* Eo tempore, Mabillonio teste, Guaselinus ejusdem dioecesis monasterio præfuit, an idem cum posteriore Waselino fuerit, nondum liquet. Unus quoque illorum fuit Prior S. Laurentii, cui Epistolas duas à Reimbaldo Canonico Leodiensi directas esse, ex Codice MS. Alnensi testatur Mabillonius.

Busso WATENSTEDIUS, Mindensis, pistoris filius, a. 1460. Canonicus Hamelensis, scripsit *Chronicon Mindense*, quod cum annotationibus suis in Syntagmate rerum Germanicarum edidit Christ. Franc. Paullini, Frf. 1697. 4.

Annales WAWERLEIENSIS monasterii in Anglia, ord. Cisterciensis, in agro Surregiensi, ab a. 1066. ad 1291. exstant tomo II. Script. Anglicorum Galei p. 129. seqq.

WASO, WAZO & *Guaso* alias dictus, fuit primum Capellanus Leodii, deinde Scholarum magister, Capellanus Henrici III. Imp. Decanus Leodiensis, Præpositus & Archidiaconus, tandem a. 1042. Episcopus Leodiensis, obiit a. 1048. Vitam ejus dedit Anselmus Canon. Leod. cum additionibus Ægidii, tom. I. Chapeavillii p. 281. seqq. ubi etiam p. 282. Wazonis *invectiva*

in

in Joannem Præpositum, qui munere suo satis violenter fungebatur: p. 300. *Epistola ad Henricum Imperatorem*, ne Aquisgranum pergeret: p. 302. *Epistola ad Episcopum Catalaunensem*, in qua monet, ne hæretici, qui tunc erant Manichæi, supplicio adficerentur. Nam, ut obiter hoc adjiciamus, ex solo pallore hæretici judicabantur, sic ut multi quoque ex Catholicis eo prætextu trucidarentur. p. 303. 304. *Epistola alia ad Cæsarem*, ne electioni Pontificis se immisceat. Vide Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 849.

WEDECHINDUS *Duldorp*, Vicarius, dubium Hamelæ an Mindæ, *Poëmata* dedit in Episcopos Mindenses, quos singulos tristicho complectitur: pertigit autem usque ad Wülbrandum, qui circa a. 1437. obiit, unde ætas illius forte conjicienda. Editus est cum Watenstedio, de quo modo egimus.

Monachus WEINGARTENSIS, nomen habet a monasterio *Weingarten* in Suevia, dioecesis Constantiensis, ord. S. Benedicti, non procul a Ravensburgo, civitate Imperiali. Scripsit *Chronicon de Guelfis Principibus*, qui monasterii laudati fundatores fuerunt, usque ad a. 1191. pertingens. Editum est primum a Canisio Antiquarum Lectionum tomo I. p. 176. edit. prioris, in recentiore vero tomo III. part. 2. p. 577. deinde

a Leibnitio Scriptorum Brunſuicenſium tomo I. p. 781. accedunt Emendationes & Supplementa e duobus Codicibus antiquis tomo III. p. 657. Vide Jo. Davidis Kœleri, Viri Celeberrimi, Programma inaugurale de fide & autoritate Monachi Weingartenſis, Gœttingæ, 1735. ubi multa invenies notatu digniſſima.

Annales WEINGARTENSES ad hiſtoriam Sueviæ & Bavariæ multum conducentes ab a. 811-877. editi ſunt a Mabillonio in Analectis p. 368.

Aliud *Chronicon* WEINGARTENSE a nato Chriſto usque ad a. 1197. historiam potiſſimum univerſalem tractat, & a Caniſio poſt Chronicon de Guelfis editum eſt.

WENCESLAUS *de Crumlovia*, Decanus Eccleſiæ Pragenſis, Librum *de LXX. erroribus Jo. Rokyzani hæretici* conſcripſit, Bohuslao Balbino viſum. Vide Ge. Conradi Riegeri Hiſtoriam fratrum Bohemorum, vernaculo ſermone conſcriptam, Vol. II. p. 777.

WENCESLAUS *Payer* de *Cubito*, Bohemus, ex urbe *Elnbogen*, quæ vox *Latine* cubitum denotat, Medicus Lipſienſis, ſub finem ſeculi XV. & initium XVI. Scripſit *Tractatum de Thermis Carolinis*, adjecto *Conſilio de Peſte*, Lipſ. 1522. 4. & 1614. 8. additis aliorum Medicorum de hoc argumento epiſtolis. Mercklini Lindenius renovatus p. 1050. WEN-

WENDELINUS *Steinbach*, Butzbaco, Wetteraviæ oppido, oriundus, Tubingæ literis incubuit, & ibidem primo plebanus in arce, deinceps Theologiæ Doctor ac Professor a. 1489. constitutus est. Scripsit *Supplementum in XXVII. Distinctiones ultimas Sententiarum*, quæ in Opere Gabrielis Biel, Præceptoris ejus, defuerant, Tubing. 1520. fol. & alibi cum opere Bielis. Manuscripta ejus ibidem servantur: *Epithoma tractatus de Simonia D. Conradi Summerhard, Accurtatio tractatuum ejusdem de suffragiis defunctorum & de Matrimonio, Comment. in Epistolas Pauli ad Philippenses, Colossenses & Laodicenses, Sermones & Disputationes variæ.* Moserus de Professoribus Theologiæ Tubingensibus.

WENERICUS, vide supra *Venericus.*

WEREFRIDUS, aliis *Wirofridus*, in aula primum Alfredi Regis Angliæ, deinceps Episcopus Wigorniensis circa a. 900. *Gregorii M. Dialogorum libros* in Linguam Saxonicam transtulit. Balæus Cent. X. 29. Pitseus c. 135. Lelandus c. 118.

WEREMBERTUS, patria Curiensis, monachus S. Galli, Rabani Mauri discipulus, linguæ Græcæ, historiarum, Theologiæ & Musices peritus, vixit a. 862. Scripsit *in Genesin,* Sermones, Epistolas, Epi-*

* Non *Apocalypsin*, vid. Sandii notas ad Vossium, p. 54.

grammata, in Evangelia, Hymnos de Christo & Sanctis. Hæc Jod. Mezlerus de viris illustribus S. Galli l. 16. Monachus Sangallensis, qui de vita Caroli M. scripsit, se multa de religiositate & Ecclesiastica Caroli cura ex ore illius scripsisse ait, patrem quoque illius Adalbertum vocat. Adde Bulæi hist. Academiæ Parisinæ tom. I. p. 640 & 647. Trithemii Catal. illustrium Germanorum. Lambecium Bibl. Vindobonensi tomo II. p. 452. Hist. literaire de la France tom. V. p. 605.

WEREMBOLDUS, monachus Hirsaugiensis, Ord. S. Benedicti a. 988. scripsit *de laude martyrum.* Ex Eisengreinio Possevinus tomo II. Apparatus p. 547.

WERNERUS, vide *Irnerius.*

WERNERUS, Abbas *S. Blasii* in Silva nigra, Ord. S. Benedicti, circa a. 1210. Scripsit *Deflorationem* s. *Excerptionem Sanctorum Patrum* super Evangeliis de tempore, Basil. 1494. *Sermones* plures & elegantes. Miræus de scriptorib. Eccles. p. 65.

WERNERUS *Laërius* cognomento* *Rolevink,* Westphalus, monachus Cartusianus in cœnobio Coloniensi per annos 48. obiit a. 1502. Edidit 1. *Fasciculum temporum,* h. e. Historiam universalem ab orbe condito ad sua tempora. In Bibl. Scholæ

* Tres hoc nomine adducit Sincerus de libris rarioribus p. 87.

Scholæ nostræ Crucianæ exemplar adest in folio, sine nota loci & temporis, quod indicem præfixum habet, & usque ad a. 1490. pertingit. Prodiit vero etiam editio Colon. 1480. fol. & versio Belgica eodem anno Ultrajecti impressa, Aug. Vind. per Erh. Ratdolt, 1481. 1483. fol. Colon. per Henr. Quentel. 1481. fol. Venet. per Erh. Ratdolt 1485. fol. Argent. per Joannem Pryss. 1487. fol. Lovanii apud Jo. Veldener, 1476. Spiræ, per Petrum Drach, 1477. fol. Paris. apud Jo. Parvum 1512. 4. Adde Fabricium nostrum lib. VI. p. 444. Jo. Pistorius sub initium tomi II. Rerum Germanicarum repetiit, cui additum est supplementum Jo. Linturii usque ad a. 1514. Gallica versio Petri Sarget prodiit Paris. 1505. fol. Belgica Anonymi, Ultrajecti a. 1480. fol. Utraque est in Bibl. Regia Dresdensi teste Cel. J. C. Gœtzio in Memorab. illius Bibliothecæ Vol. I. p. 430. 433.

2. *De moribus & situ antiquorum Saxonum* lib. III. quem titulum aliqui sic ponunt: *De laude Westphaliæ;* nam Westphalia antiquis dicebatur Saxonia. Prodiit liber primum sine anno & tempore adjecto in 4. post Coloniæ 1514. curante Ortwino Gratio 4. & 1602. demum tomo III. Scriptorum Brunsuicensium Leibnitii p. 606.

3. *Quæstiones XII. pro Sacræ Theologiæ Studiosis*, Colon. apud Arnoldum Therhörnen 1457. 4. editas esse docet Leibnitius præf. tomi III. citati p. 20.

4. *Paradisus conscientiæ*, ibid. impressus.

5. *Sermo de S. Benedicto*, quem impressum ait Morotius & Trithemius.

Reliqua ejus sunt inedita, *Vita D. Pauli*, *Formula timoratorum Episcoporum*, *item Canonicorum & Presbyterorum secularium*, *de vera nobilitate & ejus origine*, *de Hospitalariis & operibus misericordiæ vacantibus*, *de Kalendario & Martyrologio*, *de excellentia Alberti Magni*. *Epistolæ innumeræ*, præsertim ad Trithemium (non Possevinum, ut scribit Morotius) qui etiam ipsum in cella sua inviserat. Vide hunc de script. Eccles. c. 929. de script. Germ. c. 246. Theod. Petreji Bibl. Cartusianam p. 259. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. ordinis Cartusiensis p. 113.

WERNERUS alius Cartusianus, eodem modo ab Historicis hujus ordinis describitur, quo a Fabricio nostro supra lib. VII. p. 355. Cartusiani differunt, & ajunt eum a. 1400. vixisse, & forte a Victorinis ad suos transiisse. Opus quod *Enucleamenta Biblica* inscripsit, dicunt impressum esse Parisiis 1518. apud Petrum Gomarscium.

Alius Wernerus Cartusianus est, cujus librum *de Venerabili Sacramento Eucha-*

chariſtiæ, una cum Algeri Opusculo Coloniæ edidit Petrus Quentelius 1535.

Theod. Petreji Bibl. Cartuſiana p. 296. Car. Joſ. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartuſienſis p. 75.

WERNERUS *Titianus*, patria Juliacenſis, a villa *Titz* nomen nactus, ſec. XVI. primum in monaſterio Canonicorum regularium S. Auguſtini Noveſii inſtitutus, deinde Prior cœnobii Marbacenſis in Alſatia fuit, tandem cum monaſterium Noveſienſe ſolo æquatum eſſet, ejus quoque Prior, multa pro libertate monaſterii ſui pugnavit. Scripſit *Annales Noveſienſes* ab a. 690-1592. editos in Martene & Durand Collect. ampliſſ. IV. p. 523.

WERNHARUS, Abbas monaſterii Altahenſis in Bavaria, obiit a. 1317. *Epiſtolas* illius XXXVII. ediderunt Pezius & Hueberus in Codice diplom. part. II. p. 208.

WERNHERUS, Lector Minorum Ratisponenſium Sec. XIII. vel initio ſequentis, ſcripſit *Librum Soliloquiorum*, quem ex Codice Mellicenſi, qui apographum eſt Codicis Tegernſeenſis, edidit Bern. Pezius Biblioth. Aſceticæ tom. IV. p. 41. Obſervat Editor Reverendus, illum quædam ab Anſelmo mutuatum eſſe.

WERTHINENSE monaſterium in Comitatu Marcano ſitum ad Ruram fluvium, cujus colonia eſt monaſterium S. Lud-

geri apud Helmestadium. Chartularium illius dedit Leibnitius tomo I. Scriptorum Brunsuicensium p. 101. Excerpta vero ex Necrologio illius tomo III. p. 717. Alias Syllogen Abbatum illius ab Henningo Hagen elaboratam exhibet idem tomo III. p. 600. & Carmen Uffingi in laudem ejus p. 604.

WESSELUS *Gröningensis*, vide supra JOANNES WESSELUS.

WETTINUS, Monachus Augiæ divitis (*Reichenau*) in diœcesi Constantiensi, Waldonis ibidem Abbatis consanguineus, & scholarum monasterii præfectus. Sub finem vitæ a. 824. extra se raptus, & ab Angelo, ut ajunt, e corpore ductus, reductusque miranda arcana in cœlo, purgatorio & inferno vidisse & audivisse traditur, quæ Heito Episcopus & Abbas Augiensis prosaice, (v. supra lib. VIII. p. 575.) metrice autem Walafridus Strabus descripserunt. Nihil scripsit, quod huc usque cognitum sit, mentio autem illius ideo injicitur, quia Arnoldus Wion in Ligno Vitæ II. 79. eum primo Canonicum S. Augustini, deinde Metensem S. Vincentii monachum facit, quem *Ugutinum* vocat, hominem pium & sanctum, quod ex Tractatu, quem de visione sua terribili scripsit, constare possit. Tractatum vero illum in persona Fratrum Me-

Metensium invenire licet in Libro trium virorum & trium spiritualium virginum, & lib. VIII. Collat. Predenbachii cap. 39. Sed rem totam multis verbis refutat Jo. Egon de viris illustribus Augiæ divitis II. 7. cujus etiam verbis hic usi sumus. Observat enim ille, ipsissimum esse opus Heitonis sive Hattonis Episcopi, sed cui audaculus aliquis sequentem præfationem e cerebello suo effictam attexuit: *Visio Uguetini prius Canonici, postea Monachi, quam ostendit illi Deus per Angelum, & quam nos Fratres ejus ipso narrante scripsimus, servi sancti Vincentii Metensis &c.* Adde Magnoaldi Ziegelbaur Conspectum rei literariæ Ord. S. Benedicti part. I. p. 93. Pagium ad a. 824. n. 20.

Guilielmus WHITLOCK, Canonicus Lichfeldensis, additamenta collegit ad Thomæ de Chesterfield Seriem Episcoporum Lichfeldensium & Coventrensium, ab a. 1357. usque ad a. 1559. quæ habetur in Angliæ Sacræ Whartoni tom. I. p. 4.

WIBALDUS, aliis *Guibaldus, Wiboldus* & *Guicboldus*, claro genere apud Leodios natus, ex nobilibus scilicet *de Pratis*. Ab ipsis incunabulis in monasterio Stabulensi educatus fuit, deinde ad Leodiensium scholas perrexit, ubi adhuc a. 1115. versatus est, a. 1117. vero ad Walciodorense monasterium se contulit. Ubi

ſcholas ipſe rexit, donec a. 1130. Stabulenſium Abbas, a. 1136. Caſinenſium, denique a. 1137. Corbeienſium creatus eſt, ubi a. 1158. fatis conceſſit. Magna auctoritate fuit apud Lotharium Imp. qui eum in Epiſtola ex archivis Caſinenſibus a Mabillonio protracta *Romani imperii archicancellarium* vocat. Exſtat in vita noſtri p. 165. Negotiis quoque civilibus & bellicis multum interfuit. De vita ejus confer Petri Diaconi Chronicon Caſſinenſe IV. 124 ſeqq. Schatenium in Annalibus Paderbornenſibus. Omnium vero induſtriam ſuperarunt Edm. Martene & Urſinus Durand qui tomo II. Collectionis ampliſſimæ Vitam Wibaldi a p. 153-183. copioſe ſatis elaborarunt. Iidem Duumviri *Epiſtolas* ejus CCCCXLI. ex Codice Stabulenſi συγχρόνῳ ediderunt, a p. 183 ſeqq. cum huc usque non niſi una fuerit edita tom. II. Spicilegii Dacheriani p. 708. edit. novæ, & in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 807. ad Theodericum Abbatem Walciodorenſem, quæ in hac Collectione ſexto loco poſita eſt.

WIBALDUS, civis, poſt a. 965. Epiſcopus Cameracenſis, Ottoni Imp. familiaris, obiit a. 969. Scripſit carminice *Tractatum de Alea regulari contra Aleam ſecularem*, ubi de virtutibus Chriſtianis: qui exſtat

exſtat in Hiſtoria Epiſcoporum Cameracenſium cum annot. Georgii Colvenerii. Adde Val. Andreæ Bibl. Belgicam p. 850. Swertii Athenas Belgicas p. 706. Hiſt. literariam Galliæ tom. VI. p. 311.

WIBERTUS, Archidiaconus Tullenſis ſec. XI. ſcripſit *Vitam Leonis IX. Papæ,* qui primum Epiſcopus Tullenſis fuerat. Edita eſt primum a Surio d. 19 April. & Sirmondo Pariſ. 1615. aucta vero & emendata a God. Henſchenio in Actis Sanctorum tomo II. Aprilis p. 648. Jo. Mabillonio Sec. VI. Benedictino parte 2. p. 49. Jo. Ge. Eccardo in Probationibus Originum Habsburgo-Auſtriacarum pag. 171.

WIBERTUS, monachus Villarienſis in Brabantia, Ord. Ciſtercienſis, ſcripſit *Epiſtolam* prolixam ad S. Hildegardem, in qua ipſi quæſtiones XXXVIII. proponit, quæ cum ſolutionibus exſtant inter opera Hildegardis. Car. de Viſch de Scriptoribus Ord. Ciſtercienſis p. 320. 321.

WICBERTUS, alii *Hunerbertum* vocant, Anglus, patria Deirus, primum Canonicus Eboracenſis, deinde Monachus Benedictinus, porro Abbas Wirmouthenſis & Giruicenſis. Ajunt eum S. Bonifacii præceptorem fuiſſe. Scripſiſſe dicitur *de vita Ceolfridi* Abbatis Wirmouthenſis, & *Epiſtolas ad diverſos.* Balæus Cent. I. 90. Pitſeus c. 95.

WIC-

WICBODUS, cujus *Quæstiones in Octateuchum* in Codice S. Maximini Trevirensis invenerunt, in tria vero tantum Geneseos capita ediderunt Martene & Durand Collect. ampliss. IX. p. 293. dubium est, quis fuerit. Sub initium Codicis exstant hæc verba: *Carolus Rex Francorum & Longobardorum, ac patricius Romanorum, hunc codicem ad opus suum scribere jussit.* An igitur Wigbaldus ille sit, Caroli Magni sub Itherio & Radone Archicancellariis notarius; an Widbaldus, quem teste Astronomo, idem princeps circa a. 778. præfecit Petragoricis, incertum est. Opus autem ex dictis sanctorum Patrum, Augustini, Gregorii, Hieronymi, Ambrosii, Hilarii, Isidori, Eucherii, Junilii contextum est, quorum verba retinuit. Et quia maxima Geneseos pars purum Hieronymi atque Isiodori textum fere exprimit, sequentes vero libri unum Isidorum exhibent, plura Duumviri laudati edere noluerunt. Ipse tamen Codex usui esse potest illis, qui futuro tempore Hieronymi & Isidori opera denuo recensebunt. Adde Historiam literariam Galliæ tom. IV. p. 177.

WICHARDUS Baro *a Polheim* Austriacus, primo Decanus, deinde Archiepiscopus Salisburgensis, mortuus a. 1315. scripsit *Continuationem Hermanni Contracti* ab a. 1279-1310. (Possevinus *Chronicon Austriæ* vocat) quæ quondam extabat Viennæ MS. apud Wolf-

Wolfgangum Lazium, nunc in Bibliotheca Viennensi. Hæc Possevinus tomo II. Apparatus p. 548. Lambecius in Catalogo librorum a se editorum p. 54. qui ipsum una cum aliis auctoribus editioni paraverat.

WIDBERTUS, aliis *Guibertus*, Abbas tertius monasterii in Valle S. Petri Carnuti, a sanctis moribus laudatus, obiit inter a. 981. & 986. Scripsit *Vitam & martyrium* (de S. Eman) *S. Amantii*, quæ adhuc manuscripta circumfertur. Ita Jo. Liron in Bibl. Carnotensi (Bibl. Chartraine) p. 7. 8. sed ostendit Autor Hist. literariæ Gallicanæ tomo VI. p. 407. illam in Actis Sanctorum 16. Maji dudum esse impressam.

WIDI monachi circa a. 1000. *Epistola* ad Heribertum Archiep. Coloniensem edita est tomo I. Miscellaneorum Baluzii p. 412.

WIDRADUS, Abbas Flaviniacensis a. 748. cujus *Testamentum duplex* exhibet Mabillonius sec. III. Benedictino part. 1. p. 683. 688.

Joannes WICLEF, *Wiklyf*, Lelando *Wicoclivus*, aliis aliter, Anglus, in septentrionali insulæ parte, locum quidam *Wiked life* vocant, natus & educatus, Collegii Mertonensis in Academia Oxoniensi socius, Collegii quoque Cantuariensis ac Baliocensis Præfectus, & Rector Ecclesiæ Luttervordiensis, obiit a. 1387. ultima die Decembris. De actis & doctrina ejus nolo multa proferre, quia Bibliothecam tantummodo curare

meum

meum est. Interim plena de ipso sunt *Historiarum* volumina, & consulat Lector præterea scriptores sequentes, qui vitam ipsius data opera describunt.

Petrus Maria *Grassius* de ortu & progressu hæresium Jo. Wiclefi. Vicentiæ, 1707. fol. Giorn. de' Letterati d'Italia tomo XIV. p. 24. XVII. p. 104. Journal des Sçavans 1709. p. 321.

N. *Harpsfeldii* Historia Wicleffi, a me visa non est.

Thomæ *Jamesii* Apologia pro Wiclefo, Oxon. 1608. 4. Anglice.

Jo. *Lewis* historia vitæ & Vexationum Jo. Wiclefi. Lond. 1720. 8. Anglice, de quo Bibl. Angloise tom. IX. p. 138. Memoires lit. de la grande Bretagne tom. VII. p. 120. Acta Erudit. tomo VIII. Supplem. p. 205. New Memoirs tom. V. p. 104.

Ejusd. præfatio ad versionem Novi Testamenti a Wiclefo conversi.

Dan. *Neal* hist. Puritanorum, Anglice (Lond. 1732. 8.) cap. 1.

Bened. *Picteti* oratio de Wiclefo. Genev. 1717. 4.

Ge. Conr. *Rieger* in historia Fratrum Bohemorum, libro Germanico. §. 127. seqq.

Stephani Prioris Olomucensis Anti-Wiclefus, Anti-Hussus & alia, edita in Thesauro novissimo Anecdotorum Bern. Pezii tom. IV. parte 2. p. 149.

Hussi

Ant. *Varillas* hist. hæresium Wiclefi, Hussi & Hieronymi. Paris. 1681. 12. Gallice.

Opera ab ipso scripta magnum satis numerum implent, nos initium faciemus ab impressis

1. Primum locum occupet *Versio* totius Scripturæ Sacræ in linguam Anglicam, ex Vulgata versione suscepta, cujus Codices non pauci in Bibliothecis Angliæ latent, mirum vero est, Anglos eam tam diu neglexisse, quum vel linguæ caussa ipsis in pretio esse debeat. Nostro tempore Jo. Lewis *Novum Testamentum* edidit Lond. 1732. fol. cum præfatione, quæ notitiam versionum Anglicarum exhibet. Evolve Memoires de Trevoux 1733. p. 928. Bibl. raisonnée tom. VIII. p. 479. De ea quoque agunt Henr. Whartonus in Auctario ad historiam dogmaticam de scripturis & sacris vernaculis, Jac. le Long in Bibl. sacra & alii.

2. *Dialogorum libri IV.* 1525. 4. sine mentione loci, Basileæ prodiisse placet Fabricio.

3. *Ostiolum Wiclefi,* sive Tractatus de Sacramento Altaris, in quo Transsubstantiatio tam e Scriptura, quam Philosophia oppugnatur. Norimb. 1546. 8. Oxon. 1612. 12.

4. *Tractatus duo adversus Fratres mendicantes,* Angl. per Jamesium, Oxon. 1608. 4.

5. *Aphorismi s. Articuli Wicleviani,* per Jo. Foxum Argent. 1554. 8.

6. *Con-*

6. *Confessio fidei*, sive Conclusiones XVIII. in Synodo Lambethano a. 1377. exhibitæ, apud Foxum in Comment. rerum Eccles. (Basil. 1563. fol.) part. 1. p. 8.

7. *Epistola* ad Urbanum Papam a. 1384. ibid. p. 16.

8. *Responsum* ad Richardum Regem a. 1377. *de jure Regis & Papæ*, ibidem.

9. *Declaratio fidei suæ*, & *Conclusiones plures* apud Walsinghamum ad a. 1378. & sequentes. In his impressis præcipue Whartonum secutus sum.

Plurima Wiclefi nostri sunt inedita, quæ in Bibliothecis Angliæ latent, & a Balæo, Oudino & Catalogis Anglicis magno numero proferuntur, unde quædam delibabo. *Commentarius in Epistolas & Evangelia totius anni*, Latine, *Expositio in Epistolas Dominicales*, Anglice, *Commentarius in Psalmos & alios hymnos ecclesiasticos: de veritate S. Scripturæ: de peccatis mortalibus: de civili dominio: Confessiones binæ de Sacramento altaris: de vita Sacerdotum: de regula S. Francisci: Expositio Symboli Apostolici, Decalogi & Orationis Dominicæ: de abominatione in loco sancto: Speculum secularium Dominorum: de fundatione Pseudofratrum: de Christo & Antichristo: de contrarietate duorum dominorum: de citationibus frivolis & aliis versutiis Antichristi: Speculum Ecclesiæ militantis*, & alia longe plura.

Ex

Ex his titulis conſpicimus, Wiclefum fuiſſe virum ſummo ingenio & judicio præditum, qui ſe non abripi paſſus eſt a tenebris illius ſeculi, ſed qui ſingulari rerum omnium perſpicientia corruptionem doctrinæ & vitæ cognitam habuit. Hinc opera ejus aliquot voluminibus conjunctim edere debebant Angli, neque hunc tantum theſaurum orbi chriſtiano & cœtui puriori diutius invidere.

WIGANDUS *Wirt* ſ. *Caupo*, ord. Prædicatorum in conventu Francofurtenſi Theologiæ Lector & Concionator, multas habuit cum Jo. Trithemio & aliis de conceptione B. virginis controverſias, contra Trithemium ſcripſit *Dialogum apologeticum, contra Weſeli perfidiam, & contra eos, qui de conceptione immaculatiſſimæ virginis male ſentiunt.* Oppenheimii 1494. vel 1507. 4. Editionem ſine mentione anni & loci memorat Jo. Lud. Hockerus in Bibl. Heilsbrunnenſi p. 153. *Tractatum de eadem materia ſed verſibus elegiacis adv. Sebaſtianum Brant.* Jac. Quetif de Scriptoribus ord. Prædicatorum tom. II. p. 13.

WIGMORUS, cognomine *Homiliarius*, natione Anglus, ſed ſeculo incerto, ſcripſit *Sermones per Adventum, & per totum annum*, quos Balæus Londini a Roberto Graftono impreſſos eſſe dicit, Centur. XI, 4. Pitſeus Append. Cent. IV, 75. Diſpiciant eruditi, annon hic idem ſit cum *Warnero*

Homiliario, de quo superius actum fuit: nam vicinitas & similitudo literarum facile effecit, ut unum pro altero legeretur.

WIGO Decanus monasterii Phyuhtwangensis s. Feuchtwangensis in Franconia, circa a. 980. Ejus *Epistolæ XIII.* editæ sunt in Codice dipl. Pezii & Hueberi part. 1. p. 110.

WILBERTUS Alemanus, scripsit ad Talayrandum Petragoricensem S. R. E. Cardinalem *Historiam partium terræ sanctæ*. Vivebat a. 1336. Ex Arnoldo Bostio Possevinus tomo II. Apparatus p. 548.

WILFRIDUS *Ripponensis*, in oppido Rippon Angliæ septentrionalis natus, primus monachus fuit in cœnobio S. Hildæ Streneshalcensi, deinde Archiepiscopus Eboracensis & Frisionum Apostolus, obiit a. 710. Vitam ejus scripserunt *Eddius Stephanus*, & *Eadmerus*, de quibus Fabricius noster superius. Scripsit *de Catholico celebrandi Paschatis ritu, de Clericorum tonsura, de regulis Monachorum, de actis & decretis Streneshalcensis Concilii, Epistolas ad diversos*. Lelandus c. 74. Balæus Centur. I. 88. Pitseus c. 85. Suffridus Petri de scriptoribus Frisiæ Dec. IV. 2.

WILFRIDUS, vide supra *Bonifacius*, tom. II. p. 709.

WILHELMUS *de Benyne*, Prior de Neubothle, postea Abbas Cupri in Scotia, circa a. 1188. Scripsit *de Vita S. Joannis Scoti, Episcopi S. Andreæ*. Car. de Visch p. 326.

WIL-

WILHELMUS *Brome* & WILHELMUS *de Dyngton*, Cuſtodes Capellæ B. Mariæ Eccleſiæ Parochialis S. Johannis Bapt. Cirenceſtriæ, a. 1460. fecerunt *Regiſtrum Chartarum ac Munimentorum pertinentium ad Capellam modo dictam.* Catalogus Codicum Dugdalianorum in Muſeo Aſhmoleano p. 16.

WILHELMUS *Bruce*, Scotus, circa a. 1479. ſub Antonio Spinola Poloniæ Règi contra Tartaros militavit. Ejus ſunt, *de bello adverſus Turcas gerendo conſilium.* Lipſ. 1595. 8. *De Tartaris Diarium*, Frf. 1598. fol. Ge. Mackenzie de Eruditis Scotis vol. I. p. 460.

WILHELMUS *Ciſtercienſis*, Abbas, neſcio cujus loci aut temporis, ſcripſit *Sermonem de Aſſumtione B. Virginis*, qui exſtat in Car. de Viſch Bibl. Scriptorum ord. Ciſtercienſis p. 321. ſeqq.

WILHELMUS *Dean*, Anglus, ſcripſit ad Papam Alexandrum III. *de nece Thomæ Cantuarienſis.* Exſtat in Bibl. Regia Londinenſi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 628.

WILHELMUS *Dempſterus*, Scotus, ex Cureſtoniorum familia natus, ſec. XIII. Profeſſor Philoſophiæ, a Parlamento, quid de Philoſophia Lulliana ſtatuendum ſit, in conſilium adhibitus. Scripſit *Examen in Brevem Raimundi Lulli artem.* Lugd. 1514. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis vol. I. p. 231.

WILLELMI *Godellus*, monachus S. Martialis Lemovicensis, scripsit *Chronicam* ab orbe condito usque ad a. 1172. quæ exstat MS. Parisiis in Bibl. Regia. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 946.

WILHELMUS *Kecellus*, Anglus, Clericus Beverlacensis, sub finem sec. XI. aut initium sequentis videtur scripsisse *Miracula Joannis Beverlacensis*, Archiepiscopi Eboracensis, quæ edidit Henschenius tomo II. Maji p. 173.

WILHELMUS, Abbas Melrosensis in Scotia, ord. Cisterciensis, circa a. 1170. Scripsit *in Canticum Salomonis, de officio Monachi, & ad Joannem Cardinalem, Scotiæ & Hiberniæ Legatum*. Car. de Visch p. 326.

WILHELMUS *de Morbecta*, vel *Morbeta*, vide supra libr. XII. p. 265. Adde Lambecium libro III. Bibl. Vindob. p. 326.

WILHELMUS *Parisiensis*, auctor *Nanceidos*, sive Poëmatis de clade Burgundionum circa urbem Nancejum, a. 1474. unde non semel versus aliquot adducit Meierus Annalium Flandriæ lib. 17. qui & p. 371. illum *Poëtastrum Parisiensem* appellat. Hæc ex Vossio de Historicis Latinis III. 8. p. 605. Auctorem verum detexit Oudinus tom. III. p. 2674. eumque *Petrum de Blarrorivo*, Parisinum esse docet. Opus illud Nanceidos impressum est in celebri Lotharingiæ pago Divi Nicolai de portu (non a. 1476. ut vult Labbeus: illo enim prælium gestum fuerat) sed

sed a. 1518. fol. Maittaire tomo II. p. 323. qui tamen pagi Lotharingici nomen mutilavit. Illum Petrum vero Fabricius noster supra suo loco omiserat.

WILHELMUS *de Prato*, ord. Prædicatorum, scripsit *de Eruditione Principum*, qui liber bis occurrit in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 57. 88.

WILHELMUS, nobili genere in Gallia natus, in monasterio S. Germani de Pratis educatus, Canonicus S. Genovefæ, tandem a. 1162. Abbas *Roschildensis* in Dania, ab Absalone Archiepiscopo eo vocatus, obiit a. 1202. ætatis 98. Intercessione Genovefæ, ut credebat, a morbo sanatus scripsit Opusculum *de miraculis Genovefæ*, quod MS. superest in Bibl. Regis Galliæ. Oudinus tomo II. p. 1460.

M. WILHELMUS *Smetius*, de Basseveldè in Flandria, Monasterii in Thosan (vulgo *ter Doest*) Abbas sec. XV. Scripsit *Summam Theologiæ Scholasticæ* tribus tomis distinctam. Car. de Visch de Scriptoribus ord. Cisterciensis p. 326.

WILHELMUS *Saginetus*, cujus *Lamentatio ob cœlibatum Sacerdotum*, seu Dialogus Nicænæ constitutionis & naturæ ea de re, (ita) cum refutatione Joannis Gersonis, MS. est in Bibl. Basileensi. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibl. MSS. p. 615.

WILHELMUS *de Schepseved*, monachus Ab-

batiæ de Crokysden in Comitatu Staffordiensi, sec. XIV. cujus *Annales de rebus præcipue Anglicis ab a. 1066. ad a. 1374.* MSS. adservantur in Bibl. Cottoniana. Oudinus tomo III. p. 1087.

WILHELMUS *Wey*, Anglus, Collegii Etonensis socius a. 1450. Scripsit *Itinerarium ad terram sanctam, Peregrinationem ad S. Jacobum in Hispania, Indulgentias in curia Romana*, quæ inter Codices MSS. Angliæ supersunt. Oudinus tomo III. p. 2543.

WILHELMUS de *Wycumba*, ord. Canonicorum regularium S. Augustini, primum Roberti Betun Episcopi Herfordiensis Clericus familiaris, postea Prior Lanthensis cœnobii in Cambria, circa a. 1140. Scripsit *Vitam. Roberti Episcopi* jam laudati, quam edidit Henr. Wharton tomo II. Angliæ sacræ p. 295. Adde Oudinum tomo II. p. 1385.

WILHELMUS *Vressenich*, a. 1348. Pastor, anno sequente Abbas Steinfeldensis, diœc. Coloniensis, ord. Præmonstratensis, scripsit *Vitam B. Hermanni Josephi* monachi Steinfeldensis. Poëmatis initium est:

Agrippinensis Hermanni pauperis ortum.

Desinit autem his versibus:

Sanctorum vere legitur tot nullus habere,
Ut Joseph, alloquia cum virgine matre Maria.

Hæc God. Henschenius in Comm. prævio ad vitam Hermanni Josephi, tom I. Aprilis p. 683.

WIL-

WILHELMUS *Turnbull*, Scotus, Episcopus Glascuensis circa a. 1450. Academiam Glascuensem recens fundatam inauguravit. Ejus sunt *Oratio ad Academiæ suæ Professores*, & *Academiæ Glascuensis Statuta*. Ge. Mackenzie de Scotis eruditis Vol. I. p. 465.

WILKINUS, (aliis *Gualichinus*, *Qualichinus*) *de Spoleto*, seculi XIII. scriptor, Carmen heroicum *de gestis Alexandri Magni* procudit, cujus Codicem vidi Francofurti ad Viadrum apud Nicolaum Westermanum. Vide Fabricii nostri Bibl. Græcam Volum. II. p. 227.

WILLEBRANDUS ab *Oldenburg*, Canonicus Hildesheimensis, qui a. 1211. lustravit terram sanctam, & quæ viderat, in scripta retulit: auctor neque indoctus neque incuriosus. Hæc Leo Allatius, qui illud *Itinerarium terræ Sanctæ* Symmictorum libro I. p. 122. edidit, nuper admodum Venetiis cum Josepho Genesio inter Scriptores Byzantinos recusorum.

WILLERAMUS Abbas, non *Eberspergensis*,* sed *Merseburgensis* monasterii in Suevia,** Ord. S. Benedicti Parisiis operam dedit bonis literis, inde Scholasticus Ecclesiæ Bam-

 ber-

* Ita vocatur ab Anonymo Mellicensi c. 78. & in Codice Lugdunensi, quo usus est Merula.

** Non in Saxonia, ut scribit Eccardus in Historia studii Etymologici linguæ Germanicæ c. 14. p. 125. Nam Saxonicum illo tempore nondum erat exstructum.

bergensis, post assumto habitu in monasterio Fuldensi Abbas Merseburgensis claruit a. 1070. Scripsit *Paraphrasin geminam in Canticum Canticorum*, quarum prior metrica est lingua Latina, posterior prosaica, lingua veteri Theotisca. Ipse librum inscripsit *de nuptiis Christi & Ecclesiæ*. Editus est primum a Paulo Merula, Lugd. Bat. ex Officina Plantiniana Raphelengii 1598. 8. secutæ sunt observationes Francisci Junii, Amstel. 1655. 8. *Præfationem*, quæ huc usque defuerat, ex codice Rhedigeriano dedit Opitius ad Hymnum de S. Annone p. 3. postea ex Codice S. Euchari ante annos 600. exarato Martene & Durand Collect. ampliss. I. p. 507. Codex Ambrosianus Bibliothecæ Vindobonensis emendatior est, prout pluribus ostendit Lambecius lib. II. de Bibl. Vind. p. 764 sqq. Tandem prodiit in Thesauro Schilteriano tomo II.

Plura Trithemius de Scriptoribus Eccl. & de viris illustribus Germaniæ, Eccardus l. c. Leyseri Historia Poëtarum medii ævi, p. 354. Jo. Henr. a Seelen in vita Stadenii p. 58.

WILLIBALDUS, Presbyter in Ecclesia S. Victoris Moguntiæ, sec. VIII. qui jussu Lulli Archiepiscopi Moguntini & Megingaudi Episcopi Herbipolensis *Vitam S. Bonifacii* primum in ceratis tabulis conscripsit, deinceps in pergamenis rescribendam.

dam, prout habet Auctor incertus Vitæ S.Bonifacii, in Actis Sanctor. Junii tomo I. p.476. cui addatur Eccardus rerum Franciscarum XXIV. 22. Nec obstat, quod Mabillonius & Papebrochius objiciunt, in fine operis sic legi: *Ego Willibaldus Episcopus scripsi:* nam hæc lacinia ab homine otioso & ignaro adscripta est. Præterea Willibaldus noster cognationis cum S. Bonifacio ne verbo quidem meminit; imo n. 46. Vitæ illius, in Actis Sanctorum p. 469. expresse de Episcopo Eichstadiensi, tanquam a se diverso his verbis loquitur: *Duos bonæ industriæ viros ad ordinem Episcopatus promovit, Willibaldum* (Eichstedensem) *& Burghardum* (Wirzburgensem.) Adde Jo. Bapt. Sollerii Commentarium prævium ad Vitam Willibaldi tomo II. Julii p. 487.

Edita est hæc vita primum a Canisio Antiquar. Lectionum tomo IV. in editione Basnagiana tomo II. part. I. p. 227. deinde a Serario ad calcem Epistolarum Bonifacii, Mogunt. 1605. 4. & in Bibliothecis Patrum, apud Surium d. 5 Junii, Mabillonium Sec. III. Bened. part. 2. sub initium, in Actis Sanctorum tomo I. Junii p. 460.

Vita S. Walburgæ sororis & Epistolæ, quæ Willibaldo Eichstedensi tribuuntur, sunt adhuc ineditæ.

Confer præter jam laudatos Henschenii Comm. prævium ad Vitam Bonifacii

 p. 452.

p.452. Mabillonii Observationes prævias. Hist. literaire de la France tom. II. p.167.

S. WILLIBRORDUS, in Northumbria in territorio Ripponensi natus, monachus cœnobii Ripponensis, Ordinis S. Benedicti, post Episcopus Ultrajectinus, obiit a.736 vel 739. Scripsit *Canones Ecclesiasticos, de sua peregrinatione, Homiliarium, Epistolas ad diversos.* Lelandus c.72. Balæus Cent. II.5. Pitseus c.102. *Testamentum* ejus edidit Scribanius in Antwerpia, Miræus in Codice piarum donationum p.11. in Batavia sacra tom.I. & in Calmeti Hist. Lotharing. tom. I. Append. p. 270.

De Vita ejus scriptores fere triginta allegantur in Indice Lelandi, quibus adde Waræum de scriptor. Hiberniæ p. 108. Hist. literaire de la France tom. IV. p. 63. Arn. Wion Lignum Vitæ V. 51.

WIMUNDUS, Benedictinus ex monacho Abbatiæ de Cruce S. Leufridi seu Heltonis, Archiepiscopus Aversanus circa annum 1060. *Epistola* ejus, qua Erfasto *de uno Deo & trino* inquirenti respondet, exstat tomo III. Spicilegii Dacheriani p.401.

WINDIGNOTUS, Historicus Anglus, ut ex Guilhelmo Hormanno colligitur, sed ætatis incertæ. Scripsit *Historiam Saxonum,* quæ adhuc Pitsei tempore Windesoriæ in Bibliotheca dicti Hormanni adfuit. Sunt, qui eum eundem cum Witichindo Corbeiense fuisse dicant, quod

nemo

nemo dirimet, nisi qui conferre poterit. Balæus Cent. X. 54. Pitseus Append. Centur. IV. 78.

WINDRICUS, vide *Vindricus*.

WIPO vel *Wippo*, presbyter, Conradi Salici & Henrici III. Imp. Capellanus. Burgundum natione facit Jac. Basnagius, ex his illius versibus:

Irradias patriam, si tu modo viseris, illam.

Sed non cogitavit vir summus, *patriam* mediis temporibus idem notasse ac regionem. Cætera igitur illius nos latent. Scripsit *Vitam Conradi Salici*, editam a Pistorio tomo III. S. R. Germ. p. 421. *Panegyricum ad Henricum III. Imp.* ligato sermone, a Canisio Lect. Ant. tom. III. part. I. p. 161. & *Proverbia* ad Henricum Conradi Imp. filium, a Martene & Durand Collect. ampliss. tom. IX. p. 1095. & post eum a Cel. Fabricio nostro tomo I. hujus Operis p. 1265. edita.

WITHREDUS, presbyter Anglus, amicus Bedæ Venerabilis circa a. 730. scripsisse dicitur *de celebratione Paschatis*. Lelandus c. 97. Balæus Cent. X. 23. Pitseus c. 96.

WITIKINDUS, patria Saxo, monachus *Corbeiensis*, discendi caussa monasterium Hirsaugiense adiit, post ad Corbeienses rediit, ibique Scholis præfuit. Magnoaldus Ziegelbaur in Conspectu rei literariæ Ord. S. Benedicti part. I. p. 99. Scripsit circa a. 980. *de rebus Saxonum gestis* libros III.

libros III. editos primum inter Scriptores Germanicos Hervagii, Basil. 1532. fol. post a Reinero Reineccio, Frf. 1580. fol. ab Henrico Meibomio seniore, Frf. 1621. fol. cum annotationibus, quas nepos Scriptorum Germanicorum Collectionis tom. I. repetiit. Tandem Leibnitius *Summam Capitum Witichindi ex Codice antiquo Casinensi* inseruit tomo I. S. R. Brunsuicensium p.208. sequuntur ibidem p. 211. Variæ Lectiones ex Codice Archivi Dresdensis, & p. 221. Codicis Casinensis. Poëtica ejus, teste Sigeberto c. 129. sunt *Passio Theclæ Virginis*, & *vita Paulli Eremitæ*, quæ prosam habuit admixtam: utrumque opus nondum typis est editum. Adde Lyseri Historiam Poëtarum medii ævi p. 283. 284. Paullinum de viris illustribus Corbeiæ Saxonicæ p. 96.

WITMUNDUS, vide supra *Guitmundus*, lib. VII. p. 514.

WOLBERO, monachus & Abbas S. Pantaleonis Coloniensis, Ord. S. Benedicti, electus a. 1147. obiit 1167. Scripsit *Commentarium in Cantica Canticorum*, quem Henricus Gravius edidit Colon. 1650. 4. Oudinus tomo II. p. 1423.

WOLFGANGUS, patre Comite de Pfulingen ortus, in monasterio Augiæ divitis educatus, Episcopus Ratisbonensis obiit a. 994. Vide Jo. Egonem de viris illustribus Augiæ divitis l. 5. Ejus *Paraphrasis* *in*

in Psalmum L. edita est in Bern. Pezii Thes. noviss. Anecdotorum tom. II. part. 1. p. 1.

WOLFGANGUS, Monachus *Nideraltabensis* in Bavaria monasterii, sub finem sec. XIII. vixit & variis consiliis virorum summorum adhibitus fuit, quod testantur *Epistolæ* ejus LXXII. editæ in Codice diplomatico Pezii & Hueberi part. II. p. 173

WOLFHARDUS, monachus & Presbyter cœnobii Hasenrictani (non *Hasserensis*, ut habet Possevinus,) in diœcesi Eichstetensi, sub finem seculi IX. scripsit *Vitam S. Walpurgis* libris IV. quorum duos dedit Canisius tom. IV. p. 720. edit. novæ tomo II. part. 3. p. 262. stilo immutato Surius d. 25 Febr. integros Acta Sanct. tom. III. Febr. p. 523. & Mabillonius Sec. Bened. III. part. 2. p. 287. Scripsit quoque *Vitas Sanctorum*, quorum plura Volumina in diversis Germaniæ Bibliothecis exstant. Præfationes ejus in singulos menses, excepto Februario ediderunt Pez & Hueber Cod. diplom. part. I. p. 90. Adde Hist. literariam Galliæ tom. V. p. 682.

WOLFHELMUS, Abbas tertius Brunwillarensis monasterii, diœc. Coloniensis, obiit a. 1091. vel, ut alii volunt, a. 1132. Vitam ejus scripsit Conradus monasterii laudati monachus, editam a Surio d. 22 Aprilis, in Actis Sanctorum tom. III. Aprilis p. 76. & a Mabillonio Seculo VI. Benedictino part. 2. p. 675. Scripsit hic

Wol-

Wolphelmus *Epistolam de Sacramento Eucharistiæ contra errores Berengarii*, quæ ipsius Vitæ inserta est c. 10. 11. *Versus in utrumque Testamentum* inseruit idem Conradus c. 4. p. 83. *Sermones, Epistolas* & *Carmina*, teste Trithemio de viris illustribus Germanis. Adde Mabillonii Observationes prævias p. 675. & Possevinum tomo II. Apparatus p. 549.

WOLFHERRUS, in Altahensi monasterio educatus, & discipulus S. Godehardi Episcopi Hildesheimensis sec. XI. Scripsit *Vitam S. Godehardi*, magistri sui, quæ edita est primum sub spurio *Arnoldi* nomine, qui eam *Menghardo* dedicavit, a Browero inter Sidera Germaniæ, & Surio d. 4 Maji, postea cum Codicibus MSS. collata & vero auctori restituta a Godefrido Henschenio in Actis Sanctorum tomo I. Maji p. 502. a Mabillonio cum observationibus præviis Seculo VI. Benedictino part. 1. p. 395. tandem a Leibnitio inter Scriptores Brunsuicenses tom. I. pag. 482.

Scripsit quoque *Vitam S. Guntheri*, nobilis Thuringi, Eremitæ juxta monasterium Altahense, quam edidit Canisius tomo III. parte 1. p. 183. Surius d. 9 Oct. Mabillonius loco citato p. 475. Hunc autem illius vitæ auctorem esse tum stilus comprobat, tum etiam, quod sex priora

priora capita illius ex vita S. Godehardi repetita sunt.

WOLSTANUS, patria Wintoniensis, ibidem monachus Benedictinus & cantor circa a. 1000. Scripta ejus sunt, *de S. Suithuni translatione & miraculis, vita Ethelwoldi Episcopi, vita Ethelwoldi Regis, de tonorum harmonia*. Lelandus c. 126. Balæus Cent. II. 41. Pitseus c. 154. *Vita Suithuni* metrice edita est a Mabillonio sec. V. Bened. p. 628. & tom. I. Augusti p. 98. *Vita* vero *Ethelwoldi Episcopi* a Surio d. 1 Aug. ab eodem Mabillonio p. 606. nec non in Actis Sanctorum tom. I. Augusti p. 88.

Adde Jo. Pinium in Comment. prævio ad vitam S. Suithuni, tom. I. Julii p. 321. 324. *Wolstanum* vocat Oudinus tom. II. p. 500. & cum *Lupo* convenire perperam tradit.

S. WOLSTANUS, Wigorniensis, monachus & Prior ordinis S. Benedicti in cœnobio S. Burgi, post Abbas Glavorniæ, tandem Episcopus Wigorniensis obiit a. 1095. Reliquit *Homiliarium* & *Admonitiones ad diversos*. Pitseus c. 174.

WOLTERUS *de Brugis*, vide supra lib. III. p. 343. adde Willoti Athenas sodalitii Franciscani p. 339.

WOPERIUS *Remsmagestus*, Prior cœnobii Thaborensis, *Frisiæ Chronicon* posteris reliquit, quod in Alberto Bavaro Hollandiæ Comite desinit. Exstat Hagæ Comitis apud Cornelium Dunium JC. Hæc Ant. Sande-

rus

rus in Bibl. Belgica manuſcripta I. p. 27. Laudatus autem Hollandiæ Comes, obiit a. 1404. ex quo de ætate auctoris judicare licet. Aliud exemplum, ſed mutilum eſt in Bibl. publica Amſtelodamenſi II. p. 45. ubi *Vorperus* ſcribitur.

WORGRESIUS, Britannus, Abbas primus Glaſconienſis circa a. 630 *Hiſtorias* & *Homiliarium* ſcripſiſſe dicitur. Pitſeus c. 68.

P. WUIA, non eſt ſcriptor medii ævi, ſed nomen P. tantum adpoſuit, ut eo melius lateret. Literæ vero W V I. retro lectæ indicant nomen auctoris, qui fuit *Jurga* (h. e. Georgius) *Valentinus Wintherus*, Treptovienſis ad Regam Pomeranus, J. U. D. Comes Palatinus Cæſareus, & Ducum aliquot Pomeraniæ Conſiliarius, qui obiit a. 1623. Vitam ejus dedit Burc. Gotthelff Struvius in Archivo Hiſtorico-Politico, quod vernacula lingua edidit, part. 1. p. 193. Addito nomine vero edidit *Parthenium litigioſum*, aliquoties editum: Elaborare cœpit opus ingens *Balthi Pomeranici*, quod a quibusdam, velut editum, allegatum fuit, re vera autem affectum eſt. Vide Pomeraniam meam antiquam & novam parte I. Sub nomine autem *P. Wuja*, & titulo *Canonici irregularis*, ſcripſit *Hiſtoriam Epiſcopatus Caminenſis*, quæ diu latuit, tandem a Jo. Petro Ludewigio tomo II. ſcriptorum Germanicorum p. 496. ſeqq. in lucem eſt protracta, quamvis admodum mendoſe, ſi nomina

mina propria ſpectes. Scriptus eſt liber a. 1616. vel 1617. quo tempore libellus *de turbato Imperii ſtatu*, 1613. 8. editus, de Proteſtantium Epiſcopatibus non ſatis ex æquo & vero ſcripſerat.

WULFADUS primum præceptor Carolomanno a Carolo Calvo patre datus, deinde Canonicus Remenſis, tandem Archiepiſcopus Bituricenſis, obiit a. 876. *Wlphardus* dicitur in ſubſcriptione diplomatis a. 869. apud Dacherium Spicil. II. p. 466. *Ejus Epiſtola paſtoralis ad parochos & parochianos ſuos* exſtat apud Mabillonium Anal. p. 100. Adde Bulæi Hiſtor. Univerſ. Pariſ. tom. I. p. 648. Hiſtor. literariam Galliæ tom. V. p. 479.

WULFAJUS vel etiam *Wulphagus*, monachus Elnonenſis, condiſcipulus Milonis ſec. IX. Scripſit *Verſiculos in confirmatione operis*, ſcil. vitæ S. Amandi Epiſc. Trajectenſis a Milone ſcripti; quanquam res ipſa docet, legendum potius eſſe *in commendationem operis*. Exſtat in Actis Sanctorum tom. I. Febr. p. 888.

WULFINUS *Boëthius*, de quo Fabricius jam ſupra egit, lib. II. p. 688. quibus nunc pauca hæc adde: Non fuit revera Epiſcopus Pictavienſis, ſed forte Chorepiſcopus illius Eccleſiæ ſub Sigibrano. *Vita S. Juniani* edita fuit etiam a Labbeo Bibl. nova MSS. tom. II. p. 569. particulæ quoque ante hunc ab Hu-

gone Menardo & Andrea du Chesne. *Acta translationis S. Juniani*, quæ procul dubio eundem auctorem habent, dedit Mabillonius in Actis SS. Ord. Bened. tom. IV. part. 1. p. 430. repetierunt Antverpienses tom. III. Augusti p. 138. Histoire literaire de la France tom. IV. p. 499.

WULPERTUS, forte monachus Benedictinus, scripsit *Libellum metricum de vita claustrali*, hoc exordio:

Qui cupis immundi vitare pericula mundi,
Teque sitis Dio tradere servitio &c.

Est MS. in Bibliotheca monasterii Weihenstephenensis in Austria, prout testatur Rev. Bern. Pezius Dissert. Isagogica in tomum I. Thesauri Anecdotorum novissimi *p. 26.*

X.

Franciscus XIMENIUS, (hunc enim Fabricius noster tom. II. p. 597. ad hunc locum rejecit) Gerundensis, Episcopus Elnensis & Patriarcha Hierosolymitanus, circa a. 1400. vixisse creditur. Scripsit *Librum de Natura Angelica*, Compluti, 1527. *Tractatum de Scala Dei*, Barcinone, 1501. *Pastorale pro instructione Episcoporum & Superiorum*, ibid. 1495. fol. *de Vita Christiana libros IV.* Valentiæ 1484. Granatæ 1486. fol. Alia illius opera sed lingua Hispania in Bibl. Cœnobii S. Mariæ de Jesu prope Barcinonem MSS. asservari testatur Waddingus de Scriptoribus ord. Minorum p. 140. Hæc Whartonus

tonus in Appendice ad Caveum. Oudinus ex Petri Salazar Chron. Provinciæ Castellæ II. 23. refert, scripsisse de vitis Sanctorum copiose, sub titulo *Flos Sanctorum*, tom. III. p. 2226.

Alter hujus nominis est Franciscus Ximenius, Cardinalis & Archiepiscopus Toletanus, cujus vitam scripserunt Gallice Marsolerius & Flechierius, ut de aliis scriptoribus Hispanicis taceam. Is suo sumtu dedit *Biblia Complutensia* Polyglotta, de quibus Jacobi le Long Bibliotheca Biblica p. 13. edit. Lipsiensis, & Jo. Christophori Wolfii, τȢ μακαρίτȢ, Bibl. Hebraica tomo II. p. 338.

Tres alios recentiores adfert Nic. Antonius in Bibl. Hispanica nova tom. I. p. 385.

Ex his unus est, ord. Franciscanorum, unus ex duodecim, qui primi ad Indos occidentales missi sunt, mortuus Mexici a. 1540. qui proprie huc non pertinet. Vide tamen Waddingum.

Y.

YVO, vide *Ivo*.

YVO, aliis *Evenus de Begaignon*, Gallus Armoricus in parochia *Plestin* dicta diœcesis Trecoriensis, ex illustri familia *Rumen-Begaignon* natus, ord. Prædicatorum, a. 1357. Innocentii VI. fuit Pœnitentiarius, post a. 1360. Trecorensis in Britannia Episcopus & Cardinalis. Scripsit *super Psal-*

mum *Miserere*, & *Statuta Synodalia*. Jac. Quetif de Scriptoribus Ord. Prædicatorum tom. I. p. 667. Oldoini Athenæum Romanum p. 644.

YVO *Brito* s. Armoricus, ex primis sodalibus Ord. Prædicatorum circa a. 1250. Scripsit *Relationes duas* exigui momenti: Quetif l. c. p. 151.

YSEMBARDUS *le Tollier*, Rothomagensis, Doctor Theologus Parisinus, & in Gymnasio S. Bernardi sacrarum literarum interpres circa a. 1509. Scripsit *in 5 prima capita Genesis*, *Sermones de tempore & Sanctis*. Car. de Visch in Bibl. Scriptorum ord. Cisterciensis p. 334.

Z.

Franciscus ZABARELLA (nam & hunc Fabricius tom. II. p. 597. hoc loco quæri jussit) patria Patavinus, ibidem & Florentiæ jus Pontificium docuit, factus postea Archiepiscopus Florentinus & Cardinalis titulo Sanctorum Cosmæ & Damiani, obiit in Concilio Constantiensi a. 1417. Ejus sunt:

1. *Commentarius in libros Decretalium & Clementinas*. Venet. 1602. fol. *in Clementinas* seorsim ibid. 1481. 1487. fol.

2. Con-

2. *Consilia juris.* Venet. 1581. fol.

3. *Variarum Legum repetitiones.* Venet. 1587.

4. *De Schismatibus auctoritate Imperatoris tollendis,* in Collectione Schardii de auctoritate Imperiali, & Argent. 1609.

5. *Capita agendorum in Concilio Constantiensi de Ecclesiæ reformatione,* apud Herm. von der Hardt in Actis Concilii Constantiensis tomo I. p. 506.

6. Reliqua sunt inedita: *Commentarii in naturalem & moralem Philosophiam: Tractatus de Horis Canonicis: Historia sui temporis: De felicitate libri III. Commentarii in Vetus & Novum Testamentum: Acta in Concilio Pisano & Constantiensi: Epistolæ,* & alia.

Videatur Pancirollus de claris Legum interpretibus III. 38. Whartonus in Append. ad Caveum p. 57. Nic. Comneni Papadopoli Hist. Gymnasii Patavini tom. I. Adde Poggi Florentini & alterius Anonymi orationes in funere illius habitas tomo I. Concilii Constantiensis p. 537. 546.

ZACHÆUS *Christianus.* Hujus *cum Apollonio Philosopho Consultationum libros III.* edidit Lucas Dacherius tom. I. Spicil. I. edit. novæ, & in Monito adjecto, varia de ætate illius conjecerat, quæ non repetimus. Ediderunt vero postea Edm.

Martene & Ursinus Durandus tom. V. Anecdotorum sub initium *Altercationem Theophili Christiani & Simonis Judæi*, cujus Gennadio teste, auctor est Evagrius, unde probabile admodum esse credunt viri laudati, Evagrium hoc quoque opus elaborasse: Quæ argumentatio, mea quidem sententia, non procedit, quum etiam alter quidem Evagrium imitari potuerit. Interim Fabricius noster supra lib. V. p. 349. hujus operis notitiam jam exhibuit.

ZACHARIAS, Pontifex Romanus, natione Græcus, mortuus 752. cujus Vitam per Anastasium Bibliothecarium cum annot. & Commentario prævio dederunt Bollandistæ tom. II. Mart. p. 406.

Dialogos Gregorii M. in Græcum sermonem convertit, de quorum editionibus Fabricius noster consulendus supra lib. VII. p. 250. 251. Illud observatione dignum memorat Jac. Basnagius, quod Græcorum sententiam de processione Spiritus S. a solo Patre versioni suæ immiscuerit. Nam quæ Gregorius Dialog. II. 38. ita scripsit: *Cum enim constet, quia Paracletus Spiritus a Patre semper procedat & Filio;* Zacharias ita vertit: *Aperte igitur patet, quod Paracletus a Patre procedit, & in Filio permanet.* *Epistolas*

aliquot

aliquot illius habes inter Epistolas Pontificum a Gretsero, & Bonifacianas a Serario editas, in Conciliis Galliæ, tom. III. Conciliorum Harduini pag. 1877 seqq. in Codice piarum donationum Aub. Miræi p. 12. 640. 641. in Bibl. Floriacensi Jo. a Bosco tom. III. p. 43. apud Othlonum libro II. de Vita S. Bonifacii, quarum variantes lectiones habes apud Canisium Lect. Ant. tom. III. part. 1. p. 359. inter Epistolas Hibernicas ab Usserio editas. Privilegium ejus, quod monasterio S. Dionysii dedit, suppositum esse docet Jo. Launojus in Assertione Inquisitionis in Chartam immunitatis S. Germani tom. III. Opp. part. 1. p. 160. De alio Fuldensis monasterii Privilegio idem probat in Assertione Inquisitionis in privilegium S. Medardi Suessionensis tomo eodem part. 2. p. 295.

Vide Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 230. Possevini Apparatum tomo II. p. 552. Oldoini Athenæum Romanum p. 644.

ZACHARIAS, incertæ sedis Episcopus, cujus *Sermonem de S. Georgio* edidit Bern. Pez Thes. noviss. Anecdot. tom. IV. part. 2. pag. 15.

ZACHARIAS *Benedictus*, Italus, patria Vicentinus, Ord. Cartusiani in cœnobio S. An-

S. Andreæ de littore Venetiis circa a. 1508. Scripsit *Vitam S. Brunonis*, qui auctor erat ordinis dicti, & reperitur in calce operum illius Brunonis, editionis Ascensianæ. *Originem ordinis Cartusiani* habes sub finem operum Brunonis Cartusiani, tomo III. Theod. Petreji Bibl. Cartusiana p. 297. Vossius de Hist. Lat. p. 649. Car. Jos. Morotii Theatrum Chronol. Ord. Cartusiani p. 116.

ZACHARIAS *de Bozonis, Savonensis*, Ord. Eremitarum S. Augustini, Prior Cœnobii patrii, postea Pœnitentiarius Basilicæ S. Petri, demum Sacrarii Pontificii Custos renunciatus a. 1498. post quadriennium obiit. Scripsit Tractatum *de sacris ritibus*, qui in Bibl. Vaticana MS. custoditur. Oldoinus in Athenæo Ligustico p. 542. Adde Gandolfum de ducentis Augustinianis scriptoribus p. 346.

ZACHARIAS *Chrysopolitanus* sive *Goldsborough*, Anglus, Ordinis Canonicorum Præmonstratensium in Abbatia S. Martini Laudunensis circa a. 1150. Scripsit *Commentarium in Concordiam Evangelicam Ammonii Alexandrini*, quæ Colon. 1535. fol. & post in Bibliothecis Patrum edita est. Oudinus tom. II. p. 1442.

ZACHARIAS

ZACHARIAS *Ferrerius*, Vicentinus, Episcopus primum Sebastensis, dein Guardiensis, Leonis X. Papæ Prælatus domesticus ac Referendarius, per universam Poloniam, cum Legati de Latere, & majoris Pœnitentiarii de Urbe potestate a. 1520. Nuntius ac Orator, ideo missus, ut inter Sigismundum I. Poloniæ Regem & Magnum Prussiæ Magistrum, Albertum Brandenburgicum, sororis ejus filium, pacem conciliaret, quæ tamen non successit. Scripsit *Vitam S. Casimiri*, qui Poloniæ Regis filius, & Rex Hungariæ fuit, Thorunii a. 1521. typis editam, & post in Actis SS. Martii tom. I. p. 347. repetitam. Scripsit etiam *Lugdunense somnium de Divi Leonis X. P. ad summum Apostolatus apicem electione* & *Epistolas ad Ludovicum Francorum Regem XII.* quæ duo simul impressa sunt Lugduni 1513. Vide Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 308. Hippol. Marraccii Bibl. Marianam tomo II. p. 449. Ughelli Italiam sacram tomo VIII. p. 298.

ZACHARIUS *Lilius*, Vicentinus, Canonicus regularis, scripsit *Breviarium orbis*, Florent. per Antonium Miscominum 1493. 4. Neap. 1496. 4. *Opuscula* Florent. 1496. 4.

ZACHARIAS *de Lunigiana*, Ord. Prædic. ex Conventu S. Marci de Florentia, Concionator insignis circa a. 1499. Scripsit *Apologiam in favorem Savonarolæ.* Ambr. ab Altamura Bibl. Dominicana p. 218. Vinc. Maria Fontana in Provincia Romana Ord. Præd. p. 384.

ZACHARIAS *de Rhodigio*, mihi ignotus, scripsit *de donatione Constantini.* MS. in Bibl. Vaticana. Bern. de Montfaucon Bibl. Bibliothecarum MSS. p. 142.

ZANETTINUS *Roccius*, Cremonensis, circa a. 1424. Scripsit *Carmina varia vol. 3. Hymnos in laudem S. Himerii, Petri ac Marcellini, ac Homoboni, Tutelarium Cremonæ, Comœdiam inscriptam Filotecia, de fato Tract.* 1. Arisii Cremona literata tom. I. p. 238.

ZANETTINUS *Zuccus*, Cremonensis, circa a. 1444. Scripsit carmine *Vitam S. Eusebii Abbatis Cremonensis, Comœdias sacras*, soluta vero oratione *de vitiis evellendis.* Idem p. 266.

ZENO, Veronensis Episcopus, quem alii Græcum, alii Veronensem patria tradunt. Martyrium subiisse vulgo tradunt tempore Gallieni, Caveus paullo ante Ambrosii tempora vixisse credit. Vitam ejus sermone Italico dedit Baptista

sta Perettus, quæ in utraque editione Veronensi habetur. Eandem justo Commentario, insertis Actis, explicat Godofredus Henschenius in Actis Sanctorum tomo II. Aprilis p. 69. cui adde Italiam sacram tomo V. p. 679. s. & Ceillerium tom. VIII. De ætate disputant quoque Vossius & Sandius.

Exstant ejus *Sermones* ultra Centum & triginta, plerique non magnæ molis, quos viri docti non omnes genuinos volunt agnoscere. Certe orta jam hæresi Ariana scriptos esse palam est, quorsum pertinent tres illi *de æterna Filii Dei generatione:* & Labbeus observat tom. II. p. 509. quatuor ex illis inter homilias S. Basilii reperiri, alios ex Commentario Hilarii in Psalmos, alios aliunde depromtos esse. Vide Tillemontium tomo III. Hist. Imperatorum, annot. 6. ad persecutionem Valeriani, & Rivetum tomo III. Opp. p. 641. *Non sunt Sermones illi paris stili, judicii, seculi, neque adeo unius Theologiæ, ut alibi docemus.* Ita Barthius ad Statii Silvas V. 1. 256. An vero alibi illud docuerit, incertum est, quia commentarios illos admodum senex conscripsit. Contra genuinos esse contendit & valde laudat Buchnerus Dissert. Academica 389. p. 257. Stilum in

in illo ſcintillantem commendat Barthius & Apulejum Chriſtianum dicit Adverſ. XLIII. 10. ad Claudianum p. 1231. & ad Statium Thebaidos II. 213.

Editi ſunt illi Sermones primum a Guarino Veronenſi Venetiis 1508. deinde auſpiciis Auguſtini Valerii, Epiſcopi Veronæ & Cardinalis, cura Raphaëlis Bagatæ & Baptiſtæ Peretti prodierunt Veronæ 1586. 4. repetiti poſtmodum in Bibliothecis Patrum, tandem rurſum Veronæ 1710. 4. juſſu Jo. Franciſci Barbadici, Epiſcopi Veronenſis, in qua editione nihil acceſſit, nihil emendatum eſt, unde manu critica vehementer eget, ad Codices MSS. ſollicite recenſenda. Melior editio prodiit Veronæ 1739. folio, cura Petri & Hieronymi Ballerinorum fratrum, qui vitam Zenonis enarrant, & ſcripta illius critice dijudicant. *

Sermo de S. Arcadio exſtat apud Surium d. 12 Jan. & cura Jo. Bollandi cum MSS. collatus in Actis Sanctorum tomo I. Januarii p. 723.

ZENOBIUS *Strata*, Florentinus, Joannis Grammatici filius, liberales artes Florentiæ docuit, & Piſis a Carolo IV. Poëta coronatus eſt. Vixit circa a. 1355. & *Verſus in Sphæram*, nec non *Orationem de fama* ad

* Journ. des Sçavans 1741. Dec. p. 411.

ad Carolum IV. Imp. reliquit. Ad ipsum exstant Epistolæ Francisci Petrarchæ versibus conscriptæ. *Moralia* Gregorii Magni in sermonem Italicum transtulit, impressa Florentiæ 1486. fol. Pocciantii Catal. Scriptorum Florentinorum p. 170. Julius Niger de Scriptor. Florentinis pag. 537.

ZENZELINUS *Cassanus*, Gallus, JCtus, in *Extravagantes* & *Clementinas* Commentarios edidit. Pancirollus de claris Legum interpretibus III. 20.

ZEPHYRINUS Papa, aliis *Abundius Zephyrinus*, sedit ab a. 203-221. *Epistolæ* duæ illius exstant apud Baronium tom. II. & tom. I. Conciliorum Harduini p. 105. *Decreta* apud Ivonem, Gratianum & alios.

Adde Prosperi Mandosii Bibl. Romanam Centur. VI. 9. Lud. Jacobi a S. Carolo Bibl. Pontificiam p. 232. Oldoini Athenæum Romanum p. 645.

Matthæus de ZERWIST, Augustinianus, scripsit *de triplici adventu Verbi, in carnem, in mentem, & in judicium: De indulgentiis: Expositionem Symboli Athanasiani: De corpore Christi: Expositionem in orationem Dominicam,* quæ habentur Monachii in Bibl. Augustinianorum. Felix Milensius

lensius in Alphabeto Eremitarum S. Augustini p. 81, 82.

ZILIOLUS seu *Ægidiolus*, aliis *Gelliolus de Cantellis*, Cremonensis, JCtus ex patriæ Decurionibus, Perusiis & Patavii Legum Phrontistes circa a. 1384. scripsit *de fideicommissis lib. 4. de legitimatione, de dato in solutum lib. 2.* Arisii Cremona literata tom. I. p. 185.

ZIXILIANES, vide CIXILANES: & adde Vitam illam editam esse in Actis Sanctorum tom. II. Jan. p. 536. & Seculo II. Benedictino Mabillonii p. 515.

ZOSIMUS Papa, natione Græcus, sedit ab anno 417. 19 Aug. ad finem a. 418. *Epistola* ejus duplex ad quoddam Concilium Africanum contra Pelagium memoratur ab Augustino in Epistola ad Optatum de origine animæ, edita est autem a Baronio ad annum 417. n. 19. & 25. Aliæ plures exstant ibidem n. 41. 44. 49. 50. 52. ad a. 418. n. 5. 40. 41. *Duæ* tom. I. Conciliorum Harduini p. 1233. *Alia* ad Simplicium Viennensem Archiepiscopum in Jo. a Bosco Bibl. Floriacensi tomo III. p. 29.

Trithemius c. 150. memorat libros *de Paschate & de Sacerdotio.* Quasdam ex

ex ejus Epistolis spurias esse contendit Launojus de duobus Dionysiis.

Plura apud Lud. Jacobum de S. Carolo Bibl. Pontificia pag. 232. Oldoini Athenæum Romanum p. 645.

Joannes de ZREDNA, Cancellariæ regni Hungariæ Protonotarius circa a. 1450. reliquit *Epistolas Historicas de rebus gestis inter Fridericum V. Imp. & regnum Hungariæ ab anno* 1445-1451. quas collegit Paulus de Ivancis, diœcesis Zagratiensis Presbyter. Volumen hoc asservatur in Bibl. Vindobonensi. Petrus autem Lambecius in Syntagmate rerum Germanicarum se edituum promisit in Catalogo librorum suorum pag. 59. sed eventus non respondit. Vide Czwittingeri Specimen Hungariæ literatæ p. 408. &, qui ex eo profecit, Oudinum tomo III. p. 2571.

ZUINUS *Roncadellus*, Cremonensis, familia illustri oriundus, circa a. 1384. scripsit *de imaginum cœlestium significatione*, & *de horis planetariis*. Arisii Cremona literata tom. I. p. 187.

ZWETLENSE Chronicon (quod a monasterio Austriæ nomen habet) duplex habemus, *alterum* a nato Christo, us-

que

que ad annum 1349. editum in Scriptoribus Austriacis Pezii tomo I. p. 524. *alterum* ab anno 1075-1179. ibid. p. 517. Fragmentum de fundatione monasterii Zwetlensis exstat ibidem pag. 522. Diplomatarium autem Zwetlense dedit Jo. Petrus Ludewigius in Reliquiis Manuscriptorum tomo IV. p. 24.

COELII

COELII SEDULII PRESBYTERI

CARMEN DE VERBI INCARNATIONE.

Ex MS. Codice Corbeiensi ante annos nongentos exarato.

Observatio prævia.

In pervetusto Codice Corbeiensis monasterii, unde Juvenci librum in Genesim eruimus, extat absque ullo auctoris nomine, Sedulii presbyteri Scoti operis paschalis liber I. cui tanquam pars ejusdem, nulla interposita distinctione, nulla divisione, nulloque titulo præmittitur sequens de Verbi incarnatione carmen: quod cum singulari studio perlegissemus, eundem in priori & in sequenti lucubratione stilum animadvertimus, nihilque incommodi videri, si uni eidemque auctori, nempe Sedulio, utraque attribueretur. Judicium hoc nostrum confirmavit Sedulius ipse in dedicatorio carmine operis paschalis ad Theodosium Augustum, quod ita incipit:

Romulidum ductor, clari lux altera solis,
Eoum qui regna tenes moderamine justo,
Spes orbis, fratrisque decus, dignare Maronem
Mutatum in melius divino agnoscere sensu.

Quibus ex verbis luce clarius patet, Sedulium in opere paſchali Virgilium poëtam imitari, ejusque phraſes divino adaptare ſenſui ſibi propoſuisſe. Id autem in carmine de verbi incarnatione obſervatum ita fuit, vix ut ſit verſus aliquis, qui Virgilium non reſonet, ejusque non exprimat verba. Et ne quod hac de re dubium ſuboriri valeat, ſingulos Virgilii locos unde ſuos verſus accepit Sedulius, in notis deſignari curavimus.

* * *

Omnipotens genitor tandem miſeratus ab alto,[1]
Poſtquam cuncta dedit cœlo conſtare ſereno,[2]
Omnibus in terris divinum aſpirat amorem, [3]
Semper honore pio nomen natique patrisque [4]
Ornare & canere, paribusque in regna vocari [5]
Auſpiciis, hinc progeniem virtute futuram
Egregiam, & totum quæ legibus occupet orbem.

Ne

[1] Æneid. V. verſ. 726.
Imperio Jovis huc venio, qui claſſibus ignem
Depulit, & cœlo tandem miſeratus ab alto eſt.

[2] Ex Æneid. III. v. 518.
Poſtquam cuncta videt cœlo conſtare ſereno.

[3] Æneid. VIII. v. 373.
Incipit & dictis divinum aſpirat amorem.

[4] Æneid. VI. v. 116. *Natique patrisque,*
Alma precor, miſerere.

[5] Æneid. VII. v. 256.
Paribusque in regna vocari
Auſpiciis hinc progeniem virtute futuram
Egregiam, & totum quæ viribus occupet orbem.

Ne tamen in terris mortalia pectora turbet,
Ignotum numen, Deus æthere missus ab alto,
Mortalis visus potuit quantusque videri.
Virgo matura fuit jam plenis nubilis annis, [6]
Cui genus a proavis[7] ingens nomenque decusque:
Intemerata thoris talem se læta ferebat, [8]
Casta pudicitiam miro servabat amore. [9]
Huic se forma Dei, cœlo dimissus ab alto [10]
Spiritus, intus alit, casto se corpore miscet. [11]
Ante tamen dubiam dictis solatur amicis: [12]
Alma parens mundi Dominum paritura potentem,
Nam te digna manent generis cunabula [13] sancti,
Vade, ait, o felix nati pietate, quocumque vocaris[14]

 Au-

[6] Æneid. VII. v. 53.
Jam matura viro jam plenis nubilis annis.

[7] Æneid. XII. v. 225.
Cui genus a proavis ingens clarumque paternæ
Nomen erat virtutis.

[8] Æneid. I. v. 507.
Talis erat Dido, talem se læta ferebat.

[9] Georg. II. v. 524.
Casta pudicitiam servat domus.

[10] Eclog. IV. v. .
Jam nova progenies cœlo dimittitur alto.

[11] Æneid. VI. v. 726.
Spiritus intus alit, totamque infusa per artus
Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.

[12] Æneid. V. v. 770.
Excipit ac fessos dictis solatur amicis.

[13] Æneid. III. v. 105.
- - - *Gentis cunabula nostræ.*

[14] Eclog. III. v. 49.
- - - *Veniam quocumque vocaris.*

Auspiciis manifesta novis, hic vertitur ordo,[15]
Hujus in adventu fides & fama perennis.[16]
Dixerat: illa pavens oculos suffusa nitentes,[17]
Suspirans, imoque trahens a pectore vocem,[18]
Virgo refert: haud equidem tali me dignor honore:[19]
Non opis est nostræ,[20] nec fas nec conjugis unquam
Prætendit ætas, aut hæc in fœdera veni:[21]
Sed post jussa Deûm nihil est, quod dicta recusem.
Accipio; agnoscoque libens: sequor omina tanta,[22]
Promissisque patri[23] exsequar cœlestia dona,
Admiranda Dei tantarum munera laudum.

Panditur

[15] Æneid. III. v. 375.
Auspiciis manifesta fides, sic facta Deûm rex
Sortitur volvitque vices, is vertitur ordo.

[16] Æneid. IX. v. 79.
Dicite prisca fides facto, sed fama perennis.

[17] Æneid. I. v. 232.
- - - *Oculos suffusa nitentes.*

[18] Æneid. I. v. 375.
Suspirans imoque trahens a pectore vocem.

[19] Æneid. I. v. 339.
Tunc Venus: Haud equidem tali me dignor honore.

[20] Æneid. I. v. 605.
Non opis est nostræ Dido - - -

[21] Æneid. IV. v. 339.
- - - *aut hæc in fœdera veni.*

[22] Æneid. IX. v. 21.
- - - *Sequar omina tanta.*

[23] Æneid. V. v. 863.
Promissisque patris Neptuni.

Panditur interea domus omnipotentis olympi [24]
Sydeream in sedem, terras unde arduus omnes
Aspicit, & natum verbis compellat amicis: [25]
Nate, meæ vires, mea magna potentia solus, [26]
Nate, mihi quem nulla dies ab origine rerum
Dissimilem arguerit, [27] comitem complector in omnes.
Te sine nil altum mens inchoat: omnia mecum
Æternis regis imperiis, [28] & quidquid ubique est.
Nulla meis sine te quæretur gloria rebus: [29]
Omnia sub pedibus, qua sol utrumque recurrens [30]
Aspicit oceanum, vertique regique videbunt.
Quæ tibi polliceor, neque est te fallere quicquam,

[24] Æneid. X. v. 1. &c.
Panditur interea domus omnipotentis Olympi,
Conciliumque vocat divûm pater atque hominum rex
Sideream in sedem, terras unde arduus omnes aspicit.

[25] Æneid. II. v. 372.
Inscius atque ultro verbis compellat amicis.

[26] Æneid. I. v. 668.
Nate, meæ vires, mea magna potentia solus.

[27] Æneid. IX. v. 281.
- - *me nulla dies tam fortibus ausis*
Dissimilem arguerit.

[28] Æneid. I. v. 234.
Æternis regis imperiis.

[29] Æneid. IX. v. 278.
Nulla meis sine te quæretur gloria rebus.

[30] Æneid. VII. v. 100. & 101.
Omnia sub pedibus qua sol utrumque recurrens
Aspicit oceanum.

Hæc tibi semper erunt vatum prædicta priorum: [31]
Nec mea jam mutata loco sententia cedit. [32]
Nascere præque diem veniens age lucifer almum; [33]
Nascere, quo toto surgat gens aurea mundo, [34]
Unde etiam magnus cœlorum nascitur ordo; [35]
Nascere, ut incipiant magni procedere menses [36]
Ne maneant nobis priscæ præstigia fraudis; [37]
Prospera venturo lætentur ut omnia seclo. [38]
Adgredere, o magnos, aderit jam tempus, honores: [39]
Aspera tum positis mitescent sæcula bellis, [40]

Paca-

[31] Æneid. IV. v. 464.
Multaque præterea vatum prædicta priorum.

[32] Æneid. IX. v. 220.

[33] Ecloga VIII. v. 17.

[34] Ecloga IV. v. 9.
Desinet, ac toto surget gens aurea mundo.

[35] Eclog. IV. v. 5.
Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo.

[36] Eclog. IV. v. 12.
- - *Incipient magni procedere menses.*

[37] Eclog. IV. v. 31.
Pauca tamen suberunt priscæ vestigia fraudis.

[38] Eclog. IV. v. 52.
Aspice venturo lætentur ut omnia sæclo.

[39] Eclog. VI. v. 48.
Aggredere, o magnos, &c.

[40] Æneid. I. v. 195.
Aspera tum positis mitescent sæcula bellis.

Pacatumque regent patriis virtutibus orbem. [41]
Haud mora, continuo patris præcepta facessit: [42]
Æthere se mittit, [43] figitque in Virgine vultus, [44]
Nec mortale tuens, afflata est numine quando
Jam propiore Dei. [45] Nam tempore eodem
Matri longa decem tulerunt fastidia menses; [46]
Et nova progenies [47] mox clara in luce refulsit. [48]
Mox etiam magni processit numinis astrum, [49]
Stella facem ducens multa cum luce cucurrit. [50]
Ille dies primus lethi, primusque salutis [51]

[41] Eclog. VI. v. 17.
Pacatumque reget patriis virtutibus orbem.

[42] Georg. VI. v. 548.
Haud mora, continuo matris præcepta facessit.

[43] Æneid. IX. v. 645.
Æthere se mittit.

[44] Æneid. XII. v. 70.
Illum turbat amor figitque in virgine vultus.

[45] Æneid. VI. v. 50.
Nec mortale sonans afflata est numine quando
Jam propiore Dei.

[46] Eclog. IV. v. 61.

[47] Eclog. IV. v. 7.
Jam nova progenies.

[48] Æneid. II. v. 590.
. . . *& pura per noctem in luce refulsit.*

[49] Eclog. IX. v. 47.
Ecce Dionæi processit Cæsaris astrum.

[50] Æneid. II. v. 694.

[51] Æneid. IV. v. 196.
Ille dies primus lethi primusque malorum.
Monstrat iter vobis, &c.

Monſtrat iter vobis ad eum, quem ſemper acerbum [52]
Semper honoratum cuncti celebrate faventes.
Annua vota tamen [53] noctem non amplius unam [54]
Haud ſegnes vigilate viri, [55] dapibusque futuris [56]
Luce palam cumulate piis altaria donis. [57]
Hac veſtri maneant in religione nepotes; [58]
Jamque egomet venio ſedes arcemque reviſo. [59]
Accipite ergo animis atque hæc mea figite dicta, [60]

Ore

[52] Æneid. V. v. 40.
Jamque dies ni fallor adeſt, quem ſemper acerbum,
Semper honoratum, ſic dii voluiſtis, habebo.

[53] Æneid. V. v. 53.
Annua vota tamen ſolennesque ordine pompas.

[54] Æneid. I. v. 87.
Tu faciem illius, noctem non amplius unam
Falle dolo.

[55] Æneid. IV. v. 73.
Præcipites vigilate viri.

[56] Æneid. I. v. 214.
Illi ſe prædæ accingunt dapibusque futuris.

[57] Æneid. XI. v. 50.
- - *vota facit, cumulatque altaria donis.*

[58] Æneid. III. v. 400.
Hac caſti maneant in religione nepotes.

[59] Æneid. II. v. 760.
Procedo ad Priami ſedes arcemque reviſo.

[60] Æneid. III. v. 250.

Ore favete omnes,[61] & huc advertite mentem.[62]
E diverso sedem quotiens venietis[63] in unam,
Undique collecti pacem laudate[64] frequentes.
Cogite consilium, coëant in fœdera dextræ,[65]
Qua datur pacis solum inviolabile pignus.[66]
Discite justitiam, æterna in pace futuræ
Concordes animæ, si non inrita dicta putatis.[67]
Nulla dies usquam memori vos eximet ævo:[68]
Mortalem eripiam formam,[69] & præmia reddam
Fortunatorum nemorum, sedesque beatas.[70]

Non

[61] Æneid. V. v. 71.
Ore favete omnes - - -

[62] Æneid. VIII. v. 449.
- - - & huc advertite mentem.

[63] Æneid. XII. v. 446.
Vidit ab adverso venientes.

[64] Æneid. XI. v. 460.
Cogite concilium, & pacem laudate sedentes.

[65] Æneid. XI. v. 292.
- - - Coëant in fœdera dextræ.

[66] Æneid. XI. v. 363.
Turre simul pacis solum inviolabile pignus.

[67] Æneid. XII. v. 504.
- - æterna gentes in pace futuras
Concordes animæ, si non irrita dicta putatis.

[68] Æneid. IX. v. 47.
Nulla dies unquam &c.

[69] Æneid. X. v. 101.
Mortalem eripiam formam, magnique jubebo
Æquoris esse Deas.

[70] Æneid. VI. v. 639.

Non eritis regno indecores, nec vestra feretur
Fama levis, [71] mecum pariter confidite regnis.
Urbem quam statuo, vestra est, [72] intrare licebit.
Nusquam abero, & tutos patrio vos limine sistam: [73]
Iidem venturos tollemus in astra nepotes. [74]
Quæ vero nunc quoque vobis, dum vita manebit,
Præmia digna feram? non vobis numine nostro
Divitis uber agri rerumque opulentia deerit. [75]
Fundit humo facilem victum justissima tellus, [76]
Proventuque onerat sulcos, atque horrea vincit: [77]
Floret ager, spumat plenis vindemia labris. [78]
Exuberat fœtus ramos frondentis olivæ:
Quotque in flore novo pomis se fertilis arbor

In-

[71] Æneid. VIII. v.
Non erimus regno indecores, nec vestra feretur
Fama levis.

[72] Æneid. I. v. 576.
Vultis & his mecum pariter considere regnis,
Urbem, quam statuo, vestra est.

[73] Æneid. II. v. 620.

[74] Æneid. III. v. 158.

[75] Æneid. VII. v. 261.
- - - *Non vobis rege Latino*
Divitis uber agri, Trojæque opulentia deerit.

[76] Georg. II. v. 460.

[77] Georg. II. v. 580.
Proventuque oneret sulcos atque horrea vincat.

[78] Georg. II. v. 6.

Induerit, totidem autumno matura tenebit. [79]
Non liquidi gregibus fontes, non gramina de-
erunt :
Et quantum longis carpent armenta diebus,
Exigua tantum gelidus ros nocte reponet. [80]
Hæc sunt, quæ nostra deceat vos voce moneri. [81]
Vivite felices, & condita mente tenete. [82]
Hæc ubi dicta dedit, mox sese attollit in auras
Suspiciens cœlum, caput inter nubila condit. [83]
Atque ita discedens terris, animisque suorum
Concretam exemit labem, purumque reliquit
Æthereum sensum, atque auraï simplicis
ignem. [84]
Ex illo celebratus honos, lætique minores [85]

Serva-

79 Georg. IV. v. 142. & 143.
Quotque in flore novo pomis se fertilis arbor
Induerat, - - tenebat.

80 Georg. II. v. 200.
Non liquidi - - desunt.
Et quantum longis carpent armenta diebus,
Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.

81 Æneid. III. v. 461.
Hæc sunt, quæ nostra liceat te voce moneri.

82 Æneid. III. v. 88.
- - - tu condita mente teneto.
Vivite felices, quibus est fortuna peracta.

83 Æneid. IV. v. 176. & 177.
- - - mox sese attollit in auras
Ingrediturque solo, & caput inter nubila condit.

84 Æneid. IV. v. 746. 747.

85 Æneid. VIII. v. 268. 269.

Servavere diem, atque hæc pia ſacra quotannis [86]
Matres atque viri, pueri innuptæque puellæ [87]
Carminibus celebrant, paterisque altaria libant. [88]
Aſt ego, qui cecini magnum & mirabile numen,
Hæc eadem gentique meæ, generique manebunt.

[86] Æneid. V. v. 59.
- - - *Atque hæc mea ſacra quotannis.*

[87] Æneid. VI. v. 306. 307.
Matres atque viri, defunctaque corpora vita
Magnanimum heroum, pueri innuptæque puellæ.

[88] Æneid. XII. v. 174.
- - - *paterisque altaria libant.*

HAMBURGI,
LITTERIS PISCATORIIS.

